

Agenda – Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideogynadledda drwy Zoom P Gareth Williams
Dyddiad: Dydd Llun, 11 Medi 2023 Clerc y Pwyllgor
Amser: 13.30 0300 200 6565
SeneddDCC@senedd.cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau (13.30)

2 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3 (13.30 – 13.40)

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Gwneud Negyddol

2.1 SL(6)370 – Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023

(Tudalennau 1 – 6)

[Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 1 – Adroddiad drafft

2.2 SL(6)371 – Rheoliadau Tribiwnlys Prasio Cymru (Diwygio) 2023

(Tudalennau 7 – 8)

[Rheoliadau](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 2 – Adroddiad drafft

**2.3 SL(6)373 – Gorchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr
(Diwygio) 2023**

(Tudalennau 9 – 19)

[Gorchymyn](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 3 – Adroddiad drafft

LJC(6)-23-23 – Papur 4 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 21
Gorffennaf 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 5 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd at
Bwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith, 21 Gorffennaf 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 6 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Newid
Hinsawdd, 21 Gorffennaf 2023

**2.4 SL(6)375 – Rheoliadau Addysg (Benthyciadau i Fyfyrrwyr) (Ad-dalu) (Diwygio)
(Rhif 2) 2023**

(Tudalennau 20 – 21)

[Rheoliadau](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 7 – Adroddiad drafft

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Cadarnhaol

2.5 SL(6)367 – Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 9) 2023

(Tudalennau 22 – 26)

[Rheoliadau](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 8 – Adroddiad drafft

LJC(6)-23-23 – Papur 9 – Llythyr gan y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y
Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol at Weinidog y Gymraeg ac
Addysg, 30 Mehefin 2023

2.6 SL(6)368 – Rheoliadau Trwyddedu Amgylcheddol (Cymru a Lloegr) (Diwygio) 2023

(Tudalennau 27 – 28)

[Rheoliadau](#) [Saesneg yn unig]

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 10 – Adroddiad drafft

3 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.7

(13.40 – 13.45)

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Negyddol Drafft

3.1 SL(6)374 – Y Cod Apelau Derbyn i Ysgolion

(Tudalennau 29 – 30)

[Cod](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 11 – Adroddiad drafft

4 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3 – trafodwyd eisoes

(13.45 – 13.50)

4.1 SL(6)364 – Rheoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid, Pasbortau Anifeiliaid Anwes ac Iechyd Anifeiliaid (Ffioedd) (Cymru) (Diwygio) 2023

(Tudalennau 31 – 32)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 12 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 3 Awst 2023

5 Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol

(13.50 – 14.05)

5.1 Gohebiaeth gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd: Y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol ar Drafnidiaeth

(Tudalennau 33 – 34)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 13 – Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd, 6 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 14 – Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd, 11 Gorffennaf 2023

5.2 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Dilysu Dulliau Amgen ar gyfer Teipio Salmonela (Diwygio) 2023

(Tudalennau 35 – 38)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 15 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 17 Gorffennaf 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 16 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 18 Gorffennaf 2023

5.3 Gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus (Diwygio) 2023

(Tudalennau 39 – 40)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 17 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 18 Gorffennaf 2023

5.4 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Prif Weinidog: Adroddiad ar Gysylltiadau Rhynglywodraethol

(Tudalennau 41 – 97)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 18 – Adroddiad ar Gysylltiadau Rhynglywodraethol

LJC(6)-23-23 – Papur 19 – Llythyr gan y Prif Weinidog, 18 Gorffennaf 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 20 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Prif Weinidog, 18 Gorffennaf 2023

5.5 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Prif Weinidog: Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig–Gwyddelig

(Tudalennau 98 – 100)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–23–23 – Papur 21 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Prif Weinidog, 19 Gorffennaf 2023

LJC(6)–23–23 – Papur 22 – Llythyr gan y Prif Weinidog, 19 Gorffennaf 2023

5.6 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru

(Tudalennau 101 – 102)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–23–23 – Papur 23 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 19 Gorffennaf 2023

LJC(6)–23–23 – Papur 24 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 19 Gorffennaf 2023

5.7 Datganiad Ysgrifenedig gan, a gohebiaeth gyda'r, Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Safonau Cynnyrch Marchnata ac Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023

(Tudalennau 103 – 117)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–23–23 – Papur 25 – Datganiad Ysgrifenedig gan Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 6 Medi 2023

LJC(6)–23–23 – Papur 26 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 6 Medi 2023

LJC(6)–23–23 – Papur 27 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 21 Gorffennaf 2023

LJC(6)–23–23 – Papur 28 – Llythyr at y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 7 Gorffennaf 2023

5.8 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu) 2023

(Tudalennau 118 – 123)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 29 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 10 Awst 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 30 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 10 Awst 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 31 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 1 Awst 2023

5.9 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Fframwaith Windsor (Gorfodi etc.) 2023

(Tudalennau 124 – 130)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 32 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 6 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 33 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 6 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 34 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 9 Awst 2023

5.10 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023

(Tudalennau 131 – 134)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 35 – Datganiad Ysgrifenedig gan Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 5 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 36 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 9 Awst 2023

5.11 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023

(Tudalennau 135 – 140)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 37 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 5 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 38 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 5 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 39 – Llythyr gan y Gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 31 Awst 2023

5.12 Gohebiaeth gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Gyfiawnder

(Tudalen 141)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 40 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 30 Awst 2023

5.13 Gohebiaeth gan y Gweinidog Newid Hinsawdd: Rheoliadau Nwyon Tŷ Gwydr wedi'u Fflworeiddio (Diwygio) 2023

(Tudalennau 142 – 143)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 41 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 1 Medi 2023 [Saesneg yn unig]

5.14 Gohebiaeth gan y Weinidog yr Economi: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Fasnach

(Tudalen 144)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 42 – Llythyr gan y Weinidog yr Economi, 5 Medi 2023

5.15 Gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus (Diwygio) (Rhif 2) 2023

(Tudalennau 145 – 146)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 43 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 5 Medi 2023

5.16 Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol: Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol ar Gyllid

(Tudalennau 147 – 148)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 44 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, 7 Medi 2023

6 Papurau i'w nodi

(14.05 – 14.20)

6.1 Gohebiaeth gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg at Weinidog y Gymraeg ac Addysg: Canllawiau Llywodraeth Cymru ynghylch Addysg Ddewisol yn y Cartref

(Tudalennau 149 – 181)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 45 – Llythyr gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg at Weinidog y Gymraeg ac Addysg, 12 Gorffennaf 2023

6.2 Gohebiaeth gan y Gweinidog Newid Hinsawdd: Rheoliadau Gwastraff Pecynwaith (Casglu ac Adrodd am Ddata) (Cymru) 2023

(Tudalen 182)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 46 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 13 Gorffennaf 2023

6.3 Gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd at y Pwyllgor Busnes: Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru)

(Tudalen 183)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 47 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd at y Pwyllgor Busnes, 13 Gorffennaf 2023

**6.4 Gohebiaeth gan y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol:
Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil Dioddefwyr a Charcharorion**
(Tudalen 184)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 48 – Llythyr gan y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol, 14 Gorffennaf 2023

6.5 Gohebiaeth gan Weinidog yr Economi at Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig: Craffu ar waith Gweinidogion
(Tudalennau 185 – 188)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 49 – Llythyr gan Weinidog yr Economi at Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig, 24 Gorffennaf 2023

6.6 Gohebiaeth gan y Prif Weinidog at Bwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol: Confensiwn Cyngor Ewrop ar Ddull Integredig o ran Diogeledd, Diogelwch a Gwasanaethau mewn Gemau Pêl-droed a Digwyddiadau Chwaraeon Eraill
(Tudalennau 189 – 190)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 50 – Llythyr gan Prif Weinidog at Bwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol, 25 Gorffennaf 2023

6.7 Gohebiaeth gan y Prif Weinidog at y Llywydd: Deddf Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Untro) (Cymru) 2023
(Tudalen 191)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 51 – Llythyr gan y Prif Weinidog at y Llywydd, 27 Gorffennaf 2023

6.8 Datganiad Ysgrifenedig gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad: Datganiad ar gynnydd y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru
(Tudalen 192)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 52 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 28 Gorffennaf 2023

6.9 Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad: cywiriad i'r cofnod 10 Gorffennaf

(Tudalen 193)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 53 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 2 Awst 2023

6.10 Gohebiaeth gan y Prif Weinidog: Cytundebau rhyngwladol: Y DU/y Swistir: Cytundeb ar Gydnabod Cymwysterau Proffesiynol

(Tudalennau 194 – 197)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 54 – Llythyr gan y Prif Weinidog, 7 Awst 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 55 – Llythyr at y Prif Weinidog, 12 Gorffennaf 2023

6.11 Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol: Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Llywodraeth Cymru (Memorandwm Rhif 6) ynghylch y Bil Caffael

(Tudalennau 198 – 213)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 56 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, 8 Awst 2023

6.12 Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip: Y Bil Dioddefwyr a Charcharorion

(Tudalennau 214 – 216)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 57 – Llythyr gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip, 11 Awst 2023

6.13 Datganiad Ysgrifenedig a gohebiaeth gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg at y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg: Gorchymyn Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Cychwyn Rhif 2 a Darpariaeth Ddarfodol) 2023

(Tudalennau 217 – 224)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 58 – Datganiad ysgrifenedig gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg, 22 Awst 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 59 – Llythyr gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg at y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, 22 Awst 2023

6.14 Cyflwyniadau ysgrifenedig: Ymchwiliad i Lywodraethiant y DU a'r UE

(Tudalennau 225 – 349)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 60 – Cyflwyniad ysgrifenedig gan Charles Whitmore [Saesneg yn unig]

LJC(6)-23-23 – Papur 61 – Cyflwyniad ysgrifenedig gan Tanja Buzek, Cadeirydd ar ran Grŵp Cynghori Domestig yr UE [Saesneg yn unig]

LJC(6)-23-23 – Papur 62 – Cyflwyniad ysgrifenedig gan Cillian Lohan, Cadeirydd Pwyllgor Dilydol yr UE a'r DU [Saesneg yn unig]

6.15 Gohebiaeth gan y Gweinidog Newid Hinsawdd: Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar Fil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru)

(Tudalennau 350 – 361)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 63 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 1 Medi 2023

6.16 Gohebiaeth gyda'r Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad: Craffu ar waith y Gweinidog

(Tudalennau 362 – 371)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 64 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 4 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 65 – Llythyr at y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 24 Gorffennaf 2023

6.17 Gohebiaeth gan y Brif Weinidog Cymru: Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ar Femoranda Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth Cymru ynghylch y Bil Diogelu Data a Gwybodaeth Ddigidol (Rhif 2)

(Tudalennau 372 – 376)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 66 – Llythyr gan y Brif Weinidog Cymru, 5 Medi 2023

- 7 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod**
(14.20)

8 Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil Ynni

(14.20 – 15.05)

(Tudalennau 377 – 458)

[Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol](#)

[Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol \(Memorandwm Rhif 2\)](#)

[Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol \(Memorandwm Rhif 3\)](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 67 – Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol

LJC(6)-23-23 – Papur 68 – Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol
(Memorandwm Rhif 2)

LJC(6)-23-23 – Papur 69 – Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol
(Memorandwm Rhif 3)

LJC(6)-23-23 – Papur 70 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, 1 Medi 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 71 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd at y Llywydd, 25 Gorffennaf 2023

LJC(6)-23-23 – Papur 72 – Llythyr gan Lywodraeth y DU, 24 Gorffennaf 2023
[Saesneg yn unig]

LJC(6)-23-23 – Papur 73 – Llythyr at Lywodraeth y DU, 12 Gorffennaf 2023
[Saesneg yn unig]

LJC(6)-23-23 – Papur 74 – Adroddiad drafft [Saesneg yn unig]

9 Cytundebau rhyngwladol

(15.05 – 15.15)

(Tudalennau 459 – 470)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 75 – Papur briffio [Saesneg yn unig]

10 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol (Memorandwm Rhif 2) ar y Bil Ardrethu Annomestig

(15.15 – 15.25)

(Tudalennau 471 – 482)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-23-23 – Papur 76 – Nodyn cyngor cyfreithiol

LJC(6)-23-23 – Papur 77 – Adroddiad drafft [Saesneg yn unig]

SL(6)370 – Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023

Cefndir a diben

Mae Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 (**Rheoliadau a Chyfarwyddydau 2023**) yn diwygio Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig 2016 (**y Rheoliadau a Chyfarwyddydau 2016**) mewn perthynas â Chymru. Mae Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig 2016 yn nodi'r dyluniad gorfodol ar gyfer arwyddion traffig ym Mhrydain Fawr, yr hyn maent yn ei olygu, sut maent yn cael eu gosod a sut maent yn cael eu goleuo.

Mae'r diwygiadau hyn yn ganlyniadol i Orchymyn Ffyrdd Cyfyngedig (Terfyn Cyflymder 20mya) (Cymru) 2022 ac yn atodol i'r Gorchymyn hwnnw, sy'n gostwng y terfyn cyflymder cyffredinol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig o 30 milltir yr awr i 20 milltir yr awr yng Nghymru pan ddaw i rym ar 17 Medi 2023.

Mae'r gwelliannau a wnaed gan Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn cynnwys:

Arwyddion diogelwch ffyrdd newydd

Er enghraifft, yr arwydd newydd hwn i rybuddio am gamera cyflymder ac i atgoffa gyrwyr o'r terfyn cyflymder 20 milltir yr awr:

Cael gwared ar yr arwyddion presennol

Er enghraifft, ni fydd angen yr arwydd hwn (sy'n rhybuddio am ddiwedd parth 20 milltir yr awr ac sy'n dangos bod y terfyn cyflymder cenedlaethol yn berthnasol) mwyach pan fydd y terfyn cyflymder cyffredinol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig yn cael ei leihau i 20 milltir yr awr:

Arwyddion dros dro newydd

Er enghraifft, yr arwydd dros dro newydd hwn sy'n nodi pwynt cychwyn terfyn cyflymder newydd o 20 milltir yr awr (y gellir ei osod yn ystod y 12 mis cyntaf y mae'r cyfyngiad 20 milltir yr awr mewn grym):

Y weithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 gan Weinidogion Cymru cyn iddo gael ei osod gerbron y Senedd. Gall y Senedd ddirymu'r Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu, neu

(ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'i gosodwyd gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y 5 pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol

Mae rheoliad 3(1)(b) yn cyflwyno testun Cymraeg i gyd-fynd â'r arwydd canlynol:

Y testun Cymraeg i'w ddefnyddio gyda'r arwydd hwn yw "Ysgol", "Hebryngwr", "Maes chwarae", "Plant Anabl", "Plant dall" neu "Plant byddar".

Y disgrifiad cyffredinol Saesneg a roddwyd ar gyfer yr arwydd hwn yn Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yw "children going to or from school or playground area". Fodd bynnag, yn Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2016, y disgrifiad cyffredinol sy'n cyd-fynd â'r arwydd hwn yw "plant ymhellach ymlaen yn mynd i'r ysgol neu faes chwarae neu oddi yno". O ganlyniad, ar ôl i reoliad 3(1) ddod i rym, bydd disgrifiad gwahanol o'r arwydd hwn yng Nghymru ac yn Lloegr.

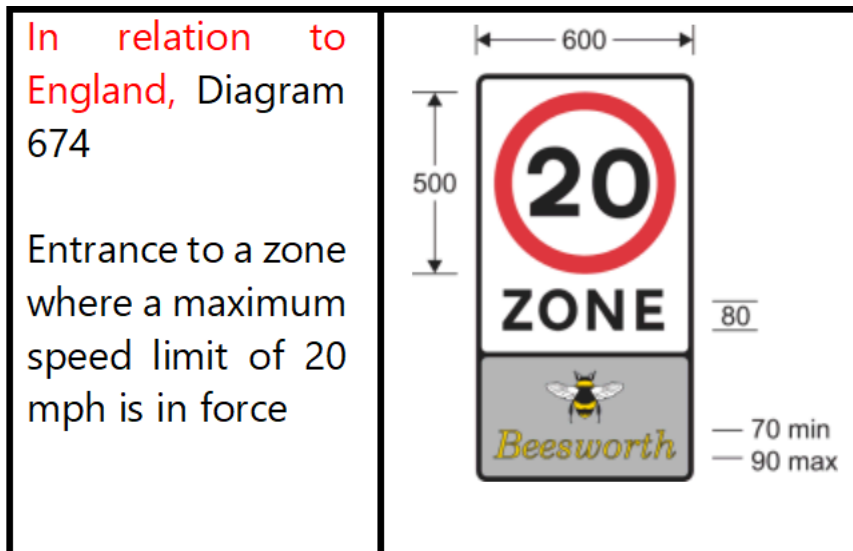
Byddem yn croesawu eglurhad ynghylch a fwriedir y newid o "faes chwarae ymhellach ymlaen" i "ardal y maes chwarae" ac, os bwriedir hynny, pa wahaniaeth y mae hynny'n ei wneud i osod yr arwydd hwn a'i effaith?

2. Rheol Sefydlog 21.2(v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol

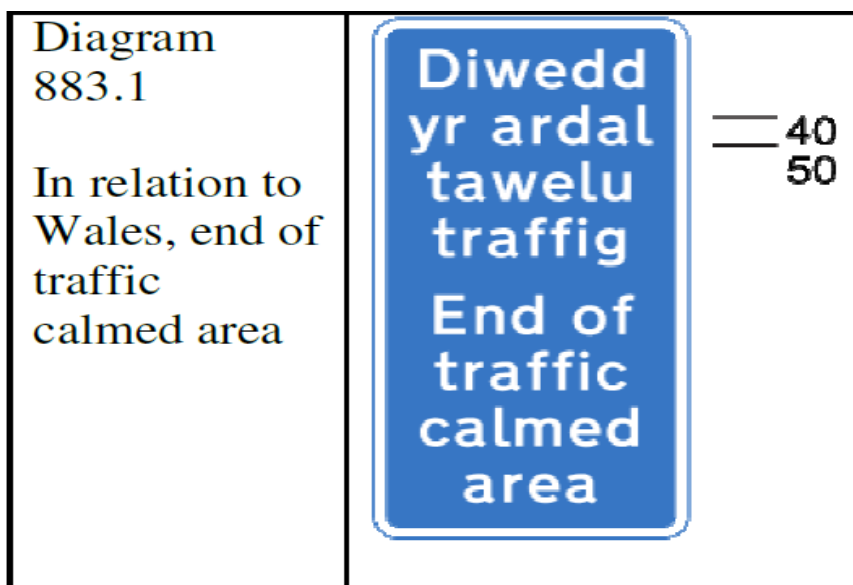
Gan fod Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn gymwys mewn perthynas â Chymru, mae angen i rai arwyddion ffyrdd presennol sy'n berthnasol yng Nghymru a Lloegr fod yn gymwys yn Lloegr yn unig (h.y. mae angen tynnu Cymru o gymhwysiad rhai arwyddion yn Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion

Traffig (Diwygio) (Cymru) 2016). Mae Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn cyflawni hyn drwy fewnosod y geiriau "Mewn perthynas â Lloegr" o ran rhai arwyddion yn Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2016. Mae'r geiriau i'w mewnosod "ar ddechrau" y golofn berthnasol, ond nid yw'n glir yn union ble y dylid mewnosod y geiriau hynny.

Er enghraifft, mae rheoliad 4(a) o Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn awgrymu y bydd y geiriau (h.y. y testun coch isod) yn cael eu mewnosod fel a ganlyn: **cyn** rhif y diagram:

Fodd bynnag, lle mae Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn cyflwyno arwydd newydd ar gyfer Cymru, gosodir y geiriau "Mewn perthynas â Chymru" **ar ôl** rhif y diagram. Er enghraifft, mae rheoliad 5 o Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn cynnwys y cofnod newydd hwn:

Byddem yn ddiolchgar o gael eglurder ynghylch ble y dylid mewnosod y geiriau "In relation to England" yn Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2016. Rydym yn ychwanegu bod cysondeb o ran ymdrin â materion fel hyn yn bwysig er mwyn sicrhau eglurder a hygyrchedd deddfwriaeth.

3. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Yng nghyfarwyddyd cyffredinol 9 o Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023, mae'r paragraff 2 newydd yn dechrau gyda'r geiriau "This sign...". Mae hyn, fodd bynnag, yn anghyson â drafftio'r paragraff 2 presennol a'r holl baragraffau eraill yn Rhan 4 o Atodlen 10 i Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2016 sy'n dechrau gyda'r geiriau "The sign...".

4. Rheol Sefydlog 21.2(i) – ei bod yn ymddangos bod amheuaeth a yw intra vires; Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod ei ddrafftio'n ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mewn perthynas â Rhan 3 o Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023, rydym yn codi'r pwyntiau a ganlyn:

- Nid yw'r rhagymadrodd yn nodi pa bwerau galluogi y mae Gweinidogion Cymru yn dibynnu arnynt i wneud Rhan 3. Er ein bod yn credu bod gan Weinidogion Cymru y pwerau i wneud Rhan 3 o dan Ddeddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984, dylid dyfynnu'r pwerau hynny yn y rhagymadrodd. Mae'r pwerau galluogi ar gyfer Rhan 1 a Rhan 2 wedi'u nodi yn y rhagymadrodd.
- Mae'r rhagymadrodd yn cadarnhau y cydymffurfiwyd â'r gofynion ymgynghori a nodir yn Neddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984 o ran Rhan 1 a Rhan 2, ond nid oes sôn am ymgynghori ar Ran 3. Nodwn fod Deddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984 yn gofyn am ymgynghori **cyn y gellir gwneud rheoliadau a chyn y gellir rhoi cyfarwyddydau cyffredinol**. Felly, gofynnwn i Lywodraeth Cymru a yw unrhyw un o'r gofynion ymgynghori yn Neddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984 yn gymwys i Ran 3 ac, os ydynt, a gynhaliwyd ymgynghoriad o'r fath cyn gwneud Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023.
- Mae Rhan 1 a Rhan 2 yn benodol yn cynnwys darpariaethau i ddatgan eu bod yn dechrau ar 17 Medi 2023. Fodd bynnag, nid yw Rhan 3 yn cynnwys darpariaeth gychwyn. Er ei bod yn ymddangos o'r cyd-destun cyffredinol bod Rhan 3 hefyd wedi'i fwriadu i ddechrau ar 17 Medi 2023, dylai fod darpariaeth benodol yn datgan pryd y daw Rhan 3 i rym.
- Nid yw'n glir sut y dylid dyfynnu Rhan 3. Mae Rheoliad 1(1)(a) yn datgan y gellir dyfynnu Rhan 1 fel Rheoliadau Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023. Mae Rheoliad 1(1)(b) yn datgan y gellir dyfynnu **Rhan 1 ynghyd â Rhan 2** fel Rheoliadau a Chyfarwyddydau Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) h.y Rheoliadau a

Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023. Fodd bynnag, mae'n ymddangos i ni fod Rhan 3 hefyd yn rhan o Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023, yn anad dim oherwydd enw'r offeryn yn ei gyfarwydd yw Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023.

5. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffgiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae rhifo darpariaethau Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2016 yn dechrau gydag "1" ar ddechrau'r rheoliad yn Rhan 1 a'r cyfarwyddydau cyffredinol yn Rhan 2. Fodd bynnag, nid yw'r rhifo yn Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn ail-ddechrau o "1" ar bob Rhan; Yn hytrach, mae'r rhifo yn parhau drwy Ran 1, Rhan 2 a Rhan 3.

Nodwn hefyd fod y ddarpariaeth yn 11(4) yn Rhan 3 yn cyfeirio ato'i hun fel "rheoliad". Fodd bynnag, cyfeirir at gyfarwyddydau cyffredinol 9 a 10 hefyd fel "rheoliadau" (gweler cyfarwyddyd cyffredinol 8 yn Rhan 2).

Mae hyn yn ychwanegu ymhellach at y dryswch o ran dyfynnu gwahanol ddarpariaethau Rheoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023.

Rhinweddau: craffu

Nodir y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

6. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae Rhan 3 o Reoliadau a Chyfarwyddydau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 yn cynnwys darpariaethau trosiannol a darpariaethau arbed; fel mae'r Memorandwm Esboniadol yn dweud:

Pan fydd Rheoliadau a Chyfarwyddiadau 2023 ar waith, ni fydd angen nifer o arwyddion traffig a marciau ffordd sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd mwyach, ac felly ni chaniateir eu defnyddio yng Nghymru. Diben y darpariaethau a'r arbedion trosiannol hyn yw darparu cyfnod gras ar gyfer rhai arwyddion traffig a marciau ffordd, gan roi rhagor o amser i awdurdodau traffig, ar ôl i Reoliadau a Chyfarwyddiadau 2023 ddod i rym, i sicrhau bod yr arwyddion traffig a'r marciau ffordd cywir ar waith, a bod arwyddion traffig a marciau ffordd nad oes eu hangen / nad ydynt yn cydymffurfio'n cael eu tynnu.

Byddem yn ddiolchgar pe gallai Llywodraeth Cymru egluro beth yw goblygiadau hyn ar gyfer gorfodi troseddau traffig ffyrdd yn ystod y cyfnod 'gras'.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â phob un o'r pwyntiau adrodd.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

9 Awst 2023

SL(6)371 – Rheoliadau Tribiwnlys Prasio Cymru (Diwygio) 2023

Cefndir a diben

Mae Rheoliadau Tribiwnlys Prasio Cymru 2010 (“**Rheoliadau 2010**”) yn darparu ar gyfer sefydlu [Tribiwnlys Prasio Cymru](#) (“TPC”), ei aelodaeth a’i weinyddiaeth, yn ogystal â’r gweithdrefnau ar gyfer apelau treth gyngor.

Mae Tribiwnlys Prasio Cymru yn dribiwnlys annibynnol sy’n datrys anghydfodau yn ymwneud â phrisio eiddo ar gyfer ardrethi annomestig, y dreth gyngor a chyfraddau draenio.

Mae’r Rheoliadau hyn (“**Rheoliadau 2023**”) yn diwygio Rheoliadau 2010 ac yn gwneud newidiadau mewn perthynas â gweinyddu Cyngor Llywodraethu TPC, ei delerau aelodaeth a gweinyddu apelau treth gyngor.

Diben Rheoliadau 2023, fel yr eglurir yn y Memorandwm Esboniadol, yw helpu TPC i foderneiddio ei arferion gweinyddol a chynnal aelodaeth gynaliadwy o’r tribiwnlys.

Gweithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Gall y Senedd ddirymu’r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo’r Senedd: (i) wedi’i diddymu neu (ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i’r dyddiad y’u gosodwyd gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Nodir y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â’r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio’r offeryn neu’r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae rheoliad 11 yn nodi ei fod yn hepgor darpariaeth o reoliad 46(11) o Reoliadau 2010.

Mae’r ddarpariaeth sydd i’w hepgor wedi’i nodi’n anghywir fel “paragraff (a)”. Fodd bynnag, y disgrifiad cywir yw “is-baragraff (a)”.

2. Rheol Sefydlog 21.2(vi) – ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio’r offeryn neu’r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae Rheoliad 12(b) yn nodi ei fod yn diwygio paragraff 12(a) o Atodlen 2 i Reoliadau 2010.

Mae lleoliad y diwygiad wedi'i nodi'n anghywir fel "ar ddiwedd paragraff 12(a)". Mae paragraff 12(a) hefyd yn cwmpasu paragraffau 12(a)(i) a 12(a)(ii). Felly, mae "diwedd" paragraff 12(a), mewn gwirionedd, ar ddiwedd paragraff (ii).

Mae'r llinell doriad em hir y mae'n ymddangos bod y gwelliant yn ceisio ei nodi i'w weld "ym mharagraff 12(a), ar ddiwedd y geiriau o flaen paragraff (i)" (*gweler Drafftio Deddfau i Gymru 7.11(3)*).

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

3. Rheol Sefydlog 21.3(vi) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Cynhaliwyd Asesiad Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â Rheoliadau 2023. Mae'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi'i gynnwys yn y Memorandwm Esboniadol ac yn nodi'r manteision a ganlyn o wneud Rheoliadau 2023:

[...] cynnal aelodaeth gynaliadwy o'r tribiwnlys a chadw aelodau profiadol. Bydd hyn yn helpu i sicrhau nad amherir ar y gwasanaeth y mae TPC yn ei ddarparu [...].

Bydd Cyngor Llywodraethu TPC yn gweithredu'n fwy effeithiol, gyda newidiadau i helpu i atal swyddi gwag ac absenoldebau rhag rhwystro busnes arferol a phenodiadau. Bydd galluogi unrhyw aelod i gael ei ystyried i gael ei ethol yn gynrychiolydd cenedlaethol yn helpu i sicrhau nad yw penodiadau'r dyfodol yn cael eu cyfyngu'n ormodol.

Bydd trefniadau ynghylch gwrandawiadau apelau treth gyngor yn elwa ar welliannau a wnaed eisoes mewn perthynas ag ardrethu annomestig, gan sicrhau cysondeb yn y dull gweithredu, pan fo hynny'n briodol. Mae gallu cynnal gwrandawiadau cwbl rithwir yn faes pwysig ar gyfer cysondeb, o ran moderneiddio gweithrediadau TPC.

4. Rheol Sefydlog 21.3(vi) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Daeth Rheoliadau 2023 i rym ar 2 Awst 2023, yn ystod toriad haf y Senedd.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru mewn cysylltiad â'r ddau bwynt adrodd technegol yn unig.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

01 Medi 2023

SL(6)373 – Gorchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr (Diwygio) 2023

Cefndir a diben

Sefydlwyd Cynllun Masnachu Allyriadau ("ETS") y DU gan Orchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 ("y prif Orchymyn") fel cynllun masnachu allyriadau nwyon tŷ gwydr ar gyfer y DU gyfan, a fydd yn ffordd gost-effeithiol o annog y sectorau pŵer, diwydiant ac awyrennau i leihau eu hallyriadau. Cafodd ei ddylunio ar y cyd gan Lywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon. Mae'n cyfrannu at dargedau lleihau allyriadau a nod sero net y DU, yn ogystal â'r llwybr lleihau allyriadau yng Nghymru.

Cafodd ETS y DU ei sefydlu gan y prif Orchymyn i fod yn weithredol o 1 Ionawr 2021 ac i bara am ddeng mlynedd. Mae'r cynllun yn gweithio drwy ei gwneud yn ofynnol i weithredwyr gweithfeydd diwydiannol ynni-ddwys, cynhyrchwyr pŵer a gweithredwyr awyrennau fonitro, adrodd ar ac ildio "lwfansau" sy'n cyfateb i'w hallyriadau nwyon tŷ gwydr ym mhob un o flynyddoedd y cynllun. Mae rhai cyfranogwyr yn cael dyraniad o lwfansau yn ddi-dâl. Cyhoeddir eu manylion mewn tablau dyrannu.

Mae'r Gorchymyn hwn yn cynnwys cyfres o ddiwygiadau technegol sy'n ceisio rheoleiddio gweithrediad ETS y DU. Mae'r Memoradum Esboniadol yn darparu mai dyma ddiben y prif newidiadau a wneir gan y Gorchymyn hwn:

- Ymateb i effeithiau pandemig Covid-19 ar y ffordd y mae'r cynllun yn cael ei weithredu;
- Cryfhau darpariaethau'r cynllun i'w wneud yn fwy effeithiol ond gan ei wneud yn fwy hyblyg i gyfranogwyr;
- Gwneud y ddeddfwriaeth yn gliriach i wneud pethau'n sicrach ac yn fwy cyson i gyfranogwyr a rheoleiddwyr.

Y weithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Gorchymyn hwn yn y Cyfrin Gyngor gan Ei Fawrhydi cyn iddo gael ei osod gerbron y Senedd, Senedd y DU, Senedd yr Alban a Chynulliad Gogledd Iwerddon ar 21 Gorffennaf 2023. Caiff unrhyw un o'r deddfwrfeydd hynny ddiddymu'r Gorchymyn, yn unol â'r gweithdrefnau penderfyniad negyddol sy'n gymwys i'r deddfwrfeydd hynny.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn cysylltiad â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.2(ix) – nad yw wedi'i wneud neu i'w wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg.

Nodwn y cafodd y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor ei wneud gan Ei Fawrhydi a'i osod gerbron pob un o'r pedair deddfwrfa yn y Deyrnas Unedig, ac felly mae yn Saesneg yn unig.

Rhinweddau: craffu

Ni nodwyd pwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn cysylltiad â'r offeryn hwn.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Nid oes angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

22 Awst 2023

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

—

Welsh Parliament Tudalen y pecyn 10

Legislation, Justice and Constitution Committee

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/1687/23

Huw Irranca-Davies AS,
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

21 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Ysgrifennaf i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi am Ymateb Llywodraethau Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU i'r Ymgynghoriad ar "Ddatblygu Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU", a gyhoeddwyd ar 3 Gorffennaf. Mae'r diweddariad hwn yn dilyn fy natganiad llafar ar 4 Gorffennaf 2023.

Fel y nodais, y newid allweddol o fewn Ymateb y Llywodraethau yw lleihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU i sicrhau ei fod yn cyd-fynd â thargedau sero net. O fewn yr Ymateb, ymrwymodd yr Awdurdod (sy'n gynnwys Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon i roi cap newydd ar waith erbyn mis Ionawr 2024. Nod yr Awdurdod yw rhoi rhaglen deddfwriaethol ar waith yn unol â'r penderfyniadau a'r bwriadau yn Ymateb y Llywodraethau, gan gynnwys ar gyfer y cap. Fel arfer byddai newidiadau i'r cap (uchafsymiau allyriadau adroddadwy sydd ar gael o dan Orchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 ("Gorchymyn 2020") wedi cael eu gwneud drwy reoliadau o dan bŵer galluogi o fewn Deddf Newid Hinsawdd 2008 ("Deddf 2008"). Byddai rheoliadau o'r fath ar ffurf offeryn statudol wedi'i osod o fewn pob un o bedair deddfwrfeydd y Deyrnas Unedig ar ffurf Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor. Byddai offerynnau statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, gan y byddent yn cynnwys darpariaeth a fyddai'n gwneud gofynion y cynllun masnachu'n "fwy beichus o lawer". Fodd bynnag, o ganlyniad i absenoldeb Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon a Chynulliad sy'n eistedd, nid oes modd gwneud deddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ym mhob deddfwrfa ar yr un pryd.

Heb ddyddiad clir ar gyfer ffurfio Gweithrediaeth yng Ngogledd Iwerddon, ac am fod amser yn ffactor critigol wrth wneud y newidiadau, mae Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU wedi bod yn asesu opsiynau eraill.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yr opsiwn arall y cytunwyd arno yw i Lywodraeth y DU ddiwygio Rheoliadau Arwerthu Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2021 ("y Rheoliadau Arwerthu") drwy bŵer galluogi o fewn Deddf Cyllid 2020 ("Deddf 2020"), nes y gellir gwneud y newidiadau o dan Ddeddf 2008.

Mae'r pŵer galluogi o dan Adran 96(3) o Ddeddf 2020 yn gwneud y ddarpariaeth ganlynol: *The Treasury may make schemes about the conduct and terms of allocations of emissions allowances in return for payment (the schemes having effect subject to any regulations under this section).*

Mae'r Rheoliadau Arwerthu'n rhan o Fframwaith Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, ac maent yn cael eu defnyddio i bennu cyfran y lwfansau y gellir eu harwerthu bob blwyddyn. Bydd y diwygiad hwn yn pennu'r gyfran y gellir ei harwerthu, ac felly nifer y lwfansau sy'n cylchredeg yn unol â'r cap sero net arfaethedig. Bydd hyn yn golygu bod nifer y lwfansau sydd ar gael i'r farchnad yn cyd-fynd â chap is sy'n gyson â sero net. Nid yw'r diwygiadau i'r Rheoliadau Arwerthu yn newid y cap a nodir yng Ngorchymyn 2020, a bydd angen diwygiadau i ddeddfwriaeth drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008 i gyflwyno'r polisi yn yr hirdymor. Fodd bynnag, bydd lleihau cyfran y lwfansau sydd ar gael i'w harwerthu yn cael yr effaith a ddymunir, nes y gellir gwneud y diwygiadau i'r ddeddfwriaeth drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008 – sef, cyfyngu ar allyriadau cyfranogwyr drwy leihau nifer y lwfansau sydd ar gael.

Yn unol â Fframwaith Cyffredin Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, safbwynt Llywodraeth Cymru ar Gynllun Masnachu Allyriadau'r DU yw mai mecanwaith yw'r elfennau ariannol, ar gyfer cyflawni nod terfynol y system, sef diogelu'r amgylchedd drwy roi cymhellion i ysgogi datgarboneiddio. Gan fod y diwygiad i leihau'r lwfansau arwerthu yn cael ei wneud i'r Rheoliadau Arwerthu, ac nid i'r ddeddfwriaeth sylfaenol, nid yw Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol yn berthnasol. Mae'r diwygiad yn cael ei wneud i is-ddeddfwriaeth drwy offeryn statudol. Gan nad yw'r is-ddeddfwriaeth sy'n cael ei diwygio yn brif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir o dan baragraff 4 o Ran 1 o Atodiad 8 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, nid yw'r weithdrefn sydd i'w chymhwyso gerbron y Senedd yr un fath â'r hyn a fyddai'n berthnasol i'r ddeddfwriaeth honno pe bai'n diwygio deddfiad mewn deddfwriaeth sylfaenol. Fel, nid oes angen Memorandwm Cydsynio ar gyfer offeryn statudol, yn unol â Rheolau Sefydlog Llywodraeth Cymru¹. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd bwrw ymlaen â'r cynnig i addasu'r Rheoliadau Arwerthu yn golygu na fyddai Senedd Cymru (na'r Seneddau eraill) yn cael y cyfle i asesu'r newidiadau arfaethedig. Felly, rwy'n bryderus ynghylch defnyddio'r dull hwn.

Fodd bynnag, mae amser yn ffactor critigol wrth leihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU. Heb lwybr deddfwriaethol y cytunwyd arno, ni fyddai cyhoeddi Ymateb y Llywodraethau gyda'r ymrwymiad i gyflwyno'r cap erbyn 2024 wedi bod yn bosibl. Byddai methu â gwneud hwn wedi arwain at oedi wrth roi'r cap ar waith, a byddai hyn wedi peri risgiau sylweddol i'n targedau ar gyfer newid hinsawdd a chyfranogwyr Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU. Y cyfan y bydd oedi wrth gyflwyno'r cap yn ei wneud yw creu amserlen dynnach ar gyfer cyflwyno'r cap (a datgarboneiddio) yn nes ymlaen yn y degawd hwn, a byddai hyn wedi rhoi rhagor o bwysau ar ein diwydiannau.

I gydnabod brys a phwysigrwydd y cynnig hwn, a'r angen i barchu'r prosesau gwleidyddol a deddfwriaethol yng Ngogledd Iwerddon, rwyf wedi cytuno gyda'r Gweinidogion Portffolio eraill ar draws yr Awdurdod i'r diwygiadau gael eu gwneud yn y ffordd hon. Rydym hefyd wedi ymrwymo, drwy lythyr, i ddeddfu o dan Ddeddf 2008 i leihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl. I osgoi oedi wrth gyhoeddi Ymateb y Llywodraethau, ac o ganlyniad wrth gyflwyno'r cap newydd, bydd y broses graffu'n cael ei

¹ [Rheolau Sefydlog Senedd Cymru \(Senedd Cymru\)](#) Tudalen y pecyn 12

chynnal yn y ffordd arferol ar draws y pedair deddfwrfa yn dilyn deddfu ar gyfer y cap, drwy'r pŵer galluogi o dan Ddeddf 2008. Gan edrych tua'r dyfodol, byddaf yn parhau i geisio cymeradwyaeth y Senedd pan fydd gwneud hynny'n berthnasol.

O ran y cynigion eraill o fewn Ymateb y Llywodraethau, bydd rhai yn cael eu gwneud drwy offeryn statudol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol, yn unol â Deddf 2008, gan ddiwygio Gorchymyn 2020. Bydd hyn yn gwneud nifer o newidiadau gweithredol i'r cynllun a fydd yn cael eu rhoi ar waith ar gyfer y DU gyfan, fel cynnwys meincnodau yng Nghyfraith y DU. Mae'n dal i fod yn bosibl gosod deddfwriaeth o dan weithdrefn penderfyniad negyddol yng Ngogledd Iwerddon. Pan fydd wedi'i osod, bydd yr offeryn statudol yn dod i rym ar y dyddiad cychwyn a nodwyd. Fodd bynnag, pan fyddant yn dychwelyd, os bydd Cynulliad Gogledd Iwerddon yn pasio penderfyniad i ddirymu o fewn y cyfnod statudol (sef cyfnod o ddeg diwrnod o leiaf pan fydd y Cynulliad wedi bod yn eistedd, ond heb fod yn llai na 30 diwrnod calendr mewn unrhyw achos yn ystod un sesiwn Cynulliad neu fwy) yna bydd y rheol honno yn ddi-rym o ddyddiad y penderfyniad hwnnw.

Bydd newidiadau eraill yn cael eu gwneud drwy offeryn statudol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, a byddant yn berthnasol i Brydain Fawr yn unig – er enghraifft, capio'r dyraniad am ddim ar gyfer hedfanaeth i 100% o allyriadau gweithredwr. Gan nad oes unrhyw weithredwyr yng Ngogledd Iwerddon ar hyn o bryd y byddai'r darpariaethau'r offeryn statudol hwn yn effeithio arnynt, mae'r Awdurdod wedi cytuno y byddai offeryn statudol ar gyfer Prydain Fawr yn unig yn dderbyniol yn y tymor byr.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Llŷr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/1687/23

Llŷr Gruffudd AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

21 Gorffennaf 2023

Annwyl Llŷr,

Ysgrifennaf i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi am Ymateb Llywodraethau Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU i'r Ymgynghoriad ar "Ddatblygu Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU", a gyhoeddwyd ar 3 Gorffennaf. Mae'r diweddariad hwn yn dilyn fy natganiad llafar ar 4 Gorffennaf 2023.

Fel y nodais, y newid allweddol o fewn Ymateb y Llywodraethau yw lleihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU i sicrhau ei fod yn cyd-fynd â thargedau sero net. O fewn yr Ymateb, ymrwymodd yr Awdurdod (sy'n gynnwys Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon i roi cap newydd ar waith erbyn mis Ionawr 2024. Nod yr Awdurdod yw rhoi rhaglen ddeddfwriaethol ar waith yn unol â'r penderfyniadau a'r bwriadau yn Ymateb y Llywodraethau, gan gynnwys ar gyfer y cap. Fel arfer byddai newidiadau i'r cap (uchafsymiau allyriadau adroddadwy sydd ar gael o dan Orchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 ("Gorchymyn 2020") wedi cael eu gwneud drwy reoliadau o dan bŵer galluogi o fewn Deddf Newid Hinsawdd 2008 ("Deddf 2008"). Byddai rheoliadau o'r fath ar ffurf offeryn statudol wedi'i osod o fewn pob un o bedair deddfwrfeydd y Deyrnas Unedig ar ffurf Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor. Byddai offerynnau statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, gan y byddent yn cynnwys darpariaeth a fyddai'n gwneud gofynion y cynllun masnachu'n "fwy beichus o lawer". Fodd bynnag, o ganlyniad i absenoldeb Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon a Chynulliad sy'n eistedd, nid oes modd gwneud deddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ym mhob deddfwrfa ar yr un pryd.

Heb ddyddiad clir ar gyfer ffurfio Gweithrediaeth yng Ngogledd Iwerddon, ac am fod amser yn ffactor critigol wrth wneud y newidiadau, mae Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU wedi bod yn asesu opsiynau eraill.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 14
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yr opsiwn arall y cytunwyd arno yw i Lywodraeth y DU ddiwygio Rheoliadau Arwerthu Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2021 ("y Rheoliadau Arwerthu") drwy bŵer galluogi o fewn Deddf Cyllid 2020 ("Deddf 2020"), nes y gellir gwneud y newidiadau o dan Ddeddf 2008.

Mae'r pŵer galluogi o dan Adran 96(3) o Ddeddf 2020 yn gwneud y ddarpariaeth ganlynlol: *The Treasury may make schemes about the conduct and terms of allocations of emissions allowances in return for payment (the schemes having effect subject to any regulations under this section).*

Mae'r Rheoliadau Arwerthu'n rhan o Fframwaith Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, ac maent yn cael eu defnyddio i bennu cyfran y lwfansau y gellir eu harwerthu bob blwyddyn. Bydd y diwygiad hwn yn pennu'r gyfran y gellir ei harwerthu, ac felly nifer y lwfansau sy'n cylchredeg yn unol â'r cap sero net arfaethedig. Bydd hyn yn golygu bod nifer y lwfansau sydd ar gael i'r farchnad yn cyd-fynd â chap is sy'n gyson â sero net. Nid yw'r diwygiadau i'r Rheoliadau Arwerthu yn newid y cap a nodir yng Ngorchymyn 2020, a bydd angen diwygiadau i ddeddfwriaeth drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008 i gyflwyno'r polisi yn yr hirdymor. Fodd bynnag, bydd lleihau cyfran y lwfansau sydd ar gael i'w harwerthu yn cael yr effaith a ddymunir, nes y gellir gwneud y diwygiadau i'r ddeddfwriaeth drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008 – sef, cyfyngu ar allyriadau cyfranogwyr drwy leihau nifer y lwfansau sydd ar gael.

Yn unol â Fframwaith Cyffredin Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, safbwynt Llywodraeth Cymru ar Gynllun Masnachu Allyriadau'r DU yw mai mecanwaith yw'r elfennau ariannol, ar gyfer cyflawni nod terfynol y system, sef diogelu'r amgylchedd drwy roi cymhellion i ysgogi datgarboneiddio. Gan fod y diwygiad i leihau'r lwfansau arwerthu yn cael ei wneud i'r Rheoliadau Arwerthu, ac nid i'r ddeddfwriaeth sylfaenol, nid yw Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol yn berthnasol. Mae'r diwygiad yn cael ei wneud i is-ddeddfwriaeth drwy offeryn statudol. Gan nad yw'r is-ddeddfwriaeth sy'n cael ei diwygio yn brif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir o dan baragraff 4 o Ran 1 o Atodiad 8 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, nid yw'r weithdrefn sydd i'w chymhwyso gerbron y Senedd yr un fath â'r hyn a fyddai'n berthnasol i'r ddeddfwriaeth honno pe bai'n diwygio deddfiad mewn deddfwriaeth sylfaenol. Fel, nid oes angen Memorandwm Cydsynio ar gyfer offeryn statudol, yn unol â Rheolau Sefydlog Llywodraeth Cymru¹. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd bwrw ymlaen â'r cynnig i addasu'r Rheoliadau Arwerthu yn golygu na fyddai Senedd Cymru (na'r Seneddau eraill) yn cael y cyfle i asesu'r newidiadau arfaethedig. Felly, rwy'n bryderus ynghylch defnyddio'r dull hwn.

Fodd bynnag, mae amser yn ffactor critigol wrth leihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU. Heb lwybr deddfwriaethol y cytunwyd arno, ni fyddai cyhoeddi Ymateb y Llywodraethau gyda'r ymrwymiad i gyflwyno'r cap erbyn 2024 wedi bod yn bosibl. Byddai methu â gwneud hwn wedi arwain at oedi wrth roi'r cap ar waith, a byddai hyn wedi peri risgiau sylweddol i'n targedau ar gyfer newid hinsawdd a chyfranogwyr Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU. Y cyfan y bydd oedi wrth gyflwyno'r cap yn ei wneud yw creu amserlen dynnach ar gyfer cyflwyno'r cap (a datgarboneiddio) yn nes ymlaen yn y degawd hwn, a byddai hyn wedi rhoi rhagor o bwysau ar ein diwydiannau.

I gydnabod brys a phwysigrwydd y cynnig hwn, a'r angen i barchu'r prosesau gwleidyddol a deddfwriaethol yng Ngogledd Iwerddon, rwyf wedi cytuno gyda'r Gweinidogion Portffolio eraill ar draws yr Awdurdod i'r diwygiadau gael eu gwneud yn y ffordd hon. Rydym hefyd wedi ymrwymo, drwy lythyr, i ddeddfu o dan Ddeddf 2008 i leihau cap Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl. I osgoi oedi wrth gyhoeddi Ymateb y Llywodraethau, ac o ganlyniad wrth gyflwyno'r cap newydd, bydd y broses graffu'n cael ei chynnal yn y ffordd arferol ar draws y pedair deddfwrfa yn dilyn deddfu ar gyfer y cap, drwy'r

¹ [Rheolau Sefydlog Senedd Cymru \(senedd.cymru\)](#) Tudalen y pecyn 15

pŵer galluogi o dan Ddeddf 2008. Gan edrych tua'r dyfodol, byddaf yn parhau i geisio cymeradwyaeth y Senedd pan fydd gwneud hynny'n berthnasol.

O ran y cynigion eraill o fewn Ymateb y Llywodraethau, bydd rhai yn cael eu gwneud drwy offeryn statudol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol, yn unol â Deddf 2008, gan ddiwygio Gorchymyn 2020. Bydd hyn yn gwneud nifer o newidiadau gweithredol i'r cynllun a fydd yn cael eu rhoi ar waith ar gyfer y DU gyfan, fel cynnwys meincnodau yng Nghyfraith y DU. Mae'n dal i fod yn bosibl gosod deddfwriaeth o dan weithdrefn penderfyniad negyddol yng Ngogledd Iwerddon. Pan fydd wedi'i osod, bydd yr offeryn statudol yn dod i rym ar y dyddiad cychwyn a nodwyd. Fodd bynnag, pan fyddant yn dychwelyd, os bydd Cynulliad Gogledd Iwerddon yn pasio penderfyniad i ddirymu o fewn y cyfnod statudol (sef cyfnod o ddeg diwrnod o leiaf pan fydd y Cynulliad wedi bod yn eistedd, ond heb fod yn llai na 30 diwrnod calendr mewn unrhyw achos yn ystod un sesiwn Cynulliad neu fwy) yna bydd y rheol honno yn ddi-rym o ddyddiad y penderfyniad hwnnw.

Bydd newidiadau eraill yn cael eu gwneud drwy offeryn statudol, yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol, a byddant yn berthnasol i Brydain Fawr yn unig – er enghraifft, capio'r dyraniad am ddim ar gyfer hedfanaeth i 100% o allyriadau gweithredwr. Gan nad oes unrhyw weithredwyr yng Ngogledd Iwerddon ar hyn o bryd y byddai'r darpariaethau'r offeryn statudol hwn yn effeithio arnynt, mae'r Awdurdod wedi cytuno y byddai offeryn statudol ar gyfer Prydain Fawr yn unig yn dderbyniol yn y tymor byr.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Llywybrau Deddfwriaethol ar gyfer newid Cynllun Masnachu
Allyriadau'r DU

DYDDIAD 21 Gorffennaf 2023

GAN Julie James AS, Gweinidog Newid Hinsawdd

Fel y dywedais yn fy adroddiad llafar a roddais ar 4 Gorffennaf 2023, mae Awdurdod Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU (ETS y DU) – sydd â Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon yn aelodau ohono – bellach wedi cyhoeddi Ymateb y Llywodraeth i'r ymgynghoriad ar "Ddatblygu ETS y DU".

Yn y datganiad, disgrifiais y newidiadau strategol a thechnegol sydd yn Ymateb y Llywodraeth a'u harwyddocâd i Gymru. Y prif newid strategol a gyhoeddais oedd y gostyngiad yng nghap ETS y DU i fod yn gyson â'r targedau sero net. Mae'r Awdurdod wedi gwneud ymrwymiad cyhoeddus i fabwysiadu'r cap newydd hwn ym mis Ionawr 2024 a bydd am ddilyn rhaglen deddfwriaethol yn unol â'r penderfyniadau a'r bwriadau yn Ymateb y Llywodraeth, gan gynnwys y cap.

Mae'r rhan fwyaf o'r newidiadau a ddaw yn sgil Ymateb y Llywodraeth yn dechnegol a/neu'n weithredol eu natur a rhaid eu gwneud drwy offeryn statudol (OS), gan ddilyn y weithdrefn negyddol, i ddiwygio Gorchymyn Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2020 ("Gorchymyn 2020") yn unol â Deddf Newid Hinsawdd 2008 ("Deddf 2008"). Bydd hynny'n ei gwneud yn bosibl gwneud nifer o newidiadau gweithredol i'r cynllun a'u cymhwyso ledled y DU, megis cynnwys meincnodau yng nghyfraith y DU. Mae'n dal yn bosibl gosod deddfwriaeth o dan y weithdrefn penderfyniadau negyddol yng Ngogledd Iwerddon. Ar ôl ei osod, bydd yr OS yn dod i rym ar y dyddiad cychwyn penodedig. Fodd bynnag, ar ôl dychwelyd, os bydd Cynulliad Gogledd Iwerddon yn pasio penderfyniad diddymu o fewn y cyfnod statudol (cyfnod sy'n cynnwys o leiaf 10 diwrnod y bydd y Cynulliad wedi bod yn eistedd, ond ddim llai na 30 diwrnod calendr yn ystod un neu fwy o sesiynau'r Cynulliad) yna bydd y rheol honno'n ddi-rym o ddyddiad y penderfyniad hwnnw.

Byddai newidiadau mwy arwyddocaol eraill, fel y cap, wedi cael eu gwneud fel arfer trwy OSau yn y Cyfrin Gyngor, o dan y weithdrefn gadarnhaol, a'u gosod yn holl deddfwrfeydd y DU yr un pryd, yn unol â Deddf 2008. Fodd bynnag, gan nad oes

Gweithrediaeth yng Ngogledd Iwerddon na Chynulliad sy'n eistedd, nid yw'n bosibl gwneud deddfwriaeth ledled y DU drwy'r weithdrefn gadarnhaol.

Gellir rhoi'r rhan fwyaf o'r newidiadau arwyddocaol hyn ar waith trwy OS trwy weithdrefn gadarnhaol, a dyna a wneir, gan eu cymhwyso yn unig i Brydain Fawr, er enghraifft cap o 100% ar y dyraniadau am ddim ar allyriadau gweithredwyr hedfan. Gan nad oes gweithredwyr yng Ngogledd Iwerddon y byddai'r darpariaethau'r OS hwn yn effeithio arnynt, mae'r Awdurdod wedi cytuno y byddai OS i Brydain Fawr yn unig yn dderbyniol yn y tymor byr.

Fodd bynnag, ni cheir cymhwyso'r newidiadau i'r cap i Brydain Fawr yn unig gan eu bod yn effeithio ar y DU gyfan. Gan nad oes dyddiad clir ynghylch pryd y caiff Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon ei ffurfio a chan fod amseru'n elfen hanfodol i weithredu'r newidiadau gofynnol, rhaid felly wrth drefn arall yn lle gosod OS ym mhob deddfwrfa yn y DU yr un pryd.

Yr ateb y cytunwyd arno yw bod Lywodraeth y DU yn diwygio Rheoliadau Arwerthu Cynllun Masnachu Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr 2021 (y "Rheoliadau Arwerthu") trwy bŵer galluogi o dan Ddeddf Cyllid 2020, nes y gellir gwneud y newidiadau o dan Ddeddf 2008.

Mae'r Rheoliadau Arwerthu yn rhan o Fframwaith ETS y DU ac fe'u defnyddir i bennu'r gyfran o lwfansau y gellir eu dwyn i ocsiwn bob blwyddyn. Bydd y diwygiad hwn yn gosod y gyfran arwerthu, ac felly nifer y lwfansau sy'n mynd i gylchrediad, yn unol â'r cap sero net newydd. Bydd hyn yn golygu bod nifer y lwfansau sydd ar gael i'r farchnad yn cyfateb i'r cap is, sy'n gyson â sero net. Mae'n bwysig nodi nad yw'r diwygiadau i'r Rheoliadau Arwerthu'n gostwng y cap fel y'i nodir yng Ngorchymyn 2020. Bydd angen diwygiadau deddfwriaethol, drwy bŵer galluogi o dan Ddeddf 2008, i ddarparu polisi yn y tymor hir. Fodd bynnag, bydd y newid interim hwn yn cael yr effaith a ddymunir nes y gellir gwneud y deddfwriaeth o dan Ddeddf 2008; sef lleihau allyriadau'r rhai sy'n cymryd rhan drwy leihau nifer y lwfansau sydd ar gael.

Fel y gwyddoch, yn unol â Fframwaith Cyffredin ETS y DU, barn Llywodraeth Cymru am ETS y DU yw mai unig ddiben yr elfennau ariannol yw bod yn fecanwaith ar gyfer gwireddu nod y system – sef diogelu'r amgylchedd trwy roi cymhelliad i ddatgarboneiddio. Gan fod y diwygiad i ostwng y lwfansau arwerthu yn cael ei wneud i'r Rheoliadau Arwerthu, ac nid i deddfwriaeth sylfaenol, nid oes angen Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol. Mae'r diwygiad yn cael ei wneud trwy OS i is-ddeddfwriaeth. Gan nad yw'r is-ddeddfwriaeth sy'n cael ei diwygio yn brif deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir o dan baragraff 4 o ran 1 o dan atodlen 8 o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, nid y weithdrefn hon yw'r weithdrefn y byddai Senedd Cymru yn ei dilyn pe bai'n diwygio deddfiad a gynhwysir mewn deddfwriaeth sylfaenol. Felly, nid oes angen Memorandwm Cydsyniad OS, yn unol â Rheolau Sefydlog Senedd Cymru¹.

¹ [Rheolau Sefydlog Senedd Cymru \(Senedd Cymru\)](#) Tudalen 18 pecyn 18

Gallai newid y Rheoliadau Arwerthu, heb wneud y newidiadau angenrheidiol drwy'r pŵer galluogi o dan Ddeddf 2008, olygu o bosibl bod Senedd Cymru (a Seneddau eraill) yn colli'r cyfle i asesu'r newidiadau arfaethedig. O ganlyniad, rwy'n ofalus ynghylch defnyddio'r dull hwn.

Serch hynny, mae'r amserlen ar gyfer gostwng cap ETS y DU yn hanfodol. Heb gytuno ar lwybr deddfwriaethol, ni fyddai wedi bod yn bosib cyhoeddi Ymateb y Llywodraeth gyda'i hymrwymiad i roi'r cap ar waith erbyn 2024. Byddai peidio â gwneud hyn wedi gohirio'r cap ac felly wedi peryglu ein targedau hinsawdd a chyfranogwyr ETS y DU. Bydd gohirio'r cap ond yn arwain at ostyngiad llymach i'r cap (a datgarboneiddio) nes ymlaen yn y degawd hwn, gan roi mwy o bwysau ar ein diwydiannau.

Er fy mod wedi ymrwymo i sicrhau bod gan Senedd Cymru'r hawl a'r gallu i asesu darpariaethau sy'n dod o fewn ei chymhwysedd deddfwriaethol, mae'n bwysig bod y broses yng Ngogledd Iwerddon yn cael ei pharchu. Felly, i gydnabod brys a phwysigrwydd y newid hwn, rwyf wedi cytuno â Gweinidogion Portffolios eraill yn yr Awdurdod bod y diwygiadau'n cael eu gwneud fel hyn. Rhag gohirio cyhoeddi Ymateb y Llywodraeth ac felly'r cap newydd, caiff y broses graffu ei chynnal fel arfer yn y pedair deddfwrfa pan y deddfir ar gyfer y cap drwy'r pŵer galluogi o dan Ddeddf 2008.

Rwyf wedi ysgrifennu at Gadeiryddion y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith a'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad i'w hysbysu o'r amgylchiadau a'r broses a ddefnyddir. Yn ogystal, rwyf i a'r Gweinidogion Portffolios eraill yn yr Awdurdod hefyd wedi ymrwymo trwy gyfnewid llythyrau i ddeddfu o dan Ddeddf 2008 i ostwng cap ETS y DU cyn gynted ag y bo hynny'n ymarferol. Wrth symud ymlaen, byddaf yn parhau i geisio cymeradwyaeth Senedd Cymru pan ddaw materion o fewn cymhwysedd Senedd Cymru.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Eitem 2.4

SL(6)375 – Rheoliadau Addysg (Benthyciadau i Fyfyrrwyr) (Ad-dalu) (Diwygio) (Rhif 2) 2023

Cefndir a diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Addysg (Benthyciadau i Fyfyrrwyr) (Ad-dalu) 2009 ("Rheoliadau 2009"), sy'n darparu ar gyfer ad-dalu benthyciadau i fyfyrrwyr sy'n amodol ar incwm yng Nghymru a Lloegr.

Mae Rheoliad 2 yn gwneud darpariaeth ar gyfer gostyngiad dros dro yn y gyfradd llog ar fenthyciadau israddedig a bennir yn rheoliadau 21A a 21C, a benthyciadau gradd ôl-raddedig a bennir yn rheoliad 21B, o Rheoliadau 2009. Mae'r gyfradd llog wedi'i gosod ar 7.3% ar gyfer y cyfnod sy'n dechrau ar 1 Medi 2023 ac yn dod i ben ar 30 Tachwedd 2023 ac, yn ymarferol, mae'n berthnasol i fenthycwyr Cynllun 2 a Chynllun 3. Ar ôl y dyddiad hwnnw, bydd y gyfradd llog yn dychwelyd i'r gyfradd wreiddiol a nodir yn Rheoliadau 2009, oni bai bod rheoliadau pellach yn cael eu dwyn i rym.

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn egluro (ym mharagraff 4.2) y byddai cyfraddau llog ar fenthyciadau, heb ymyrraeth, yn cynyddu i rhwng 12.91% a 15.91% ar gyfer benthycwyr Cynllun 2, ac i 15.91% ar gyfer benthycwyr Cynllun 3.

Y weithdrefn

Negyddol Cyfansawdd.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru a'r Ysgrifennydd Gwladol, cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd a Senedd y Deyrnas Unedig.

Gall y Senedd ddirymu'r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gosodwyd gerbron y Senedd. Gall Senedd y Deyrnas Unedig hefyd ddirymu'r Rheoliadau, yn unol â'r rheolau ar gyfer dirymu sy'n gymwys i Senedd y Deyrnas Unedig.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(ix) – nad yw wedi'i wneud neu i'w wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg.

Mae'r Rheoliadau hyn wedi cael eu gwneud fel offeryn cyfansawdd, felly mae'r Rheoliadau: (a) wedi cael eu gwneud gan Weinidogion Cymru a'r Ysgrifennydd Gwladol, a (b) wedi cael eu gosod gerbron y Senedd a Senedd y DU. O ganlyniad, gwnaed y Rheoliadau yn Saesneg yn unig.

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn esbonio fel a ganlyn:

"Fe wnaed Rheoliadau 2009 fel rheoliadau cyfansawdd gan Weinidogion Cymru (mewn perthynas â Chymru) a'r Ysgrifennydd Gwladol. Maent yn llywodraethu ad-daliadau o fenthyciadau myfyrwyr gan fenthycwyr sydd wedi cymryd benthyciad yn seiliedig ar incwm ar gyfer cyrsiau sy'n dechrau ar neu ar ôl Medi 1998. Mae Rheoliadau 2009 yn cynnwys darpariaethau (heb eu datganoli i Weinidogion Cymru) a wneir gan yr Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Chymru a Lloegr sy'n ymwneud â'r system dreth a weithredir gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi. Gwneir rhai darpariaethau eraill gan Weinidogion Cymru mewn perthynas â Chymru a'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Lloegr.

Gan y bydd y Rheoliadau'n destun craffu gan Senedd y DU, ni ystyrir ei fod yn rhesymol ymarferol i'r offeryn hwn gael ei wneud na'i osod yn ddwyieithog. Felly, mae Rheoliadau 2023 yn cael eu gwneud yn Saesneg yn unig."

Rhinweddau: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Nid oes angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

11 Awst 2023

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

—

Welsh Parliament

Tudalen y pecyn 21

Legislation, Justice and Constitution Committee

Eitem 2.5

SL(6)367 – Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 9) **2023**

Cefndir a diben

Mae Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 ("Mesur 2011") yn gwneud darpariaeth ar gyfer pennu safonau ymddygiad mewn perthynas â'r Gymraeg ("safonau"). Mae'r safonau hyn yn disodli'r cynlluniau iaith Gymraeg y darperir ar eu cyfer yn Neddf yr Iaith Gymraeg 1993.

Mae adran 26 o Fesur 2011 yn galluogi Gweinidogion Cymru i bennu safonau, ac mae adran 39 yn eu galluogi i ddarparu bod safon yn benodol gymwys i berson drwy awdurdodi Comisiynydd y Gymraeg ("y Comisiynydd") i roi hysbysiad i'r person hwnnw sy'n ei gwneud yn ofynnol iddo gydymffurfio â'r safon ("hysbysiad cydymffurfio").

Mae'r Rheoliadau hyn yn pennu safonau mewn perthynas ag ymddygiad ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth a nodir yn Atodlen 4 i'r Rheoliadau (y cyfeirir atynt yn y Rheoliadau fel "cyrff"). Penodir ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth o dan adran 6 neu drwy amrywio penodiad o dan adran 7 o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991.

Oherwydd bod y cyrff y mae'r safonau hyn yn ymwneud â hwy o fewn Atodlen 8 i Fesur 2011, mae adran 37 o Fesur 2011 yn darparu mai dim ond safonau cyflenwi gwasanaethau a safonau cadw cofnodion y gellir eu gwneud yn benodol gymwys iddynt. Nid yw safon cyflenwi gwasanaethau yn gymwys ond i'r graddau ei bod yn ymwneud â darparu gan y corff wasanaeth a bennir yng ngholofn 2 o gofnod y corff yn Atodlen 8 i Fesur 2011. Yn achos yr ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth sy'n dod o fewn Atodlen 4 i'r Rheoliadau hyn, mae'r gwasanaethau penodedig yn wasanaethau a ddarperir i'r cyhoedd wrth arfer swyddogaethau ymgwymerwr dŵr neu ymgwymerwr carthffosiaeth (fel y bo'n briodol) ar gyfer Cymru gyfan neu unrhyw ran ohoni.

Mae'r Rheoliadau hyn yn defnyddio'r wyddor Gymraeg. Mae hyn yn effeithio ar baragraffau 26(3), 26(4), 33 o Atodlen 1. Mae'r arddull hon yn wahanol i'r arddull rifo arferol a ddefnyddir mewn is-ddeddfwriaeth a wneir gan Weinidogion Cymru. Mabwysiadwyd yr un arddull yn Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 1) 2015 a'r Rheoliadau dilynol sy'n pennu safonau'r Gymraeg.

Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 9) 2023. Os cânt eu pasio gan y Senedd, y rhain fydd wythfed Rheoliadau Safonau'r Gymraeg i'w gwneud. Fel arfer mae rhif yn enw un o gyfres o Offerynnau Statudol yn cyfeirio at y nifer a wnaed yn y flwyddyn benodol, fodd bynnag y bwriad yw y bydd yr holl Rheoliadau a wneir o dan adran 26 o Fesur 2011 yn cael eu gwneud mewn cyfres, yn yr un modd â gorchmynion cychwyn.

Gweithdrefn

Cadarnhaol Drafft

Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod fersiwn ddrafft o'r Rheoliadau gerbron y Senedd. Ni all Gweinidogion Cymru wneud y Rheoliadau oni bai bod y Senedd yn cymeradwyo'r Rheoliadau drafft.

Materion technegol: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y ddau bwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Yn y Rheoliadau hyn ystyr "corff" yw person sy'n dod o fewn un neu'r ddau o'r categorïau o bersonau a restrir yn Atodlen 4. Mae Atodlen 4 yn rhestru personau sy'n darparu gwasanaethau dŵr neu garthffosiaeth i'r cyhoedd ac sydd, yn rhinwedd penodiad o dan adran 6 o Ddeddf y Diwydiant Dŵr 1991 neu yn rhinwedd amrywio penodiad o'r fath o dan adran 7 o'r Ddeddf honno, yn ymgwymerwyr dŵr neu garthffosiaeth ar gyfer Cymru gyfan neu unrhyw ran ohoni. Ni all aelod o'r cyhoedd sy'n darllen y Rheoliadau hyn adnabod yn hawdd y cyrff sy'n dod o fewn Atodlen 4. Er y cydnabyddir bod Atodlen 4 yn ailadrodd geiriad Mesur 2011 ac y gall y cyrff sy'n dod o fewn Atodlen 4 newid, byddai'n caniatáu ar gyfer mwy o hygyrchedd pe bai'r cyrff sy'n dod o fewn Atodlen 4 ar hyn o bryd yn cael eu rhestru yn ôl enw, naill ai yn y Rheoliadau eu hunain neu yn y Memorandwm Esboniadol.

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Cynhaliodd Gweinidogion Cymru ymgynghoriad cyhoeddus ar fersiwn ddrafft o'r Rheoliadau hyn rhwng 15 Chwefror 2023 a 5 Ebrill 2023. Nodir yn y ddogfen 'Ymgynghoriad - crynodeb o'r ymateb' a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2023, gan mai hwn oedd yr ail ymgynghoriad ar safonau drafft ar gyfer ymgwymerwyr dŵr a charthffosiaeth, fod Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori am gyfnod byrrach na'r arfer o 7 wythnos.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Pwynt Craffu ar Rinweddau 1:

Gwnaed y penderfyniad i beidio â rhestru'r cwmnïau presennol sy'n dod o fewn Atodlen 4 i'r Rheoliadau yn ôl eu henwau er mwyn sicrhau hirhoedledd y Rheoliadau. Gallai rhestru cwmnïau yn ôl eu henwau fod wedi ei gwneud yn ofynnol i Rheoliadau diwygio gael eu gwneud a/neu achosi amwysedd pe bai ymgwymerwr dŵr a/neu ymgwymerwr carthffosiaeth newydd yn dechrau darparu gwasanaethau; pe bai cwmni a enwid yn rhoi'r gorau i ddarparu

gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru; pe bai cwmni yn mabwysiadu enw newydd, neu pe bai cwmni'n uno â chwmni arall.

Yn ogystal, dim ond pan fydd rhaid i gorff gydymffurfio â'r hysbysiad cydymffurfio a roddir gan Gomisiynydd y Gymraeg y bydd unrhyw ddyletswyddau neu hawliau yn codi. Bryd hynny, byddai Comisiynydd y Gymraeg yn rhoi gwybod i'r cyhoedd pa gyrff sy'n gorfod cydymffurfio â'r safonau. Er nad yw Llywodraeth Cymru yn derbyn bod y Rheoliadau Drafft yn achosi unrhyw broblem o ran hygyrchedd y gyfraith, mae'r Memorandwm Esboniadol wedi cael ei ddiwygio er mwyn cynnwys rhestr o'r holl gyrff a gwmpesir ar hyn o bryd gan y diffiniad yn Atodlen 4 i'r Rheoliadau.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

20 Gorffennaf 2023

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

—

Welsh Parliament Tudalen y pecyn 24

Legislation, Justice and Constitution Committee

Jeremy Miles AS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Llywodraeth Cymru

Copi at: Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r
Cyfansoddiad

30 Mehefin 2023

Yngghylch: Rheoliadau drafft Safonau'r Gymraeg (Rhif 9) 2023

Annwyl Jeremy,

Diolch am eich llythyr dyddiedig **27 Mehefin 2023**, yn rhoi gwybod am eich bwriad i osod Rheoliadau drafft Safonau'r Gymraeg (Rhif 9) 2023 ("y Rheoliadau") gerbron y Senedd.

Gwnaethom drafod eich llythyr yn ein cyfarfod ddydd Iau 29 Mehefin 2023. Nodwn eich bod wedi gosod y Rheoliadau gerbron y Senedd ar 27 Mehefin 2023. Ysgrifennaf atoch i gadarnhau nad yw'r Pwyllgor yn bwriadu craffu ar y Rheoliadau hyn a chyflwyno adroddiad arnynt.

Er bod y Pwyllgor wedi dewis peidio â gwneud gwaith craffu ar y Rheoliadau penodol hyn, byddai'r Pwyllgor yn croesawu'r cyfle i drafod rheoliadau ynghylch Safonau'r Gymraeg a gwneud gwaith craffu arnynt yn y dyfodol. Hoffem wneud cais bod digon o amser yn cael ei neilltuo yn y dyfodol i'r Pwyllgor wneud gwaith craffu o'r fath a chyhoeddi adroddiad cysylltiedig. Yn flaenorol, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu hysbysiad ymlaen llaw ynghylch ei bwriad i osod rheoliadau o'r fath, ac wedi cynnig rhoi ystyriaeth i drafodaethau'r Pwyllgor ynghylch y rheoliadau dan sylw wrth drefnu dyddiad ar gyfer dadl yn y Cyfarfod Llawn. Byddem yn ddiolchgar pe byddai modd cynnwys trefniadau o'r fath wrth gyflwyno rheoliadau ynghylch Safonau'r Gymraeg yn y dyfodol.

Yn gywir,

Delyth Jewell

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

SL(6)368 – Rheoliadau Trwyddedu Amgylcheddol (Cymru a Lloegr) (Diwygio) 2023

Cefndir a diben

Mae Rheoliadau Trwyddedu Amgylcheddol (Cymru a Lloegr) (Diwygio) 2023 (“y Rheoliadau hyn”) yn diwygio Rhan 2 o Atodlen 9 i Reoliadau Trwyddedu Amgylcheddol (Cymru a Lloegr) 2016 (O.S. 2016/1154). Mae’r Rhan honno’n ei gwneud yn ofynnol i weithredwyr cyfleusterau deunyddiau hysbysu’r rheoleiddiwr os ydynt yn cael 1,000 tunnell neu ragor o ddeunydd gwastraff. Rhaid i weithredwyr gymryd sampl o’r gwastraff sy’n cyrraedd ac yn gadael y cyfleuster, a chofnodi ac adrodd ar yr wybodaeth honno i’r rheoleiddiwr.

Yn rhinwedd y diwygiadau hyn (ac yn benodol y diffiniad o ddeunydd gwastraff yn rheoliad 2(4)), bydd y math o ddeunydd gwastraff y mae’r trothwy ar gyfer hysbysu’r rheoleiddiwr yn gymwys iddo yn cynnwys deunydd gwastraff o un math, yn hytrach na dim ond deunydd o ddau fath neu ragor wedi eu cymysgu.

Mae gofynion samplu wedi eu diwygio, mewn cysylltiad â deunydd gwastraff a geir mewn cyfleuster deunyddiau (rheoliad 2(7)) a deunydd gwastraff sy’n gadael y cyfleuster hwnnw (rheoliad 2(8)), i estyn y mathau o ddeunydd y mae’n ofynnol eu nodi, gan gynnwys mathau o ddeunydd pacio.

Mae rheoliad 2(9) yn diwygio’r trefniadau ar gyfer cadw cofnodion i adlewyrchu’r gofynion cymryd sampl newydd ac i’w gwneud yn ofynnol nodi cyflenwr pob swp o ddeunydd gwastraff a geir yn y cyfleuster deunyddiau. Mae rheoliad 2(11) yn gwneud diwygiadau cyfatebol i’r trefniadau ar gyfer adrodd i’r rheoleiddiwr.

Mae’r cyfnod y mae’n ofynnol cadw cofnodion ynddo ar gyfer gwybodaeth a gofnodir ar ôl i’r Rheoliadau hyn ddod i rym wedi ei estyn o bedair i saith mlynedd (rheoliad 2(10)).

Caniateir rhannu gwybodaeth a gafwyd gan y rheoleiddiwr â’r gweinyddwr ar gyfer cynllun ar gyfer cyfrifoldeb cynhyrchwyr am gostau gwaredu (rheoliad 2(12)).

Bydd yn ofynnol i’r holl gyfleusterau deunyddiau o fewn cwrdd gydymffurfio â’r Rheoliadau hyn erbyn 1 Hydref 2024 ac adrodd ar ddata’r chwarter cyntaf i’r rheoleiddiwr erbyn 1 Ionawr 2025.

Y weithdrefn

Cadarnhaol Drafft Cyfansawdd

Gosodwyd drafft o’r Rheoliadau gerbron Senedd Cymru a Senedd y Deyrnas Unedig.

Ni chaiff Gweinidogion Cymru a Gweinidogion y DU wneud y Rheoliadau oni bai bod Senedd Cymru a Senedd y DU yn cymeradwyo’r Rheoliadau drafft.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn cysylltiad â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(ix) – nad yw wedi'i wneud neu i'w wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg.

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod y Rheoliadau hyn yn gyfansawdd eu natur. Mae paragraff 5 o Ran 1 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi'r canlynol:

"Gan y bydd y rheoliadau'n destun craffu gan Senedd y DU, nid ystyrir ei bod yn ymarferol resymol i'r offeryn hwn gael ei wneud na'i osod yn ddwyieithog."

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn cysylltiad â'r offeryn hwn.

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd

Mae'r Rheoliadau hyn yn ymwneud â fframweithiau cyffredin. Yn flaenorol, gwnaed ymrwymiad i'r Pwyllgor i hysbysu'r Senedd pan fydd deddfwriaeth yn ymwneud â fframwaith cyffredin.

Mae [llythyr](#) gan Julie James, y Gweinidog Newid Hinsawdd, ar 26 Mehefin 2023, yn datgan fel a ganlyn:

"Rwy'n ysgrifennu er mwyn eich hysbysu bod Rheoliadau Trwyddedu Amgylcheddol (Cymru a Lloegr) (Diwygio) 2023 a fydd yn cael eu gosod gerbron Senedd Cymru yn fuan yn dod o dan gwmpas y Fframwaith Cyffredin ar gyfer Adnoddau a Gwastraff."

Ymateb Llywodraeth Cymru

Nid oes angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
17 Awst 2023

SL(6)374 – Y Cod Apelau Derbyn i Ysgolion

Cefndir a diben

Mae'r Cod Apelau Derbyn i Ysgolion a gyhoeddwyd yn 2013 wedi'i ddiwygio i adlewyrchu'r newidiadau a wnaed gan Reoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) (Diwygio) 2023 ("Rheoliadau 2023") a ddaeth i rym ar 3 Mai 2023

Fe wnaeth Rheoliadau 2023 ddiwygio Rheoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) 2005 ("Rheoliadau 2005") er mwyn cynnwys opsiwn i apelau derbyn gael eu cynnal o bell, yn ogystal ag yn bersonol, neu drwy gymysgedd o'r ddau. Maent yn codio rhai trefniadau dros dro a gyflwynwyd mewn ymateb i bandemig y coronafeirws.

Mae Rheoliadau 2023 yn gymwys i'r ddau fath o wrandawriad apêl derbyn yr ymdrinnir â hwy o dan Reoliadau 2005, hynny yw apelau yn erbyn penderfyniad awdurdod derbyn i wrthod derbyn plentyn ac apelau gan gyrff llywodraethu yn erbyn penderfyniad awdurdod lleol i dderbyn i'w hysgol blentyn sydd wedi'i wahardd yn barhaol o ddwy ysgol neu ragor.

Mae'r Cod hwn hefyd yn cynnwys rhai diwygiadau technegol sy'n adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol ers i'r Cod blaenorol gael ei gyhoeddi yn 2013.

Er gwybodaeth, gosodwyd y Cod hwn yn gyntaf ar 10 Mai 2023. Nododd adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a ddosbarthwyd ar 17 Mai 2023 nifer sylweddol o wallau yn yr offeryn, a chafodd y Cod ei dynnu'n ôl wedyn gan Lywodraeth Cymru ar 26 Mai 2023. Cafodd ei ailosod ar 7 Awst 2023.

Y weithdrefn

Drafft Negyddol.

Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod drafft o'r Cod gerbron y Senedd. Os, o fewn 40 diwrnod (ac eithrio diwrnodau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y gosodir y drafft, bydd y Senedd yn penderfynu peidio â chymeradwyo'r Cod drafft, rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi'r Cod.

Os na wneir penderfyniad o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi'r Cod (ar ffurf y drafft).

Gwaith craffu o dan Reol Sefydlog 21.7

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.7 mewn perthynas â'r Cod hwn.

1. Ym mharagraff 3.3, mae datganiad ynghylch pobl "... sydd â phrofiad yn cynnal ymchwiliadau neu wrandawiadau disgyblu." [**pwyslais wedi'i ychwanegu**]. O ystyried y cyd-destun, mae'n ymddangos y dylai gyfeirio at "ymholiadau" yn hytrach nag "ymchwiliadau". Ategir yr asesiad hwn gan y ffaith bod y datganiad, yn y testun Cymraeg, yn cyfeirio at "ymchwiliadau" yn hytrach nag "ymholiadau" trwy ddefnyddio'r gair "ymchwiliadau" yn hytrach nag "ymholiadau".
2. Ym mharagraff 4.23, mae datganiad mewn cromfachau ynghylch yr apelwyr yn ildio'u "hawl i **gyfnod rhybudd 14 diwrnod** ynglŷn â'u hapêl" ac yna cyfeiriad at y paragraff sy'n nodi'r hawl honno i gyfnod rhybudd (paragraff 4.4). Fodd bynnag, mae paragraff 4.4 yn darparu bod yn rhaid "rhoi o leiaf **10 diwrnod gwaith o rybudd ysgrifenedig** i apelwyr ynglŷn â dyddiad y gwrandawriad apêl". Mae'r anghysondeb hwn yn debygol o achosi dryswch i'r darllenydd, ac felly dylid diwygio paragraff 4.23 i gyfeirio'n gywir at yr hyn a nodir ym mharagraff 4.4.
3. Ym mharagraff 7.3, yn y testun Cymraeg, efallai y byddai'n fwy priodol defnyddio term gwahanol fel "cyflwyno" ar gyfer y cyfieithiad o "gofrestru". Mae'r term presennol, "cofrestru", yn awgrymu na ddylai'r dyddiad y bydd y panel apêl yn cyfarfod fod yn hwyrach na'r 15fed diwrnod ysgol ar ôl y diwrnod pan **gofrestrir** yr apêl yn hytrach na'r diwrnod y caiff ei gyflwyno neu ei dderbyn.
4. Yn Atodiad A, ym mharagraff A.20, yn y testun Cymraeg, mae'r geiriau "fel disgybl" ar goll o'r cyfieithiad o'r frawddeg "**derbyn plentyn fel disgybl**" [**pwyslais wedi'i ychwanegu**].

Ymateb y Llywodraeth

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

30 Awst 2023

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Welsh Parliament Tudalen y pecyn 30

Legislation, Justice and Constitution Committee

3 Awst 2023

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Annwyl Huw

Rheoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid, Pasbortau Anifeiliaid Anwes ac Iechyd Anifeiliaid (Ffioedd) (Cymru) (Diwygio) 2023

Gwnes i'r ymrwymiad yn y Cyfarfod Llawn ar 4 Gorffennaf i ysgrifennu at y Pwyllgor yn amlinellu'r newidiadau rydyn ni wedi'u gwneud i Reoliadau Sgil-gynhyrchion Anifeiliaid, Pasbortau Anifeiliaid Anwes ac Iechyd Anifeiliaid (Ffioedd) (Cymru) (Diwygio) 2023 cyn eu cyflwyno. Gwnaed y newidiadau canlynol mewn perthynas â'r pwyntiau craffu a adroddwyd gan y Pwyllgor:

- Pwynt Craffu Technegol 1:** Mae rheoliad 3(2)(a) wedi ei gywiro yn y testun Saesneg drwy fewnosod “, in the appropriate places in alphabetical order” ar ôl “regulation 2”, ac wedi ei gywiro yn y testun Cymraeg drwy fewnosod “, yn y lleoedd priodol yn nhrefn yr wyddor” ar ôl “rheoliad 2”.
- Pwynt Craffu Technegol 2:** Mae'r rhagymadrodd wedi ei gywiro yn y testun Saesneg drwy ddileu'r geiriau (“the 1984 Act”) ar ôl “the Animal Health and Welfare Act 1984”, ac wedi ei gywiro yn y testun Cymraeg drwy ddileu'r geiriau (“Deddf 1984”) ar ôl “Ddeddf Iechyd a Lles Anifeiliaid 1984”.
- Pwynt Craffu Technegol 3:** Mae rheoliadau 2(5)(a) a (b) wedi eu cywiro yn y testun Saesneg drwy fewnosod "Column 2" a "Column 3" ym mhen y colofnau yn y rhes gyntaf ac wedi ei cywiro yn y testun Cymraeg drwy fewnosod "Colofn 2" a "Colofn 3".

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- Pwynt Craffu Technegol 4: Yn y testun Saesneg yn unig, mae rheoliad 3(8)(a)(iii)(aa) wedi ei gywiro drwy fewnosod “, in the first place it occurs,”. Dim ond yn y testun Saesneg yr oedd angen y mewnosodiad hwn gan nad yw'r un mater yn codi yn y testun cyfatebol Cymraeg.
- Pwynt Craffu Technegol 5: Yn y testun Cymraeg a'r testun Saesneg mae'r dyfynodau cau yn rheoliad 3(11)(c) wedi eu symud i ddiwedd y rheoliad.
- Pwynt Craffu ar rinweddau 7: Mae'r pwerau galluogi y cyfeirir atynt yn y rhagymadrodd wedi eu cywiro. Yn y testun Saesneg mewnosodwyd "(1) and (3)(c)" ar ôl "section 10". Ac yn y testun Cymraeg mewnosodwyd "(1) a (3)(c)" ar ôl "adran 10".
- Pwynt Craffu ar rinweddau 8: Mae cyfeiriad at baragraff 12 o Atodlen 7 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 wedi'i ychwanegu at y troednodyn perthnasol. Yn y testun Saesneg mewnosodwyd "Paragraph 1(8) of Schedule 7 applies to regulations under Schedule 4 by virtue of paragraph 12(3) of Schedule 7 to the 2018 Act." ar ddechrau'r troednodyn. Yn y testun Cymraeg, mewnosodwyd "Mae paragraff 1(8) o Atodlen 7 yn gymwys i reoliadau o dan Atodlen 4 yn rhinwedd paragraff 12(3) o Atodlen 7 i Ddeddf 2018." ar ddechrau'r troednodyn.

Ar yr un pryd, cywirwyd rhai materion mân iawn o ran drafftio a fformatio, a nodwyd yn anffurfiol gan gyfreithiwr y Senedd a chan y Cofrestrydd OS. Roedd y newidiadau hyn yn cynnwys cywiro fformatio yn y troednodiadau, cywiro dau fân wall yn y troednodiadau ac yn y Nodyn Esboniadol, a chywiro rhai mân wallau atalnodi (e.e. gosod hanner colon yn hytrach nag atalnodi llawn ar ddiwedd is-baragraff).

Yn gywir

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Lee Waters AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd
Deputy Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddLJC@senedd.wales

6 Medi 23

Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: Y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinigol ar Drafnidiaeth

Rwy'n ysgrifennu yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol i'ch hysbysu o gyfarfod nesaf y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinigol ar Drafnidiaeth, a fydd yn cael ei gynnal ar 13 Medi.

Bydd y cyfarfod yn cael ei gadeirio gan Weinidog Trafnidiaeth Llywodraeth yr Alban a bydd yn ymdrin â'r lefelau gwasanaethau sydd eu hangen fan lleiaf, diwygio rheilffyrdd, a'r mandad ar gyfer cerbydau di-allyriadau.

Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ar ôl y cyfarfod.

Rwyf hefyd yn anfon copi o'r llythyr hwn at Mick Antoni AS, y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad; y Gwir Anrhydeddus Elin Jones AS, y Llywydd; Y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith.

Lee Waters AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd
Deputy Minister for Climate Change

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lee.Waters@llyw.cymru
Correspondence.Lee.Waters@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Lee Waters AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd
Deputy Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddLJC@senedd.cymru

11 Gorffennaf

Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol ar Drafnidiaeth

Yn dilyn fy llythyr dyddiedig 9 Mai cyn cyfarfod y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol ar Drafnidiaeth, a gynhaliwyd ar 24 Mai, cyhoeddwyd cyd-hysbysiad sy'n crynhoi'r trafodaethau yn y cyfarfod ar deithio llesol a rhannu data. Fe'i cyhoeddwyd yma: : [Interministerial Group for Transport Matters Communiqué: 24 May 2023 - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk)

Rwyf hefyd yn anfon copi o'r llythyr hwn at Mick Antoniw AS, y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad; y Gwir Anrhydeddus Elin Jones AS, y Llywydd; y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith.

Lee Waters AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd
Deputy Minister for Climate Change

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lee.Waters@llyw.cymru
Correspondence.Lee.Waters@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Rheoliadau Dilysu Dulliau Amgen ar gyfer Teipio Salmonela
(Diwygio) 2023

DYDDIAD 17 Gorffennaf 23

GAN Lesley Griffiths AS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

Bydd Aelodau'r Senedd am wybod fy mod wedi rhoi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth mewn maes mewn perthynas â Chymru.

Ceisiwyd cydsyniad gan y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon, y Gweinidog dros Fioddiogelwch a Materion Morol a Gwledig, i wneud Offeryn Statudol (OS) o'r enw [Rheoliadau Dilysu Dulliau Amgen ar gyfer Teipio Salmonela \(Diwygio\) 2023](#).

Gwnaed yr OS uchod gan yr Ysgrifennydd Gwladol ar 13 Gorffennaf, wrth arfer y pwerau cydredol plws a roddwyd gan Erthygl 4(1) o Reoliad (EC) 2160/2003, ar gyfer rheoli salmonela a chyfryngau milheintiol eraill a nodwyd a gludir mewn bwyd.

Mae'r OS yn diwygio'r pedwar darn canlynol o ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir, sy'n gysylltiedig â'r amryw ofynion ar gyfer samplu a phrofi am salmonela.

- **Rheoliad 1190/2012** (yn gysylltiedig â tharged undeb ar gyfer lleihau *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* mewn heidiau o dyrçiod)
- **Rheoliad 517/2011** (mewn perthynas â tharged undeb ar gyfer lleihau mynychder seroteipiau penodol o Salmonela mewn ieir dodwy o'r rhywogaeth *Gallus gallus*)
- **Rheoliad 200/2012** (yn gysylltiedig â tharged undeb ar gyfer lleihau *Salmonella enteritidis* a *Salmonella typhimurium* mewn heidiau o frwyliaid)
- **Rheoliadau 200/2010** (mewn perthynas â tharged undeb ar gyfer lleihau mynychder seroteipiau Salmonela mewn heidiau bridio aeddfed o'r rhywogaeth *Gallus gallus*)

Bydd y diwygiad bach i'r rheoliadau, a fydd yn cynnwys cyfeiriad at ddull teipio ISO – 16140-6, yn galluogi'r Asiantaeth Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion (APHA) i ddefnyddio Trefnu Genomau Cyfain fel dull teipio annibynnol ar gyfer Salmonella mewn dofednod.

Mae Trefnu Genomau Cyfain yn darparu mwy o wybodaeth o lawer na seroteipio traddodiadol, ac mae'n hwyluso gwneud cysylltiadau rhwng clefydau pobl a chlefydau anifeiliaid – rhywbeth sy'n allweddol ar gyfer cynnal ymchwiliadau epidemiolegol.

Gosodwyd y Rheoliadau gerbron Senedd y DU ar 13 Gorffennaf ac maent yn dod i rym ar 4 Awst 2023.

Bydd Aelodau am nodi nad yw'r Rheoliadau'n trosglwyddo unrhyw swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol.

Egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai cyfreithiau sy'n ymwneud â materion datganoledig gael eu gwneud a'u diwygio gan weinidogion Cymru. Fodd bynnag, ar yr achlysur hwn, oherwydd natur y diwygiadau, ystyrir ei bod yn briodol i OS ar gyfer y DU gyfan (wedi'i wneud gan Lywodraeth y DU) fod yn berthnasol i Gymru, gan nad oes unrhyw wahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU mewn perthynas â'r mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud sy'n gydlynol ac yn gyson, ac yn golygu bod y Rheoliadau ar gael mewn un offeryn statudol. Yn ogystal, mae natur y newidiadau y mae'r Rheoliadau'n eu gwneud yn fach ac yn dechnegol. O ganlyniad, rwyf o'r farn nad deddfu i Gymru ar wahân fyddai'r ffordd fwyaf priodol o roi effaith i'r newidiadau sydd eu hangen, ac na fyddai'n ddefnydd darbodus o adnoddau Llywodraeth Cymru chwaith, o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

18 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Rwy'n cyfeirio at fy llythyr atoch dyddiedig 3 Ebrill. Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor fy mod wedi rhoi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud Rheoliadau Dilysu Dulliau Amgen ar gyfer Teipio Salmonela (Diwygio) 2023 mewn perthynas â Chymru. Rwyf wedi cyhoeddi Datganiad Ysgrifenedig sydd ar gael yn [Senedd Cymru](#).

Gwnaed yr OS uchod gan yr Ysgrifennydd Gwladol, wrth arfer y pwerau cydredol plws a roddwyd gan Erthygl 4(1) o Reoliad (EC) 2160/2003, ar gyfer rheoli salmonela a chyfryngau milheintiol eraill a nodwyd a gludir mewn bwyd. Gosodwyd y Rheoliadau gerbron Senedd y DU ar 13 Gorffennaf ac maent yn dod i rym ar 4 Awst 2023. Bydd Aelodau am nodi nad yw'r Rheoliadau'n trosglwyddo unrhyw swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai cyfreithiau sy'n ymwneud â materion datganoledig gael eu gwneud a'u diwygio gan weinidogion Cymru. Fodd bynnag, ar yr achlysur hwn, oherwydd natur y diwygiadau, ystyrir ei bod yn briodol i OS ar gyfer y DU gyfan (wedi'i wneud gan Lywodraeth y DU) fod yn berthnasol i Gymru, gan nad oes unrhyw wahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU mewn perthynas â'r mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud sy'n gydlynol ac yn gyson, ac yn golygu bod y Rheoliadau ar gael mewn un offeryn statudol. Yn ogystal, mae natur y newidiadau y mae'r Rheoliadau'n eu gwneud yn fach ac yn dechnegol. O ganlyniad, rwyf o'r farn nad deddfu i Gymru ar wahân fyddai'r ffordd fwyaf priodol o roi effaith i'r newidiadau sydd eu hangen, ac na fyddai'n ddefnydd darbodus o adnoddau Llywodraeth Cymru chwaith, o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd,
Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

SeneddLJC@senedd.wales

18 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus (Diwygio) 2023

Rwy'n cyfeirio at fy llythyr atoch dyddiedig 28 Mehefin 2023. Rwy'n sgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor fy mod wedi rhoi fy nghydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol osod Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus (Diwygio) 2023 mewn cysylltiad â Chymru. Rwyf wedi cyhoeddi Datganiad Ysgrifenedig, gweler [Datganiad Ysgrifenedig: Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus \(Diwygio\) 2023 \(3 Gorffennaf 2023\) | LLYW.CYMRU](#).

Mae'r OS yn diwygio Rheoliad (UE) 2019/1021 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar lygryddion organig parhaus (ail-lunio) ("y Rheoliad POP a ddargedwir"). Mae'n estyn o 4 Gorffennaf 2023 i 3 Rhagfyr 2025 ddyddiad rhanddirymiad o ran gweithgynhyrchu, rhoi ar y farchnad a defnyddio asid perfflorooctanoig (PFOA), ei halwynau a chyfansoddion PFOA ar gyfer tecstilau sy'n gwrthsefyll olew a dŵr er amddiffyn gweithwyr rhag hylifau peryglus sy'n risg i iechyd a diogelwch. Mae'r Rheoliadau'n estyn i Gymru, Lloegr a'r Alban.

Gwnaed yr Offeryn Statudol o dan erthyglau 2A, 15(1) a 18(1) Rheoliad POPs. Roedd yn destun y weithdrefn penderfyniad negyddol a chafodd ei osod gerbron Senedd y DU ar 29 Mehefin 2023.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai cyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru. Ar yr achlysur hwn, ystyrir ei bod yn briodol bod sylwedd y diwygiadau'n ymwneud â Chymru gan nad oes gwahaniaeth o ran polisi rhwng Llywodraethau Cymru a'r DU ar y mater hwn. Bydd hyn yn sicrhau bod y llyfr statud yn gydlynol ac yn gyson, gyda'r rheoliadau ar gael mewn un offeryn. At hynny, Rheoliad ar gyfer Prydain Fawr yw'r rheoliad sy'n cael ei ddiwygio, felly rhaid gwneud y diwygiadau yn Saesneg yn unig.

Yn gywir,

A handwritten signature in cursive script that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in black ink on a white background.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

CYHOEDDIAD

Cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol rhwng y Senedd a Llywodraeth Cymru: adroddiad ar gysylltiadau rhynglywodraethol ar gyfer y cyfnod 2021 i 2023

Adroddiad trosolwg ar y cyfnod rhwng Ebrill 2021 a Mawrth 2023.

Cyhoeddwyd gyntaf: 18 Gorffennaf 2023

Diweddarwyd ddiwethaf: 18 Gorffennaf 2023

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

Cynnwys

Cyflwyniad

Crynodeb

Cysylltiadau rhynglywodraethol

Casgliad

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau a'r Ffynhonnellau.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

Cyflwyniad

1. Mae'r adroddiad trosolwg hwn yn ymdrin â'r cyfnod rhwng mis Ebrill 2021 a mis Mawrth 2023, ac mae'n cael ei gyhoeddi **yng nghyd-destun y cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol rhwng y Senedd a Llywodraeth Cymru** yn 2019. Mae'n bosibl bod y swyddi a amlinellir yn yr adroddiad hwn wedi newid a/ neu wedi datblygu ers y cyfnod adrodd hwn. Gan hynny, mae'r adroddiad yn cael ei ddarparu ochr yn ochr â diweddariadau rheolaidd Llywodraeth Cymru i'r Senedd mewn cyfarfodydd llawn a phwyllgorau, a thrwy ddatganiadau a gohebiaeth, sef ar gael ar **wefan y Senedd**.

Crynodeb

2. Mae Llywodraeth Cymru wedi parhau i elwa o berthynas gref gyda'r llywodraethau datganoledig eraill a chyda'r aelod-weinyddiaethau o'r Cyngor Prydeinig-Gwyddelig y tu allan i'r DU yn ystod y cyfnod hwn.

3. Mae meysydd lle mae cydweithio a deialog adeiladol wedi bod yn bosibl gyda Llywodraeth y DU, er enghraifft mewn perthynas ag agweddau ar ymateb i bandemig Covid-19, ac mewn perthynas ag Wcráin.

4. Fodd bynnag, mae ymdrechion Llywodraeth y DU i danseilio'r setliad datganoli a'i diffyg parch parhaus at Lywodraeth Cymru a'r Senedd yn ystod llawer o'r cyfnod hwn wedi amharu ar waith rhynglywodraethol ac wedi niweidio undeb y Deyrnas Unedig. Mae Cronfa Ffyniant Gyffredin Llywodraeth y DU a'r achosion niferus o dorri Confensiwn Sewel yn enghreifftiau penodol o hyn.

5. Fodd bynnag, yn fwy diweddar, mae'r cytundeb a wnaed ddiwedd mis Mawrth i ddatblygu dau Borthladd Rhydd yng Nghymru yn dangos beth sy'n bosibl pan fydd Llywodraeth y DU yn mynd ati i weithio'n agored ac ar y cyd.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

6. Datblygiad strategol nodedig yn ystod y cyfnod oedd cyhoeddi'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol ym mis Ionawr 2022. Yn dilyn hyn, roedd arwyddion cynnar cadarnhaol o welliannau, gan ddefnyddio'r peirianwaith rhynglywodraethol cadarn a ddatblygwyd ar y cyd gan Lywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig. Mae 16 o'r 20 Grŵp Rhyngweinidogol arfaethedig ar lefel portffolio wedi eu sefydlu, ac mae'r Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol haen ganol a'r Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol Cyllid wedi cyfarfod, er bod hynny'n afreolaidd. Cynhaliwyd cyfarfod cyntaf y Prif Weinidog a'r Cyngor Penaethiaid Llywodraethau Datganoledig ym mis Tachwedd 2022.

7. Fodd bynnag, o ystyried ansefydlogrwydd Llywodraeth y DU dros y cyfnod hwn a newidiadau Gweinidogol rheolaidd yn y DU, roedd y cynnydd a'r momentwm o ran gweithredu'r ffyrdd newydd o weithio a'r mecanweithiau y cytunwyd arnynt fel rhan o'r Adolygiad yn arafach na'r disgwyl. Yn anffodus, roedd haf a dechrau tymor yr hydref 2022 yn gyfnod o ymgysylltu sal gan Lywodraeth y DU.

8. Mae Llywodraeth Cymru eisiau gweld Cymru gref mewn DU lwyddiannus. Gall y strwythurau a'r mecanweithiau sy'n deillio o'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol fod yn gam tuag at Deyrnas Unedig ddiwygiedig a chryfach, lle mae'r holl lywodraethau'n gweithio gyda'i gilydd er budd y naill a'r llall. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio'n adeiladol i'r perwyl hwn, ond dim ond pan fydd ymddygiad a meddylfryd Llywodraeth y DU yn hwyluso hyn y mae cynnydd yn bosibl.

9. Yn yr hirdymor, rydym yn gobeithio y bydd gwaith y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru, a gyhoeddodd ei adroddiad interim ym mis Rhagfyr 2022, yn darparu sylfaen bwysig ar gyfer newid cyfansoddiadol ac ar gyfer cysylltiadau rhynglywodraethol gwell.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau a'r Ffynhonnellau Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cysylltiadau rhynglywodraethol

Cyfansoddiad a datganoli

10. Mae'r amgylchiadau sy'n codi yn dilyn ymadawriad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd a COVID-19 wedi gwella gwybodaeth a dealltwriaeth o fewn Llywodraeth y DU o'r Senedd, a rolau a chyfrifoldebau Llywodraeth Cymru ac wedi tynnu sylw at yr angen i gryfhau datganoli i sicrhau dyfodol yr Undeb. Daeth yr ymateb i COVID-19 â datganoli i'r amlwg yng Nghymru ac mewn mannau eraill. Mae pobl ledled y DU bellach yn gwerthfawrogi'n ehangach beth mae cael pedair llywodraeth a deddfwrfa yn ei olygu mewn gwirionedd, a sut mae pwerau ein sefydliadau'n rhyngweithio.

11. Yn ystod 2021 a 2022, parhaodd Llywodraeth Cymru i ddefnyddio ein pwerau gyda chryfder a hyder i liniaru effeithiau gwaethaf y pandemig ar ein dinasyddion, ein gwasanaethau cyhoeddus a'n heconomi. Roedd hyn yn tynnu sylw at ein gallu i ddilyn ein dull gweithredu ein hunain, yn ogystal â'n dymuniad i gydweithredu ag eraill. Mae datganoli wedi hen ennill ei blwyf erbyn hyn, ac wedi'i gymeradwyo gan ein dinasyddion, ac mae ei sefydlogrwydd wedi'i wreiddio yn y gyfraith.

12. Mae cynnwys rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU a'u hymgysylltiad â chonfensiwn Sewel wedi arwain at straen penodol yn ystod y cyfnod hwn. O ran rhai o Fesurau Llywodraeth y DU, mae'r gwaith rhwng y llywodraethau wedi bod yn brydlon ac yn adeiladol. Mewn rhai achosion, mae cydweithio o'r fath wedi caniatáu i Lywodraeth Cymru argymhell bod y Senedd yn cydsynio i ddeddfwriaeth y DU mewn rhai meysydd datganoledig, yn unol ag egwyddorion Llywodraeth Cymru.

13. Fodd bynnag, nid yw'r darlun ehangach ar Ddeddfwriaeth y DU yn gadarnhaol. Mae ymgysylltiad hwyr gan dimau'r Bil yn Llywodraeth y DU, ynghyd ag amharoddrwydd i rannu gwybodaeth a drafftio, yn symptomau o

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i [https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html)

[adroddiad-2021-i-2023.html](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html) i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

anwybyddu'r diddordeb dilys sydd gan Lywodraeth Cymru a'r Senedd yn neddfwriaeth y DU sy'n cyffwrdd â materion datganoledig. O ganlyniad, o Filiau'r DU a gyflwynwyd yn 2022, gwrthododd y Senedd roi cydsyniad i Fil Protocol Gogledd Iwerddon; y Bil Technoleg Enetig (Bridio Manwl); y Bil Masnachu (Awstralia a Seland Newydd); y Bil Caffael (yn rhannol) a'r Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir. Mae Llywodraeth y DU wedi mynd yn ei blaen i anwybyddu penderfyniad clir y Senedd i wrthod cydsyniad yn groes i gonfensiwn Sewel – mae'r Mesurau Bridio Manwl a'r Mesurau Masnach bellach yn gyfraith.

14. O 31 Mawrth, mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi argymhell bod cydsyniad yn cael ei gadw'n ôl mewn perthynas â'r Bil Streiciau (Lefelau Gwasanaeth Sylfaenol), y Mesur Mudo Anghyfreithlon a'r rhan fwyaf o'r Mesur Ffyniant Bro ac Adfywio. Nid yw cydsyniad wedi cael ei argymhell eto mewn perthynas â nifer o Fesurau eraill a gyflwynwyd, gan gynnwys y Bil Diogelu Data a Gwybodaeth Ddigidol (Rhif 2).

15. Yn fwy cyffredinol, mae strwythurau cyfansoddiadol y Deyrnas Unedig wedi cael eu profi'n sylfaenol. Roedd penderfyniad Llywodraeth y DU i ddefnyddio a35 Deddf yr Alban i atal deddfwriaeth a basiwyd gan Senedd yr Alban mewn perthynas â chydabod rhywedd rhag dod yn gyfraith yn garreg filltir beryglus. Yn y cyfamser, mae diffyg Pwyllgor Gwaith yng Ngogledd Iwerddon wedi gadael un rhan o'r Deyrnas Unedig heb lywodraeth ddatganoledig weithredol dan arweiniad Gweinidogion. Mae'r pwysau hyn wedi arwain at drafodaeth gyhoeddus fwy cyffredinol am weithrediad priodol cyfansoddiad y Deyrnas Unedig yn ei chyfanrwydd.

16. Yn hydref 2021, sefydlodd Llywodraeth Cymru y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru, sy'n rhan o'r Cytundeb Cydweithio â Phlaid Cymru. Mae'r Comisiwn wedi cael y dasg o ddatblygu opsiynau ar gyfer diwygio strwythurau cyfansoddiadol y DU yn sylfaenol, ac o ystyried a datblygu opsiynau i gryfhau democratiaeth yng Nghymru a sicrhau gwelliannau i bobl Cymru. Cyhoeddodd y Comisiwn ei adroddiad interim ym mis Rhagfyr 2022. Tynnodd y Comisiwn sylw at fregusrwydd cysylltiadau rhynglywodraethol fel pwynt pwysu

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html> i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy. Gwybodaeth am [hawlffraint](#).

allweddol yn y trefniadau cyfansoddiadol presennol. Maent yn nodi yn eu hadroddiad interim fod y peirianwaith ar gyfer cysylltiadau rhynglywodraethol yn gweithredu yn ôl disgrisiwn Llywodraeth y DU, ac mae'r ffaith ei bod wedi ymgysylltu llai dros y blynyddoedd diwethaf wedi cyd-daro â'i pharodrwydd i ddiystyru confensiynau. Mae hyn yn golygu y gellir gwneud penderfyniadau unochrog nad ydynt yn cyfrannu at y canlyniadau gorau i ddinasyddion.

17. Cyfeiriwyd at waith y Comisiwn yn yr adroddiad a gyhoeddwyd gan Gomisiwn ar Ddyfodol y Deyrnas Unedig Godron Brown, a wnaeth gyfres o gynigion radical ar gyfer diwygio cyfansoddiadol. Mae'r Comisiwn wedi dechrau cam nesaf ei waith a disgwylir iddo gynhyrchu ei adroddiad terfynol erbyn diwedd 2023.

Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol

18. Yn dilyn blynyddoedd o waith dwys gan Weinidogion a swyddogion yn ystod yr Adolygiad ar y cyd o Gysylltiadau Rhynglywodraethol, cytunodd Llywodraeth Cymru, ynghyd â Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban, a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon, i ddefnyddio'r pecyn o ddiwygiadau a ddaeth i'r amlwg o'r Adolygiad fel sail ar gyfer cynnal cysylltiadau rhynglywodraethol.

19. Cafodd y pecyn ei gyhoeddi ym mis Ionawr 2022 ac mae ar gael yma: [Adolygiad o gysylltiadau rhynglywodraethol](#) ar GOV.UK

20. Ers cyhoeddi'r Adolygiad, mae cynnydd amrywiol wedi'i wneud o ran sefydlu ei beirianwaith. Ar ôl pob cyfarfod, cyhoeddir cyd-ddatganiad byr, ond mae Gweinidogion Cymru wedi gweithio i ddarparu rhagor o wybodaeth mewn Datganiadau Ysgrifenedig neu lythyrau manwl i Bwyllgorau perthnasol y Senedd:

- Mae 16 o grwpiau rhyngweinidogol wedi cael eu sefydlu ac ar waith.
- Cynhaliwyd cyfarfod cyntaf Cyngor Prif Weinidog y DU a Phenaethiaid y

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Llywodraethau Datganoledig ar 10 Tachwedd 2022, a oedd yn canolbwyntio ar gostau byw a'r GIG ([Datganiad Ysgrifenedig: Cyngor Prif Weinidog y DU a Phenaeithaid y Llywodraethau Datganoledig](#)).

- Fe wnaeth y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol gyfarfod dair gwaith yn ystod y cyfnod hwn (Mawrth a Mehefin 2022 a Chwefror 2023) gan ganolbwyntio ar faterion trawsbynciol fel deddfwriaeth y DU, y sefyllfa barhaus yn Wcráin, a'r cynnydd mewn costau byw, ymysg materion eraill ([Datganiad Ysgrifenedig: Y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol](#)).
- Fe wnaeth FISC gyfarfod bedair gwaith yn ystod y cyfnod hwn (Mawrth, Mehefin a Hydref 2022 a Chwefror 2023); a thrafododd faterion allweddol fel adfer COVID-19, Sero Net, a'r cynnydd mewn costau byw ([Sefydlwyd Fforwm Rhyngseneddol y Pwyllgorau Cyllid](#) ar [senedd.cymru](#)).
- Gwnaed cynnydd tuag at sefydlu Ysgrifenyddiaeth Cysylltiadau Rhynglywodraethol annibynnol.

21. Mae'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol yn nodi'r arferion gorau ar gyfer gwaith rhynglywodraethol, ac yn darparu llwybrau uwchgyfeirio pan fydd anghytuno yn codi. Mae osgoi anghydfod yn rhan annatod o'r peirianwaith sydd wedi'i sefydlu, gyda [mecanweithiau osgoi a datrys anghydfod](#) ar gael fel dewis olaf lle bo angen. Rydym wedi parhau i fynegi ein pryderon ynghylch pynciau rhynglywodraethol perthnasol (er enghraifft, mewn perthynas â rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU, a'r Gronfa Ffyniant Gyffredin) gyda Llywodraeth y DU ar bob cyfle, gan ddefnyddio'r holl fecanweithiau sydd ar waith, a bod yn barod i uwchgyfeirio lle bo hynny'n briodol.

Cyngor Prydeinig-Gwyddelig

22. Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, cynhaliwyd pedwar Uwchgynhadledd gan y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig, gan gynnwys un a gynhaliwyd yng Nghymru.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffyniant Gyffredin ychydig yn fwy. Tudalen ympecyn 48
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Uwchgynhadledd Gogledd Iwerddon: 11 Mehefin 2021

23. Roedd Uwchgynhadledd Gogledd Iwerddon yn canolbwyntio ar flaenoriaethau ar gyfer adferiad Covid-19. Cafodd y Cyngor drafodaeth adeiladol a llawn gwybodaeth am y pwnc a oedd yn ymwneud ag effeithiau hirdymor posibl Covid-19, a dulliau cynaliadwy o adfer ([Datganiad Ysgrifenedig: 35ain cyfarfod y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig](#) ar LLYW.CYMRU).

Uwchgynhadledd Cymru: 19 Tachwedd 2021

24. Cynhaliwyd Uwchgynhadledd Cymru yn Amgueddfa Werin Cymru yn Sain Ffagan yng Nghaerdydd. Roedd Llywodraeth Cymru yn awyddus i sicrhau bod yr Uwchgynhadledd yn arddangos bywiogrwydd Cymru a Diwylliant Cymru. Un ffocws penodol ar gyfer yr Uwchgynhadledd oedd cefnogi leithoedd Lleiafrifol, Brodorol a Llai eu Defnydd, gan gyfeirio'n benodol at bolisi gofal plant a'r blynyddoedd cynnar. Wrth arwain yr eitem hon, fe wnaethom arddangos gwaith arloesol Llywodraeth Cymru ar addysg iaith blynyddoedd cynnar ([Datganiad gan y Prif Weinidog: Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig yng Nghymru](#) ar [senedd.cymru](#)).

Uwchgynhadledd Guernsey: 7 ac 8 Gorffennaf 2022

25. Roedd Uwchgynhadledd Guernsey yn canolbwyntio ar Gynllunio Gofodol Cydweithredol. Fe wnaeth y Cyngor fyfyrto ar ddatblygiadau gwleidyddol diweddar a manteisio ar y cyfle i ymgysylltu ar nifer o bynciau sydd o ddiddordeb i bawb. Cynhaliodd y Cyngor hefyd drafodaeth thematig ar gyfraniad cynllunio gofodol at adfywio trefi a'r agenda datgarboneiddio ([Datganiad Ysgrifenedig: Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig yn Guernsey](#) ar LLYW.CYMRU).

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf. Tudalen y pecyn 49
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Uwchgynhadledd Blackpool: 10 ac 11 Tachwedd

26. Roedd Uwchgynhadledd Blackpool yn canolbwyntio ar Dwf ac Adfywio Cynaliadwy. Canolbwyntiodd y Cyngor ar ymdrechion sydd ar y gweill ar draws Aelod-Weinyddiaethau BIC i ysgogi a chefnogi twf economaidd cynaliadwy, datblygu cymunedau mwy cynhwysol, a'r pwysau ar dai yn benodol ([Datganiad Ysgrifenedig: Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig yn Blackpool](#) ar LLYW.CYMRU).

Coffáu'r diweddar Frenhines Elizabeth II

27. Yn dilyn marwolaeth drist Ei Mawrhydi, y Frenhines Elizabeth, ym mis Medi 2022, bu cyfnod o alaru cenedlaethol i fyfrio ar deyrnasiad Ei Mawrhydi. Roedd teyrngedau ar draws y DU ac ymwelodd y Brenin Charles a'r Frenhines Gydweddog â holl wledydd y DU, gan gynnwys Cymru, lle cawsant eu croesawu gan y Prif Weinidog.

28. Cafodd y digwyddiadau hyn eu cynnal yn llwyddiannus ac yn barchus drwy gydweithio a chydlynu agos ar draws y pedair gwlad. Cafodd y cydlynu hwn ei alluogi a'i gefnogi'n fedrus drwy strwythurau llywodraethu strategol a gweithredol effeithiol pedair gwlad, o'r cam cynllunio hyd at gyflawni.

COVID-19

29. Yn ystod 2021-22 fe wnaeth Llywodraeth Cymru barhau i ganolbwyntio ar yr ymateb i'r argyfwng iechyd cyhoeddus mwyaf arwyddocaol yn ein cyfnod. Parhaodd Llywodraeth Cymru i arwain ymateb gofalus sy'n seiliedig ar dystiolaeth i'r pandemig yng Nghymru, gan weithio mewn partneriaeth â gwledydd eraill y DU a gweithio'n agos gyda'n partneriaid, gan arwain ar ein cyfrifoldebau datganoledig sylweddol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

30. Mae ymgysylltu â llywodraeth y DU ynghylch COVID-19 wedi bod yn gymysg, ac er bod rhai pethau cadarnhaol o ran yr ymgysylltu agos rhwng y pedair gwlad, bu cyfnodau hir hefyd o ddim ond ychydig iawn o gyswllt â gweinidogion y DU, ac yn rhy aml mae datblygiadau wedi dod i'r amlwg drwy'r wasg a thrwy randdeiliaid cyn i lywodraeth y DU ymgysylltu ar lefel rynglywodraethol gyda Llywodraeth Cymru.

31. Yn ystod camau cynnar y pandemig, aeth y Prif Weinidog a'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i gyfarfodydd COBR. Mae COBR yn dod ag uwch weinidogion a swyddogion o adrannau llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig at ei gilydd i ddarparu lefel uchel o gydlynw a gwneud penderfyniadau mewn ymateb i'r pandemig. Y cyfarfod COBR diwethaf a fynychwyd gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol oedd 1 Ionawr 2021.

32. Roedd cyfarfodydd rheolaidd rhwng Gweinidogion yn dal yn eu lle yn ystod 2021/22 ond ar ôl i don Omicron gyrraedd ei hanterth ym mis Ionawr, gwelsom wahaniaethau mewn trefniadau pontio ac amseru dileu cyfyngiadau cyfreithiol ar draws y gwledydd yn ystod 2022. Roedd trafodaethau cyllido ar gyfer 2022/23 yn heriol gyda Llywodraeth y DU oherwydd gostyngiad sylweddol mewn cyllid a threfniadau rhynglywodraethol wrth i'r pwyslais symud i wledydd sy'n datblygu eu trefniadau pontio eu hunain a chynlluniau ar gyfer byw gyda Covid-19 gan ganolbwyntio ar ddiogelu'r rheini sydd fwyaf agored i niwed. Mae newidiadau mewn Gweinidogion yn Llywodraeth y DU hefyd wedi effeithio ar lefel yr ymgysylltu.

33. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru o bob adran yn ymgysylltu'n rheolaidd â'u cymheiriaid yn llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig eraill, ac yn bennaf mae'r cysylltiadau hyn wedi parhau i fod yn adeiladol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Wcráin

34. Mae gwaith rhynglywodraethol sylweddol wedi bod ar y cynllun fisa Cartrefi ar gyfer Wcráin ers ei lansio ym mis Mawrth 2022. Mae Llywodraeth y DU wedi arwain dull gweithredu pedair gwlad, gyda chyfarfodydd uwch swyddogion wythnosol a phatrwm rheolaidd o ymgysylltu rhyngweinidogol.

35. Am y chwe mis cyntaf, roedd y trafodaethau'n canolbwyntio ar faterion gweithredol i sicrhau bod y cynllun yn cael ei gyflwyno a'i weithio ar draws yr holl weinyddiaethau datganoledig, gan ystyried gwahanol ddulliau gweithredu ar faterion nad ydynt wedi eu datganoli, fel diogelu, trafnidiaeth ac addysg. Mae'r ymgysylltu hwn wedi cael ei gynnal wrth i'r cynllun ddatblygu ac wrth i nifer y bobl sy'n cyrraedd gynyddu'n sylweddol yn ystod misoedd yr haf.

36. Mae ymgysylltu parhaus â Gweinidogion wedi canolbwyntio ar gymorth cyfartal i wahanol garfannau sy'n cyrraedd ar wahanol lwybrau fisa, cyllid ar gyfer tariffau integreiddio a gwesteiwyr a'r cynlluniau hirdymor ar gyfer y rhaglen. Cafodd y trafodaethau hyn eu huwchgyfeirio o fis Rhagfyr 2022 ymlaen yn dilyn penderfyniad Llywodraeth y DU i dorri cyllid tariff integreiddio o 1 Ionawr 2023.

37. Ac eithrio'r toriadau cyllid a grybwyllwyd uchod, mae'r gwaith rhynglywodraethol ar yr Ymateb i Sefyllfa Wcráin wedi bod yn enghraifft dda o sut gall Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru weithio'n adeiladol i ategu'r gwaith o integreiddio mudwyr yn ein cymunedau. Rydym yn annog Llywodraeth y DU i atgynhyrchu'r parch at ddatganoli, y mynediad at ddata ac ymgysylltu adeiladol rydym wedi'i gael drwy'r cynllun hwn mewn perthynas â chynlluniau sy'n ymwneud ag Affganistan, Hong Kong, y system lloches ac adsefydlu ffoaduriaid.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Mudo Arall Seiliedig ar Ddiogelu

38. Mae ein hymgysylltiad â Llywodraeth y DU mewn perthynas â chynlluniau mudo eraill sy'n seiliedig ar ddiogelu wedi bod yn llai cadarnhaol. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru a'r Swyddfa Gartref/yr Adran Ffyniant Bro yn trafod yn rheolaidd mewn perthynas â chynlluniau BNO Affganistan a Hong Kong, ond yn aml nid yw Llywodraeth Cymru yn cael digon o ddata na rhybudd ymlaen llaw o newidiadau arfaethedig i bolisiâu er mwyn galluogi'r ddarpariaeth fwyaf effeithiol bosibl.

39. Mewn perthynas â'r system lloches, ychydig iawn o ddata a ddarperir i Lywodraeth Cymru ac nid oes unrhyw drafodaeth ddwyochrog reolaidd rhwng Gweinidogion na swyddogion i sicrhau bod newidiadau polisi'n cael eu deall, a bod effeithiau datganoli tebygol yn cael eu deall ymlaen llaw. Dim ond unwaith y mae'r Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo wedi cyfarfod, ac mae'r Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip wedi cael un cyfarfod ar wahân gyda'r Gweinidog Mewnfudo presennol, Robert Jenrick AS.

40. Mae'r system lloches yn dal i ddibynnu'n helaeth ar wasanaethau cyhoeddus datganoledig, gan gynnwys gwasanaethau gofal iechyd, gwasanaethau addysg a llywodraeth leol, ond nid ymgynghorir yn ddigonol â Llywodraeth Cymru i ddeall a pharatoi ar gyfer newidiadau, ac nid yw Llywodraeth y DU yn darparu cyllid priodol.

41. Rhoddir gwybod i Weinidogion Cymru am fwriad y Swyddfa Gartref i gaffael llety lloches gyda 24 awr o rybudd. Mae hyn yn welliant bach ar yr amgylchiadau blaenorol, ond yn aml ni all Gweinidogion y Swyddfa Gartref ateb cwestiynau Llywodraeth Cymru am gynigion yn brydlon.

42. Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol mewn perthynas â Deddf Cenedligrwydd a Ffiniau 2022 a'r Bil Mudo Anghyfreithlon, ond mae Gweinidogion y Swyddfa Gartref wedi ailddatgan

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf. Tudalen y pecyn 53
Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

eu safbwynt bod y ddeddfwriaeth yn ymwneud â materion a gedwir yn ôl yn unig. Mae hyn er bod Senedd Cymru wedi cytuno â Gweinidogion Cymru bod y darpariaethau yn Neddf Cenedligrwydd a Ffiniau 2022 o fewn cymhwysedd datganoledig, ac wedi pleidleisio i wrthod rhoi cydsyniad i Senedd y DU ddeddfu. Bydd Senedd Cymru yn trafod gyda darpariaethau yn y Bil Mudo Anghyfreithlon fis Mehefin 2023.

43. Er bod y system mewnfudo a lloches yn fater sydd wedi'i gadw'n ôl, Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am integreiddio'r rhai sy'n byw yng Nghymru. Mae adrannau Llywodraeth y DU sydd â chyfrifoldebau cyfatebol (yr Adran Addysg; yr Adran Iechyd; yr Adran Ffyniant Bro) yn ymwneud â chynllunio ar draws Whitehall ar gyfer cymorth integreiddio, ond nid yw hyn yn cael ei gynnig i Lywodraeth Cymru.

Ystadegau a dadansoddi

44. Cyhoeddwyd **Concordat ar Ystadegau** wedi'i ddiweddarau ym mis Hydref 2021 sy'n nodi'r fframwaith ar gyfer cydweithredu ar draws y DU ar faterion ystadegol. Llofnodwyd y Concordat gan Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru ar y pryd, ynghyd â'r Ystadegydd Cenedlaethol ac Ysgrifenyddion Parhaol o bob gweinyddiaeth yn y DU.

45. Mae'r Concordat wedi gweithredu'n dda ers ei ddiweddarau, gyda chysylltiadau rhynglywodraethol wedi'u cydlynu'n bennaf ar lefel swyddogol rhwng y Prif Ystadegwyr a'r Ystadegydd Cenedlaethol. Mae Prif Ystadegydd Llywodraeth Cymru wedi bod yn rhagweithiol yn bwrw ymlaen ag ysbryd y Concordat, gan weithio'n adeiladol ac ar y cyd ag ystadegwyr yn Llywodraeth y DU, a llywodraethau datganoledig eraill. Rhoddwyd sylw penodol i wella cymaroldeb a chydlyniaeth ystadegau ledled y DU. Yn ddiweddar, mae'r gwaith wedi canolbwyntio ar ystadegau iechyd, lle mae Llywodraeth Cymru wedi chwarae rhan weithredol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffyniant ychydig
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Caffael

Fframwaith Cyffredin Caffael Cyhoeddus

46. Roedd anghysondeb mewn polisi caffael cyhoeddus rhwng y pedair gweinyddiaeth eisoes yn bodoli cyn Brexit, ac mae'n dal yn bodoli ar ôl Brexit. Fodd bynnag, mae'r Fframwaith Cyffredin ar gyfer Caffael Cyhoeddus wedi cadarnhau ymrwymiad pob gweinyddiaeth i rannu gwybodaeth am faterion polisi domestig a rhyngwladol sy'n ymwneud â chaffael, gan gynnwys unrhyw gynigion i ddeddfu, a allai effeithio ar weddill y DU. Er ei fod yn anneddfwriaethol, mae'r ymrwymiad hwn wedi'i gynnal yn ystod cyfnod yr adroddiad hwn ac er bod gwahaniaethau polisi'n dal yn bodoli rhwng y gweinyddiaethau, mae bellach yn cael ei weithredu mewn ffordd fwy ystyriol.

47. Mewn cyfarfod rhwng uwch swyddogion o'r pedair gweinyddiaeth, a gynhaliwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Mawrth eleni, cytunwyd yn unfrydol bod y Fframwaith Cyffredin yn hybu perthynas waith gadarnhaol sydd wedi sicrhau manteision y tu hwnt i gwmpas y fframwaith, gan gynnwys trafodaeth gydgysylltiedig ynghylch syniadau polisi ac archwilio dulliau gweithredu cyffredin.

Deddfwriaeth Caffael

48. Mae'r berthynas â Swyddfa Cabinet y DU ynghylch datblygu'r Bil Caffael a'i is-ddeddfwriaeth wedi bod yn gadarnhaol i raddau helaeth yn ystod y cyfnod hwn.

49. Drwy gydol y gwaith o ddatblygu'r Bil Caffael, mae Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU wedi gweithio'n agos ar lefel Gweinidogion a swyddogion i sicrhau'r cysondeb gorau posibl, ac i leihau'r risg o unrhyw wahaniaethau yn y

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

ddeddfwriaeth fel y byddai'n berthnasol yng Nghymru a Lloegr.

50. Cyn cyflwyno'r Bil i'r Senedd, cafodd dau aelod o Dîm Diwygio'r Broses Gaffael yn Llywodraeth Cymru eu secondio i Swyddfa Cabinet y DU am dri diwrnod yr wythnos. Drwy hyn, a'r ymgysylltu cadarnhaol rhwng swyddogion yn gyffredinol, mae Llywodraeth Cymru wedi gallu dylanwadu'n helaeth ar gynnwys y Bil i sicrhau bod polisiau priodol yn cael eu hadlewyrchu yn narpariaethau'r Bil. Mae hyn yn hanfodol i sicrhau ein bod yn cynnal cysondeb i gyflenwyr sy'n rhan o brosesau caffael trawsffiniol.

51. Mae'r ymgysylltu hwn hefyd wedi cael cydnabyddiaeth am ennill 'cymeradwyaeth uchel' yng ngwobrau Cydweithredu a Phartneriaeth Swyddogaeth Fasnachol y Llywodraeth.

52. Roedd materion o bryder yr oedd angen eu datrys wrth i'r Bil fynd drwy'r Senedd. Mae swyddogion a Gweinidogion wedi gallu datrys yr holl faterion hyn ar wahân i'r rhai sy'n ymwneud â Masnach (fel y nodir isod). Mae'r berthynas â Swyddfa'r Cabinet ar lefel swyddogion a Gweinidogion yn parhau i fod yn gadarnhaol.

53. Un o'r meysydd allweddol ar gyfer cydweithio rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yw datblygu'r pecyn dysgu a fydd ar gael i'r sector cyhoeddus i gefnogi'r broses o roi'r Bil Caffael ar waith. Ar y cyd â Llywodraeth Cymru, mae Swyddfa'r Cabinet yn creu rhaglen dysgu a datblygu wedi'i hariannu gynhwysfawr i helpu pawb sy'n gweithredu yn y drefn gaffael newydd i ddeall beth sy'n newid o'r systemau presennol sydd ar waith.

54. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn cymryd rhan weithredol yn y gwaith o ddatblygu'r cynnwys dysgu i sicrhau bod y gwahaniaeth bach mewn polisi rhwng gwahanol awdurdodaethau yn y DU yn cael ei adlewyrchu'n briodol yn y deunyddiau dysgu a datblygu. Mae Llywodraeth Cymru yn cael ei chynrychioli ar y Gweithgor Dysgu a Datblygu Trawsnewid Caffael Cyhoeddus a Bwrdd Rhaglen Dysgu a Datblygu Trawsnewid Caffael Cyhoeddus, sy'n darparu ar

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau a'r Ffynhonnellau. Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

gyfer ystyried amrywiaeth ehangach o safbwyntiau gan amrywiaeth ehangach o randdeiliaid wrth ddatblygu'r dysgu. Ar ben hynny, mae rhanddeiliaid o bob rhan o'r sector cyhoeddus yng Nghymru yn cael eu cynnwys fel "uwch ddefnyddwyr" sy'n cynrychioli eu sefydliad / sector unigol fel rhan o weithgareddau parhaus Cymunedau Maes Llywodraeth y DU.

55. Yn gysylltiedig â hyn, ond mewn cam ar wahân, penderfynodd yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Lloegr (DHSC) gyflwyno trefn gaffael newydd ar gyfer cyrchu gwasanaethau iechyd yn Lloegr, a elwir yn 'Gyfundrefn Dethol Darparwyr' (PSR). Er mwyn gwneud hyn, mae Llywodraeth y DU wedi cynnwys darpariaeth ddatgymhwyso yn y Bil Caffael a fyddai'n caniatáu iddynt eithrio gwasanaethau iechyd yn Lloegr, i bob pwrpas, rhag y gofynion a'r prosesau sy'n cael eu cyflwyno o dan y Bil Caffael. Bwriad y PSR yw symud i ffwrdd oddi wrth gystadleuaeth fel trefn arferol at drefn gaffael fwy hyblyg a chydweithredol o gaffael ar wasanaethau iechyd clinigol.

56. Gan y byddai'r PSR a'r ddarpariaeth ddatgymhwyso yn berthnasol i Loegr yn unig, golygai hyn y byddai trefn gaffael y gwasanaeth iechyd yng Nghymru yn parhau o dan drefn bresennol Rheoliadau Contractau Cyhoeddus 2015 a'r gyfundrefn Mesur Caffael newydd sydd ar ddod. Byddai hyn wedi arwain at ddwy gyfundrefn gaffael wahanol rhwng Cymru a Lloegr ar gyfer gwasanaethau iechyd y GIG.

57. Rhoddodd GIG Cymru adborth y gallai cyflwyno'r PSR yn Lloegr effeithio'n andwyol ar gaffael gwasanaethau iechyd 'clinigol' yng Nghymru trwy ystumio'r farchnad gyflenwyr yn anfwriadol. Gallai hefyd effeithio ar y gallu i gomisiynu gwasanaethau iechyd ar sail gydgydymffurfiol / gydweithredol rhwng GIG Lloegr a GIG Cymru a negyddu unrhyw fanteision cysylltiedig o ran cost ac adnoddau. O ganlyniad, aeth Gweinidogion Cymru ati i ystyried y ffordd orau o liniaru'r risgiau hynny, a phenderfynwyd cyflwyno deddfwriaeth debyg yng Nghymru i ddarparu opsiwn i gyd-fynd â'r PSR.

58. Mae **Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru)** a gyflwynwyd ym mis

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Chwefror 2023 ac sydd yn awr Nghyfnod 3 proses graffu'r Senedd, yn ceisio unioni'r sefyllfa hon a darparu'r pwerau angenrheidiol i Weinidogion Cymru ddatgymhwyso'r darpariaethau yn y Bil Caffael ar gyfer gwasanaethau iechyd yng Nghymru, yn yr un modd â'r hyn a ddarparwyd ar gyfer DHSC. Mae hefyd yn darparu ar gyfer mewnosod pŵer i wneud rheoliadau yn Neddf Gwasanaethau Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 i ddarparu ar gyfer trefn gaffael bwrpasol ar gyfer y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. Bydd y pwerau hyn yn cynnig opsiwn i gysoni cyfundrefnau caffael y gwasanaeth iechyd rhwng Cymru a Lloegr trwy adlewyrchu'r PSR, cyn belled ag sy'n briodol ac yn angenrheidiol, gan hefyd ddarparu'r hyblygrwydd i wyro oddi wrth y PSR lle nad yw'n cyd-fynd â pholisïau ehangach Llywodraeth Cymru.

59. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru mewn cysylltiad rheolaidd â'u cymheiriaid yn DHSC i sicrhau dealltwriaeth gynnar o'r modd y mae cynigion, rheoliadau a chanllawiau PSR yn cael eu datblygu.

Masnach a chaffael

60. Mae cyfarfodydd misol Llywodraeth y DU a'r Fforwm Llywodraethau Datganoledig wedi cael eu cynnal drwy gydol 2021-2023 gyda swyddogion Masnach, y Gyfraith a Chaffael Llywodraeth Cymru yn bresennol i drafod manylion parhaus i'w cynnwys mewn penodau caffael mewn trafodaethau Masnach Rydd drafft, ac mae'r rhain wedi bod yn gadarnhaol ar y cyfan.

61. Mae'r Pwerau Cydredol sydd wedi'u cynnwys yn y Bil Masnach (Awstralia a Seland Newydd) a'r Pwerau Cydredol sydd wedi'u cynnwys yn y Bil Caffael sy'n ymwneud â Masnach, a'r penderfyniad i wrthod diwygio'r rhain, wedi cael effaith negyddol ar y berthynas.

62. Tua diwedd mis Mawrth 2023, penderfynwyd y byddai Llywodraeth Cymru yn gwneud ac yn gosod ei hofferyn statudol ei hun ar gyfer diwygiadau sy'n ymwneud â manylion sydd wedi'u cynnwys yng Nghytundebau Masnach Rydd

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynonau ychydig

Tudalen n. 58

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Awstralia a Seland Newydd, yr oedd angen eu hadlewyrchu yn y Rheoliadau Caffael Domestig. Bydd hyn yn cael ei ddatblygu ar ôl y cyfnod a gwmpesir gan yr adroddiad hwn.

Etholiadau

63. Mae Llywodraeth Cymru wedi mynychu a chynnal y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Etholiadau a Chofrestru, a gyfarfu bedair gwaith yn 2021-2023 ([Hysbysiad gan y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Etholiadau a Chofrestru](#) ar GOV.UK),

a gweithgorau swyddogion. Mae'r fforymau hyn wedi dod yn bwyntiau cyswllt allweddol ar gyfer nodi materion a rennir sy'n rhyng-ddibyniaethau, ac atebion arfer gorau.

64. Cynhaliodd Llywodraeth Cymru drafodaethau helaeth gyda Llywodraeth y DU ar Ddeddf Etholiadau 2022 drwy gydol ei thaith i ddeddfwriaeth, ar lefel Gweinidogion a swyddogion. Ar 9 Medi 2021, gosododd Llywodraeth Cymru Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol nad oedd yn argymhell cydsyniad i'r Bil fel y'i cyflwynwyd, gan ffafrio archwilio rhai o'r materion drwy ddeddfwriaeth y Senedd.

65. Gosodwyd gwelliannau i'r Bil yn y camau diweddarach er mwyn gwthio Cymru allan o ddarpariaethau. Roedd y rhain yn sicrhau bod y Ddeddf yn cydnabod pwerau datganoledig yn well.

66. Er gwaethaf yr anghytundeb hwn ynghylch cymhwysedd sy'n ymwneud ag argraffu digidol a bygythiadau, cytunodd y Senedd ar Gynnig Cydsyniad Deddfwriaethol yn argymhell cydsyniad ar 29 Mawrth 2022.

67. Mae gwaith yn mynd rhagddo i reoli'r goblygiadau sy'n deillio o'r gwahaniaethau yn null gweithredu Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU. Mae

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

gweithgor gwyro yn edrych ar effeithiau ymarferol newidiadau Deddf Etholiadau 2022, yn enwedig ar geisiadau am bleidlais bost, a'r ffordd orau o osgoi dryswch i bleidleiswyr.

68. O ystyried y pryder hwn, roedd Gweinidogion Cymru a swyddogion Llywodraeth Cymru wedi ymgysylltu â swyddogion Llywodraeth y DU i leihau'r risg o etholiadau datganoledig ac etholiadau wedi eu cadw yn cyd-daro neu'n cael eu cyfuno yn y dyfodol. Croesawodd Gweinidogion Cymru ymateb Llywodraeth y DU i hyn: ymrwymiad Blwch Anfon ym mis Tachwedd 2021 y byddai Prif Weinidog yn ceisio osgoi cynnal etholiadau o dan drefniadau gwahanol ar yr un pryd neu'n agos iawn.

Pontio Ewropeaidd

69. Drwy gydol y cyfnod a gwmpesir gan yr adroddiad hwn, roedd Llywodraeth Cymru yn ceisio ymgysylltu'n adeiladol â Llywodraeth y DU mewn perthynas â'r gwaith ar ôl diwedd y cyfnod pontio, o ystyried y gorgyffwrdd cymhleth rhwng cyfrifoldebau datganoledig a chyfrifoldebau wedi eu cadw. Parhaodd Gweinidogion Cymru i fynychu cyfarfodydd cyn Bwyllgor XO (Pwyllgor Cabinet y DU a oruchwyliodd faterion yn ymwneud ag ôl-drosglwyddo, a gafodd ei ailenwi yn ddiweddarach yn Bwyllgor Prydain Fyd-eang (Gweithrediaethau)) lle trafodwyd materion a oedd yn uniongyrchol berthnasol i'r Llywodraethau datganoledig. Sefydlwyd y Grŵp Rhyngweinidogol ar Gysylltiadau rhwng y DU a'r UE fel rhan o'r Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol ac mae bellach ar waith.

70. Ar ôl i'r DU adael yr UE a diwedd y cyfnod pontio, mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn gweithio ar y cyd â Llywodraeth yr Alban, Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon a Llywodraeth y DU ar feysydd polisi lle mae pwerau'n dychwelyd o'r UE ac yn rhyngblethu â chymhwysedd datganoledig, drwy ddatblygu Fframweithiau Cyffredin y DU. Mae hyn yn ddatblygiad arwyddocaol yn y ffordd y mae Llywodraethau'r DU yn gweithio gyda'i gilydd yn yr hirdymor. Cytunwyd ar Fframweithiau Dros Dro ar ddiwedd y cyfnod pontio, ym mis Rhagfyr 2020. Ers

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau

Gwybodaeth am [hawlfraint](#). Tudalen ym 60

hynny, mae'r rhain wedi bod yn gweithredu fel cytundebau ar lefel swyddogol ac maent wedi bod yn destun craffu gan ddeddfwrfeydd, a fydd yn cael eu cwblhau pan fydd Cynulliad Gogledd Iwerddon yn ailymgynnull. Mae **cyhoeddiadau Llywodraeth y DU sy'n ymwneud â rhaglen Fframweithiau Cyffredin y DU** ar GOV.UK.

71. Cafodd Deddf Marchnad Fewnol y DU y Cydsyniad Brenhinol heb gydsyniad y Senedd na Senedd yr Alban. Mae'r Ddeddf yn achosi problemau o ran datganoli ac mae ganddi'r potensial i danseilio'r cynnydd a wneir drwy'r rhaglen Fframweithiau Cyffredin. Yn dilyn hynny, cychwynnodd Llywodraeth Cymru weithredu cyfreithiol gan herio rhannau o'r Ddeddf a'i heffaith honedig ar y setliad datganoli. Gwrthododd y Goruchaf Lys y cam gweithredu hwn ar y sail ei fod yn gynamserol yn absenoldeb unrhyw enghreifftiau ymarferol ar ffurf deddfwriaeth y Senedd i brofi'r materion dan sylw yn eu herbyn. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ddatblygu ei safbwynt yn yr ymglyfreitha a bydd yn parhau i fonitro cyfleoedd ar gyfer heriau pellach yn y dyfodol. Er hynny, mae defnydd Llywodraeth y DU o'r pwerau cymorth ariannol yn y Ddeddf yn parhau i danseilio datganoli ac yn rhoi gwerth gwael am arian i'r trethdalwr.

72. Drwy gydol 2021/2022 roedd trafodaethau gyda Llywodraeth y DU ynghylch ei chynlluniau a'i chynigion ar gyfer cyfathrebu sy'n gysylltiedig â'r Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE wedi parhau ac roedd y llwybr hwn yn parhau i gael ei ddefnyddio i rannu adnoddau ac asedau cyfathrebu cysylltiedig. Mae'r ymgysylltu â Llywodraeth Cymru o ran Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE wedi bod ar y gweill ac o natur gydweithredol gydag amcan ar y cyd i sicrhau'r canlyniadau gorau i ddinasyddion yr UE.

73. Parhaodd Llywodraeth Cymru i ddarparu cyllid ar gyfer gwasanaethau cynghori Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE drwy gydol 2021/2022 ac i 2022/2023 ar gyfer parhad gwasanaethau o'r fath yng Nghymru. Ochr yn ochr â hyn, cyhoeddodd Llywodraeth y DU ragor o gyllid ar gyfer gwasanaethau cynghori Cynllun Preswyllo'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE, er bod y cyhoeddiad hwn yn hwyr iawn yn eu cyfnod cyllido ac wedi arwain at nifer

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html> i weld y fersiwn diweddaraf. Tudalen y pecyn 61
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

o randdeiliaid o Gymru yn lleisio pryderon bod y dull hwn wedi arwain at lefel uchel o ansicrwydd ynghylch cyflawni yn y dyfodol.

74. Yn yr un modd â blynyddoedd blaenorol, ni fu unrhyw ymgysylltu ymlaen llaw â llywodraethau datganoledig ynghylch newidiadau arfaethedig i'r system fewnfudo a dim cyfle i lywodraethau datganoledig gyfrannu at ddiwygiadau'r hydref a'r gwanwyn.

75. Yn gyffredinol, mae ymgysylltiad Llywodraeth y DU â mewnfudo wedi gwella rhywfaint ac mae fforwm System Ffiniau a Mewnfudo'r Dyfodol wedi bod yn fecanwaith defnyddiol iawn ar gyfer rhannu gwybodaeth.

76. O ran trefn ffiniau newydd, mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda'r gwledydd eraill, gan gynnal parch at y setliad datganoli ar yr un pryd. Mae hyn yn allweddol er mwyn osgoi dryswch posibl i fusnesau a chynnal trefn gyson o reolaethau iechyd mewnfurio ar draws Prydain Fawr. Wrth ddylunio'r Model Gweithredu Targed newydd, cefnogir ei brif egwyddorion gan y tair gweinyddiaeth. Mae'r cyrff llywodraethu ar gyfer asesu risg iechyd anifeiliaid a phlanhigion hefyd ar draws y DU.

77. Parhaodd Llywodraeth Cymru i weithio gyda llywodraethau eraill y DU i sefydlu'r Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo, gyda chynnydd sylweddol yn cael ei wneud yn y maes hwn a chyfarfod cyntaf y Grŵp Rhyngweinidogol hwn yn cael ei gynnal ym mis Chwefror 2023.

78. Mae ymgysylltu â'r Pwyllgor Cyngori ar Fudo (corff a noddir gan Lywodraeth y DU) wedi bod yn gadarnhaol iawn ac mae'r ffaith bod y Pwyllgor wedi recriwtio cynrychiolydd o Gymru yn 2022 yn dangos ei ymrwymiad i ymgysylltu â llywodraethau datganoledig.

79. Tybir bod Offerynnau Statudol Ymadael â'r UE yn ofynnol erbyn diwedd y cyfnod pontio, i wneud cywiriadau pellach i gyfraith yr UE a ddargedwir i sicrhau bod llyfr statud y gellir ei weithredu ac i weithredu'r Cytundeb Ymadael a'r

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i [https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html)

[adroddiad-2021-i-2023-html](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html) i weld y Ffynhonnellau ychwanegol. Tudalen ympecyn 62

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

cytundebau cysylltiedig, yn cael eu cyflawni'n unol â'r amserlen. Roedd nifer fach o'r offerynnau statudol hyn yn parhau i gael eu gwneud gan Weinidogion Cymru, a chyda chydysyniad yn cael ei roi i offerynnau statudol y DU mewn meysydd datganoledig, wrth i'r pŵer i'w gwneud ddod i ben ddiwedd 2022.

80. Cafodd Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) Llywodraeth y DU ei gyflwyno yn y Senedd ym mis Medi 2022. Mae Llywodraeth Cymru yn gwrthwynebu'r Bil yn gryf ac mae wedi gwneud hyn yn glir i Lywodraeth y DU, tra bod y Senedd wedi gwrthod cydysyniad deddfwriaethol ar ei gyfer ym mis Mawrth 2023, ond mae ymgysylltu wedi bod â Llywodraeth y DU ynghylch y goblygiadau i gyfraith yr UE a ddargedwir o dan y Bil, yn ganolog ac mewn meysydd polisi, fel y nodir yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn.

81. Mae gwaith rheoleiddio digidol Llywodraeth y DU yn parhau, yn fwyaf nodedig gyda'r Bil Diogelwch Ar-lein, y Bil Diogelu Data a Gwybodaeth Ddigidol(Rhif 2) a'r Bil Marchnadoedd Digidol, Cystadleuaeth a Defnyddwyr. Mae rhai agweddau ar y rhain wedi eu datganoli ac mae dull anghyson o rannu drafftiau cynnar Biliau. Mae hyn yn arwain at ddiffyg cytundeb ar faterion datganoledig yn ystod hynt y Biliau, ac mae hefyd yn rhoi pwysau gormodol ar dimau polisi a chyfreithiol.

Cysylltiadau rhyngwladol

82. Mae tîm Cysylltiadau Rhyngwladol Llywodraeth Cymru wedi cael sesiynau briffio rheolaidd gan adrannau llywodraeth y DU, gan gynnwys y Swyddfa Dramor, y Gymanwlad a Datblygu (FCDO) a'r Swyddfa Gartref, ar Lywyddiaeth y DU o'r G7 a chan Swyddfa'r Cabinet ar yr Adolygiad Integredig o Ddiogelwch, Amddiffyn, Datblygu a Pholisi Tramor.

83. Mae FCDO wedi rhaeadru gwybodaeth gan lywodraeth y DU mewn ymateb i argyfyngau rhyngwladol fel ymadawiad y DU o Affganistan a'r materion dyngarol yn dilyn ymosodiad Rwsia ar Wcráin. Yn ystod y broses o bobl yn gadael

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Tudalen y pecyn 63
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Afghanistan ym mis Awst 2021, y tîm Cysylltiadau Rhyngwladol oedd y prif bwynt cyswllt gyda'r FCDO. Cafodd swyddogion gudd-wybodaeth allweddol a'i rhannu ag adrannau eraill Llywodraeth Cymru, gan gynnwys y rheini a oedd yn datblygu'r polisi adsefydlu. Yn dilyn ymosodiad Rwsia ar Wcráin ym mis Chwefror 2022, cysylltodd swyddogion â'r FCDO gan rannu gwybodaeth/ystadegau dyddiol â Grŵp Cydlynu Risg a Pharodrwydd Llywodraeth Cymru. Mae adroddiadau dyngarol ar y sefyllfa yn parhau i gael eu darparu bob pythefnos ynghyd â dangosfwrdd economaidd bob pythefnos sy'n nodi effeithiau'r gwrthdaro ar economïau Rwsia ac Wcráin.

84. Mae cyfarfodydd swyddogion lefel uwch rheolaidd rhwng yr FCDO a'r Llywodraethau Datganoledig hefyd wedi cael eu trefnu, i drafod yr amrediad llawn o faterion rhyngwladol.

Cytundebau masnach rydd

85. Mae Llywodraeth Cymru wedi parhau i weithio gydag adrannau polisi arweiniol yn llywodraeth y DU ar Bwyllgorau Arbenigol Cytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU a'r UE. Mae pob pwyllgor wedi'i sefydlu ychydig yn wahanol gan ddibynnu ar adran bolisi arweiniol llywodraeth y DU gyda chyfraniad Llywodraeth Cymru yn amrywio o drafodaeth gychwynnol ar agendâu, a mynd i'r pwyllgorau fel arsylwyr neu gyda rôl gyfranogol lawn. Yn gyffredinol, mae'r ymgysylltu ag adrannau polisi arweiniol llywodraeth y DU wedi bod yn gadarnhaol. Daethpwyd i gytundeb ynghylch sut y bydd y Llywodraethau Datganoledig yn ymwneud â'r pwyllgorau sydd wedi eu sefydlu o ganlyniad i Gytundebau Masnach Rydd gyda Gweddill y Byd. Bydd y trefniadau hyn yn adlewyrchu'r trefniant a roddwyd ar waith ar gyfer pwyllgorau'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu, gyda swyddogion yn ymgysylltu ar y pwyllgorau a'r opsiwn i drafod presenoldeb lle mae gennym ddiddordeb penodol.

86. Mae'r berthynas â'r Adran Masnach Ryngwladol (Yr Adran Busnes a Masnach ers mis Chwefror 2023) ar negodiadau Gweddill y Byd wedi parhau'n

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html> i weld y ffaith hon yn eiddo'r Ffôn. Tudalen n. 64
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

gadarnhaol i raddau helaeth. Mae rhannu gwybodaeth mewn meysydd sy'n cael eu hystyried yn 'ddatganoledig' gan Lywodraeth y DU yn dda ac mae rhai gwelliannau wedi bod o ran sut mae gwybodaeth yn cael ei rhannu yn ystod camau olaf y trafodaethau. Cafodd gwelliannau ehangach o ran rhannu gwybodaeth eu rhoi ar waith yn gynnar yn 2023 ac erbyn hyn mae swyddogion yn gweld y rhan fwyaf o'r wybodaeth sydd ei hangen er mwyn iddynt allu ymgysylltu'n llawn ar wahanol gamau yn y trafodaethau. Mae swyddogion eisoes wedi gweld mantais hyn yn rhai o'r trafodaethau mwy newydd - er enghraifft, gyda Chyngor Cydweithredol y Gwlff a Chanada.

87. Cynhaliwyd dau gyfarfod ffurfiol (ym mis Gorffennaf ac Ionawr) o'r Fforwm Gweinidogol ar gyfer Masnach (sydd bellach yn rhan o'r strwythur Cysylltiadau Rhyngwladol ehangach fel y Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Masnach) yn ystod 2021/22, yn ogystal â chyfarfodydd dwyochrog gweinidogol rheolaidd. Rydym wedi cael cyfle i roi sylwadau ar faterion sy'n ymwneud â'r holl drafodaethau masnach sy'n mynd rhagddynt, gan gynnwys camau olaf y trafodaethau gydag Awstralia a Seland Newydd a gosod mandad ar gyfer trafodaethau newydd sydd ar y gweill, fel India. Er nad oedd gwybodaeth ddigonol yn cael ei rhannu â ni bob amser yn ystod camau olaf y trafodaethau ag Awstralia, gwnaed gwelliannau yn ystod y trafodaethau gyda Seland Newydd ac, er gwaethaf pryderon ynghylch y cytundeb ei hun, roedd y broses ymgysylltu'n rhedeg yn fwy esmwyth. Rydym yn gobeithio gweld cynnydd parhaus yn y maes hwn.

88. Mae'r ymgysylltu ar ymuno â'r Bartneriaeth Gynhwysfawr a Blaengar y Môr Tawel (CPTPP) wedi bod yn wahanol i'r trafodaethau ar gyfer Cytundebau Masnach Rydd newydd, sydd wedi'i ysgogi'n rhannol gan y ffaith y bydd y DU yn cadw at gytundeb sy'n bodoli eisoes. Fodd bynnag, fe wnaeth yr ymgysylltu ar y fargen wella yn ystod 2022 a dechrau 2023.

Cyllid

89. Rhwng mis Ebrill 2021 a mis Rhagfyr 2022 cynhaliwyd saith o gyfarfodydd â

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Gweinidogion Cyllid y DU. Cynhaliwyd cyfarfodydd pedairochrog ar 20 Gorffennaf 2021, 14 Hydref 2021 a 12 Ionawr 2022. Ar 21 Mawrth 2022, cyfarfu'r Gweinidogion am y tro cyntaf fel y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol ar gyfer Cyllid (F:ISC), gyda thri chyfarfod arall yn cael eu cynnal ar 15 Mehefin 2022, 20 Hydref 2022 a 9 Chwefror 2023, er i gyfarfod mis Hydref gael ei gwtogi oherwydd ymddiswyddiad y Prif Weinidog yn ystod y cyfarfod hwnnw. Mae'r F:ISC yn ffurfioli cyfarfodydd Pedairochrog y Cyn-Weinidogion Cyllid o dan yr Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol.

90. Roedd y trafodaethau dros y cyfnod yn canolbwyntio ar amrywiaeth eang o faterion gan gynnwys ein hymateb i Covid ac adferiad ar ôl Covid, yr argyfwng costau byw, cefnogi'r rheini sy'n ffoi rhag rhyfel yn Wcráin, cyflogau'r sector cyhoeddus, defnyddio'r pwerau Cymorth Ariannol yn Neddf Marchnad Fewnol y DU, cyllid disodli'r UE, Sero Net a hyblygrwydd y gyllideb, yn ogystal â gweithredu trefniadau newydd F:ISC.

91. Pan ddaeth Omicron i'n sylw yn ystod Gaeaf 2021-22, roedd yr ymgysylltu yn ystod y cyfnod hwn yn canolbwyntio ar ofynion cyllid Covid ac ymatebion y Llywodraeth, gyda chais ar y cyd gan y llywodraethau datganoledig i yn gofyn i Lywodraeth y DU barhau i fod yn bragmatig petai amgylchiadau yn unrhyw un o'r pedair gwlad yn mynnu bod y Cynllun Cadw Swyddi drwy gyfnod Coronafeirws a'r Cynllun Cymorth Incwm i'r Hunangyflogedig yn cael eu hadfer yn ogystal â chais i wneud y cynnydd parhaol o £20 i Gredyd Cynhwysol.

92. Fe wnaethom barhau hefyd roi pwyslais ar werth sicrwydd cynnar a mwy o dryloywder o ran gwneud penderfyniadau ariannol gan Lywodraeth y DU. Ochr yn ochr â'r llywodraethau datganoledig eraill, cawsom sicrwydd gan Lywodraeth y DU y byddai'r arian a ddyrannwyd i gefnogi'r ymateb i Covid-19 yn cael ei ddarparu'n llawn, a chytunwyd ymhellach y gellid trosglwyddo'r cyllid a ddyrannwyd gan Lywodraeth y DU i'r llywodraethau datganoledig ddiwedd y flwyddyn ariannol i'w ddefnyddio yn y flwyddyn ganlynol. Mae trafodaethau hefyd wedi canolbwyntio ar bwysigrwydd sicrwydd a chyllid cyfartal mewn perthynas â chymorth i bobl Wcráin yn y DU.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Tudalen nwyddyn 66
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

93. Cynhaliwyd sawl trafodaeth am yr argyfwng costau byw sy'n dod i'r amlwg a mynd i'r afael â thlodi tanwydd. Roedd llywodraethau datganoledig yn rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau i ddarparu cymorth i aelwydydd a busnesau. Gofynnwyd hefyd am wybodaeth am gynigion Llywodraeth y DU, gan gydnabod mai Llywodraeth y DU oedd yn dal y prif adnoddau a dulliau cyllidol i fynd i'r afael â'r argyfwng. Wrth i'r argyfwng barhau, fe wnaethom annog Llywodraeth y DU i dargedu cymorth i'r bobl fwyaf agored i niwed, gan gyflwyno camau ymarferol mewn perthynas â thai, ynni a lles y gallai Llywodraeth y DU eu cymryd i wneud gwahaniaeth go iawn i'r rheini sy'n cael eu taro galetaf. Roeddem hefyd wedi gofyn i Lywodraeth y DU gymryd camau i fynd i'r afael ag effaith chwyddiant ar gyllidebau'r sector cyhoeddus a buddsoddi mewn seilwaith i gefnogi twf economaidd.

94. Gyda COP26 ym mis Tachwedd 2021 yn gefndir, bu ffocws ar ein hymdrechion ar y cyd i fynd i'r afael â'r argyfyngau hinsawdd a natur. Rhannwyd gwybodaeth am gamau arloesol a gymerwyd gan Lywodraeth Cymru i gyflawni Sero-Net. Tynnwyd sylw hefyd at bwysigrwydd ein cais i Lywodraeth y DU am hyblygrwydd cyllidebol ychwanegol, yn enwedig mewn perthynas â'n terfyn benthyca cyfalaf, i ganiatáu buddsoddi mewn seilwaith carbon isel.

95. O ran pwerau Cymorth Ariannol Deddf Marchnad Fewnol y DU, fe wnaethom barhau i bwysu ar Lywodraeth y DU ynghylch sut yr oedd yn bwriadu gweithio gyda llif polisi llywodraeth ddatganoledig, fel y nodir gan Weinidog y DU dros Gysylltiadau Rhynglywodraethol. Gwnaethom hefyd barhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i gyflawni ei hymrwymiad i ddisodli cyllid yr UE yn llawn a darparu enghreifftiau o raglenni cenedlaethol, gan gynnwys prentisiaethau a chymorth busnes, a oedd yn dibynnu ar y cyllid hwn ac a oedd yn hanfodol i'n heconomi. O ran disodli cyllid gwledig yr UE, ochr yn ochr â'r llywodraethau datganoledig eraill, fe wnaethom fynegi ein pryderon ynghylch y fethodoleg a ddefnyddiwyd gan Lywodraeth y DU, gan amlinellu sut nad yw'n disodli cyllid yr UE yn llawn. Sicrhawyd cam gweithredu yn F:ISC Chwefror 2023 ar gyfer Llywodraethau'r DU a Llywodraethau datganoledig i drafod y gwahaniaethau yn eu hasesiad o'r cwantwm mewn cyllid yn lle'r UE drwy ymarfer llyfr agored ac i

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

archwilio sut y gallant gyflawni mwy o gysondeb strategol wrth ddarparu cyllid a fydd yn cymryd lle cyllid yr UE.

96. Ar ben hynny, fe wnaethom barhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i sicrhau ei bod yn talu costau ychwanegol swyddogaethau newydd sy'n deillio'n uniongyrchol o ymadael â'r UE, fel y gweithrediadau sydd eu hangen ar y ffin â Chymru.

97. Cyflwynwyd cynnig i'r F:ISC yn ceisio gwelliannau i gryfhau prosesau er mwyn darparu mwy o sicrwydd diwedd blwyddyn i'r llywodraethau datganoledig a gefnogir gan hyblygrwydd cyllidebol priodol, ac mae trafodaethau'n parhau.

98. Cyn Digwyddiadau Cyllidol y DU, fe wnaethom amlinellu blaenoriaethau Llywodraeth Cymru a gofyn am eglurder gan Lywodraeth y DU ar ei chynlluniau gwariant a threth. Cyn Cyllideb yr Hydref a'r Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant ym mis Hydref 2021, fe wnaethom ofyn i Lywodraeth y DU weithio gyda ni a darparu cyllid i gefnogi'r gwaith o adfer ac ailbwrpasu tomennydd glo yng Nghymru yn yr hirdymor. Roeddem hefyd wedi pwysu am eglurder ynghylch y Gronfa Ffyniant Gyffredin ac ni chawsom unrhyw fanylion ar hynny. Cyn Datganiad Gwanwyn y DU ym mis Mawrth 2022, digwyddiadau cyllidol Llywodraeth y DU yn ystod hydref 2022 a Chyllideb Llywodraeth y DU ym mis Mawrth 2023, prif ffocws ein hymgysylltiad â Llywodraeth y DU oedd pwysu am gamau brys i fynd i'r afael â'r argyfwng costau byw a buddsoddi mewn gwasanaethau cyhoeddus.

99. Roeddem hefyd wedi parhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i fynd i'r afael â'i thanffuddsoddiad hanesyddol mewn rheilffyrdd ac Ymchwil a Datblygu yng Nghymru, ac wedi tynnu sylw at gyfleoedd mewn perthynas â datgarboneiddio ac ynni adnewyddadwy, gan gynnwys cymorth i'r Diwydiant Dur a gwella tryloywder o ran Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU a'r Mekanwaith Addasu Ffiniau Carbon.

100. Ni chafwyd unrhyw wybodaeth (neu wybodaeth gyfyngedig iawn) gan

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i [https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html)

[adroddiad-2021-i-2023-html](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html) i weld y Ffynonau a'r Ffynonau

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Llywodraeth y DU cyn ei digwyddiadau cyllidol er gwaethaf y goblygiadau i'r gwledydd datganoledig, gan gynnwys ein gwaith ein hunain yn cynllunio cyllidebau a chraffu ar y Senedd. Dim ond ar fore Datganiad y Canghellor y cawsom wybod am becyn costau byw Llywodraeth y DU ym mis Chwefror 2022.

101. Mae adegau wedi bod lle mae Llywodraeth y DU wedi gweithio'n gadarnhaol ac yn adeiladol gyda ni, er enghraifft, mewn perthynas â Phorthladdoedd rhydd lle dangosodd Llywodraeth y DU barodrwydd i weithio fel partneriaid cyfartal. Dyma enghraifft o sut y gallwn weithio gyda'n gilydd a dod â'n gwahanol bwerau, dulliau ac arbenigedd i gyflawni dros Gymru. Mae angen i'r ffordd hon o weithio fod yn berthnasol i feysydd eraill gan gynnwys Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU a'r Gronfa Ffyniant Bro, lle dylai cyllid ddod yn uniongyrchol i Lywodraeth Cymru er mwyn i bob sector allu elwa o'r rhaglenni hyn.

102. Roedd sefydlu'r F:ISC ym mis Mawrth 2022 yn benllanw ymdrechion sylweddol i gryfhau a ffurfioli cysylltiadau rhynglywodraethol cyllidol. Cymeradwyodd y Gweinidogion Cyllid Gylch Gorchwyl F:ISC a chytunwyd ar brotocol gweithredu sy'n rhoi cyfarfodydd ar sail fwy cyfartal gyda Chadeiryddiaeth ac ysgrifenyddiaeth gylchredol. Mae swyddogion hefyd wedi bod yn gweithio gyda'i gilydd i ddarparu swyddogaeth ysgrifenyddiaeth ar y cyd. Mae parodrwydd hefyd i alluogi swyddogion o bob rhan o'r Gweinyddiaethau i weithio gyda'i gilydd i ystyried materion o ddiddordeb cyffredin gan gynnwys cyfathrebu a hyblygrwydd diwedd blwyddyn yn y gyllideb. Y gobaith yw y bydd y dull newydd hwn yn parhau i ddatblygu, er mwyn galluogi mwy o ymgysylltu a rhannu gwybodaeth mewn ysbryd o barch at ei gilydd.

Porthladdoedd Rhydd

103. Mae'r polisi Rhaglen Porthladd Rhydd yng Nghymru yn feincnod ar gyfer sut gall Llywodraeth Cymru weithredu mewn partneriaeth sy'n gyfartal â Llywodraeth y DU. Roedd y ddwy lywodraeth wedi cyd-gynllunio'r broses

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

ddethol; roedd swyddogion o'r ddwy lywodraeth wedi asesu'r ceisiadau ar y cyd ac roedd gan y ddwy lywodraeth lais cyfartal yn y penderfyniad terfynol ar y safleoedd a fydd yn symud ymlaen yn y broses. Mae'r ddwy Lywodraeth, ar lefel swyddogion a Gweinidogion, wedi ymrwymo i'r dull hwn.

104. Fe wnaethom weithio'n helaeth gyda Llywodraeth y DU i sicrhau bod y Rhaglen Porthladd Rhydd yng Nghymru wedi cael ei dylunio i gyd-fynd â'n polisiau ar waith teg a sero net.

105. Mae'r cydweithio hwn wedi cael ei ymestyn i'r Parthau Buddsoddi. Rydym yn cynnal trafodaethau cynnar â Llywodraeth y DU gan ei bod bellach wedi ail-lansio a newid ffocws ei rhaglen Parthau Buddsoddi, fel y cyhoeddwyd yng Nghyllideb y Gwanwyn.

Y Gronfa Ffyniant Gyffredin

106. Gyda'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn disodli cyllid yr UE, nid yn unig mae'n gadael Cymru £1.1 biliwn yn fyr o'i gymharu â chronfeydd Strwythurol a Gwledig yr UE, ond mae hefyd yn sefydlu system gyllido sy'n: anwybyddu Llywodraeth Cymru a'r Senedd; yn eithrio sectorau twf allweddol gan gynnwys prifysgolion, colegau a'r sector gwirfoddol; yn atal prosiectau strategol sy'n cael effaith uchel; ac yn rhoi gofynion annerbyniol ar ein hawdurdodau lleol.

107. Mae dyluniad a darpariaeth wael y cynllun yn glir. Dim ond i awdurdodau lleol ar ddiwedd mis Ionawr 2023 y rhyddhawyd cyllid o dan y Gronfa Ffyniant Gyffredin ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 (roedd Llywodraeth y DU i fod i gymeradwyo'r cynlluniau a dechrau'r taliadau ym mis Hydref 2022). Er mwyn sicrhau bod gwariant yn cael ei gwblhau yn ôl yr angen erbyn 31 Mawrth 2025, bydd angen i weithgarwch prosiect y Gronfa Ffyniant Gyffredin ddod i ben erbyn mis Rhagfyr 2024. Mae hyn yn golygu, er ei fod yn gynllun tair blynedd, mai dim ond tua 18 mis fydd ar gael i gyflawni prosiectau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffyniant Gyffredin yn eiddo'r Ffyniant Gyffredin. Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

108. Mae cwmpas llai y Gronfa Ffyniant Gyffredin o'i gymharu â rhaglenni cyllido'r UE yn cael effaith wirioneddol ar yr economi a sgiliau yng Nghymru.

109. Mae Llywodraeth y DU hefyd yn brigdorri'r Gronfa Ffyniant Gyffredin i gefnogi cynllun rhifedd oedolion Llywodraeth y DU o'r enw Lluosi, gan wrthod cyllid inni i gefnogi blaenoriaethau strategol fel Busnes Cymru, SMART Cymru a Phrentisiaethau. Nid yn unig y mae Lluosi wedi'i gynllunio'n wael gyda phroblemau lu o ganlyniad i oedi, ond mae hefyd yn amharu ar faes polisi datganoledig, mae'n rhy gul o ran ffocws ac mae perygl o ddyblygu'r ddarpariaeth yng Nghymru.

110. Rydym wedi parhau i godi ein pryderon gyda Llywodraeth y DU gan nodi bod y ffordd y mae'n ymdrin â'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn rhannu'r dirwedd gyllido yng Nghymru, yn peryglu ffyrdd o weithio'n rhanbarthol ac yn trosglwyddo'r cyfrifoldeb i awdurdodau lleol er mwyn delio â'r canlyniadau.

Economi, ynni a newid yn yr hinsawdd

111. Ym mis Rhagfyr 2022, mynychodd y Gweinidog Newid Hinsawdd COP15 fel rhan o'r Confensiwn ar Amrywiaeth Fiolegol. Yn COP15 siaradodd mewn nifer o ddigwyddiadau a chynhaliodd gyfarfodydd dwyochrog â llywodraethau datganoledig neu wladwriaethol eraill fel Quebec a Chatalwnia. Gwnaethom rannu'r dull a ddatblygwyd yng Nghymru o gyrraedd y targed o 30x30, tynnu sylw at bwysigrwydd rôl llywodraethau is-genedlaethol wrth fynd i'r afael â cholli bioamrywiaeth, a thrafod yr angen i nodi ffynonellau cyllid ychwanegol a oedd yn osgoi gwyrddgalchu ac a oedd o fudd i gymunedau lleol.

112. Cytunwyd ar Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang newydd yn COP15 sy'n nodi pedwar o nodau hirdymor a 23 o dargedau sy'n ceisio sicrhau byd sy'n bositif i natur erbyn 2030. Bydd y Gweinidog Newid Hinsawdd yn cyflwyno targedau bioamrywiaeth ddomestig statudol mewn Bil arfaethedig er mwyn cefnogi'r gwaith o gyflawni yn erbyn y fframwaith byd-eang newydd.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

113. Mae ymdrech sylweddol wedi bod yn canolbwyntio ar wella ein cysylltiadau rhynglywodraethol a gweithio ar y cyd â BEIS (cyn newidiadau i beirianwaith llywodraeth y DU yn 2023) ac mae'r cysylltiadau hyn wedi cael eu cryfhau er bod rhai heriau'n parhau.

114. Roedd blaenoriaeth ar y cyd o ymateb i effeithiau economaidd Covid-19 yn 2021 yn golygu bod angen cyflymu'r ymdrechion a oedd eisoes ar waith a darparu eglurder pwrpas i'n hymgysylltiad. Yn dilyn yr ymateb brys i'r pandemig, symudodd y Grŵp Rhyngweinigol ar gyfer Busnes a Diwydiant i gyfarfodydd wythnosol a sefydlodd fforwm Cyfarwyddwyr newydd gyda'r llywodraethau datganoledig, BEIS a Thrysorlys Ei Fawrhydi. Roedd sefydlu ysgrifenyddiaeth ar y cyd yn dangos newid yn y dull gweithredu ac roedd cyfarfodydd yn cael eu cynnal mewn ysbryd o barch at ei gilydd. Roedd y fforymau hyn, ynghyd â chyfarfodydd dwyochrog rheolaidd â llywodraeth y DU, wedi sicrhau bod gan Gymru lais uniongyrchol yn ystod y gwaith o ddatblygu rhai dulliau polisi pwysig ledled y DU.

115. Fodd bynnag, er bod ymgysylltu wedi cynyddu'n sylweddol yn ystod y pandemig, roeddem yn dal i wynebu heriau o ran cydweithio; roedd Llywodraeth Cymru yn aml yn cael ei thrin fel rhanddeiliad yn hytrach na phartner llywodraeth ddatganoledig. Gallai'r cyfle i lywio polisi a oedd yn sicrhau bod anghenion Cymru'n cael eu hadlewyrchu'n briodol fod yn heriol weithiau wrth wynebu penderfyniadau sydd eisoes wedi cael eu gwneud gan Lywodraeth y DU gydag ychydig iawn o ymgynghori.

116. Ers diwedd y pandemig, cafodd amllder Grwpiau Gweinidogol Rhynglywodraethol a fforymau rhynglywodraethol eraill eu lleihau i gyfarfodydd misol neu chwarterol. Roedd hwn yn gam cadarnhaol a derbyniol mewn cyfnod o her economaidd sylweddol i Gymru a'r DU.

117. Fodd bynnag, dim ond dau Grŵp Rhyngweinigol ar gyfer Busnes a Diwydiant a gynhaliwyd yn 2022; cynhaliwyd y ddiwethaf ym mis Mai. Roedd y cynnwrf yn Llywodraeth y DU dros fisoedd yr haf 2022 yn golygu bod portffolios

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Erch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y ffaith ychydig yn fwy. Tudalen n. 72
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Gweinidogion adrannol yn aml yn aneglur, ac roedd ymgysylltu dilynol yn y cyfnod hwn ar lefel wleidyddol yn peri problemau. Eto, rhaid nodi bod y berthynas â BEIS ar lefel swyddogol bob amser yn dal yn adeiladol drwy gydol y misoedd hyn o ansicrwydd. Roedd yr ysgrifenyddiaeth ar y cyd yn dal yn ei lle ac roedd cyswllt rheolaidd yn cael ei roi ar waith mewn ysbryd o gydweithredu rhwng y ddwy ochr.

118. Wrth i'r cynnwrf a'r tyrfedd yn Llywodraeth y DU dawelu, ac i weinyddiaeth newydd gael ei chyflwyno ym mis Hydref 2022, y bwriad oedd y byddai cysylltiadau rhynglywodraethol yn setlo i rythm o ymgysylltu rheolaidd sy'n edrych tua'r dyfodol. Cynhaliwyd cyfarfod o'r Grŵp Rhyngweinidogol gyfer Busnes a Diwydiant ym mis Ionawr 2023. Cynhaliwyd y cyfarfod mewn ysbryd adeiladol a thrafodwyd strategaeth y Grŵp Rhyngweinidogol yn y dyfodol.

119. Mae creu tair Adran newydd o Lywodraeth y DU ym mis Chwefror 2023 yn lle BEIS (yr Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg, yr Adran Diogelwch Ynni a Sero Net, a'r Adran Busnes a Masnach) wedi tarfu ar y broses y Grŵp Rhyngweinidogol. Rydym yn dal i aros am gadarnhad o bortffolios Gweinidogol newydd ac am sefydlu cyfrifoldebau adrannol. Fodd bynnag, mae fforymau eraill, fel Fforwm Cyfarwyddwyr yr Economi, wedi parhau ar gyflymder rheolaidd.

120. Dros y cyfnod hwn, mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi gweithio'n agos gyda DLUHC a BEIS ar brosiectau sydd o bwysigrwydd strategol. Yn benodol, mae cynnydd da wedi'i wneud o ran gweithredu polisi porthladd rhydd Llywodraeth y DU yng Nghymru, trafodaethau ar ddarparu cymorth i ddefnyddwyr ynni annomestig mewn ymateb i'r cynnydd sydyn mewn prisiau ynni, a datblygu cynigion ar gyfer Parthau Buddsoddi.

121. Mae'r Grwpiau Rhyngweinidogol yn chwarae rhan hanfodol yn y broses o wneud penderfyniadau ar draws Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, sy'n cael ei redeg ar y cyd gan bedair Llywodraeth y DU. Yn benodol, mae wedi bod yn fforwm ar gyfer trafod meysydd mwy dadleuol, yn ogystal â bod yn gyfrwng effeithiol i'w cymeradwyo'n derfynol ar draws Gweinidogion y portffolio. Fodd

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

bynag, oherwydd natur dechnegol gymhleth a brys Cynllun Masnachu Allyriadau'r DU, mae trafodaethau ar hyn ar lefel Grŵp Rhyngweinigol yn cymryd amser oddi wrth eitemau eraill ar yr agenda, gan arwain at oedi i'r ffrydiau gwaith hyn.

122. Rydym hefyd wedi parhau i ymgysylltu ar faterion y cyfnod Pontio o'r UE, gyda Whitehall a llywodraethau datganoledig eraill yn rhannu gwybodaeth mewn perthynas â materion busnes. Mae ymgysylltu rheolaidd ar REUL a materion cysylltiedig sy'n ymwneud â masnach ryngwladol hefyd wedi cael ei gynnal drwy fforwm misol BEIS-DA drwy gydol 2022.

123. Bu'r Gweinidog Newid Hinsawdd yn fforwm cyntaf yr Ynysoedd a gynhaliwyd yn Orkney ar 28 Hydref 2022, a oedd yn canolbwyntio ar ddiogelwch ynni a'r cyfleoedd a oedd yn cael eu darparu gan ynni adnewyddadwy. Canolbwyntiodd y Gweinidog ar botensial ynni adnewyddadwy ar y môr, yn enwedig datblygiadau ffrwd lanw o gwmpas cymunedau ynysoedd yng Nghymru a'r cyfleoedd ehangach a ddaw yn sgil y trawsnewid i system ynni sero net yng Nghymru.

124. At ei gilydd, mae cysylltiadau rhynglywodraethol wedi cryfhau yn y gofod economaidd. Fodd bynnag, mae heriau sylweddol yn dal i fodoli, gydag ymgysylltu'n gyson wael mewn meysydd fel y Gronfa Ffyniant Gyffredin ac mewn meysydd eraill sydd o arwyddocâd strategol i Gymru. Serch hynny, rydym yn parhau i adeiladu ar y strwythurau ffurfiol sydd ar waith nawr a byddwn yn parhau i ddilyn dull gweithredu cadarnhaol o ran cysylltiadau rhynglywodraethol ar draws y pedair gwlad mewn perthynas â datblygu economaidd.

Sgiliau a chyflogadwyedd

125. Mae Llywodraeth Cymru yn ariannu'r ddarpariaeth addysg a dysgu a llyfrgelloedd carchardai Cymru drwy Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Gwasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Fawrhydi. Mae'r trefniadau hyn yn galluogi

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i [https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html)

[adroddiad-2021-i-2023-html](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html) i weld y Ffyniant Gyffredin

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

perthynas waith agos a chynhyrchiol â'r Gwasanaeth Carchardai a Phrawf ac yn caniatáu i Lywodraeth Cymru gysoni'r ddarpariaeth addysg mewn carchardai â pholisïau Llywodraeth Cymru.

Addysg

126. Cynhaliwyd cyfarfodydd rheolaidd ar lefel swyddogol yn ystod 2021 a 2022 i drafod materion sy'n effeithio ar bortffolio'r Gweinidog Addysg. Prif ffocws y trafodaethau yn ystod y cyfnod hwn oedd effaith pandemig COVID-19 gan gynnwys trefniadau gweithredol mewn ysgolion a cholegau ac adferiad addysg.

127. Yn gysylltiedig ag effaith COVID-19, cafwyd trafodaethau am gymwysterau hefyd. Roedd y pandemig wedi creu'r angen am gydweithio agosach a rhannu gwybodaeth ar draws y pedair gwlad ym mhob maes addysg. Yn ystod blwyddyn gyntaf y pandemig, cafodd llawer o benderfyniadau gan Lywodraeth y DU eu gwneud neu eu rhannu heb fawr o amser i Lywodraeth Cymru ystyried y rhain yn briodol wrth wneud penderfyniadau (un enghraifft o hyn fyddai'r addasiadau i gymwysterau 2020).

128. Mae'r sefyllfa wedi gwella ers hynny, lle mae pob gwlad bellach yn cydnabod y rhyngddibyniaethau. Cafwyd trafodaethau polisi manwl (er enghraifft cwmpas y broses apelio yn ystod haf 2021 a gwahaniaethau ar draws y DU) ac mae dulliau gwahanol wedi cael eu cydnabod a'u parchu. Bu Rheoleiddwyr Cymwysterau hefyd yn cydweithio yn ystod y cyfnod hwn.

129. Bu tensiynau hefyd ynghylch cwmpas a chylch gwaith Corff Hyd Braich arfaethedig y Cwricwlwm yn Lloegr. Cyflwynodd Llywodraethau Cymru a'r Alban sylwadau i Lywodraeth y DU yn 2022 gan bwysleisio sut mae dulliau digidol yn cyd-fynd â'i gilydd a sut maent yn wahanol ar draws y pedair gwlad, nid yn unig oherwydd cwricwla gwahanol ond hefyd y ffaith bod gan lywodraethau datganoledig eu sefydliadau, eu prosesau a'u rhwydweithiau digidol eu hunain i gefnogi dysgu a datblygu adnoddau.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

130. Ar 27 Ionawr 2022, fe wnaeth Cyngor Gweinidogion Addysg y DU gyfarfod am y tro cyntaf. Mae Cyngor Gweinidogion Addysg y DU yn bwriadu cydlynu a hyrwyddo mwy o gydweithio mewn meysydd o ddiddordeb cyffredin rhwng Gweinidogion Addysg. Er bod portffolios gweinidogol yn amrywio o ran cwmpas ar draws y pedair gweinyddiaeth, mae'r meysydd diddordeb a rennir yn cwmpasu'r ystod lawn o wasanaethau addysg, o'r Blynyddoedd Cynnar i Addysg Oedolion. Mae'r rhain yn cynnwys y materion polisi, cyflawni, technegol a deddfwriaethol lle mae'r llywodraethau wedi penderfynu ymgysylltu ar sail amlochrog.

131. Cynhaliwyd ail gyfarfod Cyngor Gweinidogion Addysg y DU ar 17 Mehefin yng Nghaeredin a chynhaliwyd y trydydd cyfarfod yng Nghaerdydd ar 9 Rhagfyr 2022. Cadeiriwyd y cyfarfod gan Weinidog y Gymraeg ac Addysg a bu'n canolbwyntio ar heriau a datblygiadau ym meysydd lle mae costau byw yn cynyddu, cymwysterau cyffredinol a galwedigaethol a dysgu gydol oes gyda chyflwyniad gan Goleg Caerdydd a'r Fro ar y cynnig eang gan y sector ôl-16. Bydd llywodraeth y DU yn cynnal y cyfarfod nesaf ym mis Mehefin 2023.

Yr amgylchedd, amaethyddiaeth, bwyd

132. Mae'r cysylltiadau â DEFRA wedi bod yn gadarnhaol ar y cyfan yn ystod y cyfnod hwn ac mae'r rhan fwyaf o fframweithiau cyffredin Pwyllgor yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (EFRA) wedi cael eu cyhoeddi ac ar waith ar ffurf dros dro. Fodd bynnag, mae rhai meysydd lle mae Llywodraeth y DU yn ceisio gwro oddi wrth fframweithiau cyffredin EFRA lle mae'r cysylltiadau wedi bod yn waeth, gydag ymgysylltu hwyr yn gadael ychydig iawn o amser i ystyried ein hymatebion. Mae hwn wedi bod yn fater penodol lle nad oes fframweithiau penodol ar waith neu lle mae polisi'n ffitio rhwng sawl fframwaith.

133. Er enghraifft, roedd ymgysylltu ar Ddeddf Technoleg Enetig (Bridio Manwl) Llywodraeth y DU, nad oes fframwaith cyffredin ar ei gyfer, yn hwyr iawn er gwaethaf yr effaith y bydd y ddeddfwriaeth hon yn ei chael yng Nghymru.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i [https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html)

[adroddiad-2021-i-2023-html](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html) i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

134. Mae cysylltiadau hefyd yn dechrau dioddef oherwydd Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (REUL). Mae'r oedi cyn cael gwybodaeth am gynlluniau DEFRA ynghylch REUL wedi cynyddu'r tensiynau ar adegau, yn ogystal â phryderon bod gan y Bil y potensial i gyflwyno gwahaniaethau lle nad oedd yn ddisgwyliedig o'r blaen. Er bod yr ymgysylltu ar REUL wedi gwella yn 2023, nid oes modd cyflawni dyddiadau cau DEFRA, ac mae'r ymgysylltu wedi bod yn anghyson ar draws meysydd polisi. Ers y cyfnod adrodd hwn ac yn dilyn y dull gweithredu diwygiedig mewn perthynas â'r cymal machlud ym Mil REUL y DU, rhoddodd DEFRA restr o'r ddeddfwriaeth y bwriedir ei diddymu i'w chynnwys yn yr atodlen arfaethedig i swyddogion. Mae'r dadansoddiad cychwynnol o fewn yr amserlen dynn yn dangos na fyddai'r rhan fwyaf o'r offerynnau statudol arfaethedig yn debygol o achosi problem. Dim ond un maes sy'n peri pryder o hyd yn y Cynllun Rheoli Llygredd Aer Cenedlaethol (NAPCP) ac mae trafodaethau rhwng swyddogion yn mynd rhagddynt ar hyn o bryd gyda DEFRA, ond maent wedi bod yn araf.

135. Hefyd mae pryder o hyd ynghylch colli goruchafiaeth cyfraith yr UE ac effeithiau deongliadol. Gwnaed sawl cais ar lefel swyddogion a Gweinidogion am ddadansoddiad DEFRA o'r effeithiau, ond ni chafodd unrhyw beth ei rannu. Ers diwedd y cyfnod adrodd hwn, mae swyddogion y llywodraethau datganoledig a DEFRA wedi cyfarfod i drafod y gwaith ar effeithiau deongliadol, ac mae ymrwymiad i rannu'r dadansoddiad wedi cael ei wneud.

136. Lle mai DEFRA oedd yr adran arweiniol ar fater penodol, roedd y cysylltiadau ar y cyfan yn well na lle'r oedd adrannau eraill o lywodraeth y DU yn cymryd rhan, yn enwedig mewn perthynas â rhannu gwybodaeth neu amserlenni ar gyfer darparu adborth. Mae cyfranogiad ehangach y DU hefyd wedi arafu neu atal mewn rhai meysydd lle'r oedd cytundeb gyda DEFRA a'r Awdurdodau Datganoledig eisoes wedi'i wneud drwy fframweithiau. Mae gwaith ar ffiniau ac ar blastigau untro yn feysydd lle mae buddiannau ehangach Llywodraeth y DU na DEFRA wedi effeithio ar gysylltiadau.

137. Parhaodd Grŵp Rhyngweinidogol DEFRA i gyfarfod yn rheolaidd yn ystod y

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

cyfnod hwn, ac mae'r cyfarfodydd wedi bod yn adeiladol ar y cyfan gyda thrafodaethau ar faterion a rennir. Fodd bynnag, gyda nifer o gyfarfodydd yn cael eu canslo ar fyr rybudd ac Ysgrifennydd Gwladol DEFRA yn peidio â mynychu cyfarfodydd ers 7 Tachwedd 2022, mae ansawdd y cyfarfodydd hyn wedi lleihau, ac mae'r berthynas wedi dod dan straen

138. Mae gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd (ASB) yng Nghymru y swyddogaeth o ddatblygu polisiau a chynghori Gweinidogion Cymru mewn perthynas â diogelwch bwyd, safonau bwyd a bwyd anifeiliaid. Mae'r berthynas wedi bod yn gadarnhaol ar y cyfan yn ystod y cyfnod hwn.

139. Mae cydweithio â'r ASB ar y model gweithredu targed ar y ffin wedi bod yn gadarnhaol. Mae swyddogion a'r Gweinidogion wedi cyfarfod â'r ASB yn rheolaidd ac wedi cael eu briffio drwy gydol y broses.

140. Er mai polisi Defra ydyw, roedd y Ddeddf Technoleg Enetig (Bridio Manwl) yn gofyn am ymwneud sylweddol â'r ASB. Fel sy'n wir gyda Defra, mae dau fframwaith cyffredin yr ASB wedi'u sefydlu sy'n nodi'r egwyddorion y dylai pedair gwlad y DU eu dilyn wrth ddatblygu polisiau a sut y dylid rheoli gwahaniaethau ac anghydfodau. Nid fu'r naill fframwaith na'r llall yn destun ystyried a thrafod yn gynnar rhwng y pedair gwlad ar fridio manwl. Er mai polisi Lloegr ydyw, mae'r Ddeddf yn sbarduno'r elfen cyd-gydnabyddiaeth o ran y Farchnad Fewnol, felly mae'n effeithio ar fusnesau a chyrrff gorfodi yng Nghymru. Mae'r Ddeddf yn codi cwestiwn ynglŷn â'r dylanwad sydd gan Lywodraeth y DU dros arbenigedd a ffocws polisi'r ASB ac a allai Llywodraeth Cymru fynnu'r un peth.

141. Ar hyn o bryd mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd yn ymgymryd â rhaglen o weithgarwch diwygio rheoleiddiol gyda'r nod o sicrhau bod rheoleiddio bwyd yn parhau i fod yn gymesur, yn briodol ar gyfer yr hinsawdd bresennol ac yn effeithiol. Mae cytundeb cydweithredol wedi'i sefydlu ar gyfer Cymru ac mae'n gosod sut mae Llywodraeth Cymru, yr ASB ac Awdurdodau Lleol yn cydweithio i sicrhau bod cynigion yn briodol i Gymru a bod holl randdeiliaid perthnasol Cymru yn cymryd rhan lawn yn y broses.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau a'r Ffynhonnellau
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

142. Yng ngoleuni'r uchod, a'r cyfrifoldebau newydd ar yr ASB yn dilyn ymadawriad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd, cynhelir adolygiad o swyddogaeth yr ASB yng Nghymru eleni. Bydd yr adolygiad yn ystyried a yw strwythur a gweithrediad presennol yr ASB a'i chysylltiad â Llywodraeth Cymru yn briodol o ran y ffordd orau o gyflawni amcanion statudol yr ASB yng Nghymru.

lechyd

143. Roedd trafodaethau yn ystod y cyfnod hwn ar lefel Weinidogol yn parhau i ganolbwyntio'n bennaf ar faterion sy'n ymwneud â COVID-19; er bod ymgysylltu hefyd ar faterion eraill gan gynnwys y rheini sy'n ymwneud â'r cyfnod pontio o'r UE, Deddf lechyd a Gofal Llywodraeth y DU a materion polisi strategol sydd o ddiddordeb ledled y DU, fel cyfraniad iechyd at yr agenda newid yn yr hinsawdd. Yn ddiweddarach yn y flwyddyn, rhoddwyd ystyriaeth i ddatblygu'r mecanweithiau pedair gwlad presennol yn raddol i strwythur Grŵp Rhyngweinidogol.

144. Trefnwyd dau gyfarfod ffurfiol o'r Grŵp Rhyngweinidogol. ond cafodd y ddau eu canslo ar fyr rybudd oherwydd argaeledd Gweinidog Llywodraeth y DU. Mae'r diffyg cynnydd hwn o ran agenda'r Grŵp yn gwneud cydweithredu ar draws y DU yn anodd iawn; Mae nifer o faterion pwysig a fyddai'n elwa ar drafodaeth a dull gweithredu pedair gwlad. Mae Gweinidogion Cymru a'r Alban wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i ofyn am gyfarfod o'r Grŵp.

145. Cyfarfu Gweinidogion Cymru, yr Alban a Llywodraeth y DU i drafod y Bil Lefelau Gwasanaeth Gofynnol (ymgyngoriad gwasanaethau ambiwlans); gwnaeth Llywodraeth Cymru a Llywodraeth yr Alban eu safbwynt polisi yn glir a dywedwyd na fyddai swyddogion yn ymgysylltu â'r ymgynghoriad hwn.

146. Y tu ôl i hyn, roedd gwaith rhynglywodraethol yn weithredol ar y cyfan, gydag ymgysylltu adeiladol yn gyffredinol ar lefel swyddogol drwy wahanol

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

fecanweithiau ar lefel swyddogion. Roedd yr enghreifftiau'n cynnwys grŵp cydlynu cyfnod pontio'r UE ar gyfer y pedair gwlad, grŵp cadernid cyflenwi ledled y DU, a thrafodaethau ynghylch Gweledigaeth Gwyddorau Bywyd y DU. Roedd gwaith rhynglywodraethol hefyd yn parhau i gael ei gefnogi gan y gwaith manwl a wnaed drwy gysylltiadau'r GIG, yn enwedig gan gynnwys sefydliadau GIG Cymru fel Iechyd Cyhoeddus Cymru a Phartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Gwyddoniaeth

147. Cafwyd amrywiaeth o drafodaethau a chyfarfodydd ag Adrannau o Lywodraeth y DU ar lefel swyddogol sy'n cynnwys Prif Gynghorydd Gwyddonol Cymru neu gynrychiolwyr o'i swyddfa. Mae hyn wedi cynnwys cyfarfodydd rheolaidd â rhwydwaith Prif Gynghorwyr Gwyddonol y DU, wedi'i gadeirio gan Brif Gynghorydd Gwyddonol Llywodraeth y DU, Syr Patrick Vallance FRS FMedSci FRCP HonFREng. Bydd y Fonesig Athro Angela McLean DBE FRS yn ymgymryd â'r rôl fis Ebrill 2023.

148. Ar ben hynny, mae trafodaethau parhaus wedi digwydd drwy gydol y cyfnod hwn ar faterion penodol sy'n ymwneud â gwyddoniaeth, arloesi, ymchwil a datblygu gydag Adrannau perthnasol o Lywodraeth y DU fel yr Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg. Mae hyn yn cynnwys amrywiaeth o faterion fel Adolygiad Nyrsio Llywodraeth y DU (y dirwedd Ymchwil, Datblygu ac Arloesi), Cymdeithas Horizon Ewrop neu Gynllun B (a elwir bellach yn Pioneer fel y rhaglen i gefnogi ymchwil ac arloesi yn y DU pe na bai'n bosibl cysylltu â chynllun Horizon Ewrop), a hyrwyddo cyfleoedd yng Nghymru i Adrannau o Lywodraeth y DU fel ymgysylltu ar gynigion sy'n ymwneud â Phrosiect ARTHUR (Advanced Radioisotopes Technology for Health Utility Reactor). Prif bwrrpas trafod gwyddoniaeth, ymchwil ac arloesi ag Adrannau o Lywodraeth y DU yw helpu i gasglu gwybodaeth a deall y dystiolaeth sydd ar gael yn well. Gellir defnyddio pob un o'r rhain i ddarparu cyngor clir i Weinidogion ar faterion sy'n effeithio ar Gymru, neu i helpu i ganfod dewisiadau ar gyfer Gweinidogion

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau ychydig
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cymru a fydd yn helpu i hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer buddsoddi neu fentrau cydweithredol a fydd yn arwain at fudd i Gymru.

Cyfiawnder

Mae Adroddiad Blynyddol Cysylltiadau Rhynglywodraethol Llywodraeth y DU ar gyfer 2022 yn nodi bod:

“ cynnydd wedi'i wneud hefyd rhwng y Weinyddiaeth Gyfiawnder a Llywodraeth Cymru o ran canfyddiadau Comisiwn Thomas ”

Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod hyn yn rhoi argraff fwy cadarnhaol na'r hyn sy'n haeddiannol.

150. Ein hymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu yw mynd ar drywydd yr achos dros ddatganoli cyfiawnder a phlisma. Nid yw Llywodraeth y DU yn cefnogi datganoli cyfiawnder, ac felly roedd wedi diystyru argymhellion canolog Comisiwn Thomas yn syth. Yn 2021, cytunodd Llywodraeth y DU i weithio gyda Llywodraeth Cymru i 'frysbennu' argymhellion eraill Comisiwn Thomas i nodi meysydd lle roedd budd i'r naill ochr a'r llall o ran gweithredu, ond mae'n bwysig nodi cyfyngiadau'r ymarfer hwn.

151. Hyd yn oed yn y maes cyfyngedig hwn, er bod sgysiau ar lefel swyddogion a Gweinidogion wedi cael eu cynnal ers diwedd 2021, bu cyfnodau sylweddol o anweithgarwch oherwydd lefel trosiant gweinidogol y Weinyddiaeth Gyfiawnder, sydd wedi effeithio ar drafodaethau brysbennu. Cafodd y broses hon ei nodweddu yn **Sicrhau Cyfiawnder i Gymru** (t20-22) ym mis Mai 2022 fel un "rhwystrdig" ac "araf i gynhyrchu canlyniadau", ac ni fu unrhyw welliant sylweddol ers hynny. Mae'r broses yn dal i fynd rhagddi ac, o'r 45 o argymhellion y nodwyd eu bod o fewn y cwmpas, dim ond 14 sydd wedi cael eu trafod hyd yma, gyda rhywfaint o gytundeb ar bump yn unig.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf. Tudalen y pecyn 81
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

152. At ei gilydd, mae hyn wedi bod yn ymateb siomedig gan Lywodraeth y DU. Gan fod yr ymarfer yn gorgyffwrdd â rhaglenni gwaith yr oedd y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn bwrw ymlaen â nhw beth bynnag fo'r broses hon, nid yw'n glir o hyd a yw'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn bwriadu ymgymryd ag unrhyw weithgarwch pellach sylweddol o ganlyniad i drafodaethau Comisiwn Thomas.

153. Yr un argymhelliad lle mae cynnydd addawol yw'r maes dadgyfuno data cyfiawnder Cymru. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru wedi cynnal ymarfer mapio data cyfiawnder troseddol ac wedi nodi nifer o feysydd lle mae data ar gyfer Cymru yn cael ei gasglu ond heb ei wahanu oddi wrth ddata Lloegr. Mae'r dadansoddiad hwn wedi cael ei rannu â swyddogion y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac rydym yn aros am ymateb.

154. O ystyried y diffyg cynnydd, efallai y bydd angen i Lywodraeth Cymru ystyried pa mor ymarferol fyddai parhau â'r broses brysbennu.

155. Mae'r berthynas â Llywodraeth y DU ar gyfiawnder yn gyffredinol yn dal yn weddol gadarnhaol, wedi'i hategu gan ymgysylltiad cadarn gan Lywodraeth Cymru mewn gwaith i wella canlyniadau o dan y system bresennol. Rydym yn parhau i weithio gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, Gwasanaeth Carchardai a Phrawf EF, Plismona yng Nghymru a Bwrdd Cyfiawnder Ieuencid Cymru i gyflawni'r Glasbrint Cyfiawnder Ieuencid a'r Glasbrint Cyfiawnder i Fenywod. Mae hyn yn cynnwys gwaith ar y Ganolfan Breswyl i Fenywod arfaethedig.

156. Fe wnaethom gyhoeddi Cynlluniau Gweithredu a oedd yn tynnu sylw at gynnydd yn erbyn y ddau Lasbrint ym mis Mai 2022 ac rydym yn gweithio gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder i ddatblygu rhagor o waith ar faterion sy'n ymwneud â menywod a chyfiawnder ieuencid i sicrhau rhagor o welliannau i'r system. Bydd y rhain yn defnyddio argymhellion ymchwiliad Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol y Senedd i brofiadau menywod o'r system gyfiawnder.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau a'r Ffynhonnellau
Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

Diogelwch cymunedol

157. Mae'r Is-adran Diogelwch Cymunedol yn Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda'r Swyddfa Gartref ar draws amrywiaeth o wahanol feysydd polisi. Cefnogir hyn gan drafodaethau rheolaidd a chadarnhaol rhwng Llywodraeth Cymru ac Uned UK Domestic, Overseas Territories, Americas a 5 Eyes y Swyddfa Gartref. Mae enghreifftiau o waith perthnasol dros gyfnod yr adroddiad yn cynnwys y canlynol:

- Mae gwaith yn parhau gyda'r Swyddfa Gartref a rhanddeiliaid allweddol ledled Cymru i gefnogi'r gwaith o weithredu'r Ddyletswydd Trais Difrifol a gychwynnodd ar 31 Ionawr 2023. Fe wnaethom weithio gyda phartneriaid yng Nghymru a chydweithwyr yn y Swyddfa Gartref ar bennod Gymreig bwrpasol ar gyfer y canllawiau statudol ar y Ddyletswydd i sicrhau eu bod yn llawn adlewyrchu'r cyd-destun darparu penodol yng Nghymru.
- Mae'r Swyddfa Gartref wedi lansio adolygiad o Bartneriaethau Diogelwch Cymunedol. Rydym wedi gweithio gyda Rhwydwaith Cymunedau Mwy Diogel Cymru i sicrhau bod safbwyntiau rhanddeiliaid yng Nghymru yn cael eu bwydo'n ôl i'r tîm adolygu. Bydd yn bwysig sicrhau bod y gwaith hwn yn adlewyrchu cyd-destun datganoledig gwasanaethau yng Nghymru.
- Rydym yn parhau i weithio gyda'r Heddlu yng Nghymru a chydweithwyr eraill yn y gwasanaethau brys ar Gyfamod Gwasanaethau Brys yng Nghymru, gan barhau i fod yn gysylltiedig â gwaith Llywodraeth y DU ar Gyfamod yr Heddlu.
- Mae buddiannau Cymuned y Lluoedd Arfog yng Nghymru (aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, cyn-filwyr, a'u teuluoedd) ac ôl troed y Lluoedd Arfog yn cael eu cynnal drwy gysylltiadau â'r Weinyddiaeth Amddiffyn a'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr. Cafwyd cyfarfodydd rheolaidd ar lefel swyddogion a, dros y cyfnod adrodd, rhwng Gweinidogion mewn perthynas â Chyfamod y Lluoedd Arfog, yn arbennig paratoi ar gyfer y 'Ddyletswydd Sylw Dyledus' newydd. Wrth symud ymlaen, rydym yn gobeithio gweld gwell

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

cydgysylltiad â'r Swyddfa Materion Cyn-filwyr mewn perthynas â chynlluniau a chyhoeddiadau ar gyfer mentrau sy'n cwmpasu'r DU gyfan.

158. Mae'r enghreifftiau uchod yn rhoi syniad o sut gall ymgysylltiad y Swyddfa Gartref â Chymru arwain at ganlyniadau polisi cryfach yn gyffredinol. Rydym yn parhau i bwysleisio pwysigrwydd ymgysylltu'n gynnar ac yn effeithiol â Llywodraeth Cymru o ystyried pwysigrwydd y cyd-destun Cymreig penodol ar gyfer materion diogelwch cymunedol, a'r cysylltiad â materion datganoledig fel camddefnyddio sylweddau ac iechyd meddwl.

Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol

159. Bu tîm Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV) Llywodraeth Cymru a swyddogion ym maes iechyd yn gweithio'n agos gydag Adran Iechyd Llywodraeth y DU ar droseddoli profion gwryfodod a hymenoplasti fel rhan o Ddeddf Iechyd a Gofal 2022. Roedd y berthynas hon yn adeiladol ac yn gydweithredol, i sicrhau bod menywod a merched yn cael eu hamddiffyn rhag yr arferion ffaidd hyn sy'n gyfystyr â thrais yn erbyn menywod a merched. Rhoddodd Senedd Cymru gydsyniad i Lywodraeth y DU ddeddfu ar ei rhan yn hyn o beth. Cyfrannodd tîm VAWDASV Llywodraeth Cymru at ganllawiau Llywodraeth y DU i sicrhau bod natur ddatganoledig iechyd a mynd i'r afael â VAWDASV yn cael ei hystyried. Aeth Llywodraeth Cymru gam ymhellach a chyhoeddodd **becyn gwella ymwybyddiaeth** ar gyfer y cyhoedd a gweithwyr proffesiynol i sicrhau bod rhagor o bobl yn ymwybodol o natur droseddol yr arferion ymwithiol a diraddiol hyn.

160. O ganlyniad i Ddeddf Cam-drin Domestig 2021, mae Llywodraeth y DU wedi cynhyrchu canllawiau statudol i gynyddu dealltwriaeth o rai o'r diffiniadau yn y Ddeddf hon, yn ogystal ag ymddygiad sy'n rheoli ac yn gorfodi. Cynhyrchwyd y ddwy set o ganllawiau ar ôl ymgysylltu a chael mewnbwn gan Lywodraeth Cymru i dynnu sylw at gyfrifoldebau datganoledig yn unol â Deddf

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i [https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html)

[adroddiad-2021-i-2023-html](https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html) i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015 sy'n torri tir newydd er mwyn atal cam-drin ar sail rhywedd, ac amddiffyn a chefnogi dioddefwyr a goroeswyr.

161. Mae mudwyr sy'n dioddef VAWDASV yn dal i gael eu gadael ar ôl gan bolisi Llywodraeth y DU a deddfwriaeth y DU. Yn 2021, lansiodd y Swyddfa Gartref ei chefnogaeth i'r Cynllun Mudwyr sy'n Ddioddefwyr (SMVS) i gefnogi rhai dioddefwyr sy'n fudwyr ac yn ffoi rhag cam-drin domestig. Er bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r cynllun hwn, nid yw'n mynd yn ddigon pell ac mae bylchau yn y ddarpariaeth sy'n gadael dioddefwyr heb ddewis ond aros gyda phartneriaid camdriniol neu ddychwelyd atynt. Ym mis Rhagfyr 2022, derbyniodd Llywodraeth Cymru argymhelliad Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol y Senedd i sefydlu cronfa argyfwng y gall darparwyr gwasanaethau ei defnyddio i roi cymorth i ferched sy'n fudwyr ac yn ddiodeswyr neu'n oroeswyr trais rhywiol a thrais ar sail rhywedd, ac sydd Heb Hawl i Gyllid Cyhoeddus. Bydd y gronfa, a fydd yn cael ei sefydlu yng ngwanwyn 2023, yn llenwi bylchau SMVS wrth inni aros am gyhoeddiad gwerthusiad y Swyddfa Gartref o'r cynllun peilot.

Tai

Diogelwch adeiladau

162. Yn ystod y cyfnod adrodd, cynhaliwyd cyfarfodydd bob pythefnos gyda Llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig i drafod materion sy'n ymwneud â diogelwch adeiladau, ac i rannu'r arferion gorau ac unrhyw wersi a ddysgwyd. Mae'r cyfarfodydd wedi bod yn hynod ddefnyddiol o ran cynyddu dealltwriaeth o'r gwahanol dulliau gweithredu ar draws llywodraethau, yn ogystal â meysydd cyffredin. Mae'r berthynas yn un gadarnhaol. Roedd rhannu gwybodaeth, fel dogfennau contract, yn ein galluogi i fabwysiadu dull gweithredu cyson gyda datblygwyr, a oedd yn sicr yn arbed amser. Yn ogystal â hyn, rydym

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Tudalen 85
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

wedi rhannu'r arferion gorau, gan gyflwyno mentrau Cymreig fel y Cynllun Cymorth i Lesddeiliaid, a mynychu Panel Arbenigwyr Diogelwch Adeiladau Gogledd Iwerddon i egluro ein dull gweithredu yng Nghymru. Rydym hefyd yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr yn yr Alban ac wedi cyhoeddi llythyrau ar y cyd ar faterion sydd o fudd i'r naill a'r llall.

163. Yn ogystal â hyn, mae nifer o gyfarfodydd wedi cael eu cynnal rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru a swyddogion Llywodraeth y DU i drafod yswiriant yng nghyd-destun argymhellion Adroddiad yr Awdurdod Ymddygiad Ariannol ar Yswiriant Adeiladau Aml-feddiannaeth, a gyhoeddwyd ym mis Medi 2022. Roedd hyn yn cynnwys gweithio gyda Llywodraeth y DU wrth iddi ddatblygu deddfwriaeth ynghylch tryloywder yng nghostau a chomisiynau yswiriant Asiantiad Rheoli.

164. Ar ben hynny, bu trafodaethau rheolaidd drwy gyfarfodydd y Grŵp Rhyngweinidogol â Llywodraeth y DU a llywodraethau datganoledig, lle trafodir materion sy'n ymwneud â diogelwch adeiladau.

Digartrefedd

165. Roedd swyddogion Llywodraeth Cymru yn cyfarfod yn rheolaidd â'u cymheiriaid ym mhob un o'r pedair llywodraeth yn y DU, drwy gyfarfod misol o'r pedair gwlad, yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Bydd y cyfarfodydd hyn yn parhau drwy gydol 2023 i roi cipolwg cynnar ar waith sydd ar y gweill, i rannu arferion da a pholisïau rhoi diwedd ar ddigartrefedd. Byddwn yn adeiladu ar y cysylltiadau sefydledig hyn i ddatblygu ein diwygiad deddfwriaethol i roi diwedd ar ddigartrefedd.

Lesddaliad

166. Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, arweiniodd trafodaethau rhwng

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn mwyaf diweddar.

Tudalen n. 86

Gwybodaeth am [hawlfrain](#)t.

gweinyddiaethau ar ddiwygio lesddaliadau at basio'r Ddeddf Diwygio Cyfraith Lesddaliad (Rhent Tir) ym mis Chwefror 2022, a ddatblygwyd gyda chyfraniad Gweinidogion Cymru, ac a gafodd gydsyniad deddfwriaethol y Senedd. Mae rhagor o waith ar y cyd yn mynd rhagddo tuag at gyflwyno Bil diwygio lesddaliad pellach yng Nghymru a Lloegr yn ddiweddarach eleni, a hynny i weithredu argymhellion o adroddiadau Comisiwn y Gyfraith ar Ryddfrenio, Hawl i Reoli a Chyfunddaliad, yn ogystal â diwygiadau eraill i wella profiad lesddeiliaid. I gefnogi hyn, lansiwyd ymgynghoriad ar y cyd ar ddechrau 2022 ar agweddau ar drefn ddiwygiedig. Cynhaliwyd cyfarfod rhwng y Gweinidog Newid Hinsawdd â Lucy Frazer AS, Gweinidog Tai y DU ar y pryd, ym mis Chwefror 2023. Yn y cyfarfod hwnnw, mynegodd y ddau Weinidog ddiddordeb brwd mewn cydweithio pellach ar agweddau ar ddiwygio lle ceir cytundeb ar y cyd.

Ombwdsmon Cartrefi Newydd

167. Bu swyddogion Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos iawn gyda Llywodraeth y DU i sicrhau bod gan Weinidogion Cymru rôl ffurfiol a phwrpasol yng nghynllun yr Ombwdsmon Cartrefi Newydd. Mae hyn yn cynnwys dyletswydd statudol ar yr Ysgrifennydd Gwladol i ymgynghori â Gweinidogion Cymru ar wahanol agweddau ar yr Ombwdsmon Cartrefi Newydd, o ystyried y darpariaethau datganedig ar wyneb y Ddeddf Diogelwch Adeiladau ("y Ddeddf"), ac maent yn ganlyniad i gydweithredu a thrafodaethau rhynglywodraethol.

168. Cafwyd trafodaethau effeithiol a chydweithredu rhynglywodraethol hefyd mewn perthynas â sicrhau nad effeithir yn negyddol ar gymhwysedd y Senedd drwy ddarpariaethau i ddileu'r angen i gael cydsyniad Gweinidog priodol Llywodraeth y DU i dynnu swyddogaethau o'r Ombwdsmon os ydym yn dymuno gwneud hynny. Er bod Llywodraeth y DU bob amser yn awyddus i'r Ombwdsmon fod yn un ar gyfer y DU gyfan, roedd ein gallu i ddylanwadu ar y darpariaethau er mwyn peidio â chyfyngu ar Weinidogion Cymru yn y dyfodol wedi arwain at gynnwys Cymru.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

169. Drwy gydol y cyfnod adrodd hwn, mae Llywodraeth y DU wedi trafod yn adeiladol â swyddogion Llywodraeth Cymru a'r Gweinidog Newid Hinsawdd ynghylch yr Ombwdsmon. Gyda'n gilydd, rydym wedi sicrhau cyfrwng ar gyfer trafod ac ymgynghori ystyrlon a phrydlon rhwng Llywodraeth y DU a'r gwledydd datganoledig drwy Weithgor Trawslywodraethol yr Ombwdsmon Cartrefi Newydd. Rydym yn parhau i gydweithio'n gadarnhaol ar fanylion cynllun yr Ombwdsmon, cynnwys y Rheoliadau a'r trafodaethau sydd eu hangen.

Gwarantau Cartrefi a Adeiledir o'r Newydd

170. Gwnaed diwygiad hwyr iawn i'r Ddeddf Diogelwch Adeiladau, gan osod gofyniad yn y gyfraith ar ddatblygwyr cartrefi a adeiledir o'r newydd yn Lloegr i ddarparu gwarant o 15 mlynedd o leiaf; gan ymestyn y cyfnod gwarant o 10 i 15 mlynedd.

171. Dywed taflen ffeithiau Llywodraeth y DU a gyhoeddwyd ar y pryd:

“ We are in discussions with the devolved administrations, and they will consider how this might be taken forward in their jurisdictions. ”

Ni fu trafodaeth â Llywodraeth Cymru ar hyn ac ni roddwyd cyfle i ymestyn hyn i Gymru. Gallai hyn arwain at yr Ombwdsmon Cartrefi Newydd yn dyfarnu yn erbyn darpariaeth wahanol.

172. Ychydig iawn mae Llywodraeth y DU wedi trafod â Llywodraeth Cymru. Mae hyn yn dilyn diffyg unrhyw drafodaeth ar yr agwedd hon, cyn y diwygiad hwyr, yn groes i fanylion y daflen ffeithiau, ac mae wedi'i gyfyngu i ddiweddariadau drwy rwydweithiau'r Ombwdsmon yn hytrach nag arweinwyr polisi Llywodraeth Cymru.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y ffeithiau hysbysu.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Rheoleiddio Tai Cymdeithasol

173. Bu cysylltiad agos rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU mewn perthynas â'r Bil Rheoleiddio Tai Cymdeithasol, sydd yn ei gamau olaf ar hyn o bryd. Roedd cyfarfodydd cynnar wedi ystyried goblygiadau polisi'r Bil ac yn fwy diweddar, mewn cysylltiad â'r gwaith o reoli ac amseru'r broses cydsyniad deddfwriaethol yn y Senedd.

Budd-daliadau sy'n gysylltiedig â Thai

174. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn parhau i drafod â swyddogion yn yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP) a'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC) ynghylch diwygio'r sector tai â chymorth yn Lloegr, wedi'i sbarduno gan Fil Tai â Chymorth (Goruchwyliaeth Reoleiddiol) o dan arweiniad DLUHC. Gallai'r diwygiadau hyn arwain at ddiwygiadau cysylltiedig i reolau Budd-dal Tai sydd heb eu datganoli ar gyfer unigolion sy'n byw mewn mathau penodol o dai â chymorth. Ar y cyd â rhanddeiliaid allweddol yng Nghymru, mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn edrych ar ddatblygu canllawiau ar gyfer safonau cymorth mewn lleoliadau tai â chymorth yng Nghymru, wedi'u comisiynu drwy'r Grant Cymorth Tai. Bwriad hyn yw cyfrannu at unrhyw newidiadau yn y dyfodol i reolau budd-daliadau sy'n gysylltiedig â thai yn y DU. Mae swyddogion yr Adran Gwaith a Phensiynau yn awyddus i drafod yn rheolaidd ynghylch y datblygiadau hyn er mwyn dylanwadu ar eu cynlluniau.

Lles Cymdeithasol/Costau Byw

175. Mae'r rhan fwyaf o'r dulliau i fynd i'r afael â thlodi a chefnogi pobl Cymru drwy'r argyfwng costau byw yn nwylo Llywodraeth y DU, ac er bod perthynas waith dda ar lefel swyddogion y gwasanaeth sifil sydd wedi hwyluso cyflwyno cronfeydd fel Cynllun Cymorth Tanwydd Llywodraeth Cymru a'r Cynllun Cymorth

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Costau Byw yn gyflym, ychydig o ryngweithio sydd wedi bod ar lefel Weinidogol.

176. Mae'r Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip wedi ysgrifennu droeon at Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gwaith a Phensiynau (gan gynnwys llythyrau ar y cyd a anfonwyd gyda'r llywodraethau datganoledig eraill) yn awgrymu newidiadau polisi y gellid eu gwneud i roi llwybr allan o dlodi i'r bobl sydd fwyaf agored i niwed yn ariannol ledled y DU, heb unrhyw ymateb. Mae'r anwybyddiad llwyr hwn o'r unig fath o gyfathrebu ag Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gwaith a Phensiynau yn bryder mawr. Yn ystod y cyfnod adrodd, anfonwyd o leiaf 9 llythyr heb unrhyw ateb.

177. Mae'r adroddiad diweddar a gyhoeddwyd gan Policy in Practice yn amcangyfrif bod cyfanswm y budd-daliadau a'r tariffau cymdeithasol seiliedig ar incwm nad ydynt yn cael eu hawlio bellach yn £18.7 biliwn y flwyddyn. Mae hyn yn ein hatgoffa'n amserol bod angen ymdrech strategol ar y cyd rhwng y pedair llywodraeth i sicrhau bod incwm aelwydydd yn cael ei gynyddu drwy annog unigolion i hawlio'u hawl. Er mwyn bod yn wirioneddol effeithiol, mae angen arweinyddiaeth ar lefel Weinidogol.

178. Mae ein hymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu i archwilio'r seilwaith angenrheidiol sydd ei angen i baratoi ar gyfer datganoli'r gwaith o weinyddu lles mewn perygl o gael ei danseilio gan ddiffyg cefnogaeth Llywodraeth y DU, oherwydd bydd hyn yn gofyn am gydweithrediad gan y ddwy lywodraeth. Roedd hyn yn amlwg yn ymateb Llywodraeth y DU i ymchwiliad y Pwyllgor Materion Cymreig i'r System Fudd-daliadau yng Nghymru, pan oeddent wedi gwrthod yr argymhellion yn llwyr. Roedd y neges yn glir nad yw'n bwriadu datganoli unrhyw elfennau o nawdd cymdeithasol i Lywodraeth Cymru, nad oes ganddi unrhyw fwriad i drafod hyn ymhellach, a gwrthododd yr argymhelliad i sefydlu Bwrdd Cyngori Rhyngweinidogol Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru ar Nawdd Cymdeithasol.

179. Roedd yr ymateb gan Lywodraeth y DU yn cydnabod y trafodaethau cadarnhaol rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru a swyddogion yr Adran

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Gwaith a Phensiynau. Fodd bynnag, mae'n bwysig bod Gweinidogion Cymru'n cael cyfarfodydd rheolaidd ag Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gwaith a Phensiynau ac fel rhan o'r peirianwaith rhynglywodraethol, dylid sefydlu grŵp Rhyngweinidogol yr Adran Gwaith a Phensiynau ar lefel portffolio rhwng y pedair gwlad. Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn pwysu'n gyson am y lefel hon o ymgysylltu ac mae trafodaethau'n parhau i gytuno ar y strwythur gorau ar gyfer y grŵp hwn.

180. Yn yr un modd, cafodd argymhelliad y Pwyllgor Materion Cymreig yn ymwneud â chynnal asesiad effaith ar y cyd o'r Cynllun Peilot Incwm Sylfaenol ei ddiystyru'n syth gan Lywodraeth y DU. Wrth ddatblygu'r cynllun peilot Incwm Sylfaenol ar gyfer Pobl Ifanc sy'n Gadael Gofal yng Nghymru, mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn trafod ag adrannau o Lywodraeth y DU ynghylch sut mae'r cynllun yn rhyngweithio â meysydd polisi treth, budd-daliadau a chymorth cyfreithiol. Roedd perthynas waith dda rhwng swyddogion a Chyllid a Thollau EF wrth gytuno ar y ffordd yr ymdrinnir â thaliadau treth a chawsom rai trafodaethau defnyddiol cychwynnol â chydweithwyr yn y Weinyddiaeth Gyfiawnder ar oblygiadau'r cynllun peilot o ran cael gafael ar gymorth cyfreithiol. Mae'r rhyngweithio ar lefel Weinidogol â Llywodraeth y DU wedi bod yn llai cadarnhaol o ran rhyngweithio â'r systemau budd-daliadau a chymorth cyfreithiol, yn enwedig y ffordd yr ymdriniwyd â'r ohebiaeth ddiweddaraf ynghylch cymorth cyfreithiol.

Trafnidiaeth

181. Ar ôl bwloch sylweddol, ailddechreuodd y trafodaethau rhwng Gweinidogion â'r Adran Drafnidiaeth ym mis Mawrth 2023 pan gafodd y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd gyfarfod â'r Gwir Anrhydeddus Mark Harper, yr Ysgrifennydd Trafnidiaeth. Ar ben hynny, cafodd y Grŵp Rhyngweinidogol ar Drafnidiaeth ei ailgyfansoddi, gyda chytundeb cadeiryddiaeth gylchredol ar draws y pedair llywodraeth. Ar ôl y cyfnod adrodd hwn, cyfarfu'r Grŵp Rhyngweinidogol am y tro cyntaf ym mis Mai 2023, dan gadeiryddiaeth Llywodraeth Cymru (y Dirprwy

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Weinidog Newid Hinsawdd). Mae Gweinidogion a swyddogion yn parhau i ddadlau'r achos dros ddatganoli materion rheilffyrdd i Gymru i raddau mwy, ochr yn ochr â setliad cyllido teg, gan gynnwys ein cyfran deg o'r buddsoddiad gwerth £100 biliwn gan Lywodraeth y DU yn HS2 sy'n cael ei wrthod i Gymru ar hyn o bryd oherwydd bod HS2 yn cael ei ddosbarthu fel prosiect Cymru a Lloegr. Mae'r ymgynghori â Llywodraeth Cymru yn anghyson. Er enghraifft, nid oedd gan Lywodraeth Cymru rôl yn yr estyniad diweddar i gontract Avanti West Coast, ac nid oedd yn rhan o'r ymgynghoriad yn ei gylch, er ei fod yn lleihau lefel y gwasanaethau i deithwyr yng Nghymru yn sylweddol.

182. Drwy gydol y newidiadau Gweinidogol amrywiol yn Llywodraeth y DU dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r berthynas swyddogol â'r Adran Drafnidiaeth wedi aros yn gadarnhaol ac yn adeiladol, gyda thrafodaethau trawsbynciol rheolaidd drwy gyfarfod misol rhwng y pedair gwlad, a chysylltiadau hirsefydlog rhwng y timau polisi perthnasol. Mae'r berthynas â Transport Scotland a swyddogion yng Ngogledd Iwerddon yr un mor gadarnhaol, gyda thrafodaethau rheolaidd ynghylch amrywiaeth o feysydd polisi trafnidiaeth.

183. O ran polisi bysiau, ychydig iawn o drafodaethau Gweinidogol sydd wedi bod ond mae swyddogion yn cyfarfod â swyddogion cyfatebol o Lywodraethau'r DU, Gogledd Iwerddon a'r Alban yn rheolaidd i drafod materion polisi a chyflawni cyffredin. Mae gan swyddogion Llywodraeth Cymru gysylltiadau gwaith gweithredol â'r Asiantaeth Trwyddedu Gyrwyr a Cherbydau, yr Asiantaeth Safonau Gyrwyr a Cherbydau, a'r Adran Gwaith a Phensiynau i reoli materion gweithredol sy'n ymwneud â gwasanaethau bysiau a chardiau teithio rhatach.

184. O ystyried sefyllfa polisi Gweinidogion Cymru, mae'r trafodaethau â'r Adran Drafnidiaeth ynghylch y Bil Streiciau (Lefelau Gwasanaeth Gofynnol) wedi bod yn gyfyngedig iawn. Bu trafodaethau mwy agored mewn perthynas â Chyfraith yr UE a ddargedwir, gyda swyddogion yn cyfnewid gwybodaeth am yr heriau polisi a'r heriau cyfreithiol sy'n deillio o'r newidiadau arfaethedig, gan sicrhau ar yr un pryd bod safbwynt polisi Llywodraeth Cymru wedi cael ei gyfleu'n gadarn drwy gydol y broses.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023.html> i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy. Tudalen y pecyn 92
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

185. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru hefyd wedi parhau i weithio'n agos gyda'r Adran Drafnidiaeth ar faterion eraill gan gynnwys datgarboneiddio trafnidiaeth, deddfwriaeth Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat, a'r Cynllun Bathodyn Glas.

186. Mae swyddogion yn cysylltu'n rheolaidd â'r Swyddfa Cerbydau Di-allyriadau ar seilwaith gwefru cerbydau trydan, gan hwyluso mynediad at gyllid ar gyfer awdurdodau lleol Cymru a rhannu gwybodaeth am ddiwygiadau i reoliadau adeiladu.

187. O ran Teithio Llesol, mae Llywodraeth Cymru yn cymryd rhan mewn cyfarfodydd pedairochrog chwarterol rhwng arweinwyr polisi o bob un o'r llywodraethau datganoledig a'r Adran Drafnidiaeth, yn ogystal ag Active Travel England. Yn bennaf, mae'r cyfarfodydd ar-lein hyn yn darparu fforwm anffurfiol i rannu'r wybodaeth ddiweddaraf am bolisiâu a rhaglenni perthnasol, a phrofiadau cyflawni.

188. Drwy gydol 2021, roedd swyddogion Llywodraeth Cymru hefyd yn rhan o'r grŵp llywio ar gyfer y diweddariad gan yr Adran Drafnidiaeth i Reolau'r Ffordd Fawr a oedd yn cryfhau'r Rheolau mewn perthynas â diogelwch cerddwyr, beicwyr a phobl ar gefn ceffylau, a ddaeth i rym ym mis Ionawr 2022, ac yn rhan o'r gwaith o ddatblygu'r ymgyrch cyhoeddusrwydd i gyd-fynd â'r newidiadau.

189. Gweithiodd Llywodraeth Cymru gyda'r Adran Drafnidiaeth, y llywodraethau datganoledig eraill a rhanddeiliaid eraill ar ddatblygiad cychwynnol Canllawiau Strydoedd Ysgolion yn ystod 2021 a 2022. Bydd pob llywodraeth nawr yn addasu ac yn cyhoeddi'r canllawiau hyn ar wahân.

Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth

190. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos ac yn effeithiol gyda'r Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ar

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

draws y portffolio diwylliant, chwaraeon a thwristiaeth cyfan. Mae gan swyddogion berthynas gadarn o ran Digwyddiadau, ac maent yn gweithio ochr yn ochr â chyrrff Digwyddiadau holl wledydd y DU i ddatblygu a gwneud ceisiadau am ddigwyddiadau gan gynnwys, er enghraifft, y cais ar y cyd rhwng y DU ac Iwerddon am Ewro 2028.

191. Cynhelir cyfarfodydd ddwywaith y flwyddyn gyda phenaethiaid asiantaethau treftadaeth llywodraethau eraill y DU. Fel gwasanaeth Amgylchedd Hanesyddol Llywodraeth Cymru, mae Cadw'n cymryd rhan yng Ngrŵp Cynghori Treftadaeth y Byd a sefydlwyd i roi cyngor i'r Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ar faterion strategol sy'n ymwneud â'r gwaith o weithredu Confensiwn Treftadaeth y Byd 1972 UNESCO yn y DU. Mae'r grŵp yn darparu cyngor mewn perthynas â'r dull domestig o enwebu Safleoedd Treftadaeth y Byd yn y dyfodol gan y Wladwriaeth sy'n Barti a materion strategol sy'n ymwneud â'r Safleoedd Treftadaeth y Byd sy'n bodoli eisoes ledled y DU. Yn ystod 2022-23, roedd y grŵp wedi cefnogi'r adolygiad o Restr Amodol y DU o enwebiadau yn y dyfodol.

192. Mae'r Is-adran Diwylliant yn cynrychioli Llywodraeth Cymru ar y Grŵp Diplomyddiaeth Ddiwylliannol, gan gyfarfod â swyddogion a phartneriaid o bob rhan o'r DU. Ym mis Awst 2022, aeth swyddogion i'r Uwchgynhadledd Diwylliant Ryngwladol yng Nghaeredin, a drefnwyd gan y British Council ac a oedd yn canolbwyntio ar Addysg a Diwylliant, a Diwylliant a Dyfodol Cynaliadwy. Cynhaliodd Llywodraeth Cymru ddigwyddiad brecwast a chynnal cyfres o gyfarfodydd dwyochrog gyda chynrychiolwyr eraill.

193. Roedd swyddogion wedi cyfarfod yn rheolaidd â Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon i drafod materion sy'n ymwneud â'r sector amgueddfeydd yn ystod y cyfnod hwn. Mae hyn wedi cynnwys gwaith i sicrhau bod effaith yr argyfwng costau byw a phrisiau ynni uwch yn cael ei bwydo i arolwg Llywodraeth y DU i bennu'r angen am gymorth costau ynni i fusnesau ar ôl mis Ebrill 2023. Cysylltodd swyddogion â chydweithwyr yn Llywodraeth y DU ynghylch y newidiadau i'r diffiniad o drysor

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Enwch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau ychydig yn fwy. Tudalen ychydig yn fwy. Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

yn Neddf Trysor 1996 a'r newidiadau cysylltiedig i'r cod ymarfer.

194. Bu swyddogion Llywodraeth Cymru yn gweithio'n agos gyda chymheiriaid yn Llywodraeth y DU ar ddatblygu cystadleuaeth Dinas Diwylliant y DU 2025, sydd bellach yn croesawu ceisiadau gan drefi a rhanbarthau yn ogystal â dinasoedd, ac mae'r panel dyfarnu annibynnol bellach yn cynnwys cynrychiolydd o Gymru, wedi'i benodi gyda'n cyfraniad ni. Roedd Wreccsam yn un o'r tri a ddaeth i'r brig, gan gael £125,000. Er y trafodaethau helaeth ar lefel swyddogion a Gweinidogion, cadarnhaodd Llywodraeth y DU ei phenderfyniad i ddefnyddio pwerau cymorth ariannol Deddf Marchnad Fewnol y DU i ddarparu grantiau i'r rhai sy'n dod yn ail, gan gynnwys i Wreccsam, er ein bod wedi galw am ddefnyddio'r trefniadau cyllido datganoledig arferol.

195. Ers dechrau 2023, mae swyddogion yr Is-adran Diwylliant sy'n gweithio ar ddatblygu strategaeth ddiwylliant newydd i Gymru wedi cyfarfod â chynrychiolwyr o Lywodraeth yr Alban, Gogledd Iwerddon ac Iwerddon i drafod meysydd sydd o ddiddordeb i bawb.

196. Bu swyddogion Llywodraeth Cymru hefyd yn gweithio'n agos gyda swyddogion Llywodraeth yr Alban, Gogledd Iwerddon a Llywodraeth y DU i fwrw ymlaen â'r trefniadau ar gyfer Grŵp Rhyngweinidogol arfaethedig ar gyfer y Diwydiannau Creadigol a Diwylliant.

197. Mae trafodaethau pellach wedi cael eu cynnal rhwng swyddogion Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar amrywiaeth o faterion trawsffiniol, gan gynnwys cyfranogiad a chystadlu yn erbyn athletwyr o Rwsia/Belarws a chanllawiau cyfergyd ar gyfer chwaraeon cymunedol. Roedd yr ymgysylltu hwn yn gynhyrchiol ac yn ystyrlon. Ar lefel Weinidogol, rydym wedi cael trafferth trefnu cyfarfod ar gyfer y Cabinet Chwaraeon yn erbyn y protocolau presennol, ac wedi cyfarfod ddwywaith yn unig yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Cafodd y diweddaraf ei gwtogi i awr, gan roi sylw i ddim ond un brif eitem ar yr agenda. Roedd hynny ym mis Awst 2022 ac nid ydym wedi gallu trefnu cyfarfod dilynol hyd yma.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cwpan y Byd

198. Ceisiodd Llywodraeth Cymru fanteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd a'r manteision a ddaeth y sgil cyfranogiad tîm pêl-droed dynion Cymru yng Nghwpan y Byd FIFA 2022 yn Qatar. Roedd pedwar amcan:

- hyrwyddo Cymru
- cyfleu ein gwerthoedd
- sicrhau diogelwch dinasyddion Cymru yn y twrnament
- a sicrhau gwaddol cadarnhaol a pharhaol o'n cyfranogiad yng Nghwpan y Byd.

Roedd y gweithgareddau'n canolbwyntio ar bedair elfen graidd:

- ymgyrch farchnata well
- Cronfa Cefnogi Partneriaid
- ymgysylltu drwy ein rhwydwaith o swyddfeydd tramor Llywodraeth Cymru
- ymgysylltiad Gweinidogol yn y twrnament.

199. Roedd yr ymgysylltu â'r FCDO a Jon Wilks, Llysgennad y DU yn Qatar, yn gadarnhaol iawn. Ymwelodd Llysgennad y DU â Chymru ym mis Mehefin 2022, yn fuan ar ôl i Gymru ennill ei lle yn y twrnament ar gyfer ymgysylltu â Chymru gan ganolbwyntio ar Gwpan y Byd, ac anfonodd yr FCDO gynrychiolwyr i Gymru ar gyfer trafodaethau pellach. Roedd Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid allweddol fel Cymdeithas Bêl-droed Cymru hefyd yn rhan o Fwrdd Cydlynu rheolaidd Cwpan y Byd 22 ar draws Llywodraeth Ei Fawrhydi dan arweiniad yr FCDO. Buom yn gweithio'n agos gyda Llysgenhadaeth Prydain yn Qatar i gynnal digwyddiadau cyn ac yn ystod Cwpan y Byd, gan gynnwys derbyniad mawr i Gymru ym mhreswylfa'r Llysgennad fel rhan o raglen y Prif Weinidog.

200. Bu tîm marchnata Brand Cymru Wales yn gweithio gyda thîm ymgyrchu UKG GREAT yn ystod y misoedd yn arwain at Gwpan y Byd FIFA yn hydref

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y Ffynhonnellau a'r Ffynhonnellau Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

2022 ar gynrychiolaeth Cymru mewn Pafiliwn GREAT yn Qatar, a oedd yn cynnwys cerdd ddwyieithog gan Hanan Issa am y Goedwig Genedlaethol.

201. Bu Swyddfeydd Llywodraeth Cymru ledled y byd hefyd yn gweithio gyda Llysgenhadaeth ac Is-genhadaethau'r DU i gynnal digwyddiadau ar y cyd.

Casgliad

202. Bwriad yr adroddiad trosolwg hwn yw darparu asesiad o sylwedd a chytbwys o natur gwaith rhynglywodraethol ar draws Llywodraeth Cymru yn ystod y cyfnod adrodd hwn a chrynhoi'n benodol yr ymgysylltu sydd wedi digwydd rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU.

203. Fel y dangosir, rydym yn parhau i gael perthynas gadarnhaol â'r llywodraethau datganoledig eraill, ac mae enghreifftiau clir hefyd o gydweithio adeiladol a chydweithredol â Llywodraeth y DU. Fodd bynnag, am lawer iawn o'r cyfnod hwn, mae Llywodraeth Cymru wedi wynebu Llywodraeth y DU sydd wedi rhoi'r argraff ei bod yn gwrthwynebu datganoli, ac mae ei gweithredoedd yn niweidiol i'r Undeb o ganlyniad, yn enwedig mewn perthynas ag effeithiau rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU a materion ariannol.

204. Cafwyd rhai arwyddion bod modd gwella'r berthynas ers hydref 2022, ac rydym yn croesawu'r arwyddion hynny o gynnydd. Mae profion clir i ddod o hyd lle'r ydym yn gobeithio gweld Llywodraeth y DU yn gweithredu ar ei hymrwymiad datganedig i gonfensiwn Sewel, datganoli a'r Undeb.

Mark Drakeford AS
Prif Weinidog Cymru
Mehefin 2023

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddaraf.
Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch.

Drlllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/darparu-gwybodaeth-rynglywodraethol-ir-senedd-adroddiad-2021-i-2023-html> i weld y fersiwn diweddar.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Ein cyf/Our ref MA/FM/1379/23

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

18 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

**Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: Adroddiad Cysylltiadau
Rhynglywodraethol**

Rwy'n ysgrifennu yn unol â'r Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol i'ch hysbysu fy mod heddiw wedi gosod yr Adroddiad Cysylltiadau Rhynglywodraethol, sy'n cwmpasu'r cyfnod rhwng mis Ebrill 2021 a mis Mawrth 2023. Gellir gweld yr adroddiad cyhoeddedig [yma](#).

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford".

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 96
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Adroddiad ynglŷn â Chysylltiadau Rhynglywodraethol 2021-23
DYDDIAD 18 Gorffennaf 2023
GAN Y Prif Weinidog, Mark Drakeford AS

Mae Llywodraeth Cymru heddiw wedi cyhoeddi adroddiad am gysylltiadau rhynglywodraethol sy'n ymwneud â'r cyfnod 2021-23. Mae ar gael yma: [Darparu gwybodaeth rhynglywodraethol i'r Senedd: adroddiad 2021 i 2023](#)

Diben yr adroddiad yw rhoi asesiad cytbwys o natur y gwaith rhynglywodraethol ar draws Llywodraeth Cymru, a chrynhofi'r ymgysylltiad rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, yng nghyd-destun y [Cytundeb Cysylltiadau Rhyng-sefydliadol rhwng Senedd Cymru a Llywodraeth Cymru](#).

Mae'n ychwanegu at y diweddariadau rheolaidd y mae Llywodraeth Cymru'n eu rhoi i'r Senedd, yn y cyfarfodydd llawn a chyfarfodydd pwyllgor, a thrwy ddatganiadau ysgrifenedig a gohebiaeth.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig yn Jersey

DYDDIAD 19 Gorffennaf 2023

GAN Y Prif Weinidog, Mark Drakeford AS

Roeddwn yn bresennol yn 39ain cyfarfod y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig ar 15 a 16 Mehefin, a gynhaliwyd gan Lywodraeth Jersey.

Cadeiriwyd y cyfarfod gan Brif Weinidog Jersey, y Cynrychiolydd Kristina Moore, ar ran Llywodraeth Jersey. Ymysg y rhai eraill a oedd yn bresennol oedd y Taoiseach Leo Varadkar TD; y Tánaiste Micheál Martin TD; Prif Weinidog yr Alban, y Gwir Anrhydeddus Humza Yousaf ASA; Prif Weinidog Guernsey, y Cynrychiolydd Peter Ferbrache; Prif Weinidog Ynys Manaw, yr Anrhydeddus Alfred Cannan MHK; y Gwir Anrhydeddus Michael Gove AS, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau, a'r Gweinidog Cysylltiadau Rhynglywodraethol; a'r Gwir Anrhydeddus Chris Heaton-Harris AS, Ysgrifennydd Gwladol Gogledd Iwerddon.

Roedd hwn yn gyfle i fyfyrto ynghylch 25 mlynedd ers arwyddo Cytundeb Dydd Gwener y Groglith a phwysigrwyd y sefydliadau a sefydlwyd ganddo, gan gynnwys y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig ei hun.

Roedd thema'r uwchgynhadledd hon yn canolbwyntio ar bolisi tai ac ynni. Buom yn trafod yr ymdrechion sydd ar waith ar draws aelod-weinyddiaethau'r Cyngor Prydeinig-Gwyddelig i ddarparu tai fforddiadwy a chyflawni datgarboneiddio. Pwysleisiais fod dulliau adeiladu modern yn mynd y tu hwnt i ddylunio adeiladau modiwlwr ac y gallant helpu i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag ynni cynaliadwy. Maent hefyd yn cynnwys ymgorffori draenio trefol cynaliadwy ac yn gallu gwella fforddiadwyedd yn y pen draw.

Bu'r Cyngor yn trafod y datblygiadau geowleidyddol diweddaraf, gan gynnwys yr ymosodiad gan Rwsia ar Wcráin; yr argyfwng costau byw; newid yn yr hinsawdd; a pherthynas y DU â'r UE. Roedd hyn yn cynnwys yr wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau gwleidyddol yng Ngogledd Iwerddon, gan ganolbwyntio ar Fframwaith Windsor. Wrth gyfrannu at y drafodaeth hon, tynnais sylw at bwysigrwyd sylfaenol ailsefydlu Gweithrediaeth ar gyfer Gogledd Iwerddon ac arwyddocâd Fframwaith Windsor, sy'n gam cyntaf wrth ailsefydlu perthnasoedd rhwng y DU a'r UE. Mae Llywodraeth Cymru am weld y perthnasoedd hyn yn

dyfnhau, gan gynnwys, er enghraifft, o ran cyfnewidiadau myfyrwyr, rhaglenni ymchwil ac Ewrop Greadigol.

Cyhoeddwyd cyd-hysbysiad ar ôl y cyfarfod, sydd ar gael yma: [39th British-Irish Council Summit, Government of Jersey 16 June 2023 Communiqué](#) (Saesneg yn Unig)

Bydd Uwchgynhadledd nesaf y Cyngor yn cael ei chynnal gan Lywodraeth Iwerddon.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

19 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig yn Jersey

Ymhellach at fy llythyr ar 12 Mehefin ynghylch y cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol, Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig yn Jersey a'r drafodaeth ynghylch polisi tai ac ynni, hoffwn dynnu eich sylw at fy [natganiad ysgrifenedig](#) a gyhoeddwyd heddiw, ac at [hysbysiad](#) y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig sy'n crynhoi canlyniadau'r Uwchgynhadledd.

Tra oeddwn yn yr Uwchgynhadledd, manteisiais ar y cyfle i gael cyfarfodydd anffurfiol, dwyochrog â Phrif Weinidog Jersey, y Cynrychiolydd Kristina Moore; y Taoiseach Leo Varadkar TD; y Tánaiste Micheál Martin TD; Prif Weinidog yr Alban, y Gwir Anrhydeddus Humza Yousaf ASA; a'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Gweinidog Cysylltiadau Rhynglywodraethol, y Gwir Anrhydeddus Michael Gove AS.

Rwyf hefyd wedi anfon copi o'r llythyr hwn at y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith, y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai, y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol, a'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol.

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 100
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LLYWODRAETH CYMRU

TEITL Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru

DYDDIAD 19 Gorffennaf 2023

ERBYN Mick Antoniw AS, Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y
Cyfansoddiad

Yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyng-sefydliadol, gallaf gadarnhau wrth Aelodau'r Senedd fy mod wedi cynrychioli Llywodraeth Cymru yng nghyfarfod y Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru ar 14 Mehefin.

Cynhaliwyd y cyfarfod yn rhithiol a'i gadeirio y tro hwn gennyf i. Yn bresennol oedd, George Adam ASA, Y Gweinidog dros Fusnes Seneddol, Llywodraeth Yr Alban, Steve Baker AS, Gweinidog Gwladol yn Swyddfa Gogledd Iwerddon Llywodraeth y DU a Barwnes Scott, Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol, Llywodraeth y DU.

Roedd y cyfarfod hwn yn gyfle i glywed diweddariad gan Lywodraeth y DU ar weithredu Deddf Etholiadau 2022 ac ar ymgynghoriad Llywodraeth yr Alban ar ddiwygio etholiadol, yn ogystal â rhoi ddiweddariad ar fwriadau Llywodraeth Cymru ar gyfer diwygio etholiadol.

Cyhoeddwyd Datganiad ar y cyd ynghylch y cyfarfod ar 18 Gorffennaf 2023: [Communiqués from the Interministerial Group for Elections and Registration](#) (dolen allanol, Saesneg yn unig).

Rydym yn parhau i gydweithio a bydd cyfarfodydd yn cael eu cynnal bob chwarter. Byddaf yn parhau i rannu'r wybodaeth ddiweddaraf â'r Aelodau.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddLJC@senedd.wales

19 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw

Yn dilyn fy llythyr dyddiedig 02 Mehefin ynghylch cyfarfod o'r Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru a gynhaliwyd ar 14 Mehefin, rwyf wedi cyhoeddi Datganiad Gweinidogol Ysgrifenedig yn crynhoi'r trafodaethau yn y cyfarfod sy'n cynnwys Communiqué y cytunwyd arno. Mae wedi cael ei gyhoeddi yma: [\(dolen allanol mewn saesneg yn unig\)](#).

Yn gywir,

Mick Antoniw MS/AS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 102
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LLYWODRAETH CYMRU

TEITL	Rheoliadau drafft Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023
DYDDIAD	06 Medi 2023
GAN	Lesley Griffiths Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

Bydd Aelodau'r Senedd yn dymuno bod yn ymwybodol ein bod yn rhoi caniatâd i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer pŵer is-ddeddfwriaeth mewn maes datganoledig mewn perthynas â Chymru.

Gofynnwyd am gytundeb gan y Gweinidog Gwladol dros Fioddiogelwch, Materion Morol a Gwledig, y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon i wneud Offeryn Statudol o'r enw Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023 ("Y Rheoliadau 2023") i fod yn gymwys mewn perthynas â'r Deyrnas Unedig (DU)

Gwneir yr Offeryn Statudol dan y teitl uchod gan y Gweinidog Gwladol, wrth arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 Atodlen 7 iddi. Mae'r Offeryn Statudol yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a gynhyrchir ac a symudir i Ogledd Iwerddon yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd cyhoeddus, marchnata ac organig yr UE. Bydd y gwelliannau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn galluogi sefydlu Cynllun Symud Manwerthu a fydd yn galluogi nwyddau bwyd-amaeth manwerthu i symud o DU i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd y DU, marchnata ac organig y cyhoedd. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid

Bydd yr UE yn datgymhwyso offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau y gellir eu symud o dan y cynllun symud manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yn Gogledd Iwerddon. Felly, mae angen deddfwriaeth ar sail ddomestig i sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau DU, ac mae'r awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon yn gallu gorfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau'r DU.

Bydd y Cynllun Symud Manwerthu newydd hwn yn caniatáu masnachu nwyddau manwerthu penodedig rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon yn symlach ar gyfer aelodau'r cynllun, yn unol â'r cytundebau a wnaed gyda'r UE o dan Fframwaith Windsor.

Gosodwyd yr offeryn gerbron Senedd y DU ar 5 Medi 2023 gyda dyddiad cychwyn o 1 Hydref 2023.

Unrhyw effaith y gallai'r Offeryn Statudol ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a/neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae'r offeryn hwn yn gwneud darpariaeth ar y gyfraith sy'n gymwys yng Ngogledd Iwerddon. Nid yw'r offeryn yn cael unrhyw effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, na chymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru.

Pwrpas yr Offeryn Statudol

Pwrpas y Rheoliadau yw diogelu bioddiogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon ("NI") a Phrydain Fawr ("GB"), yn dilyn cytundeb Fframwaith Windsor. Mae'r offeryn yn mynd i'r afael ag effaith Erthygl 1(2) i Reoliad arfaethedig yr Undeb Ewropeaidd (cyfeirnod arfaethedig (UE) COM(2023)124) ar hyn o bryd yn unol â Fframwaith Windsor, mewn perthynas â rhai nwyddau manwerthu a symudwyd o Brydain Fawr i Gogledd Iwerddon a'u rhoi ar y farchnad yng Ngogledd Iwerddon. Mae hyn yn golygu na fydd deddfwriaeth yr UE bellach yn berthnasol i'r nwyddau penodol hynny nac i sefydliadau Gogledd Iwerddon wrth drin y nwyddau hynny yn Ngogledd Iwerddon lle bodlonir gofynion Rheoliad arfaethedig yr UE.

Mae'r Rheoliadau a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n nodi manylion tarddiad, pwrpas ac effaith Rheoliadau 2023 ar gael yma:

<http://www.legislation.gov.uk/id/uksi/2023/959>.

Pam bod caniatâd wedi'i roi?

Rhodddwyd caniatâd i Lywodraeth y DU wneud yr Offeryn hwn o ganlyniad i Gytundeb Fframwaith Windsor y daethpwyd iddo gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023 ac i amddiffyn bioddiogelwch trwy gyflwyno mesurau amddiffynnol fel y Cynllun Symud Manwerthu newydd ar draws y DU.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDCC@senedd.cymru

06 Medi 2023

Annwyl Huw

Rwy'n cyfeirio at fy llythyr 30 Mehefin 2023 atoch chi. Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor fy mod wedi rhoi fy nghaniatâd i'r Gweinidog Gwladol osod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023 drafft mewn perthynas â Chymru. Rwyf wedi gosod Datganiad Ysgrifenedig sydd i'w weld yma: <https://senedd.cymru/media/1bfljml/ws-ld16012-w.pdf>.

Rhodddwyd caniatâd i Lywodraeth y DU wneud y Rheoliadau hyn yn dilyn Cytundeb Fframwaith Windsor a gyrhaeddwyd gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Mae'r Offeryn Statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ac fe'i gosodwyd gerbron y Senedd ar 5 Medi 2023 gyda dyddiad cychwyn o 1 Hydref 2023.

Rwyf wedi ysgrifennu'n debyg at Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 106
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

21 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Diolch am eich llythyr ar 7 Gorffennaf ynghylch *Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023*. Gallaf gadarnhau mai hwn yw'r cyntaf mewn cyfres o bum offeryn statudol sydd wedi'u cynllunio ar hyn o bryd, sy'n symud ymlaen yn erbyn llinellau amser amrywiol.

Rwyf wedi adolygu cwestiynau'r pwyllgorau yn dilyn eich cyfarfod ar 3 Gorffennaf, nodir fy atebion yn yr Atodiad canlynol.

Rwyf wedi ysgrifennu'n debyg at Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith.

Yn Gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad:

Cwestiynau gan y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Cwestiwn 1: Dywedasoeh wrthym eich bod wedi derbyn llythyr gan Weinidog Gwladol yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon, yn gofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru i'r Rheoliadau hyn. Allwch chi gadarnhau pryd ysgrifennodd yr Arglwydd Benyon atoch chi? Yn eich llythyr atom ar 2 Rhagfyr 2022, ymrwymoch i gynnwys dyddiad gohebiaeth â Gweinidogion y DU mewn llythyrau at Bwyllgorau'r Senedd.

Cwestiwn 2: Gallwch rannu gyda ni yr ohebiaeth berthnasol gyda'r Arglwydd Benyon. Unwaith eto, yn eich llythyr atom ar 2 Rhagfyr 2022, dywedasoeh y byddech yn anelu at ddarparu copïau o ohebiaeth gyda Llywodraeth y DU i Bwyllgorau'r Senedd priodol.

Ymateb.

Ysgrifennodd y Gweinidog Gwladol dros Fioddiogelwch, Materion Morol a Gwledig, y Gwir Anrhydeddus yr Arglwydd Benyon, at y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd ar 23 Mai 2023, i ofyn i Weinidogion Cymru gydsynio i Reoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023 drafft.

Amgaeëdig yw copi o'r llythyr uchod a'r ymateb ynghylch yr offeryn penodol hwn.

Cwestiwn 3: Dywedasoeh wrthym fod y Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig. Ydych chi wedi gwneud asesiad o'r rhaniad datganoledig/neilltuedig? Os felly, a allwch chi roi manylion yr asesiad hwnnw?

Cwestiwn 4: A wnaethoch ystyried cyflwyno eich Rheoliadau eich hun i ddelio â materion o fewn cymhwysedd datganoledig?

Ymateb.

Ystyrir ei bod yn briodol i'r offeryn statudol hwn gan Lywodraeth y DU fod yn gymwys i Gymru gan fod yr offeryn yn cyflawni rhwymedigaethau rhyngwladol sy'n cael eu pennu fel y cytunwyd arnynt yn Fframwaith Windsor. Daethpwyd i gytundeb gan y DU a'r UE a'i gyhoeddi ar 27 Chwefror 2023. Cafodd ei wirio ym Mhenderfyniad Rhif 1/2023 y Cyd-bwyllgor a sefydlwyd gan y Cytundeb ar Ymadawiad Teyrnas Unedig Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon o'r Undeb Ewropeaidd a Chymuned Ynni Atomig Ewrop. Mae'n briodol i Lywodraeth y DU wneud y rheoliadau er mwyn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson.

Er bod yr offeryn hwn yn ymwneud â deunydd pwnc sydd wedi'i ddatganoli mewn perthynas â Chymru (gan gynnwys safonau bwyd, a safonau iechyd planhigion), mae Rhan 2 yn ymwneud â diwygio deddfwriaeth Prydain gyfan ac mae Rhan 3 o'r offeryn hwn yn ymwneud yn benodol â chymhwyso'r gyfraith yng Ngogledd Iwerddon. Barn Llywodraeth Cymru yw nad oes gan Weinidogion Cymru ddigon o bwerau i wneud yr offeryn hwn ar wahân mewn perthynas â Chymru.

Mae'n bosibl y gallai diwygiadau i ddeddfwriaeth ar draws Prydain yn Rhan 2 o'r offeryn hwn, i'r graddau y maent yn gwneud darpariaethau sy'n gymwys mewn perthynas â Chymru, fod wedi cael eu gweithredu ar wahân mewn perthynas â Chymru. Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, y tro hwn, ystyrir ei bod yn briodol i'r offeryn hwn fod yn gymwys ar sail y DU gyfan gan nad oes gwahaniaeth polisi rhwng llywodraethau Cymru a llywodraethau eraill y DU yn y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson gyda'r diwygiadau i'r ddeddfwriaeth ar draws Prydain yn hygyrch mewn un offeryn. Rwy'n credu nad deddfu ar wahân i Gymru fyddai'r ffordd fwyaf priodol o roi effaith i'r newidiadau angenrheidiol na defnydd doeth o adnoddau Llywodraeth Cymru o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Cwestiwn 5: A allwch gadarnhau bod y Rheoliadau hyn wedi'u datblygu drwy'r prosesau fframwaith cyffredin perthnasol.

Ymateb:

Mae swyddogion wedi defnyddio'r Fframwaith Cyffredin Iechyd Planhigion i weithio ar y cyd â Llywodraeth y DU ar y gwelliant hwn. Yn ogystal, mae swyddogion polisi yn trafod gyda DEFRA ynghylch y trefniadau llywodraethu i sicrhau bod buddiannau a safbwyntiau Cymru ar y Cynllun Symud Manwerthu yn cael eu hystyried a'u trin. Bydd Memorandwm Cydddealltwriaeth arfaethedig yn nodi sut y bydd proses y cytundeb yn gweithredu ar gyfer unrhyw newidiadau posibl i'r Cynllun yn y dyfodol. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru, ynghyd â swyddogion o Lywodraeth yr Alban, Adran Amaethyddiaeth, yr Amgylchedd a Materion Gwledig yng Ngogledd Iwerddon a'r Asiantaeth Safonau Bwyd, yn aelodau o'r Bwrdd Rheoli Rhaglen a Phrosiectau a gadeirir gan DEFRA a Bwrdd Rhaglen cyffredinol Gogledd Iwerddon sy'n goruchwylio gweithrediad Fframwaith Windsor.

Paratowyd Rheoliadau 2023 ac maent yn destun trafodaethau parhaus rhwng swyddogion Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Mae Offerynnau Statudol Drafft a dogfennau cysylltiedig mewn perthynas â'r rheoliadau hyn wedi'u rhannu neu maent yn broses o gael eu rhannu. Bu hanes hir o gydweithio o fewn y maes hwn, ac adlewyrchwyd hyn wrth ddrafftio'r offeryn hwn.

Cwestiwn 6: A yw Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu atoch am y pedair set arall o Reoliadau y cyfeirir atynt fel NID/011, NID/012, NID/013, a NID/015 yn llythyr Llywodraeth yr Alban?

b. Os nad yw Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu atoch am y Rheoliadau eraill, pa gamau y byddwch yn eu cymryd nawr?

c. Os yw Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu atoch am y Rheoliadau eraill, pam mae eich llythyr dyddiedig 30 Mehefin ond yn cyfeirio at Reoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Safonau Cynnyrch Marchnata ac Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023 (NID/014)?

d. Oeddech chi'n ymwybodol o'r amseriadau ynghylch y Rheoliadau sy'n destun eich llythyr?

e. Oeddech chi'n ymwybodol y byddai Deddf 2023 yn arwain at y Rheoliadau sy'n destun i'ch llythyr ddim yn cael eu gwneud i'r weithdrefn gadarnhaol ?

Ymateb:

Mae'r llythyr gan y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon Gweinidog dros Fioddiogelwch, Môr a Materion Gwledig wedi'i amgáu. Mae'r offeryn Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023 - NID/014) yn un o bump, a fydd yn sicrhau y gall nwyddau lôn werdd fynd i mewn i'r farchnad yn Ngogledd iwerddon yn gyfreithlon wrth gydymffurfio â safonau DU ar iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig (lle mae safonau'r UE yn cael eu datgymhwyso o dan Erthygl 1(2) ac Atodiad I o destun cyfreithiol drafft yr UE) a byddant yn cynnwys y mesurau gorfodi a chosbi angenrheidiol i sicrhau cydymffurfiaeth.

Nod Llywodraeth Cymru oedd sicrhau bod gan y Pwyllgor ddigon o amser i ystyried pob offeryn, unwaith y byddai drafftiau ar gael ac wedi cael adolygiad manwl cyn cael ei ystyried gan Weinidogion Cymru. Gan fod yr offerynnau i'w cyflwyno o dan amserlenni amrywiol, mae drafftio DEFRA ar adegau amrywiol. Ystyriwyd ei bod yn briodol ac yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor sicrhau bod yr offerynnau ar gael i chi, cyn gynted ag y byddent mewn sefyllfa, lle y gallent gael eu cymeradwyo gan Weinidogion Cymru.

I'r perwyl hwn, ar adeg ysgrifennu at y Pwyllgor, roedd NID014 i fod i gael ei gyflwyno o hyd o dan y weithdrefn gadarnhaol. Cafodd ei drosi wedyn i'r weithdrefn negyddol o gofio bod hynt Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir wedi dileu'r sbardun cadarnhaol yn dilyn ei Chydsyniad Brenhinol.

Bydd yr offerynnau sy'n weddill yn cael eu rhannu gyda'r Pwyllgor cyn gynted ag y byddant yn cael yr un broses.

Cwestiwn 7: Ydych chi'n ymwybodol o weithredu deddfwriaeth sy'n cael ei pharatoi ymhellach i weithredu Fframwaith Windsor ac fel y disgrifir gan ddogfennau cysylltiedig y Fframwaith? Os felly, gallwch roi manylion, gan gynnwys amseriadau.

Mae'r tabl isod yn cynnwys pob un o'r offerynnau sy'n cael eu paratoi a'r amseriadau presennol a ddarparwyd i ni (os bydd unrhyw ddeddfwriaeth bellach yn dod i'r amlwg, byddwn yn ymdrechu i hysbysu'r Pwyllgor yn unol â hynny). Mae'r dyddiadau gosod wedi newid:

Cyf	Enw	Pwerau	Gweithdrefn	Gosod
NID/013	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Gorfodi ayb.) 2023	Adran 8C	Drafft Cadarnhaol	4 Medi 2023
NID/014	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Marchnata a Safonau Cynnyrch Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023	Adran 8C	Wedi'i wneud yn negyddol	30 Awst 2023
NID/011	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu) 2023	Adran 8C	Wedi'i wneud yn negyddol	8 Awst 2023
NID/012	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023	Adran 8C	Wedi'i wneud yn negyddol	30 Awst 2023

NID/015	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023	Adran 8C	Wedi'i wneud yn negyddol	30 Awst 2023

Department
for Environment
Food & Rural Affairs

The Rt Hon Lord Benyon
Minister for Biosecurity, Marine and Rural Affairs

2 Marsham Street
London
SW1P 4DF

T: +44 (0) 3459 335577
E: correspondence.section@defra.gov.uk
W: gov.uk/defra

Lesley Griffiths MS
Minister for Rural Affairs and
North Wales, and Trefnydd,
Welsh Government
5th Floor, Tŷ Hywel
Cardiff Bay
CF99 1NA

Ref
NID/011/012/013/014/015

23 May 2023

Dear Lesley,

DEFRA SI PROGRAMME

I am writing to seek your formal consent in respect of five Statutory Instruments (SIs) due to be laid in July and August 2023. These SIs intersect with devolved policy and will apply to Wales. Details of these SIs are provided in **Annex A**.

As these Regulations will make provisions that could be made by Welsh ministers in exercise of your own powers, I am writing to ask for your consent to the devolved provisions contained within them. This is in line with the UK Government's commitment that it will not normally use the powers set out in the legislation to make provisions that could be made by a devolved administration without the consent of the relevant devolved administration(s).

I would like to express my continued appreciation for the positive cooperation that exists between our officials that has enabled this work to progress so effectively to date. Should any changes to this forward look occur, my officials will continue to keep yours updated. Please do not hesitate to get in touch if you need further information.

I am copying this letter to Julie James MS who I understand may have an interest in some of these SIs.

Yours sincerely,

THE RT HON LORD BENYON

List of Defra SIs with devolved policy whose application extends to Wales and consent is being sought.

Legislative ID	Title	Enabling powers	Parliamentary procedure	Anticipated laying date	Application	DA clearance	Policy area
NID/013	The Windsor Framework (Enforcement etc.) Regulations 2023	EUWA Section 8c	Draft affirmative	Monday 17 July	England Wales Scotland Northern Ireland	Consent	Windsor Framework
NID/014	The Windsor Framework (Retail Movement Scheme; Public Health, Marketing and Organics Standards) Regulations 2023	EUWA Section 8c	Draft affirmative	Monday 17 July	England Wales Scotland Northern Ireland	Consent	Windsor Framework
NID/011	The Windsor Framework (Retail Movement Scheme) Regulations 2023	EUWA Section 8c	Made negative	Tuesday 8 August	England Wales Scotland Northern Ireland	Consent	Windsor Framework
NID/012	The Windsor Framework (Plant Health) Regulations 2023	EUWA Section 8c	Made negative	Wednesday 30 August	England Wales Scotland Northern Ireland	Consent	Windsor Framework
NID/015	The Windsor Framework (Sanitary and Phytosanitary Grant Scheme) Regulations 2023	EUWA Section 8c	Made negative	Wednesday 30 August	England Wales Scotland Northern Ireland	Consent	Windsor Framework

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

The Rt Hon Lord Benyon Minister for Biosecurity,
Marine and Rural Affairs
UK Government
Department for Environment, Food and Rural Affairs
Seacole Building
2 Marsham Street
London
SW1P 4DF

Ref: NID/014

E: correspondence.section@defra.gov.uk

30th June 2023

Dear Richard,

Thank you for your letter of 23 May informing me of the UK Government's intention to lay the draft Windsor Framework (Retail Movement Scheme: Public Health, Marketing and Organic Product Standards and Miscellaneous Provisions) Regulations 2023.

I am giving consent to the application of the Regulations in Wales, in terms of the latest versions of the Regulations which I understand will be laid before the UK Parliament on 17 July 2023.

Yours sincerely,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 114
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Lesley Griffiths AS

Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

7 Gorffennaf 2023

Annwyl Lesley

Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Iechyd y Cyhoedd, Safonau Cynnyrch Marchnata ac Organig a Darpariaethau Amrywiol) Drafft 2023

Yn ein cyfarfod ar 3 Gorffennaf 2023 gwnaethom drafod eich llythyr dyddiedig 30 Mehefin am eich bwriad i gydsynio i Lywodraeth y DU wneud a gosod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Safonau Iechyd y Cyhoedd, Marchnata ac Organig a Darpariaethau Amrywiol) Drafft 2023.

Byddem yn croesawu rhagor o wybodaeth ac eglurhad ynghylch rhai materion.

Byddem yn ddiolchgar o gael ymateb i'r cwestiynau yn yr Atodiad cyn gynted â phosibl ac erbyn 31 Gorffennaf 2023 fan bellaf.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd

ATODIAD

Cwestiwn 1: Gwnaethoch ddweud wrthym eich bod wedi cael llythyr gan y Gweinidog Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon, yn gofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru i'r Rheoliadau hyn. A allwch gadarnhau pryd yr ysgrifennodd yr Arglwydd Benyon atoch. Yn eich **llythyr** atom ar 2 Rhagfyr 2022, gwnaethoch ymrwmo i gynnwys dyddiad yr ohebiaeth â Gweinidogion y DU mewn llythyrau at Bwyllgorau'r Senedd.

Cwestiwn 2: A fydddechystal â rhannu'r ohebiaeth berthnasol â'r Arglwydd Benyon gyda ni. Unwaith eto, yn eich **llythyr** atom ar 2 Rhagfyr 2022, gwnaethoch ddweud y bydddech yn ceisio darparu copïau o ohebiaeth gyda Llywodraeth y DU i Bwyllgorau priodol y Senedd.

Cwestiwn 3: Gwnaethoch ddweud wrthym bod y Rheoliadau yn croestorri â pholisi datganoledig. A ydych wedi gwneud asesiad o'r rhaniad wedi datganoli/wedi cadw'n ôl? Os felly, a allwch roi manylion am yr asesiad hwnnw.

Cwestiwn 4: A wnaethoch chi ystyried cyflwyno eich Rheoliadau eich hun i ymdrin â materion o fewn cymhwysedd datganoledig?

Cwestiwn 5: A allwch gadarnhau y cymerwyd y prosesau fframwaith cyffredin perthnasol wrth ddatblygu'r Rheoliadau hyn.

Cwestiwn 6: Ysgrifennodd Llywodraeth yr Alban at Senedd yr Alban ar 22 Mehefin 2023 yn nodi pecyn o bum Offeryn Statudol sy'n gweithredu rhannau o Fframwaith Windsor. Cyfeirir at y Rheoliadau yr ydych wedi ysgrifennu atom yn eu cylch fel NID/014 yn llythyr Llywodraeth yr Alban. Y Rheoliadau eraill yw: Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu) 2023 - (NID/011); Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023 - (NID/012); Fframwaith Windsor (Gorfodi etc.) Rheoliadau 2023 - (NID/013); Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023 - (NID/015).

Mae'r llythyr gan Lywodraeth yr Alban i Senedd yr Alban yn nodi: "*NID/011, NID/012 and NID/015 are subject to negative procedure. DEFRA plan to lay NID/011 in Westminster on 8 August 2023 and NID/012 and NID/015 on 30 August 2023. NID/014 is currently subject to draft affirmative procedure but we have been informed by DEFRA that it will likely be changed to the negative procedure, and we therefore propose to treat it as such for consent purposes. It is due to be laid on 17 July 2023 under affirmative procedure, but may be laid in August under negative procedure. NID/013 is subject to draft affirmative procedure and is due to be laid on 17 July 2023.*" Yn benodol ar NID/014, mae Llywodraeth yr Alban yn nodi yn ei llythyr: "*The SI is currently subject to the draft affirmative procedure and is due to be laid on 17 July 2023, to come into force on 1 October 2023. However, the instrument may become subject to the negative procedure if the Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill gains Royal Assent before the proposed laying date.*"

Caiff y Rheoliadau sy'n destun eich llythyr eu gwneud o dan adran 8C(1) o *Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018* (Deddf 2018) ac yn gwneud diwygiadau i gyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir (RDEUL). Cyn i *Ddeddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023* (Deddf 2023) ddod i rym, byddai rheoliadau o'r fath yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol os ydynt yn diwygio, yn diddymu neu'n dirymu deddfwriaeth sylfaenol neu'n cadw prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE (paragraff 8F(2)(a) o Atodlen 7 i Ddeddf 2018). Ar ôl i adran 9 o Ddeddf 2023 ac Atodlen 3 iddi ddod i rym, mae'r cyfeiriad at brif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir wedi'i ddileu o baragraff 8F(2)(a) o Atodlen 7 i Ddeddf 2018, sy'n golygu nad oes angen gweithdrefn gadarnhaol mwyach ar gyfer rheoliadau o'r fath.

- a. A yw Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu atoch ynghylch y pedair set arall o Reoliadau y cyfeirir atynt fel NID/011, NID/012, NID/013, ac NID/015 yn llythyr Llywodraeth yr Alban?
- b. Os nad yw Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu atoch am y Rheoliadau eraill, pa gamau y byddwch yn eu cymryd yn awr?
- c. Os yw Llywodraeth y DU wedi ysgrifennu atoch ynghylch y Rheoliadau eraill, pam bod eich llythyr dyddiedig 30 Mehefin yn cyfeirio at Reoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu: Safonau Iechyd y Cyhoedd, Marchnata ac Organig a Darpariaethau Amrywiol) 2023 (NID/014) yn unig?
- d. A oeddech yn ymwybodol o'r amseriadau ynghylch y Rheoliadau sy'n destun eich llythyr?
- e. A oeddech yn ymwybodol y byddai Deddf 2023 yn golygu na fyddai'r Rheoliadau sy'n destun eich llythyr yn dod o dan y weithdrefn gadarnhaol mwyach?

Cwestiwn 7: A ydych yn ymwybodol o ddeddfwriaeth weithredu bellach sy'n cael ei pharatoi i roi Fframwaith Windsor ar waith ac fel y disgrifir yn y dogfennau sy'n cyd-fynd â'r Fframwaith? Os felly, a allwch roi manylion, gan gynnwys amseriadau.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LLYWODRAETH CYMRU

TEITL	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu) 2023
DYDDIAD	10 Awst 2023
GAN	Lesley Griffiths Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

Bydd Aelodau o'r Senedd yn dymuno bod yn ymwybodol ein bod yn rhoi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth mewn maes datganoledig mewn perthynas â Chymru.

Gofynnwyd am gytundeb gan y Gweinidog Gwladol y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon i wneud Offeryn Statudol (OS) o'r enw Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu) 2023 ("Rheoliadau 2023") i fod yn gymwys mewn perthynas â'r Deyrnas Unedig (DU).

Gwneir yr OS dan y teitl uchod gan y Gweinidog Gwladol, drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi. Mae'r OS yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a gynhyrchir ac a symudir i Ogledd Iwerddon yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig yr UE. Bydd y diwygiadau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn galluogi sefydlu Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu a fydd yn galluogi nwyddau manwerthu penodol i symud o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig Prydain Fawr. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid.

Bydd yr UE yn datgymhwyso offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau y gellir eu symud o dan y cynllun symud nwyddau manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar

gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yng Ngogledd Iwerddon. Felly, mae angen deddfwriaeth ddomestig er mwyn sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau Prydain Fawr, a bod yr awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon yn gallu gorfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau Prydain Fawr.

Mae'r deddfwriaeth hon yn darparu ar gyfer sefydlu'r Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu. Mae Rheoliadau 2023 yn pennu sut y gall person wneud cais am gymeradwyaeth i symud nwyddau y mae'r Cynllun yn berthnasol iddynt i Ogledd Iwerddon; lleoliad, natur a graddfa'r gwiriadau; a hawliau mynediad, atafaelu a dinistrio nwyddau sy'n peri risg bosibl.

Gosodwyd yr OS gerbron Senedd y DU ar 8 Awst 2023. O ran Rhannau 1 a 2, bydd Rheoliadau 2023 yn dod i rym ar 1 Medi, gyda'r gweddill yn dod i rym ar 1 Hydref.

Unrhyw effaith y gallai'r Offeryn Statudol ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a/neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae Rheoliadau 2023 yn deillio o gytundeb Fframwaith Windsor. Nid yw Rheoliadau 2023 yn ymrwymo Gweinidogion Cymru i fabwysiadu unrhyw safbwynt gan Lywodraeth y DU ar fioldiogelwch yn y dyfodol.

Nid yw'r offeryn yn cael unrhyw effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, na chymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru. Mae Rheoliadau 2023 yn rhoi swyddogaethau newydd i'r Ysgrifennydd Gwladol, i sefydlu Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu. Mae swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o sefydlu (a chynnal) y Cynllun yn arferadwy yn weinyddol ac yn cynnwys swyddogaeth sefydlu 'telerau ac amodau' y bydd y Cynllun yn gweithredu oddi tanynt. Mae angen cydsyniad Gweinidogion Cymru (a Gweinidogion yr Alban) i delerau ac amodau'r Cynllun cyn sefydlu'r Cynllun, a chyn unrhyw addasiad i'r telerau ac amodau yn y dyfodol. Gall methu â chydymffurfio â thelerau ac amodau'r Cynllun arwain at sancsiynau uniongyrchol o dan y Rheoliadau hyn (e.e. atal neu ddirymu cymeradwyaeth personau i gymryd rhan yn y Cynllun) a bydd yn drosedd bosibl yn unol â rheoliad 12 o Reoliadau Fframwaith Windsor (Gorfodi 2023 etc.) 2023.

Mae Rheoliadau 2023 (Rhan 4) yn gwneud darpariaeth ar gyfer pwerau ymchwilio a phwerau gorfodi (gan gynnwys hawliau mynediad, a hawliau i atafaelu a gwaredu nwyddau). Mewn perthynas â Chymru, rhoddir swyddogaethau i bersonau a awdurdodir, yn ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru fel awdurdod priodol Prydain Fawr ar gyfer Cymru.

Rhoddir swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol a bydd rhaglen lywodraethu yn galluogi swyddogion Llywodraeth Cymru i sicrhau bod y swyddogaethau hyn yn cael eu harfer mewn modd sy'n adlewyrchu buddiannau Cymru. Yn ogystal, bydd Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn nodi proses gytundeb i weithredu ar gyfer unrhyw newidiadau posibl i'r Cynllun yn y dyfodol.

Y bwriad yw y bydd APHA yn rheoli'r broses a rhedeg y Cynllun o ddydd i ddydd ar ran yr Ysgrifennydd Gwladol.

Pwrpas yr Offeryn Statudol

Pwrpas Rheoliadau 2023 yw amddiffyn bioddiogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon a Phrydain Fawr, yn dilyn cytundeb Fframwaith Windsor. Mae'r offeryn yn mynd i'r afael ag effaith Erthygl 1(2) o Reoliad (UE) 2023/1231 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar 14 Mehefin 2023 ar reolau penodol sy'n ymwneud â mynediad i Ogledd Iwerddon o rannau eraill o'r Deyrnas Unedig o rai llwythi o nwyddau manwerthu, planhigion ar gyfer plannu, tatws hadyd, peiriannau a cherbydau penodol a weithredir at ddibenion amaethyddol neu goedwigaeth, yn ogystal â symudiadau anfasnachol rhai anifeiliaid anwes i Ogledd Iwerddon. Mae hyn yn golygu na fydd deddfwriaeth restredig yr UE bellach yn berthnasol i'r nwyddau penodol hynny nac i sefydliadau Gogledd Iwerddon wrth drin y nwyddau hynny yng Ngogledd Iwerddon pan fo gofynion Rheoliad (EU) 2023/1231 yn cael eu bodloni.

Mae'r Rheoliadau a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n nodi manylion tarddiad, pwrpas ac effaith Rheoliadau 2023 ar gael yma:

[The Windsor Framework \(Retail Movement Scheme\) Regulations 2023 \(legislation.gov.uk\)](https://www.legislation.gov.uk)

Pam y rhoddwyd cydsyniad

Rhoddwyd cydsyniad i Lywodraeth y DU wneud yr Offeryn hwn o ganlyniad i Gytundeb Fframwaith Windsor y daethpwyd iddo gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023 ac i amddiffyn bioddiogelwch trwy gyflwyno mesurau amddiffynnol fel y Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu newydd ar draws Prydain Fawr.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

10 Awst 2023

Annwyl Huw,

Rwy'n cyfeirio at fy llythyr atoch chi 1 Awst Gorffennaf 2023. Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor fy mod wedi rhoi fy nghaniatâd i'r Gweinidog Gwladol osod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu) 2023 mewn perthynas â Chymru. Rwyf wedi gosod Datganiad Ysgrifenedig sydd i'w weld yma: <https://senedd.wales/media/nuijqlju/ws-ld15994-w.pdf>

Rhodddwyd caniatâd i Lywodraeth y DU wneud y Rheoliadau hyn yn dilyn Cytundeb Fframwaith Windsor a gyrhaeddwyd gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Mae'r Offeryn Statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol ac fe'i gosodwyd gerbron y Senedd ar 8 Awst 2023 gyda dyddiad cychwyn o 1 Medi (ar gyfer Rhannau 1 a 2, gyda'r gweddill yn dod i rym ar 1 Hydref 2023).

Rwyf wedi ysgrifennu'n debyg at Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 121

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

1 Awst 2023

Annwyl Huw

Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor o'r bwriad i gydsynio i Lywodraeth y DU wneud a gosod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cynllun Symud Manwerthu) 2023.

Rwyf wedi derbyn llythyr gan Weinidog yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, y Gwir Anrhydeddus yr Arglwydd Benyon yn gofyn am ganiatâd i'r Rheoliadau hyn. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Gellid gwneud y darpariaethau gan Weinidogion Cymru wrth arfer ein pwerau ein hunain. Bydd y Rheoliadau yn ymestyn i Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon ac mae cais tebyg am ganiatâd wedi'i anfon at Weinidogion yr Alban.

Gwneir y Rheoliadau drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi. Mae'r offeryn statudol yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a gynhyrchir ac a symudir i Ogledd Iwerddon yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd cyhoeddus, marchnata ac organig yr UE. Bydd y diwygiadau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn sefydlu Cynllun Symud Manwerthu a fydd yn galluogi rhai nwyddau manwerthu i symud o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd, marchnata ac organig y cyhoedd yn y DU. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 122
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Bydd yr UE yn datgymhwyso offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau a symudir o dan y cynllun symud manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yn y Gogledd Iwerddon. Felly, mae angen deddfwriaeth ar sail ddomestig i sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau y DU, a gall yr awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon orfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau'r DU.

Bydd y Cynllun Symud Manwerthu newydd hwn yn caniatáu masnachu nwyddau manwerthu penodedig rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon yn symlach ar gyfer aelodau'r cynllun, yn unol â'r cytundebau a wnaed gyda'r UE o dan Fframwaith Windsor.

Mae'r Rheoliadau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol sefydlu'r Cynllun Symud Manwerthu newydd, sy'n gweithredu Fframwaith Windsor a'i fwiad yw rheoleiddio symudiad rhai nwyddau manwerthu o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon a pha wiriadau sydd i'w gwneud mewn perthynas â'r nwyddau hynny. Mae'r Rheoliadau hyn yn rhagnodi sut y gall person wneud cais am gymeradwyaeth i symud nwyddau y mae'r Cynllun yn berthnasol iddynt i Ogledd Iwerddon; swyddogaethau ynghylch atal dirymu'r gymeradwyaeth honno; lleoliad, natur a graddfa'r gwiriadau; a hawliau mynediad, atafaelu a dinistrio ac ati nwyddau sy'n peri risg bosibl berthnasol.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, ar yr achlysur hwn, ystyrir ei bod yn briodol i'r offeryn hwn fod yn berthnasol i Gymru gan nad oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a'r DU yn y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson gyda'r rheoliadau ar gael mewn un offeryn. Credaf nad deddfu ar wahân i Gymru fyddai'r ffordd fwyaf priodol o weithredu'r newidiadau angenrheidiol na defnydd darbodus o adnoddau Llywodraeth Cymru o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Rwyf wedi ysgrifennu'n debyg at Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LLYWODRAETH CYMRU

TEITL Rheoliadau Fframwaith Windsor (Gorfodi ayb.) 2023 drafft

DYDDIAD 06 Medi 2023

GAN Lesley Griffiths Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

Bydd Aelodau'r Senedd yn dymuno bod yn ymwybodol ein bod yn rhoi caniatâd i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer pŵer gwneud is-ddeddfwriaeth mewn maes datganoledig mewn perthynas â Chymru.

Gofynnwyd am gyfundeb gan y Gweinidog Gwladol dros Fioddiogelwch, Materion Morol a Gwledig, y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon i wneud Offeryn Statudol o'r enw Rheoliadau Fframwaith Windsor (Gorfodi etc.) 2023 drafft ("Rheoliadau 2023") i fod yn gymwys mewn perthynas â'r Deyrnas Unedig (DU).

Gwneir yr Offeryn Statudol dan y teitl uchod gan y Gweinidog Gwladol, wrth arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi. Mae'r Offeryn Statudol yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a symudir i Ogledd Iwerddon, ac a gynhyrchir yno, yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig yr UE. Bydd y gwelliannau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn galluogi sefydlu Cynllun Symud Manwerthu a fydd yn galluogi nwyddau bwyd-amaeth sy'n cael eu manwerthu i symud o DU i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd y cyhoedd, safonau marchnata a safonau organig. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid.

Bydd yr UE yn datgymhwyso offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau y gellir eu symud o dan y cynllun symud manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata a nwyddau organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yng Ngogledd Iwerddon. Felly, mae angen

deddfwriaeth ar sail ddomestig i sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau'r DU, a bod yr awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon yn gallu gorfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau'r DU.

Bydd y Cynllun Symud Manwerthu newydd hwn yn caniatáu masnachu nwyddau manwerthu penodedig rhwng y DU a Gogledd Iwerddon yn symlach ar gyfer aelodau'r cynllun, yn unol â'r cytundebau a wnaed gyda'r UE o dan Fframwaith Windsor.

Pwrpas Rheoliadau 2023 yw darparu ar gyfer gorfodi safonau DU yng Ngogledd Iwerddon. Mae Rheoliadau 2023 yn rhan o gyfres ehangach o offerynnau statudol sy'n cyflawni trefniadau Fframwaith Windsor, gan gynnwys mynd i'r afael ag unrhyw ddiffyg cydymffurfio â gofynion y Cynllun Symud Manwerthu (sy'n peri risg i fiodiogelwch ynys Iwerddon ac a allai fel arall arwain at symud nwyddau'r Cynllun Symud Manwerthu ymlaen i'r UE).

Gosodwyd Rheoliadau 2023 gerbron Senedd y DU ar 4 Medi 2023 i ddod i rym ar 1 Hydref 2023.

Unrhyw effaith y gallai'r Offeryn Statudol ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a/neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae'r offeryn hwn yn gwneud darpariaeth ar y gyfraith sy'n gymwys yng Ngogledd Iwerddon. Mae hefyd yn gwneud diwygiadau i rai offerynnau statudol domestig sy'n berthnasol ym mhob un o wledydd Prydain. Nid yw'r offeryn yn cael unrhyw effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, na chymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru.

Pwrpas Rheoliadau 2023

Pwrpas Rheoliadau 2023 yw diogelu bioddiogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon ("GI") a'r Deyrnas Unedig ("DU"), yn dilyn cytundeb Fframwaith Windsor. Mae'r offeryn yn mynd i'r afael ag effaith Erthygl 1(2) i Reoliad arfaethedig yr Undeb Ewropeaidd (cyfeirnod arfaethedig (UE) COM (2023)124) ar hyn o bryd yn unol â Fframwaith Windsor, mewn perthynas â rhai nwyddau manwerthu a symudwyd o DU i Ogledd Iwerddon a'u rhoi ar y farchnad yn Gogledd Iwerddon. Mae hyn yn golygu na fydd deddfwriaeth yr UE bellach yn berthnasol i'r nwyddau penodol hynny nac i sefydliadau Gogledd Iwerddon wrth drin y nwyddau hynny yn y DU lle mae gofynion Rheoliad arfaethedig yr UE yn cael eu bodloni.

Mae Rheoliadau 2023 a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n nodi manylion tarddiad, pwrpas ac effaith y Rheoliadau ar gael yma:

[The Windsor Framework \(Enforcement etc.\) Regulations 2023 \(legislation.gov.uk\)](https://legislation.gov.uk)

Pam bod caniatâd wedi'i roi?

Rhodddwyd caniatâd i Lywodraeth y DU wneud yr Offeryn hwn o ganlyniad i Gytundeb Fframwaith Windsor y daethpwyd iddo gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023 ac i amddiffyn bioddiogelwch drwy gyflwyno mesurau amddiffynnol fel y Cynllun Symud Manwerthu newydd ar draws y DU.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Huw Irranca-Davies AS Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDDC@senedd.cymru

6 Medi 2023

Annwyl Huw

Rwy'n cyfeirio at fy llythyr 9 Awst atoch chi. Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor fy mod wedi rhoi fy nghydsyniad i'r Gweinidog Gwladol i osod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Gorfodi ayb.) 2023 drafft mewn perthynas â Chymru. Rwyf wedi gosod Datganiad Ysgrifenedig sydd i'w weld yn: <https://senedd.cymru/media/qyzkwe43/ws-ld16013-w.pdf>.

Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Gallai rhai agweddau o'r Rheoliadau gael eu gwneud gan Weinidogion Cymru wrth arfer ein pwerau ein hunain. Mae'r Rheoliadau'n ymestyn i Ogledd Iwerddon, Lloegr, yr Alban a Chymru. Mae'r Offeryn Statudol yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol ac fe'i gosodwyd gerbron y Senedd ar 4 Medi 2023 gyda dyddiad cychwyn o 1 Hydref 2023.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, y tro hwn, ystyrir ei bod yn briodol i'r Rheoliadau fod yn berthnasol i Gymru gan nad oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a'r DU yn y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson gyda'r ddarpariaeth deddfwriaethol yn hygyrch mewn un offeryn. Credaf nad deddfu ar wahân i Gymru fyddai'r ffordd fwyaf priodol o weithredu'r newidiadau angenrheidiol na defnydd darbodus o adnoddau Llywodraeth Cymru o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Rwyf wedi ysgrifennu'n debyg at Llyr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Huw Irranca-Davies AS Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDCC@senedd.cymru

09 Awst 2023

Annwyl Huw

Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor o'r bwriad i gydsynio i Lywodraeth y DU wneud a gosod Fframwaith drafft Windsor (Gorfodi etc.) Rheoliadau 2023

Rwyf wedi derbyn llythyr gan Weinidog yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, y Gwir Anrhydeddus yr Arglwydd Benyon yn gofyn am ganiatâd i'r Rheoliadau hyn. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Gellid gwneud y darpariaethau gan Weinidogion Cymru wrth arfer ein pwerau ein hunain. Bydd y Rheoliadau yn ymestyn i Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon ac mae cais tebyg am ganiatâd wedi'i anfon at Weinidogion yr Alban.

Gwneir y Rheoliadau drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi. Mae'r offeryn statudol yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a gynhyrchir ac a symudir i Ogledd Iwerddon yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd cyhoeddus, marchnata ac organig yr UE. Bydd y diwygiadau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn sefydlu Cynllun Symud Manwerthu a fydd yn galluogi rhai nwyddau manwerthu i symud o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd, marchnata ac organig y cyhoedd yn y DU. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Bydd yr UE yn datgymhwysio offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau a symudir o dan y cynllun symud manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yn y Gogledd Iwerddon. Felly, mae angen deddfwriaeth ar sail ddomestig i sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau Prydain Fawr, a gall yr awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon orfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau'r DU.

Bydd y Cynllun Symud Manwerthu newydd hwn yn caniatáu masnachu nwyddau manwerthu penodedig rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon yn symlach ar gyfer aelodau'r cynllun, yn unol â'r cytundebau a wnaed gyda'r UE o dan Fframwaith Windsor.

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer gorfodi Safonau Prydain Fawr yng Ngogledd Iwerddon, ac yn gwneud darpariaeth ar droseddau, cosbau a ffioedd penodol. Mae'r Rheoliadau hyn yn rhan o gyfres ehangach o offerynnau statudol sy'n cyflawni trefniadau Fframwaith Windsor, gan gynnwys mynd i'r afael ag unrhyw ddiffyg cydymffurfio â gofynion y Cynllun Symud Manwerthu (sy'n peri risg i fioggiogelwch ynys Iwerddon a gallai fel arall arwain at symud nwyddau'r Cynllun Symud Manwerthu i'r UE). Maent yn darparu am drosedd o beidio â chydymffurfio â thelerau ac amodau'r Cynllun Symud Manwerthu.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, ar yr achlysur hwn, ystyrir ei bod yn briodol i'r offeryn hwn fod yn berthnasol i Gymru gan nad oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a'r DU yn y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson gyda'r rheoliadau ar gael mewn un offeryn. Credaf nad deddfu ar wahân i Gymru fyddai'r ffordd fwyaf priodol o weithredu'r newidiadau angenrheidiol na defnydd darbodus o adnoddau Llywodraeth Cymru o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Rwyf wedi ysgrifennu'n debyg at Llyr Gruffydd AS Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith.

Yn gywir

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023
DYDDIAD	05 Medi 2023
GAN	Lesley Griffiths AS, Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

Bydd aelodau'r Senedd am wybod ein bod yn rhoi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol i arfer pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth mewn maes datganoledig sy'n ymwneud â Chymru.

Mae'r Arglwydd Benyon, y Gweinidog dros Fioddiogelwch, y Môr a Materion Gwledig yn Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA), wedi gofyn am ganiatâd i wneud Offeryn Statudol (OS) o'r enw Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023.

Bydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud yr OS uchod, drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Atodlen 7 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Mae'r OS yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Mae'r diwygiadau yn y Rheoliadau yn gosod y syfleini i newid y ffordd y mae planhigion, cynhyrchion planhigion a gwrthrychau eraill yn symud rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon drwy gyflwyno gofynion cychwynnol ar gyfer cynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon.

Bydd cynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon yn galluogi symud gwahanol blanhigion a chynhyrchion planhigion o weithredwr proffesiynol Prydain Fawr at weithredwr proffesiynol Gogledd Iwerddon. Mae'n disgwyl bydd y cynllun hwn yn debyg i'r cynllun pasbort planhigion a ddefnyddir yn y DU ar hyn o bryd. Dyma'r planhigion a'r cynhyrchion planhigion sydd wedi'u cynnwys yng nghynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon:

- planhigion ar gyfer plannu;
- tatws hadyd;

- cerbydau a pheiriannau sydd wedi cael eu defnyddio at ddibenion amaethyddol neu goedwigaeth a chyfarpar i'w symud o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon.

Gosodwyd yr OS gerbron Senedd y DU ar 5 Medi 2023 i ddod i rym ar 1 Hydref 2023.

Unrhyw effaith y gallai'r OS ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a/neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae'r mesurau hyn o dan Fframwaith Windsor yn ehangu cymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru drwy roi swyddogaethau iddynt (yn rhinwedd eu swyddogaeth fel 'Awdurdod Cymwys' Cymru) yn ddilyffethair. Nid yw'r OS yn trosglwyddo unrhyw swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol.

Diben y diwygiadau

Diben y Rheoliadau yw diogelu bioddiogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon a Phrydain Fawr. Mae'r diwygiadau yn y Rheoliadau yn gosod y syfleini i newid y ffordd y mae planhigion a gwrthrychau eraill yn symud rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon drwy gyflwyno gofynion cychwynnol ar gyfer cynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon.

Mae'r Rheoliadau a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n manylu ar darddiad, diben ac effaith y diwygiadau ar gael yma:

<http://www.legislation.gov.uk/id/uksi/2023/957>

Pam y rhoddwyd cydsyniad

Rhoddwyd cydsyniad i Lywodraeth y DU wneud yr offeryn hwn mewn perthynas â Chymru ac ar ei rhan, gan fod yr OS yn ymwneud â maes datganoledig, ond, mae'r OS yn gweithredu ledled Prydain Fawr ac yn cael effaith o ran derbyn nwyddau i Ogledd Iwerddon. Mae hefyd yn gosod gofynion ar weithredwyr Gogledd Iwerddon. Bydd gwneud y OS hwn ledled Prydain Fawr yn diogelu bioddiogelwch drwy gyflwyno mesurau diogelu fel Cynllun Labeli Iechyd Planhigion newydd Gogledd Iwerddon. Mae'n hanfodol i fusnesau ein bod yn cynnal yr un drefn ar gyfer Cynllun Labeli Iechyd Planhigion newydd Gogledd Iwerddon y naill ochr a'r llall i'r ffin.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

09 Awst 2023

Annwyl Huw,

Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023

Hoffwn hysbysu'r Pwyllgor am y bwriad i roi cydsyniad i Lywodraeth y DU wneud a gosod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Iechyd Planhigion) 2023 erbyn 30 Awst 2023.

Cefais lythyr oddi wrth y Gweinidog Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon AS yn gofyn am gydsyniad ar gyfer y Rheoliadau hyn. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn gymwys i Gymru. Bydd y Rheoliad yn ymestyn i Gymru, Lloegr a'r Alban a Gogledd Iwerddon ac mae cais tebyg am gydsyniad wedi'i anfon at Weinidogion yr Alban.

Bydd y Rheoliadau yn cael eu gwneud drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) o Atodlen 7 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Mae hwn yn bŵer i Weinidog y Goron wneud rheoliadau mewn cysylltiad â Phrotocol Iwerddon/Gogledd Iwerddon yn y cytundeb ymadael. Mae'r OS yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Diben y Rheoliadau yw diogelu bioddiogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon a Phrydain Fawr. Mae'r diwygiadau a gynhwysir yn y Rheoliadau yn newid y ffordd y mae planhigion, cynhyrchion planhigion a gwrthrychau eraill yn symud rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon drwy gyflwyno gofynion ar gyfer cynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon.

Mae cynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon yn galluogi symud gwahanol blanhigion a chynhyrchion planhigion o weithredwr proffesiynol Prydain Fawr i weithredwr proffesiynol Gogledd Iwerddon. Bydd hyn yn debyg i'r cynllun pasbort planhigion a ddefnyddir yn y DU ar hyn o bryd. Dyma'r planhigion a'r cynhyrchion planhigion sydd wedi'u cynnwys yng nghynllun Labeli Iechyd Planhigion Gogledd Iwerddon:

- planhigion ar gyfer plannu;
- tatws hadyd;
- cerbydau a pheiriannau sydd wedi'u gweithredu at ddibenion amaethyddol neu goedwigaeth a chyfarpar i'w symud o Brydain Fawr i Gogledd Iwerddon.

Mae'r Offeryn Statudol (OS) yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol a disgwylir y bydd yn cael ei osod gerbron Senedd y DU ar 30 Awst 2023 gyda dyddiad cychwyn o 1 Hydref 2023.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, ar yr achlysur hwn, ystyrir ei bod yn briodol bod sylwedd y diwygiadau yn gymwys i Gymru. Mae'r OS yn ymwneud â maes datganoledig, ond mae'r OS yn gweithredu ledled Prydain Fawr ac yn cael effaith o ran derbyn nwyddau i Gogledd Iwerddon. Mae hefyd yn gosod gofynion ar weithredwyr Gogledd Iwerddon. O ystyried y defnydd i Gogledd Iwerddon, ni fyddai o fewn cymhwysedd Gweinidogion Cymru i wneud yr OS hwn yn gyfan gwbl ar gyfer Cymru yn unig. Yn ogystal, nid oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson gyda'r rheoliadau ar gael mewn un offeryn. Mae gwneud y rheoliadau ledled Prydain Fawr hefyd yn sicrhau na fydd unrhyw berygl o wahaniaeth deddfwriaethol yn y DU a fyddai'n debygol o beryglu gweithrediad Fframwaith Windsor.

Rwyf wedi ysgrifennu yn yr un modd at Llŷr Gruffydd AS, Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith (CCEI).

Yn gywir

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023
DYDDIAD	05 Medi 2023
GAN	Lesley Griffiths, Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

Bydd Aelodau o'r Senedd yn dymuno bod yn ymwybodol ein bod yn rhoi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol arfer pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth mewn maes datganoledig mewn perthynas â Chymru.

Gofynnwyd am gytundeb gan y Gweinidog Gwladol y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Benyon i wneud Offeryn Statudol (OS) o'r enw Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023 ("Rheoliadau 2023") i fod yn gymwys mewn perthynas â'r Deyrnas Unedig (DU).

Gwneir yr OS dan y teitl uchod gan y Gweinidog Gwladol, drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) a (2) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi. Mae'r OS yn ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a gynhyrchir ac a symudir i Ogledd Iwerddon yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig yr UE. Bydd y diwygiadau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn galluogi sefydlu Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu a fydd yn galluogi symud nwyddau manwerthu penodol o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig Prydain Fawr. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid.

Bydd yr UE yn datgymhwyso offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau y gellir eu symud o dan y cynllun symud nwyddau manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau

i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yng Ngogledd Iwerddon. Felly, mae angen deddfwriaeth ddomestig er mwyn sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau Prydain Fawr, a bod yr awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon yn gallu gorfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau Prydain Fawr.

Mae'r deddfwriaeth hon yn darparu ar gyfer cymorth ariannol a'r nod yw sicrhau:

- Bod sail statudol ar gyfer dyfarnu cymorth ariannol i ad-dalu neu roi cymorthdaliadau tuag at gostau marcio 'Nid ar gyfer yr UE' ar ddeunyddiau pecynnu a blychau sy'n ofynnol ar gyfer nwyddau sy'n symud drwy'r Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu, ac y mae'n ofynnol arddangos y geiriad hwn arnynt o 1 Hydref 2023 ymlaen
- Bod sail statudol ar gyfer dyfarnu cymorth ariannol mewn unrhyw ffurf y gellir ei roi drwy fenthyciad, grant neu warant.
- Bod sail statudol ar gyfer adfer unrhyw gymorth ariannol a ddyfarnwyd pan fo'r Ysgrifennydd Gwladol neu ei ddirprwyon yn pennu bod yr arian wedi ei gamddefnyddio, ei gamberchnogi un ai'n anfwriadol neu'n fwriadol, neu o ganlyniad i unrhyw asesiad sy'n rhoi'r seiliau rhesymol i gredu nad yw'r arian a ddyfarnwyd wedi ei ddefnyddio at y dibenion a fwriadwyd.

Gosodwyd yr OS gerbron Senedd y DU ar 30 Awst 2023 a bydd yn dod i rym ar 1 Hydref.

Unrhyw effaith y gallai'r Offeryn Statudol ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a/neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae Rheoliadau 2023 yn deillio o gytundeb Fframwaith Windsor. Nid yw Rheoliadau 2023 yn ymrwymo Gweinidogion Cymru i fabwysiadu unrhyw safbwynt gan Lywodraeth y DU ar fiaddiogelwch yn y dyfodol.

Nid yw'r offeryn yn cael unrhyw effaith ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, na chymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru. Mae Rheoliadau 2023 yn rhoi swyddogaethau newydd i'r Ysgrifennydd Gwladol, i sefydlu cynllun y gellir darparu cymorth ariannol oddi tano er mwyn darparu cymorth sy'n cydymffurfio â'r gofynion marcio nwyddau manwerthu. Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol ddirprwyo swyddogaethau sy'n ymwneud â darparu cymorth ariannol gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru (a Gweinidogion yr Alban).

Mae swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o sefydlu cynllun y gellir darparu cymorth ariannol oddi tano yn arferadwy'n weinyddol ac yn cynnwys swyddogaethau sy'n ymwneud â thorri amodau ar gyfer cymorth ariannol, gwallau gweinyddol, adfer cymorth ariannol ac atal neu derfynu cytundeb a hysbysiadau.

Rhoddir swyddogaethau i'r Ysgrifennydd Gwladol a bydd rhaglen lywodraethu yn galluogi swyddogion Llywodraeth Cymru i sicrhau bod y swyddogaethau hyn yn cael eu harfer mewn modd sy'n adlewyrchu buddiannau Cymru. Yn ogystal, bydd Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn nodi proses gytundeb i weithredu ar gyfer unrhyw newidiadau posibl i'r Cynllun yn y dyfodol.

Pwrpas yr Offeryn Statudol

Pwrpas Rheoliadau 2023 yw amddiffyn bioddiogelwch a chefnogi masnach rhwng Gogledd Iwerddon a Phrydain Fawr, yn dilyn cytundeb Fframwaith Windsor. Mae'r offeryn yn mynd i'r afael ag effaith Erthygl 1(2) o Reoliad (UE) 2023/1231 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar 14 Mehefin 2023 ar reolau penodol sy'n ymwneud â mynediad i Ogledd Iwerddon o rannau eraill o'r Deyrnas Unedig o rai llwythi o nwyddau manwerthu, planhigion ar gyfer plannu, tatws hadyd, peiriannau a cherbydau penodol a weithredir at ddibenion amaethyddol neu goedwigaeth, yn ogystal â symudiadau anfasnachol rhai anifeiliaid anwes i Ogledd Iwerddon. Mae hyn yn golygu na fydd deddfwriaeth restredig yr UE bellach yn berthnasol i'r nwyddau penodol hynny nac i sefydliadau Gogledd Iwerddon wrth drin y nwyddau hynny yng Ngogledd Iwerddon pan fo gofynion Rheoliad (EU) 2023/1231 yn cael eu bodloni.

Mae'r Rheoliadau a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n nodi manylion tarddiad, pwrpas ac effaith Rheoliadau 2023 ar gael yma:

<http://www.legislation.gov.uk/id/uksi/2023/956>.

Pam y rhoddwyd cydsyniad

Rhoddwyd cydsyniad i Lywodraeth y DU wneud yr Offeryn hwn o ganlyniad i Gytundeb Fframwaith Windsor y daethpwyd iddo gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023 ac i amddiffyn bioddiogelwch trwy gyflwyno mesurau amddiffynnol fel y Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu newydd ar draws Prydain Fawr.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDCC@senedd.cymru

05 Medi 2023

Annwyl Huw

Rwy'n cyfeirio at fy llythyr atoch ar 31 Awst 2023. Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor fy mod wedi rhoi fy nghydsyniad i'r Gweinidog Gwladol ar gyfer gwneud Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023 ('y Rheoliadau') mewn perthynas â Chymru. Rwyf wedi gosod Datganiad Ysgrifenedig sydd ar gael yma:

<https://senedd.cymru/media/miipbhfu/ws-ld16009-w.pdf>

Rhoddwyd cydsyniad i Lywodraeth y DU wneud y Rheoliadau hyn o ganlyniad i Gytundeb Fframwaith Windsor y daethpwyd iddo gan y DU a'r UE ac a gyhoeddwyd ar 27 Chwefror 2023. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn gymwys i Gymru. Mae'r Offeryn Statudol (OS) yn ddarostyngedig i'r weithred negyddol ac fe'i osodwyd gerbron Senedd y DU ar 4 Medi 2023, gyda dyddiad cychwyn o 1 Hydref 2023.

Rwyf hefyd wedi ysgrifennu at Llŷr Gruffydd AS, Cadeirydd Pwyllgor yr Amgylchedd, Newid Hinsawdd a Seilwaith.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 138
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Huw Irranca-Davies AS Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDCC@senedd.cymru

31 Awst 2023

Annwyl Huw

Rwy'n ysgrifennu i hysbysu'r Pwyllgor o'm bwriad i gydsynio i Lywodraeth y DU wneud a gosod Rheoliadau Fframwaith Windsor (Cymorth Ariannol) (Marcio Nwyddau Manwerthu) 2023 ('y Rheoliadau').

Rwyf wedi derbyn llythyr gan y Gweinidog Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, y Gwir Anrhydeddus Arglwydd Beynon, yn gofyn am gydsyniad ar gyfer y Rheoliadau hyn. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn gymwys i Gymru. Mae'r Rheoliadau'n cynnwys darpariaeth y gallai Gweinidogion Cymru ei wneud drwy arfer ein pwerau ein hunain. Bydd y Rheoliadau'n ymestyn i Loegr, yr Alban, Cymru a Gogledd Iwerddon ac mae cais tebyg am ganiatâd wedi ei anfon at Weinidogion yr Alban.

Bydd y Rheoliadau'n cael eu gwneud drwy arfer y pwerau a roddir o dan baragraff 8C(1) a (2) o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 iddi. Mae'r Rheoliadau'n ymwneud â gweithredu Fframwaith Windsor, fel y cytunwyd arno rhwng y DU a'r UE ar 27 Chwefror 2023.

Ar hyn o bryd o dan Brotocol Gogledd Iwerddon, mae nwyddau bwyd-amaeth a gynhyrchir ac a symudir i Ogledd Iwerddon yn ddarostyngedig i safonau anifeiliaid, planhigion, iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig yr UE. Bydd y diwygiadau a wnaed i Brotocol Gogledd Iwerddon, fel y nodir yn Fframwaith Windsor, yn rhannol yn sefydlu Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu a fydd yn galluogi symud rhai nwyddau manwerthu o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon a bodloni safonau iechyd y cyhoedd, marchnata ac organig Prydain Fawr. Bydd yn dal yn ofynnol i nwyddau fodloni safonau'r UE ar gyfer iechyd anifeiliaid a phlanhigion, a safonau'r UE sy'n berthnasol i sgil-gynhyrchion anifeiliaid.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Bydd yr UE yn datgymhwyso offerynnau deddfwriaethol perthnasol yr UE ar gyfer y categorïau o nwyddau y gellir eu symud o dan y cynllun symud nwyddau manwerthu, gan gynnwys deddfwriaeth sy'n gosod safonau ar iechyd y cyhoedd, marchnata a nwyddau organig ar gyfer nwyddau yng Ngogledd Iwerddon, ac sy'n darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer eu gorfodi. Fodd bynnag, bydd pwerau gorfodi yn erbyn safonau'r UE yn parhau i fod ar gyfer nwyddau a gynhyrchir yng Ngogledd Iwerddon. Felly, mae angen deddfwriaeth ar sail ddomestig i sicrhau bod nwyddau sy'n cael eu symud o dan y cynllun yn ddarostyngedig i safonau Prydain Fawr, a bod yr awdurdodau perthnasol yng Ngogledd Iwerddon yn gallu gorfodi yn erbyn peidio â chydymffurfio â safonau Prydain Fawr.

Bydd y Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu newydd hwn yn caniatáu masnachu nwyddau manwerthu penodedig rhwng Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon yn symlach ar gyfer aelodau'r cynllun, yn unol â'r cytundebau a wnaed gyda'r UE o dan Fframwaith Windsor.

Mae'r Rheoliadau hyn yn sefydlu'r cynllun cymorth ariannol ('y cynllun) ac yn darparu pŵer disgrisiwn i'r Ysgrifennydd Gwladol roi neu drefnu rhoi cymorth ariannol i gefnogi cydymffurfio â gofynion marcio nwyddau manwerthu. Mae'r rheoliadau hyn hefyd yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â dirprwyo swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol ac adfer unrhyw gymorth ariannol a ddarperir o dan y cynllun. Bydd Llywodraeth y DU yn cyflwyno cymorth ariannol, sydd yn debygol o fod ar ffurf grant, er mwyn ad-dalu busnesau am y costau penodol a ysgwyddwyd wrth baratoi ar gyfer y gofynion labelu a fydd yn angenrheidiol o dan y Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu, o 1 Hydref 2023 ymlaen.

Er mai egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru, ystyrir ei bod yn briodol y tro hwn i'r offeryn hwn fod yn gymwys i Gymru gan nad oes unrhyw wahaniaeth o ran polisi rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar y mater hwn. Mae hyn yn sicrhau bod y llyfr statud yn gydlynol ac yn gyson a bod y rheoliadau ar gael mewn un Offeryn. Rwyf o'r farn nad deddfu ar wahân ar gyfer Cymru fyddai'r ffordd orau o weithredu'r newidiadau angenrheidiol ac na fyddai hynny'n ddefnydd doeth o adnoddau Llywodraeth Cymru o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Rwyf hefyd wedi ysgrifennu at Llŷr Gruffydd AS, Cadeirydd Pwyllgor yr Amgylchedd, Newid Hinsawdd a Seilwaith.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

30 Awst 2023

Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Gyfiawnder

Ysgrifennaf yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol i'ch hysbysu y bydd cyfarfod cyntaf y Grŵp Rhyngweinidogol ar Gyfiawnder yn cael ei gynnal ar 12 Medi. Bwriadwyd cynnal y cyfarfod hwn yn wreiddiol ar 24 Mai ond fe'i gohiriwyd oherwydd nad oedd modd i'r Arglwydd Bellamy KC, yr Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol dros Gyfiawnder, fod yn bresennol.

Mae disgwyl i'r cyfarfod hybrid gael ei gadeirio gan yr Arglwydd Bellamy KC a byddaf i'n cynrychioli Llywodraeth Cymru o bell. Mae'r cyfarfod yn debygol o ganolbwyntio ar amrywiaeth o faterion sy'n ymwneud â'r Bil Dioddefwyr, Carchardai, Adfer y Llysoedd, Cymorth Cyfreithiol, a Chyfraith yr UE a Ddargedwir.

Byddaf yn rhoi diweddariad yn dilyn y cyfarfod.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip.

Yn gywir

Mick Antoniw AS/MS
Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/2255/23

Huw Irranca-Davies MS
Chair
Legislation, Justice and Constitution Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

1 September 2023

Dear Huw,

I wish to inform the Committee of my intention to consent to the UK Government making and laying one Statutory Instrument (SI): The Fluorinated Greenhouse Gases (Amendment) Regulations 2023 on 4 September 2023.

I have received a letter from the Minister of State for Biosecurity, Marine and Rural Affairs, The Rt. Hon. Lord Benyon, asking for consent to these Regulations. The Regulations intersect with devolved policy and will apply to Wales. Therefore, the provisions could be made by Welsh Ministers in exercise of our own powers. The Regulations will extend to England, Scotland and Wales and a similar request for consent has been sent to Scottish Ministers.

This SI amends retained Regulation (EU) No 517/2014 on fluorinated greenhouse gases (the EU F-Gas Regulations). The amendment will correct a technical error made in a previous amending instrument (SI 2020/1616) related to the date from which data can be used to recalculate the quantities of hydrofluorocarbons that can be lawfully placed on the GB market from 2024. The amendment is required to once again align the GBs phase-down of hydrofluorocarbons with our previous commitments made under the Montreal protocol. Article 16(3) of the retained regulations requires a recalculation of reference values by 31 October 2023.

This SI is being made under Articles paragraph 5(5) of Schedule 5 to the Retained EU Law (Revocation and Reform) Act 2023 and is subject to the affirmative resolution procedure. It is proposed that the SI is made and laid before the UK Parliament on 4 September 2023, in order for a commencement date of 31 October 2023. This is the deadline by which references values must be recalculated as set out in the legislation.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SNGohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 142
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

The Welsh Government's general principle is the law relating to devolved matters should be made and amended in Wales. On this occasion, it is considered appropriate for the substance of the amendments to apply to Wales as there is no policy divergence between the Welsh and UK Government on this matter. The EU F-Gas Regulations, which is being amended, is a GB-wide Regulation, so any amendments to it could not be made in the Welsh language.

Making these amendments through a GB-wide amending SI ensures a coherent and consistent statute book, with the regulations being accessible in a single instrument. Importantly, this approach also supports the continued operation of the GB-wide systems for registration, quota allocation and reporting, underpinned by the provisional Common Framework in this area, which provides consistency and equality for Welsh stakeholders.

I consider that legislating separately for Wales would not be the most appropriate way to give effect to necessary changes nor a prudent use of Welsh Government resources given other important priorities.

Yours sincerely,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Paul Davies AS
Cadeirydd Pwyllgor yr Economi,
Masnach a Materion Gwledig

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth,
Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

SeneddEconomi@senedd.cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

5 Medi 2023

Annwyl Paul a Huw

Dyma eich hysbysu, yn unol â'r Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol, fod cyfarfod y Grŵp Rhyngweinidogol ar Fasnach wedi'i drefnu ar gyfer Dydd Iau 7 Medi 2023.

Bydd yr agenda yn cynnwys y trafodaethau parhaus gydag India a Canada yn ogystal â thrafodaeth ynghylch y DU yn dod yn aelod o Bartneriaeth Gynhwysfawr a Blaengar y Môr Tawel (CPTPP).

Anfonaf ragor o wybodaeth atoch ar ôl y cyfarfod.

Yn gywir,

Vaughan Gething AS/MS
Gweinidog yr Economi
Minister for Economy

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

YPCCGB@llyw.cymru PSCGMET@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 144
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies MS
Chair
Legislation, Justice and Constitution Committee

SeneddLJC@senedd.wales

05 Medi 2023

Annwyl Huw,

Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus (Diwygio) (Rhif 2) 2023

Hoffwn hysbysu'r Pwyllgor o'm bwriad i gydsynio i Lywodraeth y DU wneud a gosod un Offeryn Statudol (OS): Rheoliadau Llygryddion Organig Parhaus (Diwygio) (Rhif 2) 2023 erbyn 16 Hydref 2023.

Rwyf wedi cael llythyr ar ran y Gweinidog Gwladol dros Fioddiogelwch, Materion Morol a Gwledig, y Gwir Anrhydeddus yr Arglwydd Benyon, yn gofyn am gydsyniad i'r Rheoliadau hyn. Mae'r Rheoliadau'n croestorri â pholisi datganoledig a byddant yn berthnasol i Gymru. Felly, gallai Gweinidogion Cymru wneud y darpariaethau wrth arfer ein pwerau ein hunain. Bydd y Rheoliadau yn ymestyn i Gymru, Lloegr a'r Alban ac mae cais tebyg am gydsyniad wedi'i anfon at Weinidogion yr Alban.

Mae'r OS hwn yn diwygio Rheoliad (UE) 2019/1021 a ddargedwir gan Senedd Ewrop a'r Cyngor ar Lygryddion Organig Parhaus (ail-lunio) (y "Rheoliad POPs"). Bydd y diwygiad yn ychwanegu asid perfluorohexane sylffonig ("PFHxS"), ei halwynau a chyfansoddion sy'n gysylltiedig â PFHxS i'r rhestr o sylweddau y gwaherddir eu gweithgynhyrchu, eu rhoi ar y farchnad a'u defnyddio o dan y Rheoliad POPs. Mae hefyd yn gosod gwerthoedd terfyn ar gyfer PFHxS, ei halwynau a chyfansoddion sy'n gysylltiedig â PFHxS sy'n digwydd fel halogydd olrhain anfwriadol mewn sylweddau, cymysgeddau ac eitemau.

Diben y Rheoliadau yw gweithredu rhwymedigaethau rhyngwladol, sy'n cael eu gosod ar y DU drwy newidiadau i Gonfensiwn Stockholm ar POPs sy'n dod i rym ar 16 Tachwedd.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 145

Mae'r OS hwn yn cael ei wneud o dan Erthyglau 15(1) a 18(1) o'r Rheoliad POPs ac mae'n amodol ar weithdrefn penderfyniad cadarnhaol. Cynigir y dylid gwneud a gosod yr OS gerbron Senedd y DU ar 16 Hydref 2023, gan anelu at ddyddiad cychwyn o 16 Tachwedd 2023 er mwyn bodloni rhwymedigaethau rhyngwladol y DU.

Egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio yng Nghymru. Ar yr achlysur hwn, ystyrir ei bod yn briodol i gynnwys y diwygiadau fod yn gymwys i Gymru gan nad oes gwahaniaeth rhwng polisiau Llywodraeth Cymru a'r DU ar y mater hwn. Mae'r Rheoliad POPs, sy'n cael ei ddiwygio, yn Rheoliad sy'n gymwys ar draws Prydain Fawr, felly ni ellid gwneud unrhyw ddiwygiadau iddo yn yr iaith Gymraeg.

Mae gwneud y diwygiadau hyn drwy OS fydd yn diwygio'r rheoliadau ar draws Prydain Fawr yn sicrhau llyfr statud cydlynol a chyson, a bydd y rheoliadau ar gael mewn un offeryn. Yn fy marn i, nid deddfu ar wahân i Gymru fyddai'r ffordd fwyaf priodol o weithredu newidiadau angenrheidiol na defnydd darbodus o adnoddau Llywodraeth Cymru o ystyried blaenoriaethau pwysig eraill.

Yn gywir

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd, y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

7 Medi 2023

Annwyl Huw,

Rwy'n ysgrifennu i roi gwybod ichi y bydd cyfarfod o'r Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol ar Gyllid yn cael ei gynnal ar 20 Medi yn Llundain.

Bydd y cyfarfod yn canolbwyntio ar flaenoriaethau economaidd a chyllidol. Byddaf yn pwysu ar Brif Ysgrifennydd y Trysorlys i roi eglurder ynghylch sut y mae dyfarniadau cyflog y sector cyhoeddus yn cael eu hariannu yn Lloegr, ac a fydd hyn yn arwain at gyllid canlyniadol i Gymru. Rwyf wedi bod yn ceisio cael yr wybodaeth hon yn y chwe mis diwethaf, ac roedd darparu'r wybodaeth yn un o'r ymrwymadau a oedd yn deillio o gyfarfod diwethaf y pwyllgor.

Gan fod Datganiad Hydref y DU wedi'i gadarnhau ar gyfer 22 Tachwedd, byddaf yn egluro'r anawsterau y mae hyn yn eu hachosi o ran paratoi cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, yn ogystal â'r goblygiadau o ran yr amser a ganiateir ar gyfer craffu. Byddaf hefyd yn gofyn eto i Lywodraeth y DU ddarparu'r cymorth angenrheidiol i ddiogelu gwasanaethau cyhoeddus ac ymateb i bwysau chwyddiant, cyflogau a chostau yn ogystal â materion fel RAAC. Byddwn hefyd yn trafod pwysau ariannu a hyblygrwydd cyllidebol.

Yn ogystal, bydd gennym eitem ar ddiogelu ffynonellau ynni, gan adeiladu ar drafodaethau yng nghyfarfod diwethaf y Pwyllgor gyda ffocws ar rôl seilwaith rhwydwaith a'r grid, yn ogystal â blaenoriaethau ar gyfer buddsoddi mewn technolegau ynni adnewyddadwy sy'n dod i'r amlwg.

Yn sgil cam gweithredu sy'n deillio o'r cyfarfod diwethaf, bydd gofyn i Weinidogion gytuno ar y fersiwn ddiwygiedig o Gylch Gorchwyl a Gweithdrefnau Gweithredu'r Pwyllgor y mae swyddogion wedi bod yn eu hadolygu dros yr haf.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Byddaf hefyd yn cynnal cyfarfod dwyochrog â Phrif Ysgrifennydd y Trysorlys i drafod pwysau ar wariant sy'n benodol i Gymru a'r rhagolwg economaidd, yn ogystal â chymorth ar gyfer cymunedau diwydiannol.

Byddaf yn adrodd i'r Pwyllgor ar ganlyniadau'r cyfarfod.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Rebecca Evans". The signature is written in a cursive style.

Rebecca Evans AS/MS

Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Jeremy Miles AS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

12 Gorffennaf 2023

Canllawiau statudol ar addysg ddewisol yn y cartref

Annwyl Jeremy,

Diolch i chi am eich llythyr diweddar ar addysg ddewisol yn y cartref, dyddiedig 2 Mehefin, yn rhoi eglurder o ran amserlenni ar gyfer y rheoliadau drafft a'r Llawlyfr i rai sy'n Addysgu yn y Cartref. Gwnaethom ystyried y llythyr hwn yn ein cyfarfod ar 14 Mehefin.

Yn y cyfarfod hwn, gwnaethom hefyd ystyried gohebiaeth gan nifer o bobl a oedd yn mynegi pryderon am y canllawiau statudol a gyhoeddwyd yn ddiweddar ar addysg ddewisol yn y cartref. Trafodwyd y rhain yng nghyd-destun eich datganiad diweddar ar y canllawiau a wnaed yn y Cyfarfod Llawn.

Fel y gwelwch o'r copïau amgaeedig, mae rhai o'r ceisiadau y tu allan i bwerau neu gylch gwaith unrhyw un o bwyllgorau'r Senedd. Gofynnodd ambell un a fu'n gohebu â ni ein bod yn edrych ar gyfreithlondeb y canllawiau, ond fel y gwyddoch, mater ar gyfer y llysoedd yw cyfreithlondeb. Tra bod eraill wedi gofyn i'r Pwyllgor neu'r Senedd oedi cyn gweithredu'r canllawiau nes bod rhagor o waith craffu wedi'i gyflawni. Fel y gwyddoch hefyd, nid yw hwn yn bŵer sydd ar gael naill ai i'r Senedd nac i un o bwyllgorau'r Senedd. Fodd bynnag, byddem yn croesawu eich barn ar y materion eraill a godwyd gan rhai a fu'n gohebu â ni.

Cytunwyd y bydd materion yn ymwneud â theuluoedd yn teimlo nad oes ganddynt ddewis ond symud i addysg yn y cartref oherwydd diffyg cefnogaeth gywir o fewn y system ysgolion yn cael eu hystyried yn ein dau ymchwiliad perthnasol. Yr ymchwiliadau hyn yw: [A yw plant a phobl ifanc anabl yn cael mynediad cyfartal at addysg a gofal plant?](#); a [Gweithredu diwygiadau addysg](#).

Yn benodol, hoffem dynnu eich sylw at y sylwadau am y broses ymgynghori a'r broses ymgysylltu mewn cysylltiad â datblygu'r canllawiau (gweler, er enghraifft, gyflwyniadau 3, 15 a 24.) Rydym yn

pryderu nad oedd y rhai a ysgrifennodd atom yn teimlo bod eu lleisiau na'u profiadau wedi cael gwrandawriad fel rhan o'r gwaith o ddatblygu'r canllawiau hyn. Byddem yn ddiolchgar pe gallech ymateb i'w pryderon. Pa waith pellach y gellir ei wneud, neu y bwriedir ei wneud, i helpu i wella perthnasoedd rhwng y rhai sydd yn addysgu yn y cartref sy'n teimlo'n gryf am y canllawiau newydd â Llywodraeth Cymru?

Byddem yn gwerthfawrogi cael ymateb erbyn 14 Medi.

Rwy'n copio'r llythyr hwn at gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad; a chadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol gan fy mod yn credu eu bod hwythau wedi cael gohebiaeth debyg.

Yn gywir,

Jayne Bryant AS
Cadeirydd

Wedi'i hatodi: Gohebiaeth ynghylch addysg ddewisol yn y dartref

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Gohebiaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ynghylch canllawiau ar addysg ddewisol yn y cartref.

Correspondence submitted to the Children, Young People and Education Committee regarding guidance on elective home education.

Cyflwyniad / Submission 1

I am writing with regards to the new home education guidance that has been published on Friday.

As a home educating parent in Wales, I am deeply concerned about the new guidance, as is every home educator we know. The new regulations are very intrusive and the wording of the guidance is very negative towards home education, which will not help to develop positive working relationships between parents and the LA. The new guidance is disproportionate. There is no evidence that home educated children are at risk, and the millions of pounds that this intrusive monitoring is proposing is a complete waste of money, which I am sure could be much better used to improve the quality of children's lives and education.

Please see the legal advice that was sought on the matter by the home educating community here.

[LJC6-07-23 - Paper 18 - Letter from Families First in Education Wales 21 February 2023.pdf \(senedd.wales\)](#)

I can understand visits if there is a concern about a child or family, but for us parents who dedicate our lives to ensuring that our children are happy and receive an excellent education, this is not only unnecessary and of no benefit to us whatsoever, but completely intrusive and detrimental to their education. As I am sure you can appreciate, it is pretty full-on home educating and our time is very precious. Trying to fit in their school work each day, along with their groups that they attend every day and meeting with their friends etc. Having to waste precious hours on gathering evidence, writing reports and preparing things for a stranger (likely without teaching qualifications) to judge is of no benefit to our children and will waste a huge amount of time that should be spend on educating our children instead. The beauty of home education is that their education is for them and not to show someone else. I work with them every day so I know exactly what they know or need extra work on, without the need for recorded evidence of this. I feel our right to a private family life is being invaded.

There are also those children with special educational needs or other complex issues, who do not want to talk to strangers entering their homes and this will cause a great deal of anxiety and stress to those families unnecessarily.

I hope that the guidance can be fully debated and that a lot of this can be changed. I believe that the current guidance already serves the needs of ensuring children are receiving a suitable education in a far less intrusive and negative way than the new proposed guidance.

Cyflwyniad / Submission 2

I am writing with my concerns about the new home education guidance, I have highlighted a few points but feel that the guidance needs further review throughout and as such should be paused and not implemented.

Firstly, how will the register be created? Will it be a legal requirement? I fear that there are some data protection issues to address with the current proposals.

The guidance seems to undermine parental primacy in our children's lives as the education of a child is the responsibility of the parents.

I question the EHE officers' ability to assess the suitability of a child's education with an once a year visit and wonder not only how this will be implemented, but if it will lead to further invasion of our family lives and alter the way that many educators support their children once there is the need for evidence. In addition to that what is deemed suitable evidence and progress, who determines this?

The insistence that the child/children participate in the meetings is also unwarranted, if there are no concerns why would an individual have the right to demand a meeting with them? Does the child/children and their parents not have the right to decide who they meet with?

The local authorities are already over stretched how will they be able to support home education or is this just an exercise to create a register and an assessment process? If so what benefit is this to anyone?

The guidance even goes as far to say that there is no appeals process upon assessment, this is also very concerning.

The home education community is a vibrant and active community providing enriching, fulfilling lives for our children. Home education is not missing in education and I object home education being treated as a red flag. There are so many ways that

the local authority could choose to support this community and yet choose to register and check them. I feel the money spent on this register should be put to better use helping children in need through our underfunded and over stretched social services, schools and NHS.

Cyflwyniad / Submission 3

I write to formally request that your committee fully investigates the newly published Welsh Government guidance on Elective Home Education,

There are many areas that required investigation by the CYPEC including the impact on families and children in Wales. However in the first instance I request that the CYPEC investigate the areas of unlawfulness, including how it would place duties on Welsh Local Authorities to act unlawfully, as that surely has to be a priority for the Senedd to establish for this secondary legislation.

I request that, as well as your own deliberations, the CYPEC draws on legal advice in scrutinising the guidance and fulfilling the responsibilities of the Senedd to hold the Welsh Government to account.

This will necessarily take some time to allow adequate scrutiny and to ensure that Welsh Government does not proceed with unlawful statutory legislation.

Therefore I request that the Committee instruct that **this guidance is not implemented or progressed until there has been full and formal scrutiny of it by the Senedd.**

I request that in scrutinising the guidance, you give full consideration to the **two reports of David Wolfe QC**, which, for example, clearly and repeatedly demonstrate how insistence that every child has to be "seen" is unlawful.

Likewise, I ask for full consideration of any subsequent legal reports submitted to Welsh Government and/or the Committee.

In addition I ask you to fully appropriate the legal points in the **formal rebuttal** of the former CCfW report on EHE in Wales.

I request that the Committee's investigations also address

- the issues of the requirement to provide evidence in every case to prove innocence in the absence of specific concerns in individual cases. How the guidance is based on the assumption that parents are considered to be not honouring their children's rights, not allowing their voices to be heard and not providing a suitable education until the parent and child prove themselves to be.

- the mistaken assumption that the State has a duty to ensure every child has a suitable education, which was explicitly stated in multiple communications from the Welsh Government in trying to justify these proposals and which is implicit throughout. This misassumption leads to a reversal of the lawful principle that education is the responsibility of the parent, not the state.
- the implications for the state becoming liable for failures in education if it is shifting the balance of power and assuming the role of being the one that is responsible. At present parents cannot sue schools for failures because education is the responsibility of the parent not the state and if a child is in school it is because the parent has chosen to put them there.

- how parents and children are not "free" to decline meetings when under threat of legal proceedings and social services involvement if they do so. coercion is not informed consent.
- the assumption that choosing not to accept a coerced meeting deemed necessary purely because of a lawful choice of educational approach is an automatic safeguarding concern requiring social service involvement; please investigate the lawfulness and the significant impact of this on law-abiding families and on the diversion of already overstretched social service resources away from those children who are genuinely in need.

- how the expectations of what has to be provided for a EHE child are significantly different from LA provision for EOTAS children.

- the discriminatory aspects of how school children will not be similarly interviewed about their feelings, opinions and beliefs of their school-based education and moves put in place to transition them to home education if they express that is their preference, as treating EHE as lesser than school based education is contrary to the Education Act.

- how children's rights, including those to privacy, are being misinterpreted or ignored.

- the lack of advocacy for families and children coerced into non-consensual interviews that have major legal and personal implications for each child, the lack of appeals process.
- the lack of due process for insisting on non-consensual or coerced interviews. At present, a child can only be interviewed without free parental consent if there is a court order demonstrating significant and reasonable risk of harm in that individual case. Generic non-consensual coerced interviews with whole sections of society purely on the basis of their lifestyle choice or philosophical ethos are not lawful.

Furthermore I ask you to investigate **if due process has been followed** in preparing and laying out this guidance. for example:

- The consultation process was not completed, with meetings cancelled due to Covid and not rescheduled and complaints from home educators regarding the conduct of those meetings that were held not addressed.

- Likewise could the Committee investigate if all the appropriate assessments have been conducted and to an appropriate standard, such as RIA.

- I am also aware that the present CCfW had requested a full evaluation plan would be conducted and published in association, however this has not been the case.

I also ask you to give due consideration to the following points and questions regarding **data protection and data sharing issues** - This list of data issues is also attached as a separate document.

1. 3.7 – are routine ISPs for LAs to share data about children in other LAs lawful if the child is NOT deemed at specific risk? That is, it is lawful to share data between LAs in the absence of specific risk and purely because they are home educated?

2. 3.11 – is it lawful for police and “professionals” to share data about children with other agencies purely because they are home educated and in the absence of any specific risk of harm?

3. 3.11 Is the wording on “*professionals*” too loose here? Does that mean that it is acceptable for doctors, dentists etc to inform the LA that a child is home educating in the absence of any specific concerns of risk but purely because they are home educating?

4. 3.13 is it lawful for LAs to “***have data sharing agreements to facilitate cross checking of children entering statutory provision against partner databases (such as early years, childcare teams and health)***” and to do so routinely for all children rather than in specific cases if there were evidence of concerns about individual children? Please note that they intend to cross reference HEALTH databases with educational ones without consent. This would be a deterrent from those who wish to avoid coerced, mandatory and likely unlawful meetings with LAs from placing themselves and their children onto health databases and thus accessing health care.

5. 3.14 and 3.15 – these points conflate the concepts of CME with an EHE child where the LA know that the child is EHE not CME but then may not know the location of that child if they move homes. Is data sharing acceptable and lawful if the EHE child who has moved home is not deemed a child at risk?

6. 3.16-3.19 – are these measures lawful and is it lawful for LAs to use them routinely to identify any children who are home educated in the absence of risks about individual children?

7. 4.19-4.30 –

a. Is it lawful for the LA to request such large volumes of data and information from families in the absence of specific risk or concern in each case? Please note they would routinely request information from **every** child and parent (not only where there is specific consideration of risk) on

i. Education

ii. Socialisation and
social opportunities

iii. The child's beliefs
and opinions about their family life in terms of their
choice of educational approaches.

b. It is lawful for LAs to do so when the families are providing this information not "freely" but under coercion of threats of legal proceedings such as school attendance orders and social services involvement if they do not agree to meetings and to providing whatever information the LA request?

c. 4.28- 4.29. Whose property is whatever is done by the child in the course of their learning? (Sometimes termed "work" in the guidance, although many forms of home education do not involve "work" in terms of replicating school-like "work" as is alluded to earlier in the guidance).

i. Should a child of
the age of consent be forced or coerced into sharing
information about or examples of their learning or "work".

ii. Should a child who
is not able to give consent due to age or ALNs be forced
or coerced into sharing information about or examples of
their learning or "work"?

iii. Should a parent be
forced or coerced into sharing examples of learning or
"work" that their child has done?

8. 4.39-4.41 – should there be any protections on

a. In terms of what this written report contains - should there be an independent body to assess any disputes about the relevance, validity and accuracy of the content?

b. Who this report can be shared with and how it can be used?

i. especially how can the information in such a report be used when the parents and children would not have consented to provide the information but for coercive effect of threats of legal action such as SAOs and social services involvement

ii. and/or if the LA plan to use the report without consent of the family?

9. (side point 6.9-6.12 – is there any need for clarity that data should not be shared with these bodies without consent?)

10. 7.21 "Data protection legislation allows for the sharing of information and should not be automatically used as a reason for not doing so. One of the specific circumstances which provides for information sharing is to prevent abuse or serious harm to others. When information is not shared in a timely and effective way, decisions made may be ill informed and lead to poor safeguarding practice and leave children at risk of harm."

a. What data legislation are they referring to? Is this phrasing likely to lead LA employees to disregard laws and rules on data sharing and privacy? Is this phrasing mean that data sharing without consent to be used as a general principle rather than an exception in individual cases where there is a justifiable and demonstrable reason to do so?

b. Is there evidence of clarity of what is meant by "serious harm" either in this guidance or in an appropriately rigorous training programme for LA employees utilising this guidance?

c. Should the public have sight of all training and procedures for when data sharing is and is not considered appropriate? Should that information be clarified by Welsh Government in their guidance or left to individual LAs? If the latter, who is accountable to ensuring all are compliant with the law?

Cyflwyniad / Submission 4

I am emailing to ask that the Senedd ensures the Welsh Government guidance on Elective Home Education is paused and not implemented until the Senedd has had full chance to scrutinise the unlawfulness and impact of the guidance.

Cyflwyniad / Submission 5

The Minister of Education has released new Statutory Guidance for Home Education (12th May 2023).

Whilst the guidance has some limited understanding of home education. The document contains many contradictions, and questionable requirements for Local Authorities making it an unworkable, counterproductive document for both Local Authorities and home educators.

Local Authorities and home educators would like to have a mutually respectful co-operative relationship. The underlying tone and content of this document, in its current form, does not aid in that relationship.

The community has previously funded legal opinion and a rebuttal, which we ask you to consider. This has previously been sent to the Legislation, Justice and Constitution Committee can be viewed here

<https://business.senedd.wales/documents/s134220/LJC6-07-23%20-%20Paper%2018%20-%20Letter%20from%20Families%20First%20in%20Education%20Wales%2021%20February%202023.pdf>

The Chair of the LJCC wrote to the CYPE Committee regarding this matter on 7th March 2023.

The Education Department's civil servants are unable to tell us which sections of the guidance are statutory and which are non statutory, despite drafting the guidance.

The Children's Commissioner has voiced she was 'disappointed [with the lack of] an evaluation plan to be published alongside any new guidance' (The Children's Commissioner for Wales, 16th May 2023)

Whilst we as parents and carers do not have appropriate legal knowledge on what is considered lawful. The guidance appears rushed with many errors that are most questionable in this regard and so we ask that the committee launch an urgent enquiry into the home education statutory guidance that has been published, in

order for the document to be thoroughly scrutinised to ensure it has been appropriately assessed and due process has been followed.

Cyflwyniad / Submission 6

I am writing to you to ask if you would launch an enquiry into the recently published guidance Elective Home Education.

I am extremely concerned about the negative impact this will have on home educated children especially in the area of respecting privacy and home life. Children may be expected to have face to face meetings without their consent to ensure suitability of education, with the added pressure of feeling if they don't perform well they will be sent to school.

This will threaten their entire way of life and the personalised education that they are currently receiving.

Cyflwyniad / Submission 7

I am writing to you in your capacity as chair of CYPEC concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities

I have sent the following email to the Education Minister, can you help with this?

Dear Mr Miles

I am contacting you in your capacity as Education Minister concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities.

How are you expecting Local Authorities will implement their duties regarding the new ALN Act for Home Educated Children when they are already under immense pressure within the state system. Waiting times for support are already too long to support families.

How will authorities comply with the new ALN code and Home Education proposals?

What funding has been allocated for ALN within Home Education?

How are Welsh Government expecting Local Authorities will implement their duties regarding the new ALN Act for Home Educated Children when they are already under immense pressure within the state system. Waiting times for support are already too long to support families.

How will Authorities comply with the new ALN code and Home Education proposals?

What funding has been allocated for ALN within Home Education?

Cyflwyniad / Submission 8

Whilst I am pleased to note that WG have recognised in paragraph 1.12 the alternative approach home educators take to that of a state education and in paragraph 4.20 that any enquiry the Local Authority conduct should be sensitive to the family circumstances, the guidance has limited understanding of home education. The document contains many contradictions, and questionable requirements for Local Authorities making it an unworkable, counterproductive document for both Local Authorities and home educators.

Local Authorities and home educators would like to have a mutually respectful co-operative relationship. The underlying tone and content of this document, in its current form, does not aid in that relationship. I, and hundreds of other home educating families, are very concerned about the content of the guidance. In particular the requirement in paragraph 4.28

"meetings that state Local Authorities should ask to see examples of learning, a variety of work both complete and incomplete in varying standards".

Also paragraph 4.21 is particularly conflicting.

Welsh Government are taking **some** of the rights of children and implying that children are **obligated** to meet with the Local Authority and that the authority have greater jurisdiction over a child than a parent. They are combining the child's right to voice their opinion, with the suitability of education which section 436a of the education act does not require. Welsh Government are implying that it is only the state that can hear the voice of a child and not a parent. We are parents taking care of our own children.

The community has previously funded legal opinion and a rebuttal, which we ask you to consider. This has previously been sent to the Legislation, Justice and Constitution Committee can be viewed here <https://business.senedd.wales/.../LJC6-07-23%20-%20Paper...>

The Chair of the LJCC wrote to the CYPE Committee regarding this matter on 7th March 2023

The Education Department's civil servants are unable to tell us which sections of the guidance are statutory and which are non statutory, despite drafting the guidance.

The Children's Commissioner has voiced she was 'disappointed [with the lack of]

an evaluation plan to be published alongside any new guidance' (The Children's Commissioner for Wales, 16th May 2023)

Whilst we as parents and carers do not have appropriate legal knowledge on what is considered lawful. The guidance appears rushed with many errors that are most questionable in this regard and so we ask that the committee launch an urgent enquiry into the home education statutory guidance that has been published, in order for the document to be thoroughly scrutinised to ensure it has been appropriately assessed and due process has been followed.

Submission 8a

General Comment No. 12 (2009) The right of the child to be heard.

16. The child, however, has the right not to exercise this right. Expressing views is a choice for the child, not an obligation. States parties have to ensure that the child receives all necessary information and advice to make a decision in favour of her or his best interests.

https://resourcecentre.savethechildren.net/document/general-comment-no-12-2009-right-child-be-heard/?fbclid=IwAR3_5jpkjuo1UvVyS09oqwQfsqAohYV4FpSCYP46k5xFJuWHPRDV3CyAilo

Cyflwyniad / Submission 9

I am writing to you in your capacity as chair of CYPEC concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities.

I have sent the following email to the Education Minister, can you help with this?

Dear Mr Miles

I am contacting you in your capacity as Education Minister concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities. Why has there been no review, assessment or evaluation of the effectiveness of the current Non Statutory home education guidance for Local Authorities that was issued in 2016?

Why has there been no review, assessment or evaluation of the effectiveness of the current Non Statutory home education guidance for Local Authorities that was issued in 2016?

Cyflwyniad / Submission 10

It has come to my attention that the Welsh government have published the elective home education guidance (may 2023).

The exiting non statutory guidance is already working well and allows for positive relationships to be formed by local authority , so this will not benefit home educated children in any way. I also believe that this will be damaging to the good relationships with the la that many home educators currently have.

I am concerned that these new regulations threaten children's rights and hope that they will be adequately debated in the Senedd.

Cyflwyniad / Submission 11

The Minister of Education has released new Statutory Guidance for Home Education (12th May 2023).

Whilst the guidance has some limited understanding of home education. The document contains many contradictions, and questionable requirements for Local Authorities making it an unworkable, counterproductive document for both Local Authorities and home educators.

Local Authorities and home educators would like to have a mutually respectful co-operative relationship. The underlying tone and content of this document, in it's current form, does not aid in that relationship.

The community has previously funded legal opinion and a rebuttal, which we ask you to consider. This has previously been sent to the Legislation, Justice and Constitution Committee can be viewed here <https://business.senedd.wales/.../LJC6-07-23%20-%20Paper...>

The Chair of the LJCC wrote to the CYPE Committee regarding this matter on 7th March 2023

The Education Department's civil servants are unable to tell us which sections of the guidance are statutory and which are non statutory, despite drafting the guidance.

The Children's Commissioner has voiced she was 'disappointed [with the lack of] an evaluation plan to be published alongside any new guidance' (The Children's Commissioner for Wales, 16th May 2023)

Whilst we as parents and carers do not have appropriate legal knowledge on what is considered lawful. The guidance appears rushed with many errors that are most questionable in this regard and so we ask that the committee launch an urgent enquiry into the home education statutory guidance that has been published, in order for the document to be thoroughly scrutinised to ensure it has been appropriately assessed and due process has been followed.

Cyflwyniad / Submission 12

Request for an enquiry to be launched into the recently published home ed guidance

We request the above for the following rationale:

1) the workability of the guidance, putting more pressure on the Local Authority when they already have resource and capability issues. Resourcing should be used to support families in crisis due to the education departments lack of knowledge, expertise and care, pushing them into crisis while children attended mainstream (for those children who have been removed from mainstream because of the failure of the LA)

2) Increasing numbers of home educated children have negative experiences of the education body due to the LAs lack of understanding of anything from attachment difficulties, trauma, to ASD.

Having them in the home, interrogating children as to what they have done, whether they are 'happy' and the general traumatic experience of having someone new involved in their lives would be inappropriate for most children in this situation and probably result in a backlash of negative behaviour and harmful anxiety attacks, self harm and depression.

It is not workable, appropriate or necessary.

3) I would add that while the children are obviously the main consideration, the pressure and stress that such visits would put on parents and carers could be huge. This would be both in the respect of the suggested meetings etc and the aftermath of supporting the children and helping them manage their behaviours, where they had been settled and building strategies to help anxieties.

4) lawfulness of such actions

Cyflwyniad / Submission 13

As you know, the Minister of Education has released new Statutory Guidance for Home Education (12th May 2023). Whilst the guidance has some limited understanding of home education, the document contains many contradictions, and questionable requirements for Local Authorities making it an unworkable, counterproductive document for both Local Authorities and home educators.

Local Authorities and home educators would like to have a mutually respectful co-operative relationship. The underlying tone and content of this document, in its current form, does not aid in that relationship.

The community has previously funded legal opinion and a rebuttal, which we ask you to consider.

The Chair of the LJCC wrote to the CYPE Committee regarding this matter on 7th March 2023. The Education Department's civil servants are unable to tell us which sections of the guidance are statutory and which are non statutory, despite drafting the guidance.

The Children's Commissioner has voiced she was 'disappointed [with the lack of] an evaluation plan to be published alongside any new guidance' (The Children's Commissioner for Wales, 16th May 2023)

Whilst we as parents and carers do not have appropriate legal knowledge on what is considered lawful, the guidance appears rushed with many errors that are most questionable in this regard and so we ask that the committee launch an **urgent** enquiry into the home education statutory guidance that has been published, for the document to be thoroughly scrutinised to ensure it has been appropriately assessed and due process has been followed.

Cyflwyniad / Submission 14

It has come to my attention that the Welsh government have published the elective home education guidance (may 2023).

The existing non statutory guidance is already working well and allows for positive relationships to be formed by local authority, so this will not benefit home educated children in any way. I also believe that this will be damaging to the good relationships with the la that many home educators currently have.

I am concerned that these new regulations threaten children's rights and hope that they will be adequately debated in the Senedd.

Cyflwyniad / Submission 15

I am writing to you in your capacity as chair of CYPEC concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities I have sent the following email to the Education Minister, can you help with this? Regarding references to an "agreed core offer" in standard copy and paste letters received from WG/education department, - Exactly who has "agreed" either the content or the acceptance of this offer of services for Home Educators like taking out more books from Libraries or Access to CADW sites that we can already access for free? Have the home educating community agreed to either the content or the acceptance of the offer?

Cyflwyniad / Submission 16

I am writing to you in your capacity as chair of CYPEC concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities.

I am most grateful for your insight and understanding of the situation we are facing as Home Educators. I have sent the following question to the Education Minister. What is your opinion on this?

Dear Mr Miles

I am contacting you in your capacity as Education Minister in Wales, concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities.

What problems are solved by current Welsh Government proposals for statutory guidance for Elective Home Education, that cannot be solved under the existing EHE guidance?

What problems are solved by current Welsh Government proposals for statutory guidance for Elective Home Education, that cannot be solved under the existing EHE guidance?

Cyflwyniad / Submission 17

It has come to my attention that the Welsh Government has published the Elective Home Education Guidance (May 2023). This is incredibly important to all families who have chosen to home educate, and it is deeply concerning, confusing and in many areas very contradictory. The existing statutory guidance has been working well, to date. Many families have a positive relationship with their local authority, but this has the potential to undo all of that in its entirety.

We all hope that these new regulations can be adequately debated in the Senedd within sufficient time.

Once we have had more time to consider the Welsh Government papers in more detail, I will further contact you with my comments, of which I hope will be helpful.

Cyflwyniad / Submission 18

I am a XXXXXXXXXXXXXXXX home educated person and I request that you please launch an urgent inquiry into the damaging Welsh Government guidance on elective home education.

Please use this email and the email below to consider something of the damage that this guidance would cause.

I have tried to put in a complaint to the Welsh Government, but they have refused to consider it. I have tried to explain the damage that their ideas would cause to young people like me, but all I get are copy and paste responses (that I know other people have had too) including a response that openly tell me that if I, or anyone like me, refuse to be interviewed about my personal and private life and education then legal proceedings would result against my family unless I went to school.

I cannot begin to tell you how second rate, how mistrusted this makes me feel.

I cannot begin to tell you how much damage would have been done to my life and education if I had been forced to be regularly interviewed about my education and give an account of my "progress". Because "progress" in home education does not look like "progress" in school. Home education is much better than school education, but we don't jump through the same hoops at the same times - in fact that is exactly what makes it better.

School was so traumatic. It has been quite a few years since I last went to school and the way it crushed me still crushes me now.

I would not be here now if I had been forced to stay in, or go back to school.

I would not have survived it.

There will be suicides of young people if the Government insists in bullying them into interviews and forcing them into school if they refuse. I am not being overly dramatic saying that. These are real lives we are talking about. Don't push young people to the edge of that to have to prove in each case that interviews are damaging.

I do not want to explain further to you how dreadfully damaging school can be.

Please believe me and listen to me even though the Government does not.

My parents listened to me and supported me throughout my education, the Government do not.

Having my own Government use SCHOOL and legal action to make us go there as threat to coerce me and young people and children like me to conform to be interviewed and observed as if I have no rights or opinions and as if it knows better than I or my family is the most abhorrent thing I can imagine.

To use the thing I dread the most as a threat to make me dance and perform like a puppet - it is despicable.

I love being home educated. I love learning. Why deprive me of my education? If my parents say I am being home educated why would you not believe them? Why do you assume all home educating parents are liars unless we all jump through hoops to prove we are not?

Those hoops you would make us jump through are fiery ones. Those hoops would damage us. They would traumatise us. Not just DURING the interviews. The whole thought of having to please someone else would take over my education.

Now - I am free to learn for the way learning enhances me as a person, for the way it benefits me, for the way it interests me.

I refuse to let my self worth and my education be overtaken by the concept of having to please other people.

I left school when I was X. I did not learn to read properly probably until I was maybe X - not because my parents were not encouraging me and helping me but because it just did not click. Plus I did not want to read because trying gave me terrible flashbacks of school. But when reading clicked, I loved it. I started to devour encyclopaedias. I have had work I have written published nationally and have several GCSEs and other similar qualifications before the age that these are taken in school. IF I had been forced to be interviewed and my "progress" assessed when I was younger, I could easily have been forced into school. That would have ruined my education and I would either not have gone or not have survived it. Home education gives long term not short term results. My parents would have been placed under pressure to MAKE me learn more quickly or in a different way. Thankfully they had the patience and wisdom to not force me but to gently and continually encourage, guide and support me but never to pressurise me, never to make me feel bad if what I was doing wasn't as "good" in other people's eyes as the gold standards that schools are meant to reach. and the result of that is that in the long term I have done far "better" than friends at school. But it is not "better" - it is where I should be, at the time I should be. But it is far far far "better" than it ever would have been if I had been forced into school.

I cannot begin to tell you how awful, how traumatic the thought would have been of being threatened with, let alone being forced into school.

My voice has always been that I want to be home educated and that I do not want to have to explain that perfectly reasonable and lawful choice to strangers. Why ignore my voice?

Learning is like a flower opening from a bud. Force it before it is ready, pressurise it, rip it open to see what is inside and you will damage it beyond repair.

We are not performing monkeys to dance to someone else's ideas. To make an animal do that is cruel. So why force us under threat of taking our parents to court and then try to pretend it is a "positive experience"?

My parents discuss issues of consent with me as a young person. How can going on a date be happy and positive if the person you are on the date with threatens you with things you dread, threatens to do things that would harm your children and family unless you do what they want?

I am not a data chip. I do not consent to my data being shared. Just being home educated is not a risk factor and is not a reason to be sharing my data.

The Government pretends it wants to "support" us. That is just such a ridiculous claim. It wants to control us, inspect us like some kind of animals in a laboratory - except those animals' sense of self worth and esteem would not be damaged anywhere near as much as ours would by implying that we have to meet other people's expectations and by implying our family are liars.

I want to do four A levels, I have the subjects selected that would work best for me. I cannot do those through school, there is no way I would manage a classroom environment - plus school simply would not allow me the options I choose or to study in the way that suits me best. But each A level EXAM costs over £2000 - that's just to sit the exams, not any other costs of studying. but will the Government support me with that? no. Will the LA? no - we've asked, nothing at all. Support? Nonsense.

Want to "support" us? Take that money they are wasting on paying people with no real training to carry out another Spanish inquisition and let us home educators explain how it could be used to REALLY support us.

But that would mean listening to us which is something that the Welsh Government just does not do.

We would far rather really do without a lot of nice things as a family to be able to keep the rights to education than sell out that right for the odd voucher or to be told we can go and see a CADW castle (which we already can for free by the way).

SO please, please urgently ensure there is a full inquiry into this horribly damaging guidance. Please make sure you examine all the ways it is unlawful. but also please please ensure you look at all the ways it is damaging too, because I suspect that the Welsh Government is so determined to try to have its way that they will just try to play legal tricks to pretend it has the right and power to do whatever it wants regardless of what we young people and families say. We really need the Senedd in Wales to do its job of standing up for the people of Wales and ensuring that only what is right and lawful happens to us. We need the Senedd to stop us being so bullied and threatened.

Please help us.

Dear Mr Miles,

XXX XXXXXX, XXXXXXX XXXXX XXX XX XXXXXX XXXXX XXXX XXXXXX.

When revising today about the McCarthy Era in the USA in the 1950s, I was intrigued to read how the textbook, to depict the bullying and unjust nature of the interview methods used by McCarthy, stated how,

"any refusal to answer was taken as a sign of guilt".

Yet Mr Miles, isn't that the approach Welsh Government are taking with their ideas of forcing children, like myself, into mandatory meetings with authorities against our wills, without consent of us young people, or consent of our parents?

Doing so purely because we continue to be home educated rather than taking the Government up on its offer of being educated by them instead?

*Isn't this what the Government are wanting to do by forcing our families into meetings, and we if do not comply then forcing us into courts or schools –by taking **"any refusal to answer as a sign of guilt"** to automatically presume that education cannot therefore be considered suitable.*

Mr Miles, I do not consent to invasion of my personal life with unwanted meetings. Does that make my family criminals?

The irony however also made me laugh. Many families have tried to engage with yourself and with the Education Department, only to be effectively ignored or palmed off with copy and paste replies that either do not answer the points and questions, or in effect say, "we're not talking to you, just go away and be quiet".

Is **"any refusal to answer"** by Welsh Government also **"a sign of guilt"** on their part?

Of **"guilt"** of being paternalistic or autocratic?

Of **"guilt"** of assuming that any group that they do not understand must need **"regulating"**?

Of **"guilt"** of assuming that any group they do not understand must automatically need **"monitoring"**?

Of **"guilt"** of, like McCarthy, being suspicious of any minority group and assuming know better than them?

Of **"guilt"** of proceeding like some 1950s B movie robot that once it has been mistakenly set on a course just keeps going oblivious to the damage it is causing?

Of **"guilt"** of continuing with what it knows is unlawful?

Please, Mr Miles, listen to us.

Please stop this damage and chaos.

The present guidelines work. Why try to fix what isn't broken?

Why not just keep these? If you genuinely want to add "support", why not just add "support" to these?

Wouldn't that be such a popular move?

Please chart a better course, set a higher level of conduct by not automatically following plans that even your predecessor knew were full of problems and did not have a lawful basis.

Be the one to set the standard for listening to and serving the community that elected you.

Cyflwyniad / Submission 19

We are writing to express our grave concern about the recent changes to Elective Home Education (EHE) Guidance in Wales. As dedicated Home Educators of our children XXXX X XXX X, we believe the new legislation undermines not only our children's rights to a suitable education based on their needs and preferences but

also the entire legal basis under ECHR Article 8 under which all government regulations and guidance has previously been drafted and regulated.

The ideological and philosophical views which we feel are better promoted through Elective Home Education are grounded in the European Convention on Human Rights Article 8 which protects family life and children's rights from the overt intrusion by Social Services and Government Departments which this new legislation actively promotes.

The range of reasons listed by the British Government for Elective Home Education include not only these ideological or philosophical views, but also a dissatisfaction with the school system, mental health, bullying and children unwillingness to go to school. All of which are in our view systemic issues in the school system itself.

As it is also clear from Elective Home Education (EHE) Guidance that the government curriculum is new, this new guidance seems to attempt through the back door to impose government guidance as to what is taught how and when. The change from Educational regulation through school to educational regulation by LA/Social Services will lead to unqualified personnel making decisions over what is an appropriate education for children who are being Home Educated.

The [GOV.UK](https://www.gov.uk) guidance clearly states:

"2.11 There are no legal requirements for you as parents educating a child at home to do any of the following:

Acquire specific qualification for the tasks

Have premises equips to any particular standard

Aim for the child to acquire any specific qualification

Teach the National Curriculum

Provide a "broad and balance" curriculum

Make detailed lesson plans in advance

Give formal lessons

Mark work done by the child

Formally assess progress, or set development objectives

Reproduce school type peer group socialisation

Match school base, age specific standards"

As it would appear that the new Welsh Government legislation directly contradicts the above listed provisions, it is questionable how the courts of England and Wales will decide upon the matter until which time this leaves parents in limbo with no time to adjust or properly address their legal and educational concerns.

As there has been no effort prior to this legislation to consult constructively with the numerous and dedicated Elective Home Education Families in Wales and beyond, it is entirely understandable that Home Educated feel this legislation to be unsupportive of the underlying educational basis not only of our own educational approaches but also of the rights to Home Education per se.

As Home Education is a huge commitment for our family and others alike and in the absence of any negative outcome for Home Educated children, it is deeply questionable why the Welsh Government does not engage into a constructive dialogue as to how Home Educated can be supported than undermine and if their concerns are regarding the increase removal of children from school to be Home Educated then their time and the extensive resources that the legislation will require would be far better spent reforming what issues parents feel led to their disenfranchisement with the school system as it stands.

Surely obtaining such insight and reforming schools where necessary would be far more fruitful and constructive than giving LA/Social Services carte blanche to coerce children back to school against their own and parents/carers wishes.

Home Education is about so much more than not attending school, and this legislation provides little scope for understanding and holistic educational approach and children's wider welfare. School classes of up to 30 children do not represent either an optimal education environment or the healthy socialisation of children. Such an environment and educational approach encourages bullying, competition and fear of failure as well as not being responsive to children's individual rates of learning nor their specific interest.

It is unfathomable how Social Services are meant to interpret and enact this new legislation, given their limited resources without grossly undermining the safeguarding provided by ECHR Article 8 upon which the basis of our civil society in post war Britain has been built.

XX X XXXX XXXXXXXXXX XXX XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXX who lived and worked in both Wales and England as well as having family abroad, travel is a central and valuable part of our children's education. For these purposes, Home Education is clearly far more suitable than school based education where unfortunately travel is not an option and race can very often be the basis of bullying and prejudice.

To sum up, it would appear this new legislation has been poorly thought through and swiftly enacted with little consideration for the basis on which Home Education has been successfully based upon since its inception and the protection granted to Home education under existing laws and ECHR Article 8. We as a family together with others in the Home Education Community will continue to Home Educate in the best interest of our children and seek protection from the courts if necessary to challenge any unlawful intrusion or imposition of this legislation which contradict the existing law and protection quoted above.

Submission 20

Attached is an open letter organised by a fellow home educator signed by a number of people of significance and experience in the realms of progressive education and safeguarding, objecting to the new WG guidance on home education in Wales.

To:

Re: Elective Home Education Guidance May 2023 (288/2023)

Parents and carers – not local authorities – bear responsibility for provision of a child's education. This is established both in primary legislation¹ and in human rights frameworks as the UN Special Rapporteur on education stated in 1999:²

"The objective of getting all school-aged children to school and keeping them there till they attain the minimum defined in compulsory education is routinely used in the sector of education, but this objective does not necessarily conform to human rights requirements. In a country where all school-aged children are in school, free of charge, for the full duration of compulsory education, the right to education may be denied or violated. The core human rights standards for education include respect of freedom. The respect of parents' freedom to educate their children according to their vision of what education should be has been part of international human rights standards since their very emergence."

This ill-thought through guidance upends this principle, requiring local authorities to assess the provision of education and a child's progress, relegating the views of

¹ s7 Education Act 1996

² <https://www.ohchr.org/en/statements/2009/10/statement-special-rapporteur-right-education>

parents and carers as secondary to that of the state. Assuming assessment duties is no minor administrative updating of guidance but instead represents a fundamental shift in the relationship between state and family, the repercussions of which are seismic.

Nor does the guidance address the practicalities of how local authorities are to meaningfully take this responsibility from parents. While parents and carers know their children, see their progress or struggles up close, know what they are interested in and what they want to do local authority staff do not know these children. Within a school setting, children are able to be assessed because of the uniformity of provision and expectations, this is not the case for home educated children where what a suitable education is will look different for every child. How are local authority teams – especially given a widespread lack of qualifications and experience in alternative educational approaches - to evaluate a child's education? How are they to judge if perhaps a child on one particular day might be tongue-tied or shy? How on a brief meeting are the views of local authority officers to be given more weight than that of the parent or carer? This is the reality of what is mandated by this guidance and the practical implications to the lives of children are huge.

Home education is an important freedom for families. Not only as it is for some - a choice made on the basis of parental or carer philosophical beliefs about education - but also as a vital safety net for the increasing numbers of children failed by the school system.

Governmental guidance must not – as this guidance does - undermine parental and carer responsibility for children in contravention of primary legislation and of human rights principles

Undersigned

Dr Chris Bagley, Institute of Education, UCL

Dr Beth Bodycote, Not Fine in School

Dr Ian Cunningham, Self-Managed Learning College

Charlotte Church, AWEN

Jonathan Field, co-founder AWEN

Tristram C. Llewellyn Jones, Home educator and civil liberties campaigner

Dr Harriet Pattison, Liverpool John Moore University

Heidi Mavir, author 'Your Child is Not Broken'

Alison Sauer, Trustee, Centre for Personalised Education

Dr Kevin Smith, Education, Cardiff University

Jo Symes, Progressive Education

W. Charles Warner, Education Otherwise

Lord Wei of Shoreditch

Stephanie Yorath, The Victoria Climbié Foundation UK
Rose Arnold, Suitable Education

Submission 21

I am writing to ask that you launch an inquiry into the new home education guidance which I believe to be illegal and discriminatory.

The intention to move the responsibility for education from parents to the State and the implication that children can be forced into meetings are not within the scope of the current law. Applying such intrusion into family life and parental responsibility only to a certain group of people based on a parenting decision seems to me to be a form of discrimination.

Please ensure that these issues are properly looked into and that the guidance is paused until it is done so.

Submission 22

I am writing to you in your capacity as chair of CYPEC concerning proposals for new Home Education Guidance for Local Authorities.

I have sent the following email to the Education Minister, can you help with this?

On 04/05/2022 Jeremy Miles answered written question WQ85029 with the following:

“In September 2021, I agreed to progress the proposals for elective home education (EHE) consulted on in 2019 and 2020, with the aim of ensuring that children and young people receive a suitable education, whilst making progress on identifying children missing an education.”

Submission 22a

Why did The Education Minister agree to recommence work on Home Education?

My journey as a home educator began nearly XXX XXXXX XXX when my eldest son, a wonderful, musical, knowledgeable history buff XXXX XX told me he wanted his life to end.

He had suffered bullying, torment and discrimination at school due to being autistic (undiagnosed at that time) and the school was incapable of providing a suitable education in safety.

My son suffered humiliation and disrespect from other children whilst in state education due to being neurodivergent, but of course, sadly, society in general can

also be intolerant of diversity. Most families who home educate have, at some time or other, experienced being treated with disrespect and suspicion simply for being different – simply for exercising our right under the law to choose how our children are educated. The Welsh government appears intent on causing us further harm by stigmatising our situation through repeatedly conflating our educational approach with safeguarding issues and implying that there is an inherent problem with us simply due to our children’s learning not taking place in school. This is discriminatory and insulting and clearly projects that Wales is a country that does not value or respect diversity in individuals, family life or in education.

However, this guidance really does mark a new low in the lack of respect and understanding towards home educators and home education from a Welsh government which has repeatedly asserted the belief that all children should be in school. The WG guidance has its basis in a presumption that home educating parents are not putting their child’s education first and that parents have to provide evidence to prove that they are not guilty of neglecting their duty. This effectively sets us up as guilty until proven innocent.

The state’s right to intervene is only lawful when there is reason to believe that suitable education is not taking place; this guidance effectively calls for parents to be examined by the state for evidence of failure, using our children as the source of that evidence. This mandate is accompanied by a fundamental disrespect and ignorance of home education philosophies and diversity of approach. It is not sufficient or acceptable to merely pay lip-service to an understanding of this – the Welsh government just acknowledging that there are varied approaches to education outside of the institution of school is not sufficient to even begin to approach empathising with the lived experiences of home educating families. It is also very difficult to remove an inbuilt bias towards what to expect to see or hear from a child when most council EHE officers have had previous careers as school teachers.

This school-biased thinking was highlighted in the Senedd Plenary of 6th June by the Minister for Education himself when he referred to us as parents who “teach at home” – most home educators in the UK would rigorously object to their role being described as teaching their children, in the same way that we repeatedly have to explain that most of us do not “home-school”; we are enablers, facilitators, mentors and supporters of our children’s education and we often learn collaboratively alongside our children. But how would the education minister know that when he and other influencers (e.g. Estyn) only have experience of the school system where children are taught and schooled and produce a predictable, measurable output?

The Minister for Education also spoke in a contradictory manner about meetings with children not being mandatory but then emphasised that seeing and talking with the

child is how the suitability of an education is to be judged. And of course if the parent/child do not consent then prosecution and a school attendance order can follow. As I'm sure you are aware, there is no appeals process in place.

Is this supportive? My youngest child, XXXX XX certainly does not feel supported by this guidance – he feels threatened and fearful of it and those who are behind the thinking. He is aware of being part of a minority in society and how governments in the past have been guilty of huge injustices towards minorities.

I find it somewhat ironic that I had observed, in recent years, the beginnings of a more friendly and supportive role from our local education authority through provision of a variety of events, workshops and activities for home educating families. Unfortunately, in the last 12 months these provisions have largely disappeared (I assume that funds are now redirected in readiness for the new monitoring roles) and our local college, XXXXX XX XXXXX XXXXXXXXX XXX XXXXX XXXXX, has announced that it is no longer accepting external exam candidates.

In light of the above, do you believe it possible, as has been suggested by Trefnydd Leslie Griffiths, that the new guidance "will provide an opportunity for the local authority to develop a positive relationship with families"?

Submission 23

The Minister of Education has released new Statutory Guidance for Home Education (12th May 2023).

Whilst the guidance has some limited understanding of home education. The document contains many contradictions, and questionable requirements for Local Authorities making it an unworkable, counterproductive document for both Local Authorities and home educators.

Local Authorities and home educators would like to have a mutually respectful co-operative relationship. The underlying tone and content of this document, in its current form, does not aid in that relationship.

The community has previously funded legal opinion and a rebuttal, which we ask you to consider. This has previously been sent to the Legislation, Justice and Constitution Committee can be viewed here

<https://business.senedd.wales/documents/s134220/LJC6-07-23%20-%20Paper%2018%20-%20Letter%20from%20Families%20First%20in%20Education%20Wales%2021%20February%202023.pdf>

The Chair of the LJCC wrote to the CYPE Committee regarding this matter on 7th March 2023

The Education Department's civil servants are unable to tell us which sections of the guidance are statutory and which are non-statutory, despite drafting the guidance.

The Children's Commissioner has voiced she was 'disappointed [with the lack of] an evaluation plan to be published alongside any new guidance' (The Children's Commissioner for Wales, 16th May 2023)

Whilst we as parents and carers do not have appropriate legal knowledge on what is considered lawful. The guidance appears to be rushed with many errors that are most questionable in this regard and so we ask that the committee launch an urgent enquiry into the home education statutory guidance that has been published, in order for the document to be thoroughly scrutinised to ensure it has been appropriately assessed and due process has been followed.

I would be most grateful if you could launch an urgent investigation into the newly published guidance as there are many concerns regarding the guidance including how this is going to affect HE Children's mental health.

Submission 24

Whilst there are some positive paragraphs, the overall tone, is a document that has many contradictions, and is unworkable for both the Local Authority and the home education community. It appears to be rushed.

It is positive to note that Welsh Government recognise that 'Learning can take place in a range of locations...[and the importance of its] ability to be flexible and adapt to events and circumstances on a daily basis (4.8.)

Also that Welsh Government is 'mindful that home educators are **not** required to, among other things, have formal lessons, and mark work done by their child (See 4.13, for the full list)

However, despite a few sections demonstrating a limited understanding of home education. The document is completely incompatible with home education, and hundreds of families across Wales are very concerned.

The key issues are

- The local authority decides what is a suitable education (4.6,4.11, 4.16,4.17, 4.18, 4.28)
- The local authority has the right to mandatory meetings with the child and parent, and failure to comply could ultimately lead to the child being removed from the family home, under a care order (4.21, 4.34, 4.35, 4.37, 7.16, 7.17)

- There is no appeals process, nor is there any requirement for a local authority to ensure that staff are trained or understand bias, discrimination, or protected identities. (4.39,4.40,4.41)

It's important to note that the logical assumption of a family refusing to meet with the local authority could ultimately lead to a care order, has been verified by people far more knowledgeable than I am.

We are aware that Kirsty Williams on 11.12.19 told the Senedd that '...prior to final publication of the guidance and coming into force for the regulations, they will be subject to robust process and scrutiny, such as data protection impact assessment, integrated impact assessment and a regulatory impact assessment to ensure both are lawful' (Kirsty Williams, 11.12.19) However, we believe this hasn't been done.

Nor has a consultation response been issued by the Education Minister, only a summary of comments, by the previous Education Minister.

There are many contradictions within the guidance, suggesting it has not been fully scrutinised by relevant parties. This may allow the document to be legally challenged, which will not only cause embarrassment to the Welsh Government but will also be costly for the local authorities.

Contradictions, drafting mistakes and power grab points.

1.12 and 4.30 contradicts 4.4

3.13 Finding reception aged children by cross referencing live birth records.

4.7 contradicts 4.6, 4.4

4.12 makes no sense

4.21 contradicts itself and 4.34 and 4.37

4.28 contradicts 4.9

4.33 case law quoted makes no sense with heading

5.12 The wrong section is quoted to refer to. 4.21, which is about meeting the child

Submission 25

I was writing to you in your capacity as chair of the Children, Young People and Education Committee.

Mandatory meeting with LA representative

(Please bear in mind when reading this that our situation, like many families who opt for EHE, is complex. For the sake of brevity I will summarise but this summary merely scratches the surface of what I could say here.)

I am not currently home educating my daughter, but her needs are such that we may need to consider it in the near future. Her anxiety regarding appointments with professionals is extremely high and my experiences talking to other parents and professionals (particularly in the worlds of mental health and trauma informed practise) demonstrate we are not alone in this situation. Apart from the other issues raised in my first email, it is a very great concern to me that, if we were to opt for EHE at some point in the near future, the requirement to meet with a member of the LA would be a massive source of stress and anxiety for her, even with me present, but to be told she is not allowed to have me present would be even worse, very likely leading to further traumatisation. Advice from trauma specialists is to prioritise felt safety and building relationships with key people. This would not be possible in the scenario which is being proposed by the government. Furthermore, advice from chronic fatigue specialists is that stress is to be avoided where possible, as it can cause flare ups or relapses. (I can provide you with relevant sources on these issues if that would be of help.) Our GP and other adoption specialists also agree that to have multiple different professionals dipping in and out is detrimental to her well-being and her recovery process. There is no provision being made within the current proposals to address this type of problem. **If the proposals go ahead I could be forced to make a choice between safeguarding my daughter's mental health and well-being and breaking the law.**

Can you see that this is a very frightening situation to be in?

Mental health crisis and attendance policies are exacerbating the situation

I am certain I am not alone in this situation. Levels of anxiety in children are clearly rising and I hear all the time how attendance figures have dropped drastically since the pandemic. Parents are being forced to consider educational alternatives for their children when they would not otherwise have chosen. Even just in my circle of close friends and family, I know of at least X children from X families who are experiencing anxiety around school - ranging from KS1-4. None of these are families who would previously have considered EHE, but some are coming to the conclusion they may not have much choice because of the detrimental effects they observe school attendance is having on their children. If I am representative of the general population, we are looking at a problem on a massive scale. Increasing the pressure on parents to comply with a system which is not working for their child is not a compassionate or even a pragmatic way forward. Attendance "targets" and rewards/punishments only make the problem worse because they do not address the underlying causes. They put pressure on schools, which is then transferred to parents and children. Increasing pressure is unhealthy for everyone. As a teacher I can speak from personal experience at both ends.

Please understand, I am not referring to parents who are negligent or children who are truanting. These are parents who are deeply concerned for their children's health and well-being and feel stuck between a rock and a hard place. For people like this, EHE sometimes becomes their only option. We may soon be one of those families.

Can you see how this wider context exacerbates the problems posed by the legislation?

A plea for help

Please, please, please will you, as chair of the Children, Young People and Education Committee, listen to our pleas for a wiser and less heavy handed approach. To make visits with a "stranger" mandatory for a child who is emotionally, physically or mentally fragile is not wise or kind and may not be for those who are more resilient either. To prevent them from having their primary carer present at such a meeting could cause huge distress, even more so because there is the potential for the results of such a meeting being that their parents/carers' provision could be judged as inadequate - and all on the basis of what they say. This is a burden that should not be placed on children. I urge you to rethink this.

These are very real concerns and I don't think it is an exaggeration to say that they constitute safeguarding concerns. I know each case will be different, but that is exactly the reason that a blanket mandatory requirement is inappropriate and potential harmful to many children like my daughter.

Can you see the kind of risks I am describing associated with what the government is proposing?

Are you happy to expose families, such as ours, to those risks?

I would be happy to talk to you further about these issues if that would be of help. As I say, I am not alone in these very real concerns and the feelings of threat that they pose to us. Please do not leave us or our children without a voice in this.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: JJ/PO/242/2023

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

13 Gorffennaf 2023

Annwyl Huw,

Rwy'n ysgrifennu atoch yn dilyn y drafodaeth yn y cyfarfod llawn ar Reoliadau drafft Gwastraff Pecynnu (Casglu a Chofnodi Data) (Cymru) 2023 yn y Pwyllgor ar 11 Gorffennaf 2023 i gadarnhau'r materion a gywirwyd cyn eu gwneud.

Yn y testun Saesneg o'r offeryn:

- yn rheoliad 2(1) mae'r termau Cymraeg cyfatebol wedi'u cynnwys mewn cromfachau ar ôl y diffiniadau o "the 2003 Act" a "branded packaging" (gweler pwynt craffu technegol 1);
- mae paragraff 15(1)(b) o Atodlen 1 bellach yn cyfeirio at "paragraph (a)" (gweler pwynt craffu technegol 5)

Yn nhestun Cymraeg yr offeryn:

- Yn rheoliad 16(6) mae'r gair "data" wedi'i gynnwys yn y lle perthnasol yn y trydydd llinell (gweler pwynt craffu technegol 4).

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Aelodau'r Pwyllgor Busnes

13 Gorffennaf 2023

Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru)

Annwyl Gydweithiwr,

Oherwydd amryfusedd gweinyddol, ni chafodd y ddadl Egwyddorion Cyffredinol ar Fil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) ei chynnwys yn y Datganiad Busnes i'w drafod ar 12 Medi 2023.

Mae'r Pwyllgor Busnes wedi cytuno dylai'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith gwblhau trafodion Cyfnod 2 cyn 20 Hydref 2023, ar yr amod bod y Senedd yn cytuno ar Egwyddorion Cyffredinol y Bil, ac mae'r Pwyllgor wedi trefnu trafodion Cyfnod 2 yn amodol yn unol â hynny. Byddai oedi i'r ddadl yn cael effaith sylweddol ar flaengynllun gwaith y Pwyllgor ac felly bydd y Llywodraeth yn cyflwyno cynnig i atal y Rheolau Sefydlog er mwyn galluogi'r ddadl gael ei chynnal yn unol â'r bwriad, ac rydw i'n gofyn i'r Rheolwyr Busnes gefnogi'r cynnig.

Bydd y ddadl ar y cynnig penderfyniad ariannol yn cael ei chynnal ar 19 Medi. Er na ellir cynnal unrhyw drafodion ynglŷn â'r Bil ar ôl Cyfnod 1 oni bai bod y Senedd wedi cytuno ar benderfyniad ariannol; os bydd y Senedd yn cytuno ar Egwyddorion Cyffredinol y Bil, bydd y ffenestr ar gyfer cyflwyno gwelliannau Cyfnod 2 yn agor, a fyddai'n caniatáu i'r Bil ddilyn yr amserlen bresennol.

Rwy'n gobeithio bydd dod â hyn i'ch sylw nawr yn rhoi digon o amser i chi drafod gyda chydweithwyr cyn inni gyfarfod nesaf ac ymddiheuraf am yr oruchwyliaeth weinyddol

Rwy'n copïo'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid.

Cofion,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

—
**Equality and Social Justice
Committee**

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r
Cyfansoddiad

Annwyl Huw,

Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar y Bil Dioddefwyr a Charcharorion

Diolch ichi am rannu copi o'ch adroddiad ar y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol uchod â ni. Fe welwch fod ein hadroddiad yn seiliedig yn bennaf ar wybodaeth a roddwyd gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip mewn ymateb i'n llythyr, a gawsom ar 5 Gorffennaf. Ein gobaith oedd cael tystiolaeth yn fwy eang gan y Foneddiges Vera Baird ar y pwnc hwn, ond yn anffodus nid oedd hi mewn sefyllfa i gyfrannu y tro hwn. Nid oeddem, ychwaith, wedi gallu nodi dewis arall addas o fewn yr amserlenni a oedd ar gael i ni.

At hynny, roeddem o'r farn, gan fod sawl cymal yn dal i fod yn destun trafodaethau a negodi parhaus rhwng Llywodraeth Cymru a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, y byddai'n ddoeth aros am ganlyniad y trafodaethau hynny cyn dod i unrhyw gasgliadau pendant.

Hyderaf y bydd y wybodaeth hon yn ddefnyddiol. Gwn fod ein pwyllgorau'n rhannu awydd i wella canlyniadau i'r rheini sydd ynghlwm wrth y system cyfiawnder troseddol yng Nghymru, ac yn gobeithio y gallwn barhau i gydweithio yn hynny o beth yn y dyfodol.

Yn gywir,

Jenny Rathbone AS

Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Senedd Cymru

Ein cyf/Our ref VG/00257/23

Paul Davies AS
Cadeirydd, Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
Senedd Cymru
Bae Caerdydd,
Caerdydd,
CF99 1SN

24 Gorffennaf 2023

Annwyl Paul Davies AS,

Diolch i chi am eich llythyr dyddiedig 26 Mehefin, yn gofyn am ragor o wybodaeth am waith gyda Phartneriaeth Porth y Gorllewin, strwythurau Llywodraeth y DU, Fframwaith Windsor a Model Gweithredu Targed y Ffin.

O ran y cyfleoedd hydrogen sy'n gysylltiedig â Phorth y Gorllewin, rydym yn gwybod bod yr argyfwng hinsawdd yn golygu bod rhaid inni ddefnyddio'r holl offer sydd ar gael inni i gyflymu'r cynnydd tuag at system ynni sero net. Rydym yn cynnal deialog rheolaidd â Phartneriaeth Porth y Gorllewin ar feysydd o weithgarwch ar y cyd ac roedd y Gweinidog Newid Hinsawdd yn brif siaradwr yn ei chynhadledd hydrogen yn ddiweddar yn ICCW. Rydym hefyd yn gweithio gyda Phrifddinas-Ranbarth Caerdydd a Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr i archwilio sut y gallwn gefnogi prosiect arddangos hydrogen sy'n canolbwyntio ar drafnidiaeth a gwresogi ardal.

Er ei bod yn dal i fod yn dechnoleg sy'n datblygu, mae priodweddau unigryw hydrogen yn golygu y gallai, ochr yn ochr â datblygiadau ynni adnewyddadwy helaeth, chwarae rhan gref wrth ddatgarboneiddio prosesau pŵer, trafnidiaeth a diwydiannol Cymru ac y gallai fod â rôl o ran darparu gwresogi carbon isel.

Mae'n hanfodol, wrth inni ddatblygu ein capasiti hydrogen, nad ydym yn cloi cenhedlaeth sy'n dibynnu ar ddefnydd parhaus o danwydd ffosil. Rydym am weld newid cyflym i hydrogen gwyrdd yng Nghymru cyn gynted ag y bo'n ymarferol bosibl.

Mae ein llwybr hydrogen yn nodi deg amcan sy'n canolbwyntio ar gamau gweithredu tymor byr sy'n ysgogi galw, cynhyrchu a champau gweithredu trawsbynciol hyd at 2025. Maent hefyd yn nodi ffyrdd o gynllunio ar gyfer prosiectau ar raddfa fwy i sicrhau bod Cymru mewn sefyllfa dda o ran hydrogen a thechnolegau celloedd tanwydd.. Rydym wedi ymrwymo i weithio gyda phartneriaid yng Nghymru i gyflawni ein huchelgeisiau.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

O ran strwythur yr Adran Busnes a Masnach, nid ydym wedi cael strwythur trefniadol manwl, ond mae gennym restr o gyfrifoldebau Gweinidogol, sef y rhain fel a ganlyn:

- Gweinidog dros Fasnach Ryngwladol - Gweinidog Huddleston
- Gweinidog dros Ddiwydiant a Diogelwch Economaidd - Gweinidog Ghani (hefyd y Gweinidog dros Ddiogelwch Buddsoddiadau yn Swyddfa'r Cabinet)
- Gweinidog dros Fuddsoddi – yr Arglwydd Johnson
- Gweinidog dros Fenter, Marchnadoedd a Busnesau Bach - Gweinidog Hollinrake
- Gweinidog dros Allforio – yr Arglwydd Offord (Gweinidog yr Arglwyddi yn Swyddfa'r Alban hefyd)
- Gweinidog dros Ddiwygio Rheoleiddiol - Iarll Minto.

Rwyf wedi nodi rhestr fanylach o gyfrifoldebau yn atodiad A.

Mewn perthynas â Fframwaith Windsor, mae rhaglen is-ddeddfwriaeth i weithredu rhai darpariaethau yn y fframwaith, yn enwedig y Cynllun Symud Nwyddau Manwerthu, yn cael ei harwain gan DEFRA gyda Gweinidog Materion Gwledig, Gogledd Cymru a'r Trefnydd yn arwain ar ran Llywodraeth Cymru. Rwy'n siŵr y byddai'r Gweinidog yn hapus i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor wrth i'r rhaglen fynd yn ei blaen.

Yn olaf, o ran Model Gweithredu Targed y Ffin, rydym yn disgwyl cyhoeddiad gan Lywodraeth y DU yn ystod yr wythnos neu ddwy nesaf. Byddaf yn rhoi diweddariad pellach i Aelodau'r Pwyllgor cyn gynted ag y caiff hwnnw ei gyhoeddi, gan nodi'r hyn y mae'n ei olygu i nwyddau sy'n symud i Gymru o ynys Iwerddon. Byddaf hefyd yn gosod Datganiad Ysgrifenedig yn y Senedd.

Gobeithiaf y bydd yr wybodaeth hon yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor.

Yn gywir,

Vaughan Gething AS/MS
Gweinidog yr Economi
Minister for Economy

Atodiad A

Enw / Rôl	Cyfrifoldebau
Nigel Huddleston AS Gweinidog dros Fasnach Ryngwladol	• Cytundeb masnach rydd (FTA) cyffredinol a strategaeth mynediad i'r farchnad • Trafodaethau FTA • Cysylltiadau masnach dwyochrog • Osaka 2025 Expo • Polisi amlochrog • Rhwymedïau masnach • Tariffau ac anghydfodau • Uned Rheoli Allforio ar y Cyd • Cenhadon masnach • Gweithredu ac adolygu Cytundeb Masnach a Chydweithrediad (TCA) y DU-UE • Ymwneud â thiriogaethau dibynnol ar y goron a thiriogaethau tramor • Y Comisiwn Masnach ac Amaethyddiaeth • Awdurdod Rhwymedïau Masnach
Nusrat Ghani AS Gweinidog dros Ddiwydiant a Diogelwch Economaidd	• Gweithgynhyrchu uwch • Modurol • Awyrofod • Cynaliadwyedd a Seilwaith • Dur • Deunyddiau • Y môr ac adeiladu llongau • Gwasanaethau proffesiynol a busnes • Cytundebau masnach rydd Canada a Mecsico • Diogelwch economaidd • Cyfraith yr UE a ddargedwir (diddymu a diwygio) • Sancsiynau • Ailadeiladu Wcráin • Cadwyni cyflenwi byd-eang • Mwynau hanfodol • Amddiffyn masnach • Bwrdd Cynghorol Datblygu Diwydiannol (IDAB)
Yr Arglwydd Dominic Johnson o Lainston CBE Gweinidog dros Fuddsoddi	• Strategaeth fuddsoddi • Hyrwyddo buddsoddiad ar draws pob sector • Rheoli'r berthynas â buddsoddwyr • Digwyddiadau buddsoddi (gan gynnwys Uwchgynhadledd Buddsoddi Byd-eang) • Sgrinio Buddsoddwyr DBT • Swyddfa Buddsoddi • Allforion amddiffyn a diogelwch • Deddfwriaeth fasnach yr Arglwyddi
Kevin Hollinrake AS Gweinidog dros Fenter,	• Busnesau bach a menter • Strategaeth ehangu • Mynediad at gyllid

Marchnadoedd a Busnesau Bach	• Y farchnad lafur a hawliau cyflogaeth (gan gynnwys yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol) • Gwasanaethau Post (gan gynnwys y Post Brenhinol) • Polisi defnyddwyr a chystadleuaeth (gan gynnwys rheoli cymhorthdal) • Cydnabyddiaeth gilyddol ar gyfer cymwysterau proffesiynol • Swyddfa Diogelwch a Safonau Cynnyrch • Ffyniant bro a thwf rhanbarthol • Llywodraethu corfforaethol a thryloywder • Archwilio ac ansolfedd • Lletygarwch • Manwerthu • Nwyddau defnyddwyr • Gofal personol • Swyddfa'r Post Cyfyngedig • British Business Bank • Comisiwn Cyflogau Isel • ACAS • Comisiynydd Busnesau Bach • Tŷ'r Cwmnïau • Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd • Gwasanaeth Cystadleuaeth • Y Gwasanaeth Ansolfedd • Tribiwnlys Apeliadau Cystadleuaeth • Pwyllgor Cyflafareddu Canolog • Swyddog Ardystio • Swyddfa Economeg y Gweithlu • Swyddfa'r Rheoleiddiwr Cwmnïau Buddiannau Cymunedol • Dyfarnwr y Cod Cyflenwi Nwyddau Groser • Dyfarnwr y Cod Tafarnau • Cyngor Dilysnodi Prydain • Cyngor Adrodd Ariannol • Pwyllgor Polisi Rheoleiddio
Yr Arglwydd Offord o Garvel Gweinidog dros Allforio	• Gweithredu a hyrwyddo strategaeth allforio ar draws pob sector • Cefnogi busnesau bach a chanolig (BBaCh) i allforio • Gwasanaeth Cymorth Allforio • Teithiau masnach a sioeau masnach • Defnyddio cytundeb masnach rydd (FTA) • Darparu buddsoddiad uniongyrchol allanol • Ymgyrch Gwnaed yn y DU, Gwerthu i'r Byd • Marchnad Fewnol y DU a'r Undeb • Bwrdd Masnach • Cyllid Allforio y DU
Iarll Minto Gweinidog dros Ddiwygio Rheoleiddiol	• Diwygio rheoleiddio trawslywodraethol • Gwell rheoleiddio • Deddfwriaeth busnes yr Arglwyddi • Pob Bil Aelod Preifat • Materion corfforaethol

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor
Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

SeneddCulture@senedd.wales

25 Gorffennaf 2023

Annwyl Delyth,

Confensiwn Cyngor Ewrop ar Ddiogelwch a Gwasanaethau Integredig mewn Gemau Pêl-droed a Digwyddiadau Chwaraeon Eraill

Rwy'n ysgrifennu mewn ymateb i'ch llythyr dyddiedig 14 Gorffennaf ynghylch y confensiwn uchod. Mewn perthynas â'ch cais am ragor o wybodaeth, gallaf gadarnhau:

- Fy mod yn croesawu cadarnhad Confensiwn Cyngor Ewrop o ddiogelwch a gwasanaethau integredig mewn gemau pêl-droed a digwyddiadau chwaraeon eraill. Mae'n seiliedig ar ddull o gydweithio rhwng yr holl randdeiliaid cyhoeddus a phreifat sy'n ymwneud â gwneud digwyddiadau chwaraeon yn ddiogel ac yn groesawgar, gan gynnwys cymunedau a chefnogwyr lleol ac mae'n ddull sydd eisoes yn cael ei ddilyn yng Nghymru, nid yn unig ar gyfer digwyddiadau chwaraeon, ond ar gyfer unrhyw ddigwyddiad mawr. Rydym yn cymryd ymagwedd gynhwysol ar gynllunio a rheoli digwyddiadau ac yn annog cydweithredu a chydlynu rhwng yr holl asiantaethau perthnasol.
- Nid oedd Llywodraeth Cymru yn ymwneud yn uniongyrchol â datblygu'r confensiwn, a lofnodwyd gan Lywodraeth y DU ym mis Mai 2019, ond rydym yn cefnogi ei egwyddorion.
- Mae swyddogion wedi trafod cadarnhau'r confensiwn gyda'u cymheiriaid yn Llywodraeth y DU gan gynnwys y Swyddfa Gartref, yn enwedig yng nghyd-destun y cais ar y cyd rhwng y DU ac Iwerddon i gynnal yr Ewros.
- Mae gofynion y Confensiwn eisoes ar waith ac felly nid oes angen unrhyw gamau pellach i'w gweithredu. Mae deddfwriaeth bresennol y DU yn bodloni gofynion y Confensiwn, ac mae'n seiliedig i raddau helaeth ar fethodoleg plismona yng Nghymru, sydd eisoes yn destun cyflwyno parhaus sy'n seiliedig ar risg, ymyrraeth gymesur a chamau gweithredu i atal a chanfod gweithgarwch troseddol y tu mewn a'r tu allan i'r stadia a'r cyffiniau lleol.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

• Mae'r cyfrifoldebau dros weithredu'r confensiwn i'w hysgwyddo ar draws yr holl bartneriaid sy'n ymwneud â chynnal digwyddiad gan gynnwys yr heddlu ac awdurdodau lleol yng Nghymru. Yn ogystal â diogelwch, mae hyn yn ymestyn i'r rhai sy'n gyfrifol am wasanaethau i sicrhau bod pêl-droed a digwyddiadau chwaraeon eraill yn bleserus ac yn groesawgar i bawb, mewn stadia yn ogystal â manau cyhoeddus lle mae gwylwyr a chefnogwyr yn ymgynnull cyn, yn ystod ac ar ôl y gemau. Mae hyn yn cynnwys agweddau fel arlwyyo da a chyfleusterau toiledau a'r modd y caiff pobl eu cyfarch a'u trin drwy gydol y digwyddiad. Dyna pam mae'r dull cynhwysol a ddefnyddir yng Nghymru o gynllunio a rheoli digwyddiad yn hanfodol.

Rwy'n croesawu diddordeb y pwyllgor yn y confensiwn hwn.

Dymuniadau gorau,

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

MARK DRAKEFORD

Ein cyf/Our ref FM/1990/23

Elin Jones AS
Llywydd
Senedd Cymru

llywydd@senedd.cymru

27 Gorffennaf 2023

Annwyl Lywydd

Diolch am eich llythyr dyddiedig 12 Gorffennaf mewn perthynas â Deddf Diogelu'r Amgylchedd (Cynhyrchion Plastig Defnydd Sengl) (Cymru) 2023 a'r broses gychwyn.

Fel y nodwyd yn fy llythyr dyddiedig 22 Mawrth, dyma'r tro cyntaf i Fil a basiwyd gan y Senedd gymryd rhan ym mhroses Sefydliad Masnach y Byd (WTO). Roedd y dull a ddefnyddiwyd gennym mewn perthynas â chyfnod segur WTO o chwe mis yn seiliedig ar ein dealltwriaeth o'r gofynion a'r mecanweithiau sy'n gysylltiedig â'r broses honno. Rwy'n cydnabod bod budd o adolygu'r broses hon os yw'n helpu i roi mwy o eglurder wrth symud ymlaen a byddaf yn gofyn i fy swyddogion drefnu cyfarfod gyda Chomisiwn y Senedd i drafod ymhellach.

Rwy'n copïo'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid.

Yn gywir

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Datganiad ar gynnydd y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru
DYDDIAD	28 Gorffennaf 2023
GAN	Mick Antoniw AS, Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad

Ym mis Mai, adroddais ar gynnydd gwaith y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru.

Cyfarfu'r Prif Weinidog, arweinydd Plaid Cymru a minnau â'r Cyd-gadeiryddion y mis hwn am ddiweddariad rheolaidd ar y gwaith sy'n parhau.

Mae'r adroddiad cynnydd diweddaraf oddi wrth y Cyd-gadeiryddion i'w weld yma: [Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru: adroddiad cynnydd – Gorffennaf 2023](#).

Cawsom ein calonogi'n arbennig o glywed am y ffordd y mae'r Comisiwn wedi ymgysylltu â'r cyhoedd ac am eu hymdrechion i sicrhau y bydd yr amrediad llawn o safbwyntiau ar draws y ddadl ynghylch dyfodol cyfansoddiadol Cymru yn cael ei ystyried wrth lunio'r adroddiad terfynol.

Caiff y datganiad hwn ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau. Os bydd yr aelodau eisiau imi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynghlŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddDCC@Senedd.Cymru

2 Awst 2023

Annwyl Huw,

Rwyf yn ysgrifennu atoch i ofyn am gywiriad i'r cofnod o'm hymddangosiad gerbron y Pwyllgor ar 10 Gorffennaf. Mae'n ddrwg gennyf nad oeddwn yn gallu adolygu'r cofnod cyn eich dyddiad cau.

Ym mharagraff 145 awgrymais fod gwaith o Brifysgol Caerdydd - roeddwn yn cyfeirio at y llyfr "The Welsh Criminal Justice System: On The Jagged Edge", gan yr Athro Richard Wyn Jones a Doctor Robert Jones - yn cynnwys ystadegyn bod dwy ran o dair o'r rhai sydd yn y carchar gyda chyfeiriad preswyl yng Nghymru yn dod o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig. Mewn gwirionedd, er bod nifer o ystadegau perthnasol, nid oes ystadegyn yn y llyfr ar ba gyfran o bobl yn y carchar yng Nghymru sy'n dod o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig, ac nid yw'r wybodaeth honno yn cael ei chyhoeddi'n rheolaidd ychwaith gan HMPPS.

Rwyf yn gobeithio y bydd y Pwyllgor yn cytuno, er hynny, fod y pwynt yr oeddwn yn ceisio ei gyfleu yn dal yn wir. Mae'r llyfr, er enghraifft, yn cynnwys yr ystadegyn ysgytwol canlynol: ar yr adeg y gwnaed yr ymchwil, am bob 10,000 o bobl Ddu sy'n byw yng Nghymru, dywedwyd bod 91 yn y carchar tra oedd y ffigur cyfatebol ar gyfer pobl Wyn yn 14. Mewn geiriau eraill, roedd pobl Ddu o Gymru wedi'u gorgynrychioli ym mhoblogaeth carchardai yn ôl ffactor o chwech o'i gymharu â'u cymheiriaid Gwyn.

Byddwn yn ddiolchgar pe gellid cymryd y camau priodol i sicrhau bod y cofnod yn adlewyrchu'r uchod.

Yn gywir

Mick Antoniw AS/MS
Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

07 Awst 2023

Annwyl Huw,

Rwy'n ysgrifennu mewn ymateb i'ch llythyr, dyddiedig 12 Gorffennaf ynghylch Cytundeb y DU-Swistir ar Gydnabod Cymwysterau Proffesiynol.

Dim ond Llywodraeth y DU sydd â'r pŵer i ddod i gytundeb rhyngwladol sy'n rhwymo'r DU gyfan, gan nad yw'r swyddogaeth hon wedi'i datganoli, yn unol â pharagraff 10(1) o atodlen 7A o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Fodd bynnag, mae gan y Senedd y pŵer i basio cyfreithiau sy'n ymwneud â chadw a gweithredu rhwymedigaethau rhyngwladol, gan fod paragraff 10(3) o atodlen 7A o Ddeddf Llywodraeth Cymru yn eithrio'r swyddogaethau hyn o'r elfennau nas datganolwyd ym mharagraff 10(1).

Mae hyn yn golygu bod buddiannau cyfreithlon a hanfodol gan Lywodraeth Cymru a'r Senedd yn amodau a phrosesau negodi unrhyw gytundebau rhyngwladol sy'n galw am weithredu mewn meysydd datganoledig.

Mae Gweinidogion Cymru yn parhau i wrthwynebu'r syniad o gynnwys pwerau cydredol megis y rhai yn Neddf Cymwysterau Proffesiynol 2022. Mae safbwynt Llywodraeth y DU o ran cymryd y pwerau hyn yn gwbl amhriodol ac yn amharchu egwyddor datganoli.

Ni roddodd y Senedd ei chydysniad i Ddeddf Cymwysterau Proffesiynol. Fodd bynnag, Gweinidogion Cymru sydd â'r swyddogaethau gweithredol perthnasol bellach. Mae gan Weinidogion Cymru y pwerau, felly, i wneud deddfwriaeth o dan y Ddeddf i weithredu honno

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 194
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

a Chytundeb y DU-Swistir ar Gydnabod Cymwysterau Proffesiynol mewn perthynas â
Chymru, a byddant yn cyflawni'r swyddogaethau hynny yn gyfrifol.

Dymuniadau gorau,

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

MARK DRAKEFORD

Y Gwir Anrhydeddus Mark Drakeford AS

Prif Weinidog Cymru

12 Gorffennaf 2023

Annwyl Mark,

Y DU/Y Swistir: Cytundeb ar Gydnabyddiaeth gan y Ddwy Ochr o Gymwysterau Proffesiynol

Byddwch yn gwybod mai'r **Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad** sy'n gyfrifol am fonitro'r broses o weithredu cytundebau rhyngwladol nad ydynt yn ymwneud â masnach yn y Chweched Senedd.

Yn ystod ein cyfarfod ar **10 Gorffennaf 2023**, gwnaethom ystyried y DU/y Swistir: Cytundeb Cydnabod Cymwysterau Proffesiynol. Mae'r cytundeb hwn yn darparu fframwaith ar gyfer cydnabyddiaeth gan y ddwy ochr o gymwysterau proffesiynol yn y DU a'r Swistir.

Mae'r cytundeb yn ymwneud â gofynion rheoleiddio ar gyfer cymwysterau proffesiynol, y mae rhai agweddau arnynt wedi'u datganoli i Gymru. Ar y sail honno, deallwn fod Llywodraeth y DU wedi ymgynghori â'r gweinyddiaethau datganoledig ynghylch drafftio'r cytundeb a'r testun drafft perthnasol cyn ei lofnodi, a chroesawn yr ymgysylltiad hwn â'r llywodraethau datganoledig.

Gwyddom fod *Deddf Cymwysterau Proffesiynol 2022* (Deddf 2022) yn cynnwys pwerau y gellir eu defnyddio gan Weinidogion y DU neu Weinidogion datganoledig i roi cytundebau cydnabod rhyngwladol ar waith ac felly y gellir eu defnyddio i roi'r cytundeb hwn ar waith. Byddwch yn ymwybodol bod y Senedd wedi gwrthod cydsyniad i Ddeddf 2022 ar ddau achlysur, ar ôl ystyried Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth Cymru.

Byddem hefyd yn croesawu eich barn ar y berthynas, os o gwbl, rhwng gweithredu rhwymedigaethau rhyngwladol a Chonfensiwn Sewel, gan gofio bod y Senedd wedi gwrthod cydsyniad ar gyfer y rhiant-ddeddfwriaeth sy'n cael ei hystyried ar gyfer gweithredu'r cytundeb hwn.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg a Phwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig.

Byddwn yn ddiolchgar pe gallech ymateb erbyn 11 Awst 2023.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies

Cadeirydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd, Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

8 Awst 2023

Annwyl Huw,

Diolch am yr adroddiad a osodwyd gerbron y Senedd ar 3 Gorffennaf ar Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM) Rhif 6 Llywodraeth Cymru ar y Bil Caffael.

Rwyf wedi ystyried y pedwar argymhelliad yn yr adroddiad, ac rwy'n falch o ddarparu fy ymateb i bob un ohonynt isod.

Argymhelliad 1: Dylai'r Gweinidog nodi yn y ddadl ar gydsyniad deddfwriaethol sydd ar ddod sy'n ymwneud â Memorandwm Rhif 6 sut mae'r darpariaethau sydd wedi'u cynnwys ym Memorandwm Rhif 6 yn ymwneud â darpariaethau mewn memoranda blaenorol, a hefyd sut maent yn ymwneud â chanlyniad dadleuon y Senedd ar gynigion cydsyniad a gynhaliwyd yn y Cyfarfod Llawn ar 28 Mawrth 2023.

Fel yr eglurais yn y Cyfarfod Llawn ar 4 Gorffennaf, roedd llawer o'r gwelliannau'n dechnegol o ran eu natur. Mae tabl ynghlwm yn Atodiad A sy'n cymharu'r darpariaethau ym Memorandwm Rhif 6 a memoranda blaenorol.

Mae'r holl welliannau yn gyson â memoranda blaenorol ac yn cyd-fynd yn llawn â pholisi Gweinidogion Cymru. Maent yn ymwneud ag adrannau o'r Bil a gynhwysir yng Nghynnig 1, y cytunwyd arno yn y Senedd ar 28 Mawrth 2023.

Gallaf gadarnhau hefyd nad oes unrhyw welliannau a gynhwysir yn Memorandwm Rhif 6 yn ymwneud â Chynnig 2, y darpariaethau na chytunwyd arnynt yn y Senedd ar 28 Mawrth.

Argymhelliad 2: Dylai'r Gweinidog nodi yn y ddadl ar gydsyniad deddfwriaethol sydd ar ddod sy'n ymwneud â Memorandwm Rhif 6 pa gamau y mae wedi'u cymryd i ddatrys y materion nad oedd y Senedd wedi rhoi ei chydsyniad ar eu cyfer, fel y nodir yng nghynnig 2 y ddadl cydsyniad deddfwriaethol a gynhaliwyd ar 28 Mawrth 2023.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 198
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Fel yr amlinellais yn y Cyfarfod Llawn ar 4 Gorffennaf, roedd cynnig 2 yn ymwneud ag elfennau masnach y Bil Caffael yn unig. Cafodd swyddogion a Gweinidogion sawl trafodaeth gyda Llywodraeth y DU cyn y ddatl ar 28 Mawrth ynghylch y materion hyn. Oherwydd y gwahaniaeth mewn safbwyntiau yn y meysydd hyn, nid ydym wedi cael unrhyw ddeialog bellach gyda Llywodraeth y DU.

Gan fod gan Weinidogion Cymru bwerau cydredol yn y Bil Caffael yn y meysydd hyn, rydym yn bwriadu bwrw ymlaen â'n rheoliadau ein hunain drwy'r Senedd mewn perthynas â'r cymalau masnach hyn. Byddwn yn dilyn y model a ddefnyddiwyd gennym o dan y Bil Masnach (Awstralia a Seland Newydd) i ddatblygu ein hofferynnau statudol ein hunain ar gyfer unrhyw gytundebau masnach yn y dyfodol.

Argymhelliad 3. Dylai'r Gweinidog ysgrifennu at y Pwyllgor gan ddarparu ymatebion manwl i argymhellion 1 a 2 ar gyfer y cofnod cyhoeddus.

Mae'r llythyr hwn yn darparu'r ymateb i argymhellion 1 a 2 ar gyfer y cofnod cyhoeddus.

Argymhelliad 4. Dylai'r Gweinidog ysgrifennu at y Pwyllgor i:

- esbonio'r goblygiadau i'r drefn gaffael yng Nghymru pe na bai'r Senedd yn cydsynio i gynnig 2 ar 28 Mawrth 2023;

Fel y nodwyd yn fy ymateb i argymhelliad 2 uchod, mae gan Weinidogion Cymru bwerau cydredol yn y Bil Caffael mewn perthynas â'r cymalau masnach. Felly, rydym yn bwriadu bwrw ymlaen â'n rheoliadau ein hunain drwy'r Senedd yn y maes hwn. Byddwn yn dilyn y model a ddefnyddiwyd gennym o dan y Bil Masnach (Awstralia a Seland Newydd) i ddatblygu ein hofferynnau statudol ein hunain ar gyfer unrhyw gytundebau masnach yn y dyfodol.

- nodi i ba raddau y bydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gallu arfer pwerau i wneud rheoliadau yng Nghymru mewn meysydd datganoledig;

Dylai Aelodau gael eu sicrhau ein bod wedi cymryd pwerau cyfatebol ym mhob maes priodol o'r Bil. Yn yr achosion hyn, dim ond Gweinidogion Cymru all arfer pwerau mewn meysydd datganoledig.

Cytunwyd mewn rhai achosion ei bod yn briodol i Weinidog y Goron arfer pwerau i wneud rheoliadau a phwerau eraill mewn meysydd datganoledig. Rhestrir y pwerau hyn yn Rhan 1 o Atodiad B ac maent yn cynnwys pwerau i Weinidog y Goron yn unig a phwerau cydredol, gan gynnwys pwerau cydredol plws.

Mae'r pwerau cydredol a restrir yn Rhan 2 o Atodiad B yn ymwneud â masnach ryngwladol, sy'n fater y mae'r Senedd hon eisoes wedi pleidleisio arno ac wedi atal cydsyniad.

Mae pwerau o dan y Ddeddf a roddir i "awdurdod priodol" yn cael eu rhoi i Weinidog y Goron, fel y'i diffinnir yn Neddf Gweinidogion y Goron 1975. Mae'r diffiniad hwn yn ehangach na'r Ysgrifennydd Gwladol yn unig. Mae'n golygu deiliad swydd yn Llywodraeth Ei Fawrhydi yn y Deyrnas Unedig, ac mae'n cynnwys y Trysorlys, y Bwrdd Masnach a'r Cyngor Amddiffyn.

- esbonio pa gamau y mae'r Gweinidog yn bwriadu eu cymryd i fynd i'r afael â'i meysydd sy'n parhau i beri pryder, gan gynnwys drwy gyflwyno deddfwriaeth Gymreig yn y dyfodol.

Roedd y meysydd sy'n peri pryder yn ymwneud ag elfennau masnach y Bil Caffael yn unig. Gan fod gan Weinidogion Cymru bwerau cydredol yn y Bil Caffael yn y meysydd hyn, rydym yn bwriadu bwrw ymlaen â'n rheoliadau ein hunain drwy'r Senedd hon. Byddwn yn dilyn y model a ddefnyddiwyd gennym o dan y Bil Masnach (Awstralia a Seland Newydd) i ddatblygu ein hofferyn statudol ein hunain.

Rwy'n gobeithio bod yr ymatebion a roddwyd yn ddefnyddiol. Mae croeso i chi gysylltu â mi os oes angen unrhyw beth pellach arnoch.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS

Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

Minister for Finance and Local Government

Atodiad A – Tabl sy'n cymharu fersiynau'r Bil Caffael

Y Bil fel y'i cyflwynwyd i Dŷ'r Arglwyddi ar 11 Mai 2022:

<https://bills.parliament.uk/publications/46439/documents/1777>

Y Bil fel y'i diwygiwyd yn Uwch-bwyllgor Tŷ'r Arglwyddi ar 26 Hydref 2022:

<https://bills.parliament.uk/publications/48269/documents/2396>

Y Bil (fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi) ar 14 Rhagfyr 2022:

<https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill.pdf>

Y Bil 249 2022-23 (fel y'i diwygiwyd yn y Pwyllgor Bil Cyhoeddus) ar 24 Chwefror 2023:

<https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-03/0249/220249.pdf>

Cyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin 13 Mehefin 2023

Rhif y cymal wrth ei gyflwyno	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
<i>RHAN 1 DIFFINIADAU ALLWEDDOL</i>					
Amhert hnasol	Caffael a Chaffael a Gwmpesir	Amherthnasol	1	1	
1	Awdurdodau contractio	1	2	2	
2	Contractau cyhoeddus	2	3	3	
3	Prisio contractau	3	4	4	
4	Caffael cymysg: dros y trothwy ac o dan y trothwy	4	5	5	
5	Contractau â chyfleustodau	5	6	6	
6	Contractau amddiffyn a diogelwch	6	7	7	
7	Contractau consesiwn	7	8	8	
8	Contractau cyffyrddiad ysgafn	8	9	9	
9	Caffael cymysg: contractau cyfundrefn arbennig	9	10	10	
<i>RHAN 2 EGWYDDORION AC AMCANION</i>					
10	Caffael yn unol â'r Ddeddf hon yn unig Teitl cymal diwygiedig fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi: Caffael a gwmpesir yn unol â'r Ddeddf hon yn unig	10	11	11	
11	Amcanion caffael Teitl cymal diwygiedig fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi Caffael a gwmpesir: amcanion	11	12	12	
12	Datganiad y polisi caffael cenedlaethol	12	13	13	

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
13	Datganiad polisi caffael Cymru	13	14	14	
<i>RHAN 3</i> DYFARNU CONTRACTAU CYHOEDDUS A GWEITHDREFNAU					
PENNOD 1 <i>CAMAU CYCHWYNNOL</i>					
14	Hysbysiadau caffael wedi'u cynllunio	14	15	15	
15	Ymgysylltu cychwynnol â'r farchnad	15	16	16	
16	Hysbysiadau ymgysylltu cychwynnol â'r farchnad	16	17	17	
17	Dyletswydd i ystyried lotiau	17	18	18	
PENNOD 2 DYFARNU CYSTADLEUOL					
<i>Telerau caffael</i>					
18	Dyfarnu contractau cyhoeddus yn dilyn gweithdrefn gystadleuol Teitl cymal diwygiedig fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor: <i>Dyfarnu contractau cyhoeddus yn dilyn gweithdrefn dendro gystadleuol</i>	18	19	19	
19	Gweithdrefnau tendro cystadleuol	19	20	20	
20	Hysbysiadau tendro a dogfennau tendro cysylltiedig	20	21	21	
21	Amodau cyfranogiad	21	22	22	
22	Meini prawf dyfarnu	22	23	23	
23	Mireinio meini prawf dyfarnu	23	24	24	
24	Manylebau Technegol <i>Symudwyd y cymal hwn i Bennod 6 'Darpariaeth gyffredinol ynghylch dyfarniadau a gweithdrefnau', o dan is-adran newydd "Manylebau technegol", fel rhan o welliannau yn yr Uwch-bwyllgor.</i>	53	56	56	
25	Manylebau is-gontractio	24	25	25	
<i>Eithriadau ac addasiadau</i>					
26	Eithrio cyflenwyr o ddyfarniad cystadleuol	25	26	26	
27	Eithrio cyflenwyr o weithdrefn dendro gystadleuol Teitl cymal diwygiedig fel y'i	26	27	27	

Rhif y cymal wrth ei gyflwyno	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
	diwygiwyd n yr Uwch-bwyllgor: <i>Eithrio cyflenwyr o weithdrefn hyblyg gystadleuol</i>				
28	Eithrio cyflenwyr drwy gyfeirio at is-gontractwyr	27	28	28	
29	Eithrio cyflenwr sy'n fygythiad i ddiogelwch cenedlaethol	28	29	29	
30	Eithrio cyflenwyr am ymddygiad amhriodol	29	30	30	
31	Addasu caffael adran 18 Teitl cymal diwygiedig fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi: <i>Addasu caffael adran 19</i>	30	31	31	
<i>Neilltuo contractau i gyflenwyr penodol</i>					
32	Neilltuo contractau i ddarparwyr cyflogaeth â chymorth	31	32	32	
33	Neilltuo contractau i gwmnïau cydfuddiannol y sector cyhoeddus	32	33	33	
<i>Dyfarnu contractau drwy gyfeirio at farchnadoedd deinamig</i>					
34	Dyfarnu cystadleuol drwy gyfeirio at farchnadoedd deinamig	33	34	34	
35	Marchnadoedd deinamig: sefydlu	34	35	35	
36	Marchnadoedd deinamig: aelodaeth	35	36	36	
37	Marchnadoedd deinamig: tynnu aelodau o'r farchnad	36	37	37	
38	Marchnadoedd deinamig: ffioedd	37	38	38	
39	Hysbysiadau marchnadoedd deinamig	38	39	39	
Amhert hnasol	Hysbysiadau marchnad ddeinamig cyfleustodau cymwys: Dim dyletswydd i gyhoeddi tendr	Amherthnasol	40	40	
PENNOD 3 DYFARNU UNIONGYRCHOL					
40	Dyfarnu uniongyrchol mewn achosion arbennig	39	41	41	

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
41	Dyfarnu uniongyrchol i ddiogelu bywyd, etc	40	42	42	
42	Newid i ddyfarnu uniongyrchol	41	43	43	Byddai'r gwelliannau i'r cymal hwn yn golygu na allai awdurdod contractio (AC) ddibynnu ar gymal 19(3)(d) i gyfiawnhau newid i ddyfarnu uniongyrchol ac y byddai'n rhaid iddynt gymhwysu rheolau cymal 19 ar dendrau anarferol o isel cyn dibynnu ar y ffaith honno i newid i ddyfarnu uniongyrchol. Byddai gwelliant pellach yn adlewyrchu'r ffaith y bydd rhai gofynion gweithdrefnol mewn dogfennau tendro cysylltiedig yn hytrach nag yn yr hysbysiad tendro yn unig.
43	Hysbysiadau tryloywder	42	44	44	
PENNOD 4 DYFARNU O DAN FFRAMWEITHIAU					
44	Fframweithiau	43	45	45	
Amhert hnasol	Fframweithiau: Proses Dewis Cystadleuol	Amherthnasol	46	46	
45	Fframweithiau: uchafswm cyfnod	44	47	47	
46	Fframweithiau: telerau ymhlyg	45	48	48	
47	Fframweithiau agored	46	49	49	
PENNOD 5 AR ÔL DYFARNU, CYFNODAU SEGUR A HYSBYSIADAU					
48	Hysbysiadau dyfarnu contract a chrynodebau asesu	47	50	50	
49	Cyfnodau segur ar ôl dyfarnu contractau	48	51	51	
50	Dangosyddion perfformiad allweddol	49	52	52	Byddai'r gwelliannau i'r cymal hwn yn ei gwneud yn ofynnol i ddangosyddion perfformiad allweddol gael eu cyhoeddi, ond nid o reidrwydd cyn yr ymrwymir i'r contract.
51	Hysbysiadau manylion contract a chyhoeddi contractau	50	53	53	
PENNOD 6 DARPARIAETH GYFFREDINOL YNGHYLCH DYFARNU A GWEITHDREFNAU					
<i>Terfynau amser a therfynu</i>					
52	Terfynau amser	51	54	54	
53	Hysbysiadau terfynu caffael	52	55	55	
Amhert hnasol	Amherthnasol	<i>Manylebau Technegol</i>			
24	Manylebau Technegol <i>Symudwyd y cymal hwn i Bennod 6</i>	53	56	56	

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
	<i>'Darpariaeth gyffredinol ynghylch dyfarniadau a gweithdrefnau', o dan is-adran newydd "Manylebau technegol", fel rhan o'r gwelliannau yn yr Uwch-bwyllgor.</i>				
<i>Eithrio cyflenwyr</i>					
54	Ystyr cyflenwr a eithriwyd a chyflenwr eithriadwy	54	57	57	Bydd y gwelliant i'r cymal hwn yn ei gwneud yn glir bod yn rhaid i AC fod yn fodlon nad yw amgylchiadau sy'n arwain at gymhwyso'r eithriad yn parhau. Mae gwelliant canlyniadol hefyd i'r cymal hwn sy'n gysylltiedig â'r gwelliant i Atodlen 6.
55	Ystyried a yw cyflenwr wedi'i eithrio neu'n eithriadwy	55	58	58	Gwneir gwelliant canlyniadol i'r cymal hwn sy'n gysylltiedig â gwelliannau i gymal 57.
<i>Gwahardd</i>					
56	Hysbysiad eithrio cyflenwr	56	59	59	Bydd y gwelliant i'r cymal hwn yn ei gwneud yn ofynnol i AC hysbysu'r awdurdod priodol os yw'n eithrio cyflenwr ar y sail bod cyflenwr ar y rhestr waharddiadau yn rhinwedd y sail newydd i'w fewnosod gan y gwelliant i Atodlen 6. Hefyd, gwelliant i egluro y byddai'n rhaid i AC hysbysu'r awdurdod priodol dim ond os yw'n eithrio cyflenwr ar sail ei ddyfarniad ei hun (yn hytrach na'r rhestr waharddiadau).
57	Ymchwiliadau i'r cyflenwr: seiliau ar gyfer eithrio	57	60	60	Bydd y gwelliant i'r cymal hwn yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidog y Goron barhau i adolygu a ddylid ymchwilio i gyflenwyr neu isgontractwyr penodol o dan gymal 60 gan roi sylw i'r ffaith y gallai ACau fod yn dyfarnu contractau cyhoeddus yn ddiarwybod i gyflenwyr neu isgontractwyr a allai fod yn gyflenwyr eithriadwy yn rhinwedd paragraff 14 o Atodlen 7 (bygythiad i ddiogelwch cenedlaethol). Hefyd gwelliannau i egluro rôl ymchwiliadau mewn perthynas â'r rhestr waharddiadau.
58	Ymchwiliadau o dan adran 57: adroddiadau Teitl cymal diwygiedig fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi: <i>Ymchwiliadau o dan adran 60: adroddiadau</i>	58	61	61	Bydd y gwelliant i'r cymal hwn yn sicrhau bod adroddiadau'r ymchwiliad yn pennu'r disgrifiad o'r contractau y mae cyflenwr i fod yn gyflenwr a eithriwyd mewn cysylltiad â hwy yn rhinwedd y sail a ychwanegir gan y gwelliant i Atodlen 6 ac yn egluro y gellir paratoi'r adroddiad a'i gyhoeddi cyn bod cofnod yn cael ei wneud.
59	Rhestr waharddiadau	59	62	62	Mae nifer o welliannau i'r cymal hwn o ganlyniad i'r cymalau newydd a fewnosodwyd yn ystod cyfnod y Pwyllgor a oedd yn rhoi hawliau ychwanegol i gyflenwyr a roddwyd ar y rhestr waharddiadau ac o ganlyniad i'r gwelliant i Atodlen 6.

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
Amhert hnasol	Penderfyniadau gwahardd: rhyddhad interim	Amherthnasol	Amherthnasol	63	
60	Rhestr waharddiadau: cais i ddileu	60	63	64	Bydd y gwelliant i'r cymal hwn yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidog y Goron, ar ôl ystyried cais gan gyflenwr i ddileu neu adolygu cofnod a wnaed ar y rhestr waharddiadau, i hysbysu'r cyflenwr am benderfyniad y Gweinidog a rhoi rhesymau dros y penderfyniad. Mae gwelliant canlyniadol i'r cymal hwn hefyd oherwydd y gwelliannau i gymal 62.
61	Penderfyniadau gwahardd: apeliadau	61	64	65	Byddai'r gwelliant i'r cymal hwn yn caniatáu i gyflenwyr herio eu bod yn cael eu gwneud yn gyflenwr a eithriwyd mewn perthynas â chontractau penodol yn rhinwedd y sail a ychwanegwyd gan y gwelliant i Atodlen 6 (yn lle gorfod herio'r cofnod cyfan).
Amhert hnasol	Llinell amser ar gyfer dileu cyflenwyr	Amherthnasol	65	Dilëwyd	
Amhert hnasol	Achosion gwahardd a'r weithdrefn gaeedig o ran deunydd	Amherthnasol	Amherthnasol	66	
RHAN 4 RHEOLI CONTRACTAU CYHOEDDUS					
<i>Telerau ymhlyg mewn contractau cyhoeddus</i>					
62	Anfonebu electronig: teler ymhlyg	62	66	67	
63	Telerau talu ymhlyg mewn contractau cyhoeddus	63	67	68	
<i>Hysbysiadau am daliadau a pherfformiad</i>					
64	Hysbysiadau cydymffurfio â'r gofynion talu	64	68	69	
65	Gwybodaeth am daliadau dan gontractau cyhoeddus	65	69	70	
66	Asesu perfformiad contract	66	70	71	
<i>Is-gontractio</i>					
67	Is-gontractio: cyfarwyddiadau	67	71	72	
68	Telerau talu ymhlyg mewn is-gontractau	68	72	73	
<i>Addasu contractau cyhoeddus</i>					
69	Addasu contract cyhoeddus	69	73	74	
70	Hysbysiadau newid contract a chyhoeddi addasiadau Teitl cymal diwygiedig fel y'i	70	74	75	

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
	diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor: <i>Hysbysiadau newid contract</i>				
71	Cyfnod segur gwirfoddol wrth addasu contractau	71	75	76	
Amhert hnasol	Cyhoeddi addasiadau	72	76	77	
<i>Terfynu contractau cyhoeddus</i>					
72	Hawl ymhlyg i derfynu contractau cyhoeddus	73	77	78	
Amhert hnasol	Terfynu contractau cyhoeddus: diogelwch cenedlaethol	74	78	79	Byddai'r gwelliant i'r cymal hwn yn golygu, yn yr un modd â'r sail eithrio presennol o ran diogelwch cenedlaethol ym mharagraff 14 o Atodlen 7, y byddai angen i AC perthnasol hysbysu Gweinidog y Goron cyn terfynu contract drwy ddibynnu ar y sail eithrio newydd i'w ychwanegu gan y gwelliant i Atodlen 6.
73	Hysbysiadau terfynu contract	75	79	80	
<i>RHAN 5 GWRTHDARO BUDDIANNAU</i>					
74	Gwrthdaro buddiannau: dyletswydd i nodi	76	80	81	
75	Gwrthdaro buddiannau: dyletswydd i liniaru	77	81	82	
76	Asesiadau gwrthdaro	78	82	83	
<i>RHAN 6 CONTRACTAU O DAN Y TROTHWY</i>					
77	Contractau rheoleiddiedig o dan y trothwy	79	83	84	
78	Contractau rheoleiddiedig o dan y trothwy: gweithdrefn	80	84	85	
Amhert hnasol	Contractau rheoleiddiedig o dan y trothwy: dyletswydd i ystyried busnesau bach a chanolig	Amherthnasol	85	86	
79	Contractau rheoleiddiedig o dan y trothwy: hysbysiadau	81	86	87	
80	Contractau rheoleiddiedig o dan y trothwy: telerau talu ymhlyg	82	87	88	
<i>RHAN 7 CADW AT YMRWYMIADAU RHYNGWLADOL</i>					

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
81	Cyflenwyr gwladwriaeth o dan gytundeb	83	88	89	
82	Cyflenwyr gwladwriaeth o dan gytundeb: peidio â gwahaniaethu	84	89	90	
83	Cyflenwyr gwladwriaeth o dan gytundeb: peidio â gwahaniaethu yn yr Alban	85	90	91	
Amhert hnasol	Anghydfodau masnach	Amherthnasol	Amherthnasol	92	
<i>RHAN 8 GWYBODAETH A HYSBYSIADAU: DARPARIAETH GYFFREDINOL</i>					
84	Hysbysiadau piblinell	86	91	93	
85	Esemptiadau cyffredinol o ddyletswyddau i gyhoeddi neu ddatgelu gwybodaeth	87	92	94	
86	Hysbysiadau, dogfennau a gwybodaeth: rheoliadau Teitl cymal diwygiedig fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi: <i>Hysbysiadau, dogfennau a gwybodaeth: rheoliadau a system ar-lein</i>	88	93	95	
87	Cyfathrebu electronig	89	94	96	
88	Gwybodaeth yn ymwneud â chaffael	90	95	97	Mae'r gwelliant i'r cymal hwn yn ganlyniadol ar ddarpariaeth debyg yn cael ei gwneud yn y cymal newydd ynghylch cadw cofnodion.
Amhert hnasol	Cadw cofnodion	Amherthnasol	Amherthnasol	Amherthnasol	Byddai'r cymal newydd hwn yn ei gwneud yn ofynnol i ACau gadw cofnodion i egluro penderfyniadau a wnaed at ddiben dyfarnu neu ymrwmo i gontract cyhoeddus a chofnodion cyfathrebu â chyflenwyr a wnaed cyn yr ymrwymwyd i'r contract, ym mhob achos, yn amodol ar derfynau amser.
Amhert hnasol	Diogelu Data	91	96	98	
<i>RHAN 9 RHWYMEDIAU AM DORRI DYLETSWYDD STATUDOL</i>					
89	Dyletswyddau o dan y Ddeddf hon sy'n orfodadwy mewn achosion sifil	92	97	99	
90	Atal yn awtomatig ymrwmo i	93	98	100	

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
	gontractau neu eu haddasu				
91	Rhwymediâu interim	94	99	101	
92	Rhwymediâu cyn-gontractiol	95	100	102	
93	Rhwymediâu ôl-gontractiol	96	101	103	
94	Rhwymediâu ôl-gontractiol: amodau neilltuo	97	102	104	
95	Terfynau amser ar hawliadau	98	103	105	
Amhert hnasol	Achosion Rhan 9 a'r weithdrefn gaeedig o ran deunydd	Amherthna sol	Amherthna sol	106	
<i>RHAN 10 GORUCHWYLIO CAFFAEL</i>					
96	Ymchwiliadau caffael	99	104	107	
97	Argymhellion yn dilyn ymchwiliadau caffael	100	105	108	
98	Canllawiau yn dilyn ymchwiliadau caffael	101	106	109	
<i>RHAN 11 AWDURDODAU PRIODOL A CHAFFAEL TRAWSFFINIOL</i>					
99	Gweinidogion Cymru: cyfyngiadau ar arfer pwerau	102	107	110	
100	Adran Gogledd Iwerddon: cyfyngiadau ar arfer pwerau	103	108	111	
101	Gweinidog y Goron: cyfyngiadau ar arfer pwerau	104	109	112	Bydd y gwelliant i'r cymal hwn yn sicrhau y gall Gweinidog y Goron gynnal ymchwiliadau gwahardd a rhoi cyflenwyr ar y rhestr waharddiadau at ddibenion rheoleiddio Awdurdodau Contractio Cymru ac awdurdodau Gogledd Iwerddon a drosglwyddwyd. Mae'r gwelliant hwn yn datrys mater a nodwyd yn y Bil sy'n ymwneud â'r drefn gwahardd a sut y bydd yn gweithredu'n llwyddiannus ar draws Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon. Nid yw'r gwelliant yn effeithio ar allu Gweinidogion Cymru i gynnal ymchwiliadau gwahardd at ddibenion rheoleiddio Awdurdodau Contractio Cymru. Dylid nodi bod cymal 110 wedi'i ddiwygio i greu pŵer cyfatebol i Weinidogion Cymru gynnal ymchwiliadau gwahardd at ddiben rheoleiddio ACau nad ydynt yn Awdurdodau Contractio Cymru. Gyda'i gilydd, bydd y gwelliannau hyn yn sicrhau bod trefn gwahardd gydgyssylltiedig sy'n cydnabod y gall ymchwiliadau gwahardd arwain at benderfyniad i roi enw'r cyflenwr ar

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
					y rhestr waharddiadau a fydd yn cael effaith ar yr holl awdurdodau contractio.
102	Diffiniadau yn ymwneud â threfniadau caffael	105	110	113	
103	Pwerau yn ymwneud â threfniadau caffael	106	111	114	
<i>RHAN 12 DIWYGIO A DIDDYMU</i>					
104	Datgymhwyso dyletswydd yn adran 17 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1988	107	112	115	
105	Contractau amddiffyn un ffynhonnell	108	113	116	
106	Pwerau cydredol a Deddf Llywodraeth Cymru 2006	109	114	117	
107	Diddymiadau etc	110	115	118	
<i>RHAN 13 CYFFREDINOL</i>					
108	Pŵer i ddatgymhwyso'r Ddeddf hon mewn perthynas â chaffael gan GIG yn Lloegr	111	Dilëwyd	119	
Amhert hnasol	Cymhwyso'r Ddeddf hon i gaffael gan GIG Lloegr	Amherthna sol	116	Dilëwyd	
109	Pŵer i ddiwygio'r Ddeddf hon mewn perthynas â chyfleustodau preifat	112	117	120	
110	Rheoliadau	113	118	121	
111	Dehongli	114	119	122	
112	Mynegai ymadroddion diffiniedig	115	120	123	
113	Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol, etc	116	121	124	
114	Rychwant	117	122	125	
115	Cychwyn	118	123	126	
116	Teitl byr	119	124	127	
YR ATODLENNI					
Atodlen 1	Symiau trothwy	Atodlen 1	Atodlen 1	Atodlen 1	
Atodlen 2	Contractau esempt	Atodlen 2	Atodlen 2	Atodlen 2	
Amhert hnasol	Rhan 1 – contractau esempt parti i gontract	Amherthna sol	Amherthna sol	Atodlen 2	
Amhert hnasol	Rhan 2 – contractau esempt pwnc	Amherthna sol	Amherthna sol	Atodlen 2	
Atodlen 3	Amcangyfrif gwerth contract	Atodlen 3	Atodlen 3	Atodlen 3	

Rhif y cymal wrth ei gyflwy no	Disgrifiad o'r cymal	Y cymal fel y'i diwygiwyd yn yr Uwch-bwyllgor	Y cymal fel y'i dygwyd o Dŷ'r Arglwyddi	Y cymal fel y'i dygwyd o'r Pwyllgor Bil Cyhoeddus	Effaith y gwelliannau a basiwyd yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13/06/23 (o fewn cymhwysedd yn unig)
Atodlen 4	Gweithgareddau cyfleustodau	Atodlen 4	Atodlen 4	Atodlen 4	
Amhert hnasol	Rhan 1 - Gweithgareddau sy'n weithgareddau cyfleustodau	Amherthnasol	Atodlen 4	Atodlen 4	
Amhert hnasol	Rhan 2 - Gweithgareddau nad ydynt yn weithgareddau cyfleustodau	Amherthnasol	Atodlen 4	Atodlen 4	
Atodlen 5	Cyfiawnhau dyfarnu uniongyrchol	Atodlen 5	Atodlen 5	Atodlen 5	
Atodlen 6	Seiliau eithrio gorfodol	Atodlen 6	Atodlen 6	Atodlen 6	
Atodlen 6	Rhan 1 - Troseddau	Rhan 1 Troseddau	Rhan 1 Troseddau	Atodlen 6	
Atodlen 6	Rhan 2 - Seiliau eithrio gorfodol eraill	Rhan 2 Seiliau eithrio gorfodol eraill	Rhan 2 Seiliau eithrio gorfodol eraill	Atodlen 6	Byddai'r gwelliant i'r rhan hon o Atodlen 6 yn ychwanegu sail eithrio gorfodol newydd a fyddai'n caniatáu i Weinidog y Goron, yn dilyn ymchwiliad o dan gymal 60 gan awdurdod priodol (a allai gynnwys Gweinidogion Cymru), roi cyflenwr ar y rhestr waharddiadau ar sail orfodol am resymau diogelwch cenedlaethol ond dim ond ar gyfer mathau penodol o waith, gwasanaethau neu nwyddau diffiniedig.
Atodlen 6	Rhan 3 - Cyffredinol	Rhan 3 Cyffredinol	Rhan 3 Cyffredinol	Atodlen 6	Mae gwelliant i baragraff 43 o Atodlen 6 o ganlyniad i'r gwelliant i Ran 2 o Atodlen 6.
Atodlen 7	Seiliau eithrio yn ôl disgrisiwn	Atodlen 7	Atodlen 7	Atodlen 7	
Atodlen 8	Addasiadau contract a ganiateir	Atodlen 8	Atodlen 8	Atodlen 8	
Atodlen 9	Cyflenwyr gwladwriaeth o dan gytundeb (cytundebau rhyngwladol penodedig)	Atodlen 9	Atodlen 9	Atodlen 9	
Atodlen 10	Contractau amddiffyn un ffynhonnell	Atodlen 10	Atodlen 10	Atodlen 10	
Atodlen 11	Diddymiadau a dirymiadau	Atodlen 11	Atodlen 11	Atodlen 11	

Atodiad B

Pwerau gwneud rheoliadau Gweinidog y Goron yng Nghymru mewn meysydd datganoledig

Rhan 1

Adrannau 59 i 66 (achosion gwahardd a'r weithdrefn gaeedig o ran deunydd). Gwnaed gwelliant i gymal 112 yng nghyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin a fydd yn galluogi Gweinidog y Goron i gynnal ymchwiliadau gwahardd a rhoi cyflenwyr ar y rhestr waharddiadau at ddibenion rheoleiddio Awdurdodau Contractio Cymru. Nid yw hyn yn effeithio ar allu Gweinidogion Cymru i gynnal ymchwiliadau gwahardd at ddiben rheoleiddio Awdurdodau Contractio Cymru. Gwnaed gwelliant hefyd i Gymal 110 i greu pŵer cyfatebol i Weinidogion Cymru gynnal ymchwiliadau gwahardd at ddiben rheoleiddio awdurdodau contractio nad ydynt yn Awdurdodau Contractio Cymru. Cytunwyd bod y gwelliannau hyn yn briodol oherwydd gyda'i gilydd byddant yn sicrhau bod trefn wahardd gydgysylltiedig sy'n cydnabod y gall ymchwiliadau gwahardd arwain at benderfyniad i roi enw'r cyflenwr ar y rhestr waharddiadau a fydd yn cael effaith ar yr holl awdurdodau contractio. Cyfeiriwyd at hyn ym Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Rhif 6.

Adran 67 (Anfonebu electronig: teler ymhlyg) Bydd gan Weinidog y Goron a Gweinidogion Cymru bwerau cydredol i wneud rheoliadau mewn meysydd datganoledig ynghylch y ffurf ofynnol ar gyfer anfoneb electronig, ond bydd angen cael cydsyniad Gweinidogion Cymru cyn i reoliadau o'r fath gael eu gwneud gan Weinidog y Goron. Barnwyd bod pŵer cydredol plws yn briodol, yn bennaf er mwyn darparu cysondeb o ran safonau a chystrawennau e-anfonebu sylfaenol ar draws gwledydd y DU i osgoi dryswch a chostau ychwanegol i gyflenwyr. Cyfeiriwyd at hyn yn fy llythyr at y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad (LJCC) ym mis Medi 2022 (gweler paragraff 70 o adroddiad LJCC ym mis Hydref 2022).

Adran 109 (Canllawiau yn dilyn ymchwiliadau caffael) Bydd gan Weinidog y Goron a Gweinidogion Cymru bwerau cydredol i gyhoeddi canllawiau yn dilyn ymchwiliadau caffael at ddiben rheoleiddio awdurdod Cymreig datganoledig, ond bydd angen cael cydsyniad Gweinidogion Cymru cyn cyhoeddi canllawiau o'r fath gan Weinidog y Goron. Cyfeiriwyd at hyn ym Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Rhif 2.

Adran 124 (Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol etc.) Bydd gan Weinidog y Goron a Gweinidogion Cymru bwerau cydredol i wneud rheoliadau mewn meysydd datganoledig mewn perthynas â darpariaeth ganlyniadol ond bydd angen cael cydsyniad Gweinidogion Cymru cyn i reoliadau o'r fath gael eu gwneud gan Weinidog y Goron. Cyfeiriwyd at hyn ym Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Rhif 5.

Adran 126 (Cychwyn) Dim ond Gweinidog y Goron sy'n gallu gwneud rheoliadau mewn perthynas â chychwyn, ond rhaid i Weinidog y Goron gael cydsyniad Gweinidogion Cymru cyn cychwyn darpariaethau'r Bil sy'n rheoleiddio caffael gan awdurdod Cymreig datganoledig. Pe bai cydsyniad o'r fath yn cael ei wrthod, gallai Gweinidogion y DU ddiwygio'r Ddeddf fel nad yw'r Ddeddf bellach yn gymwys i reoleiddio caffael gan awdurdod Cymreig datganoledig ac y gallai gael ei chychwyn heb gydsyniad Gweinidogion Cymru. Cyfeiriwyd at hyn ym Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol Rhif 5.

Dylid nodi y caiff Gweinidog y Goron arfer pŵer o dan y Ddeddf at ddibenion rheoleiddio awdurdod contractio sy'n awdurdod Cymreig datganoledig, dim ond mewn perthynas â chaffael o dan drefniant caffael a gwerir yn ôl neu drefniant caffael yng Ngogledd Iwerddon

a drosglwyddwyd. Mae trefniadau caffael o'r fath yn cynnwys, er enghraifft, fframweithiau a marchnadoedd deinamig na chawsant eu dyfarnu gan awdurdod Cymreig datganoledig.

Rhan 2

Adran 89 (Cyflenwyr gwladwriaeth o dan gytundeb) ac adran 92 (Anghydfodau masnach) Bydd gan Weinidog y Goron a Gweinidogion Cymru bwerau cydredol i wneud rheoliadau mewn meysydd datganoledig o dan Ran 7 o'r Bil (gweithredu rhwymedigaethau rhyngwladol). Nid yw'n ofynnol i Weinidog y Goron gael cydsyniad Gweinidogion Cymru cyn gwneud rheoliadau o'r fath. Cafodd y darpariaethau hyn eu cynnwys yng Nghynnig Cydsyniad Deddfwriaethol 2 a drafodwyd gan y Senedd ar 28 Mawrth 2023. Ni chafodd y darpariaethau a gynhwyswyd yng nghynnig 2 eu cymeradwyo.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth,
Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Jenny Rathbone AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol

E-bost: SeneddDCC@senedd.cymru
SeneddCydradd@senedd.cymru

11 Awst 2023

Annwyl Huw a Jenny,

Diolch am adroddiad eich Pwyllgorau ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Dioddefwyr a Charcharorion, a osodwyd ar 19 Mai 2023.

Rwy'n nodi'r pedwar argymhelliad gan y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'r un argymhelliad gan y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol ac rwyf wedi ymateb iddynt isod:

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Argymhelliad 1. Rydym o'r farn bod y cymalau o'r Bil a nodir yn y Memorandwm o fewn diben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, fel y'i disgrifir yn Rheol Sefydlog 29, a bod angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer o ganlyniad i hynny.

Ymateb:

Rwy'n croesawu'r argymhelliad hwn gan y Pwyllgor sy'n cadarnhau'r safbwynt ar gymhwysedd a nodir yn y Memorandwm.

Argymhelliad 2. Dylai'r Gweinidog egluro a yw Llywodraeth Cymru wedi cynnal unrhyw drafodaethau â Llywodraeth y DU ynghylch cymal 28 o'r Bil a pham yn y mae'n ymddangos bod gwahaniaeth barn ynghylch a ddylid ceisio cydsyniad y Senedd ar gyfer y cymal hwn ai peidio.

Ymateb:

Rwyf wedi trafod hyn gyda Llywodraeth y DU, sydd wedi cadarnhau eu bod yn cytuno â'm hasesiad nad oes angen cydsyniad y Senedd ar gyfer cymal 28 o'r Bil a bod y nodiadau

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 214
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

esboniadol presennol yn anghywir. Maent wedi cytuno i adolygu'r geiriad yn y nodiadau esboniadol a gyhoeddir gyda fersiwn derfynol y Bil er mwyn adlewyrchu hyn yn gywir.

Argymhelliad 3. Dylai'r Gweinidog gadarnhau neu gywiro ein dealltwriaeth o'r sefyllfa, sef yw nad oedd Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o'r darpariaethau a gynhwysir yn Rhan 3 o'r Bil ynghylch y system barôl, y Bwrdd Parôl ac atal carcharorion sy'n bwrw dedfryd oes rhag priodi neu ymgymryd â phartneriaeth sifil nes i'r Bil gael ei gyflwyno yn Senedd y DU.

Ymateb:

Nid oeddwn yn ymwybodol o'r darpariaethau a gynhwysir yn Rhan 3 o'r Bil er i'm swyddogion ofyn am gael golwg gynnar ar y Bil cyflawn ar sawl achlysur, gan gynnwys y diwrnod cyn i'r Bil gael ei gyflwyno i Dŷ'r Cyffredin.

Argymhelliad 4. Os nad oedd Llywodraeth Cymru yn ymwybodol o'r darpariaethau yn y Bil ynghylch y system barôl, y Bwrdd Parôl ac atal carcharorion sy'n bwrw dedfryd oes rhag priodi neu ymgymryd â phartneriaeth sifil nes i'r Bil gael ei gyflwyno yn Senedd y DU, dylai'r Gweinidog egluro sut a phryd y gwnaeth Llywodraeth y DU dynnu sylw Llywodraeth Cymru at hyn, a pha esboniad a roddwyd am gynnwys y darpariaethau hyn.

Ymateb :

Mae fy swyddogion wedi bod yn ymgysylltu â chydweithwyr yn y Weinyddiaeth Gyfiawnder a chyda f'arweinwyr cyfreithiol a pholisi sydd â diddordeb yn y Bil, ynghlŷn â'r cymalau y disgwylir eu cyflwyno fel rhan o'r Bil. Fodd bynnag, nid oedd fy swyddogion wedi gweld y Bil terfynol yn ei gyfanrwydd na'i Nodiadau Esboniadol cyn iddo gael ei gyflwyno, nac wedi cael gwybod bod teitl a darpariaethau'r Bil wedi'u newid i 'Bil Dioddefwyr a Charcharorion'.

Efallai y bydd y Pwyllgor yn dymuno nodi nad oedd Pwyllgor Cyfiawnder Tŷ'r Cyffredin wedi cael gweld y newidiadau i'r Bil. Ar 27 Mehefin 2023, ysgrifennodd cadeirydd y Pwyllgor Cyfiawnder at yr Ysgrifennydd Gwladol dros Gyfiawnder gan ddweud *“By introducing two new substantive parts to the Bill that were not included in the original draft bill would appear to be evidence of a fairly dysfunctional policy process. We appreciate that these decisions were taken before you took up your post and welcome the open-minded tone of your speech on Second Reading. We hope that in the future the Government will approach pre-legislative scrutiny with a spirit that reflects the underlying purpose of the exercise, which is to enable Members with a special interest and expertise in justice issues to contribute to examine a Bill before it is formally introduced.”*

Y tro cyntaf i'r newidiadau gael eu codi'n ffurfiol gan Lywodraeth y DU oedd drwy ymgysylltu ar 29 Mawrth 2023, y diwrnod y cyflwynwyd y Bil i Dŷ'r Cyffredin. Roedd hyn drwy e-bost a oedd yn nodi *“The Bill has been expanded to introduce an Independent Public Advocate (Part 2) to support victims of major incidents and their families. It also introduces parole reforms to put public protection at the heart of decision-making (Part 3), and prohibits prisoners who are serving a whole life order from entering into a marriage or civil partnership (Part 4).”*

Y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol

Argymhelliad 1. Rydym yn argymhell bod y Senedd yn atal cydsyniad deddfwriaethol mewn perthynas â'r Bil Dioddefwyr a Charcharorion.

Yn ogystal, gwrthwynebodd un Aelod mewn egwyddor i unrhyw ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar faterion datganoledig Cymru gael eu deddfu drwy Fil Llywodraeth y DU

Ymateb:

Rwy'n croesawu gwaith y Pwyllgorau ac yn cadarnhau y bydd trafodaethau'n parhau gyda Llywodraeth y DU ar fanylion llawn eu cynigion ynghylch y cymalau perthnasol sydd angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol cyn inni ddarparu argymhellion pellach i'r Senedd ynghylch cydsyniad.

A handwritten signature in black ink that reads "Jane Hutt". The signature is written in a cursive style with a horizontal line above the first few letters.

Jane Hutt AS/MS

Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip
Minister for Social Justice and Chief Whip

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Sefydlu Gorchymyn Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Cychwyn Rhif 2 a Darpariaeth Ddarfodol) 2023
DYDDIAD	22 Awst 2023
GAN	Jeremy Miles AS, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

Rwy'n falch o roi gwybod i'r Aelodau fy mod ddoe wedi gwneud Gorchymyn Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Cychwyn Rhif 2 a Darpariaeth Ddarfodol) 2023.

Bydd dyletswydd Gweinidogion Cymru i gyhoeddi datganiad o'u blaenoriaethau ar gyfer ac mewn cysylltiad ag addysg drydyddol ac ymchwil yn dod i rym ar 4 Medi 2023, ac fy mwriad yw cyhoeddi'r datganiad cyntaf ym mis Rhagfyr.

Yn ogystal â chychwyn y ddyletswydd hon, mae'r Gorchymyn hefyd yn cychwyn adran 14 o'r Ddeddf sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn baratoi cynllun strategol yn nodi sut mae'n bwriadu cyflawni ei ddyletswyddau strategol a mynd i'r afael â'r datganiad o flaenoriaethau. Bydd gofyn i'r Comisiwn gyflwyno ei gynllun drafft i Weinidogion Cymru erbyn 15 Rhagfyr 2024.

Bydd y Gorchymyn Cychwyn, ar 4 Medi 2023, yn dod â darpariaethau mewn perthynas â'r materion canlynol i rym:

- Rhyddid academiaidd darparwyr a staff addysg uwch (adran 17);
- Awtonomi sefydliadol darparwyr addysg drydyddol (adran 18);
- Cydnawsedd â chyfraith elusennau a dogfennau llywodraethu darparwyr addysg drydyddol (adran 19);
- Dyletswydd ar y Comisiwn i roi sylw i ganllawiau a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru. (adran 20);
- Darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddiadau cyffredinol i'r Comisiwn ynghylch defnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau (adran 21);
- Darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i roi swyddogaethau atodol i'r Comisiwn drwy reoliadau (adran 22);

- Darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i wneud cynlluniau ar gyfer trosglwyddo staff ac eiddo, hawliau a rhwymedigaethau o CCAUC a Gweinidogion Cymru i'r Comisiwn (adran 24 ac atodlen 2).
- Pŵer Gweinidogion Cymru i gyllido'r Comisiwn (adran 85(1), (2)(a) a (b)). Mae'r Gorchymyn yn dod â gweddill adran 85 i rym ar 1 Ebrill 2024.
- Gwybodaeth a chyngor oddi wrth y Comisiwn a gwybodaeth oddi wrth Weinidogion Cymru (adran 130)
- Gallu'r Comisiwn i rannu gwybodaeth (adran 132 ac eithrio is-adran (1)(f))
- Statws, gweithdrefnau, trefniadau gweithredol a phwyllgorau'r Comisiwn (atodlen 1)

Mae'r Gorchymyn Cychwyn hefyd yn cynnwys darpariaeth sy'n dod â swyddogaethau penodol o fewn y Ddeddf i rym yn rhannol, er mwyn galluogi'r Comisiwn i ymgymryd â gweithgareddau paratoadol dros yr hydref a'r gaeaf i gefnogi gweithredu swyddogaethau allweddol.

Bydd y swyddogaethau sy'n cael eu dwyn i rym yn rhannol yn galluogi'r Comisiwn i ymgymryd â'r gweithgareddau paratoi canlynol mewn perthynas â'r system gofrestru:

- a. Paratoi'r ddogfen sy'n pennu'r gofynion sydd i'w bodloni mewn perthynas â'r amodau cofrestru cychwynol (adran 27(1) a (2));
- b. Penderfynu ar yr amodau cofrestru parhaus cyffredinol (adran 28(1) i (3), adran 31(1)(a) i (f), (i), (j) a (2) ac adrannau 32 a 33);
- c. Dechrau paratoi canllawiau yn ymwneud ag amodau cofrestru parhaus (adrannau 35 a 36);
- d. Ymgymryd â gwaith paratoi i benderfynu sut y bydd yn monitro cydymffurfiaeth darparwyr cofrestredig ag amodau cofrestru parhaus (adrannau 35 a 36);
- e. Dechrau paratoi datganiad ar ei bolisi cyllido (adran 87).

Mae'r Gorchymyn hefyd yn cynnwys darpariaeth sy'n dwyn i rym y pwerau gofynnol i alluogi Gweinidogion Cymru i wneud yr is-ddeddfwriaeth sy'n angenrheidiol i gefnogi sefydlu'r Comisiwn a gweithredu'r Ddeddf yn barhaus.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Senedd yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Jayne Bryant AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Senedd Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

22 Awst 2023

Annwyl Jayne

Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022

Ar ôl gwneud Gorchymyn Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Cychwyn Rhif 2 a Darpariaeth Ddarfodol) 2023 ('y Gorchymyn') yr wythnos hon, roeddwn am achub ar y cyfle heddiw i ddiweddarau'r Pwyllgor ar bwmpas y Gorchymyn, a sut mae'n cefnogi gweithredu Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 a sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil ('y Comisiwn').

Mae'r Gorchymyn yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â'r ddau ddyddiad allweddol:

- 4 Medi 2023 – dyddiad sefydlu'r Comisiwn, hwn fydd y dyddiad y bydd pob aelod craidd yn dechrau yn eu swyddi a'r Comisiwn yn dod yn gwbl sefydledig.
- 1 Ebrill 2024 - dyma'r dyddiad pan fydd y Comisiwn yn dod yn weithredol ac yn cymryd cyfrifoldeb am ei swyddogaethau craidd ar ôl diddymu CCAUC.

Diben y Gorchymyn yw galluogi'r Comisiwn i gymryd y camau angenrheidiol i sicrhau bod y trefniadau gweithredol a llywodraethu gofynnol ar waith i gefnogi proses drosglwyddo llyfn er mwyn iddo ddod yn weithredol, a'i alluogi i ddechrau datblygu rhai elfennau penodol sydd eu hangen i gefnogi gweithredu diwygiadau allweddol.

Rhwng mis Medi ac Ebrill bydd CCAUC yn cadw'r cyfrifoldeb am gyllido, ansawdd a rheoleiddio addysg uwch, tra bydd Llywodraeth Cymru yn cadw'r cyfrifoldeb am addysg bellach, prentisiaethau, y chweched dosbarth etc.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jeremy.Miles@llyw.cymru
Correspondence.Jeremy.Miles@gov.wales

Rydym yn croesawu lle gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cychwyn mewn perthynas â'r cyfnod sefydlu

Mae'r Gorchymyn yn darparu ar gyfer dod â'r darpariaethau canlynol o Ran 1 o'r Ddeddf i rym ar 4 Medi 2023:

- Rhyddid academaidd darparwyr addysg uwch a staff (adran 17);
- Awtonomi sefydliadol darparwyr addysg drydyddol (adran 18);
- Cydnawsedd â chyfraith elusennau a dogfennau llywodraethu darparwyr addysg drydyddol (adran 19);
- Dyletswydd ar y Comisiwn i roi sylw i ganllawiau a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru (adran 20);
- Darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i roi cyfarwyddiadau cyffredinol i'r Comisiwn ynghylch defnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau (adran 21);
- Darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i roi swyddogaethau atodol i'r Comisiwn drwy reoliadau (adran 22);
- Darpariaeth sy'n galluogi Gweinidogion Cymru i wneud cynlluniau ar gyfer trosglwyddo staff ac eiddo, hawliau a rhwymedigaethau o CCAUC a Gweinidogion Cymru i'r Comisiwn (adran 24 ac atodlen 2).

Mae darpariaethau Atodlen 1 hefyd yn dod i rym ar yr un dyddiad. Mae Atodlen 1 yn nodi statws y Comisiwn, yn gwneud darpariaeth ynghylch aelodaeth o'r Comisiwn gan gynnwys rhai telerau ac amodau, ac yn gosod dyletswydd ar y Comisiwn i gael Pwyllgor Ymchwil ac Arloesi, Pwyllgor Ansawdd a phwyllgor penodi aelodau o staff.

Mae'r Atodlen hon hefyd yn galluogi'r Comisiwn i sefydlu pwyllgorau eraill gan gynnwys cyd-bwyllgorau, ac yn gwneud darpariaeth ynghylch aelodaeth o'r Comisiwn (gan gynnwys cynrychiolwyr ar ran y gweithlu a dysgwyr), archwilio a chyfrifon, dyletswydd i sicrhau gwerth da, gofynion adrodd blynyddol ynghyd â gofynion gweithredol eraill megis dirprwyaethau, achosion, cofrestr buddiannau ac arfer swyddogaethau.

Nid yw'r Gorchymyn yn cynnwys darpariaeth mewn perthynas â'r agweddau canlynol ar Atodlen 1 - bydd y rhain yn cychwyn o fis Ebrill 2024 drwy Orchymyn cychwyn yn y dyfodol:

- penodi aelod cyswllt staff y Comisiwn a sefydlu'r pwyllgor penodi aelod y staff;
- dyletswydd y Comisiwn i baratoi adroddiad blynyddol a datganiad o gyfrifon blynyddol.

Er mwyn sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn gallu darparu cyllid i'r Comisiwn o'i ddyddiad sefydlu, daw adran 85(1), (2)(a) a (2)(b) o'r Ddeddf i rym ar 4 Medi 2023. Mae gweddill adran 85 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â chytundebau canlyniadau ac yn dod i rym ar 1 Ebrill 2024.

Nid yw adran 86, sy'n gosod cyfyngiadau ar y telerau ac amodau y gall Gweinidog Cymru eu gosod ar y cyllid ddarperir i'r Comisiwn mewn perthynas â chyllido addysg uwch, ymchwil ac arloesi ac addysg bellach, yn cael ei chychwyn drwy'r Gorchymyn. Nid oes angen y cyfyngiadau hyn yn ystod y cyfnod sefydlu gan na fydd pwerau cyllido perthnasol y Comisiwn mewn grym bryd hynny.

Mae'r Gorchymyn hefyd yn dod â swyddogaethau perthnasol mewn perthynas â gwybodaeth, data a chyngor i rym ar 4 Medi 2023.

Mae adran 130 o'r Ddeddf, a gychwynir yn llawn, yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn ddarparu gwybodaeth a chyngor, mewn perthynas â'i swyddogaethau, i Weinidogion Cymru pan fo'r Gweinidogion yn gofyn am wybodaeth o'r fath. Gall y Comisiwn hefyd roi i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth neu gyngor y mae'n ei ystyried yn briodol. Mae'r adran hon hefyd yn caniatáu i Weinidogion Cymru ddarparu unrhyw wybodaeth i'r Comisiwn yn ymwneud â chyflawni ei swyddogaethau.

Mae darparu gwybodaeth gan Weinidogion Cymru neu'r Comisiwn wedi'i gyfyngu i swyddogaethau'r Comisiwn sydd mewn grym bryd hynny.

Mae adran 132 o'r Ddeddf yn galluogi'r Comisiwn i rannu gwybodaeth, at ddibenion cyflawni unrhyw un o'i swyddogaethau, gyda'r cyrff a'r personau a restrir ar wyneb y Ddeddf (neu a wneir mewn Rheoliadau o dan adran 132(1)(k)). Mae'r Gorchymyn yn cychwyn yr adran hon ar 4 Medi ac eithrio is-adran (1)(f) sy'n ymwneud â'r corff sydd i'w ddynodi gan y Comisiwn mewn perthynas ag asesu ansawdd addysg uwch.

Fel gydag adran 130, bydd rhannu gwybodaeth o dan adran 132 wedi'i gyfyngu i faterion sy'n ymwneud â swyddogaethau'r Comisiwn sydd mewn grym ar yr adeg y mae'r wybodaeth yn cael ei rhannu.

Cylch cynllunio strategol a dyletswyddau strategol

Bydd dyletswydd Gweinidogion Cymru i gyhoeddi datganiad o'u blaenoriaethau ar gyfer ac mewn cysylltiad ag addysg drydyddol ac ymchwil yn dod i rym ar 4 Medi 2023, ac fy mwriad o hyd yw cyhoeddi'r datganiad cyntaf ym mis Rhagfyr 2023.

Mae'r Gorchymyn hefyd yn cychwyn, ar yr un dyddiad, adran 14 o'r Ddeddf a thrwy hynny ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn baratoi cynllun strategol sy'n nodi sut mae'n bwriadu cyflawni ei ddyletswyddau strategol a mynd i'r afael â datganiad o flaenoriaethau Gweinidogion Cymru.

Ni fydd gwneud y Comisiwn yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd yn adran 14 yn golygu ei bod yn ofynnol iddo gwblhau ei gynllun strategol yn ystod y cyfnod sefydlu, gan mai'r ddyletswydd yn yr adran honno yw paratoi'r cynllun yn unig. Yn hytrach, adran 15 sy'n pennu'r dyddiad y mae'n rhaid i'r Comisiwn gyflwyno ei gynllun strategol drafft i Weinidogion Cymru.

Mae'r Gorchymyn yn cychwyn adran 15 o'r Ddeddf ar 1 Ebrill 2024 gyda darpariaeth ddarfodol sy'n ei gwneud yn ofynnol cyflwyno'r cynllun strategol drafft cyntaf erbyn 15 Rhagfyr 2024.

I gefnogi datblygiad y cynllun strategol, mae'r Gorchymyn hefyd yn cychwyn adrannau 2 i 12 o'r Ddeddf sy'n nodi'r dyletswyddau strategol. Mae cychwyn y dyletswyddau strategol wedi'i gyfyngu i'r pwrpas o alluogi'r Comisiwn i baratoi ei gynllun strategol. Mae'r cychwyn cyfyngedig hwn, at y diben penodedig, yn golygu na fydd y Comisiwn yn ddarostyngedig i'r

dyletswyddau hynny yn ystod y cyfnod sefydlu. Bydd y dyletswyddau strategol yn dod i rym ym mis Ebrill 2024, gyda darpariaeth i'w gwneud mewn Gorchymyn yn y dyfodol.

Mae adran 16, sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn adolygu ei gynllun strategol cyhoeddedig os yw Gweinidogion Cymru yn diwygio'r datganiad o flaenoriaethau, hefyd yn dod i rym ar 1 Ebrill 2024.

Darpariaethau sy'n cael eu dwyn i rym yn rhannol i gefnogi gweithredu'r system gofrestru a thryloywder ariannol

Mae'r Gorchymyn yn darparu ar gyfer cychwyn yn rhannol, ar 4 Medi 2023, y darpariaethau sy'n angenrheidiol i alluogi'r Comisiwn i ymgymryd â'r gweithgareddau paratoi canlynol mewn perthynas â'r system gofrestru:

- Dechrau datblygu'r ddogfen sy'n pennu'r gofynion y mae'n rhaid i ddarparwyr eu bodloni er mwyn bodloni'r amodau cofrestru cychwynol (adran 27(1) a (2));
- Dechrau penderfynu ar yr amodau cofrestru parhaus cyffredinol sydd i'w cymhwyso i ddarparwyr pan gânt eu hychwanegu i'r gofrestr (adran 28(1) i (3), adran 31(1)(a) i (f), (i), (j) a (2) ac adrannau 32 a 33);
- Dechrau paratoi canllawiau yn ymwneud â'r amodau cofrestru parhaus (adrannau 35 a 36);
- Gwneud gwaith paratoi i benderfynu sut y bydd yn monitro cydymffurfiaeth darparwyr cofrestredig â'r amodau cofrestru parhaus (adrannau 35 a 36);
- Dechrau paratoi datganiad ar ei bolisi cyllido (adran 87).

Nid yw cychwyn y darpariaethau hyn yn rhannol yn gwneud y Comisiwn yn ddarostyngedig i ddyletswyddau cysylltiedig; bydd y rhain yn dod i rym ar y dyddiad angenrheidiol yn y dyfodol trwy Orchymyn cychwyn arall. Mae rhai o'r swyddogaethau'n cael eu cychwyn yn llawn lle nad yw hynny'n gwneud y Comisiwn yn ddarostyngedig i ddyletswyddau na fydd yn gallu eu cyflawni yn ystod y cyfnod sefydlu.

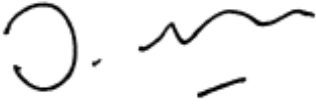
Yn ogystal â dechrau'r darpariaethau sy'n darparu'n benodol ar gyfer pob un o'r swyddogaethau uchod, cychwynnir darpariaethau cysylltiedig hefyd i ddarparu cyd-destun ychwanegol lle bo angen ac i sicrhau bod unrhyw groesgyfeiriadau o fewn y darpariaethau yn gweithredu fel y bwriadwyd.

Pwerau gwneud rheoliadau Gweinidogion Cymru

Yn ogystal â dwyn i rym swyddogaethau'r Comisiwn naill ai'n llawn neu'n rhannol, mae'r Gorchymyn hefyd yn dwyn i rym y pwerau sydd eu hangen i alluogi Gweinidogion Cymru i wneud yr is-ddeddfwriaeth angenrheidiol i gefnogi sefydlu'r Comisiwn a gweithredu'r Ddeddf.

Os oes gennych chi neu aelodau eich Pwyllgor unrhyw gwestiynau penodol yn y cyfamser, byddwn yn falch o ddarparu gwybodaeth ychwanegol lle bo hynny'n bosibl.

Rwyf wedi anfon copi o'r llythyr hwn i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a byddaf yn ei rannu â'n rhanddeiliaid er gwybodaeth.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' followed by a series of wavy lines and a short horizontal stroke at the end.

Jeremy Miles AS/MS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

Submission to the Senedd Legislation, Justice, and Constitution Committee

Charles Whitmore, Research Associate, Cardiff University – Wales Governance Centre & Wales Council for Voluntary Action.

August 2023

About this evidence

This evidence has been written by Charles Whitmore as a part of the Wales Civil Society Forum project (Forum). This is a partnership between Wales Council for Voluntary Action (WCVA) and Cardiff University's Wales Governance Centre (WGC) funded by The Legal Education Foundation. It is being submitted following oral evidence session as a part of the Committee's inquiry into UK-EU Governance.

Questions

1. Could you share your views on how the PPA has developed over the last 12 months, the role it has played to date and how this could be improved in future. How could UK and Welsh civil society be better engaged in the work of the PPA?

1.1 The Parliamentary Partnership Assembly (PPA) has shown promising developments in terms of inclusivity and collaboration. There were initial concerns in our sector regarding the inclusion of civil society stakeholders on the UK's side as there were opportunities and consultations taking place in the EU, with civil society actors that were not paralleled at the UK level. Engagement with the Senedd provided an effective and welcome channel into the PPA, though this is inherently limited by virtue of the devolved legislatures being restricted to observational roles.

1.2 We are now seeing increased interconnections between the PPA and the UK's Domestic Advisory Group (DAG). Sir Oliver Heald's participation in the last DAG meeting and the involvement of DAG chairs in PPA breakouts are welcome developments that have brought key civil society concerns to the fore in PPA discussions. The further inclusion and coordinated engagement with civil society stakeholders in Wales and at the UK level as part of the PPA's work should be encouraged. This would facilitate advocacy for strengthened cooperation in numerous areas, including *inter alia*, youth work, mobility, regulatory cooperation, EU and UK citizens, association and / or partnerships with EU programmes (e.g. between Taith and Erasmus) and joint research opportunities.

1.3 Providing a more active role for the devolved legislatures would be welcome in terms of future improvements. More generally it is currently difficult to envisage a pathway to a more active devolved role in the TCA bodies under current UK Government, though more could be done in coordinating, consulting and supporting information sharing at the devolved and UK levels in the run-up to the relevant Intergovernmental Relations and TCA body meetings. **There should be a transparent process by which Wales can input into relevant PPA and other TCA body agendas and discussions around which stakeholder coordination and consultation can take place.**

2. In evidence to the House of Lords Committee you called for better and more structured engagement between the Welsh Government and Welsh civil society on its work within the

UK-EU governance structures and wider EU work. What mechanisms or structures would you like to see developed to support this?

- 2.1 The Wales Civil Society Forum led a body of work UK wide following the agreement of the TCA to raise awareness and understanding with voluntary sector stakeholders of TCA governance and opportunities like the TCA civil society forum and domestic advisory group. We felt it was important to advocate for a four nations approach for our sector to ensure that there was scope for a distinct devolved voice in these fora. The voluntary sector was ultimately given a number of seats on the DAG and first CSF, including WCVA and its counterparts from England, Scotland and Northern Ireland.
- 2.2 However these new opportunities have come in a context where EU and post-EU membership activities require more capacity than prior to Brexit. There is a desire in the sector to maintain and build relationships at the EU level, as well as to follow EU policy and legislative developments. Not least because this is necessary for the purposes of the level playing field provisions, but also to understand opportunities for regulatory cooperation and sharing good practice and learning. These must now however be balanced more carefully against competing domestic UK level developments, especially as the end of structural funds has drained capacity from these priorities.
- 2.3 There are several steps that might be explored at the devolved level to help mitigate these and other challenges (like those around transparency).
 - 2.3.1 There is clearly a financial barrier to civil society participation in EU – UK Governance in terms of having staff with time dedicated to EU related affairs. WCVA and the WGC currently hold a third sector grant from the Legal Education Foundation to support with this, but this is only up to August 2024.
 - 2.3.2 Now that the governance of various TCA bodies is starting to crystallise, there is an opportunity for the Welsh Government to strategically review Wales’ overarching participation and input into UK – EU governance. An update to the International Strategy, or the separate development of a European Strategy developed collaboratively with stakeholders would help coordinate approaches to different TCA bodies.
 - 2.3.3 A more coordinated and strategic approach to information sharing put on a formal standing at the devolved level would also help address transparency and scrutiny issues around the involvement of the Welsh Government in the TCA committees. It may also be an opportunity to address the lack of transparency around the new IGR structures, which should provide a space for the Welsh Government to inform UK positions prior to TCA body discussions.
 - 2.3.4 A more regular and formal approach to coordination and information sharing would also provide an opportunity to inform civil society and Senedd participation in the DAG, CSF and PPA. Indeed there is arguably still a need for a structure akin to the EU Advisory Group that was previously convened by the Welsh Government.

3. Could you outline your views on the operation of the UK Domestic Advisory Group to date and the need for improvements in its operation?

- 3.1 The DAG is a group of independent civic society organisations convened to advise the UK Government on implementation of the TCA. Its governance has involved a learning curve for both stakeholders and the UK Government, not least because its remit covers the entire agreement - a novelty for EU FTA civil society mechanisms. It meets twice yearly at least and has a joint meeting with the EU DAG once a year ahead of the annual CSF. It can express views and make recommendations to the UK Government.
- 3.2 There were some initial challenges in setting up the UK DAG, for instance around the balance of representation being skewed heavily towards the private sector; ensuring fair decision making under these circumstances across private sector, trade union and wider civic society representatives; whether feedback loops could be committed to by the UK Government etc..
- 3.3 Governance and representational issues were dealt with via the nomination of an decision making executive council comprising one representative of each of the above sectors. Early issues relating to the need for timely dissemination of agendas and asks of DAG members have seen some improvements. Issues around resourcing of DAG members, at least for travel where face to face meetings are beneficial and adequate resourcing of the DAG secretariat remain, however.
- 3.4 There is still a need for a more purposive approach to the DAG at the UK level. A clear forward workplan has yet to be established, and there is an ongoing need to receive substantive items in time for us to organise any meaningful consultation / engagement in Wales. Similarly, a more formal cross-sector approach involving civil society, the Senedd and the Welsh Government around input into TCA governance may support a stronger Welsh voice in these structures, though the timely receipt of relevant information and invitations from the central level appears to be a barrier across the board.
- 3.5 Resourcing of participants involved in the DAG and CSF is also a clear need. By way of example, WCVA received a one-off grant from the Trade Unions Congress to support its physical participation at the first CSF in Brussels, but this was ad hoc and unexpected. Particularly where the CSF could also serve the wider purpose of building relationships between UK and EU actors, we feel that in person participation is important, yet the cost of doing so is prohibitive for many voluntary sector organisations.
- 3.6 Overall, it is still too early to fully gauge the effectiveness and need for improvements as the DAG has only just established a series of working sub-groups on key themes in Summer of 2023. Crucially, these are open for participation by non-DAG representatives, thereby providing a potentially useful vehicle to broaden engagement. The following groups have been established initially:
- 3.6.1 *Regulatory cooperation and the level playing field*
 - 3.6.2 *Mobility*
 - 3.6.3 *Trade and Customs*
 - 3.6.4 *Energy and Climate Change*
 - 3.6.5 *Nations and Regions*

- 3.7 WCVA is involved in the work of the groups on regulatory cooperation, mobility and nations/regions, however it is not yet clear whether the substantive focus of these groups will encompass voluntary sector issues. From early meetings this will depend to some extent on whether work focuses purely on the technical implementation of the TCA, or more broadly on issues encountered by stakeholders in the UK – EU relationship that may be addressed via the TCA and/or broader cooperation built around the TCA. For example, this may mean the difference between a focus on mutual recognition of qualifications and professional mobility, as opposed to one which would also include addressing barriers to educational and youth mobility. Similarly, it remains to be seen whether the Level Playing Field group will focus on the technical provisions of the TCA, or whether broader aspects of divergence, like in the area of the human rights, may also come under scrutiny.
- 3.8 Early meetings suggest an intent to focus on the upcoming and future TCA reviews, which may itself provide some steer in due course, though there is currently uncertainty around the political will in the UK and EU surrounding this review cycle.

4. What lessons could be learned from the first Civil Society Forum under the TCA?

- 4.1 There are substantive and procedural lessons to be learned from the first civil society forum. Procedurally the organisation of the first CSF took place at too short a notice to enable organisations from across the UK to attend in person in – the cost of last-minute travel and accommodation was too prohibitive. Similarly, there was no time to consult wider stakeholders on requests for the agenda.
- 4.2 There was initial confusion stemming from the original UK expression of interest for members, which seemed to suggest organisations were seeking ‘membership’ of the CSF, whereas in practice it is more of an annual summit, open to a wide variety of participants. As a result of this participants have expressed confusion to us around the next steps of the CSF or whether they will be automatically invited to the CSF in 2024 for example.
- 4.3 Substantively speaking there was uncertainty on part of many stakeholders as to the nature of the CSF as a TCA body and its core purpose. The text of the TCA is relatively vague on this stating merely that its aim is to ‘conduct a dialogue on the implementation of part 2’. Initially there was some misaligned expectations between civil society and the contracting parties as some representatives **hoped for an opportunity for meaningful strategic discussion on the issues facing the relationship and even about deepening cooperation in the future.** In practice however the first CSF played out more as a technical Q&A with all focus on trade and no focus on cooperation. Any points made about the latter, were ultimately included in the minutes.
- 4.4 This is in part a result of the negotiations narrowing the scope of the CSF to part 2 which presents a paradox whereby the CSF has potentially wider representation than the DAG, but a much narrower remit. Compounding this, some voluntary sector participants felt it odd that issues falling within the ‘essential elements’ of the TCA, which include climate change, human rights and the rule of law and which are therefore relevant to the whole TCA, were not featured on the agenda (despite growing concern around divergence in the field of human rights relating to *inter alia*, the UK Bill of Rights Bill). Indeed with no space to raise these issues, and limited ability for the Welsh Government and Senedd to actively participate in their respective fora,

participants felt that there was little formal space to highlight the different domestic interpretations of UK Government activity relevant to the TCA (which in the case of human rights, has largely been considered heavily regressive).

4.5 This narrow approach to the CSF it was felt, left a vacuum for high level strategic and inclusive discussions on policy and cooperation. It remains to be seen whether this will be filled by the DAG and joint UK – EU DAG system, or indeed whether there is a need for a supplementary space falling outside the TCA. Indeed the EESC UK – EU Follow-up Committee has been filling some of this function on the EU’s side while being very inclusive to devolved voices.

4.6 The UK will host the CSF in 2023, this should be used as an opportunity to set a precedent for flexibility in the organisation and remit of the event relative to the 2022 iteration. There should be ample opportunity for consulting stakeholders UK wide on the agenda, with space provided procedurally and substantively for building relationships and discussing ongoing cooperation, in addition to addressing issues of technical implementation. **As the agenda is technically set by the UK Government and EU Commission, the Welsh Government should be consulted on this as well.**

5. Could you tell us about your views on the role of the UK’s legislatures in providing oversight and scrutiny of UK-EU decision-making and how this could be improved.

5.1 Recognising that capacity is limited, there are several ways the Senedd can play a key role in this space.

- 5.1.1 There is a clear transparency gap so scrutiny of the Welsh Government’s participation in the IGR and TCA structures is crucial.
- 5.1.2 It is currently difficult to gauge any objective or strategy being pursued through participation in the TCA structures, nor is it clear how much influence, regularity or scope the Welsh Government has to influence the agendas of the joint TCA bodies. Recommending the formulation of a strategy based on experience to date of navigating post-Brexit UK – EU governance, would provide direction in building strategic connections in Europe, approaches to governance and the TCA bodies, would help frame any scrutiny, and help to better define civil society work and relevant support needs.
- 5.1.3** The Senedd can also play a crucial role in continuing to participate, encourage and support intra Wales dialogue and coordination between institutions and sectors. There may be a case for recommending the formalisation of coordination in the way that the EU advisory Group did. It is also crucial that resources continue to be devoted to building and maintaining relationships directly at the EU level and supporting sectors in Wales to do the same. **Indeed the Senedd’s support of the voluntary sector’s efforts to do so have made a significant positive impact in Wales and the EU.**
- 5.1.4 There may still be scope to continue to influence the development of the TCA governance bodies, as there are elections due domestically and at the EU level prior to the review in 2025/2026. In this context and as governance is starting to crystallise, it remains important to continue to make the case for embedding good practice and raising awareness of the need for sensitivity to devolved participation.

6. Do you have views on the balance of power and decision-making between the executive, legislatures and civil society in the post-Brexit institutional architecture compared to arrangements under EU membership?

- 6.1 The UK's withdrawal from the EU has marked a notable shift in power away from legislatures, towards executive function, as well as challenged the Sewell convention and diminished the role of independent civil society consultation and engagement around significant policy and legal change. A recent example of this has been the passage of the Retained EU Law (Revocation and Reform) Act and the broad executive powers it grants enact policy change with minimal parliamentary scrutiny.
- 6.2 Another instance of this institutional shift can be observed in the procedures surrounding the consultation, engagement and scrutiny of trade mandates and trade negotiations. At the EU level, established procedures such as the EU Trade Civil Society Dialogue have guided interactions. However, with the transition to the UK level, formal engagement frameworks have become scarce, and parliamentary scrutiny is minimalist.
- 6.3 These transitions might be qualified as a culture shock for civil society organisations in Wales as they stand in stark contrast to the formal arrangements under the Third Sector Scheme and wider context open engagement in Wales. Similarly, organisations in Wales have been active in participating in known EU procedures, where engagement with civil society in the legislative process is institutionalised by virtue of the role of the European Economic and Social Committee.
- 6.4 However at the UK level there is no similar culture of facilitating meaningful engagement and consultation with civil society. Brexit has also brought with it an increase in the use of Henry VIII clauses, rises in legislation going ahead despite the Senedd withholding consent and challenging consultation exercises on fundamental questions (like the Bill of Rights Bill where upwards of 90% -100% of thousands of responses expressed serious concern with seemingly no impact on the resulting legislation). This is concerning because an increasing amount of policy capacity in Wales must now be directed towards the UK level. Collectively these developments have shrunk the civic society space and shifted away from parliamentary scrutiny and democratic engagement towards unilateral central executive decision making.

7. As a committee, we have spoken of the challenges associated with navigating the new arrangements as a devolved parliament. An area of particular interest to us is the transparency and accountability of these new UK-EU governance structures. Professor Catherine Barnard told this committee that it 'feels pretty much like the transparency of a black box'. Could you share your views on how the transparency of decisions taking within these new UK-EU governance structures could be improved?

- 7.1 The transparency in the operation and governance of the bodies under the TCA is a challenge, though the commitments in the text of the TCA itself are very limited. For example, Rules 10 and 13 in Annex 1 of the TCA on the *Rules of Procedure of the Partnership Council and Committees* provide that minutes shall be made public, but neither set of commitments contains a timeframe for this to happen. Meanwhile, other key commitments to transparency are optional,

such as in rule 10(2) which provides that the parties *may* publish the decisions and recommendations of the Partnership Council. We have seen some improvement in communication upcoming meeting dates via the DAG, but there is little in the way of public information which will invariably frustrate wider independent scrutiny and analysis.

- 7.2 Furthermore, at the devolved level, the question of TCA body transparency cannot be dissociated from the transparency of the new structures for Intergovernmental Relations, as these should provide the fora for the Welsh Government to feed into the joint UK-EU agendas and discussions. Yet transparency is also challenging on this front. It is unclear from the information publicly available, the extent to which the IGR structures provide for meaningful co-decision. In some cases this seems unlikely, for example the Inter-ministerial Group on Trade's Terms of Reference suggest that policy formulation actually still follows the devolution memorandum of understanding and international relations concordat. Yet these are out of date and arguably no longer suited to the level of intergovernmental decision making required post-Brexit.
- 7.3 Illustrating some of these challenges at the TCA level, at the meeting of the trade partnership committee on 1 Dec 2022,¹ the EU requested that the parties start exchanging agendas earlier because it needed more time to consult the Member states in the Council to inform its position. It is unclear on the UK side what the process and governance is for the UK Government to consult the Welsh Government. Similarly, it is unclear whether this takes place in sufficient time for the Welsh Government to consult stakeholders prior to feeding up to the UK.
- 7.4 There are also practical examples where there is arguably cause for concern stemming from the UK's representation of issues at the partnership council where there has been significant divergence in views at the devolved level. For instance, at the Partnership Council meeting on the 24 March 2023,² the joint UK – EU statement reflects discussion of the Bill of Rights Bill and the Retained EU Law Bill with no further detail. Yet the UK Government has systematically represented both pieces of legislation as unproblematic, despite significant and near universal concern about both at the devolved level (and indeed more widely across the UK). Owing to the lack of transparency it is very unclear how the UK's positions for these meetings are arrived at and indeed how effective the IGR bodies are at providing input for the Welsh Government

¹ UK Government, "Minutes: second meeting of the Trade Partnership Committee under the UK-EU Trade and Cooperation Agreement, 1 December 2022", Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-eu-trade-and-cooperation-agreement-trade-partnership-committee-meeting-1-december-2022-agenda/minutes-second-meeting-of-the-trade-partnership-committee-under-the-uk-eu-trade-and-cooperation-agreement-1-december-2022>

² UK Government, EU Commission, "Joint statement on the Withdrawal Agreement Joint Committee and Trade and Cooperation Agreement Partnership Council meetings, 24 March 2023", Available at: <https://www.gov.uk/government/news/joint-statement-on-the-withdrawal-agreement-joint-committee-and-trade-and-cooperation-agreement-partnership-council-meetings-24-march-2023>

Inquiry into UK-EU governance – Submission of written evidence

by Tanja Buzek, Chair
on behalf of the EU Domestic Advisory Group under the EU-UK
Trade and Cooperation Agreement

BACKGROUND

Under its Institutional Framework, Article INST.7 of the EU-UK Trade and Cooperation Agreement (TCA) provides that each Party set up an independent Domestic Advisory Group (DAG) composed of civil society organisations' representatives, and consult it on the issues covered by the TCA and any subsequent supplementary agreements concluded between the UK and the EU.

The primary task of the EU DAG is to advise the European Commission, but also liaise with the European Parliament and Council, on the implementation of the full TCA. It is the first EU DAG to have such a wide scope¹, going beyond the years' long-established focus on trade and sustainable development.

Such an unprecedented large scope called for a larger EU DAG to harness expertise from a wide range of stakeholders, while ensuring the DAG's ability to operate at pace. The EU DAG under the TCA thus comprises 30 seats in total, 24 from the wide network of European and national civil society organisations and six from the European Economic and Social Committee (EESC). The members of the EU DAG are organised internally in three equal sub-groups of business organisations, trade unions and various interests' groups and its work is led by a Presidency team of one chair and two vice-chairs from each of the three groups. This overall DAG composition ensures a balanced representation of economic, social and environmental stakeholders. The EU DAG's work is further supported by the input of 61 permanent observer civil society organisations across the TCA's large scope.

¹ The EU-CARIFORUM Economic Partnership Agreement of 2008 provides for a similar wide scope of all economic, social and environmental aspects of the relations between the Parties to be covered by a Joint Consultative Committee (JCC) of civil society organisations.

EVIDENCE

Starting on a more general note, the EU has a longstanding record of **incorporating civil society monitoring structures into its free trade agreements**, through the setup of DAGs and a wider civil society forum format for each agreement. Building on this experience, the role of the EU DAGs has been evolving in practice and EU DAG members took the lead call on **further strengthening their role and impact**². To support this process, in 2021 the EESC initiated an annual all-DAG meeting, bringing together all members of all current twelve EU DAGs to advance cross-cutting matters, with the high-level political buy-in from the Commission and the European Parliament. The EESC, acting as the DAG secretariat and contact point under each agreement, also issued a Handbook about the work of EU DAGs³.

Turning to the work of the EU DAG under the TCA more specifically, it held its **first meeting on 25 November 2021**, following an open call for expression of interest and members' selection by the European Commission. The DAG members from the EESC are nominated from within the Committee. The regular mandate of all EU DAGs is two and a half years; however, to allow for a better continuation of work during its first mandate, the UK DAG is exceptionally set up for four years until September 2025. All **composition, meetings and documents are made publicly available** on the dedicated DAG portal⁴ to serve the EU DAGs' own call for transparency. To date, the EU DAG held seven meetings and published main takeaways after each meeting. On average the EU DAG meets up to four times a year. Meetings are held in Brussels, with the EESC providing the meeting premises and organisation, and take place in a hybrid format to allow for as much participation as possible. There is limited funding available by the Commission for non-Brussels based organisations to attend meetings.⁵

In full agreement with our UK counterpart, the EU DAG is convinced that the TCA can be a sound basis to build a stronger, more stable, resilient and sustainable relationship for the benefit of EU and UK citizens, and: **for the TCA to support a positive and constructive framework of rights and standards**. In order to achieve this, it is essential to promote an open, pragmatic and good faith cooperation between regulators on both sides. It is equally necessary that both parties engage closely with civil society organisations, adopt a **broad and constructive approach towards inputs provided** by both the EU and the UK DAG, and give a timely follow-up to their recommendations.

² Non-paper of the EU DAGs, Strengthening and Improving the Functioning of EU Trade Domestic Advisory Groups, October 2021, https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/non-paper_of_the_eu_dags_strengthening_domestic_advisory_groups_oct2021_002.pdf

³ Due to be updated for the new EU DAG term 2023-2025 but 2022 version available: Handbook for members of EU Domestic Advisory Groups, EESC, 2022, <https://www.eesc.europa.eu/da/our-work/publications-other-work/publications/handbook-members-eu-domestic-advisory-groups>

⁴ The EU Domestic Advisory Group under the EU-UK TCA, <https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/eu-domestic-advisory-group-under-eu-uk-tca>

⁵ For Brussels meetings, up to three DAG members can receive funding to cover travel and if needed accommodation expenses. For UK meetings, this funding is available for up to six members, whereas a balance between the three groups of employers, workers and NGOs should be respected.

Within its regular meeting work flow, the EU DAG established a structured dialogue with the Commission, in particular representatives from the Directorate-General (DG) for Trade, to flag issues under the TCA and prepare input for the Joint Trade Specialised Committees. Throughout 2022, the EU DAG collectively compiled an **EU-UK relations Issues Tracker** (see Annex), a document collecting its main issues and recommendations with regard to TCA implementation – and more broadly on EU-UK relations. Evolving over time and open to additions and updates, the Tracker has been conceived to be a living instrument for the DAG to facilitate and structure the ongoing discussion, as well as to provide high-quality inputs to the Commission in dealing with UK counterparts. Looking beyond the daily, necessary work that the Commission has been carrying out, the Tracker can be a **key tool available to all actors involved in both monitoring and implementation of the TCA**. The EU DAG, represented through its Chair, provided also evidence in the Joint Hearing of the European Parliament Committees on Foreign Affairs (AFET) and on International Trade (INTA) in Brussels on 25 May 2023, on the annual implementation report on the TCA.

When it comes to living civil society structures, **DAG-to-DAG collaboration is the ‘beating heart’** of every trade agreement. In October 2022, the EU and the UK DAGs under the TCA held their first joint meeting in Brussels, back-to-back with the first Civil Society Forum (CSF) the following day. Collaboration between civil society organisations in the EU and the UK is vital, as they share common goals to ensure the EU and UK work towards a more stable, positive, forward looking and rule-based relationship. As DAGs we commit ourselves to a constructive collaboration on areas of mutual interest and concerns, starting from a regular exchange between our DAG presidencies. As for the first CSF, it was a jointly shared civil society observation across organisations on the EU and UK side that it needs to **allow for a more dynamic civil society interaction with the parties and among each other**, with breakout spaces in the agenda for more output. Whereas the DAGs constitute a day-to-day operation thread of TCA implementation, the CSF could provide a for a broader platform for civil society interaction on EU-UK relations. Latter would benefit from a wider civil society participation beyond the circle of DAG members organisations.

In our first **Joint DAG statement**⁶, we stressed that the two parties should aim to value and build upon what they have in common, while maintaining an open and constructive dialogue over issues and differences. The DAGs believe that **ensuring a Level Playing Field between the UK and EU is crucial** to ensure fair competition and protect workers, businesses and citizens. We also jointly emphasized the **importance of the Protocol on Ireland/Northern Ireland to the TCA and the Belfast/Good Friday Agreement to be respected in all their dimensions**, calling on both parties for a mutually agreed solution that protects peace, jobs, and provides prosperity for all.

⁶ Joint Statement of the EU and the UK Domestic Advisory Groups under the TCA, 3 October 2022, <https://www.eesc.europa.eu/en/documents/joint-declaration/eu-and-uk-domestic-advisory-groups-eu-uk-trade-and-cooperation-agreement>

Ever **closer collaboration with the Parliamentary Partnership Assembly (PPA)** is a joint priority of both the EU and the UK DAG, for the PPA and the DAGs represent two sides of the same ‘TCA monitoring’ coin. The EU DAG chair followed the invitation to address the UK Delegation to the Parliament Partnership Assembly (PPA) in London on 22 May to present the work of the DAG, and will join an exchange with the EU Delegation to the PPA in Brussels on 26 October. These engagements should ideally lead for the **EU and UK DAG chairs to be invited to attend the PPA meetings a permanent observers.**

Annex

EU DAG under the Trade and Cooperation Agreement

EU-UK relations Issues Tracker

December 2022*

In full agreement with its UK counterpart, the EU DAG is convinced that the TCA can be a sound basis to build a stronger, more stable, resilient and sustainable relationship for the benefit of EU and UK citizens: a relationship that supports a positive and constructive framework of rights and standards.

In order to achieve this, it is essential to promote an open, pragmatic and good faith cooperation between regulators on both sides. It is equally necessary that both parties engage closely with civil society organisations, adopt a broad and constructive approach towards inputs provided by both DAGs, and give a timely follow-up to their recommendations.

With the aim of structuring and facilitating this ongoing dialogue, the EU DAG member organisations across business, workers and NGOs identified and collected their main issues and recommendations with regard to TCA implementation and more broadly on EU-UK relations.

This document is the result of that exercise: a coherent and structured list, evolving over time and open to relevant additions and updates by DAG members, representing the views and priorities of EU civil society.

The EU DAG believes that this list will contribute to a more open and focused discussion, at the same time providing relevant inputs to the European Commission to feed into its interactions with UK counterparts.

** In light of most recent legislative developments in the UK, the section on workers' rights (non-regression) has been updated in January 2023.*

Contents

- 1. **SECTORIAL AND SPECIFIC ISSUES** 7
- 2. CUSTOMS..... 7
- 9. TRANSPORT..... 9
- 10. CULTURAL AND CREATIVE INDUSTRIES..... 12
- 11. BOATING INDUSTRY 13
- 12. METAL, ENGINEERING & TECHNOLOGY-BASED INDUSTRIES..... 14
- 13. INSURANCE REGULATION/FINANCIAL SERVICES..... 14
- 14. AGRICULTURE 15
- 15. SANITARY AND PHYTOSANITARY MEASURES 16
- 16. PHARMACEUTICALS 16
- 17. LUGANO CONVENTION 17
- 18. EUROPEAN WORKS COUNCILS (EWCS) 17
- 19. WORKERS' RIGHTS 18
- 20. ANIMAL WELFARE..... 21
- 21. CONSUMERS' RIGHTS 22
- 22. EU PROGRAMMES 22
- 23. FISHERIES 22
- 24. **OVERARCHING AND GENERAL ISSUES** 24
- 25. INSTITUTIONAL FRAMEWORK AND ENFORCEMENT..... 24
- 26. UK TRADE WITH THE REST OF THE WORLD 24
- 27. NORTHERN IRELAND PROTOCOL 24
- 28. DIGITAL 24

1. SECTORIAL AND SPECIFIC ISSUES

2. CUSTOMS

3. Reinforcement of customs cooperation and trade facilitation between the Parties

The reinforcement of customs cooperation between the EU and the UK is pertinent to support appropriate levels of compatibility in customs legislation and procedures and to ensure the promotion of trade facilitation. It will contribute to a stable and predictable regulatory framework for border controls and trade in goods to guarantee a smoothly functioning transport and logistics chain. Experiences have shown that **effective exchange of information and constructive dialogue between customs administrations** are indispensable for successful cooperation in the area of customs. So is a strong partnership with the trade community.

Notably, the TCA confirms the commitment of the EU and the UK to establishing a shared **Single Window Environment**, which plays a prominent role. Depending on its design and implementation, it has the potential to modernise customs and border processes and enhance efficiency and simplifications for trade. If effectively implemented, it can streamline exchange of information and customs controls and ultimately improve trade facilitation through simplified processes, time saving, faster clearance and reduction of administrative burden and costs for businesses.

The provisions on mutual recognition of **Authorised Economic Operator (AEO)** programs are highly important to trade, as is fostering cooperation between customs and other government authorities regarding the AEO program. The correct and timely implementation, as well as subsequent monitoring, of the commitments related to AEO will increase competitiveness and also secure and further facilitate cross-border trade.

Some further points related to customs regulations and border controls that in our view should be addressed as a matter of priority include **harmonising data requirements for import, export and other customs procedures by implementing common standards and data elements** aimed at simplifying clearance processes. Furthermore, it is important to establish a **Safety & Security mutual recognition agreement** to waive advanced security filings between the Parties, as additional customs safety and security declarations that are required for entry and exit of goods form a major additional administrative burden for transport and logistic operators. Furthermore, digital solutions to facilitate the entry of ships to ports and the exchange of regulatory information wherever possible should be also encouraged.

It is also critical to take appropriate measures to **simplify the Union Customs Code (UCC) provisions on return goods** to facilitate release without a formal declaration for both EU goods located in the UK and UK goods located in the EU. In particular, EU goods located in the UK are now subject to extremely burdensome formalities and procedures upon return to the EU, and consideration should be given to establishing a common threshold between EU and UK under within which there is no need for a formal proof of origin for imported goods.

Specifically relating to **cross-border e-commerce**, additional easements could be provided by waiving Power of Attorney (POA) for goods in small consignments (goods of negligible value) and increasing the low value threshold to a commercially meaningful level.

In addition, designating some transport services as an essential service could ease crisis situations in future, along with adopting simplifications initiated during the COVID-19 crisis on a permanent basis in an EU-UK context.

4. Impact of customs procedures on transport and logistics

- Shipment times have increased significantly. It is more difficult to get timely deliveries from mainland Europe, due to UK land bridge delays.
- There are fewer logistics and transport companies. This has led to much higher shipment costs. There are additional fixed costs for all shipments between UK and EU, in both directions. The administrative burden for businesses has increased, with significant costs for agriculture and customs clearance, and increased delivery times. This has a huge impact, for example on book imports/exports from/to the UK.

5. Taxation

VAT must now be paid for goods subject to VAT between the UK and EU; effectively a 20% price increase on a wide range of goods. This is inconvenient but it is how things are supposed to work now; however, it also happens that e-commerce orders delivered in several parcels are subject to VAT on the value of the whole consignment for each individual parcel, resulting in customers being charged the full VAT several times over.

6. Rules of origin

Lots of uncertainty remains when it comes to **bilateral cumulation** of origin and what constitutes "sufficient processing" in this regard, particularly for agri-food products.

Tolerance rules: EU operators are unsure about the quantity of UK ingredients that can be incorporated in the final product (especially if exported to a third country).

7. Statements of origin

UK customs was requesting that the statement of origin indicate which Member State the product is from (even though according to TCA the statement should only mention "the Union" as the origin).

8. Other technical issues and concerns arising from the new EU-UK trade regime

Addressing technical issues and concerns arising from the new EU-UK trade regime (e.g. groupage of products, availability of Border Control Posts for relevant trade such as livestock, mutual recognition of plant passports and the overall operation of the new UK Border Control Model, digitisation of administrative procedures, etc.).

9. TRANSPORT

1. Competitiveness and reciprocal market access

The EU and the UK must remain on par as competitive locations for transport operators (shipping companies, rail operators, ports, logistics) to conduct business. Therefore, a level playing field - in the environmental, fiscal, social, and other regulatory domains – is a priority. This must respect the different sea routes and road/rail transport routes between the EU/EEA and the UK and also the different transport modes, so that maritime, road, aviation and rail transport are all treated in the same way. Furthermore, reciprocal market access should be preserved.

2. The issue of freeports and the level playing field

Last year, the UK decided to set up seven (maritime) freeports with the intention for these areas to act as national hubs for global trade and investment in their region. Although free zones and freeports are relatively common in the EU, these are no more than areas for storage and warehousing in combination with simplified customs procedures. On the other hand, UK freeports could offer more benefits to the companies established there as the UK will have more freedom over the flexibilities and tax concessions it can offer in free zones, including tax reliefs, planning liberalisations and incentives for innovation, in order to attract more investment in the freeports. This is because EU Free Zones are governed by the Union Customs Code as well as by EU rules on State aid, which stop Member States using selective tax exemptions and financial incentives to distort competition. As the UK freeports could benefit from a competitive advantage, which ultimately could lead to business moving from the EU to the UK, they might conflict with the provisions on the level playing field and State aid in the TCA.

Freeports may also undermine the UK government's Level Playing Field commitments on upholding workers' rights. The UK government has cited "free zones" in the Gulf States and the U.S. as models for UK freeports to follow. In both cases, employers were attracted to these free zones because they were areas with far fewer workers' rights⁷. Concerns include the possibility that freeports could be used as sites for smuggling and tax evasion.

⁷ For example, US trade unions have highlighted that employers in the free zones routinely use union busters and subject workers to a high level of surveillance to intimidate and exploit them.

The Commission should monitor closely the further development of the UK's freeports, and analyse, as well as address, any conflicts with the provisions on the level playing field foreseen in the TCA.

3. EU-UK maritime passenger transport

The EU is currently implementing the Entry Exit System (EES) Regulation (implementation deadline: May 2022) and the European Travel Information and Authorisation System (ETIAS) Regulation (implementation deadline: December 2022). These regulations will require detailed checks of UK passengers as close to the border as possible before entering or exiting the Schengen area. This in practice means that UK passengers will need to be checked in ports, which sometimes simply don't have the space to perform such checks. The Commission should therefore investigate how the implementation of these regulations can be reconciled with the vast number of maritime passengers coming from the UK to the EU and at the same time the lack of space in certain European ports.

4. Ensuring a level playing field for ports in-between the EU and UK decarbonisation policy agendas⁸

The regional scope of maritime proposals in the Commission's Fit for 55 package can pose a challenge to the level playing field between the EU and the UK. There are two key legislative proposals that are especially relevant in this regard: the EU Emission Trading System (ETS) and the Energy Taxation Directive.

Due to the limited scope of the ETS proposal, concerns have been raised by a number of port stakeholders regarding the risk of cargo leakage due to possible evasive ETS stops at British ports rather than calling at European ones, in order to avoid falling within the scope of the EU ETS as much as possible and thus minimise costs. Such practices must be prevented to protect the integrity of EU climate policy, and to avoid undermining the competitiveness and connectivity of EU markets and ports. As long as the UK does not introduce some form of CO₂ pricing or participate in the EU Directive, the competitive position of European seaports could be negatively affected.

With regard to the Energy Taxation Directive, a tax on marine fuels is proposed which only applies to vessels in intra-EU waterborne navigation. This creates a risk that bunkering operations shift outside the EU, for instance towards the UK, since the marine fuels tax would only be levied in ports in the EU when the next port of call is another port in the EU.

⁸ ECSA believes it is premature at this point to address the effect of the Fit for 55 package on EU-UK trade as the legislation is still being negotiated. However, EU ship owners strongly support the objective of maintaining a level playing field between the EU and the UK including in the environmental regulatory domain.

5. The need to return to a single safety framework in the Channel Tunnel

One of the consequences of Brexit for the Intergovernmental Commission (IGC) supervising Eurotunnel's activities was the loss of its mission as safety authority for the cross-Channel fixed link. Incidentally, the EPSF has become the safety authority and will be followed soon by the ORR on the sections of the tunnel located respectively in France and in the UK. Two regulatory frameworks for railway safety in the tunnel have therefore been put in place, with no guarantee of convergence. Any divergence in safety rules and their application can only lead to significant additional operational costs and disrupt existing and potential new traffic by considerably increasing the standards that the equipment will have to meet, not to mention the risk to safety given the operational complexity generated by this situation. It is therefore necessary to return as quickly as possible to a single regulatory framework supervised by a single safety authority. The TCA concluded on 24 December 2020 does not include a relevant provision, so France and the United Kingdom must adopt bilateral agreements.

6. The issue of rail interoperability

The EU has no longer accepted notified body reports or certificates from the UK (now renamed "approved bodies" in the UK) since the end of the transition period. On the other hand, the UK still accepts EU documents, but will eventually accept only UK certificates/reports as of 1 January 2023. This leads to unnecessary double assessments that are costly and do not provide any added value. While today it is "simply" duplication, the more the EU and UK diverge in future, the more the assessments and certificates will consequently differ. Although this issue was the subject of several "notices to stakeholders" released by the Commission regarding preparedness, the rail transport industry is currently confronted with this barrier, which may become graver in the future.

In addition, the Commission and the EU Agency for Railways are currently working on the revision of the Technical Specifications for Interoperability (TSIs) to be voted on by the Railway Interoperability and Safety Committee (RISC) at the end of 2022. This revision will comprise both new functions and requirements, an overhaul to the transitions regime, a significant update to the referenced standards, and also many smaller or editorial changes. Once implemented in the EU, the risk of a delayed and/or diverging corresponding update to the UK NTSNs may arise. The Commission should ensure sufficient cooperation with the UK to minimise this two-speed update to the regulatory frameworks and avoid technical barriers being established due to the TSI/NTSN revisions outline above.

7. Issues related to public procurement

Public procurement clauses are of outmost importance for the rail supply industry. The basis of the public procurement chapter is the UK's membership of the WTO Agreement on Government Procurement, effective since 1 January 2021, but with increased in ambition. In this context, it is fundamental to be vigilant in relation to the implementation of the commitments reached between the EU and UK, particularly on the imperative of EU companies being able to participate on an equal footing with UK companies in bids. Special attention should be given so that private-owned entities in the covered utilities sectors that

operate on the basis of special or exclusive rights granted by a competent UK authority are covered by the agreement. Moreover, it is also important to be vigilant and report any concern in bids below the GPA thresholds ("small-value procurement"), for which there is a guarantee of non-discrimination of EU companies established in the UK. The non-respect of these provisions would not only be out of line with the agreement reached between the Parties but would also seriously harm the European rail supply industry on a dynamic and very important market.

10. CULTURAL AND CREATIVE INDUSTRIES

1. Online Liability and Liability Privileges

There is a risk of regulatory divergence due to the lack of implementation of Article 17 of Directive 2019/790 (and the future Digital Services Act and Digital Markets Act) and a risk of the dilution or distortion of the EU's established online liability and liability privilege principles.

2. Enforcement of Intellectual Property Rights

The IPR enforcement provisions are positive but further arrangements would be useful to set out specific minimum standards and alignments in greater detail.

3. Exceptions and Limitations

We welcome Article 233 of the TCA. However, there is a risk of potential influence from the UK's other prospective trading partners that could dilute this provision.

4. Collective Rights Management

Both the EU and UK have very good standards with regard to rules on collective management of rights (see Collective Rights Management Directive 2014/26/EU) which are worth being promoted in each of the Parties' relations with third countries.

5. Road haulage/cabotage rules for organisations in the live performance and music sector

The TCA does not distinguish between own-account transport (which allows an unlimited number of stops) and other commercial road haulage operations. From the EU side, Regulation 1072/2009 applies. Both the TCA and the EU regulation led to difficulties in the organisation of touring activities for live performance organisations from the EU to the UK and vice versa. These touring activities fall under commercial road haulage and cabotage rules even if the carriage of the goods is only ancillary to the overall activities. This means a restriction of only three stops in one country, which makes the organisation of longer tours

impossible. The TCA does not distinguish between operations of different sectors (commercial and non-commercial).

6. Visas for the purpose of paid activity

There is a problem for artists and cultural professionals from the UK. The EU-UK TCA does not lay down an option for artists/authors to provide services as a paid activity, because they do not fall under the EU-UK TCA chapter on the Mode 4 category of Contractual Service Suppliers or others. As a consequence, Regulation 2018/1806 applies. According to Article 6(3), a Member State may make the undertaking of a paid activity subject to obtaining a work permit: it may also decide to require a visa even in the case of short-term stays, where such stay includes the undertaking of "paid activities".

Conclusion: there is a missing gap in the agreement that would make it possible for artists/authors and cultural professionals from UK to provide their services.

11. BOATING INDUSTRY

1. Regulatory divergence

Currently the EU Recreational Craft Directive 2013/53/EU and UK Recreational Craft Regulations are aligned without substantive changes.

However, discussions are ongoing in the UK about how to adapt the product regulations stemming from EU law, and the Commission is also reviewing the Recreational Craft Directive with potential changes to the legislation in future.

Divergence in the legislative framework for recreational craft between the EU and UK, as well as in the standards supporting these, would negatively impact trade and manufacturers in the sector from a cost perspective.

This is particularly relevant due to the limited number of large producers, with many manufacturers producing only a limited number of boats per year, and a significant number of SMEs in the recreational boating industry (over 95%).

2. Second-hand craft

There is a large second-hand market for recreational boats, due to their long lifetime (up to 50 years or more) and an estimated boat fleet of over six million boats in European waters.

The issue of second-hand goods, including recreational boats, has not satisfactorily been dealt with in the EU-UK agreements.

While some issues have received clarification from the side of the Commission already, a number still exist in relation to re-certification (under the Recreational Craft Directive) and VAT treatment.

We have also raised these issues with DG GROW and DG TAXUD.

3. Unfettered access NI-GB

The UK Government has announced "unfettered access" to goods in trade between Northern Ireland and Great Britain. There is however a lack of detail and clarity on how this will be implemented in practice.

12. METAL, ENGINEERING & TECHNOLOGY-BASED INDUSTRIES

1. Divergence assessment unit in the Commission

There will be inevitable legislative divergence between the EU and the UK, via either inertia or legislative action from either side. Consequently, the Commission should set up a specially tasked divergence assessment unit to monitor regulatory divergence in the interest of all stakeholders.

2. Mutual Recognition of Professional Qualifications (MRPQs)

While the TCA establishes a process in which regulators and industry bodies can work together to establish MRPQs, it does not contain a formal process for recognition.

3. EU third-party contractors carrying out services in the UK

Short-term deployment of EU citizens to the UK can take place without a work permit and/or visa if there is a contract between the manufacturer of the products and the British customer. However, a work permit and/or visa is required if the person being deployed is a third-party contractor or supplier.

4. The UK's accession to the Lugano convention

The Lugano Convention is an international judicial treaty negotiated by the EU with Iceland, Norway and Switzerland on matters of jurisdiction in civil matters. The limits of the TCA no longer provide this certainty for businesses as there is no provision for civil judicial cooperation.

13. INSURANCE REGULATION/FINANCIAL SERVICES

1. Level playing field

The EU DAG is a strong advocate of a level playing field between the European Union and the United Kingdom and carefully monitors potential divergence between the two markets in the financial services field.

Developments related to insurance regulation, and particularly Solvency II, are especially relevant.

A level playing field in relation to protection of personal data is also of the utmost importance.

14. AGRICULTURE

1. New EU health certificate for dairy

Animal health attestation in the new health certificates for dairy products are problematic for imports from the UK.

It is not possible for UK veterinarians to certify products that contain both UK and EU milk (because of an "either/or" formulation in the certificate). The announced postponement of UK import controls (2023) gives some more time to switch to a fully digital environment between the EU and UK.

Three-month residency requirement: it is not possible to certify products containing milk from cows that have been in the UK for at least three months prior to milking and milk from cows that have been introduced from an EU Member State more recently.

2. Digital certificates

UK health certification (for most animal products) will be introduced in stages from July onwards. Paper certificates/physical copies travelling with the goods are not practical due to the number and frequency of shipments.

3. Border Checkpoints (BCPs)

There needs to be a higher number of BCPs in the UK capable of enabling the transport of egg and poultry from the EU (Ireland and Mainland EU) to the UK and vice versa.

4. Egg yolk UK import certificates to be effective as of 1 April

The matter has been addressed at EU level but there has been little movement in the discussions so far. Regarding egg yolk, besides a TRQ for the UK there is no possibility to export liquid egg yolk without any additives (sugar or salt) to the UK; the product is missing in the veterinary certificate. This product is not on the EU certificate, which the UK translated.

5. Administrative burden in the ornamental horticulture industry

The ornamental horticulture industry is concerned about the massive administrative burden and possible disruptions of the trade flow of cut flowers to the UK as from 1 July 2022. Cut flowers are low-risk products. However, without a risk-based diversification by the UK, all cut flowers seem to require a phytosanitary certificate and thus a physical inspection for export to the UK. This is especially complicated in light of the fact that consignments consist of a broad diversity of cut flower varieties (over 100 in one consignment is not rare) and the issue concerns about 200 000 consignments yearly.

6. Trade of seed potato

Trade of seed potato has been disrupted.

15. SANITARY AND PHYTOSANITARY MEASURES

1. Ensure that EU-UK food, drink and agri-food trade continues to flow as frictionlessly as possible

Operators have to deal with new export/import requirements, SPS and customs controls, administrative procedures, and future regulatory developments.

The new requirements have a considerable impact on the administrative workload of companies as well as costs, and are complicating the logistics of deeply integrated supply chains.

Looking at the latest EU trade statistics, agri-food exports to the UK in the period January-September 2021 were up 0.5% compared to the same period in 2020. Meanwhile, imports from the UK registered a sharp decline of 27%.

While this signals a smoother flow of EU exports to the UK, at least for the time being, one should keep in mind that EU operators themselves now have to deal with the phase-in of new UK import requirements and controls on EU goods. These include pre-notification of agri-food imports, full customs controls & declarations for all goods (from 1 January 2022) & new requirements for Export Health Certificates (from 1 July 2022).

16. PHARMACEUTICALS

The TCA importantly includes an annex on medicinal products that provides for mutual recognition of Good Manufacturing Practice (GMP) inspections and certificates. It also provides that the EU and UK authorities should endeavour to cooperate from a regulatory perspective and that a joint Working Group on Medicinal Products should be established.

The recent adoption by the EU of bespoke measures to allow continuity of supply of essential medicines to patients located in Northern Ireland and in those EU markets historically dependent on the United Kingdom, such as Cyprus, Ireland and Malta, was another important step, particularly relevant for the off-patent sector, which supplies close to 85% of prescription medicines in Northern Ireland.

At the same time, it would be key to strengthen further the regulatory cooperation between the EU and UK and in particular to agree on the mutual recognition of batch testing, to avoid duplicative and unnecessary operations that can delay patients' access to medicines.

This would minimise the negative economic consequences of Brexit on both sides of the Channel, thus safeguarding the competitiveness of both the EU and the UK vis-à-vis other global players in the life science sector. It would also be in line with the objectives of the TCA Annex to facilitate the availability of medicines in each Party's territory and promote regulatory approaches in line with the relevant international standards.

17. LUGANO CONVENTION

Concerns have been raised by human rights lawyers on the UK not acceding to the Lugano Convention. The Lugano Convention ensures the recognition and enforcement of civil and commercial judgments and rules on jurisdiction and smoothens procedural aspects. Without the Convention the principle of *forum non conveniens* applies in the UK, meaning that a case can be dismissed where an appropriate and more convenient alternative forum exists. For example, the health and safety of tea pickers in Kenya: in practice this means that such a case can be dismissed by the UK judge and needs to be brought in front of the courts of the state where e.g. the work is performed, in this case Kenya. This makes it harder to bring human rights cases before courts in the UK.

18. EUROPEAN WORKS COUNCILS (EWCS)

1. EWCs and SE Representative Bodies (SE RBs)

Thousands of workers in the UK risk losing access to transnational information and consultation which in many cases they have been entitled to for more than 20 years.

There are three key issues:

1. For EWCs and SE RBs that were established on the basis of UK law, the role of central management has to be transferred to a Member State. As central management is free to choose in which country the representative agent will be located, some companies have decided to relocate the EWC or SE RB to a country with lower standards for the functioning of these bodies.

2. There is no legal obligation for UK representatives to remain on EWCs. In practice, this means it depends on the goodwill of management whether or not UK representatives will stay on board. In many companies it has been agreed that UK representatives can remain as "full" members, but in several other cases the presence of UK representatives has only been extended for a limited period or their status has been reduced to "guests". Some have categorically refused to allow UK representatives to continue to attend, with the only argument that there is no legal obligation. Another consequence of such decisions is that matters that have an impact on the UK and one Member State are no longer considered as transnational, and therefore no information and consultation have to take place.
3. There is no guarantee that UK activities will be within the scope of future EWCs and SE RBs.

19. WORKERS' RIGHTS

1. Non-regression

A number of UK government announcements or legislative proposals over the past months could constitute a breach of its non-regression commitments in the Level Playing Field chapter of the TCA if put into place⁹. These include:

GDPR

In September 2021, the UK government consulted on plans to deviate from the EU General Data Protection Regulations (GDPR), including by:

- diluting the powers held by the Information Commissioner's Office
- reducing the protections against automated decision-making by removing Article 22 of the UK GDPR, allowing solely automated decision-making where it has lawful grounds in data protection legislation
- placing less emphasis on the importance of the needs of the individual data subject when assessing whether processing of data is lawful by removing the legitimate interests "balancing test"
- relaxing protections for personal data used for research purposes, which might lead to the appropriation of health data from patients in the UK's National Health Service databases without their express consent
- introducing fees for data subject access requests
- reducing or removing the protections against automated decision-making

⁹ Findings of a legal opinion by Professor Federico Ortino that were referenced by DAG members at the 2nd EU DAG meeting on 4 February 2022. See full report published at <https://www.tuc.org.uk/research-analysis/reports/protecting-workers-rights-using-eu-uk-trade-and-cooperation-agreement>.

The Data Protection and Digital Information Bill 2022-23 was introduced in July 2022 but it is currently stalled to give ministers more time to consider the bill and introduce further changes. **Review of retained EU law**

Following a number of announcements of the UK government over the course of 2021/2022 on planning a review of EU retained law¹⁰, the Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill was introduced in September 2022, and includes a sunset clause: after 31 December 2023 all EU derived laws will cease to apply unless replaced (though such deadline can be extended to 2026).

The UK government has provided no assurance that EU-derived rules will eventually be replaced by UK-specific laws. Both business and trade unions have jointly called for the bill to be scrapped as it would create legal chaos, threaten to remove fundamental rights and undermine the government's commitments under the TCA.¹¹

The scope of the Bill includes Northern Ireland and risks being at odds also with commitments undertaken by the UK government in the framework of the Northern Ireland Protocol to the Withdrawal Agreement.¹²

Strikes (Minimum Service Levels) Bill

In January 2023, the UK government also published the Strikes (Minimum Service Levels) Bill that would require that in the event of industrial action, a 'minimum service level' would have to be maintained in fire, ambulance, transport, health services, education, nuclear decommissioning and border security. This would further restrict the ability of trade unions to strike without negotiations, compensatory measures, or an independent arbitrator as set out in International Labour Organisation (ILO) jurisprudence.

Thus, if it becomes law, the bill would undermine UK government commitments under the TCA to uphold fundamental ILO conventions, including that on freedom of association.

2. Failure to effectively enforce domestic labour law

In a range of ways, the UK government is failing to adequately enforce employment law in the UK, which the TCA commits it to do under Chapter 6, Article 388.

Labour inspectors

The UK does not have adequate numbers of labour inspectors to enforce minimum wage, health and safety, and licensing standards in exploitative sectors, and agency worker legalisation. Analysis of labour market enforcement statistics shows that the UK would

¹⁰ "Brexit opportunities: review of retained EU law", see <https://questions-statements.parliament.uk/written-statements/detail/2021-12-09/hlws445>

¹¹ Financial Times, Letter to the editor, 23 November 2022 <https://www.ft.com/content/b894b195-6adc-48eb-80c3-cfe7f818d452>

¹² The Protocol contains a commitment to "no diminution of rights, safeguards and equality of opportunity" (article 2, Rights of Individuals).

need an additional 1 797 labour market inspectors to meet the ILO benchmark of one labour market inspector per 10 000 workers.¹³

A 2020 study of employment tribunal records by the Resolution Foundation think-tank found that since 2017 only one of the 141 firms found to have underpaid the minimum wage was subject to a financial penalty in addition to repaying the arrears owed.¹⁴ The UK's HM Revenue & Customs does typically levy fines on employers who underpay workers, but in the fiscal year 2017/18 the average violation only incurred a penalty worth 90 per cent of the arrears owed. This is not a strong disincentive given the low chances of employers getting caught. There have been fewer than 20 criminal prosecutions for underpaying the minimum wage since 2007.

There are approximately 40 000 employment agencies operating in the UK yet there are only nineteen inspectors in the Employment Agency Standards Inspectorate to regulate the agency sector.¹⁵

The UK government's own research shows it is failing to enforce legislation around minimum wages and health and safety for workers on its Seasonal Worker pilot scheme. Its Home Office survey of workers on the scheme found¹⁶:

- 16 per cent of workers were not paid their wages in full;
- almost half of the workers had not received their employment contract in their native language;
- workers at four sites said their employers had not provided health and safety equipment as they are legally required to do;
- 15 per cent said their accommodation was neither safe, comfortable, hygienic nor warm, and 10 per cent said their accommodation had no bathroom, no running water, and no kitchen;
- 22 per cent of respondents said they were not treated fairly by firm managers. Workers reported racism, discrimination, or mistreatment by managers allegedly on grounds of workers' nationality by being subject to disrespectful language or passed over for better work or accommodation.

Enforcement

In March, the dismissal of 800 UK-based seafarers at P&O Ferries and their replacement with foreign agency workers who were paid less than the UK minimum wage revealed shortcomings in the UK's enforcement of retained EU law concerning collective redundancies. This applies where an employer proposes 20 or more redundancies, within a period of 90 days or less, at one establishment. When an employer proposes making collective redundancies

¹³ Published figures in the May 2021 report of the TUC on the reform of labour market enforcement, see in detail <https://www.tuc.org.uk/research-analysis/reports/tuc-action-plan-reform-labour-market-enforcement>

¹⁴ <https://www.resolutionfoundation.org/app/uploads/2020/01/Under-the-wage-floor.pdf>

¹⁵ See footnote 6, in particular reference there in footnote 5

¹⁶ <https://www.gov.uk/government/publications/seasonal-workers-pilot-review/seasonal-workers-pilot-review-2019>

affecting more than 100 employees, the employer must consult with trade unions or elected worker representatives in good time and at the very least 45 days before the first dismissal takes effect. P&O Ferries has admitted that it breached the law in deciding not to fulfil its duties in this regard.¹⁷ The low and predictable level of the protective award that might be given to affected workers meant it could instead budget to offer affected workers the equivalent of the protective award – without consulting with trade unions or elected worker representatives. On 20 August, it was announced¹⁸ that P&O will not be criminally charged for the breach of law, meaning the UK government is not enforcing its own protective labour legislation.

20. ANIMAL WELFARE

1. Animal welfare

The TCA (in the SPS chapter) recognises animals as sentient beings and, for the first time in a trade agreement, the link between improved animal welfare and the sustainability of food production systems.

This is important to ensure animal welfare is not traded off when looking at solutions to improve our food production systems. Yet, the section on animal welfare, whilst welcomed, could have been stronger.

There is no concrete commitment to upward regulatory alignment nor any explicit mention of the setting up of a standing Working Group on animal welfare to structure cooperation between the partners and set out priority areas for the EU and UK to work on collaboratively in forums such as the Office International des Epizooties (OIE).

The TCA ensures tariff-free and quota-free trade in animal products that comply with the rules of origin. This ensures exchanges between the EU and the UK can continue at a similar level and that the EU does not have to turn to cheaper sources other than the UK where animal products are most often produced to lower standards.

However, animal welfare is not part of the provisions on Level Playing Field and the TCA does not contain any concrete commitments on the matter, not even a simple non-regression provision.

Should the UK diverge from EU standards – which is likely given the discussions in the UK about gene editing in farm animals, which would affect welfare as well – or should the EU improve significantly its standards – as planned in the EU's F2F strategy and with the ongoing revision of its animal welfare legislation – the TCA would lack the tools to prevent UK products produced with lower standards from entering the EU market at a preferential rate.

¹⁷ https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1062461/Letter_from_PO_Ferries_to_Business_Secretary_Kwasi_Kwarteng_22_March_2022.pdf

¹⁸ <https://www.bbc.com/news/uk-62613625>

21. CONSUMERS' RIGHTS

1. Cooperation between EU and UK regulators

Consumer organisations of the BEUC network see value in EU regulators cooperating with their counterparts in third countries. The TCA encourages cooperation on a range of topics: antimicrobial resistance, animal welfare, sustainable food production, competition policy, cybersecurity, health, and financial services. At the same time, cooperation on consumer rights enforcement is absent from this list, yet – in the BEUC's view – important.

2. Mobile roaming costs

The EU's external policy – whether in terms of trade or regulatory cooperation – should deliver for consumers. While trade deals cannot and should not make decisions on regulatory affairs, they can encourage the political will for more cooperation.

One practical example through which this can be done is, for instance, to reduce mobile roaming fees. Although some telecoms providers have not re-introduced such fees after the UK's exit from the EU, some have (or might in the future).

22. EU PROGRAMMES

Participation in EU programmes is part of the TCA, and it was agreed already there that the UK would have associated country status for a number of programmes, most importantly (in terms of budget and people involved) the Horizon Europe programme.

There were still final details to solve, but both sides explicitly saw them as unproblematic. The European Commission went as far as explicitly telling EU researchers to form consortia with UK partners before the association agreement with the UK was signed, as it was as good as certain that association would happen quickly.

However, in parallel with the disagreements regarding the Northern Ireland Protocol the process towards association of the UK to EU programmes stalled (without a formal explanation being given). In practice, the Specialised Committee on Participation in Union Programmes only met in late December 2021 without publishing a statement.

23. FISHERIES

1. Fisheries (non-customs issues)

EU-UK fisheries: certain progress in 2021, but overfishing persists.

On 21 December 2021, the EU and the UK reached an agreement on 2022 fishing limits, known as Total Allowable Catches (TACs), for shared fish populations in the Atlantic Ocean and the North Sea. The agreement covers 65 jointly managed fish populations and provisions for the exploitation of non-quota stocks as well.

The DAG member organisation Oceana welcomed this agreement on catch limits for 2022 and the continued commitment of the EU and the UK to cooperate on fisheries management despite other related disputes, such as the Jersey conflict on fishing licences. This agreement provides stability for the respective fleets during 2022.

However, the agreed ambition expressed in the TCA was that of following scientific advice and allowing the recovery of shared fish populations. This is lacking in the current agreement as certain fish populations, like West of Scotland herring, Irish Sea whiting or Celtic Sea cod, will continue to be overexploited in 2022.

A UK fisheries audit released by DAG member organisation Oceana in 2021 shows that only around 43% of fish stocks shared between the UK and the EU are known to be exploited at sustainable levels, whereas the rest of the stocks are either overfished or their exploitation status is unknown.

Negotiations on 2023 catch limits are expected to start in November and finish by 20th December 2022.

24. OVERARCHING AND GENERAL ISSUES

In addition to the sectorial and specific issues presented above, the EU DAG listed a number of overarching and general issues to be followed throughout the DAG work and activities.

25. INSTITUTIONAL FRAMEWORK AND ENFORCEMENT

26. UK TRADE WITH THE REST OF THE WORLD

Including the impact of the UK trade negotiating agenda on the EU-UK trade relation, on the implementation of the TCA and on EU trade relations with other third countries.

27. NORTHERN IRELAND PROTOCOL

With focus on monitoring the implications for Ireland and Northern Ireland and the link to the Protocol on Ireland and Northern Ireland.

TRADE

With focus on the Level playing field and on Trade in goods, including rule of origin, technical barriers, customs & trade facilitation.

28. DIGITAL

Inquiry into UK-EU governance – Written evidence submitted by Cillian Lohan, Chair of the EU-UK Follow-up Committee

Introduction

The **European Economic and Social Committee (EESC)**¹ contributes to strengthening the democratic legitimacy and effectiveness of the European Union by enabling civil society organisations from the Member States to express their views at European level.

This EESC fulfils three key missions:

- helping to ensure that European policies and legislation tie in better with economic, social and civic circumstances on the ground, by assisting the European Parliament, Council and European Commission, making use of EESC members' experience and representativeness, dialogue and efforts to secure consensus serving the general interest;
- promoting the development of a more participatory European Union, which is more in touch with popular opinion, by acting as an institutional forum representing, informing, expressing the views of and securing dialogue with organised civil society;
- promoting the values on which European integration is founded and advancing, in Europe and across the world, the cause of democracy and participatory democracy, as well as the role of civil society organisations.

Committed to its monitoring role and acting as a bridge with UK civil society, in 2021 the EESC decided to set up the **EU-UK Follow-up Committee**² to continue maintaining and fostering relations with UK civil society. The overarching objectives of the EU-UK Follow-up Committee are as follows:

- building and fostering strong relations with key actors of the EU-UK relations, most importantly re-building bridges with UK civil society organisations, using outreach and strong communication;
- liaising with the main EU institutions (European Commission, European Parliament, Council, European External Action Service) as well as with UK institutional actors (UK Mission in Brussels, UK Houses of Parliament, devolved nations);
- monitoring the implementation of the most relevant EU-UK agreements, notably the EU-UK Withdrawal Agreement and the Protocol on Ireland and Northern Ireland/Windsor Framework;

¹ <https://www.eesc.europa.eu/en/about>

² <https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/eu-uk-follow-committee>

- monitoring other agreements and potential areas of cooperation;
- monitoring any element of the new EU-UK relationship with particular importance for civil society;
- centralizing EESC feedback on relevant EU-UK issues.

Evidence

At its plenary session on 24-25 January 2023 the EESC adopted the Information Report on the implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement, including the Protocol on Ireland and Northern Ireland³. Given that the EU-UK Follow-up Committee can submit evidence only in the form of documents officially adopted by the EESC plenary session, its Chair and Vice-Chairs wish to hereby refer the Senedd's Legislation, Justice and Constitution Committee to the aforementioned Information Report (please find the relevant link in a footnote, and also attached), to the extent the relevant questions are covered in it, for the evidence requested. In line with the EESC's role, the evidence provided focuses primarily on the role of organised civil society in managing EU-UK relations. Please note that some questions by the Senedd's Legislation, Justice and Constitution Committee, may be covered by the evidence submitted by the Chair of the EU Domestic Advisory Group under the EU-UK Trade and Cooperation Agreement in a separate reply.

Furthermore, Mr Cillian Lohan, Chair of the EU-UK Follow-up Committee, and Ms Tanja Buzek, Chair of the EU DAG under TCA, are scheduled to meet the relevant Senedd representatives on 5 September 2023 from 13:30 to 14:30 in Wales House, Brussels, when they can orally complement the written replies by the EU-UK Follow-up Committee and EU DAG under TCA.

Finally, Mr Cillian Lohan wishes to draw attention to the upcoming EESC own-initiative opinion on EU-UK Youth Engagement, which is in course of approval by the EESC Bureau, after which the EU-UK Follow-up Committee will start its elaboration. The work on this own-initiative opinion will likely include a fact-finding mission to the four parts of the UK (to be confirmed), where Mr Cillian Lohan and the members of the EU-UK Follow-up Committee are very much looking forward to also engaging with relevant stakeholders in Cardiff.

Yours sincerely,

Cillian Lohan

Chair of the EU-UK Follow-up Committee

³ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/information-reports/implementation-eu-uk-withdrawal-agreement-including-protocol-ireland-and-northern-ireland>

INFORMATION REPORT

European Economic and Social Committee

The Implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement

The Implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement,
including the Protocol on Ireland and Northern Ireland

REX/563

Rapporteur: **Jack O'CONNOR**

www.eesc.europa.eu

EN

Legal basis	Rule 52(3) of the Rules of Procedure
Section responsible	Section for External Relations
Adopted in section	20/12/2022
Adopted at plenary	25/01/2023
Plenary session No	575
Outcome of vote (for/against/abstentions)	184/0/0

1. Background

- 1.1 The EU-UK Follow-up Committee was set up in March 2021 for the purpose of maintaining and strengthening relations between EU and UK civil society organisations (CSOs), as well as for monitoring the EU-UK Withdrawal Agreement¹ (EU-UK WA).
- 1.2 The EU-UK WA has significantly affected CSOs in both the EU and the UK, which makes its monitoring all the more important. In addition to its economic implications, challenges regarding the implementation of the Protocol on Ireland/Northern Ireland² (Protocol) have been particularly complex and politically sensitive.
- 1.3 Against this backdrop, the European Economic and Social Committee (EESC) organised a mission to the UK (England, Wales, Scotland, Northern Ireland) from 17 to 21 October 2022 to collect the views of UK CSOs on concerns arising from the EU-UK WA and from other developments in the UK following its withdrawal from the EU.
- 1.4 Based on fact-finding meetings, a targeted survey, and other relevant inputs, this information report examines the state of implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement, as perceived by UK CSOs and other relevant stakeholders.
- 1.5 The purpose of the information report is to contribute to the political dialogue between the EU and the UK by providing reflections from CSOs and other stakeholders on their future relationship.

2. General observations

- 2.1 The relationship between the EU and the UK is of vital importance for the citizens of both the UK and the EU. Despite its limitations, implementation of the "zero tariff, zero quota" EU-UK Trade and Cooperation Agreement³ (TCA) and the EU-UK WA still offers the best available avenue to a mutually beneficial, prosperous, and secure future for both the UK and the EU. However, this very much depends on developing a deeply constructive and cooperative EU-UK relationship, built on the secure foundations of the TCA and EU-UK WA and especially the former's level-playing field (LPF) provisions. It is widely believed that such a relationship would enhance the chances of resolving technical issues and that, accordingly, the Parties should invest their best and continued efforts in cultivating it.
- 2.2 At the moment, the EU-UK relationship is heavily burdened by the impasse over implementation of the Protocol on Ireland/Northern Ireland. Despite the fact the UK Government agreed the text of the Protocol and the UK Parliament ratified the Withdrawal Agreement to which the Protocol is annexed, the UK Government is insisting on "concessions" from the EU on the terms of the Protocol. Given the extreme gravity of the situation, it is

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement_en

² https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement/protocol-ireland-and-northern-ireland_en

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement_en

imperative to find a sustainable solution. The stakes could hardly be any higher, as the impasse has the potential to have significant consequences for the TCA, and also threatens to reverse the gains made in the Northern Ireland peace process under the 1998 Belfast (Good Friday) Agreement. Conversely, a mutually agreed resolution of issues could be key to opening the way towards a constructive and mutually beneficial wider EU-UK relationship, optimising the potential that lies in the TCA. As evident in the inclusive approach observed in Wales and Scotland, such a course of action is entirely possible.

- 2.3 Enthusiasm for engagement and cooperation with the EU, its institutions and CSOs was expressed unanimously across the broadest spectrum of CSOs in each mission location. Given their welcoming and welcome disposition, it is vitally important for all EU institutions to reach out and explore every opportunity for optimising the potential for rebuilding relationships with CSOs in the UK, and conceiving and fostering new ones. However, unless civil society links are nurtured and sustained through formal structures, they will wither away.
- 2.4 While the domestic advisory groups (DAGs) and the civil society forum (CSF) are enshrined in the TCA as statutory mechanisms for CSOs to give their input and monitor its implementation, they need to be fleshed out, developed and supported. It is noteworthy that the DAGs set up under the TCA are the first to monitor an entire trade agreement as distinct from only the trade and sustainable development (TSD) chapters.
- 2.5 The proposals for a formal structure to facilitate participation by organised civil society in Northern Ireland, submitted following discussions involving business, trade unions and the third sector, would provide for the consultation and participation that is essential in the unique circumstances applying in Northern Ireland under the Protocol⁴.
- 2.6 A new Civil Society Alliance UK to scrutinise and influence constitutional, administrative and legal changes was established in the UK following its withdrawal from the EU. The Alliance, along with the social partners, has the potential to be a vehicle for broadening the outreach of the UK DAG and the CSF to wider civil society, as well as for facilitating DAG/CSF engagement. It therefore deserves to be supported and resourced.
- 2.7 A UK Contact Group⁵ has been established by the Committee of the Regions. The CoR's call for the recognition of local and regional authorities in the institutional framework in its opinion adopted on 28 April 2022⁶ highlights an issue to be addressed in the 2025 review of the TCA. There is potential for working with the CoR to develop deeper linkages with CSOs in the UK.
- 2.8 The loss of free EU movement and people-to-people contacts arising from the UK's decision not to remain in EU programmes such as Erasmus+ are two of the most negative and undesirable consequences of Brexit. It is clearly regretted by young people in the UK and their peers across the EU. It is important for the EU and UK to find a way to reopen the opportunity for young UK

4 https://drive.google.com/file/d/1f7Q10W8T6zAO8I_2zZPIsoKPuM9ZdnEV/.

5 <https://cor.europa.eu/en/about/Pages/cor-uk.aspx>

6 <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-108-2022>

citizens to participate in Erasmus+ and other youth programmes. At its meeting in London on 7-8 November 2022, the UK-EU Parliamentary Partnership Assembly unanimously agreed to raise the issue of a future mobility scheme for young people between the UK and the EU with the EU-UK Partnership Council. Regrettably, young people are not represented in either the EU or the UK DAGs. This requires rectification. The 2023 European Year of Skills⁷ could also offer opportunities to involve young people from the UK, in addition to young people from the EU.

- 2.9 Progress has been made towards addressing concerns over the implementation of the provision of the EU-UK WA protecting the rights of citizens. However, many problems persist. These are causing considerable distress and inconvenience and could have dire consequences in the future⁸. Liberal democracies should not allow individual citizens and their families to become collateral damage of their political differences. In view of this, the EU and the UK, through the EU-UK Joint and Specialised Committees under the Withdrawal Agreement⁹, should make it an urgent priority to resolve the issue of pre-settled status of EU citizens in the UK. Additional resources need to be made available to address ongoing technical issues, taking into account that this is a time-limited problem. In addition, "British in Europe", the largest organisation for UK citizens in the EU, should be provided with the necessary financial resources to revive and sustain its important work.
- 2.10 Business in the UK and the EU continues to experience increasing friction in the new EU-UK trade arrangements. This is particularly problematic for businesses operating with cross-border supply chains, which particularly affects small operators. Severe problems are also being experienced by providers of professional services and by performing artists. Farmers are worried about SPS border checks being introduced and increasing regulatory divergence between the UK and the EU. Trade in some products, like seed potatoes, has already become almost impossible. Labour shortages are acute in a number of sectors. These problems are primarily the result of the abrupt transition of the UK to third-country status and the limited provisions facilitating movement contained in the TCA. The general joint review of the implementation of the TCA and supplementing agreements, envisaged to take place five years after the TCA's entry into force, should be an opportunity to move towards a more positive and constructive "partnership", possibly leading to some amelioration of these problems. The situation facing business is further complicated by uncertainties surrounding future regulatory divergence between the UK and the EU both generally and in the specific context of LPF commitments. These issues cannot be made to disappear, but they can be managed. In this regard, there is considerable merit in the concept of an EU-UK regulatory monitoring mechanism or forum¹⁰.
- 2.11 It would be enormously beneficial to the fishers on both sides if the EU and UK would reach a consensus, before 10 December of each year, on the Total Allowable Catches (TACs) for the

⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=10431&furtherNews=yes>

⁸ <https://www.theguardian.com/politics/2022/nov/01/home-office-is-putting-26m-eu-citizens-at-risk-of-removal-court-hears>

⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement/meetings-eu-uk-joint-and-specialised-committees-under-withdrawal-agreement_en#meetingsofthejointcommittee

¹⁰ <https://ukandeu.ac.uk/research-papers/uk-eu-regulatory-divergence-tracker-fifth-edition/>

following year for the shared stocks, as it would guarantee stability and legal certainty. It would also be equally beneficial if both parties could reach agreement with Norway and other coastal states as soon as possible.

3. **Relations between EU and UK civil society**

- 3.1 The absence of any structured social dialogue in the UK exacerbates the challenge of ensuring effective civil society involvement in policy-making, (e.g. the UK does not have an economic and social council as is commonly found in EU Member States). On the other hand, there is a strong culture of devolved government engagement with CSOs, particularly in Wales and also in Scotland.
- 3.2 Throughout the EESC's mission meetings, UK CSOs expressed no desire to revisit the divisive debate which accompanied the 2016 referendum. At the same time, they are unanimously and enthusiastically in favour of reviving, renewing, maintaining or strengthening their cooperation with the EU, its institutions and organised civil society. This appears to coincide with the outlook of the wider UK population as reflected in polling, as reported in *Moving On: How the British Public Views Brexit and What It Wants From the Future Relationship With the European Union*¹¹, published by the Tony Blair Institute for Global Change.
- 3.3 The uncertainties and the insufficient consultation on the UK Shared Prosperity Fund (UKSPF) replacing the European Structural and Investment Funds are a cause for concern for UK CSOs, many of which are now facing a cliff edge as EU funding is ending while the delivery of the UKSPF is delayed. CSOs expect to have a far weaker role in the delivery and governance of these funds compared to arrangements with EU funding. They also expect the quantum of funding to be lower, which will further reduce the capacity to maintain and build relations, as will the loss of funding associated with the UK's non-participation in other EU programmes.
- 3.4 Given the higher workload involved in monitoring the entire TCA rather than just its TSD chapters, the EU and UK DAGs and the related CSF need to be better resourced. The fact that the UK government, in particular, does not provide the members of the UK DAG with the necessary human and financial resources presents an additional obstacle to the operation and development of links between EU and UK CSOs. The allocation of sufficient administrative support for the UK DAG and the reimbursement of costs incurred by its members attending meetings of the UK DAG and CSF would greatly contribute to the work of identifying problematic issues on the ground and reporting them to the relevant UK, and if appropriate, EU authorities, in order to facilitate their resolution.
- 3.5 In addition, UK CSOs expressed the view that the composition of the UK DAG appears to be imbalanced both in terms of proportionate representation of employers, workers, and the third sector, and in terms of proportionate geographical representation (CSOs from Northern Ireland, Scotland, and Wales said that they do not feel sufficiently represented).

¹¹ <https://institute.global/policy/moving-how-british-public-views-brexit-and-what-it-wants-future-relationship-european-union>

4. Protocol on Ireland/Northern Ireland

- 4.1 The key issue impacting the EU-UK relationship is the impasse over the Protocol. The latter reflects the shared desire of the EU and the UK to protect the gains of the peace process in the island of Ireland as enshrined in the 1998 GFA. In order to avoid a hard border on the island of Ireland, the UK and the EU agreed that Northern Ireland would have unique access to the EU single market for goods, and certain EU laws would continue to apply there. With the UK excluding an EU-UK customs union arrangement and regulatory alignment, the nature of the TCA has meant that certain formalities, checks and controls are formally required on movements of goods from Great Britain into Northern Ireland. This creates new post-Brexit requirements for business, and people in Northern Ireland have expressed concern about certain practical consequences of the application of the Protocol. Some, notably in the unionist community (which supports Northern Ireland remaining part of the UK), have also voiced opposition to the Protocol relating to Northern Ireland's position in the UK and its internal market.
- 4.2 Although Northern Ireland's unique status under the Protocol – with unhindered access to both the EU internal market and the UK market – does attract majority support among voters in Northern Ireland, there are sizeable levels of opposition. Businesses engaged in cross-border trade on the island of Ireland and with the wider EU welcome the Protocol; those that rely on supplies from Great Britain are facing increased formalities and uncertainties from the rules that the Protocol imposes on GB-NI movements, and this is in a context where the Protocol is not being fully implemented. These and other issues of concern to stakeholders were highlighted by the House of Lords in the July 2022 Report from the Sub-Committee on the Protocol on Ireland/Northern Ireland¹².
- 4.3 Some limited progress has been made in addressing some issues, such as the EU amending its law to find a comprehensive solution to ensure the supply of medicines in Northern Ireland. The EU tabled proposals to address issues in "non-papers" in October 2021, two of which were updated in July 2022. Nonetheless, issues remain unresolved, and the UK Government is proceeding with its Northern Ireland Protocol Bill¹³, which, involving the possibility of core elements of the Protocol being unilaterally disapplied by the UK, at the very least is a route into uncharted waters.
- 4.4 Business and civil society representatives in Northern Ireland have been engaging on an ad-hoc basis and informally with the European Commission and the UK Government to raise issues of concern and offer possible solutions. Such engagement has proven extremely valuable for the EU in understanding the practical implications of the Protocol. It also has potential for assuaging concerns identified by civil society players. The Commission has produced draft proposals for a more formal and regularised structure¹⁴, and a more detailed proposal has been

12 <https://committees.parliament.uk/committee/520/protocol-on-irelandnorthern-ireland-subcommittee/publications/>

13 <https://bills.parliament.uk/bills/3182>

14 https://commission.europa.eu/system/files/2021-10/attachment_iv_ni_participation_non-paper.pdf

submitted by CSOs in response. A Civic Forum was actually established following the 1998 Agreement, but it only operated during 2000-2002.

4.5 The UK has also made an important commitment in Article 2(2) of the Protocol to continue to facilitate the work of the Human Rights Commission and the Equality Commission, established under the 1998 Agreement. However, since the rights protections provided for in the Protocol came into effect, the UK Government has proceeded with various legislative undertakings, including the Elections Act and the Nationality and Borders Act, which the Dedicated Mechanism (the Northern Ireland Human Rights Commission and Equality Commission for Northern Ireland) tasked with monitoring Article 2 compliance has identified as potentially breaching this commitment. Moreover, concerns exist regarding the re-accreditation of the NIHRC as a member of the UN Global Alliance of National Human Rights Institutions (GANHRI). The UN Sub-Committee on Accreditation in October 2021 deferred re-accreditation owing to concerns regarding adequate UK government funding for and the financial autonomy of the NIHRC and thus whether it can discharge its core statutory functions¹⁵. An independent review of the NIHRC has been taking place and it is envisaged that the NIHRC's application for re-accreditation will be given further consideration by the UN Sub-Committee on Accreditation in March 2023¹⁶.

5. UK Government's legislative agenda

5.1 UK CSOs express deep concerns regarding the UK Government's legislative agenda. In addition to the Northern Ireland Protocol Bill, their concerns apply to the Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill¹⁷, which would place a "sunset" on retained EU law, which extends to at least 3 800 measures. It would cause almost all of them to expire at the end of 2023, unless they are specifically re-enacted or extended to 23 June 2026. UK CSOs are particularly concerned by the ambiguity, uncertainty and legal void that could emerge by default, entailing detrimental implications for the conduct of business, workers' rights, environmental protections, and fundamental human rights¹⁸.

5.2 UK CSOs are also deeply concerned about the potential implications of the Bill of Rights Bill¹⁹. It aims to repeal and replace the Human Rights Act 1998²⁰. A key driver of this bill is the fact that the Human Rights Act 1998 gives effect to the rights and freedoms enshrined in the European Convention of Human Rights²¹.

15 https://www.ohchr.org/sites/default/files/2021-12/SCA-Report-October-2021_E.pdf

16 <https://ganhri.org/wp-content/uploads/2022/11/SCA-Adopted-Report-October-2022-EN.pdf>

17 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9638/>

18 <https://publications.parliament.uk/pa/cm5803/cmpublic/RetainedEULawRevocationReform/memo/REULB10.htm>

19 <https://bills.parliament.uk/bills/3227>

20 <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/42/contents>

21 https://www.echr.coe.int/documents/convention_eng.pdf

7.5 The exercise of EU citizens' rights in the UK still suffers from delays, backlogs, problems with digital-only status, data inadequacies, software glitches, and limited accessibility of helplines, all of which have aggravated the situation. Additionally, there are examples of serious problems being encountered by EU citizens while travelling abroad and returning home, and other issues.

7.6 The EU Delegation to the UK, with the support of and in close cooperation with the European External Action Service, the European Commission and Member States' embassies, has been very actively supporting and assisting EU citizens in the UK in exercising their rights arising from the EU-UK WA. In addition, through its service contract and grants to support *Building a new relationship with the United Kingdom – Policy support and public diplomacy*, the European Commission's Service for Foreign Policy Instruments (FPI) is playing an important part in fostering links between the EU and UK CSOs.

8. **Rights of UK citizens in the EU**

8.1 There are around 1.24 million UK citizens living in the EU²⁶, mainly in Spain, Ireland, France, Germany and Italy.

8.2 A key issue is the general lack of financial and human resources support for organisations looking after the rights of UK citizens in the EU, compared to their counterparts, which provide assistance for EU citizens in the UK.

8.3 EU Member States operate either declaratory residence schemes or constitutive residence schemes²⁷. The deadlines have now all passed in EU countries that operate constitutive residence schemes. In countries such as Denmark and Sweden, anecdotally there appear to be high rates of refusal on late applications, while others, such as the Netherlands, are taking a more generous approach.

8.4 In EU Member States that operate declaratory residence schemes, e.g. Portugal, delays have been experienced in introducing WA-compliant documents. Residence documents for EU citizens have an expiry date there, leaving the UK citizens affected encountering problems. These range from being detained at Schengen frontiers to complications in their daily lives with entities that demand valid proof of residence. This can affect access to healthcare, other social provisions and employment contracts and compound issues of "misunderstanding" the status of UK citizens generally. The authorities there have taken steps to improve things, including the enactment of legislation. New documents are now being issued. However, there are reports of difficulties in securing appointments, and errors in the issued biometric cards. These can have a direct impact later on, for instance, regarding the ultimate conversion from temporary to permanent status.

8.5 Issues in other declaratory Member States, such as Italy, Spain and Germany, centre on inadequate communication from and across the relevant authorities, resulting in an uneven and inconsistent application of procedures. These can result in issues in transiting borders, as well as

26 <https://www.statista.com/statistics/1059795/uk-expats-in-europe/>

27 https://commission.europa.eu/system/files/2022-10/q-a-uk-citizens-declaratory-countries_en_0.pdf

the non-acceptance of employment contracts, medical appointments, etc. Delays in securing appointments continue and there are particular issues related to securing medical cards and converting temporary to permanent status in Italy.

8.6 There are additional issues around family reunification and the status of frontier workers, plus the combination of statuses, and increasingly, when it comes to securing permanent residence status as those UK citizens with temporary residence pass the point of five years' residence in their host state.

9. **Outlook for EU/UK civil society relations**

9.1 The findings of the EESC's mission clearly demonstrate an overwhelming desire across UK CSOs for a deeper, more cooperative, constructive relationship between the UK and the EU, which would optimise the potential of the WA and TCA.

Brussels, 25 January 2023

Christa Schweng

The president of the European Economic and Social Committee

APPENDIX

TECHNICAL REPORT ON THE IMPLEMENTATION OF THE EU-UK WITHDRAWAL AGREEMENT, INCLUDING THE PROTOCOL ON IRELAND AND NORTHERN IRELAND

Table of contents

1. Introduction	12
2. Background	12
3. Main findings	15
3.1 General	15
3.2 Participation and engagement by organised civil society.....	16
3.3 EU-UK Withdrawal Agreement.....	17
3.4 Protocol on Ireland/Northern Ireland	18
3.5 Citizens' rights	21
3.5.1 EU citizens in the UK.....	21
3.5.2 UK citizens in the EU.....	28
3.6 Fishing industry	30
4. Methodology of data collection	30
4.1 Fact-finding meetings.....	31
4.2 Other meetings	31
4.3 Survey.....	31
4.4 Respondent breakdown	31
5. Summary of views expressed by CSOs and other data collected	32
5.1 England.....	32
5.2 Wales.....	37
5.3 Scotland.....	40
5.4 Northern Ireland	45
6. Survey results	51
6.1 Relations between EU and UK civil society	51
6.2 EU-UK Withdrawal Agreement.....	52

1. Introduction

The European Economic and Social Committee (EESC) has drawn up an Information Report on the Implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement (EU-UK WA), including the Protocol on Ireland and Northern Ireland (Protocol). The information report presents the views of representatives of civil society organisations (CSOs) and other stakeholders collected in the four parts of the UK (England, Wales, Scotland, Northern Ireland), as well as using other sources. It is accompanied by this technical report.

UK CSOs and other stakeholders were invited to present their views on the state of relations between EU and UK civil society, the state of implementation of the EU-UK WA, citizens' rights under the EU-UK WA, and the implementation of the Protocol. This technical report summarises the input received from the fact-finding meetings in the UK, replies to the online survey, and other relevant submissions.

The overarching objective of the information report and its technical report is to facilitate and encourage interaction between EU and UK CSOs for the purpose of reinvigorating and strengthening their relations.

Furthermore, the information report, together with the technical report, aims to feed into the political dialogue between the EU and the UK and to promote a joint reflection on their future relationship. To this end, it will be shared with the European Commission, the European Parliament (EP), the European External Action Service (EEAS), the Council, and other relevant EU and UK stakeholders.

2. Background

The UK is a closely situated European neighbour, which shares the EU's fundamental liberal democratic values. A highly developed economy, it accounted for 13% of the population of the EU, and 15% of EU GDP (second only to Germany) upon its withdrawal from the EU. Its population is one of the youngest in Europe, ranked by reference to median age¹. However, it is the only G7 country that has not fully recovered to pre-pandemic output levels². The UK Office of Budget Responsibility has consistently estimated the economic cost of leaving the EU at 4% of output³.

A majority (**51.89%**) voted to leave the EU in the UK referendum held on 23 June 2016⁴. Extensive polling analysis concluded that the propensity to vote "Leave" increased with age, (according to Statista, the three oldest age groups voted "Leave" while the three youngest voted "Remain"⁵).

The referendum did not pronounce on what "Brexit" should ensue. That remained to be decided by parliament.

1 <https://www.worlddata.info/average-age.php>

2 <https://www.ft.com/content/4edae69b-c82d-49fb-ae5a-03d14ca8caa6>

3 <https://obr.uk/forecasts-in-depth/the-economy-forecast/brexit-analysis/#assumptions>

4 <https://www.statista.com/statistics/568701/brexit-results-by-nation/>

5 <https://www.statista.com/statistics/520954/brexit-votes-by-age/>

Northern Ireland voted "Remain" (55.78%). In the 2019 general election, a large majority (66.2%) voted for parties that had advocated "Remain", and 62.8% supported such parties in the Assembly elections in 2022.

Northern Ireland is in a different situation to Scotland and Wales. In accordance with the 1998 Belfast/Good Friday Agreement (GFA), certain decisions of the Northern Ireland Assembly require cross-community consent.

Northern Ireland is also different in the post-Brexit context owing to the specific arrangements found in the Protocol on Ireland/Northern Ireland attached to the EU-UK WA.

Moreover, almost all persons born in Northern Ireland, regardless of the UK's withdrawal from the EU, either remain EU citizens or are entitled to be EU citizens by virtue of Irish citizenship. This is provided for by the Irish Constitution and under Irish legislation, and is endorsed and recognised by the UK in the 1998 Agreement. In addition, part of the constitutional governance arrangements for Northern Ireland are based on a treaty with Ireland, an EU Member State. Such arrangements are set out in Strand II of the GFA¹⁵ and the bilateral treaties establishing (North-South) cross-border bodies.

Additionally, the Protocol provides that a body of EU law continues to apply to Northern Ireland, including provisions on the single market for goods and the customs union, but also equality and non-discrimination provisions relating to the non-diminution of certain GFA rights (Article 2 of the Protocol). There is also the context of Northern Ireland sharing a land border with a Member State, and the context of Irish and other EU citizens resident in the border area who in practice have lived fluid, unhindered cross-border lives for decades.

The arrangements for the devolved legislatures are underpinned by the "Sewel Convention"¹⁶. Essentially, this provides that the UK parliament will "not normally" legislate on matters that are devolved without the agreement of the devolved institutions through a process of "legislative consent". However, the European Union (Withdrawal Agreement) Act 2020¹⁷, was enacted even though all three devolved legislatures had (for the first time) withheld consent.

The absence of any structured social dialogue in the UK does not help to address the challenge facing effective civil society intervention; e.g. the UK does not have an economic and social council of the type common in EU Member States. The National Economic Development Council, established in 1962 (by a Conservative government), known as Neddy, was abolished in 1992.

15 <https://www.dfa.ie/our-role-policies/northern-ireland/the-good-friday-agreement-and-today/>

16 <https://www.parliament.uk/site-information/glossary/sewel-convention/>

17 <https://bills.parliament.uk/bills/2517>

The Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill (REUL), which would "sunset" almost all retained EU law by the end of 2023 with an option to extend the timeframe until June 2026, is causing angst across CSOs. It is now estimated that it will extend to more than 3 800 individual measures. CSOs are especially concerned by the ambiguity, uncertainty and legal void that could emerge by default, entailing detrimental implications for business, workers' rights, environmental protections and fundamental human rights.

Similarly, the Bill of Rights Bill has given rise to extreme concern. This bill would repeal and replace the Human Rights Act (HRA) 1998, which gives effect to the rights and freedoms in the European Convention on Human Rights (ECHR).

Concerns also exist regarding several other aspects of the UK Government's legislative agenda related to the EU-UK WA.

Indeed, some stakeholders, particularly among trade unionists, environmentalists and human rights activists, suspect that the so-called "Singapore Model"²¹ is the underlying objective of the whole Brexit project.

3.2 Participation and engagement by organised civil society

The removal of EU funding and insufficient or non-existent UK funding has significantly weakened relations between UK and EU CSOs, as well as between UK CSOs and the UK Government. In contrast to this, the UK CSOs with which we engaged are unanimous in their desire to restore and strengthen their relations with EU CSOs, as well as generally with the EU. In this context, UK CSOs express their deep concern about the absence of any UK economic and social structure as a counterpart to EU civil society.

In parallel, some new structures have emerged that support formal, structured relationships after Brexit. One example of such structures is the CoR-UK Contact Group²², which was established in 2020 by the European Committee of Regions for relations with representatives of UK local government and devolved administrations to ensure that political dialogue with these representatives continues after the UK's withdrawal from the EU. A further example is the ad hoc stakeholder engagement being developed for Northern Ireland in the context of identifying and addressing issues of concern regarding the implementation of the Protocol

Civil society structures have so far been dependent on the legal requirements of the EU-UK Trade and Cooperation Agreement²³ (TCA), which prescribe the organisation of a UK-EU TCA Civil Society Forum²⁴ (CSF) and the setting up of domestic advisory groups (DAGs) by both sides. These are the statutory mechanisms enabling organised civil society to monitor and give its input on the implementation of the TCA. However, these have been subject to a learning curve, particularly on the

21 <https://www.theguardian.com/politics/2019/jan/02/why-the-singapore-model-wont-work-for-the-uk-post-brexit>

22 <https://cor.europa.eu/en/about/Pages/cor-uk.aspx>

23 https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement_en

24 <https://www.gov.uk/government/collections/uk-eu-trade-and-cooperation-agreement-civil-society-forum>

UK side, where the DAG's role is still developing. They are also subject to the constraints inherent to their respective attachments to the UK Government and the Commission. The most productive cross-border discussions have emerged from the joint meeting of the UK DAG²⁵ and EU DAG²⁶. Under this informal structure, stakeholders on both sides have articulated a desire to see further cooperation in the future.

UK CSOs have expressed concerns that the UK Government does not provide the members of the UK DAG with the necessary human and financial resources, which presents an additional obstacle to the reinforcement of links between EU and UK civil society. The allocation of sufficient administrative support for the UK DAG and the reimbursement of costs incurred by UK DAG members attending DAG meetings and the Civil Society Forum would greatly contribute to the work of the UK DAG, which, together with the EU DAG, is charged with identifying issues on the ground and reporting them to the UK Government, and where appropriate to the Partnership Council.

Furthermore, in the view of UK CSOs, the composition of the UK DAG appears to be imbalanced in terms of proportionate representation of employers, workers, and the third sector, as well as in terms of geographical representation, where stakeholders from Northern Ireland, Scotland, and Wales feel that they are insufficiently represented.

The loss of mobility and exclusion from programmes such as Erasmus is clearly regretted by organisations of young people and those interfacing with them. They unanimously encourage all stakeholders to ensure that exciting and vital opportunities within Europe remain possible for young people in the UK.

3.3 EU-UK Withdrawal Agreement

Most UK CSOs maintain that there has been a lack of an adequate formalised structure to ensure that the voice of CSOs is heard in the implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement.

Based on the survey results, the separation issues that have been the most challenging for UK CSOs following the implementation of the EU-UK Withdrawal Agreement have been:

- accessing citizens' rights as protected by part II of the EU-UK Withdrawal Agreement;
- the phasing-out of involvement in EU programmes;
- customs arrangements for the movement of goods.

The majority of UK CSOs active in the field contend that vulnerable EU nationals in the UK do not receive sufficient support from UK institutions to secure their rights under the EU-UK WA.

The Protocol on Social Security Coordination to the Trade and Cooperation Agreement covers fewer benefits than the Withdrawal Agreement. Almost no devolved social security benefits are included in the Protocol, and this affects their portability and how people can meet the residence requirements to be able to claim them. This affects both EU citizens with disabilities and their carers moving to the

²⁵ <https://www.gov.uk/government/groups/uk-eu-trade-and-cooperation-agreement-domestic-advisory-group>

²⁶ <https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/eu-domestic-advisory-group-under-eu-uk-tca>

UK after 1 January 2021, as well as people with disabilities and carers who move from the UK to EU countries.

3.4 Protocol on Ireland/Northern Ireland

A key concern of the EU and the UK during the withdrawal process was to agree arrangements that would support and protect the achievements, benefits and commitments of the peace process on the island of Ireland. The outcome was the Protocol on Ireland and Northern Ireland, the objectives of which are "to address the unique circumstances on the island of Ireland, to maintain the necessary conditions for continued North-South cooperation, to avoid a hard border and to protect the 1998 [Belfast (Good Friday)] Agreement²⁷ in all its dimensions".

To achieve these objectives, notably the avoidance of a hard border on the island of Ireland, the UK and the EU agreed that Northern Ireland would remain aligned with relevant EU customs and internal market legislation such that goods could move freely across the land border. The effect, however, was to require formalities, checks and controls on the movement of goods into Northern Ireland from elsewhere in the UK. With the UK excluding an EU-UK customs union arrangement and regulatory alignment with the EU, the limited nature of the EU-UK TCA has meant that certain formalities, checks and controls are formally required on movements of goods from Great Britain into Northern Ireland. This creates post-Brexit requirements for business, while people in Northern Ireland have expressed concern about certain practical consequences of the application of the Protocol. Some, notably in the Unionist community (which supports Northern Ireland remaining part of the UK), have also voiced opposition to the Protocol owing to its perceived and actual implications for Northern Ireland's constitutional position in the UK and participation in the UK internal market.

Although Northern Ireland's unique status under the Protocol – with unhindered access to both the EU internal market and the UK market – does attract majority support among voters in Northern Ireland, there are sizable levels of opposition. As far as businesses are concerned, those engaged in cross-border trade on the island of Ireland and with the wider EU welcome the Protocol; those that rely on supplies from Great Britain are dealing with increased formalities and uncertainties arising from the rules that the Protocol imposes on GB-NI movements, and this is without it having been fully implemented.

These and other issues of concern to stakeholders were highlighted by the House of Lords in the July 2022 report of its Sub-Committee on the Protocol on Ireland/Northern Ireland²⁸. The report urged the UK and the EU, "together with the political parties and stakeholders in Northern Ireland, and the Irish Government, to make a renewed commitment to work together to put Northern Ireland's interests first, participate together in constructive engagement, rebuild trust and engage in effective relationship-building".

Business and civil society representatives have been engaging on an ad-hoc basis and informally with the European Commission and the UK Government to raise issues of concern and, importantly, offer possible solutions to address concerns and secure a smooth operation of the Protocol. When presenting

²⁷ <https://www.gov.uk/government/publications/the-belfast-agreement>

²⁸ <https://committees.parliament.uk/committee/520/protocol-on-irelandnorthern-ireland-subcommittee/publications/>

the European Commission's initial non-papers on the Protocol in October 2022, Vice-President Maroš Šefčovič noted: "I have listened to and engaged with Northern Irish stakeholders. Today's proposals are our genuine response to their concerns." On medicines, this led to changes to EU law to maintain uninterrupted supplies into Northern Ireland. There were also revised papers on customs and SPS in June 2022 following "extensive discussions" with stakeholders in Northern Ireland.

Particularly active has been the Northern Ireland Business Brexit Working Group (NIBBWG) which has been urging the EU and the UK Government to proceed with "ambition, flexibility and compromise" in addressing outstanding Protocol issues. It has also been identifying issues of concern as well as pragmatic and practical solutions to address them. These include: a significant reduction in customs bureaucracy for GB goods not at risk of entering the EU single market; bringing the range of traders in the "not at risk" category in line with the EU's definition of an SME; addressing tariff rate quotas such that the competitive position in the EU market of Northern Ireland and Ireland can be assured; and setting up a formal review mechanism that can assess regulatory challenges under the Protocol. The group is also seeking meaningful representation of Northern Ireland when EU policy and legislation impacting Northern Ireland is being discussed²⁹. Business representatives in Northern Ireland have welcomed efforts by the Commission and the UK Government to identify possible ways forward in addressing their concerns and have engaged constructively in critical evaluation of both sides' proposals bearing in mind practicalities.

The NIBBWG is not alone in raising issues of concern about ensuring Northern Ireland's voice is heard in the governance arrangements for the Protocol. Currently, the main formal opportunity that Northern Ireland has to engage directly on the Protocol is through the "Democratic Consent" mechanism. This involves members of the Northern Ireland Assembly (MLAs), from 2024, and potentially every four years thereafter, voting on whether core elements of the Protocol – essentially those governing the movement of goods into the EU – should continue to apply. While the UK Government has been including representation from the Northern Ireland Executive in meetings of the bilateral EU-UK Joint Committee, and of the Specialised Committee on the implementation of the Protocol on Ireland and Northern Ireland and the Protocol's dedicated Joint Consultative Working Group, the Protocol contains no provision for regular and formal engagement with either Northern Ireland's political representatives or stakeholders from its business community or wider civil society.

Engagement with business representatives and representatives of wider civil society has been taking place, and the European Commission has produced proposals to formalise this engagement. Such engagement has proven extremely valuable for the EU in understanding the practical implications of the Protocol in Northern Ireland, and has potential for assuaging concerns that what is happening under the Protocol is being done "to" not "with" Northern Ireland. Civil society organisations – for which a "civic forum" was established following the 1998 Agreement, but which only operated between 2000 and 2002 – have collectively submitted proposals to the UK Government and the Commission on how stakeholder engagement under the Protocol might be developed³⁰:

²⁹ <https://committees.parliament.uk/writtenevidence/113364/pdf/>

³⁰ https://drive.google.com/file/d/1f7Q10W8T6zAO8I_2zZPIsoKPuM9ZdnEV/view

Proposal for
Structured Civic Engage

The UK has also made an important commitment in Article 2(2) of the Protocol to continue to facilitate the work of the human rights and equality commissions established under the GFA. However, concerns exist regarding the re-accreditation of the NIHRC as a member of the UN Global Alliance of National Human Rights Institutions (GANHRI). The UN Sub-Committee on Accreditation in October 2021 deferred re-accreditation owing to concerns regarding to adequate UK government funding for and the financial autonomy of the NIHRC such that it can discharge its core statutory functions³¹. An independent review of the NIHRC has been taking place and it is envisaged that the NIHRC's application for re-accreditation will be given further consideration by the UN Sub-Committee on Accreditation in March 2023³².

Regulatory Divergence Monitoring Forum

A central feature of Brexit is the potential for regulatory divergence between the UK and the EU. How such divergence is to be pursued and monitored and its consequences managed are issues of major concern to stakeholders. Except where it has obligations towards the EU in terms of maintaining a level playing field under the TCA and with regard to Northern Ireland under the Protocol, there are no limits to how far the UK may diverge from the EU acquis. In addition, developments in its acquis will see the EU develop legislation that will not apply in the UK. The resultant regulatory divergence will have implications for UK-EU trade and for business certainty. It will also impact on trading arrangements between Great Britain and Northern Ireland under the Protocol. There is also a fear among UK stakeholders that citizens' rights and, for example, environmental standards, could be threatened. Concerns around regulatory divergence and the uncertainty it is likely to create have recently been heightened by the publication of the UK Government's Retained EU Law (Revocation and Reform) bill which includes a "sunset" clause that envisages EU laws being disappplied at the end of 2023. Suggestions that the UK and EU establish a regulatory divergence monitoring forum might usefully be considered as a means of tracking and assessing the implications of new UK and EU regulation for trade relations.

The UK and EU engage directly but on a generally ad hoc basis with civil society and stakeholders in Northern Ireland to try to resolve the issues arising from the Protocol. If regularised and formalised, such arrangements could serve as a model for EU-UK relations generally. Agreements can cause unforeseen issues, which can be understood only by listening to and taking into account multiple voices. Only when these views are understood, can they be communicated as a basis for finding solutions. For example, civil servants can design a system for the status of citizens, but they cannot see what is happening on the ground.

31 https://www.ohchr.org/sites/default/files/2021-12/SCA-Report-October-2021_E.pdf

32 <https://ganhri.org/wp-content/uploads/2022/11/SCA-Adopted-Report-October-2022-EN.pdf>

to prove their status. The 3million received hundreds of reports of various such glitches through their Report-It tool³⁸. Therefore, extrapolating that to the millions of status-holders who do not know about reporting to the 3million, this is likely to be a huge problem. The other cohort is those who struggle with a digital status due to their digital exclusion. In May this year, the 3million wrote a briefing to the House of Lords, which includes on its last page some data on digitally excluded cohorts³⁹. EU Settlement Scheme statistics are available on the dedicated UK Government website⁴⁰. Further information on the implementation of the rights of EU citizens in the UK under the EU-UK WA are also available in the Independent Monitoring Authority's Annual Report to the Specialised Committee and the Joint Committee⁴¹.

Another citizens' rights organisation, Settled, shares the concerns of the 3million, highlighting the significant difficulties for those reliant on digital status, where even digitally literate people have difficulties. The situation is so much worse for less digitally literate people, let alone for those without any technical knowledge or hardware.

These issues are compounded by problems faced by the elderly, and particularly the Roma, as well as by communities not living in cities. Their general lack of technical knowledge/skills means that they can hardly meet any requirements applying to application for (pre-)settled status or follow up on any update requests. This proves the rigidity of application of the rules, which cannot be adapted to the capacities and capabilities of various groups of persons affected.

Latest EUSS information⁴²:

The report⁴³ covers data from the private testing phases in 2018, up to end of Q3 of 2022 (30 September 2022).

Headlines by 30 September 2022:

- **6.9 million (6,874.700)** applications had been received;
- Highest number of applications: RO (1.35 million); PL (1.17 million); IT (600,000);
- There were 800,000 applications received after the grace period: 334,000 late applications; 273,000 repeat applications (includes those moving from pre-settled status to settled status); 200,000 joining family members; 6,000 derivative rights;
- **6.7 million (6,686.530) applications had been concluded**
 - Of which: 3.3 million settled status results; 2.6 million pre-settled status results; 375,000 refusals;
- **Backlog: 188,000**, of which 153,000 applications have been submitted after the grace period. This means there are 35,000 applications submitted before the deadline who have yet to be

38 <https://the3million.org.uk/report-it>

39 <https://the3million.org.uk/sites/default/files/documents/t3m-JCWI-HKinB-briefing-HoLPhysicalDocsSIDebate-31May2022.pdf>

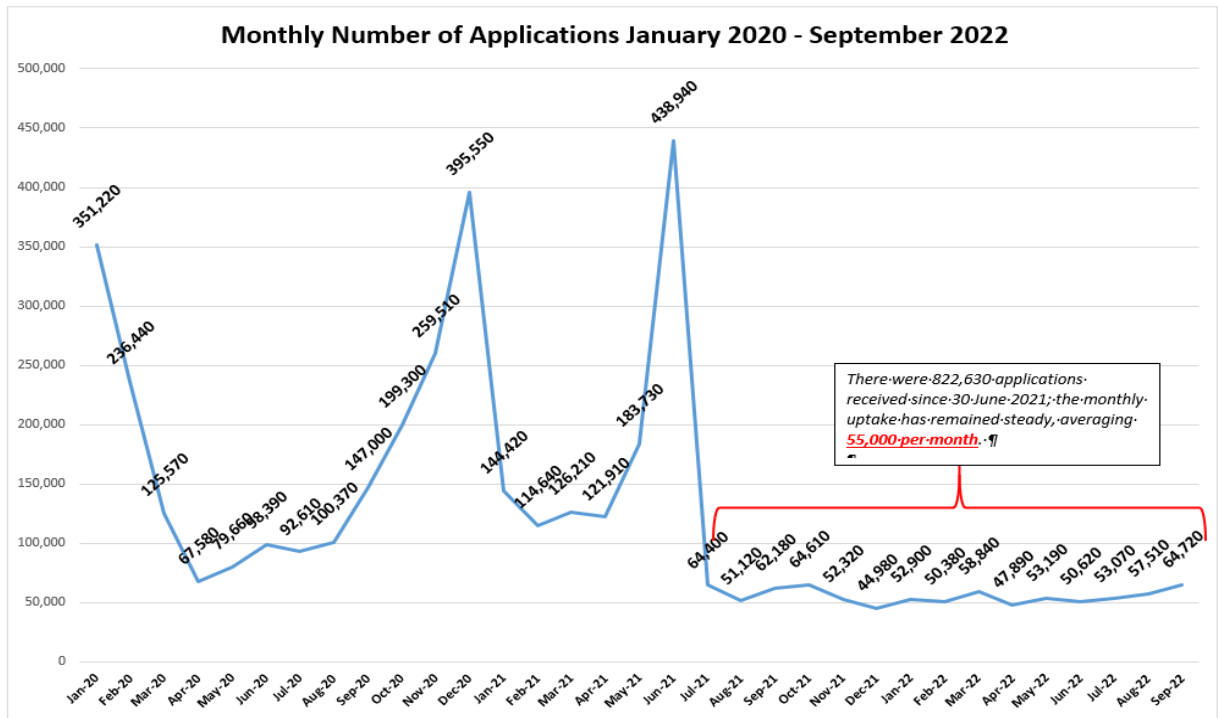
40 <https://www.gov.uk/government/collections/eu-settlement-scheme-statistics>

41 <https://ima-citizensrights.org.uk/publications/>

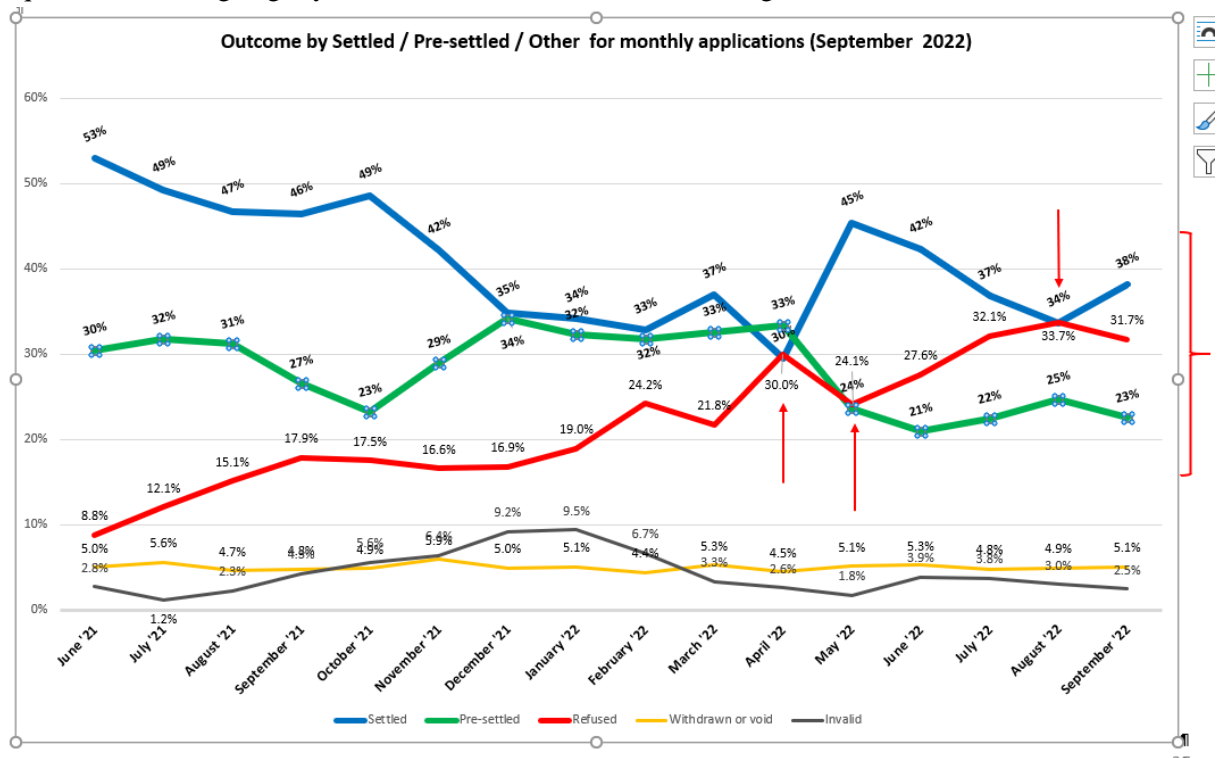
42 The headlines, graphs and explanatory notes were provided by the EU Delegation to the UK.

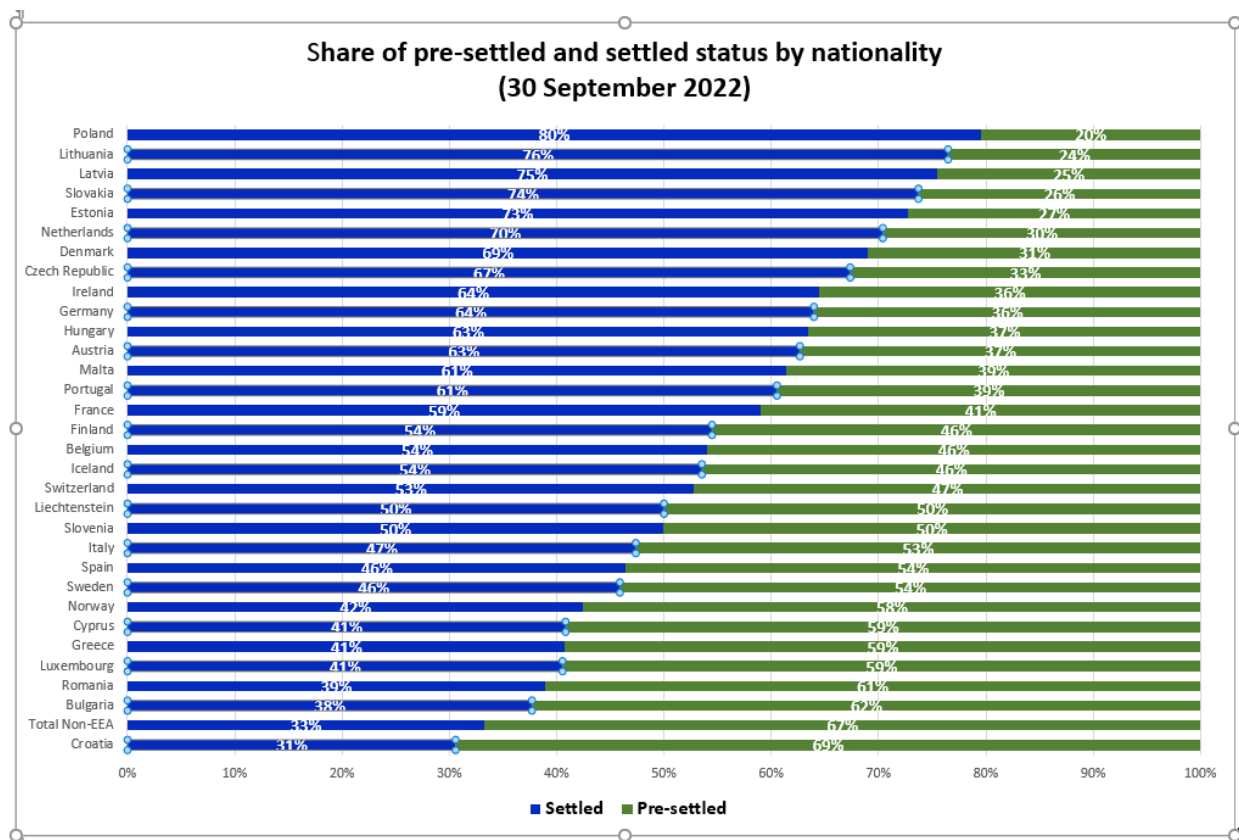
43 <https://www.gov.uk/government/statistics/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-september-2022>

Graph 2: Monthly number of applications at the end of Q3: you can see the 3 historic peaks around key dates and negotiation announcements up to the end of the grace period. From then on, you can note a 15 mos. steady intake averaging 55 000 applications per month.

Graph 3: Outcome proportions per month – It showcases 3 meaningful events in the applications solved post-grace: April, May and August 2022 have seen the number of rejected applications being equal or overtaking slightly the number of Settled or Pre-settled grants.

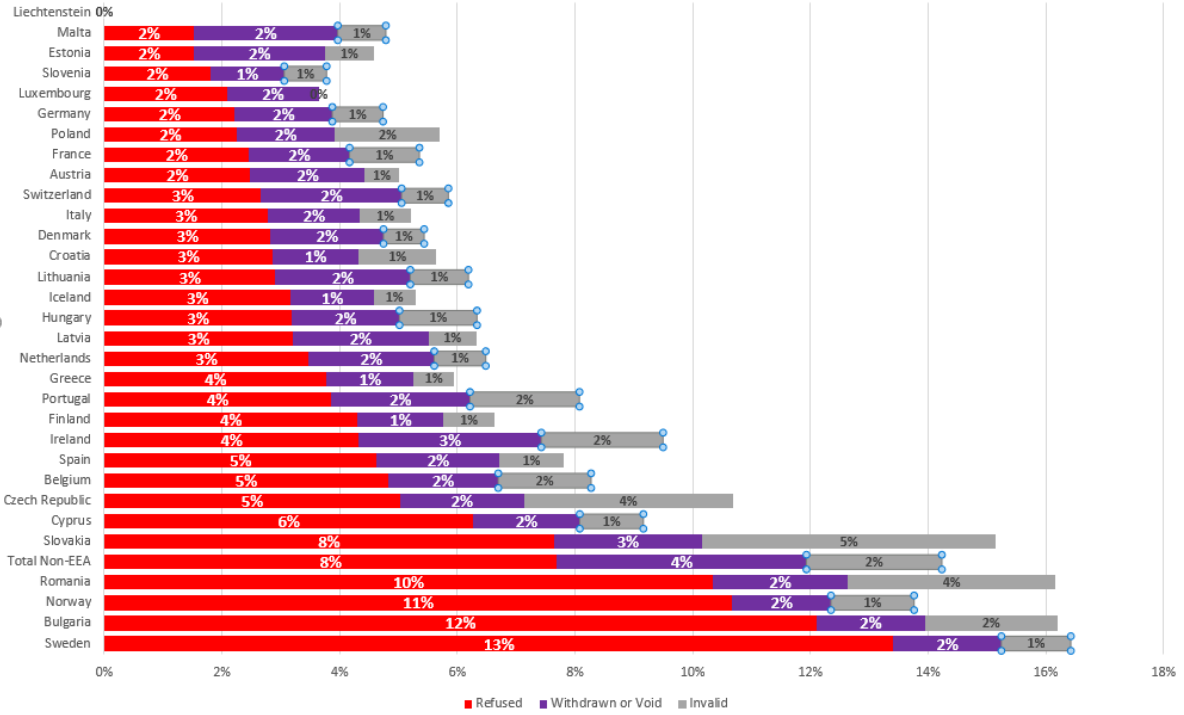

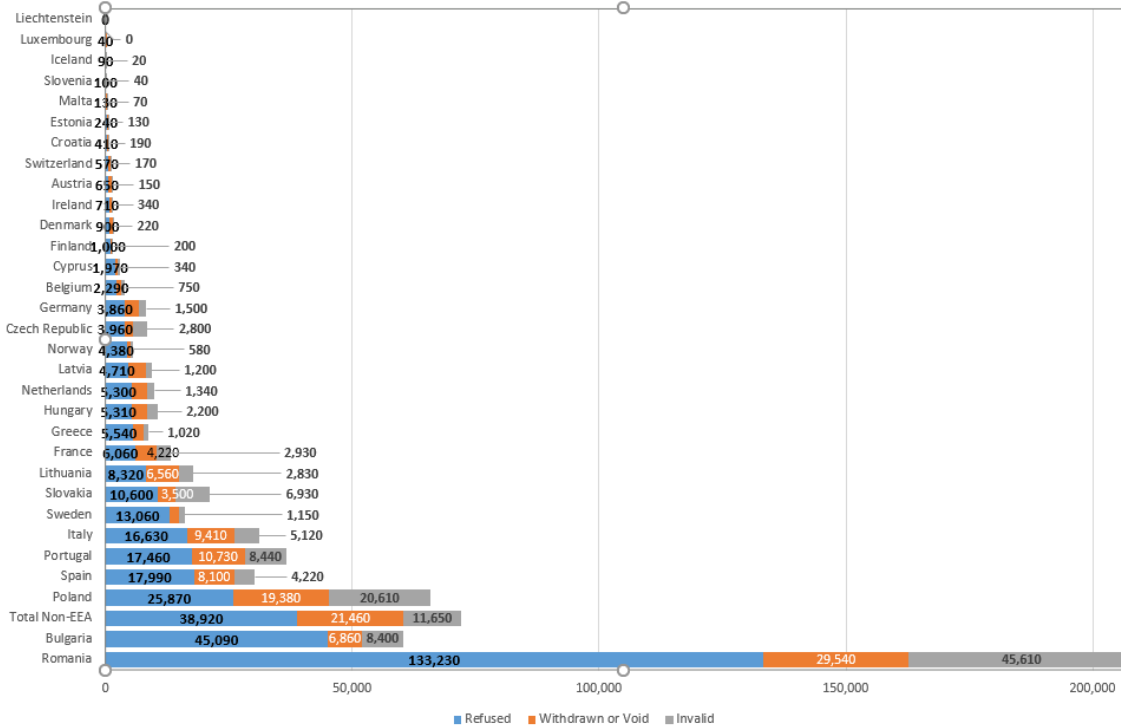
Graphs 6 and 7: Other outcomes by nationality: Refusals, Withdrawn/Void applications and Invalid applications to understand which nationalities are struggling with higher rejections rates.

- Within the total no of rejections there are 331,000 EU citizens refused, the average rate of refusal across all EU nationalities has been 3.9%. The highest rate of refusals occurred within SK (7.5%), RO (5.8%), CZ (5.7%), IE (5.2%) and PT (4.2%) citizens. The lowest refusal rates have been among citizens from LU (1.8%), SI (2%), FI (2.3%), IT (2.4%) and AT (2.5%). The highest number of refused citizens are from RO (133,000), BG (45,000), Spain (18,000) and IT (16,500).

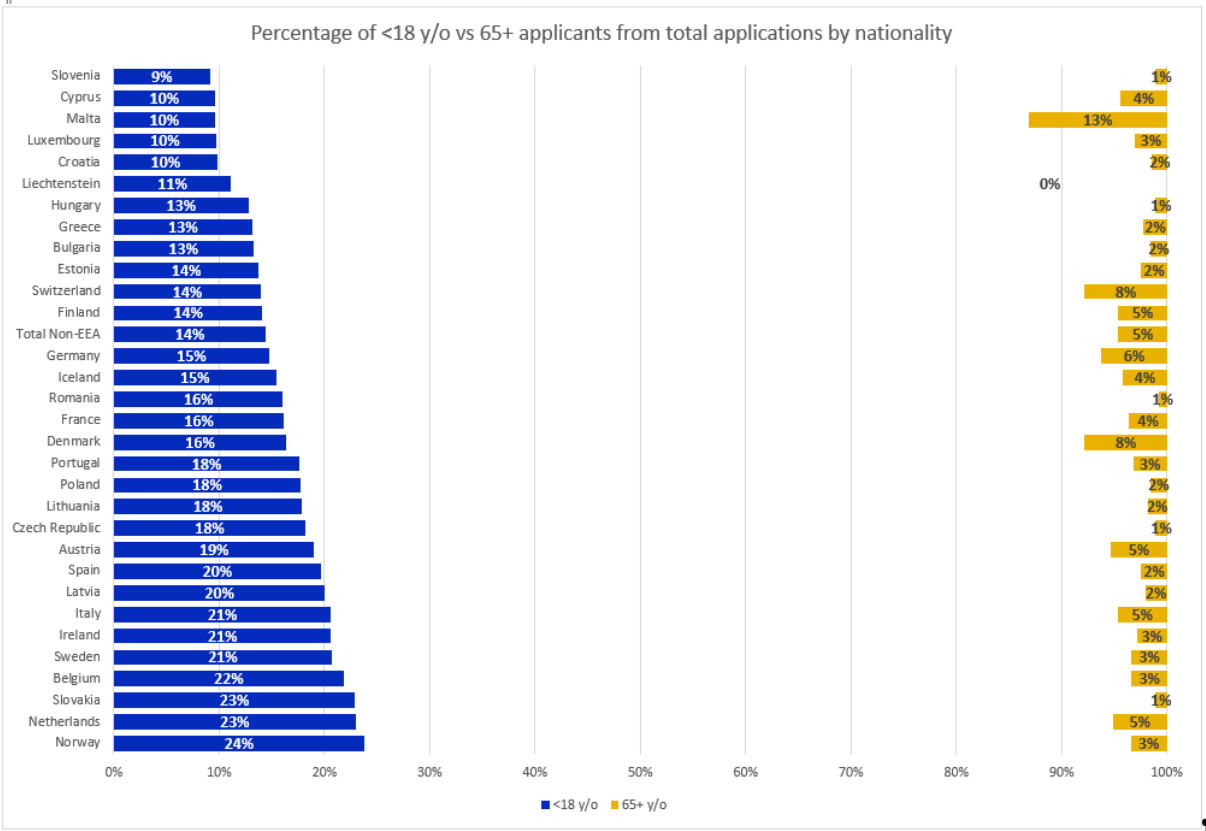
Other outcome by nationality as of 30 September 2022 - percentages in relation to total no of applications

Other applications by numbers

Graph 8: A side by side comparison, by nationality of the 2 cohorts that are under-represented in the EUSS uptake: **minors and elderly EU nationals.**

According to the Migration Observatory there were 3.9m EU citizens in England and Wales on Census Day 2021, i.e. 1.6m fewer than the 5.5m applications to the EUSS.

3.5.2 UK citizens in the EU

A key issue is a general lack of support for UK citizens in the EU compared to EU citizens in the UK. While the Commission provides good assistance, it has limited resources for monitoring citizens' rights arising from the EU-UK WA. Resources are currently decreasing at UK and national level, including for information and communication. Applications under the EU-UK WA are not always straightforward and UK citizens facing issues in the EU often do not have funded organisations to turn to. Furthermore, there is a lack of specialised lawyers, especially in some countries.

Each EU Member State was required to choose between operating either a constitutive system or a declaratory system. In constitutive systems, the status depended on a successful application within a specific deadline. In certain countries (e.g. Sweden), there have been higher rates of refusal of status compared to other similar countries and more statistics are needed to pinpoint why. The deadlines have all passed in constitutive countries and UK citizens in the EU who did not apply (often due to weak outreach) may make late applications if justified by reasonable grounds. In certain constitutive countries (Denmark and Sweden), there appear to be high rates of refusal for late applications and data is needed to confirm why, while other countries (Netherlands) are taking a more generous approach.

UK citizens have also encountered difficulties in declaratory countries. Serious problems have been reported in Portugal due to delays in introducing EU-UK WA-compliant documents. The situation is acute as Portuguese residence documents for EU citizens have an expiry date, and many UK citizens now have expired documents and no replacement. Consequently, UK citizens have encountered problems, ranging from being detained at Schengen frontiers to complications in their daily lives with official and other entities that demand valid proof of residence, pending issuance of the new documents. This includes access to healthcare, other social provisions and employment contracts and compound issues of "misunderstanding" the status of UK citizens generally. The Portuguese authorities have taken measures to improve the situation, including the enactment of legislation. Portugal has now begun the process of issuing new documents; however, this process is slow and coverage is patchy, with difficulties in securing appointments, and reports of errors in the issued biometric cards. These errors then have a direct impact on, for example, the ultimate conversion from temporary to permanent status.

Issues affecting UK residents in other declaratory Member States (Italy, Spain, Germany) centre on inadequate communication from relevant authorities, resulting in inconsistent application of WA procedures. Problems at both national and local levels range from failure to recognise document status, resulting in issues in transiting borders, to non-acceptance when it comes to employment contracts, etc. Delays in securing appointments continue to be rife and there are particular issues related to securing medical cards and converting temporary to permanent status in Italy.

There are additional issues around family reunification and the status of frontier workers, plus the combination of statuses, and increasingly, securing permanent residence status as those UK citizens with temporary residence pass the point of five years' residence in their host state.

The Sixth joint report on the implementation of residence rights under part two of the Withdrawal Agreement⁴⁴ was published on 26 January 2022. The tables on pages 34-37 show the numbers of UK citizens in the EU as well as the numbers who had either successfully applied for their status or been refused in constitutive countries under the WA, and how many UK citizens in the EU had obtained residence cards proving their status deriving from the WA in declaratory countries.

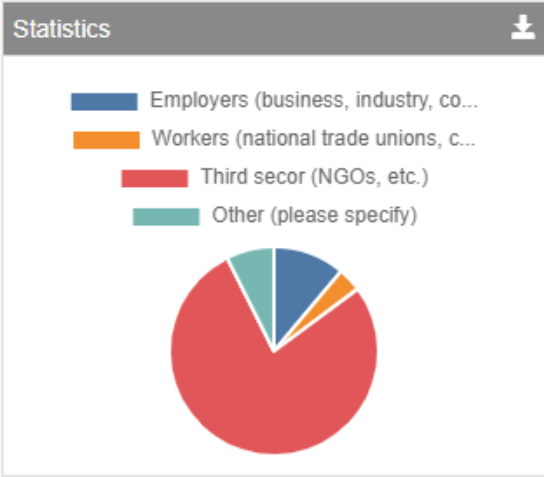
On 4 November 2022, the Commission published its first annual monitoring report⁴⁵, together with an annex⁴⁶. The report itself is a high-level summary, while the annex contains more detailed data. The problem is that the data is for 2021 and, in many cases, there is incomplete or missing data, for instance relating to refusals of residence applications, frontier worker status, and professional qualification recognition. There is also an evidently low level of applications in declaratory countries for residence cards overall in both the annual monitoring report and the Sixth joint implementation report. Given the poor communication campaigns across many EU countries for UK citizens in the EU, this is not surprising, but not positive, either. More up-to-date data is needed to check if this is still the case. Some countries seem to have higher levels of refusals than comparable countries, for instance Sweden, where about 9% of residence applications have been refused (in the Sixth implementation report, which is slightly more up to date, this figure appears closer to 11%) and a high

44 https://ec.europa.eu/info/system/files/final_sixth_joint_report_on_residence_rights.pdf

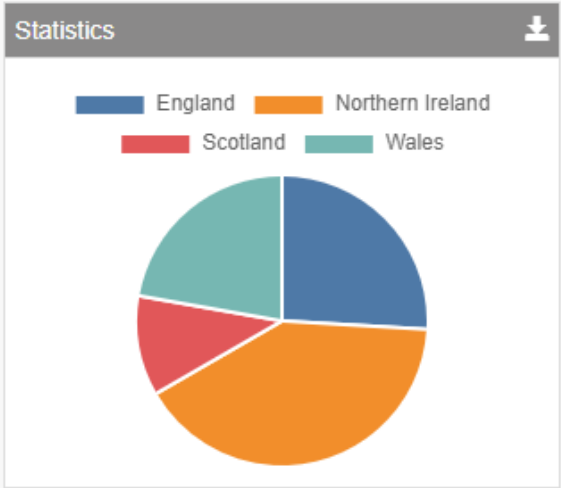
45 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/c_2022_7851_1_en_act_part1_v2-withdrawal-agreement-report_en.pdf

46 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/c_2022_7851_1_en_act_part1_v2-withdrawal-agreement-annex_en.pdf

Twenty-seven contributions were collected via the online survey, including from three representatives of the business sector (11%), one representative of workers' organisations (4%), 21 representatives of various interest stakeholders (78%), and two representatives of "other" organisations (7%). The response rate was relatively low, particularly by business and workers' organisations, which is why the results of the survey function as complementary to the results of the fact-finding mission, rather than self-standing results.

Regarding the origin/headquarters of the responding organisations, 26% of the survey respondents were based in England, 22% in Wales, 11% in Scotland, and 41% in Northern Ireland.

The complete list of all organisations consulted is available in chapter 8 of this report.

5. Summary of views expressed by CSOs and other data collected

5.1 England

Ahead of the meetings with CSOs, the EESC delegation met with representatives of the EU Delegation to the UK (EU Delegation), led by the Deputy Head of the Delegation.

According to the latest data from the British Chambers of Commerce (BCC), 61% of members have been able to meet the TCA requirements. On the other hand, there was not much evidence that trade with markets other than the EU market could compensate for the partial loss of EU trade. The key issues identified were transportation costs and disruption, tariffs, customs procedures, etc. There is a general dissatisfaction with the TCA, which from the point of view of business should offer more than just a mechanism for managing divergence.

BCC Trade Survey

BCC UK Business

❖ 2022 headlines and g Trade Priorities Oct 20

At this point, Brexit has been generally accepted as a *fait accompli*, which, however, is accompanied by a desire for close and functional trade relations.

Insufficient supply of seasonal labour remains a serious concern in some sectors. Increased immigration from the rest of the world had failed to replace lost and more specialised and skilled EU labour. This is an issue for which it is difficult to see how it can be effectively addressed. Technical skills are vital but are not addressed via temporary immigration and in a context of a limited framework. Hiring suitable staff is reportedly a major issue for UK businesses across multiple sectors. They are therefore in favour of expanding the number of "shortage occupation" visas⁵².

Companies including food and drinks producers are generally in favour of remaining in the single market. There is little appetite for opening up the re-join debate, which means that the focus is likely to be more on how to enhance the EU-UK trade relationship.

In this regard, business representatives stressed the need for negotiated Protocol solutions, disapproving of unilateral action. Indeed, UK business has been concerned by threats of unilateral action by the UK Government and the effects such action could have on Northern Ireland, as well as generally on EU-UK relations. There is thus a consensus on the need for the UK and EU to proceed in a more collaborative manner and in good faith in resolving differences over the implementation of the Protocol

Farmers

Farmers' representatives pointed to a fall in agri-food exports, which is most likely due to border controls (SPS checks). Consequently, some have abandoned the EU market due to rising costs. Some engagement has been maintained via Brussels offices and Copa Cogeca⁵³. The mounting trade issues, including adaptation to post-CAP conditions and the removal of free movement of workers, have reinforced the need for ongoing engagement.

52 <https://www.gov.uk/government/publications/skilled-worker-visa-shortage-occupations/skilled-worker-visa-shortage-occupations>

53 <https://copa-cogeca.eu/>

EU citizens

Progress has been made but the exercise of citizens' rights still suffers from delays, backlogs, problems with digital-only status, data inadequacies, software glitches, and limited accessibility of helplines, which have all aggravated the situation.

In their written submission, the organisation "the3million"⁵⁴ reported on their follow-up on freedom of information (FOI) requests regarding the performance of the EU Settlement Resolution Centre's helpline:

- The first FOI response⁵⁵, dated 1 December 2021 has attached data for the 12-month period November 2020-October 2021⁵⁶. The3million wrote to the Home Office about this data on 13 December 2021, and received a reply in January 2022⁵⁷.
- The second FOI provided data for the twelve months from 22 September 2021 to 22 September 2022⁵⁸. The average percentage of calls accepted was 80% in this time period, versus 44% in the period covered by the first FOI.
- The3million recently submitted an FOI to ask for the number of applications that had been outstanding for more than 18 months at the end of each reporting quarter. In the resulting attached PDF, you can see that the number has been steadily rising. The latest figure shows that more than 12 000 applications had been outstanding for more than 18 months as at the end of June 2022.

EU Settlement Scheme statistics are available on the dedicated UK Government website⁵⁹. In addition, the 3 million provided data on how long people remain in the EU Settlement Scheme backlog:

EUSS_applications_o
outstanding_18+montl

Putting numbers on those affected by digital-status problems is hard to do with the resources available to the3million. It was explained that one cohort involved people randomly affected by digital status system glitches, whereby regardless of how digitally literate a status-holder is, they would not be able to prove their status. The3million received hundreds of reports of various such glitches through their Report-It tool⁶⁰. Therefore, extrapolating that to the millions of status-holders who do not know about reporting to the3million, this is likely to be a huge problem. The other cohort is those who struggle

54 <https://the3million.org.uk/>

55 <https://www.whatdotheyknow.com/request/776525/response/1927535/attach/html/5/FOI%20Response%2066645%20A%20Antoni%20V1.0.pdf.html>

56 <https://www.whatdotheyknow.com/request/776525/response/1927535/attach/6/FOI%20Response%2066645%20Axe1%20Antoni%20Annex.pdf>

57 <https://the3million.org.uk/publication/2022012101>

58 <https://www.whatdotheyknow.com/request/900854/response/2143763/attach/3/FOI%20Response%2071969.pdf>

59 [EU Settlement Scheme Statistics](#)

60 <https://the3million.org.uk/report-it>

with a digital status due to their digital exclusion. In May this year, the3million wrote a briefing to the House of Lords, which includes on its last page some data on digitally excluded cohorts⁶¹.

Another citizens' rights organisation, Settled, shares the concerns of the3million, highlighting the significant difficulties for those reliant on digital status, where even digitally literate people have difficulties. The situation is so much worse for less digitally literate people, let alone for those without any technical knowledge or hardware.

These issues are compounded by problems faced by the elderly, and particularly the Roma, as well as by communities not living in cities. Their general lack of technical knowledge/skills means that they can hardly meet any requirements applying to application for (pre-)settled status or follow up on any update requests. This proves the rigidity of application of the rules, which cannot be adapted to the capacities and capabilities of various groups of persons affected.

Equality

The UK Shared Prosperity Fund (UKSPF) is expected to replace the EU Structural and Investment Funds (ESIF). The ESIF funding was designed to promote equality of opportunity between people as well as places, with more than half of the GBP 9.3 billion allocated to the UK in 2014-2020 linked to equality objectives.

Equality activists insist that this level of investment and strategic focus must be sustained in the UKSPF, which should:

- provide *at least* the same level of investment in education, training and support to disadvantaged and discriminated against individuals and groups as the European Social Fund;
- fund provision missed by mainstream support, creating a clear route to employment and other support for individuals and groups furthest from the labour market; and
- hard-wire equality drivers into the UKSPF from the outset, with mandatory requirements to address equal opportunities and narrow employment gaps.

The GBP 2.6 billion UK-wide Shared Prosperity Fund – the second largest funding stream earmarked to tackle regional inequalities (behind the Levelling Up Fund) – illustrates the limitations of the government's approach. The Shared Prosperity Fund will be allocated over three years: GBP 400 million in 2022-23, GBP 700 million in 2023-24 and GBP 1.5 billion in 2024-25. This funding settlement, equivalent to GBP 873 million per year, falls short of its predecessor, the European Structural and Investment Funds, which provided businesses with GBP 1.5 billion each year over seven years. It is estimated that the Shared Prosperity Fund is the equivalent of a 43% cut in funding each year.

Environment

Environmental protections could be threatened by the UK Government's insistence on the Retained EU Law Bill, especially in the absence of any mechanisms for monitoring and/or assessing the effects of its enforcement.

⁶¹ <https://the3million.org.uk/sites/default/files/documents/t3m-JCWI-HKinB-briefing-HoLPhysicalDocsSIDebate-31May2022.pdf>

Business has been exposed to the adverse effects of Brexit, which are still to be measured, given that they are difficult to disentangle from the effects of the pandemic. Concerns were expressed that the UK Government seems to be more focused on concluding trade agreements with countries like China and Japan, while access to the nearest and biggest market is hindered. On the other hand, EU businesses appear to be reluctant to include the UK in supply chains due to various complexities. The situation has been made worse by the massive loss of skilled labour since 2016. Combined with the COVID-19 pandemic and currency rate fluctuations, the UK has not been attractive for business. Certain high-tech operations, such as blood cancer treatment, have fully withdrawn from the UK market for these reasons.

While the effects of Brexit are still to be disentangled, there is still scope for Welsh companies to focus on the rest of the UK market, which is why the loss of the EU market has not been that consequential, especially because the vast majority of Welsh companies are small in size.

Serious issues have been caused by the increase in courier costs for EU trade, which, however, also need to be disentangled from the costs caused by other factors. Regardless of the causes, increases in most costs, particularly administrative costs, have been evident.

Although the UK Government has been working through a list of trade agreements that it plans to conclude, this seems to be without strategic intent, focusing on rolling over deals rather than on value.

The list of general post-Brexit challenges is fairly straightforward: the movement of goods, movement of people, loss of capacity and skills, loss of R&D expertise, loss of cultural exchange, potential for reduced education opportunities. These apply in either direction and are well known to both sides.

The Welsh Labour Party assesses Brexit to be a multidimensional failure. There is a need to re-establish human relations, as currently there is no real or substantial relationship between Wales and the EU. There is therefore a desire to get representation on the Committee of the Regions, to develop learning about policy implementation and to do so with other EU counterparts.

Some challenges remain the same as before Brexit, prompting the need to learn from each other. For the purpose of creating a framework for conversations, there is a need to develop and establish a secretariat, which the Welsh Government is willing to fund, for the moment focusing on the Committee of the Regions Contact Group.

Concerns were again expressed regarding the renewal of settled status, especially because marginal and vulnerable groups were not engaging with digital media campaigns.

There have been some serious issues surrounding fruit and vegetables arriving from continental Europe, including obstacles, delays, availability and quality; one particular issue for Wales has been very limited lamb exports to the EU. Though farming is not a major component of Welsh GDP, it is a formative element of its economy.

The Well-Being of Future Generations (Wales) Act requires public bodies to consider the longer-term impact of decision-making. This includes the need to adapt behaviours to address climate change.

also no shortage of areas to share knowledge and good practice. Stakeholders at the Welsh meetings expressed fear that without structure, even basic information-sharing could vanish. A statement on the Settlement Scheme for EU Citizens, issued by the Catholic Bishops' Conference in December 2018, was also subsequently submitted.

A consensus seemed to emerge from the meetings that a structured, funded framework for UK-EU civil society relations, akin to the CoR Contact Group, is needed to ensure that information-sharing, and strategic partnerships continue to be a feature of the UK–EU relationship. It was also generally agreed that having an element of formality to these would be necessary so that they endure. Even if initially just to explore how these relations are changing, by mapping what is emerging, where gaps in cooperation are being felt the most and what long-term structures might be needed to reconfigure how UK and EU civil society organisations work together in such a way that is better suited to the new context and competing demands of the new UK–EU relationship, this would be worthwhile.

5.3 Scotland

Government

Every single Council Area in Scotland voted "Remain". The Scottish Government is promoting independence and re-joining the EU. A cooperative rather than an adversarial approach is favoured in UK -EU relations. The Scottish Government has decided to keep its Brussels office. There is considerable concern regarding the potential erosion of devolved powers in the aftermath of Brexit. Reliance on these mechanisms is envisaged as a means of preserving citizens' rights, which have evolved during the years of EU membership. The Government supports a culture of social dialogue and wishes to support engagement between Scottish and EU CSOs. A civic forum actually functioned there from 1999 until 2005, but was discontinued due to a lack of financial support.

Farmers

There was an understanding that the TCA would continue to provide fair-trade arrangements, provided there was no divergence in standards and that there were SPS checks regarding purchases of quality produce. However, this does not seem to be functioning as envisaged.

In addition, there are challenges concerning exports to EU Member States, which is why it must be ensured there would be no divergence in standards. There is a general perception that there has been a fall in EU trade. On the other hand, EU trade partners are reportedly keen to return to Scotland.

Scotland is committed to producing food at home and in a sustainable manner in a way that protects and enhances the environment. Scotland's objective is not to rely on others in terms of food production, but to achieve self-sufficiency. Scotland also prides itself on some of the best products in the world, like its whisky, beef and salmon.

Scotland wishes to avoid importing food from elsewhere, as this might deprive local populations elsewhere in the world of essential nutrition. In addition, a possible loss of critical-mass production might result in infrastructure collapse. Furthermore, this would also impact the labour force, as the agrifood industry is the biggest economic driver in Scotland in terms of jobs. Significant increases in labour costs and fuel prices have been a great cause of concern for agriculture.

Brexit has had a severe economic impact on the Scottish economy, particularly on corporate industries such as the pharmaceutical industry, which has been faced with difficulties relating to health certificates and the availability of ingredients for products.

Edinburgh has been the second most important UK centre for financial services, and Scotland is therefore expecting the EU and UK to elaborate and agree on the structure for regulatory cooperation on financial services.

Services, including engineering services, are very important to Scotland and its world class universities need not be disadvantaged by Brexit.

There is a need to work with industry to understand the frictions and the details of those tough domestic issues through the TCA and try to minimise trade frictions caused by overseas offices.

The EU must work with UK counterparts to close any gaps, and deliver secure and digital borders. In addition, the UK should engage with the EU on policy development and impact assessment.

At the heart of those disadvantaged in Scotland are small enterprises – there is evidence that those exporting to EU businesses are likely to suffer the loss of potential to achieve market scale and to grow. There is a growing concern about the UK Government's reluctance to be involved in a dialogue with the EU.

Unless companies are thinking about environmental and social outcomes, alongside profitability, in five to ten years customers are not going to want to buy from them. Various organisations provide a platform to showcase companies' contribution towards social goals, and also to send the message that they are keen to work in partnership with the EU.

What constitutes a successful economy in north-east Scotland will be different from the Highlands. It is not a one-size-fits-all, which is something that needs to be considered in future decision-making for Scotland.

Some companies have had to make big changes, e.g. relocating storage units to EU countries.

Medicines regulation and policy: trade policy should increase regulatory coherence between the UK and its trading partners, and encourage all countries to regulate medicines to the highest international standards. Developing formal channels of cooperation on medicines regulation will remove duplicative processes that cause inefficiencies – leading to unnecessary costs and delays to patient access – and help to align important regulatory approaches as they emerge.

The Protocol on Ireland/Northern Ireland should be included on the agenda of the CSF as it relates to a variety of aspects important to the economic and social sectors – including the GFA, peace on the island of Ireland, trade and human rights. There are also "knock-on effects", for instance around the UK's association with Horizon Europe. The importance of the forthcoming REUL review taking account of the impact of any resultant divergence (active or passive) on Northern Ireland has been raised with the UK Government.

They expressed concern regarding deregulation-related complexity, red tape and the implications for financial services, mobility and rights of establishment. The loss of Erasmus was described as "a big miss". SMEs are the most severely affected part of the economy. The part of their activity that helps them "scale up", is the part that connects with the EU.

Business representatives were unanimously in favour of a cooperative relationship with the EU. Many of their affiliates would remain connected with their respective Brussels-based bodies.

The Third Sector

UK and Scottish civil society organisations are trying to survive, following the UK Government's cutbacks and the cost-of-living crisis. This effect has been exacerbated by Brexit. Although there are good relationships on specific themes, for instance there are connections between learning disability organisations, as well as connections on young people's issues, there is "no single point of contact" on broader issues. Also, there is no vehicle to find ways to improve relationships. There is also an understandable sense that European organisations do not really see the point of engaging with their UK counterparts any more.

From a Scottish perspective, people feel that they are associated with the antipathy towards Europe that is more prevalent in England, whereas in fact in Scotland there is a much stronger affection for Europe and desire to be European.

The formal mechanisms put in place by the UK Government to comply with the TCA do not appear to be inclusive. They are focused on business/the private sector, which some would not regard as part of "civil society" as such. For this reason, discussions have so far been focused on trade, rather than on social issues.

Scottish CSOs would need much better support from the Scottish Government in terms of providing mechanisms to participate. At the moment there is a will, but no resources to back that up.

Scotland did not vote for Brexit and the Scottish people see themselves as Europeans. However, the Scottish people are now faced with the cost-of-living crisis. Moreover, the view was expressed that Scotland feels that all workers' and women's rights are set to come under attack from the UK Government.

The whole of the TCA is underpinned by mutual respect for the European Convention on Human Rights. However, the UK Government has just introduced a bill to Westminster which, whilst technically involving the UK remaining a party to the ECHR, could "water down" human rights protections in law for people living in the UK. The proposed new law will repeal and replace the Human Rights Act (which incorporates the ECHR into UK law). It will make it more difficult for individuals to uphold their rights in court, and more likely for individuals to have to resort to Strasbourg for rights accountability, while watering down positive/proactive obligations on public authorities related to human rights. It would be very helpful for the CSF to consider recommendations around the mutual importance of not only remaining a party to the ECHR but retaining its fundamental place in protecting and advancing human rights both in EU countries and in the UK.

CSOs have already raised a range of issues that arise through the deregulation agenda, for example where there is divergence that does not trigger the non-regression/level playing field provisions but which nevertheless has an impact on civil society, for instance on human rights, data protection, labour rights, environmental standards and procurement.

The European Convention on Human Rights and the EU Charter of Fundamental Rights were the two human rights pillars for Scotland. Brexit has taken away one pillar, i.e. the EU Charter of Fundamental Rights, and has threatened the other pillar in the form of continued membership of the European Convention on Human Rights.

Three principles that should guide Scotland post-Brexit:

- to try to ensure lower divergence from the protections Scotland enjoyed in the EU;
- to keep pace with progressive developments in EU;
- to demonstrate leadership in advice and encouragement, which has led to the Human Rights Bill being prepared and introduced in the Scottish Parliament, reaffirming the rights in the European Convention on Human Rights that are at risk in the UK, as well as advancing rights in the economic, social, cultural and environmental spheres.

Strengthening relations between Scotland and the EU is the European Network of National Human Rights Institutions and the administrative rights commission as part of the Network.

While Scotland is forward looking and internationally engaged, there are divergences between the UK Government's views and the aspirations of the devolved jurisdictions and limits to how far devolved jurisdictions can go on issues such as migration or macroeconomics.

There are difficulties faced by the devolved countries, particularly in terms of what can be done from their point of view vis-à-vis the EU. These difficulties are even bigger for CSOs with their limited capacity to bring their experience into play. This is exacerbated by the absence of collaboration invitations and partnership opportunities.

Before Brexit, immigration advice was usually provided at a higher level. A long-term solution is needed to the fact that limited resources are being significantly restrained. In addition, there are massive evidential requirements that the Home Office is insisting on.

The Justice Together⁶⁴ initiative is an umbrella body of organisations that have pooled resources and ideas to ensure that people who use the UK immigration system can access justice fairly and equally. Areas like immigration, asylum and equality standards are deteriorating in Scotland. There is a hope, however, that standards will improve with the adoption of the Human Rights Bill.

This may then have a knock-on effect, whereby people in England would see that the situation is better in Scotland, and would thus hold the UK Government accountable, to demand the same level of social and economic protection that people enjoy in Scotland. Similar actions are already taking place in Northern Ireland.

⁶⁴ <https://justice-together.org.uk/>

is a jurisdiction whereby almost all persons born there now and in the future, regardless of the UK exit from the EU, either remain EU citizens or are entitled to be so by virtue of optional Irish citizenship. This is provided for by the Irish Constitution and under Irish legislation and is endorsed and recognised by the UK in the 1998 Good Friday/Belfast Agreement (GFA). In addition, part of the constitutional governance arrangements for Northern Ireland are treaty-based with Ireland, an EU Member State. Such arrangements are set out in Strand II of the GFA and the bilateral treaties establishing (north-south) cross-border bodies.

Furthermore, the Protocol provides that a body of EU law continues to apply to NI, which includes provisions relating to the single market for goods and the customs union, but also equality and non-discrimination provisions relating to the non-diminution of certain GFA rights (Article 2 of the Protocol), and other supporting provisions of EU law that have provided a legislative underpinning to GFA rights in NI. There is also the context of NI sharing a land border with a Member State, and the context of Irish and other EU citizens resident in the border area who in practice have lived fluid unhindered cross-border lives for decades.

Despite these particular differences, civil society in NI can be considered in the same way as Great Britain and essentially as any other third country for the purposes of institutional engagement with the EU, with little by the way of specific structured provision made. This is not to say there has not been an openness and access for engagement with EU officials dealing with the implications of Brexit – this has occurred to a significant and meaningful extent and continues but is on an ad-hoc basis rather than through a standing structure. The broader issue, however, relates to other engagement with the EU, as not only has NI lost representation in the EP, the main vehicle for civic society to engage with the EU, but also in other relevant EU structures. For example, the EU Fundamental Rights Agency and Fundamental Rights Platform, in which Northern Ireland civic society could previously participate is only open to civil society organisations that operate within a Member State or within a state with observer status – no specific provision is made for the above particular circumstances of Northern Ireland.

There are standing structures under the TCA in which NI civic society can participate (on the same basis as UK bodies); we consider, however, that there is a significant gap in view of the particular circumstances of Northern Ireland relating to the WA – in relation to the Protocol on Ireland/Northern Ireland and the Part II citizens' rights provisions which are of particular relevance to civil society players in Northern Ireland.

The UK has also made an important commitment in Article 2(2) to continue to facilitate the work of the human rights and equality commissions established under the GFA. In practice, however, the UK has acted incompatibly with this commitment, in particular in running down the NI Human Rights Commission to such an extent that the UN accreditation committee has declined to renew its "UN A Status" on the grounds that it does not comply with core provisions of UN rules for national human rights institutions (the Paris Principles.). The key problems relate not to the work of the NIHRC itself but to the UK authorities' actions in stripping the NIHRC of resources to the extent that it cannot discharge its core statutory functions. In October 2022, the UN accreditation committee deferred a

decision to formally strip the NIHRC of its UN status on the grounds that the UK authorities have agreed to conduct a short review of the NIHRC arrangements⁶⁵.

Bearing in mind that the primary function of the Centre for Cross-Border Studies (CCBS) is to support, promote and advocate for improved cross-border cooperation between all sectors, particularly in terms of cooperation between Northern Ireland and the Republic of Ireland, but also in terms of cooperation between the island of Ireland and Great Britain, and between these islands and counterparts in the EU, the most pressing issues faced by organisations involved in cross-border cooperation resulting from the UK's withdrawal from the EU are:

- the predominantly negative political context and relations between the UK and the EU, as well as between London and Dublin, and between a certain political faction in Northern Ireland and the Irish Government;
- the emergence of obstacles to cross-border cooperation and mobility resulting from the fact that although the Protocol on Ireland/Northern Ireland gives Northern Ireland access to the single market for goods, it does not do so in terms of the single market for services. One of the most pressing issues as a result of the latter is the difficulty in obtaining cross-border insurance.

The CCBS's quarterly surveys on north-south and east-west cooperation and its engagements with a range of civic society organisations involved in such cooperation point to the emergence of an initial trend (which hopefully will dissipate, if mitigating measures are put in place) where CSOs in the Republic of Ireland (particularly smaller ones with more limited resources) are reducing their collaborations with counterparts in Northern Ireland. The reasons for this are the "chilling effect" arising from the negative political context and relations surrounding discussions on the Protocol, and the emergence of obstacles to cooperation. This means that such organisations begin to prioritise their activities within their own jurisdiction, as well as within the European networks they may be involved in, where it is reported that there is no longer a presence of counterparts from Great Britain and, in some cases, of counterparts from Northern Ireland.

From the particular perspective of the CCBS, as a founding member of the Transfrontier Euro-Institut Network (TEIN)⁶⁶, which brings together CSOs and academic institutions from across the EU involved in cross-border cooperation, the CCBS remains committed to maintaining relations with EU counterparts. Moreover, from its engagements with other organisations in Northern Ireland, the CCBS has witnessed the same determination to continue relations and collaborations with CSOs in the EU.

However, given the UK's withdrawal from the EU, and the pressures placed on organisations within Northern Ireland to address the consequences of Brexit (with the added pressures arising from the cost-of-living crisis), the ability of organisations to commit the necessary resources to maintaining their relations with EU counterparts will be restricted unless mitigations are put in place. This will be even more important as pre-Brexit platforms, supported by the EU, are no longer accessible to UK CSOs.

⁶⁵ <https://thedetail.tv/articles/un-decision-on-accreditation-of-ni-human-rights-commission-deferred-again>

⁶⁶ <https://transfrontier.eu/>

An immediate mapping of the existing channels of communication and collaboration between EU and UK CSOs should be undertaken. What are the networks that were established pre-Brexit, and which of those are continuing with full representation from UK CSOs? Within the UK, support should be given to CSOs to continue their relations with EU CSOs, and efforts have been made in this direction by, for example, the Welsh Government.

Of course, the mechanisms established under the Trade and Cooperation Agreement offer some means for relations between UK and EU CSOs, but this is limited to monitoring the implementation of the TCA and can only involve a small number of CSOs.

The deterioration in the political context as a result of political divisions regarding the Protocol has led to uncertainty and to an unsatisfactory landscape for those organisations involved in cross-border cooperation. From the discussions CCBS has had with other organisations on the island of Ireland, not least through its convening of the Ad-Hoc Group for North-South and East-West Cooperation, there is a clear sense that the views of CSOs are not being taken into account by the UK Government in its approach to the Protocol.

In order for the Protocol to be implemented in a way that does not undermine the necessary conditions for north-south cooperation, as per Article 11 of the Protocol, it is absolutely vital that CSOs involved in such cooperation are included within a formal and effective structure for engagement with the mechanisms established by the Protocol, namely the Specialised Committee and the Joint Consultative Working Group. Although the Centre and the Ad-Hoc Group for North-South and East-West Cooperation have been able to meet representatives from both these bodies on a number of occasions, as well as with the Joint Council, there is a clear lack of structured engagement and of engagement that takes into proper account the voices of CSOs.

The end of the recognition of professional qualifications is causing service delivery problems, particularly for all-Ireland bodies.

The area which appears most impacted is the higher education/research field due to current uncertainties around funding from EU programmes – a chilling effect in practice. Therefore, there is a need for a reset of the overall environment, including the development of new language and expectations of what a new relationship between the EU and UK might look like.

There is an evident reduction in "core" funding from EU sources, for instance from the ESF. This is a major risk for the third sector in Northern Ireland.

There is a risk of the Good Friday/Belfast Agreement being undermined, if issues of rights and unimpeded flows across the Irish border are not safeguarded.

There is a sense that civil society organisations in the UK are losing out from reduced participation – and opportunities to participate – in EU civil society networks. This has a detrimental impact on values and exchange of good practice.

There should be provision made for the UK – and specifically for Northern Ireland – for civil society organisations to continue participation in EU networks and initiatives.

The lack of a Northern Ireland voice is a major issue as is the potential for major disinformation, which is detrimental to community relations.

The trade unions expressed frustration that while workers' rights are a devolved competence there, progress is being impeded because the Executive is not functioning. There is a multiplicity of employer organisations, most of which do not have an industrial relations arm. Talks are conducted with Northern Ireland's Department for the Economy, but there has been no minister there for four of the past six years. There is no formal structure for social dialogue and the situation compares poorly with that of Wales and Scotland. The industrial unions do engage with the "Manufacturing NI" campaigning organisation. The uncertainty around the future of the Protocol as well as the "on/off" nature of the devolved government is hindering the potential to attract investment. Major reputational damage is being incurred and, even allowing for resolution, this will take time to heal. The establishment of a formal structured social partnership would introduce consistency and contribute to "certainty". Union members and working-class people are the "collateral damage" of the way politics is playing out. Even before Brexit, Northern Ireland was at a disadvantage because of its peripherality, and the competitive difference was reflected in lower wages. North-south relations are not as good as they should be and this is not helping.

Women's Platform is the Northern Ireland link to the European Women's Lobby, the largest network of women's organisations in Europe, and forms part of the UK membership of the Lobby, along with sister organisations in England, Scotland and Wales. The European Women's Lobby amended its statutes in 2019 to enable the UK to remain a member post Brexit, and therefore this mechanism for ongoing learning and information-sharing remains in place. The women's sector in Europe has been supportive of the UK throughout the process; however, collaboration on concrete projects is increasingly difficult as the context is different and reporting would need to be done separately for the EU and the UK.

The loss of membership of EU networks in general is an issue that is affecting access to information and also keeping pace with requirements under Article 2 of the Protocol on Ireland/Northern Ireland. For example, the UK is no longer a member of the European Institute for Gender Equality, and therefore comparable data are no longer routinely available. There is also the potential for divergence in available statistics over time, which will act as a further barrier to monitoring the realisation of rights.

As noted above, relations on the whole are positive, but practical collaboration beyond information-sharing is increasingly complex. In Northern Ireland, collaboration with civil society in Ireland continues with limited changes to date, which may be related to initiatives focused on exploring shared island action and networks, including the Irish Government's Shared Island initiative. However, relationships with organisations elsewhere in the UK vary in nature from a women's sector perspective, which may have longer term implications for UK-wide collaboration. The issue of the Protocol has limited or no relevance for women's organisations elsewhere in the UK, which is making it difficult for women's organisations to seek solidarity, while regulatory and policy divergence between the within the UK is also making concrete collaboration more complex. This appears, so far,

an anomaly in civil society, as collaboration in the human rights sector has strengthened, but it would be important to explore shared priorities across the UK as a mechanism for maintaining positive relationships.

Ensuring opportunities for collaboration exist and are strengthened would be important, through mechanisms such as the DAG. However, as participation in such high-level mechanisms necessarily is limited, options and additional mechanisms for sharing information and learning across civil society should be explored to ensure transparency and access to information across civil society. This is important especially for smaller organisations, which may not have the capacity to engage on an ongoing basis. Resourcing such work is vital, in particular considering the complex nature of much of the information shared.

The lack of clarity on the Protocol on Ireland/Northern Ireland continues to create instability and uncertainty in Northern Ireland, and the politicisation of the issues has contributed to deepening division and polarisation. This is nevertheless based on limited knowledge and understanding of the Protocol at a community level, since clear and fact-based communication is difficult to access, made even more complex by the technical nature of many of the issues addressed. This uncertainty is creating major challenges for civil society organisations in Northern Ireland, as it creates additional issues requiring resources and time. The lack of functioning institutions in Northern Ireland is related to these issues, but has impacts beyond this, as it prevents effective and meaningful action on concrete local issues, including cost of living rises, timely access to high quality healthcare and investment in education and services to underpin a modern future economy. It is very difficult for local people and communities to disentangle the impacts of different issues from each other, and this increases uncertainty and anxiety. Stability and clarity are urgently needed to enable Northern Ireland to begin charting a way forward and to rebuild trust across society.

The Retained EU Law bill stands to undermine Article 2 of the Protocol, which states that "the United Kingdom shall ensure that no diminution of rights, safeguards or equality of opportunity, as set out in that part of the 1998 Agreement entitled Rights, Safeguards and Equality of Opportunity results from its withdrawal from the Union, including in the area of protection against discrimination, as enshrined in the provisions of Union law listed in Annex 1 to this Protocol".

The loss of EU funding is huge and negatively impacts a lot of civil society organisations in service delivery.

The risk to human rights means that organised civil society is now in a defensive position lobbying for rights and doing research, which is an unexpected use of time and energy. There is also a need to combat disinformation about what the NI Protocol actually means.

The Ulster Farmers' Union, the largest union of farmers in Northern Ireland expressed its views during the meeting in Belfast, summarised in their paper attached below.

Ulster Farmer Union
position on the NIP.pc

3.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : c) The EU-UK Joint Committee should report annually on engagement with civil society organisations in the implementation of the citizens' rights provisions of the EU-UK Withdrawal Agreement.

		Answers	Ratio
Strongly agree		22	81.48 %
Somewhat agree		4	14.81 %
Neither agree nor disagree		0	0.00 %
Disagree		0	0.00 %
Strongly disagree		0	0.00 %
Don't know		0	0.00 %
No opinion		1	3.70 %
No Answer		0	0.00 %

Similarly, respondents (93%) nearly unanimously agree that the EU-UK Joint Committee should report annually on engagement with CSOs in the implementation of the Protocol.

3.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : d) The EU-UK Joint Committee should report annually on engagement with civil society organisations in the implementation of the Protocol on Ireland/Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Strongly agree		23	85.19 %
Somewhat agree		2	7.41 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		0	0.00 %
Strongly disagree		0	0.00 %
Don't know		0	0.00 %
No opinion		1	3.70 %
No Answer		0	0.00 %

6.2 EU-UK Withdrawal Agreement

The three aspects of the EU-UK Withdrawal Agreement that are of the greatest concern to survey respondents are:

- 1. Citizens' rights (78%)**
- 2. Protocol on Ireland/Northern Ireland (56%)**
- 3. Governance (44%)**

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : c) Protection of intellectual property rights

		Answers	Ratio
Major problems		0	0.00 %
Some problems		9	33.33 %
No problems		5	18.52 %
Don't know		13	48.15 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : d) Ongoing police and judicial cooperation in criminal matters

		Answers	Ratio
Major problems		1	3.70 %
Some problems		5	18.52 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		15	55.56 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : e) Ongoing judicial cooperation in civil and commercial matters

		Answers	Ratio
Major problems		0	0.00 %
Some problems		5	18.52 %
No problems		5	18.52 %
Don't know		17	62.96 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : f) Data and information exchanged before end of transition

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		8	29.63 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		10	37.04 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : g) Ongoing public procurement

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		6	22.22 %
No problems		4	14.81 %
Don't know		14	51.85 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : h) European Atomic Energy Community (Euratom)

		Answers	Ratio
Major problems		0	0.00 %
Some problems		1	3.70 %
No problems		5	18.52 %
Don't know		21	77.78 %
No Answer		0	0.00 %

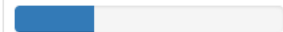
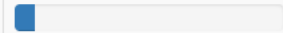
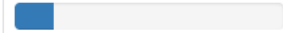
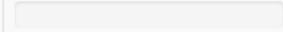
4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : i) Ongoing judicial and administrative procedures

		Answers	Ratio
Major problems		4	14.81 %
Some problems		11	40.74 %
No problems		2	7.41 %
Don't know		10	37.04 %
No Answer		0	0.00 %

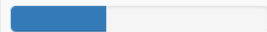
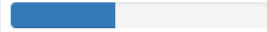
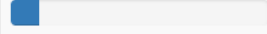
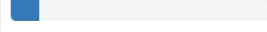
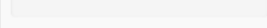
4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : j) Functioning of the EU institutions, agencies and bodies

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		14	51.85 %
No problems		4	14.81 %
Don't know		6	22.22 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : k) Phasing out of involvement in EU programmes

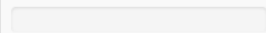
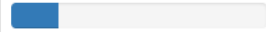
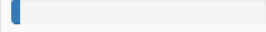
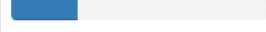
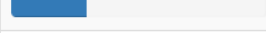
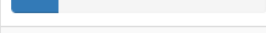
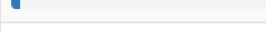
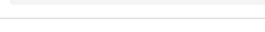
		Answers	Ratio
Major problems		13	48.15 %
Some problems		8	29.63 %
No problems		2	7.41 %
Don't know		4	14.81 %
No Answer		0	0.00 %

4.2) To what extent have members of your organisation reported problems regarding the following separation issues? : l) Accessing citizens' rights as protected by part II of Withdrawal Agreement

		Answers	Ratio
Major problems		10	37.04 %
Some problems		11	40.74 %
No problems		3	11.11 %
Don't know		3	11.11 %
No Answer		0	0.00 %

A considerable majority of respondents strongly disagree or disagree (55%) with the statement that vulnerable EU nationals in the UK receive sufficient support from UK institutions to secure their rights under the EU-UK Withdrawal Agreement.

4.3) To what extent does your organisation agree with the following statements? : a) Vulnerable EU nationals in the UK receive sufficient support from UK institutions to secure their rights under the Withdrawal Agreement

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		5	18.52 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		7	25.93 %
Strongly disagree		8	29.63 %
Don't know		5	18.52 %
No opinion		1	3.70 %
No Answer		0	0.00 %

Close to half of respondents strongly disagree or disagree (48%) with the statement that vulnerable EU nationals in the UK receive sufficient support from UK institutions to access WA rights after those rights have been secured.

5.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : a) The views of civil society organisations are being appropriately heard in the implementation of the Protocol.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		2	7.41 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		6	22.22 %
Strongly disagree		11	40.74 %
Don't know		1	3.70 %
No opinion		6	22.22 %
No Answer		0	0.00 %

Around 44% of respondents strongly disagree or disagree that the views of business are appropriately heard in the implementation of the Protocol.

5.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : b) The views of business are being appropriately heard in the implementation of the Protocol.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		4	14.81 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		7	25.93 %
Strongly disagree		5	18.52 %
Don't know		2	7.41 %
No opinion		8	29.63 %
No Answer		0	0.00 %

An overwhelming majority of respondents (74%) strongly disagree or disagree that the UK's approach to the implementation of the Protocol delivers certainty for civil society.

5.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : e) The Protocol ensures no diminution of rights under the 1998 Belfast (Good Friday) Agreement as a consequence of Brexit.

		Answers	Ratio
Strongly agree		3	11.11 %
Somewhat agree		5	18.52 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		3	11.11 %
Strongly disagree		5	18.52 %
Don't know		2	7.41 %
No opinion		8	29.63 %
No Answer		0	0.00 %

Around 41% of respondents strongly disagree or disagree with the statement that the Protocol as it is currently being implemented provides an appropriate means to address the challenges that Brexit poses for the unique circumstances in the island of Ireland. Less than a quarter (22%) of respondents agree with this statement, and another 22% have no opinion on this.

5.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : f) The Protocol as it is currently being implemented provides an appropriate means to address the challenges that Brexit poses for the unique circumstances in the island of Ireland.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		6	22.22 %
Neither agree nor disagree		2	7.41 %
Disagree		2	7.41 %
Strongly disagree		9	33.33 %
Don't know		2	7.41 %
No opinion		6	22.22 %
No Answer		0	0.00 %

More than half of respondents (52%) strongly agree or somewhat agree that the Protocol should be developed as a framework for developing Northern Ireland's unique position in the UK-EU relationship. Only 11% of respondents disagree with this statement.

5.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : (i) Adequate means exist to communicate to the European Commission problems arising out of the implementation of the Protocol

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		4	14.81 %
Neither agree nor disagree		2	7.41 %
Disagree		7	25.93 %
Strongly disagree		3	11.11 %
Don't know		5	18.52 %
No opinion		6	22.22 %
No Answer		0	0.00 %

A relatively large share of respondents (48%) strongly disagrees or disagrees that the UK has ensured that no diminution of rights, safeguards or equality of opportunity has resulted from its withdrawal from the Union, as per Article 2 of the Protocol.

5.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : j) The United Kingdom has ensured that no diminution of rights, safeguards or equality of opportunity has resulted from its withdrawal from the Union (Article 2 of the Protocol on Ireland/Northern Ireland).

		Answers	Ratio
Strongly agree		1	3.70 %
Somewhat agree		1	3.70 %
Neither agree nor disagree		2	7.41 %
Disagree		9	33.33 %
Strongly disagree		4	14.81 %
Don't know		3	11.11 %
No opinion		7	25.93 %
No Answer		0	0.00 %

Around 30% of respondents strongly disagree or disagree with the statement that the UK has ensured that the Common Travel Area and the rights and privileges associated therewith have continued to apply without affecting the obligations of Ireland under Union law. On the other hand, 22% strongly agree or agree with the same statement.

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : b) Willingness of suppliers from Great Britain to complete additional paperwork to move goods to Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		10	37.04 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		8	29.63 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : c) Arrangements for VAT under the Protocol.

		Answers	Ratio
Major problems		2	7.41 %
Some problems		4	14.81 %
No problems		8	29.63 %
Don't know		13	48.15 %
No Answer		0	0.00 %

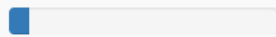
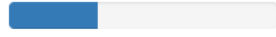
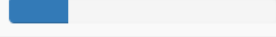
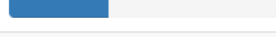
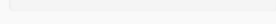
5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : d) Arrangements for excise duties under the Protocol.

		Answers	Ratio
Major problems		2	7.41 %
Some problems		3	11.11 %
No problems		9	33.33 %
Don't know		13	48.15 %
No Answer		0	0.00 %

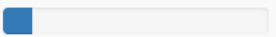
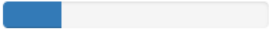
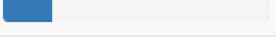

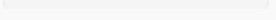
5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : e) The availability of medicines in Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		7	25.93 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		11	40.74 %
No Answer		0	0.00 %

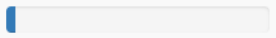
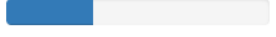
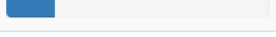

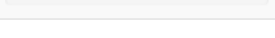
5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : f) The availability of foodstuffs in Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		2	7.41 %
Some problems		9	33.33 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		10	37.04 %
No Answer		0	0.00 %

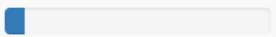
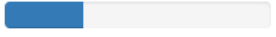
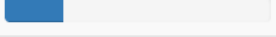
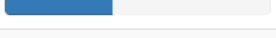
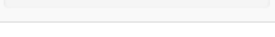
5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : g) Movement of pets from Great Britain to Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		6	22.22 %
No problems		5	18.52 %
Don't know		13	48.15 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : h) Movement of animals/animal products from Great Britain to Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		1	3.70 %
Some problems		9	33.33 %
No problems		5	18.52 %
Don't know		12	44.44 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : i) Movement of plants/plant products from Great Britain to Northern Ireland .

		Answers	Ratio
Major problems		2	7.41 %
Some problems		8	29.63 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		11	40.74 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : j) Arrangements regarding the single electricity market under the Protocol.

		Answers	Ratio
Major problems		1	3.70 %
Some problems		4	14.81 %
No problems		7	25.93 %
Don't know		15	55.56 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : k) Tariffs being applied on goods moving from Great Britain to Northern Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		2	7.41 %
Some problems		6	22.22 %
No problems		7	25.93 %
Don't know		12	44.44 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : l) Availability of up to date information on the requirements of the Protocol.

		Answers	Ratio
Major problems		3	11.11 %
Some problems		11	40.74 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		7	25.93 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : m) Movement of goods from Northern Ireland to Great Britain.

		Answers	Ratio
Major problems		1	3.70 %
Some problems		4	14.81 %
No problems		11	40.74 %
Don't know		11	40.74 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : n) Movement of goods across the border on island of Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		1	3.70 %
Some problems		4	14.81 %
No problems		10	37.04 %
Don't know		12	44.44 %
No Answer		0	0.00 %

5.2) To what extent have members of your organisation reported actual or potential problems in the last twelve months regarding the following Brexit/Protocol issues? : o) Provision of services on the island of Ireland.

		Answers	Ratio
Major problems		2	7.41 %
Some problems		7	25.93 %
No problems		6	22.22 %
Don't know		12	44.44 %
No Answer		0	0.00 %

6.4 Citizens' rights

Around one quarter of respondents (26%) strongly disagree or disagree that the Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK are being upheld. A significant share of respondents (41%) does not know whether the Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK are being upheld or not.

6.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : a) The Withdrawal Agreement rights of UK citizens in the EU are being upheld.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		3	11.11 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		5	18.52 %
Strongly disagree		2	7.41 %
Don't know		11	40.74 %
No opinion		5	18.52 %
No Answer		0	0.00 %

Roughly one third of respondents (33.3%) strongly disagree or disagree that the WA rights of EU citizens in the UK are being upheld. On the other hand, around 26% somewhat agree that these rights are being upheld.

6.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : b) The Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK are being upheld.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		7	25.93 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		5	18.52 %
Strongly disagree		4	14.81 %
Don't know		7	25.93 %
No opinion		3	11.11 %
No Answer		0	0.00 %

Nearly half of respondents (48%) strongly disagree or disagree that clear and accurate information on the WA rights of EU citizens in the UK is freely available via the UK Government.

6.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : c) Clear and accurate information on the Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK is freely available via the UK government.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		6	22.22 %
Neither agree nor disagree		0	0.00 %
Disagree		8	29.63 %
Strongly disagree		5	18.52 %
Don't know		5	18.52 %
No opinion		3	11.11 %
No Answer		0	0.00 %

A good quarter of respondents (26%) strongly disagree or disagree that clear and accurate information on the WA rights of EU citizens in the UK is freely available via the European Commission. However, by far the largest share (41%) do not know whether this is the case.

6.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : f) The beneficiaries of the Withdrawal Agreement in the UK can easily demonstrate their status when required (e.g. when entering the UK, applying for a job, renting a house, accessing the NHS).

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		1	3.70 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		11	40.74 %
Strongly disagree		4	14.81 %
Don't know		7	25.93 %
No opinion		3	11.11 %
No Answer		0	0.00 %

More than 55% of respondents strongly disagree or disagree that the WA beneficiaries in the UK know where to turn in order to protect their rights.

6.1) To what extent does your organisation agree with the following statements? : g) The beneficiaries of the Withdrawal Agreement in the UK know where to turn to in order to protect their rights.

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		2	7.41 %
Neither agree nor disagree		1	3.70 %
Disagree		10	37.04 %
Strongly disagree		5	18.52 %
Don't know		6	22.22 %
No opinion		3	11.11 %
No Answer		0	0.00 %

The respondents strongly disagree or disagree that the following WA rights of EU citizens in the UK are being upheld:

- 1. Right to access UK Government-funded social assistance (44%)**
- 2. Right to access the NHS healthcare services free of charge (44%)**
- 3. Right to work in the UK (41%)**
- 4. Right to redress and challenge negative residence applications (i.e. refusals of EUSS status) (37%)**
- 5. Right to enter the UK (33%)**
- 6. Right to rent in England (33%)**
- 7. Right to equal treatment (33%)**
- 8. Right to vote and stand as a candidate at local elections in the UK (22%)**

6.2) To what extent does your organisation agree that the following Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK are being upheld: : d) Right to access UK government funded social assistance

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		3	11.11 %
Disagree		7	25.93 %
Strongly disagree		5	18.52 %
Don't know		8	29.63 %
No opinion		4	14.81 %
No Answer		0	0.00 %

6.2) To what extent does your organisation agree that the following Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK are being upheld: : e) Right to access the NHS healthcare free of charge

		Answers	Ratio
Strongly agree		0	0.00 %
Somewhat agree		6	22.22 %
Disagree		6	22.22 %
Strongly disagree		4	14.81 %
Don't know		8	29.63 %
No opinion		3	11.11 %
No Answer		0	0.00 %

6.2) To what extent does your organisation agree that the following Withdrawal Agreement rights of EU citizens in the UK are being upheld: : f) Right to vote and stand as a candidate at local elections in the UK

		Answers	Ratio
Strongly agree		3	11.11 %
Somewhat agree		3	11.11 %
Disagree		5	18.52 %
Strongly disagree		1	3.70 %
Don't know		10	37.04 %
No opinion		5	18.52 %
No Answer		0	0.00 %

7. Trending

7.1 Spotlight on UK public opinion

On 18 October 2022, the Tony Blair Institute for Global Change published a UK-wide poll on how the British public views Brexit and what it wants from the future relationship with the European Union⁶⁷.

7.2 Spotlight on EU citizens in the UK

- On 1 November 2022, the Guardian published an article reporting a claim that the UK Home Office was putting 2.6 million EU citizens at risk of removal⁶⁸.
- On 12 November, the Guardian published an article describing the story of parents separated from their child due to Brexit delays⁶⁹.

7.3 Spotlight on UK citizens in the EU

- On 13 November, the Guardian published an article reporting the story of a British citizen being deported due to submitting relevant paperwork with a four-day delay⁷⁰.

7.4 Spotlight on Northern Ireland

- On 10 November 2022, the FT published an article on the meeting between UK Prime Minister Rishi Sunak and Taoiseach Micheál Martin on the Protocol on Ireland/Northern Ireland⁷¹.
- On 7 November, the Irish News published an article on the meeting between UK Prime Minister Rishi Sunak and President of the European Commission Ursula von der Leyen⁷².

7.5 Spotlight on comparing the UK, EU and Welsh approaches to developing and assessing international trade policy post-Brexit

Since the UK withdrew from the EU, it has taken back exclusive competence for international trade negotiations. However, the development of a consistent approach to this, and of an international trade policy generally, has been challenging and, arguably, at least at the UK level, ideologically driven. The UK also lacks a formal structured process for scrutinising and consulting on trade. This has led to several challenges for UK civil society organisations which, previously reliant on EU expertise, procedure and capacity, are now learning to lead on this domestically. International

⁶⁷ <https://institute.global/policy/moving-how-british-public-views-brexit-and-what-it-wants-future-relationship-european-union>

⁶⁸ <https://www.theguardian.com/politics/2022/nov/01/home-office-is-putting-26m-eu-citizens-at-risk-of-removal-court-hears>

⁶⁹ <https://www.theguardian.com/uk-news/2022/nov/12/couple-separated-from-baby-post-brexit-visa-delays-settled-status>

⁷⁰ <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/13/denmark-british-man-being-deported-over-late-post-brexit-paperwork>

⁷¹ <https://www.ft.com/content/65c8d322-b877-4e53-9334-36c546f8717b>

⁷² https://www.irishnews.com/news/northernirelandnews/2022/11/07/news/sunak_and_ursula_von_der_leyen_seek_resolution_to_post-brexit_trading_tensions-2886845/

relations are a reserved competence for the UK Government; however, the devolved governments and legislatures have an interest as agreement implementation is devolved. As a result, significant differences in how international trade is perceived and impact-assessed have emerged in Wales which can provide an example of the need to maintain support for future cross-border information-sharing activities.

- I. Civil society organisations that used to rely on EU-based capacity to lead on trade and to feed into the dialogue and scrutiny processes have seen the nature of those relationships change by virtue of the UK and EU now having separate responsibilities for trade;

The EU has exclusive competence to negotiate trade agreements for the Member States with the Commission leading on this and having significant experience in the field. When the UK withdrew from the European Union, naturally competence for negotiating and implementing trade agreements was repatriated. Owing to past reliance on EU activity here, the UK and devolved governments have had to invest significantly in training programmes to fill a capacity and skills gap.

In terms of civil society organisations, they now find themselves needing to work with the UK and devolved governments in an incredibly challenging domestic policy space with little experience, capacity and no funding to adapt to these new pressures. They are also no longer able to rely on their EU counterparts who used to provide leadership and proximity to a much more open policy-making nexus. **This provides an example of where UK-EU civil society relations have necessarily changed as a result of divergence.**

- II. Understanding and navigating the UK's domestic tensions and why these play a role in how civil society engages with work that might be relevant for UK/EU civil society relations

The domestic constitutional landscape and territorial governance in the UK in this space is particular because while international trade is reserved to the UK Government, implementation of trade agreements is devolved. The Welsh Government and UK Department for International Trade have a good working relationship at the level of officials, but there are **sharply different strategic visions around the UK's approach to post-Brexit trade negotiations.**

The UK Government seems intent on making political statements, securing as many agreements in as little time as possible, while the devolved governments are in favour of a more substantive measured approach. Yet, the UK lacks appropriate systems for:

- consulting and scrutinising negotiation mandates;
- parliamentary scrutiny of trade agreements;
- wider systems of civic society involvement and consultation in and around trade policy;
- any meaningful system for devolved involvement in trade policy establishment and trade negotiation despite implementation being a devolved competence;
- trade policy impact assessment.

As a result, not least because negotiations have been done at pace, it has been impossible to conduct meaningful consultation on the UK's trade policy. In fact, the UK has not taken the time to develop a formal trade policy, so there has been no overarching consultation on crucial questions like intergovernmental cooperation across central and devolved governments on trade, nor on how we ensure connectivity across policy areas which intersect with trade: a crucial question for modern trade deals. **So, there is significant tension between the UK and devolved levels in this space. This has underpinned and driven forward work on distinct approaches for assessing the social dimension of trade policy at the Welsh level.**

III. Within these challenges there are examples of why it is crucial for UK, devolved and EU civil society to have frameworks for sharing information and good practice

Lessons from the UK-EU level around the pursuit of human rights through trade policy:

The EU is tackling human rights in supply chains at an overarching cross-sectoral level (see the Directive on Corporate Sustainability), while the UK is taking a more targeted approach so far with instruments like a recent amendment to its Health and Care Bill to tackle modern slavery in those supply chains. A comparison over time of these approaches could yield useful lessons for both parties and could synergise well with other UK-wide initiatives like academic research being done on inclusive trade policy (which has seen very significant investment across several major universities in the form of the new Centre for Inclusive Trade Policy).

b. Lessons emerging from Wales's approach – the Wellbeing of Future Generations (Wales) Act 2015

While the UK is seriously lacking in its consideration and impact assessment of the raft of trade deals it is pursuing, there is a body of work taking place in Wales to assess trade through the lens of its internationally ground-breaking Wellbeing of Future Generations legislation. This places a duty on public authorities to consider the long-term impacts of their decisions and policy on future generations. Working with civil society, the Welsh Government and Senedd are refining a holistic approach to assessing the UK's trade agreements by considering their impact on the legislation's seven "wellbeing goals". These focus on: **prosperity, resilience, equality, health, community cohesion, culture & language and global responsibility**. WCVA⁷³ and the Forum are involved in a pilot project called Trade Justice Wales, trying to build capacity around this approach, advocating for these types of impact assessments to be recognised more widely in the UK's approach to trade.

Other organisations like Public Health Wales are at the forefront of advancing this work and building our understanding of the public health dimensions of trade policy. **These types of highly innovative approaches illustrate how progressive and inclusive approaches to trade policy are being developed in the space created by the UK's withdrawal from the EU at the devolved level in the UK. Over time, these could contribute to an agenda for cross-border knowledge-sharing activities. It also provides a strong example of why there would need to be formal structures and funded support in place to enable organisations to form partnerships around these topics – because capacity for this work domestically is already incredibly thin. Our own Trade Justice project is likely to see an interruption in its funding from February 2023, for example.**

7.6 Spotlight on the Taith Programme

Meaning "journey" in Welsh, the Taith programme⁷⁴ was mentioned by several participants in the meetings. It is the Welsh Government's International Exchange Programme designed to fill some of the gap left by the UK's withdrawal from Erasmus+. In yet another example of why it is important to highlight the devolved dimension to these issues, it also contrasts sharply with the UK Government's Turing programme⁷⁵. There are three main reasons for this:

- Taith is reciprocal. It recognises the importance of cultural exchange and therefore

73 <https://wcva.cymru/>

74 <https://www.taith.wales/>

75 <https://www.turing-scheme.org.uk/>

(NCVO)			
Greener UK and Green Alliance	England	yes	
Public Law Project	England	yes	
British Youth Council	England	yes (remotely)	
Rights of Women	England		yes
Here for Good	England		yes
Federation of Small Businesses (Wales FSB)	Wales	yes	
South Wales Chambers	Wales	yes	
GMB Wales	Wales	yes	
Unison Cymru	Wales	yes	
Unite Wales	Wales	yes	
Wales Arts International	Wales	yes	
Settled	Wales	yes	yes
Cytûn: Churches together in Wales	Wales	yes	yes
National Farmers Union Cymru	Wales	yes	
Welsh Centre for International Affairs	Wales	yes	
WCVA	Wales	yes	
Independent Monitoring Authority	Wales	yes	
Citizens Advice Bureau	Wales	yes	
Chambers Wales	Wales		yes
NFU Scotland	Scotland	yes	
Scottish Women's Convention	Scotland	yes	
ABPI Scotland	Scotland	yes	
Scottish Council for Development and Industry	Scotland	yes	
Scottish Council for Voluntary Organisations (SCVO)	Scotland	yes	yes
Human Rights Consortium Scotland	Scotland	yes	
National Collaborative	Scotland	yes	
The ALLIANCE	Scotland	yes	yes
Settled Scotland	Scotland	yes	
Young Scott	Scotland	yes (remotely)	
University of Glasgow	Scotland		yes
NI Chamber of Commerce	Northern Ireland	yes	
KPMG Ireland	Northern Ireland	yes	
Manufacturing NI	Northern Ireland	yes	yes
Logistics UK	Northern Ireland	yes	
Asda/Northern Ireland Retail Consortium	Northern Ireland	yes	
Confederation of British Industry (CBI)	Northern Ireland	yes	
NERI institute	Northern Ireland	yes	
SIPTU	Northern Ireland	yes	
Unison	Northern Ireland	yes	
Unite	Northern Ireland	yes	
ICTU	Northern Ireland	yes	
Unite	Northern Ireland	yes	
Migrant Centre NI	Northern Ireland	yes	
Rural Community Network	Northern Ireland	yes	
Committee on the Administration of Justice (CAJ)	Northern Ireland	yes	
Centre for Cross Border Studies (CCBS)	Northern Ireland	yes	yes
Women's Platform	Northern Ireland	yes	yes
Human Rights Consortium Northern Ireland	Northern Ireland	yes	
Consumer Council	Northern Ireland	yes	

9. Literature review of EESC work and other sources

9.1 European Economic and Social Committee

1) Implementation and enforcement of the UK Withdrawal Agreement⁷⁸, 15/06/2022

The EESC:

- acknowledges that the proposed Regulation empowers the EU Commission to adopt and apply certain measures for the exercise of the Union's rights under the provisions of the EU-UK Withdrawal Agreement and of the EU-UK Trade and Cooperation Agreement.
- acknowledges that the Parties to the relevant Agreements are the United Kingdom and the Union only. It therefore agrees that it is entirely appropriate that initiation of any action would lie at Union level, with recourse to comitology procedures, as set out in the proposed Regulation.
- agrees that the Union needs an agile and effective procedure in the event of the United Kingdom's non-compliance with the Withdrawal Agreement and/or the Trade and Cooperation Agreement.
- agrees that the recourse to comitology procedures as a way to empower the Commission to adopt and apply certain measures in the event of breaches of or non-compliance with the relevant Agreements is fully justified, and is in accordance with the principles of proportionality and subsidiarity that necessarily determine EU action.
- welcomes the proposal for a review of the Regulation five years after its entry into force, and notes that this would be in line with similar provisions in the relevant Agreements.
- supports the proposed Regulation. Furthermore, it maintains that this is an excellent inter-institutional compromise to deal with any eventualities arising from a breach of or non-compliance with the Withdrawal Agreement and/or the Trade and Cooperation Agreement.

2) Brexit Adjustment Reserve⁷⁹, 24/02/2021

The EESC:

- Considers that Brexit is a very complex and difficult exercise. The EU-UK Trade and Cooperation Agreement alleviates some of the economic and social damage of a "no-deal" scenario, but the future economic and financial losses are very difficult to quantify at such an early stage.
- Observes already the negative impacts on cross-border mobility and barriers to trade in goods and services. This could result in job losses and businesses going bankrupt, especially SMEs.
- Welcomes the creation of the Brexit Adjustment Reserve (the "Reserve") within the special instruments outside of the EU budget ceilings of the Multiannual Financial Framework (MFF). It considers that cohesion and solidarity between Member States are fundamental EU values and appreciates the retroactive application of the Reserve going back to July 2020.

⁷⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/implementation-and-enforcement-uk-withdrawal-agreement>

⁷⁹ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/brexit-adjustment-reserve>

- Believes that workers' rights have to be protected immediately and the mutual recognition of qualifications must be further negotiated. Also recommends that all Member States should immediately start organising information campaigns to raise awareness among citizens regarding the new rules in place. Suggests that the fisheries sector should have a completely separately designed reserve that will support this sector only. Special attention should be paid to other sectors, such as tourism and agriculture, for example.
- Expects prolonged discussions between stakeholders on who gets the biggest slice of the Reserve and considers that additional funds should be immediately provided for.
- Calls on all Member States to act responsibly and direct the available funds towards the regions, companies, workers and citizens that need them the most.
- Believes that the eligibility period could be extended by two more years, just to make sure that the Member States have adequate time to make use of their share of the Reserve and absorb the shock waves from the UK's withdrawal.
- Considers that a small part of the Reserve should be earmarked for technical assistance purposes, for when a new management system is created. However, strongly believes that the largest part of the Reserve should be allocated to supporting employment and economic activities.
- Is asking for specially designed measures to support the SMEs which are particularly affected by the newly introduced customs procedures, regulatory burdens and rising transport costs.
- Recommends that the simplified costs option be used. Simplified rules and less bureaucracy in the implementation process will contribute to faster distribution of the financial resources.
- Calls for the creation of a monitoring committee in each Member State with the main purpose of eliminating possible risks that could appear in the implementation process, while ensuring the formal involvement of civil society in the process.
- Proposes that more clarity should be provided in terms of governance by clearly designating a management body for the Reserve.
- Calls for an intermediary performance framework to be created, based on specific performance-driven indicators to be established by the Member States and evaluated by the European Commission yearly.
- Finally, suggests that the European Commission report on its evaluation of the Reserve's effectiveness to the European Parliament and the Council within three months from the assumed deadline.

Other related EESC opinions:

- 1) Recovery plan for Europe and the Multiannual Financial Framework 2021-2027⁸⁰
- 2) Modification of the Solidarity Fund – No Deal Brexit⁸¹
- 3) PEACE IV - Continuation of the cooperation programmes⁸²
- 4) Regulation on the European Regional Development Fund and Cohesion Fund⁸³

⁸⁰ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/recovery-plan-europe-and-multiannual-financial-framework-2021-2027>

⁸¹ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/modification-solidarity-fund-no-deal-brexite>

⁸² <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/peace-iv-continuation-cooperation-programmes>

9.2 European Committee of the Regions

- 1) Opinion on strengthening the EU-UK relationship at subnational level and remedying the territorial impact of the UK's withdrawal from the EU⁸⁴, 28/04/2022

The European Committee of the Regions

- regrets that the Trade and Cooperation Agreement (TCA) lacks "territorial depth" and does not duly recognise the role of local and regional authorities (LRAs) in the EU-UK relationship;
- stresses that the CoR-UK Contact Group (CG), established in February 2020, is the only⁸⁵ institutional channel for providing a forum for continued dialogue and political partnership between the EU and UK LRAs and for exchanging know-how, in particular on territorial cooperation and cross-border issues, and calls for its formal recognition under the TCA in order to provide an assessment of the subnational dimension of the key policy and legislative issues that will have an impact on the UK-EU bilateral relationship;
- and encourages the European Parliament (EP) to adopt a formalised interaction between the CoR and the EP's Delegation to the UK (D-UK) to the EU-UK Parliamentary Partnership Assembly (PPA) to provide territory-based evidence about the implementation of the TCA;
- welcomes the CoR study on *New trade and economic relations between EU-UK: the impact on regions and cities* which concludes that Brexit effects are asymmetric across sectors and EU regions, impact more heavily on smaller companies, may reduce human capital mobility and cooperation between EU and UK enterprises, and negatively affect regions and communities involved in interregional projects with the UK;
- insists that the provisions of the Brexit Adjustment Reserve (BAR) Regulation relating to the involvement of regions and local communities in the implementation of the BAR and the reporting at NUTS 2 level are fully respected;
- sees untapped prospects for cooperation between EU and UK LRAs in jointly engaging on common challenges, such as providing humanitarian assistance, the sustainable management of the North Sea, the Channel and the Irish Sea, as well as the global fight against climate change, the implementation of the Sustainable Development Goals at local and regional level and the shift towards more sustainable and digital tourism.

9.3 Council of the EU

- 1) EU-UK negotiations (background information and timeline)⁸⁶
- 2) Council decision establishing the working party⁸⁷

83 <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/regulation-european-regional-development-fund-and-cohesion-fund>

84 <https://cor.europa.eu/en/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-108-2022>

85 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-relations-with-the-united-kingdom/post-brex-it-agreements/eu-uk-negotiations-on-the-future-relationship/>

86 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-relations-with-the-united-kingdom/post-brex-it-agreements/eu-uk-negotiations-on-the-future-relationship/>

87 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-21004-2020-INIT/en/pdf>

Relevant press releases

- 1) EU-UK Relations: the Council adopts legislation to ensure continued supply of medicines⁸⁸, 12 April 2022
- 2) Council updates EU fishing rights for 2022 to reflect agreement with UK⁸⁹, 31 March 2022
- 3) EU-UK relations: the Council adopts its mandate on the proposals aiming to ensure continued supply of medicines⁹⁰, 9 March 2022
- 4) Council approves EU-UK Fishing Deal⁹¹, 22 December 2021
- 5) EU-UK relations: Council authorises the start of negotiations for an agreement in respect of Gibraltar⁹², 5/10/2021
- 6) Council approves EU-UK agreement on fishing opportunities⁹³, 11 June 2021
- 7) European Council conclusions on Russia, UK, Middle East and Mali⁹⁴, 24 May 2021
- 8) EU-UK trade and cooperation agreement: Council adopts decision on conclusion⁹⁵, 29 April 2021
- 9) EU-UK trade and cooperation agreement: Council requests European Parliament's consent⁹⁶, 26 February 2021

9.4 European Commission

- 1) Implementing the Withdrawal Agreement⁹⁷
- 2) Meetings of the EU-UK Joint and Specialised Committees under the Withdrawal Agreement⁹⁸
- 3) Citizens' Rights⁹⁹
- 4) Protocol on Ireland and Northern Ireland¹⁰⁰

88 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/04/12/council-adopts-directive-ensure-continued-supply-of-medicines/>

89 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/31/council-updates-eu-fishing-rights-for-2022-to-reflect-agreement-with-uk/>

90 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/09/rerelations-ue-royaume-uni-le-conseil-adopte-son-mandat-sur-les-propositions-visant-a-assurer-la-continuite-de-l-provisionnement-en-medicaments/>

91 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/12/22/council-approves-eu-uk-fishing-deal/>

92 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/10/05/eu-uk-relations-council-authorises-the-start-of-negotiations-for-an-agreement-in-respect-of-gibraltar/>

93 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/06/11/council-approves-eu-uk-agreement-on-fishing-opportunities/>

94 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/05/25/european-council-conclusions-on-russia-uk-middle-east-and-mali-24-may-2021/>

95 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/04/29/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement-council-adopts-decision-on-conclusion/>

96 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/02/26/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement-council-requests-european-parliament-s-consent/>

97 https://ec.europa.eu/info/strategy/reasons-non-eu-countries/reasons-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement_en

98 https://ec.europa.eu/info/strategy/reasons-non-eu-countries/reasons-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement/meetings-eu-uk-joint-and-specialised-committees-under-withdrawal-agreement_en

99 https://ec.europa.eu/info/strategy/reasons-non-eu-countries/reasons-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement/citizens-rights_en

100 https://ec.europa.eu/info/strategy/reasons-non-eu-countries/reasons-united-kingdom/eu-uk-withdrawal-agreement/protocol-ireland-and-northern-ireland_en

- 5) The EU-UK Security of Information Agreement¹⁰¹
- 6) The EU-UK Agreement for cooperation on the safe and peaceful use of nuclear energy¹⁰²
- 7) Meetings of the EU-UK Partnership Council and Specialised Committees under the Trade and Cooperation Agreement¹⁰³
- 8) European Commission proposal regarding stakeholder engagement for the Protocol¹⁰⁴, and related Infosheet¹⁰⁵

Relevant press releases

- 1) Meetings of the EU-UK Partnership Council and Specialised Committees under the Trade and Cooperation Agreement¹⁰⁶
- 2) Speech by Vice President Šefčovič at British-Irish Association Conference¹⁰⁷, 2 September 2022
- 3) Protocol on Ireland/ Northern Ireland: Commission launches four new infringement procedures against the UK¹⁰⁸, 22 July 2022
- 4) Northern Ireland: PEACE PLUS programme will support peace and prosperity across Northern Ireland and the border counties of Ireland¹⁰⁹, 13 July 2022
- 5) Speech by Vice President Šefčovič at Bloomberg on EU-UK relations¹¹⁰, 29 June 2022
- 6) Remarks by Vice President Šefčovič at the press conference on the Protocol of Ireland/Northern Ireland¹¹¹, 15 June 2022
- 7) Commission launches infringement proceedings against the UK for breaking international law and provides further details on possible solutions to facilitate the movement of goods between Great Britain and Northern Ireland¹¹², 15 June 2022

9.5 European Parliamentary Research Service

- 1) Brexit Adjustment Reserve¹¹³, 9/11/2022

101 https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/eu-uk-security-information-agreement_en

102 https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/eu-uk-agreement-cooperation-safe-and-peaceful-uses-nuclear-energy_en

103 https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement-0_en

104 https://ec.europa.eu/info/publications/protocol-ireland-and-northern-ireland-non-paper-engagement-northern-ireland-stakeholders-and-authorities_en

105 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/uktf_factsheet_stakeholder_final_0.pdf

106 https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom/eu-uk-trade-and-cooperation-agreement/meetings-eu-uk-partnership-council-and-specialised-committees-under-trade-and-cooperation-agreement-0_en

107 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_5303

108 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4663

109 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_4489

110 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_4237

111 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_22_3758

112 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_3676

113 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)690611](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)690611)

- 2) "Brexit Freedoms Bill"¹¹⁴, 07/11/2022
- 3) United Kingdom climate change policies: State of play ahead of COP27¹¹⁵, (27/10/2022)
- 4) The UK's Northern Ireland Protocol Bill¹¹⁶, 25/07/2022
- 5) Implications of the Northern Ireland Assembly elections for EU-UK relations¹¹⁷, 25/07/2022
- 6) United Kingdom: Economic Indicators and Trade with EU¹¹⁸, 10/05/2022
- 7) Implementation of the UK Withdrawal Agreement: Financial provisions, citizens' rights and the Northern Ireland Protocol¹¹⁹, 20/01/2022
- 8) Impact of the EU-UK Trade and Cooperation Agreement on fisheries and aquaculture in the EU – legal aspects¹²⁰, 18/01/2022
- 9) The United Kingdom's possible re-joining of the 2007 Lugano Convention¹²¹, 18/11/2021
- 10) Global human rights sanctions – Mapping Magnitsky laws: The US, Canadian, UK and EU approach¹²², 16/11/2021
- 11) EU-UK relations: Difficulties in implementing the Northern Ireland Protocol¹²³, 09/07/2021
- 12) UK banks in international markets - Implications of UK-euro area divergence in regulation and supervisory practice¹²⁴, 24/06/2021
- 13) Law enforcement and judicial cooperation in criminal matters under the EU-UK Trade and Cooperation Agreement¹²⁵, 27/05/2021
- 14) EU-UK Trade and Cooperation Agreement¹²⁶, 22/04/2021
- 15) EU-UK private-sector data flows after Brexit: Settling on adequacy¹²⁷, 09/04/2021
- 16) EU-UK relations in fisheries¹²⁸, 25/02/2021
- 17) EU-UK Trade and Cooperation Agreement: An analytical overview¹²⁹, 02/02/21
- 18) Post-Brexit fishing quota changes: 2021¹³⁰, 20/01/2022
- 19) Brexit: The EU-UK trade deal [What Think Tanks are thinking]¹³¹, 19/01/2021

-
- 114 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2022\)738200](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2022)738200)
- 115 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2022\)738189](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2022)738189)
- 116 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2022\)733607](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2022)733607)
- 117 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2022\)733608](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2022)733608)
- 118 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2020\)646160](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2020)646160)
- 119 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA\(2022\)698884](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA(2022)698884)
- 120 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_ATA\(2022\)699614](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_ATA(2022)699614)
- 121 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)698797](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)698797)
- 122 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)698791](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)698791)
- 123 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)690712](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)690712)
- 124 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_IDA\(2021\)689438](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_IDA(2021)689438)
- 125 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)690627](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)690627)
- 126 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2021\)690569](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2021)690569)
- 127 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA\(2021\)690536](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA(2021)690536)
- 128 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA\(2021\)689341](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA(2021)689341)
- 129 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA\(2021\)679071](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_IDA(2021)679071)
- 130 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2022\)729357](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2022)729357)
- 131 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2021\)659452](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2021)659452)

20) Northern Ireland after Brexit¹³², 06/05/2020

9.6 UK Government Publications

- 1) EU Permanent Structured Cooperation (PESCO): a future role for UK defence?¹³³, 08/11/2022
- 2) The UK and EU programmes: participation delayed¹³⁴, 4/11/2022
- 3) Touring artists and the UK-EU economic partnership¹³⁵, 2/11/2022
- 4) EU-UK Withdrawal Agreement: Implementation of citizens' rights¹³⁶, 2/11/2022
- 5) How does Brexit affect EU school trips?¹³⁷, 20/10/2022
- 6) Retained EU (Revocation and Reform) Bill 2022-23¹³⁸, 17/10/2022
- 7) Post-Brexit Fisheries Management¹³⁹, 11/10/2022
- 8) The UK-EU Trade and Cooperation Agreement: Temporary Business Travel¹⁴⁰, 10/10/2022
- 9) What is the European Political Community?¹⁴¹, 06/10/2022
- 10) How has immigration changed under the UK's new "points based" system?¹⁴², 27/09/2022
- 11) The UK's new points-based immigration system¹⁴³, 27/09/2022
- 12) After Brexit: Visiting, working and living in the EU¹⁴⁴, 08/09/2022
- 13) Mobile roaming in the EU after Brexit¹⁴⁵, 17/08/2022
- 14) Brexit: the financial settlement – a summary¹⁴⁶, 29/07/2022
- 15) Northern Ireland Protocol¹⁴⁷, 26/06/2022
- 16) The Northern Ireland Protocol: EU Legal actions against the UK¹⁴⁸, 22/06/2022
- 17) New customs rules for trade with the EU¹⁴⁹, 17/06/2022
- 18) The UK's contribution to the EU budget¹⁵⁰, 14/06/2022

132 [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2020\)649416](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2020)649416)

133 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9058/>

134 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9664/>

135 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9658/>

136 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9657/>

137 <https://commonslibrary.parliament.uk/how-does-brexit-affect-eu-school-trips/>

138 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9638/>

139 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9638/>

140 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9130/>

141 <https://commonslibrary.parliament.uk/what-is-the-european-political-community/>

142 <https://commonslibrary.parliament.uk/how-has-immigration-changed-under-the-uks-new-points-based-system/>

143 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8911/>

144 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9157/>

145 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8649/>

146 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8822/>

147 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9548/>

148 <https://commonslibrary.parliament.uk/the-northern-ireland-protocol-eu-legal-action-against-the-uk/>

149 <https://commonslibrary.parliament.uk/new-customs-rules-for-trade-with-the-eu/>

150 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-7886/>

- 19) Northern Ireland Protocol: Implementation, grace periods and EU-UK discussion¹⁵¹, 2021-22
- 20) Timeshares: common problems faced by UK owners¹⁵², 05/01/2022

Relevant legislation

- 1) Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill¹⁵³, 22/09/2022
- 2) Asylum Seekers (Accommodation Eviction Procedures) Bill¹⁵⁴, 23/06/2022
- 3) Asylum Seekers (Permission to Work) Bill¹⁵⁵, 26/10/2022
- 4) Bill of Rights Bill¹⁵⁶, 9/09/2022
- 5) British Bill of Rights and Withdrawal from the European Convention on Human Rights Bill¹⁵⁷, 15/07/2022
- 6) Northern Ireland Protocol Bill¹⁵⁸, 8/11/2022
- 7) Northern Ireland Troubles (Legacy and Reconciliation) Bill¹⁵⁹, 2/11/2022
- 8) Procurement Bill¹⁶⁰
- 9) Financial Services and Markets Bill¹⁶¹
- 10) Genetic Technology (Precision Breeding) Bill¹⁶²
- 11) Data Protection and Digital Information Bill¹⁶³ (paused)
- 12) Trade (Australia and New Zealand) Bill¹⁶⁴

9.7 Monitoring tools

- 1) Regulatory Divergence Tracker¹⁶⁵, UK in a Changing Europe
- 2) 2021 Quarterly Surveys on the conditions for North-South and East-West cooperation¹⁶⁶, Centre for Cross Border Studies
- 3) What do voters in Northern Ireland think about the Protocol on Ireland/Northern Ireland?¹⁶⁷, Post-Brexit Governance NI

151 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9333/>

152 <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/sn05925/>

153 <https://bills.parliament.uk/bills/3340/publications>

154 <https://bills.parliament.uk/bills/3257>

155 <https://bills.parliament.uk/bills/3263>

156 <https://bills.parliament.uk/bills/3227>

157 <https://bills.parliament.uk/bills/3227>

158 <https://bills.parliament.uk/bills/3182>

159 <https://bills.parliament.uk/bills/3182>

160 <https://bills.parliament.uk/bills/3159>

161 <https://bills.parliament.uk/bills/3326>

162 <https://bills.parliament.uk/bills/3167>

163 <https://bills.parliament.uk/bills/3322>

164 <https://bills.parliament.uk/bills/3152>

165 <https://ukandeu.ac.uk/research-papers/uk-eu-regulatory-divergence-tracker/>

166 <https://crossborder.ie/reports/2021-quarterly-surveys-on-the-conditions-for-north-south-and-east-west-cooperation-report-on-the-findings-from-the-four-quarterly-surveys-on-north-south-and-east-west-cooperation-in-2021/>

167 <https://www.qub.ac.uk/sites/post-brexit-governance-ni/ProjectPublications/OpinionPolling/TestingTheTemperature3/>

- 4) Moving On: how the British public views Brexit and what it wants from the future relationship with the European Union¹⁶⁸, Tony Blair Institute for Global Change

9.8 Main info and news sources on the UK

- **European Commission**

- 1) European Commission – Press corner¹⁶⁹
- 2) Relations with the United Kingdom | European Commission¹⁷⁰
- 3) United Kingdom | EEAS website¹⁷¹

- **European Parliament**

- 1) Headlines | News | European Parliament¹⁷²
- 2) EU-UK relations | News | European Parliament¹⁷³
- 3) Home | UK Contact Group | European Parliament¹⁷⁴
- 4) Home | D-UK | Delegations | European Parliament¹⁷⁵
- 5) European Parliamentary Research Service – United Kingdom¹⁷⁶

- **Council of the EU**

- 1) Press - Consilium¹⁷⁷
- 2) Brexit - Consilium¹⁷⁸

- **European Committee of the Regions**

- 1) Relationship with the UK¹⁷⁹

- **UK Government**

- 1) Cabinet Office¹⁸⁰
- 2) Brexit guidance¹⁸¹
- 3) European Scrutiny Committee - Summary - Committees - UK Parliament¹⁸²

168 <https://institute.global/policy/moving-how-british-public-views-brexit-and-what-it-wants-future-relationship-european-union>

169 <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/home/en>

170 https://ec.europa.eu/info/strategy/relations-non-eu-countries/relations-united-kingdom_en

171 https://www.eeas.europa.eu/delegations/united-kingdom_en?s=3225

172 <https://www.europarl.europa.eu/news/en>

173 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/brexit>

174 <https://www.europarl.europa.eu/ukcg/en/home>

175 <https://www.europarl.europa.eu/delegations/en/d-uk/home>

176 <https://epthinktank.eu/?s=united+kingdom>

177 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/>

178 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-uk-after-referendum/>

179 <https://cor.europa.eu/en/about/Pages/cor-uk.aspx>

180 <https://www.gov.uk/government/organisations/cabinet-office>

181 <https://www.gov.uk/government/collections/brexit-guidance>

12) Deutsche Welle – Brexit²⁰²

• **United Kingdom**

- 1) Brexit | The Guardian²⁰³
 - 2) UK - BBC News²⁰⁴
 - 3) United Kingdom | Chatham House – international affairs think tank²⁰⁵
 - 4) Home - UK in a changing Europe²⁰⁶
 - 5) Brexit - The Irish Times²⁰⁷
-

201 <https://www.france24.com/en/tag/brexit/>

202 <https://www.dw.com/en/brexit/t-19162392>

203 <https://www.bbc.com/news/uk>

204 <https://www.bbc.com/news/uk>

205 <https://www.chathamhouse.org/regions/europe/united-kingdom>

206 <https://ukandeu.ac.uk/>

207 <https://www.irishtimes.com/tags/brexit/>

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/2233/23

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

1 Medi 2023

Annwyl Huw,

Diolch am anfon Adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a gyhoeddwyd ar 14 Gorffennaf 2023 mewn perthynas â Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) ("y Bil").

Rwy'n ddiolchgar i aelodau'r Pwyllgor am eu casgliadau, a gallaf cadarnhau fy mod wedi'u nodi. Gwelwch fy ymateb i'r set o argymhellion yn yr adroddiad yn yr atodiad isod. Rwyf hefyd wedi ysgrifennu heddiw at Gadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith a Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid i amlinellu fy ymateb i'w hargymhellion nhw.

Yn yr achos hwn rwyf wedi llwyddo i roi ymateb i'r rhan fwyaf o'r argymhellion yn yr adroddiad cyn y Drafodaeth am Egwyddorion Cyffredinol. Fodd bynnag, fel arfer mae Gweinidogion yn rhoi esboniad o ymateb y Llywodraeth i'r argymhellion ym mhob adroddiad gan y Pwyllgor, gan gynnwys yn ystod y drafodaeth Cam 1, ac yn y rhan fwyaf o achosion, ond nid bob tro, yn rhoi rhagor o fanylion drwy lythyr ffurfiol. Nid yw'r ymateb yn arwydd y byddwn yn peidio â gwneud hynny yn y dyfodol.

Rwy'n edrych ymlaen at barhau i weithio gydag Aelodau wrth i'r Bil fynd ar ei daith drwy broses y Senedd.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 350
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad

Ymateb i'r Argymhellion yn Adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a gyhoeddwyd ar 14 Gorffennaf 2023 mewn perthynas â Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) ("y Bil").

Argymhelliad 1

Dylai'r Gweinidog ymateb i'r casgliadau a'r argymhellion a wnawn yn yr adroddiad hwn o leiaf 14 diwrnod calendr cyn y ddadl ar egwyddorion cyffredinol Cyfnod 1.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn.

Argymhelliad 2

Dylai'r Gweinidog roi gwybod i'r Pwyllgor am unrhyw ymateb a gaiff gan Lywodraeth y DU ynghylch ei gohebiaeth mewn cysylltiad â pharagraff 11(2) o Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Ar adeg yr ymateb hwn, nid wyf wedi derbyn ymateb ffurfiol gan Weinidog y Goron ar ôl imi gyfathrebu ag ef mewn perthynas â pharagraff 11(2) o Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd ynghylch y mater hwn yn y Drafodaeth am Egwyddorion Cyffredinol y Bil, ac os nad ydym wedi derbyn ymateb erbyn yr adeg honno, byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd ar ôl inni dderbyn ymateb.

Felly rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn.

Argymhelliad 3

Dylai'r Gweinidog esbonio'n glir pam y mae angen y Bil ar hyn o bryd o ystyried ei bod yn bosibl na fydd rheoliadau o dan adrannau 1 a 2 o'r Bil yn cael eu cyflwyno yn ystod y blynyddoedd nesaf, ac o ystyried bod fframwaith deddfwriaethol presennol yn Rhan IV o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 sy'n caniatáu gosod targedau ar ansawdd aer.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn.

Mae angen gweld y Bil mewn cyd-destun ehangach; mae'n rhan hanfodol o'r pecyn o fesurau i wella'r ansawdd aer a amlinellir yn ein Cynllun Aer Glân i Gymru.

Mae'r Pwyllgor wedi nodi yn gywir fod gan Weinidogion Cymru bwerau eisoes mewn perthynas ag ansawdd aer. Ond rydym wedi nodi rhai meysydd lle rydym yn credu y bydd pwerau a dyletswyddau yn ategu, yn cryfhau ac yn atgyfnerthu'r fframwaith deddfwriaethol presennol i gyflawni ein nod polisi. Adlewyrchir rhain yn y cynigion yn y Bil.

Mae'r darpariaethau yn y Bil yn darparu pwerau i osod targedau tymor hir a dyletswydd i osod targed mewn perthynas â PM_{2.5}, yn ogystal â chyflwyno dyletswyddau i fonitro, adolygu ac adrodd ar y targedau hyn.

Yn ogystal, mae'r bil yn cynnig rhoi dyletswydd newydd ar Weinidogion Cymru, i wneud trefniadau ar gyfer casglu'r data ansawdd aer sydd ei angen yn eu barn nhw i fonitro'r cynnydd sy'n cael ei wneud tuag at gyrraedd unrhyw dargedau wedi'u gosod o dan adrannau 1 a 2. Rhaid i'r data hwn gael ei gyhoeddi.

Argymhelliad 4

Dylai'r Gweinidog ystyried cyflwyno gwelliannau i'r Bil i ymgorffori Rhan IV o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 fel ffordd o ddarparu darn dwyieithog, hygrych ac wedi'i gydgrynhoi o gyfraith ar ansawdd aer.

Mae gwella hygrychedd cyfraith Cymru wedi bod yn flaenoriaeth i'r Llywodraeth hon ers cryn amser, a rhoddwyd amser i gydgrynhoi rhannau perthnasol o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 pan oedd y Bil yn cael ei baratoi. Fodd bynnag, byddai gwneud hynny yn arwain at leihau cymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru, oherwydd cyfyngiadau mewn perthynas â chymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Yn ogystal, fel y bydd y Pwyllgor yn deall, mae cydgrynhoi deddfwriaeth bresennol yn dasg fawr a chymhleth, ac nid ydym o'r farn bod angen gwneud hynny, ar yr adeg hon, er mwyn cyflawni ein hamcanion polisi ar ansawdd aer. Am y rhesymau hyn, nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn.

Argymhelliad 5

O ran y gwelliannau rydym yn eu hawgrymu yn argymhelliad 4, dylai'r Gweinidog ddarparu testun y gwelliannau arfaethedig i'r Pwyllgor hwn a'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith erbyn 31 Awst 2023.

Am y rhesymau a nodir uchod nid wyf yn derbyn yr argymhelliad hwn.

Argymhelliad 6

Dylai'r Gweinidog gadarnhau ein dealltwriaeth nad oes dim yn y Bil nac unrhyw ddeddfwriaeth arall a fydd yn atal unrhyw un o Weinidogion Cymru – ar hyn o bryd neu yn y dyfodol - rhag defnyddio darpariaethau yn *Neddf yr Amgylchedd 1995* i osod targedau hirdymor ar gyfer ansawdd aer a thargedau ar gyfer y lefel gymedrig flynyddol o PM_{2.5} mewn aer amgylchynol. Os yw ein dealltwriaeth yn anghywir, dylai'r Gweinidog esbonio pam y mae'n anghywir. Os yw ein dealltwriaeth yn anghywir, dylai'r Gweinidog esbonio pam y mae'n anghywir.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn a gallaf gadarnhau bod dealltwriaeth y Pwyllgor yn gywir, fel y mae darpariaethau'r Bil ar hyn o bryd. Mae adran 4(2) o'r Bil hefyd yn cadarnhau'r pwynt hwn. Fodd bynnag, dylai'r Pwyllgor nodi, o ganlyniad i'n cynnig i gyflwyno gwelliannau mewn perthynas â chynnal safonau ansawdd aer a gyflawnir o dan y Bil hwn, bydd angen cyfyngu rhywfaint ar bwerau Deddf 1995 i sicrhau nad oes modd lleihau neu ddirymu unrhyw safonau a gyflawnir oni bai bod meini prawf penodol yn cael eu bodloni.

Argymhelliad 7

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i'r Bil i fewnosod adrannau trosolwg yn unol â'n sylwadau ym mharagraff 71 i wneud y Bil yn fwy hygyrch.

Rwy'n croesawu ymrwymiad parhaus y Pwyllgor i wella hygyrchedd cyfraith Cymru, a bydd y Pwyllgor yn gwybod bod y Llywodraeth o'r farn bod lle ar gyfer adolygu adrannau mewn rhai Biliau. Yn yr achos hwn, nid ydym yn credu y byddai darpariaeth o'r fath yn gwella hygyrchedd y Bil. Mae'r tabl cynnwys a'r adrannau eu hunain, yn ogystal â'r Nodiadau Esboniadol ar gyfer y Bil, ym marn y Llywodraeth, yn ddigon clir.

Felly, er ein bod yn derbyn y bwriad y tu ôl i argymhelliad y Pwyllgor mewn egwyddor, nid yw'r Llywodraeth yn bwriadu cyflwyno gwelliant i'r Bil.

Argymhelliad 8

Dylai'r Gweinidog ddatgan pa flaenoriaeth y mae Llywodraeth Cymru yn ei rhoi ar gydgrynhoi'r gyfraith ar yr amgylchedd o ystyried ei sylwadau am ei chymhlethdod ac yn arbennig pan fo'r gyfraith ar ansawdd aer yn debygol o gael ei chydgrynhoi yn y dyfodol.

Rwyf yn derbyn yr argymhelliad hwn.

Mae cyfraith amgylcheddol yn gyfran sylweddol o'r llyfr statud mewn perthynas â Chymru, ac mae'n dod o nifer o ffynonellau – sydd wrth gwrs yn ei gwneud yn fwy cymhleth. Mae gwella hygyrchedd holl gyfraith Cymru, gan gynnwys, yn y pen draw, godeiddio cyfraith amgylcheddol, wedi bod yn flaenoriaeth y llywodraeth hon a llywodraethau cynharach ers cryn amser. Fel y mae'r Pwyllgor wedi nodi, mae ein hymrwymadau bellach yn cael eu tanategu gan Ran 1 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019.

Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol o'n rhaglen waith, a amlinellir yn *Nyfodol Llywodraeth Cymru: rhaglen ar gyfer 2021 – 2026*. Nid yw hyn yn cynnwys prosiect i gydgrynhoi deddfwriaeth ansawdd aer ar hyn o bryd, ac mae'r Pwyllgor wedi derbyn tystiolaeth ynghylch y mater hwn yn ystod ei waith craffu ar y Bil hwn.

Er hynny, gallaf roi sicrwydd i'r Pwyllgor y bydd cyfraith amgylcheddol yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r Llywodraeth hon. Rwy'n siŵr hefyd y bydd yn parhau i fod yn fater o ddiddordeb i llywodraethau'r dyfodol. Byddaf yn sicrhau bod y Cwnsler Cyffredinol yn ymwybodol o sylwadau'r Pwyllgor ar y mater hwn, am mai ef sy'n gyfrifol am Raglen *Dyfodol Cyfraith Cymru*.

Argymhelliad 9

Mae'n rhaid i'r Gweinidog egluro'r cyd-ddibyniaethau ar frys rhwng y materion yr ymdrinnir â hwy yn y Bil hwn a chyfraith yr UE a ddargedwir a restrir ar Atodlen 1 i Ddeddf 2023 sy'n ymwneud ag ansawdd aer, allyriadau a llygredd aer a fydd yn cael ei dirymu ar 31 Rhagfyr 2023.

Mae'r argymhelliad hwn yn derbyn sylw isod gydag Argymhelliad 10.

Argymhelliad 10

Dylai'r Gweinidog egluro a yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu cadw cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n ymwneud â materion yr ymdrinnir â hwy yn y Bil drwy ddefnyddio pwerau a roddir i Weinidogion Cymru drwy Ddeddf 2023. heblaw am y pŵer i eithrio cyfraith yr UE a ddargedwir o Atodlen 1.

Rwy'n derbyn argymhellion 9 a 10 Nid wyf yn credu bod rhyngddibyniaethau rhwng y materion sy'n derbyn sylw yn y Bil hwn a chyfraith yr UE a ddargedwir fel y'i rhestrir yn Atodlen 1 i Ddeddf 2023 mewn perthynas ag ansawdd aer, allyriadau a llygredd aer a fydd yn cael ei dirymu ar 31 Rhagfyr 2023. Felly, yn fy marn i, nid oes unrhyw broblemau'n codi o ran cadw cyfraith yr UE a ddargedwir mewn perthynas â'r Bil hwn.

Argymhelliad 11

Dylai'r Gweinidog ymdrin â'n pryderon ynghylch y dryswch posibl drwy ddiffinio deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir fel deddfwriaeth sylfaenol yn sgil adran 9 o Ddeddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Rwy'n cynnig cyflwyno diwygiad i ddileu'r cyfeiriad at gyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir o adran 26 o'r Bil er mwyn mynd i'r afael â phryderon y Pwyllgor.

Argymhelliad 12

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliannau i adran 1 o'r Bil:

- **i ddarparu manylion am y polisi a'r egwyddorion (yn hytrach na'r broses) sy'n sail i osod targedau, gan gynnwys manylion am ddibenion penodol defnyddio'r pwerau (gan gwmpasu, er enghraifft, y materion y gellid gosod targedau ar eu cyfer);**
- **i nodi cyfyngiadau ar sut y caniateir arfer y pŵer gwneud rheoliadau.**

Rwy'n deall dymuniad y Pwyllgor i ddarparu eglurder yn y maes hwn ac rwy'n cytuno ag ysbryd yr argymhelliad hwn. Fodd bynnag, ar ôl ystyried yr argymhelliad hwn, fy marn i yw bod y polisi a'r egwyddorion mewn perthynas â gosod targedau eisoes yn y Memorandwm Esboniadol a'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Yn benodol mae'r rhain yn cynnwys polisi mewn perthynas â defnyddio pwerau adran 1. Mae'r manylion yn fras o fwriad, fel nad yw defnyddio'r pwerau yn cael ei gyfyngu cyn gosod y targedau sydd eu hangen i gyflawni amcanion cyffredinol y Bil.

Bydd polisi ac egwyddorion penodol pob targed sydd i'w osod yn y rheoliadau a'r Memoranda Esboniadol cysylltiedig, ynghyd â'r asesiadau effaith cysylltiedig. Bydd y rhain yn destun ymgynghori a'r weithdrefn gadarnhaol.

Argymhelliad 13

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i ddarparu gwybodaeth am y camau y bydd eu hangen i gyflawni'r targedau a osodir drwy reoliadau o dan adran 1 ac i bwysu y bydd y camau hynny'n gymwys.

Rwy'n cytuno â'r pwyllgor y dylai Gweinidogion Cymru ddarparu gwybodaeth am y camau mae angen eu cymryd i gyflawni'r targedau a osodir drwy reoliadau o dan adran 1. Fodd bynnag, nid wyf yn credu bod angen gwelliant i'r Bil, am y bydd y Strategaeth Ansawdd Aer Genedlaethol yn amlinellu'r polisiâu a'r mesurau trawslywodraethol a thraws-sector i gyflawni ein hamcanion ar gyfer aer glanach yn Nghymru. Bydd hyn yn cynnwys unrhyw gamau i sicrhau bod unrhyw dargedau ansawdd aer newydd yn cael eu cyflawni.

Bydd y gwaith i osod targedau yn ystyried amrediad a maint yr ymyriadau a all fod eu hangen i gyflawni lefelau targed gwahanol erbyn dyddiadau targed gwahanol. Mae angen hyn er mwyn amcangyfrif sut y gall crynodiadau yn y dyfodol ymateb i ymyriadau penodol a sut, o'u hystyried yn eu cyfanrwydd, y gallai crynodiadau newid o dan senarios penodol. Mae'n bwysig bod lefelau gwahanol o ymyriadau'n cael eu harchwilio i asesu a oes modd cyflawni'r lefelau targed yn y dyfodol, ond mae'n bwysig hefyd ddeall beth fyddai ei angen o ran ymyriadau neu gyfyngiadau yn ein bywydau bob dydd i gyflawni lefelau targed gwahanol, cyn gosod y targedau hyn. Ni fwriedir amlinellu polisiâu traws-sector a llwybrau deddfwriaethol ar gyfer cyflawni'r targedau o dan ddarpariaethau adran 1.

Argymhelliad 14

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i osod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau o dan adran 1.

Gan fod goblygiadau sylweddol posibl i'r argymhelliad hwn, rydym wrthi'n ei ystyried yn llawn. Byddai derbyn yr argymhelliad yn effeithio ar nifer o feysydd, a rhaid ystyried nifer o feysydd polisi. Yn ogystal, mae'n rhaid asesu'r effeithiau ariannol, iechyd, amgylcheddol, economaidd ac economaidd-gymdeithasol posibl. Byddaf yn ysgrifennu atoch ar wahân ynghylch y mater hwn maes o law.

Argymhelliad 15

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i'w gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru osod drafft o reoliadau o dan adran 1 cyn diwedd y cyfnod o dair blynedd gan ddechrau â'r dyddiad y mae'r Bil yn cael y Cydsyniad Brenhinol.

Mae angen darllen yr argymhelliad hwn ar y cyd ag argymhelliad 14 uchod. Am fod goblygiadau sylweddol posibl i'r argymhelliad hwn, rydym wrthi'n ei ystyried yn llawn. Byddai derbyn yr argymhelliad yn effeithio ar nifer o feysydd, a rhaid ystyried nifer o feysydd polisi yn fanwl. Yn ogystal, mae'n rhaid asesu'r effeithiau ariannol, iechyd, amgylcheddol, economaidd ac economaidd-gymdeithasol posibl. Byddaf yn ysgrifennu atoch ar wahân ynghylch y mater hwn maes o law.

Argymhelliad 16

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i ddarparu gwybodaeth am y camau y bydd eu hangen i gyflawni'r targedau a osodir drwy reoliadau o dan adran 2 ac i bwysu y bydd y camau hynny'n gymwys.

Fel y nodwyd yn fy ymateb i argymhelliad 13, rwy'n cytuno â'r Pwyllgor y dylai Gweinidogion Cymru ddarparu gwybodaeth am y camau y mae angen eu cymryd i gyflawni targedau a osodir drwy reoliadau o dan adran 1. Fodd bynnag, nid wyf yn credu bod angen gwelliant i'r Bil, gan y bydd y Strategaeth Ansawdd Aer Genedlaethol yn amlinellu'r polisiau a'r mesurau trawslywodraethol a thraws-sector i gyflawni ein hamcanion ar gyfer aer glanach yng Nghymru. Bydd hyn yn cynnwys unrhyw gamau i sicrhau bod unrhyw dargedau newydd ar gyfer ansawdd aer yn cael eu cyflawni.

Argymhelliad 17

Dylai'r Gweinidog ddatgan a yw'r diffiniad o aer amgylchynol yn debygol o newid gyda threigl amser ai peidio.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Mae angen i'r diffiniad o aer amgylchynol, yn gymaint ag y lle mae'n berthnasol, fod yn gysylltiedig â tharged penodol i sicrhau y gallai'r targed ysgogi'r camau sydd eu hangen i gyflawni ei amcanion. Felly, pan fydd targedau'n berthnasol, mae angen diffinio'r term o fewn y rheoliadau perthnasol, a bydd yn destun ymgynghori â'r cyhoedd a chraffu gan y Senedd. Felly, gall y diffiniad fod yn wahanol yn dibynnu ar gyd-destun y targed sy'n cael ei osod. Mae adran 2 o'r Bil yn caniatáu gosod mwy nag un targed ar gyfer PM_{2.5}, ac mae'n bosibl y bydd angen diffiniadau gwahanol o aer amgylchynol ym mhob achos. Rwy'n bwriadu cyflwyno gwelliant i ganiatáu ar gyfer hyn.

Argymhelliad 18

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i adran 2 o'r Bil i gynnwys diffiniad o aer amgylchynol.

Er fy mod yn deall safbwynt y Pwyllgor ynghylch yr angen am eglurder mewn perthynas â diffiniadau, byddai diffinio aer amgylchynol ar wyneb y Bil pan fydd y targedau ar gyfer PM_{2.5} yn parhau i gael eu datblygu yn rhy gyfyngol eb angen. Byddai diffiniad yn y Bil yn atal y posibilrwydd o bod â diffiniadau gwahanol at ddibenion gwahanol. Fodd bynnag, ar ôl ystyried y mater, rwy'n bwriadu derbyn argymhelliad 19 isod, i ymrwymo i ddiffinio aer amgylchynol yn y rheoliadau.

Argymhelliad 19

Os gwrthodir argymhelliad 18, dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil yn ei gwneud yn ddyletswydd i ddiffinio aer amgylchynol mewn rheoliadau.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Gallwn ni ymrwymo i gyflwyno gwelliant i'r Bil sy'n ei gwneud yn glir ei bod yn rhaid i reoliadau sy'n gosod targed ar gyfer lefel y PM_{2.5} mewn aer gwneud darpariaeth sy'n diffinio "aer amgylchynol".

Argymhelliad 20

Dylai'r Gweinidog esbonio'r goblygiadau, os o gwbl, o gael dau ddiffiniad o aer amgylchynol mewn deddfwriaeth ar yr un pryd: diffiniad a gyflwynwyd o ganlyniad i'r Bil hwn a diffiniad yn Rheoliadau Safonau Ansawdd Aer (Cymru) 2010.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Os bydd rheoliadau a wneir o dan adran 2 o'r Bil yn cynnwys diffiniad o'r term "aer amgylchynol", at ddibenion y rheoliadau hynny yn unig y bydd, a bydd yn benodol i'r targed sy'n cael ei osod. Mae'r diffiniad sy'n bodoli yn Rheoliadau Safonau Ansawdd Aer (Cymru) 2010 yn berthnasol mewn perthynas â'r rheoliadau hynny'n unig. Er nad yw'n anghyffredin i ddarnau gwahanol o ddeddfwriaeth gynnwys diffiniadau o'r un term, byddwn yn sicrhau bod rheoliadau a wneir o dan adran 2 a'r dogfennau cysylltiedig yn gwneud y ffordd mae'r diffiniad yn cael ei ddefnyddio'n glir.

Argymhelliad 21

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i'w gwneud yn ofynnol i weithdrefn uwchgadarnhaol fod yn gymwys i wneud rheoliadau o dan adrannau 1 a 2 o'r Bil, yn dilyn y weithdrefn a nodir yn adran 53 o'r Bil Amaethyddiaeth (Cymru), fel y'i pasiwyd.

Rwy'n gwrthod yr argymhelliad hwn. Fy marn i yw bod y weithdrefn gadarnhaol, ynghyd ag ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ymgynghori ynghylch rheoliadau, yn rhoi digon o gyfle i'r Senedd graffu ar y rheoliadau gosod targedau a wneir o dan adrannau 1 a 2 o'r Bil.

Dim ond mewn achosion prin y defnyddir y weithdrefn uwchgadarnhaol, pan nad ystyrir bod y weithdrefn gadarnhaol yn ddigonol; nid ystyrir mai dyma'r achos mewn perthynas ag adrannau 1 a 2.

Yr enghraifft a nodwyd yw'r Ddeddf Amaethyddiaeth, ac mae'n werth nodi nad yw'r weithdrefn uwchgadarnhaol yn berthnasol ond i reoliadau sy'n newid diffiniadau "amaethyddiaeth" a "gweithgareddau ategol", termau sy'n hanfodol i gynnwys y Bil. Mae'r ddadl dros ddefnyddio'r weithdrefn uwchgadarnhaol ar gyfer yr adrannau hynny yn y Bil Amaethyddiaeth yn gryfach o lawer nag ar gyfer adrannau 1 a 2 o'n Bil ni.

Byddai defnyddio gweithdrefn uwchgadarnhaol yn y ffordd a argymhellir yn estyn yr amserlen ar gyfer gwneud y rheoliadau, ac yn peri'r risg o fethu cydymffurfio â'r ddyletswydd statudol i osod rheoliadau o fewn tair blynedd i dderbyn Cydsyniad Brenhinol.

Argymhelliad 22

Os yw'r Gweinidog yn gwrthod argymhelliad 21, dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil fel bod rheoliadau i'w gwneud o dan adrannau 1 a 2 yn ddarostyngedig i ddyletswydd i ymgynghori yn unol ag adran 87(7) o Ddeddf 1995 fel y'i diwygiwyd gan adran 12 o'r Bil.

Er fy mod yn cydnabod pwysigrwydd ymgynghori, ac yn cytuno ag ysbryd yr argymhelliad hwn, nid wy'n cred bod angen dyletswydd statudol i ymgynghori. Rwyf eisoes wedi gwneud ymrwymiad i ymgynghori mewn perthynas â rheoliadau a wneir o dan adrannau 1 a 2. Rwy'n ailddatgan yr ymrwymiad hwnnw yma.

Argymhelliad 23

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i'w gwneud yn ofynnol casglu data at ddiben gosod targedau.

Rwy'n deall yn llawn pwysigrwydd casglu data at ddiben gosod targedau. Yn ymarferol nid yw'n bosibl gosod targedau heb ddata cadarn, dibynadwy. Gallai gosod targed heb ystyried a oes modd ei gyflawni, sut y bydd yn cael ei gyflawni, ynghyd â'r costau, y manteision a'r goblygiadau cymdeithasol cysylltiedig arwain at gamau nad ydynt yn gosteffeithiol nac yn gymesur. Fodd bynnag, nid wy'n credu bod angen gwelliant.

Mae'r camau ar gyfer gosod targed yn cael eu hegluro yn y Memorandwm Esboniadol. Fel yr wyf wedi egluro i'r Pwyllgor ac wedi amlinellu yn y briff technegol a roddwyd i'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith ym mis Mehefin, mae'n broses gymhleth. Mae'n cynnwys casglu data oddi wrth amrediad o randdeiliaid a ffynonellau i fod yn sail i waith modelu senarios ar gyfer lleihau allyriadau yn y dyfodol, ynghyd â'u heffeithiau. Mae angen gwneud hyn er mwyn datblygu'r dadansoddiad o gostau a manteision a'r dadansoddiad economaidd-gymdeithasol sy'n gysylltiedig â'r cynigion ar gyfer targedau. Mae angen ystyried y materion hyn yn eu tro i sicrhau, yn ôl y dystiolaeth orau sydd ar gael, fod y targedau arfaethedig yn gyflawnadwy ac yn fforddiadwy, wrth ar yr un pryd ysgogi'r newidiadau uchelgeisiol mae angen inni eu gwneud i'r amgylchedd. Mae'r dadansoddiadau hyn i gyd yn elfennau annatod o unrhyw Asesiad Effaith Rheoleiddiol a fyddai'n cael ei baratoi ar gyfer rheoliadau yn y dyfodol. Mae gwaith eisoes yn mynd rhagddo i ddatblygu cynigion ar gyfer targedau.

Argymhelliad 24

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i sicrhau y cyhoeddir y trefniadau y mae'n eu gwneud ar gyfer cael gafael ar ddata ar ansawdd aer.

Er fy mod yn cytuno'n llawn â'r angen am dryloywder yn y maes hwn, mae'r dull a'r trefniadau ar gyfer gosod targedau'n cael eu disgrifio yn y Memorandwm Esboniadol. Bydd canlyniadau'r asesiadau'n cael eu darparu yn y Memorandwm Esboniadol a'r Asesiadau Effaith Rheoleiddiol sy'n ategu'r rheoliadau sy'n benodol i dargedau. Felly, nid oes angen diwygiad.

Argymhelliad 25

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i adran 8 o'r Bil i sicrhau bod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i hybu ymwybyddiaeth o aer glân, yn ogystal â'r risgiau sy'n gysylltiedig â llygredd aer.

Rwy'n cefnogi'r hyn mae'r Pwyllgor yn ceisio ei gyflawni. Fodd bynnag, nid wyf yn cytuno bod angen gwelliant i'r Bil. Wrth hyrwyddo ymwybyddiaeth o'r risgiau sy'n gysylltiedig â llygredd aer, bydd manteision aer "glân" nad yw wedi'i lygru ymhlyg. Fel yr eglurwyd yn y Memorandwm Esboniadol, diben y ddarpariaeth hon yw codi ymwybyddiaeth o'r risgiau sy'n gysylltiedig â llygredd aer, er mwyn helpu i leihau cysylltiad â llygredd aer ac i ysgogi gwelliannau i ansawdd aer. Felly, mae adran 8 yn canolbwyntio ar godi ymwybyddiaeth o lygredd aer.

Mae tynnu sylw at fanteision aer glân eisoes yn rhan o'n dull o godi ymwybyddiaeth – er enghraifft drwy "Ddiwrnod Aer Glân". Byddwn yn ei gwneud yn glir yn y Memorandwm Esboniadol a'r Nodiadau Esboniadol fod codi ymwybyddiaeth o aer glân yn rhan o'n dull.

Argymhelliad 26

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i osod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i lunio cynllun cyflawni sy'n nodi'r camau y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu eu cymryd i hybu ymwybyddiaeth o fanteision aer glân a'r risgiau sy'n gysylltiedig â llygredd aer.

Rwyf eisoes wedi ymrwmo i gyhoeddi cynllun cyflawni yn nogfennau ategol y Bil, ac mae cefnogaeth helaeth gan randdeiliad ar gyfer y dull hwn. Felly, nid wyf yn credu bod angen gwelliant.

Argymhelliad 27

Dylai Gweinidogion Cymru adrodd bob blwyddyn yn nodi'r cynnydd o ran cyflawni'r cynllun ar gyfer hybu ymwybyddiaeth o fanteision aer glân a'r risgiau sy'n gysylltiedig â llygredd aer.

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Rydym eisoes wedi ymrwymo i lunio adroddiad blynyddol ar y Strategaeth Ansawdd Aer Genedlaethol, ac rydym yn disgwyl i'r cynllun cyflawni fod yn rhan o'r gwaith hwn. Fodd bynnag, oherwydd amseriad yr adroddiad hwn, bydd angen adrodd ar y cynllun cyflawni ar wahân y tro cyntaf i fodloni'r amserlen hon. Rwy'n fodlon ymrwymo i wneud hyn yn y Memorandwm Esboniadol.

Argymhelliad 28

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i gydgrynhoi adran 80 o Ddeddf 1995 yn y Bil ac egluro bod dyletswydd ar Weinidogion Cymru, nid yr Ysgrifennydd Gwladol, i lunio a chyhoeddi strategaeth ansawdd aer i Gymru.

Er fy mod yn cytuno bod angen eglurder ynghylch y pwynt hwn, mae llawer o gyfeiriadau at yr "Ysgrifennydd Gwladol yn y llyfr statud mewn perthynas â deddfwriaeth hŷn y mae angen eu darllen ar y cyd â'r Gorchmynion Trosglwyddo Swyddogaethau perthnasol a'r darpariaethau perthnasol yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006. Byddai newid y cyfeiriadau at yr Ysgrifennydd Gwladol yn adran 80 yn peri anghysondeb a dryswch. Fodd bynnag, gallaf ymrwymo i egluro'r pwynt hwn yn y Memorandwm Esboniadol a/neu'r Nodiadau Esboniadol.

O ran cydgrynhoi, rwy'n eich cyfeirio at fy ymateb blaenorol mewn perthynas ag argymhelliad 4.

Argymhelliad 29

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i osod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i ymgynghori cyn cyflwyno cynllun codi tâl ar ddefnyddwyr cefnffyrdd.

Rwy'n deall yn llwyr ac yn cytuno â'r pwysigrwydd y mae'r Pwyllgor yn ei roi ar ymgynghori â'r cyhoedd. Fodd bynnag, yn yr achos hwn ni fyddai dyletswydd i ymgynghori'n ychwanegu gwerth, o ystyried y pwyslais ar wneud hynny sydd eisoes yn bodoli. Rwy'n ailadrodd fy ymrwymiad i ymgynghori cyn gwneud cynllun codi tâl ar ddefnyddwyr ffyrdd at ddiben lleihau neu gyfyngu ar lygredd aer.

Hefyd, mae Arweiniad ar Arfarnu Trafnidiaeth Cymru (WelTAG) yn amlinellu pwysigrwydd cyfranogiad rhanddeiliaid ac ymgysylltu â'r cyhoedd wrth gasglu tystiolaeth o'r angen am ymyrryd. Mae WelTAG yn broses gydweithredol, sy'n ei gwneud yn ofynnol cynnwys pobl y mae'n bosibl y bydd penderfyniadau'n effeithio arnynt, wrth gasglu tystiolaeth am effeithiau'r opsiynau a gynnigir a chanlyniadau gwneud dim.

Argymhelliad 30

Dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i gynnwys diffiniad o seinweddau ar wyneb y Bil.

Rwy'n cytuno bod angen eglurder ynghylch ystyr seinweddau, ond byddai diffiniad ar wyneb y Bil yn lleihau hyblygrwydd ac ni fyddai'n ein galluogi ni i ymateb i newid. Yn lle hynny rwy'n cytuno i fewnosod diffiniad yn y Memorandwm Esboniadol, fel y'i hargymhellwyd gan y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith yn eu hadroddiad ar y Bil yn Argymhelliad 32, yn ogystal ag i'r strategaeth seinweddau genedlaethol ei hun.

Argymhelliad 31

Ar y cyd ag argymhelliad 30, os oes angen, dylai'r Gweinidog gyflwyno gwelliant i'r Bil i ganiatáu i'r diffiniad o seinweddau gael ei ddiwygio drwy reoliadau sy'n ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol.

Rwy'n gwrthod yr argymhelliad hwn. Cytunais i yn yr ymateb i argymhelliad 30 y dylai diffiniad o seinweddau gael ei fewnosod i'r Memorandwm Esboniadol a'r Strategaeth Seinweddau Genedlaethol ei hun, ac felly nid oes angen y gwelliant a argymhellir.

Argymhelliad 32

Dylai'r Gweinidog esbonio:

- **pam y mae angen defnyddio'r Bil i gymryd pwerau i ddiwygio Rheoliadau Sŵn Amgylcheddol (Cymru) 2006;**
- **pam y mae'r pwerau sy'n cael eu cymryd wedi'u cyfyngu i reoliadau 7(2) a 17(3)(b) yn unig;**
- **beth y byddai effaith peidio â chymryd y pwerau;**
- **a oes pwerau yn bodoli eisoes i ddiwygio Rheoliadau Sŵn Amgylcheddol (Cymru) 2006.**

Rwy'n derbyn yr argymhelliad hwn. Roedd Rheoliadau Sŵn Amgylcheddol (Cymru) 2006 ("Rheoliadau 2006") yn gosod cylch ar gyfer cynhyrchu mapiau sain ac adolygu cynlluniau gweithredu ar sain. Yn y dyfodol, bydd y mapiau sain a chynlluniau gweithredu ar sain sy'n cael eu cynhyrchu gan Weinidogion Cymru yn rhan o'r Strategaeth Seinweddau Genedlaethol ("y Strategaeth"). Bydd y Strategaeth yn cael ei hadolygu bob pum mlynedd, fel yr amlinellir yn adran 22 o'r Bil, ond nid oes darpariaeth yn adran 22(7) sy'n galluogi newid y cylch adolygu hwn. Er enghraifft, yn achos etholiad eithriadol yn y Senedd. Rwyf o'r farn ei bod yn briodol arfer pwerau i ddiwygio Rheoliadau 2006. Mae hyn oherwydd eu bod yn galluogi diwygio'r cylchoedd adolygu ar gyfer mapiau sain a chynlluniau gweithredu ar sain gan Weinidogion Cymru yn y rheoliadau i sicrhau eu bod yn parhau i gyd-fynd â chylch adolygu'r Strategaeth. Nid ystyrid bod angen pwerau ehangach oherwydd mai'r mapiau a'r cynlluniau a fydd yn rhan o'r Strategaeth yw'r unig pethau y bydd Gweinidogion Cymru yn gyfrifol amdanynt.

Mae angen arfer pwerau penodol i ddiwygio Rheoliadau 2006 yn yr amgylchiadau cul a ddisgrifir, ac mae'n debygol iawn pe bai'r pwerau hyn yn cael eu defnyddio y byddai hynny ar y cyd ag adran 22(7) o'r Bil.

Eitem 6.16

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref: CG/PO/296/2023
Ein cyf/Our ref: CG/PO/296/2023

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

4th Medi 2023

Annwyl Huw

Diolch am eich llythyr dyddiedig 24 Gorffennaf mewn perthynas â'm hymddangosiad yn y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 10 Gorffennaf. Croesawais y cyfle i siarad â'r Pwyllgor. Rwyf wedi darparu ymateb manwl i'ch cwestiynau pellach mewn Atodiad i'r llythyr hwn.

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 362

Atodiad

1) Sut bydd y Senedd yn gallu craffu ar y gwaith y mae'r Fonesig Vera Baird yn ei wneud fel cynghorydd arbenigol annibynnol ar ddatganoli cyfiawnder?

Penodwyd y Fonesig Vera Baird CB i oruchwylio'r broses o ddylunio a gweithredu'r cynllun gwaith ar gyfer paratoi i ddatganoli cyfiawnder. Mae ei rôl yn bennaf yn cynnwys rhoi cyngor i Lywodraeth Cymru a'n helpu i ddod o hyd i'r ffyrdd gorau o gyflawni ein gwaith polisi parhaus i baratoi ar gyfer datganoli cyfiawnder. Felly, mae ei rôl yn un ymgynghorol gan fwyaf ac nid yw'n rhywbeth y gall y Senedd graffu arno'n rhwydd. Fodd bynnag, gallaf roi rhywfaint o sicrwydd bod y gwaith y mae'n ei wneud yn cael ei oruchwylio gennyf fi, y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Prif Chwip a grŵp o uwch-swyddogion. Yn ogystal â hyn, mae eitem sefydlog ar baratoadau ar gyfer datganoli cyfiawnder ym mhob Is-bwyllgor y Cabinet ar Gyfiawnder lle mae'r Fonesig Vera yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd a wneir ar y cynllun gwaith datganoli cyfiawnder. Mae cofnodion y cyfarfodydd hyn yn cael eu cyhoeddi wrth gwrs.

Bydd y Senedd yn gallu craffu ar gynigion Llywodraeth Cymru ynglŷn â sut i fwrw ymlaen ag elfennau o ddatganoli cyfiawnder gan y byddant yn cael eu cyhoeddi ar gyfer ymgynghori yn eu cylch. Bydd y rhain yn cael eu llywio gan gyngor y Fonesig Vera, yn ogystal â chan ddarnau eraill o waith sy'n cael eu gwneud yn benodol ar ddatganoli cyfiawnder ieuencid a'r gwasanaeth prawf, y cyfeiriais atynt yn fy natganiad llafar ar 27 Mehefin. Nid yw'r Fonesig Vera yn gyfrifol am ymgymryd â'r gwaith i gynhyrchu unrhyw un o'r allbynnau hyn nac am ddrafftio cynnwys. Fodd bynnag, bydd ei rôl yn trafod ag arweinwyr prosiectau unigol, yn cynnig cyfeiriad ac yn rhannu ei phrofiad a'i harbenigedd yn cael effaith ar y cynhyrchion terfynol.

2) Roedd eich sylwadau yn ystod y cyfarfod yn awgrymu na ellir defnyddio'r broses datrys anghydfodau rhynglywodraethol mewn perthynas â Biliau unigol y DU sy'n gwneud darpariaeth mewn meysydd datganoledig oherwydd yr amserlenni sy'n gysylltiedig â Biliau o'r fath sy'n pasio drwy Senedd y DU. A yw hynny'n gywir? Os felly, sut y gellid datrys anghydfodau sy'n ymwneud â Biliau'r DU? Os na fydd anghydfodau'n cael eu datrys, pa effaith mae hyn yn ei chael ar y gyfraith a wneir i ddinasyddion Cymru mewn meysydd datganoledig?

Mae ffocws cychwynnol yr Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol ar osgoi anghydfodau. Rydym yn gweithredu yn yr ysbryd hwnnw. Pan fo gennym bryderon am ddarn penodol o ddeddfwriaeth y DU, rydym yn ceisio gweithio gyda Llywodraeth y DU yn y lle cyntaf i sicrhau bod ein safbwyntiau'n cael eu deall, a'r nod yw ei chael i gymryd camau priodol i ddatrys y mater.

Nid yw'n wir na ellir defnyddio'r prosesau anghydfod yn yr Adolygiad o Gysylltiadau Rhynglywodraethol mewn perthynas â Biliau unigol y DU; fodd bynnag, byddai'r amserlennu cysylltiedig yn debygol o fod yn gymhleth. Weithiau gall fod yn hwyr iawn yn hynt Bil cyn iddi ddod yn amlwg na ellir dod i gytundeb ar lefel rhynglywodraethol, ac er y gellir cynnal y prosesau anghydfod yn gyflym, nid ydynt yn diystyru gallu Senedd y DU i gynnal ac amserlennu busnes deddfwriaethol.

Rydym yn naturiol yn monitro rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU yn ei chyfanrwydd, ac yn parhau i uwchgyfeirio materion – mewn perthynas â Biliau unigol a materion trawsbynciol – yn ôl yr angen. Rwy'n argyhoeddedig bod amarch parhaus Llywodraeth y DU tuag at Gonfensiwn Sewel yn anfaddeuol ac yn gwbl amhriodol. Mae dinasyddion Cymru yn disgwyl yn briodol y bydd y gyfraith sy'n berthnasol iddynt yn cael ei gwneud mewn ffordd sy'n parchu confensiynau cyfansoddiadol y DU.

3) Pa mor bryderus ydych chi fod y defnydd cynyddol o Filiau'r DU i wneud darpariaeth (sylweddol ar adegau) mewn meysydd datganoledig yn gwthio i'r cyrion y cyfleoedd i'r cyhoedd a rhanddeiliaid yng Nghymru ymgysylltu â'r broses o wneud y gyfraith honno o ystyried y gweithdrefnau gwahanol sy'n bodoli rhwng y Senedd a Senedd y DU?

Rwy'n dal o'r farn y gall fod sefyllfaoedd pan fo'n synhwyrol ac yn fanteisiol i Filiau'r DU wneud darpariaeth ar gyfer Cymru. Fodd bynnag, rwy'n ymwybodol iawn o'r pryderon craffu cysylltiedig, ar gyfer y Senedd yn ogystal ag ar gyfer y cyhoedd ehangach a rhanddeiliaid. Yn anochel, ni fydd y Senedd yn craffu mor fanwl ar ddeddfwriaeth y DU ag ar ddeddfwriaeth a wneir yn y Senedd.

Am y rheswm hwn, rydym yn parhau o'r farn sylfaenol y dylid gwneud deddfwriaeth i Gymru yng Nghymru, yn unol â'r setliad datganol; a phan ystyrir bod deddfwriaeth y DU yn briodol (yn unol â'n hegwyddorion), rydym wedi ymrwymo i sicrhau cymaint o graffu â phosibl drwy'r broses Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol.

Rydym yn parhau i geisio gweithio gyda Llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig eraill i gryfhau ffyrdd o weithio a gwella ymgysylltiad Llywodraeth y DU â'i rhaglen ddeddfwriaethol, gan gynnwys parch at Gonfensiwn Sewel.

4) Sut ydych chi'n monitro pa gynigion deddfwriaethol mewn rhannau eraill o'r DU a allai gael effaith ar gyfraith Cymru o ganlyniad i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU 2020? A ydych yn ymwybodol o unrhyw gynigion a allai gael effaith yn y dyfodol agos?

Rydym yn cynnal deialog reolaidd â'r llywodraethau datganoledig eraill i roi adborth ar gynigion a allai fod â goblygiadau o ran y Ddeddf Marchnad Fewnol, a chael adborth ar gynigion o'r fath. Mae ein rhyngweithio â Llywodraeth y DU yn fwy ysbeidiol a byddem yn croesawu cydweithio agosach â hi yn y maes hwn. Er bod Llywodraeth Cymru yn gwneud popeth o fewn ei gallu i fonitro'r cynigion deddfwriaethol gan Lywodraeth y DU, mae hyn yn aml yn ddibynnol ar lefel y rhyngweithio a geir gan Lywodraeth y DU.

Rydym yn ymwybodol o'r safbwynt a gymerwyd gan Lywodraeth y DU ynghylch Deddf Marchnad Fewnol y DU o ran cynllun dychwelyd ernes arfaethedig Llywodraeth yr Alban ar gyfer cynwysyddion diodydd ac rydym yn adolygu sut mae hyn yn effeithio ar ddylunio a gweithredu ein cynllun arfaethedig ein hunain.

5) Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o sut y gallai cynlluniau a gyhoeddwyd yn ddiweddar i gyflwyno cyfyngiadau ar werthu cynhyrchion sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen gael eu heffeithio gan egwyddorion mynediad i'r farchnad Deddf Marchnad Fewnol y DU?

Rydym wedi dechrau ystyried a fydd Deddf Marchnad Fewnol y DU yn cael unrhyw effaith ar y cynigion. Fodd bynnag, hyd nes y bydd cyfarwyddiadau polisi manwl wedi'u cwblhau ni allwn wneud asesiad manwl.

- 6) Yn eich datganiad ar 1 Gorffennaf mewn perthynas â Biliau y DU yn cael eu pasio heb gydsyniad y Senedd, gwnaethoch chi ddweud: “Dydy’r setliad datganoli erioed wedi bod dan gymaint o straen â hyn yn ystod yr holl amser ers ei sefydlu, 24 mlynedd yn ôl”. A allwch chi nodi pam eich bod yn credu bod hyn yn wir a pha gamau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd mewn ymateb?**

Mae Llywodraeth y DU yn ystod y blynyddoedd diwethaf wedi mabwysiadu dull sy’n sylfaenol amharchus a dinistriol tuag at Gofensiwn Sewel, tuag at ddatganoli, a thuag at yr Undeb.

Roedd Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023 yn enghraifft berffaith o’r agwedd hon – ni ellir dadlau yn rhesymegol fod achos eithriadol na brys dros gyflwyno’r Bil, ac eto parhaodd Llywodraeth y DU i symud ymlaen er gwaethaf diffyg cydsyniad y Senedd.

Rwy’n parhau i gyflwyno sylwadau i Lywodraeth y DU ar bob cyfle, gan nodi graddfa a natur ein pryderon ar draws ei rhaglen ddeddfwriaethol.

Rydym wedi gweld cynnydd mewn rhai meysydd, er enghraifft y cynnydd diweddar ar y Bil Ffyniant Bro ac Adfywio; fodd bynnag, mae llawer o waith i’w wneud o hyd. Rydym yn pwysu ar Lywodraeth y DU am wybodaeth cyn ei rhaglen ddeddfwriaethol nesaf a hynny cyn gynted â phosibl. Y bwriad yw sicrhau sylfaen synhwyrol ar gyfer gweithio rhynglywodraethol cadarn wrth inni symud tuag at y sesiwn Seneddol nesaf.

Rwyf hefyd yn ymwybodol iawn o rôl Tŷ’r Arglwyddi yn y maes hwn. Ymunais â sesiwn frifffio gyda’r Arglwyddi ym mis Ionawr i leisio ein safbwyntiau, ac rwy’n awyddus i barhau â’r cydweithio hwnnw. Rwy’n credu y dylai Llywodraeth y DU fynegi ei rhesymau dros faterion cydsyniad deddfwriaethol yn gliriach, ac ar gam cynharach yn y broses, er mwyn hysbysu’r Arglwyddi yn well a hynny gyda digon o amser.

- 7) Ym mis Ionawr eleni gwnaethoch chi ddweud wrthym nad oeddech yn gwybod am unrhyw amgylchiad ble y gofynnodd Llywodraeth Cymru i Lywodraeth y DU ddeddfu ar ei rhan. Ers hynny rydym wedi cael gwybod bod Llywodraeth Cymru wedi gofyn am gael ei chynnwys ym Mil Ardrethu Annomestig Llywodraeth y DU. A allwch chi egluro’n fanwl:**

- a. **y broses sydd ynghlwm â defnyddio Bil y DU mewn amgylchiadau lle mae cytundeb eang i wneud hynny: pryd fydd trafodaethau’n dechrau, pwy sy’n eu cychwyn, beth yw’r amserlenni, y broses ar gyfer cytuno ar welliannau ac ati.**
- b. **y prosesau cymeradwyo’n derfynol yng Nghabinet Llywodraeth Cymru ar gyfer defnyddio Biliau y DU drwy gydol eu hynt drwy Senedd y DU.**

Tynnodd y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol sylw at ein hymwneud â'r Bil Ardrethu Annomestig drwy ddatganiad ysgrifenedig ym mis Mawrth eleni, ymhellach i'r ymrwymiad a gynigiais yn fy llythyr i'r Pwyllgor hwn ar 30 Mehefin 2022.

Mae ymgysylltiad Llywodraeth y DU a phrosesau ac amserlenni Seneddol ar gyfer Biliau unigol y DU yn amrywio'n sylweddol. O ran y Bil Ardrethu Annomestig, roedd ymgysylltu swyddogol gan Lywodraeth y DU yn amserol ac yn effeithiol ar y cyfan, ac roedd yn cynnwys trafodaethau cyn cyflwyno'r Bil. Yn dilyn hynny, archwiliwyd gyda Gweinidogion y posibilrwydd o wneud darpariaeth ar gyfer Cymru drwy'r Bil.

Mae'r sefyllfa honno'n wahanol i'r broses gyda Deddf Banc Seilwaith y DU 2023, er enghraifft, na wnaethom argymhell bod y Senedd yn rhoi cydsyniad iddi yn wreiddiol pan y'i cyflwynwyd. Yn yr achos hwnnw, cafwyd ymgysylltiad a thrafodaethau sylweddol dilynol gyda'r bwriad o sicrhau darpariaeth addas i Gymru, a arweiniodd yn y pen draw at welliannau a'n galluogodd i argymhell bod y Senedd yn rhoi cydsyniad. Roedd honno'n broses hir, gyda'r gwelliannau perthnasol yn arwain at ein hargymhelliad i'r Senedd roi cydsyniad chwe mis ar ôl cyflwyno'r Bil.

Gellir cyferbynnu'r enghreifftiau hyn yn glir ag enghreifftiau eraill fel Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) 2023; pan fethodd y prosesau a'r trafodaethau â dal i fyny â hynt y Bil.

Ar lefel gyffredinol, mae Gweinidogion yn gwneud penderfyniadau ar gyfer eu meysydd mewn modd sy'n gyson â'n hegwyddorion ar gyfer Biliau'r DU, a chaiff y rhain eu rhannu â'r Senedd. Rwyf hefyd yn cael golwg ar y penderfyniadau hynny.

Mae sefyllfaoedd, fel y gwelwyd yn ddiweddar gyda'r Bil Gwarchodaeth rhag Aflonyddu ar sail Rhyw, pan fo angen ystyriaeth ehangach gan y Cabinet oherwydd materion penodol. Nid y Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ar gyfer cychwyn y Bil Gwarchodaeth rhag Aflonyddu ar sail Rhyw, y cytunwyd arno yn y pen draw, oedd ein safbwynt cychwynnol. Byddai ein hegwyddorion wedi gorchymyn bod pwerau cychwyn yn cael eu rhoi i Weinidogion Cymru. Fodd bynnag, ar ôl pwysu a mesur, gyda chonchesiynau gan Lywodraeth y DU a'r ystyriaeth ehangach o'n hegwyddorion ar gyfer darpariaeth fanteisiol i bobl Cymru, gwnaed penderfyniad ehangach mai argymhell cydsyniad oedd yr opsiwn gorau.

- 8) Wrth inni ystyried y memoranda cydsyniad deddfwriaethol ar y Bil Ardrethu Annomestig, gwnaethom nodi bod y Bil yn cael ei ddefnyddio i newid gweithdrefn graffu ar gyfer pŵer dirprwyedig a gymeradwywyd gan y Senedd ei hun ddwy flynedd yn unig yn ôl yn ystod hynt y Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) (Deddf 2021 erbyn hyn). A oes modd i chi roi eich barn ar ddefnyddio Biliau'r DU i wneud newidiadau i weithdrefnau craffu y cytunwyd arnynt yn neddfwriaeth y Senedd, a pha mor briodol yw'r dull hwn yn eich barn chi?**

Rwy'n ymwybodol bod y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol wedi darparu ymateb manwl i'r Pwyllgor ar 30 Mehefin.

Yn gyfansoddiadol, mae priodoldeb darpariaeth o'r fath yn cael ei gwneud mewn Bil y DU yn gysylltiedig yn llwyr â'r broses cydsyniad deddfwriaethol. Dyna pam y tynnir y mater hwn at sylw'r Aelodau drwy ein Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol.

Os yw'r Senedd yn fodlon i ddarpariaeth o'r fath gael ei gwneud mewn Bil y DU, yna mae'n briodol. Os nad yw'r Senedd yn fodlon, yna dylai Llywodraeth y DU ddiwygio'r ddarpariaeth yn briodol.

Mae'r Bil Ardrethu Annomestig yn enghraifft o'r effeithiau cadarnhaol y gall Biliau'r DU eu cael pan fydd y broses gydsynio yn gweithio'n briodol. Cawsom ymgysylltiad da a'n galluogodd i osod ein Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol o fewn pythefnos i gyflwyno'r Bil. Yn ei dro, galluogodd hynny i'r Senedd gael mwy o gyfle i graffu nag y gellir ei roi mewn achosion lle nad yw ymgysylltiad o'r fath wedi digwydd.

9) Mae'n ymddangos bod Llywodraeth Cymru yn dibynnu ar y weithdrefn 'cywiro cyn gwneud' yn fwyfwy aml wrth gywiro gwallau mewn is-ddeddfwriaeth. Pwy o fewn Llywodraeth Cymru, yn swyddogion neu yn Weinidogion, sy'n penderfynu a yw gwall mewn offeryn cadarnhaol drafft yn ddigon mân i'w gywiro cyn i'r offeryn gael ei lofnodi?

Roedd fy ngohebiaeth gyda'r Pwyllgor yn gynharach eleni ynghylch y mater hwn yn egluro natur y mân wallau, sy'n aml yn faterion atalnodi bach neu'n faterion teipograffyddol eraill, y mae'r broses gywiro sefydledig yn ymdrin â nhw. Fel yr eglurais, mae'r broses hon yn berthnasol i Offerynnau Statudol (OSau) Cymru, fel y mae i Offerynnau Statudol y DU a'r Alban a Rheolau Statudol Gogledd Iwerddon.

Mae penderfyniadau ar y materion hyn yn cael eu gwneud gan ystod o swyddogion (yn Llywodraeth Cymru yn ogystal â'r Cofrestrydd OSau os yw amser yn caniatáu) ac weithiau gan Weinidogion hefyd. Fodd bynnag, credaf fod y trafodaethau diweddar yn y Senedd yn nodi nad yw'n fater o'r Cofrestrydd OSau, cyfreithiwr neu aelod o'r Swyddfa Codau Deddfwriaethol yn Llywodraeth Cymru, neu Weinidog yn penderfynu a oes angen symud cromfach mewn Offeryn Statudol, ond yn hytrach y Senedd yn gwybod bod y cywiriad wedi digwydd.

Felly, rwyf wedi gofyn i swyddogion sefydlu dull ar gyfer sicrhau bod cofnod o gywiriad y bwriedir ei wneud neu gywiriad terfynol o wallau ar gyfer offerynnau cadarnhaol drafft yng ngoleuni adroddiadau'r Pwyllgor ar gael. Oherwydd, fel y nododd y Cadeirydd dros dro mewn dadl ddiweddar, mae'n bwysig bod y Senedd yn deall beth y gofynnir iddi ei gymeradwyo.

Byddaf yn ysgrifennu at y Pwyllgor ynghylch y mater hwn unwaith y bydd swyddogion wedi nodi dull addas i gefnogi hyn.

10) Pa feini prawf y mae Llywodraeth Cymru yn eu defnyddio, y tu hwnt i'r rhai a nodir mewn Ymarfer Offeryn Statudol, wrth ystyried a yw camgymeriad mewn is-ddeddfwriaeth ddwyieithog yn fân ac nad yw'n berthnasol?

Rydym yn cael ein llywio gan y canllawiau a amlinellais yn flaenorol i'r Pwyllgor yn fy ngohebiaeth gynharach ynghylch y mater hwn.

11) A yw Gweinidogion Cymru yn ystyried materion sy'n ymwneud â hygyrchedd cyfraith Cymru cyn cydsynio i Lywodraeth y DU wneud is-ddeddfwriaeth mewn

meysydd datganoledig? Os felly, pa feini prawf sy'n cael eu defnyddio i wneud asesiad?

Y safbwynt cychwynnol yw y dylid gwneud deddfwriaeth mewn meysydd datganoledig yng Nghymru, gyda hygyrchedd y gyfraith yn un o'r egwyddorion sy'n sail i hynny.

Bydd unrhyw benderfyniad i gytuno i ddarpariaeth gael ei gwneud mewn Bil y DU yn cynnwys dadansoddiad o amryw ffactorau, gan gynnwys hygyrchedd.

Byddai'r ffactorau hynny hefyd yn cynnwys manteision posibl cyflwyno darpariaeth mewn Bil y DU mewn sefyllfaoedd pan fo diffyg gwahaniaethau polisi.

Gall y rhain gynnwys adnoddau, eglurder a chydlyniant, pan fo, er enghraifft, materion datganoledig a materion a gedwir yn ôl rhyng-gysylltiedig cymhleth; neu ddarpariaethau technegol gyda goblygiadau trawsffiniol.

12) A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer Bil Diddymiadau Statud?

Fel y nododd y Prif Weinidog yn ei ddatganiad deddfwriaethol diweddar, rhoddir yr wybodaeth ddiweddaraf am y Biliau cydgrynhoi yn fy adroddiad blynyddol ar gynnydd y rhaglen hygyrchedd. Bydd yr adroddiad hwnnw'n cael ei osod yn yr hydref, felly byddaf yn rhoi diweddariad llawnach ar y cynigion bryd hynny. Y bwriad ar hyn o bryd yw y bydd y Bil cyntaf o'r math hwn yn cael ei alw'n 'Bil Deddfwriaeth (Diddymiadau) (Cymru)'.

13) Nododd y Prif Weinidog yn ei ddatganiad ar y Rhaglen Ddeddfwriaethol y byddai Llywodraeth Cymru yn cyflwyno Bil cydgrynhoi ar gynllunio. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf inni ynghylch pryd y bydd y Bil hwnnw'n cael ei gyflwyno i'r Senedd?

Bydd diweddariad ar y Bil hwn hefyd yn cael ei roi yn fy adroddiad blynyddol sydd i ddod.

Mick Antoniw AS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad

24 Gorffennaf 2023

Annwyl Mick,

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 10 Gorffennaf 2023

Diolch eto am ddod i'n cyfarfod ar 10 Gorffennaf 2023. Rydym yn ddiolchgar am yr amser rydych yn ei roi yn rheolaidd i'r Pwyllgor.

Fel y nodwyd ar ddiwedd y cyfarfod, mae nifer o gwestiynau yr oeddem yn awyddus i'w gofyn i chi ond nid oedd digon o amser ar eu cyfer. Hefyd, hoffem holi cwestiynau dilynol ar nifer o faterion a drafodwyd yn ystod y cyfarfod. Felly, byddem yn croesawu cael ymateb i'r cwestiynau yn yr Atodiad erbyn 1 Medi 2023.

Fe wnaethoch chi a'ch swyddogion hefyd ymrwymo i roi gwybodaeth i ni am garcharorion (Cofnod y Trafodion, paragraffau 141 a 142) a chopi o lythyr am Filiau'r DU sy'n peri pryder y gofynnir/gofynnwyd am gydsyniad amdanynt (Cofnod y Trafodion, paragraffau 187 a 190-191). Edrychwn ymlaen at gael y wybodaeth hon maes o law.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies

Cadeirydd

ATODIAD

Cwestiwn 1: Sut y bydd y Senedd yn gallu craffu ar y gwaith y mae'r Fonesig Vera Baird yn ei wneud fel cynghorydd arbenigol annibynnol ar ddatganoli cyfiawnder?

Cwestiwn 2: Roedd eich sylwadau yn ystod y cyfarfod yn awgrymu na ellir defnyddio'r broses datrys anghydfodau rhynglywodraethol mewn perthynas â Biliau unigol y DU sy'n gwneud darpariaeth mewn meysydd datganoledig oherwydd yr amserlenni sy'n gysylltiedig â Biliau o'r fath yn pasio drwy Senedd y DU. A yw hynny'n gywir? Os felly, sut y gellid datrys anghydfodau sy'n ymwneud â Biliau'r DU? Os na fydd anghydfodau'n cael eu datrys, pa effaith mae hyn yn ei chael ar y gyfraith a wneir i ddinasyddion Cymru mewn meysydd datganoledig?

Cwestiwn 3: Pa mor bryderus ydych chi fod y defnydd cynyddol o Filiau'r DU i wneud darpariaeth (sylweddol ar adegau) mewn meysydd datganoledig yn gwthio i'r cyrion y cyfleoedd i'r cyhoedd a rhanddeiliaid yng Nghymru ymgysylltu â'r broses o wneud y gyfraith honno o ystyried y gweithdrefnau gwahanol sy'n bodoli rhwng y Senedd a Senedd y DU?

Cwestiwn 4: Sut ydych chi'n monitro pa gynigion deddfwriaethol mewn rhannau eraill o'r DU a allai gael effaith ar gyfraith Cymru o ganlyniad i Ddeddf Marchnad Fewnol y DU 2020? A ydych yn ymwybodol o unrhyw gynigion a allai gael effaith yn y dyfodol agos?

Cwestiwn 5: Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o sut y gallai cynlluniau a gyhoeddwyd yn ddiweddar i gyflwyno cyfyngiadau ar werthu cynhyrchion sy'n cynnwys llawer o fraster, siwgr a halen gael eu heffeithio gan egwyddorion mynediad i'r farchnad Deddf Marchnad Fewnol y DU?

Cwestiwn 6: Yn eich datganiad ar 1 Gorffennaf mewn perthynas â Biliau y DU yn cael eu pasio heb gydsyniad y Senedd, gwnaethoch chi ddweud: "Dydy'r setliad datganoli erioed wedi bod dan gymaint o straen â hyn yn ystod yr holl amser ers ei sefydlu, 24 mlynedd yn ôl". A allwch chi nodi pam eich bod yn credu bod hyn yn wir a pha gamau y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd mewn ymateb?

Cwestiwn 7: Ym [mis Ionawr eleni](#) gwnaethoch chi ddweud wrthym nad oeddech yn gwybod am unrhyw amgylchiad ble y gofynnodd Llywodraeth Cymru i Lywodraeth y DU ddeddfu ar ei rhan. Ers hynny rydym wedi cael gwybod bod Llywodraeth Cymru wedi gofyn am gael ei chynnwys ym Mil Ardrethu Annomestig Llywodraeth y DU. A allwch chi egluro'n fanwl:

- y broses sydd ynghlwm â defnyddio Bil y DU mewn amgylchiadau lle mae cytundeb eang i wneud hynny: pryd fydd y trafodaethau'n dechrau, pwy sy'n eu cychwyn, beth yw'r amserlenni, y broses ar gyfer cytuno ar welliannau ac ati.
- y prosesau cymeradwyo'n derfynol yng Nghabinet Llywodraeth Cymru ar gyfer defnyddio Biliau y DU drwy gydol eu hynt drwy Senedd y DU.

Cwestiwn 8: Wrth inni ystyried y memoranda cydsyniad deddfwriaethol ar y Bil Ardrethu Annomestig, gwnaethom nodi bod y Bil yn cael ei ddefnyddio i newid gweithdrefn graffu ar gyfer pŵer dirprwyedig a gymeradwywyd gan y Senedd ei hun ddwy flynedd yn unig yn ôl yn ystod hynt y Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) (Deddf 2021 erbyn hyn). A oes modd i chi roi eich barn ar ddefnyddio Biliau'r DU i wneud newidiadau i weithdrefnau craffu y cytunwyd arnynt yn neddfwriaeth y Senedd, a pha mor briodol yw'r dull hwn yn eich barn chi?

Cwestiwn 9: Mae'n ymddangos bod Llywodraeth Cymru yn dibynnu ar y weithdrefn 'cywiro cyn gwneud' yn fwyfwy aml wrth gywiro gwallau mewn is-ddeddfwriaeth. Pwy o fewn Llywodraeth Cymru, yn swyddogion neu yn Weinidogion, sy'n penderfynu a yw gwall mewn offeryn cadarnhaol drafft yn ddigon mân i'w gywiro cyn i'r offeryn gael ei lofnodi?

Cwestiwn 10: Pa feini prawf y mae Llywodraeth Cymru yn eu defnyddio, y tu hwnt i'r rhai a nodir mewn Ymarfer Offeryn Statudol, wrth ystyried a yw camgymeriad mewn is-ddeddfwriaeth ddwyieithog yn fân ac nad yw'n berthnasol?

Cwestiwn 11: A yw Gweinidogion Cymru yn ystyried materion sy'n ymwneud â hygyrchedd cyfraith Cymru cyn cydsynio i Lywodraeth y DU wneud is-ddeddfwriaeth mewn meysydd datganoledig? Os felly, pa feini prawf sy'n cael eu defnyddio i wneud asesiad?

Cwestiwn 12: A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer Bil Diddymiadau Statud?

Cwestiwn 13: Nododd y Prif Weinidog yn ei ddatganiad ar y Rhaglen Ddeddfwriaethol y byddai Llywodraeth Cymru yn cyflwyno Bil cydgrynhoi ar gynllunio. A allwch roi'r wybodaeth ddiweddaraf inni ynghylch pryd y bydd y Bil hwnnw'n cael ei gyflwyno i'r Senedd?

Ein cyf/Our ref: MA/FM/2168/23

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau
Rhyngwladol

5 Medi 2023

Annwyl Huw a Delyth

Hoffwn ddiolch i'r ddau ohonoch, yn ogystal ag aelodau'r Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol (CCWLSIRC) a'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad (LJCC) am ystyried y ddau Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol a osodwyd mewn perthynas â'r Bil Diogelu Data a Gwybodaeth Ddigidol (Rhif 2) ('y Bil').

Rwy'n gwerthfawrogi'r ffaith bod y Pwyllgorau wedi rhoi ystyriaeth fanwl i'r materion sy'n codi mewn perthynas â darn eang a chymhleth iawn o ddeddfwriaeth gan Lywodraeth y DU. Rwyf wedi ystyried y casgliadau yn y ddau adroddiad ac wedi ymateb i'r argymhellion isod (noder fy mod wedi defnyddio cyfeiriadau at gymalau yn y Bil fel y'i diwygiwyd yng nghyfarfod y Pwyllgor Biliau Cyhoeddus, dyddiedig 9 Mehefin).

Cydsyniad deddfwriaethol

Rwy'n falch bod y ddau Bwyllgor o'r farn bod y darpariaethau a ganlyn yn dod o fewn diben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, o dan Reol Sefydlog 29, a bod angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer:

- cymalau 65-81 Data Cwsmeriaid a Busnesau (cymalau 61 i 77 fel y'u cyflwynwyd);
- cymal 98 Datgelu gwybodaeth i wella'r ffordd y darperir gwasanaethau cyhoeddus i ymgymeriadau (cymal 92 fel y'i cyflwynwyd);
- cymal 99 Gweithredu cytundebau rhannu gwybodaeth gorfodi'r gyfraith (cymal 93 fel y'i cyflwynwyd);
- Gwelliant 46 Newid i Gymal 65 Data Cwsmeriaid a Data Busnesau (cymal 61 fel y'i cyflwynwyd);
- gwelliannau 8-16, ynghyd â Gwelliant NC5, mewn perthynas â chymal 99 (cymal 93 fel y'i cyflwynwyd), rheoliadau cymal 115 (cymal 108 fel y'i cyflwynwyd), ac ystyr "awdurdod cenedlaethol priodol".

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 372
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Nodaf fod y ddau Bwyllgor yn credu nad oes angen cysyniad ar gyfer cymalau 56 a 60 (cymalau 54 a 56 fel y'u cyflwynwyd) ac ar gyfer Gwelliant NC3 (cymal 58 bellach) ar y sail nad yw'r darpariaethau o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Fodd bynnag, rwy'n dal i fod o'r farn bod y darpariaethau hynny o fewn cymhwysedd deddfwriaethol. Pwrpas y pŵer a roddir i awdurdodau cyhoeddus o dan gymalau 56 a 60 yw hwyluso'r gwaith o ddarparu Gwasanaethau Gwirio Digidol (DVS) er mwyn gwella'r gwasanaeth a gynigir i'r defnyddiwr. Er bod telathrebu yn fater a gadwyd yn ôl, nid wyf o'r farn mai'r deunydd sy'n cael ei drosglwyddo sydd o dan sylw ond, yn hytrach, **sut** y mae'r deunyddiau cyfathrebu hynny'n cael eu trosglwyddo. O'r herwydd, rwyf o'r farn bod cymalau 56 a 60 yn ymwneud â gwasanaethau cyhoeddus, economi a busnes, sy'n faterion datganoledig, a'u bod, felly, yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd.

Cysylltiadau rhwng yr UE a'r DU a Digonolrwydd Data

O ran bod y Deyrnas Unedig yn cadw at y gofynion sydd gan yr UE mewn perthynas â digonolrwydd data, rydym ni, fel chithau, yn pryderu y gallai darpariaethau yn y Bil beryglu hynny. Nodaf hefyd fod y ddau Bwyllgor wedi tynnu sylw at y ffaith bod yr angen i gydymffurfio â'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu (TCA), sy'n gosod dyletswyddau mewn perthynas â materion a gwmpesir gan y Bil, yn fater arall sy'n peri pryder.

Yn unol â barn y ddau Bwyllgor, nid ydym ni ychwaith yn credu mai mater sy'n berthnasol i fasnach yn unig yw'r risg sy'n gysylltiedig â digonolrwydd data. Mae bodloni gofynion digonolrwydd yr UE yn golygu ei fod yn cydnabod bod y DU yn diogelu data personol i'r un graddau yn union â'r UE, gan olygu bod data personol yn gallu llifo'n ddilyffethair rhwng yr UE a'r DU, gan gefnogi gwasanaethau cyhoeddus yn ogystal â busnesau preifat.

Rydym, wrth gwrs, wedi ystyried effaith y Bil ar y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, a'n barn ni yw bod darpariaethau'r Bil ar drosglwyddo data personol i drydydd gwledydd yn cydymffurfio â'r darpariaethau yn y Cytundeb hwnnw, sy'n rhai byr iawn ac yn rhai ar lefel uchel.

Defnyddio pŵerau

Nodaf y byddai'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad wedi'i chael yn ddefnyddiol pe bai'r cyfeiriad sydd i'w weld yng nghymal 98 o'r Bil (cymal 92 fel y'i cyflwynwyd) at ddefnyddio pŵer Harri'r VIII (a oedd yn bod cynt) wedi'i gynnwys yn y memorandwm gwreiddiol.

Rwyf hefyd yn nodi barn y Pwyllgor hwnnw ar ddefnyddio pŵerau cydredol plws ac ar weithredu cytundebau gofal iechyd rhyngwladol a sut y gellid ailgymhwyso hynny i cytundebau rhyngwladol pan fo gweithredu'r cytundebau hynny o fewn cymhwysedd datganoledig.

Argymhellion

Yn ogystal â nodi casgliadau'r Pwyllgorau, mae'r adroddiadau hefyd yn nodi cyfres o argymhellion ac mae fy ymateb i bob un o'r rheini i'w gweld yn y tabl isod:

Argymhelliad CCWLSIRC

Yng ngoleuni'r risgiau posibl a amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru i benderfyniad yr UE ar ddigonolrwydd data y DU, rydym yn galw ar Lywodraeth Cymru i roi diweddariadau rheolaidd i'r Pwyllgor am effaith y Bil ar gysylltiadau rhwng y DU a'r UE, gan gynnwys trafodaethau rhynglywodraethol ar y Bil wrth iddo fynd drwy Senedd y DU ac yn barhaus pe bai'n cael ei ddeddfu.

Ymateb: Byddaf yn parhau i fynd ati'n rheolaidd i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am effaith bosibl y Bil ar gysylltiadau rhwng yr UE a'r DU drwy'r

broses Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol, yn enwedig mewn perthynas â phryderon am benderfyniad yr UE ar ddigonolrwydd data, hyd nes y byddaf yn fodlon na fydd y Bil yn effeithio ar ofynion digonolrwydd data yr UE.

Argymhelliad 1 LJCC. Dylai'r Prif Weinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor hwn ac i'r Senedd erbyn 6 Medi 2023 neu wrth osod y memorandwm cydsyniad deddfwriaethol atodol nesaf, pa un bynnag sydd gyntaf, am ystyriaeth Llywodraeth Cymru o oblygiadau datganoledig Cod Ymarfer ledled y DU ynghylch datgelu gwybodaeth a'r pwerau a roddir i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â chymal 56 o'r Bil (fel y'i cyflwynwyd; bellach cymal 60 yn y Bil fel y'i diwygiwyd yng nghyfarfod y Pwyllgor Biliau Cyhoeddus).

Ymateb: Mae fy swyddogion yn parhau i ystyried effeithiau'r cymal hwn ar Gymru ac ar gyrrff cyhoeddus Cymru ac i ystyried a yw'n addas ar eu cyfer, ac maent yn parhau i drafod gyda'u cymheiriaid yn Llywodraeth y DU. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am ganlyniad y trafodaethau hynny drwy'r broses Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol.

Argymhelliad 2 LJCC. Dylai'r Prif Weinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor hwn ac i'r Senedd erbyn 6 Medi 2023 neu wrth osod y memorandwm cydsyniad deddfwriaethol atodol nesaf, pa un bynnag sydd gyntaf, am ystyriaeth Llywodraeth Cymru o oblygiadau datganoledig y pwerau gwneud rheoliadau mewn perthynas â chymalau 61 i 77 o'r Bil (fel y'i cyflwynwyd; bellach cymalau 65 i 81 yn y Bil fel y'i diwygiwyd yng nghyfarfod y Pwyllgor Biliau Cyhoeddus).

Ymateb: Mae fy swyddogion yn parhau i ystyried a fyddai pwerau rheoleiddio yn addas ai peidio ac maent yn parhau i drafod gyda'u cymheiriaid yn Llywodraeth y DU. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am ganlyniad y trafodaethau hynny drwy'r broses Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol.

Argymhelliad 3 LJCC. Pan na fo Gweinidogion Cymru yn gwneud rheoliadau i weithredu cytundebau rhyngwladol, a bod pwerau i wneud hynny'n cael eu harfer gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn lle hynny, mae'n rhaid i Weinidogion Cymru ddarparu manylion llawn ac esboniad i'r Senedd cyn i reoliadau o'r fath gael eu gwneud gan yr Ysgrifennydd Gwladol.

Ymateb: Os bydd hyn yn digwydd, bydd y Senedd yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf drwy'r broses arferol.

Argymhelliad 4 LJCC. Dylai'r Prif Weinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor hwn ac i'r Senedd erbyn 6 Medi 2023 neu wrth osod y memorandwm cydsyniad deddfwriaethol atodol nesaf, pa un bynnag sydd gyntaf, am ystyriaeth Llywodraeth Cymru o gymal 36 o'r Bil (fel y'i cyflwynwyd; bellach cymal 38 yn y Bil fel y'i diwygiwyd yng nghyfarfod y Pwyllgor Biliau Cyhoeddus).

Ymateb: Mae fy swyddogion yn ystyried y cefndir i gymal 36, a'r rhesymeg y tu ôl iddo, gyda Llywodraeth y DU er mwyn llywio'n safbwynt, ac mae'r mater hwn yn un sy'n parhau i gael ei drafod. Byddaf yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am ganlyniad y trafodaethau hynny drwy'r broses Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol.

Argymhelliad 5 LJCC. Rydym yn cefnogi cais Llywodraeth Cymru i Lywodraeth y DU y dylai rannu copi ar frys o'i hasesiad risg ar y Bil a cholli'r penderfyniad digonolrwydd.

Ymateb: Byddwn yn parhau i godi effaith bosibl y Bil ar ofynion digonolrwydd data yr UE (fel y nodir yn fy ymateb i argymhelliad 6).

Argymhelliad 6 LJCC. O ystyried y pryderon ynghylch risg bosibl colli'r penderfyniad digonolrwydd, dylai'r Prif Weinidog uwchgyfeirio'r mater hwn i drafodaethau Gweinidogol, yn hytrach na thrafodaeth swyddogol.

Ymateb: Mae Gweinidogion Cymru eisoes wedi codi'n pryderon gyda Gweinidogion y DU ynglŷn ag effaith y Bil ar gadw data'r UE. Byddwn yn parhau i godi'r mater ar lefel swyddogion a lefel y Gweinidogion.

Argymhelliad 7 LJCC. Dylai'r Prif Weinidog roi i'r Pwyllgor hwn erbyn 6 Medi 2023 neu wrth osod y memorandwm cydsyniad deddfwriaethol atodol nesaf, pa un bynnag sydd gyntaf, farn Llywodraeth Cymru am y Bil gan ei fod yn ymwneud â chydymffurfedd o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

Ymateb: Mae'r darpariaethau yn y Cytundeb Masnach a Chydweithredu sy'n ymwneud â masnach ddigidol yn fyr iawn ac yn rhai ar lefel uchel. Mae Erthygl 202 yn ymdrin â diogelu data personol a phreifatrwydd yng nghyd-destun masnach ddigidol. Ein barn ni yw bod darpariaethau'r Bil ar drosglwyddo data personol i drydydd gwledydd yn cydymffurfio â'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

Mae Rhan 3 o'r Cytundeb hwnnw yn sail i'r cydweithredu rhwng y DU a'r UE ar orfodi'r gyfraith ac ar gydweithrediad barnwrol mewn perthynas â materion troseddol. Mae'n caniatáu i'r DU barhau i gael gweld cronfeydd data'r UE, sy'n cynnwys olion bysedd, DNA a chofnodion troseddol. Mae'r cydweithredu hwn rhwng y DU a'r UE ar faterion sy'n gysylltiedig â gorfodi'r gyfraith yn hanfodol er mwyn cadw pobl yn ddiogel yng Nghymru.

Croesewir y ffaith bod cynnal safonau uchel o ran diogelu data personol yn sail i'r cydweithredu rhwng y DU a'r UE ar hyn o bryd ac yn y dyfodol, oherwydd y dylai hynny ysgogi Llywodraeth y DU i gynnal y safonau diogelu data y dylai dinasyddion yng Nghymru fedru disgwyl eu gweld. Dylai safonau uchel o ran diogelu data personol leihau'r risg bosibl na fydd yr UE yn fodlon â safonau diogelu data personol y DU a dylai hynny hefyd leihau'r risg y gallai'r UE ddod â'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu i ben am y rhesymau hynny.

Rwy'n cytuno â barn y Pwyllgor bod yn rhaid wrth safonau uchel o ran diogelu data oherwydd bod hynny'n sail i gydweithredu er mwyn gorfodi'r gyfraith yn rhyngwladol. Mae gan bobl yng Nghymru yr hawl i fod yn hyderus ac i deimlo'n ddiogel ynghylch sut y mae eu data personol yn cael eu defnyddio, gan gynnwys eu defnyddio at ddibenion gorfodi'r gyfraith. Byddwn yn parhau i bwysleisio hynny yn ein hymwneud â Llywodraeth y DU am y Bil.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Weinidog yr Economi, y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol, a'r Cwnsler Cyffredinol. Bydd copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon hefyd at bob Aelod, a Phwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

MARK DRAKEFORD

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

Y BIL YNNI

- 1) Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog 29.2. Mae Rheol Sefydlog 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol (LCM), ac y ceir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at unrhyw ddiben sydd o fewn, neu sy'n addasu cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru.
- 2) Cafodd y Bil Ynni ("y Bil") ei gyflwyno yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 6 Gorffennaf 2022. Mae'r Bil ar gael yma: [Energy Bill \[HL\] - Parliamentary Bills - UK Parliament](#). Cafodd taith y Bil ei hatal am gyfnod cyn ailddechrau ar ddiwedd 2022. Mae'r Bil yn gymhleth ac mae ei gwmpas yn eang, ac mae'n cyflwyno nifer o gyfundrefnau rheoleiddio sylweddol i ddeddfwriaeth – yn benodol ym meysydd cludo a storio carbon deuocsid a hydrogen. Mae hyn wedi arwain at yr angen am ddadansoddiadau trwyadl o safbwynt polisi a'r cyfansoddiad.

Amcan(ion) polisi

- 3) Mae Llywodraeth y DU yn amlinellu diben a phrif swyddogaethau'r Bil yn y Nodiadau Esboniadol cysylltiedig¹. Yr amcanion polisi mae Llywodraeth y DU wedi'u datgan yw helpu i gynyddu cadernid a dibynadwyedd systemau ynni ledled y DU, cefnogi'r gwaith o gyflawni ymrwymadau'r DU mewn perthynas â newid hinsawdd a diwygio system ynni'r DU, wrth leihau costau i ddefnyddwyr cymaint ag y bo modd a'u hamddiffyn rhag prisiau annheg.

Crynodeb o'r Bil

- 4) Noddir y Bil gan yr Adran Diogelwch Ynni a Sero Net.
- 5) Mae'r Bil yn seiliedig ar dair egwyddor: Ysgogi buddsoddiadau mewn technolegau glân; diwygio system ynni'r DU a diogelu cwsmeriaid; a chynnal diogelwch, diogeledd a chadernid y system ynni ledled y DU.
- 6) O ran ysgogi buddsoddiadau mewn technolegau newydd, mae Rhannau 1, 2 a 3 o'r Bil yn cynnwys darpariaethau i sicrhau bod system ynni carbon isel yn cael ei datblygu, i leihau allyriadau o ddiwydiant, trafniadaeth ac, o bosibl, gwres, a darparu ynni carbon isel. Mae'r mesurau hyn yn cynnwys:

¹ [Energy Bill \[HL\] publications - Parliamentary Bills - UK Parliament](#)

- a) Sefydlu cyfundrefn rheoleiddio economaidd a thrwyddedu ar gyfer cludo a storio CO₂ gydag Ofgem (Swyddfa Marchnadoedd Nwy a Thrydan) fel y rheoleiddiwr economaidd.
 - b) Galluogi'r Llywodraeth i gyflwyno a gweinyddu modelau busnes ar gyfer hydrogen a dal carbon, gan gynnwys cyflwyno ardoll hydrogen newydd.
 - c) Sefydlu mecanwaith sy'n seiliedig ar y farchnad ar gyfer gwres carbon isel.
 - d) Galluogi cynnal treial effeithiol a diogel ar gyfer gwres hydrogen mewn pentref mawr.
 - e) Hepgor cyfleusterau ynni ymasiad o ofynion trwyddedu safleoedd niwclear o dan Ddeddf Safleoedd Niwclear 1965.
- 7) O ran diwygio'r system a diogelu defnyddwyr, mae Rhannau 4 – 9 o'r Bil yn cynnwys darpariaethau i sicrhau bod fframweithiau marchnadoedd a threfniadau llywodraethu wedi'u cynllunio i gynyddu diogeledd ynni a sicrhau system ynni sero net, wrth leihau costau i ddefnyddwyr cymaint ag y bo modd. Mae'r mesurau hyn yn cynnwys:
- a) Sefydlu Gweithredwr a Chynllunydd Systemau Annibynnol, corff annibynnol sy'n gweithredu fel llais y gellir ymddiried ynddo yng nghanol y sector ynni.
 - b) Diwygio'r fframwaith llywodraethu presennol ar gyfer codau ynni, gan gynnwys rhoi swyddogaethau newydd i Ofgem i ddarparu arweiniad a goruchwyliaeth strategol ar godau, a chreu categori newydd o reolwyr codau mwy annibynnol i sicrhau system well ar gyfer defnyddwyr a rhagor o gystadleuaeth.
 - c) Sicrhau tendrau cystadleuol o fewn rhwydweithiau trydan ar y tir.
 - d) Galluogi'r Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd i gynnal ymchwiliadau mwy effeithio i'r effeithiau pan fydd cwmnïau'n uno.
 - e) Cyflwyno diffiniad o ryng-gysylltwyr aml-ddiben i fod yn sail i ddatblygu cyfundrefn trwyddedu a rheoleiddio economaidd newydd.
 - f) Cadw'r cap ynni presennol y tu hwnt i 2023.
 - g) Egluro bod storio ynni yn is-set ar wahân o gynhyrchu yn Neddf Trydan 1989.
 - h) Tynnu trothwyon rhwymedigaeth o dan y Cynllun Rhwymedigaeth Cwmnïau Ynni.
 - i) Hyrwyddo'r broses o gyflwyno mesuryddion deallus ledled Prydain Fawr.
 - j) Rheoleiddio'r farchnad rhwydweithiau gwres.
 - k) Cyflwyno parthau rhwydweithiau gwres mewn ardaloedd lle mai nhw yw'r ateb mwyaf hyfyw ar gyfer datgarboneiddio gwres.
 - l) Gosod gofynion rheoleiddio ar gyfer dyfeisiau sy'n defnyddio ynni mewn ffordd ddeallus, gan gynnwys galluogi swyddogaeth ddeallus orfodol ar gyfer dyfeisiau gwresogi trydan a manau gwefru cerbydau trydan, a sefydlu fframwaith rheoleiddio newydd ar gyfer y gweithredwyr sy'n rheoli'r dyfeisiau hyn.
 - m) Sicrhau bod y gyfundrefn ar gyfer perfformiad eiddo o ran ynni yn addas i'r diben ac yn adlewyrchu uchelgeisiau'r DU mewn perthynas â newid hinsawdd, gan gynnwys cefnogi'r gwaith i gyrraedd targed y DU ar gyfer allyriadau nwyon tŷ gwydr sero-net erbyn 2050.

- 8) O ran diogelwch, diogeledd a chadernid system ynni'r DU, mae Rhannau 10, 11 a 12 o'r Bil yn cynnwys darpariaethau mewn perthynas â chyflenwad diogel a chadarn o danwyddau craidd ar gyfer y DU, i sicrhau bod y DU yn wlad niwclear gyfrifol a chymryd camau hanfodol i ddiogelu Silff Cyfandirol y DU wrth newid i fod yn sero-net. Mae'r mesurau hyn yn cynnwys:
- a) Lleihau'r risg o darfu ar y cyflenwad tanwydd a gwella cadernid cyflenwadau tanwydd yn y sector tanwyddau craidd.
 - b) Sicrhau bod y gyfundrefn rheoleiddio amgylcheddol ar gyfer olew a nwy ar y môr yn parhau i fod yn effeithiol, er mwyn cynnal y safonau amgylcheddol presennol a hwyluso'r diwydiant olew a nwy ar y môr i fod yn sero-net
 - c) Diwygio Deddf Petrolewm 1998 i newid y gyfundrefn ffioedd a'r mecanwaith adennill costau ar gyfer rheoleiddio a datgomisiynu gweithgareddau cynhyrchwyr olew a nwy ar y môr.
 - d) Rhoi pwerau i Awdurdod Pontio Môr y Gogledd (a elwir hefyd yr Awdurdod Olew a Nwy neu OGA) i sicrhau bod seilwaith olew a nwy a storio carbon y DU yn parhau i fod yn nwylo'r cwmnïau sydd yn y sefyllfa orau i'w weithredu neu ei ddatgomisiynu.
 - e) Ei gwneud yn gwbl glir bod angen trwydded ar safleoedd niwclear penodol a leolir yn llwyr neu'n rhannol yn neu o dan y môr tiriogaethol sy'n gyfagos â'r DU, a'u bod yn cael eu rheoleiddio gan y Swyddfa Rheoleiddio Niwclear.
 - f) Diwygio'r fframwaith rheoleiddio ar gyfer camau terfynol y gwaith o ddatgomisiynu niwclear, gan sicrhau bod y DU yn cydymffurfio ag argymhellion y cytunwyd arnynt yn rhyngwladol ar gyfer dod ag atebolrwydd niwclear trydydd parti i ben, a galluogi dad-drwyddedu safleoedd niwclear ynghynt nag sy'n bosibl ar hyn o bryd.
 - g) Gwella cyfundrefn atebolrwydd niwclear trydydd parti'r DU drwy alluogi'r DU i ymaelodi â'r Confensiwn ar Ddigollediad Atodol am Niwed Niwclear drwy ddiwygiadau i Ddeddf Safleoedd Niwclear 1965.
 - h) Diwygio cylch gwaith a phwerau'r Heddlu Niwclear Sifil i sicrhau eu bod yn gallu cefnogi safleoedd seilwaith hanfodol eraill a helpu awdurdodau gorfodi polisi eraill.
- 9) Ni chafodd Llywodraeth Cymru ei chynnwys yn y gwaith o ddatblygu'r Bil cyn iddo gael ei gyflwyno. Bu rhywfaint o ymwneud â'r Bil o ganlyniad i waith datblygu polisiâu – er enghraifft drwy ymgynghoriadau yn y gorfennol ar nifer o bolisiâu. Cafodd rhai cymalau eu rhannu ar ffurf drafft; fodd bynnag, nid oedd y testun cyfreithiol llawn ar gael i'w adolygu tan ychydig o oriau cyn i'r Bil gael ei gyflwyno yn Nhŷ'r Arglwyddi.
- 10) Ar hyn o bryd mae amrediad eang o ddarnau o ddeddfwriaeth yn llywodraethu system ynni'r DU, ac mae nifer o'r rhain yn cael eu diwygio gan y Bil. Mae'r rhain yn cynnwys Deddf Ynni 2008, Deddf Nwy 1986, Deddf Trydan 1989, Deddf Petrolewm 1998 a Deddf Newid yn yr Hinsawdd 2008. Mae'r newidiadau i ddeddfwriaeth yn y Nodiadau Esboniadol sydd ar gael yma: [Energy Bill \[HL\] publications - Parliamentary Bills - UK Parliament](#)

Darpariaethau yn y Bil y ceisir cydsyniad ar eu cyfer

- 11) Rwyf o'r farn bod angen cydsyniad mewn perthynas â'r darpariaethau a nodir isod, yn gymaint ag y maent yn "ddarpariaethau perthnasol" at ddibenion Rheol Sefydlog 29. Nodwch fod rhifau unrhyw gymalau'n cydfynd â'r rhifau yn y Bil fel y'i cyflwynwyd.
- 12) Mae nifer fawr o'r pwerau sy'n gysylltiedig â pholisi ynni wedi'u cadw'n ôl. Fodd bynnag, o ystyried cymhlethdod pwerau a gedwir yn ôl a phwerau datganoledig, bydd angen cydsyniad deddfwriaethol mewn nifer o feysydd. Mae Gweinidogion Cymru wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i leisio pryderon nad yw'r Bil fel y mae wedi'i ddrafftio yn parchu cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, na chyfrifoldebau datganoledig Gweinidogion Cymru, ac y dylai Llywodraeth y DU geisio cydsyniad Gweinidogion Cymru ar gyfer unrhyw is-ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar gymhwysedd datganoledig. Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell atal cydsyniad ar gyfer y cymalau perthnasol ar yr adeg hon.
- 13) Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda Llywodraeth y DU i sicrhau ffordd o ymdrin â'r darpariaethau sydd angen gwelliannau. Mae'n bosibl y bydd Llywodraeth Cymru yn cyflwyno memorandwm atodol a chynnig yn nes ymlaen yn ystod taith y Bil drwy Senedd y DU.

Darpariaethau y mae Llywodraeth Cymru yn argymhell cydsyniad ar eu cyfer

- 14) Mae'r darpariaethau y mae Llywodraeth Cymru yn argymhell bod angen **cydsyniad** y Senedd ar eu cyfer yn cael eu crynhoi isod.

a) Rhan 1: Trwyddedu Cludo a Storio Carbon Deuocsid

Mae'r Rhan hon yn sefydlu'r dyletswyddau a'r swyddogaethau i Ofgem weithredu fel y rheoleiddiwr economaidd ar gyfer cludo a storio CO₂, a fframwaith trwyddedu economaidd ar gyfer gweithgareddau cludo a storio carbon. Mae dull sy'n cynnwys y DU gyfan yn cael ei ddefnyddio i sicrhau fframwaith rheoleiddio cyson ledled y DU, lle y disgwylir i rwydweithiau cludo a storio CO₂ groesi ffiniau tiriogaethol. Mae hefyd yn amlinellu pwerau helaeth ar gyfer yr Ysgrifennydd Gwladol i wneud rheoliadau, gwneud penderfyniadau a rhoi cyfarwyddydau i Ofgem mewn perthynas â'i waith o reoleiddio gweithgareddau cludo a storio CO₂.

Mae angen LCM ar gyfer y darpariaethau y cyfeirir atynt isod am eu bod yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Pennod 1: cymalau 20 – 25

Mae'r cymalau hyn yn dweud bod gan ddeiliad trwydded, neu ddefnyddiwr rhwydwaith cludo a storio y mae penderfyniad gan y rheoleiddiwr economaidd i addasu amod trwydded yn cael effaith sylweddol arno, yr hawl i apelio yn erbyn penderfyniad i addasu trwydded i'r Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd. Mae'n amlinellu gweithdrefn a phŵer yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd.

Bwriad hyn yw sicrhau bod y drefn briodol yn cael ei dilyn a bod digon o fesurau diogelu ar gyfer buddsoddwyr y gall addasiad arfaethedig i drwydded darfu ar eu hawliau yn ystod tymor y drwydded.

Nid oes gan Lywodraeth Cymru unrhyw bryderon ynghylch yr amodau hyn. Rydym yn cytuno bod eu hangen ac rydym yn argymhell rhoi cydsyniad.

b) Rhan 2: Dal a storio carbon deuocsid ac ati, a chynhyrchu hydrogen

Mae angen LCM ar gyfer y darpariaethau a restrir isod am eu bod yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Pennod 4: cymalau 92 – 95 ac Atodlen 5

Mae'r cymalau hyn yn cyflwyno pwerau ymlaen llaw ar gyfer yr Awdurdod Olew a Nwy ynglŷn â newid rheolwyr cwmni mewn perthynas â phob Trwydded Storio Carbon, ac maent yn gwneud newid rheolwyr heb gydsyniad yr Awdurdod Olew a Nwy ymlaen llaw yn drosedd.

Mae gorgyffwrdd rhwng y cwmpas daearyddol a'r diriogaeth y mae gan y Senedd gymhwysedd yn eu cylch o dan adran 108A o Ddeddf Llywodraeth Cymru.

Mae'n bwysig nad yw trwyddedau'n destun newidiadau annymunol o ran rheolaeth, ac felly mae Llywodraeth Cymru yn argymhell rhoi cydsyniad.

Pennod 5: cymal 97

Mae Cymal 97 yn gwneud darpariaeth i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud gwariant a darparu cymorth ariannol at ddiben annog, cefnogi neu hwyluso cludo a storio CO₂, cyfleusterau dal carbon sy'n gweithredu ar y cyd â chludo a storio, cynhyrchu hydrogen carbon isel a chludo a storio hydrogen.

Bydd angen cymorth ariannol i gynyddu'r defnydd o'r dechnoleg hon. Felly mae Llywodraeth Cymru yn argymhell rhoi cydsyniad.

c) Rhan 3: Technoleg newydd

Mae angen LCM ar gyfer y ddarpariaeth a restrir isod am ei bod yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, ac nid yw'n ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Cymal 111

Mae'r cymal hwn yn newid y diffiniad o "UK removals" yn adran 29(1)(b) o Ddeddf Newid yn yr Hinsawdd 2008 fel ei fod yn golygu mewn perthynas â nwy tŷ gwydr "removals of that gas from the atmosphere due to processes, mechanisms or activities".

Roedd y diffiniad blaenorol o "UK removals" yn Neddf Newid yn yr Hinsawdd 2008 yn cyfeirio at echdyniadau nwyon tŷ gwydr o'r atmosffer yn unig o ganlyniad i ddefnydd tir, newid defnydd tir neu weithgareddau coedwigaeth yn y Deyrnas Unedig. Drwy newid y diffiniad drwy'r Bil hwn, bydd echdyniadau wedi eu peiriannu hefyd yn dod o fewn y diffiniad.

Mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei fod yn briodol ac yn argymhell rhoi cydsyniad.

d) Rhan 7: Rhwydweithiau Gwres

Cymal 168(1)(b) a (2); a pharagraffau 33(1) a (3)(a) a (d) o Atodlen 15

Cymal 168(1)(b)

Mae'r ddarpariaeth hon yn galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud darpariaeth drwy reoliadau at ddibenion rhoi pwerau mewn perthynas â datblygu neu gynnal rhwydweithiau gwres perthnasol.

Mae paragraff 101 o Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn darparu ar gyfer mater a gedwir yn ôl mewn cysylltiad â "Production, distribution and supply of heat and cooling". Fodd bynnag, mae hefyd yn darparu ar gyfer eithriad i'r mater hwnnw a gedwir yn ôl, mewn cysylltiad â "Heat and cooling networks, but not the regulation of them". Mae'r ddarpariaeth (adran 168(1)(b)) o fewn yr eithriad i'r mater hwnnw a gedwir yn ôl, gan ei bod yn ymwneud â datblygu a chynnal rhwydweithiau gwres ac oeri.

Cymal 168(2) a pharagraffau 33(1) a pharagraffau 33(1) a (3)(a) a (d) o Atodlen 15

Mae cymal 168(2) yn darparu bod Atodlen 15 yn cynnwys darpariaeth bellach ynghylch y pwerau i wneud rheoliadau o dan gymal 168.

Mae paragraffau 33(1) a (3)(a) a (d), gyda'i gilydd, yn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol nodi mewn rheoliadau o'r fath yr hawliau sy'n ymwneud â thir y gellir eu rhoi i berson drwy drwydded gosod a chynnal a chadw, a gaiff gynnwys hawl i wneud cais i'r Ysgrifennydd Gwladol gaffael gorfodol o hawddfaint neu hawl arall dros dir drwy greu hawl newydd at ddiben gosod neu gynnal gwaith a chyfarpar sy'n ymwneud â rhwydwaith gwres; a hawl i ymgymryd â gwaith o ddisgrifiad penodedig heb fod angen cael caniatâd cynllunio.

Mae paragraff 184 o Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn darparu ar gyfer mater a gedwir yn ôl mewn perthynas â chynllunio ("Planning...") ond mae'n un sydd wedi'i gyfyngu i faterion penodol, ac nid oes yr un ohonynt yn berthnasol. Mae'r ddarpariaeth, felly, o fewn cymhwysedd y Senedd o ran cynllunio'n ehangach.

Mae Llywodraeth Cymru yn fodlon bod yr hawliau a'r pwerau'n briodol ac yn gyson â seilwaith ynni arall. Felly rydym yn argymhell rhoi cydsyniad.

Darpariaethau y mae Llywodraeth Cymru yn argymhell bod y Senedd yn atal cydsyniad yn eu cylch

- 15) Mae'r darpariaethau y mae Llywodraeth Cymru yn argymhell **atal cydsyniad** yn eu cylch yn cael eu crynhoi isod.

Cymalau – Disgrifiad byr	Pam mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM)	Argymhellir rhoi/atal cydsyniad a pham
Rhan 1: Trwyddedu cludo a storio carbon deuocsid Mae'r Rhan hon yn nodi'r dyletswyddau a'r swyddogaethau ar gyfer Ofgem i weithredu fel y rheoleiddiwr ar gyfer cludo a storio CO₂, a fframwaith ar gyfer trwyddedu gweithgareddau cludo a storio CO₂. Mae dull sy'n cynnwys y DU gyfan yn cael ei ddefnyddio i sicrhau fframwaith rheoleiddio cyson ledled y DU, lle y disgwylir i rwydweithiau cludo a storio CO₂ groesi ffiniau tiriogaethol.		
Pennod 1: Trwyddedu gweithgareddau Mae Pennod 1 yn ymwneud â thrwyddedu gweithgareddau, gan gynnwys storio a chludo CO₂. Mae'n nodi mai Ofgem yw'r Rheoleiddiwr Economaidd ar gyfer cludo a storio CO₂, yn gwahardd cludo CO₂ drwy biblinell neu weithredu safle ar gyfer storio CO₂ o dan y ddaear heb drwydded, ac yn galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i reoleiddio ffyrdd eraill o gludo CO₂ yn y dyfodol.	Mae angen LCM ar gyfer cymalau 1-19, 26-35 ac Atodlen 1. Mae angen LCM ar gyfer y darpariaethau hyn am eu bod yn deddfu ym maes datganoledig storio carbon deuocsid. Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell atal cydsyniad ar gyfer cymalau 1–19, 26–35 ac Atodlen 1, am yr argymhellir gwelliannau neu esboniadau. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am y gwelliannau canlynol: Cymal 1: Gwelliant i gynnwys cyfrannu at dargedau Llywodraeth y DU a'r Llywodraethau Datganoledig ar gyfer yr hinsawdd, fel un o brif amcanion y rheoleiddio economaidd. Cymalau 2 a 3: Am fod cymal 2(3)(b) yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud rheoliadau sy'n nodi dulliau eraill o gludo nwy sydd i fod yn "ddulliau cludo trwyddedig", gofynnir i'r gofyniad yng nghymal 3 i'r Ysgrifennydd Gwladol hysbysu Gweinidogion Cymru os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaeth a fyddai o fewn cymhwysedd datganoledig, gael ei gryfhau i fod yn ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Hefyd, mae cymal 2(7) yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol hefyd addasu neu ddirymu darpariaeth yn y Ddeddf hon neu ddeddfiadau eraill, ac felly addasu cymalau mewn perthynas â modelau trwyddedau. Gallai'r pŵer ehangach

	Mae cymal 1 yn nodi prif amcanion a dyletswyddau cyffredinol yr Ysgrifennydd Gwladol a'r Rheoleiddiwr Economaidd. Mae cymalau 2 – 6 yn ymwneud â gweithgareddau y mae angen trwydded ar eu cyfer: Mae cymal 2 yn cynnwys trosedd cynnal gweithgareddau heb drwydded. Mae cymal 3 yn ymwneud â'r gofynion i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgynghori ynghylch cynigion i ychwanegu gweithgareddau y mae angen trwydded ar eu cyfer. Mae cymal 4 yn amlinellu cwmpas tiriogaethol y gwaharddiad Mae cymal 5 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau i roi esemptiad o'r gwaharddiad. Mae cymal 6 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol ddirymu rheoliadau y rhoddwyd esemptiad o'r gwaharddiad o danynt.	hwn hefyd arwain at yr Ysgrifennydd Gwladol yn creu amodau trwydded economaidd sy'n gwrthdaro â swyddogaethau gweithredol Llywodraeth Cymru mewn perthynas â thrwyddedau a'r amgylchedd. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am welliannau i esbonio ehangder y pwerau hyn. Cymal 5: Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn rhoi esemptiadau o'r gwaharddiad ar gynnal gweithgaredd yng nghymal 2(1) heb drwydded, gofynnir i'r gofyniad i hysbysu Gweinidogion Cymru gael ei newid o ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Cymal 6: Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn dirymu neu dynnu esemptiad yn ôl, gofynnir i'r gofyniad i hysbysu Gweinidogion Cymru gael ei newid i ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Cymal 7: Gofynnir bod gwelliant yn cael ei gyflwyno i'w gwneud yn ofynnol i'r Rheoleiddiwr Economaidd roi'r sylw dyladwy i dargedau newid hinsawdd Llywodraeth Cymru, ynghyd â'r cynlluniau statudol cysylltiedig. Cymal 8: Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud rheoliadau sy'n darparu ar gyfer mathau gwahanol o drwydded mewn perthynas â gweithgareddau gwahanol a amlinellir yng nghymal 2(1), gofynnir y dylai cydsyniad gan Weinidogion Cymru fod yn ofynnol os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaeth a fyddai o fewn cymhwysedd datganoledig. Cymal 9: Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol (neu'r rheoleiddiwr economaidd gyda chymeradwyaeth yr Ysgrifennydd Gwladol) yn gwneud rheoliadau mewn perthynas â'r ffordd y gwneir cais am drwyddedau a'r ffi,

	Mae cymalau 7 – 16 yn ymwneud â rhoi trwyddedau ac amodau trwyddedau: Mae cymal 7 yn caniatáu i'r Rheoleiddiwr Economaidd roi trwyddedau ar gyfer cludo a storio CO₂. Mae cymal 8 yn caniatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau i ddarparu ar gyfer mathau gwahanol o drwyddedau mewn perthynas â gweithgareddau gwahanol. Mae cymal 9 yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud rheoliadau mewn perthynas â'r weithdrefn ar gyfer gwneud cais am drwydded. Mae darpariaeth i estyn rhai o'r pwerau hyn i'r Rheoleiddiwr Economaidd, gyda chymeradwyaeth yr Ysgrifennydd Gwladol. Mae cymal 10 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau i gyflwyno cystadleuaeth i'r tendrau ar gyfer trwyddedau. Mae cymalau 11 – 15 yn cynnwys darpariaethau i'r Ysgrifennydd	gofynnir i'r gofyniad i ymgynghori â Gweinidogion Cymru gael ei newid i ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Cymal 10: Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud rheoliadau ar gyfer gwneud penderfyniadau ynghylch dyfarnu trwyddedau ar sail gystadleuol, gofynnir i'r gofyniad i ymgynghori â Gweinidogion Cymru gael ei newid i ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Cymal 11: Bydd y cyfrifiadau refeniw yn ystyried y costau datgomisiynu. Mae Gweinidogion Cymru yn gyfrifol am rhai allyriadau yn nyfroedd tiriogaethol Cymru. Felly, rhaid i'r trafodaethau ynghylch y costau datgomisiynu ystyried yn llawn farn Gweinidogion Cymru ar yr hyn a fyddai'n golygu datgomisiynu digonol. Cymalau 12 – 15: Gwelliant i newid y gofyniad i ymgynghori â Gweinidogion Cymru i ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Mae'n bwysig bod cydsyniad Gweinidogion Cymru yn cael ei roi ar gyfer pob cymal trwydded pan fydd trwyddedau o'r fath ar dir Cymru neu ddyfroedd tiriogaethol Cymru. Mae hyn yn arbennig o bwysig am y bydd y refeniw a gynhyrchir yn cael ei gysylltu â datgomisiynu sydd, wrth reswm, yn ymwneud â'r amgylchedd. Cymal 16: Dylai fod yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol gydymffurfio â therfyn amser neu amserlen wrth drosglwyddo i'r Rheoleiddiwr Economaidd ei bwerau i roi trwyddedau. Dylai'r Ysgrifennydd Gwladol hysbysu Gweinidogion Cymru am drosglwyddiadau o'r fath ym mhob achos. Atodlen 1 – mae darpariaeth i hysbysu Gweinidogion Cymru o ddyroddi trwydded yn ystod y cyfnod interim. Gofynnwn i

	Gwladol bennu amodau trwyddedau, gan gynnwys amodau cyffredinol a safonol, ac i addasu amodau. Mae cymalau 16 ac Atodlen 1 yn gwneud darpariaethau mewn perthynas â phwerau'r Ysgrifennydd Gwladol i roi trwyddedau yn ystod cyfnod interim. Mae cymal 17 yn nodi cyfrifoldebau'r Rheoleiddiwr Economaidd mewn perthynas â dirymu trwyddedau. Mae cymalau 18 a 19 yn nodi y gellir trosglwyddo trwydded ac yn nodi'r cydsyniad sydd ei angen cyn gwneud hynny. Mae cymalau 26-29 yn gwneud darpariaeth ar gyfer rhannu gwybodaeth. Mae cymal 26 yn caniatáu i'r rheoleiddiwr economaidd ofyn am wybodaeth oddi wrth bersonau perthnasol a darparu gwybodaeth iddynt, gan gynnwys	hyn gael ei newid i ofyniad am gydsyniad Gweinidogion Cymru. Cymal 17: Gwelliant i sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn cael cyfrannu at benderfyniadau trwydded pan fyddant yn effeithio ar bwerau datganoledig (gan mai hysbysu yn unig yw'r gofyniad presennol). Cymalau 18 a 19: Gwelliant i sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn cael eu hysbysu pan fydd unrhyw drosglwyddiad yn cynnwys trwydded ar dir Cymru neu ddyfroedd tiriogaethol Cymru. Cymal 32: Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud rheoliadau ar gyfer gorfodi amodau trwydded, gofynnir bod cydsyniad gan Weiniogion Cymru yn ofyniad os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaethau a fyddai o fewn cymhwysedd datganoledig. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn gofyn am yr esboniadau canlynol: Eglurhad cyffredinol – Byddai gan y Drwydded Economaidd, ac felly'r Rheoleiddiwr Economaidd a'r Ysgrifennydd Gwladol, swyddogaethau gweithredol ar dir Cymru ac yn nyfroedd tiriogaethol Cymru lle mai Gweinidogion Cymru yw'r Awdurdod Trwyddedu Dal a Storio Carbon o dan Ddeddf Ynni 2008 (h.y. Gweinidogion Cymru sy'n trwyddedu storio CO2 o dan y ddaear, ond yr Ysgrifennydd Gwladol a'r Rheoleiddiwr Economaidd sy'n trwyddedu materion

	Gweinidogion Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae cymal 27 yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn am wybodaeth yn uniongyrchol gan ddeiliad trwydded fel sy'n ofynnol at ddibenion swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol. Mae cymal 28 yn gosod rhwymedigaeth ar y rheoleiddiwr economaidd i fonitro cyflwr y farchnad, ac i rannu'r wybodaeth y mae'n ei chasglu gyda'r Ysgrifennydd Gwladol neu'r Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd (CMA) yn ôl y gofyn. Mae cymal 29 yn darparu i'r rheoleiddiwr economaidd ofyn am wybodaeth berthnasol gan ddeiliaid trwydded er mwyn caniatáu iddo fonitro'r farchnad. Mae hefyd yn sefydlu trosedd pan na fo deiliad y drwydded yn cydymffurfio â chais am wybodaeth berthnasol. Mae cymal 30 yn gosod dyletswydd ar y rheoleiddiwr economaidd i gynnal asesiad	economaidd). Gallai hyn arwain at swyddogaethau gweithredol sy'n gwrthdaro os yw Gweinidogion Cymru am ddiwygio'r cymalau presennol mewn perthynas â modelau yn Neddf Ynni 2008. Mae angen rhagor o eglurhad ynghylch y ffordd y bydd y gyfundrefn economaidd bresennol yn cyd-fynd ac yn rhyngweithio â chyfundrefn drwyddedu Deddf Ynni 2008 mai Gweinidogion Cymru yw'r awdurdod trwyddedu o dani. Cymal 4: Mae angen eglurhad ynghylch cyrhaeddiad tiriogaethol y darpariaethau yn y Bil hwn o'u cymharu â chwmpas tiriogaethol y pwerau trwyddedu yn Neddf Ynni 2008. Cymalau 5 a 6: Mae angen rhagor o eglurhad ynghylch y paramedrau y rhoddir eithriadau ynddynt. Cymal 26: Mae'r gofyniad rhannu gwybodaeth yn gyffredinol. Mae angen manylion ynghylch pryd a pham y byddai hwn yn berthnasol. Cymal 30: Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am wybodaeth am y ffordd y byddai'r asesiad effaith yn cael ei gynnal, gyda sylw penodol i faterion amgylcheddol datganoledig a rôl Gweinidogion Cymru.

	effaith pan fo'n bwriadu dilyn cynnig a allai gael effaith sylweddol. Mae cymal 31 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol neu'r rheoleiddiwr economaidd roi rhesymau dros eu penderfyniadau mewn perthynas â dirymu neu addasu trwydded, rhoi unrhyw gyfarwyddydau neu gydsyniad yn unol ag amod sydd wedi'i gynnwys mewn trwydded, penderfynu ar gwestiwn a atgyfeiriwyd yn unol ag amod sydd wedi'i gynnwys mewn trwydded a gwneud gorchymyn terfynol, gwneud neu gadarnhau gorchymyn 5 dros dro neu ddirymu gorchymyn terfynol neu orchymyn dros dro sydd wedi'i gadarnhau. Mae Cymalau 32 – 35 yn ymwneud â gorfodi: Mae cymal 32 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau i orfodi amodau	

	trwydded a gofynion eraill a roddir ar ddeiliaid drwydded. Mae cymal 33 yn gwneud rhoi datganiadau anwir mewn perthynas ag unrhyw ddarpariaeth yn y Rhan hon yn drosedd. Mae cymal 34 yn nodi atebolrwydd swyddogion neu endidau. Mae cymal 35 yn amlinellu'r trefniadau troseddol mewn perthynas â'r troseddau.	
Pennod 3: Gofynion adrodd Mae'n ei gwneud yn ofynnol i'r Rheoleiddiwr Economaidd lunio adroddiad blynyddol y mae'n rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ei osod gerbron Dau Dŷ'r Senedd ac y mae rhaid hefyd i Weinidogion Cymru ei osod gerbron y Senedd.	Mae angen LCM ar gyfer cymalau 39 – 41. Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell atal cydsyniad am ein bod wedi gofyn am welliannau. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am welliannau fel a ganlyn: Cymal 39: Gwelliant i'w gwneud yn ofynnol ymgynghori â Gweinidogion Cymru ar raglenni drafft. Cymal 40: Gwelliant i raglen waith y rheoleiddiwr roi'r sylw dyladwy i bolisiau'r Llywodraethau Datganoledig. Cymal 41: Dylai'r adroddiad blynyddol gynnwys gofyniad i adrodd ar gynnydd yng Nghymru (os nad yw wedi'i gynnwys).

	Mae Cymal 41 yn gosod swyddogaethau ar Weinidogion Cymru. Rhaid hefyd i Weinidogion Cymru osod copi o adroddiad blynyddol yr Ysgrifennydd Gwladol yn y Senedd.	
Pennod 4: Cyfundrefn Weinyddu Arbennig Mae'n darparu ar gyfer rhoi Cyfundrefn Weinyddu Arbennig ar waith yn achos ansolfedd cwmni cludo a storio CO₂.	Mae angen LCM ar gyfer cymal 46. Er bod Pennod 4 yn ymwneud yn bennaf ag ansolfedd, mae cymal 46 yn darparu y caiff yr Ysgrifennydd Gwladol ddiwygio trwyddedau. Gweinidogion Cymru yw'r awdurdod trwyddedu ar gyfer rhai trwyddedau o fewn cwrpas posibl y cymal hwn. Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell atal cydsyniad ar gyfer cymal 46 rhag ofn bod rhagor o welliannau neu esboniadau'n cael eu nodi yn dilyn adolygiadau pellach. Mae cymal 46 ei hun yn cydnabod y gallai'r pwerau a ddefnyddiwyd fod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Mae is-adrannau (3) a (6) yn darparu os byddai'r ddarpariaeth sy'n gwneud yr addasiad o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd pe bai o fewn Deddf gan y Senedd, yna y byddai gofyniad i ymgynghori.

Pennod 5 – Cynlluniau Trosglwyddo Mae'r Bennod hon yn darparu ar gyfer trosglwyddo eiddo, hawliau neu rwymedigaethau pan fydd trwydded yn cael ei therfynu. Gall hyn fod yn ofynnol er mwyn caniatáu i'r rhwydwaith barhau i weithredu, neu i sicrhau diogelwch rhwydwaith os yw'n peidio â chael ei weithredu.	Cymalau 50-52 ac Atodlen 3 Mae'r cymalau hyn yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud cynllun trosglwyddo statudol lle gellir trosglwyddo eiddo, hawliau neu rwymedigaethau penodol deiliad trwydded oddi tano naill ai i gorff priodol neu i'r Ysgrifennydd Gwladol. Mae'n cynnwys darpariaethau ynghylch ymgynghori ac ymddygiad. Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell atal cydsyniad ar gyfer cymalau 50-52 ac Atodlen 3 ac rydym yn gofyn am welliannau i sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn cydsynio i'r trosglwyddiad ar gyfer trwyddedau.
Pennod 6 – Amrywiol a Chyffredinol	Mae angen LCM ar gyfer cymalau 53-54 ac Atodlen 4. Mae'r ddarpariaeth yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell atal cydsyniad ar gyfer cymalau 53-54 ac Atodlen 4. Mae Llywodraeth Cymru yn ceisio gwelliant yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheoleiddiwr economaidd rannu gwybodaeth berthnasol ag awdurdod trwyddedu h.y. trefniant cilyddol i'r un y darperir ar ei gyfer ar hyn o bryd.

	dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid yw'n ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae cymal 53 yn addasu Deddf Ynni 2008 i ddarparu ar gyfer cydweithredu a rhannu gwybodaeth rhwng y rheoleiddiwr economaidd a'r awdurdod trwyddedu storio CO2 perthnasol, sef Gweinidogion Cymru mewn rhai achosion. Mae cymal 54 ac Atodlen 4 yn nodi'r diwygiadau canlyniadol i'r ddeddfwriaeth bresennol sy'n gysylltiedig â'r Rhan hon. Mae gofynion cydweithredu a rhannu gwybodaeth yn berthnasol i Weinidogion Cymru.	

Rhan 2: Dal a storio carbon deuocsid etc. a chynhyrchu hydrogen

Mae'r Rhan hon yn sefydlu ffordd o ddarparu cymorth refeniw a chymorth ariannol arall i gwmnïau sy'n cludo a storio CO₂, i gynhyrchwyr hydrogen carbon isel ac i endidau sy'n dal a storio carbon. Mae hefyd yn rhoi pwerau i sefydlu a gweinyddu ardoll ar gyflenwyr trydan, cyflenwyr nwy, a/neu'r rheini sy'n cludo nwy ar longau er mwyn darparu cymorth i gynhyrchu hydrogen carbon isel.

Bydd yr un ffordd o weithredu'n cael ei chyflwyno ledled y DU er mwyn cefnogi cyfraniad y technolegau carbon isel hyn at ddatgarboneiddio ledled y DU, er mwyn lliniaru'r risgiau penodol sy'n wynebu datblygwyr seilwaith wrth iddynt fynd ati i fasnacheiddio ac i gyflwyno technoleg, ac er mwyn meithrin hyder ymhlith buddsoddwyr.

Pennod 1 - Contractau Cymorth Refeniw

Mae'r darpariaethau ym Mhennod 1 yn rhoi pwerau dirprwyedig i sefydlu'r fframwaith manwl ar gyfer modelau busnes, gan gynnwys dynodi parti i gontract a dyletswyddau'r parti hwnnw i ymrwymo ac i reoli contractau ar gyfer modelau busnes gydag endidau carbon, cwmnïau sy'n cludo ac yn storio CO₂, a chynhyrchwyr hydrogen carbon isel. Mae hefyd yn darparu ar gyfer corff dyrannu ar gyfer prosesau

Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau 56-60, 63-64 a 68-81 i'r graddau y maent yn ymwneud â dal, cludo a storio carbon deuocsid.

Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Mae cymal 56 yn darparu'r ystyron a'r diffiniadau ar gyfer

Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad i gymalau 56-60, 63-64 a 68-81 oherwydd ei bod wedi gofyn iddynt gael eu diwygio.

Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am y gwelliannau a ganlyn:

Cymal 57 – Yn ôl is-adran (7), caiff rheoliadau cymorth refeniw roi unrhyw swyddogaeth i unrhyw berson. Diwygier yr iaith er mwyn cyfyngu ar gwmpas hyn.

Cymalau 57, 71, 72, 73, 74 a 78 – Gan fod y cymalau hyn yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau am gontractau cymorth refeniw, dylai'r gofyniad i ymgynghori â Gweinidogion Cymru gael ei ddiwygio a'i wneud yn ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru.

Cymal 68 – pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud rheoliadau o dan yr adran hon (e.e. penodi person i gyflawni swyddogaethau mewn cysylltiad â dyrannu contractau cymorth refeniw ar gyfer cynhyrchu hydrogen, a pherson i gyflawni swyddogaethau mewn cysylltiad â dyrannu contractau cymorth refeniw ar gyfer dal carbon, dylai fod yn

dyrannu cystadleuol yn y dyfodol.	termau amrywiol a ddefnyddir ym Mhennod 1. Mae cymal 57 yn rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol reoleiddio contractau cymorth refeniw. Mae cymal 58 yn nodi dyletswyddau'r parti i gontract cymorth refeniw. Mae cymal 59 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol ddynodi parti i gontractau cymorth refeniw ar gyfer cludo a storio CO2. Mae cymal 60 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol gyfarwyddo parti i gontract cludo a storio i gynnig ymrwymo i gontract gyda pherson cymwys (deiliad trwydded). Mae cymal 63 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol ddynodi parti i gontract ar gyfer Dal Carbon. Mae cymal 64 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol gyfarwyddo parti i gontract Dal Carbon i gynnig ymrwymo i gontract gyda pherson cymwys .	ofynnol cael cydsyniad Gweinidogion Cymru os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaeth a fyddai o fewn cymhwysedd datganoledig. Cymal 69 – Dylai fod yn ofynnol cael cydsyniad Gweinidogion Cymru.

	Mae cymalau 68 – 74 yn ymwneud â dyrannu contractau: Mae cymal 68 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol, drwy reoliadau, benodi person i ddyrannu contractau. Mae cymal 69 yn darparu i'r Ysgrifennydd Gwladol gyhoeddi telerau ac amodau safonol contractau. Mae cymal 70 yn ymwneud â hysbysiadau dyrannu. Mae cymal 71 yn caniatáu ar gyfer rheoliadau a fydd yn nodi sut i wneud penderfyniadau ar ddyrannu contractau. Mae cymal 72 yn gosod dyletswydd i gynnig contract ar ôl iddo gael ei ddyrannu ac mae'n caniatáu ar gyfer cysylltu telerau ac amodau â chynigion. Mae adran 73 yn caniatáu ar gyfer addasu termau safonol ac mae cymal 74 yn cynnwys darpariaethau atodol. Mae cymalau 75 - 76 yn cynnwys darpariaethau am bartion i gontractau.	

	Mae cymal 75 yn caniatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol ddirymu hysbysiad dynodi parti i gontract. Mae cymal 76 yn ymwneud â darpariaethau ar gyfer dosrannu symiau i bartïon i gontractau cymorth refeniw os nad yw rhwymedigaethau o dan y contract yn cael eu bodloni'n llawn. Mae cymal 77 yn nodi y caiff rheoliadau cymorth refeniw wneud darpariaethau sy'n ymwneud â gwybodaeth a chyngor. Mae cymal 78 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol gynnal ymgynghoriad, gan gynnwys gyda Gweinidogion Cymru, cyn gwneud rheoliadau cymorth refeniw. Mae cymal 79 yn rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud cynlluniau ar gyfer trosglwyddo eiddo, hawliau neu rwymedigaethau dynodedig, gan gynnwys mewn perthynas â phartïon i gontractau cymorth refeniw a phartïon dyrannu.	

	Mae cymal 80 yn darparu ar gyfer addasu cynlluniau trosglwyddo. Mae cymal 81 yn cynnwys darpariaethau cyffredinol mewn perthynas â Phennod 1.	
Pennod 2 – Datgomisiynu gosodiadau storio carbon Mae'n rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud ac addasu rheoliadau i weithredu cyfundrefn a gyllidir ar gyfer datgomisiynu gosodiadau alltraeth sy'n dal, yn defnyddio ac yn storio carbon.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau 82-84 Mae Pennod 2 yn ymwneud â datgomisiynu gosodiadau storio carbon, gan gynnwys y pŵer i wneud rheoliadau ynglŷn â chymorth ariannol ar gyfer costau datgomisiynu. Mae'r cymalau, felly, yn deddfu mewn maes datganoledig. Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymalau 82-84 ac yn argymhell eu bod yn cael eu diwygio. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am y gwelliannau a ganlyn: Cymal 82 – Dylai fod yn ofynnol cael cydsyniad Gweinidogion Cymru ar gyfer unrhyw reoliadau eilaidd a fydd yn deillio o'r Bil hwn a hefyd mewn unrhyw achosion yn y Rhan hon lle y cynigir y dylid ymgynghori â Gweinidogion Cymru. Cymalau 82 ac 83 – Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud rheoliadau o dan yr adran hon, dylai cydsyniad Gweinidogion Cymru fod yn ofynnol os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaeth a fyddai o fewn cymhwysedd datganoledig. Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer yr holl gymalau uchod ac yn gofyn iddynt gael eu diwygio.

	Mae cymalau 82 ac 83 yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau ynglŷn ag ariannu costau datgomiynu a chostau etifeddol a ysgwyddir mewn perthynas â gosodiadau storio carbon. Mae cymal 84 yn cymhwyso Rhan 4 o Ddeddf Petrolwim 1998 mewn perthynas â chefnu ar osodiadau storio carbon.	
Pennod 3 – Datganiad Strategaeth a Pholisi Mae'n galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i ddynodi strategaeth a datganiad polisi ar gyfer dal, defnyddio a storio carbon. Byddai angen i'r Ysgrifennydd Gwladol a'r rheoleiddiwr economaidd eu hystyried wrth gyflawni swyddogaethau Rhan 1 (Trwyddedu cludo a storio carbon deuocsid). Mae hefyd yn nodi'r broses a'r amserlenni ar gyfer paratoi ac adolygu'r datganiad hwn.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau 88-91 Bwriedir y datganiad polisi hwn ar gyfer y DU gyfan. Mae Pennod 3 yn ymwneud â'r gofyniad sydd ar yr Ysgrifennydd Gwladol i gyhoeddi strategaeth a datganiad polisi ar ddal, defnyddio a storio carbon. Bwriedir y datganiad hwn am bolisi ar gyfer y DU gyfan, h.y. gan gynnwys Cymru. Mae gofyniad i ymgynghori â Gweinidogion Cymru, ond mae Llywodraeth Cymru yn argymhell y dylai fod angen cydsyniad	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymalau 88-91 ac yn argymhell bod angen gwelliannau neu eglurhad. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am y gwelliannau a ganlyn: Cymalau 90 a 91 – Dylai'r gofyniad i ymgynghori â Gweinidogion Cymru gael ei newid yn ofyniad i gael cydsyniad Gweinidogion Cymru. Cymal 91 – Dylai fod gofyniad i ymgynghori'n gyhoeddus am ddatganiad polisi drafft. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymal 88 rhag ofn y bydd, ar ôl ystyried mwy ar y cymal hwnnw, yn gweld bod angen rhagor o welliannau neu fwy o eglurhad.

	Gweinidogion Cymru i'r graddau y mae'r polisi yn ymwneud â Chymru. Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	
Pennod 5 – Cyffredinol Mae Pennod 5 yn rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliad ynglŷn â chaffael hawliau i ddefnyddio cyfleusterau storio a phibellau.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymal 96 Mae Pennod 5 yn rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliad ynglŷn â chaffael hawliau i ddefnyddio cyfleusterau storio a phibellau. Mae hyn yn debygol o effeithio ar y maes datganoledig sy'n ymwneud â storio carbon deuocsid. Mae dyletswydd i ymgynghori â Gweinidogion Cymru, ond dylai fod angen cael eu cydsyniad.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymal 96 ac mae'n gofyn iddo gael ei ddiwygio. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am welliannau fel a ganlyn: Cymal 96 – Pan fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn gwneud rheoliadau o dan yr adran hon (e.e. ynglŷn â chaffael hawliau ar gyfer seilwaith), dylai fod yn ofynnol iddo gael cydsyniad Gweinidogion Cymru os bydd y rheoliadau'n cynnwys darpariaeth a fyddai o fewn cymhwysedd datganoledig.

	Mae'r darpariaethau yn ymwneud â materion diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio megis dal, cludo a storio carbon deuocsid, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae cymal 96 yn galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud rheoliadau ynglŷn â mynediad at seilwaith cludo a storio CO2.	
Rhan 3 – Technoleg Newydd		
Pennod 1 – Cynlluniau Gwres Carbon Isel Cymalau 98-107. Mae'r cymalau yn galluogi rhwymedigaeth ar, er enghraifft, weithgynhyrchwyr offer gwresogi nwy ac olew i werthu mwy o gyfarpar	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau 98-107 Mae paragraff 101 o Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn darparu ar gyfer mater a gedwir yn ôl mewn cysylltiad â "Production, distribution and supply of heat and cooling". Mae	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymalau 98-107 oherwydd ei bod wedi gofyn iddynt gael eu diwygio. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am newidiadau i'r cymalau i adlewyrchu'r isod: Gofyniad i Weinidogion Cymru roi eu cydsyniad ar gyfer unrhyw reoliadau a fydd yn ymwneud â materion sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol datganoledig y Senedd.

carbon isel fel pypiau gwres.	hefyd yn darparu eithriad i'r mater hwnnw a gedwir yn ôl, sef: “Schemes providing incentives to generate or produce, or to facilitate the generation or production of, heat or cooling from sources of energy other than fossil fuel or nuclear fuel”. Mae'r cymalau hyn yn bendant o fewn yr eithriad hwnnw, ac felly o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Mae cymal 98 yn pennu y caiff yr Ysgrifennydd Gwladol, drwy gyfrwng rheoliadau, wneud darpariaeth ar gyfer sefydlu a gweithredu un neu ragor o gynlluniau gwres carbon isel. Mae cymal 99 yn pennu cwmpas y rheoliadau. Mae cymal 100 yn darparu ar gyfer gosod targed ar gyfer gwres carbon isel. Mae cymal 101 yn cynnwys rhagor o ddarpariaethau ynglŷn â rheoleiddio'r cynllun, gan gynnwys monitro a chydymffurfio.	Bod Gweinidogion Cymru yn cael pwerau i newid a/neu ddirymu agweddau, neu agweddau arfaethedig, ar sut y bydd y cynllun yn gweithredu yng Nghymru, gan wneud hynny fesul achos, pan fo hynny o fewn cymhwysedd datganoledig. Gofyniad bod yn rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol benodi Gweinidogion Cymru yn weinyddwyr ar y cynllun ar ôl cael cais i'r perwyl hwnnw oddi wrth Weinidogion Cymru, a'i fod yn gwneud hynny yn unol â'r amserlen a geisir gan Weinidogion Cymru. Hyd nes y gwneir cais, byddai'r Ysgrifennydd Gwladol yn cadw'r pŵer i benodi'r gweinyddwr ar gyfer y DU gyfan.

	Mae cymal 102 yn darparu i'r rheoliadau benodi gweinyddwr. Mae cymal 103 yn ymwneud â gorfodi, cosbau a throsteddau. Mae cymal 104 yn darparu ar gyfer rheoliadau i wneud darpariaethau mewn perthynas â thaliadau. Mae cymal 105 yn ymwneud ag apeliadau. Mae cymal 106 yn ymwneud â rheoliadau'r cynllun, gan gynnwys gweithdrefnau. Mae cymal 107 yn cynnwys diffiniadau sy'n gysylltiedig â'r bennod hon.	

Rhan 4 – Gweithredwr a Chynllunydd System Annibynnol (ISOP)		
Mae'r Rhan hon yn darparu ar gyfer sefydlu corff newydd – Gweithredwr a Chynllunydd System Annibynnol (ISOP). Mae'r ISOP i fod yn gorff sector cyhoeddus sydd â chyfrifoldeb dros gynllunio datblygiad y systemau trosglwyddo trydan a nwy a gweithrediad y system drosglwyddo trydan. Mae llawer o'r swyddogaethau y bydd yr ISOP yn ymgymryd â hwy ar hyn o bryd yn cael eu cyflawni gan weithredwyr trwyddedig sy'n eiddo i National Grid plc a gwneir darpariaeth ar gyfer trosglwyddo'r gweithredwyr cyfan neu rannau o'r gweithredwyr hyn o'u perchnogaeth bresennol, fel rhan o waith sefydlu'r ISOP.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymal 125 a pharagraff 9 o Atodlen 6 Mae'r darpariaethau y cyfeirir atynt isod yn ymwneud â threth ddatganoledig, sydd o fewn yr eithriad i'r mater a gedwir yn ôl ym mharagraff 15 o Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ac nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn yr Atodlen honno. <u>Cymal 125 a pharagraff 9 o Atodlen 6</u> Cyflwynodd cymal 125 Atodlen 6, sy'n rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud un neu fwy o gynlluniau i drosglwyddo eiddo, hawliau neu rywmedigaethau o un person i berson arall wrth baratoi ar gyfer dynodi person neu mewn cysylltiad ag ef neu at y diben o alluogi'r Gweithredwr a Chynllunydd System	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad gan fod y Bil yn ceisio rhoi pŵer i Drysorlys EF amrywio'r ffordd y mae'r dreth trafodiadau tir yn gweithredu. Nid yw'n briodol i Weinidogion y DU a Senedd y DU fod yn gyfrifol am y pŵer i wneud newidiadau. Dylai Gweinidogion Cymru a'r Senedd benderfynu ar faterion o'r fath. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am dynnu'r dreth trafodiadau tir o'r rhestr o drethi.

	Annibynnol i gyflawni unrhyw un o'i swyddogaethau. Mae paragraff 9 o'r Atodlen honno yn rhoi pŵer i Drysorlys EF wneud rheoliadau sy'n amrywio effaith treth berthnasol i gael effaith mewn perthynas â chynllun trosglwyddo. Caiff y Trysorlys arfer y pŵer hwnnw i wneud darpariaeth er mwyn i ddarpariaeth dreth fod yn gymwys, neu fod yn gymwys gydag addasiadau, mewn perthynas ag unrhyw beth sy'n cael ei drosglwyddo; neu i unrhyw beth sy'n cael ei drosglwyddo i'w drin mewn ffordd benodol at ddibenion darpariaeth dreth. Mae "treth berthnasol" yn cynnwys treth trafodiadau tir, sy'n dreth ddatganoledig o fewn ystyr Deddf Llywodraeth Cymru 2006.	
Rhan 11 – Olew a Nwy		

Diogelu'r Amgylchedd Mae'r rhan hon yn rhoi i mewn i gyfraith ddomestig bwerau a oedd yn deillio gynt o Gyfraith yr UE a Deddf 1972, a ddefnyddid er mwyn gwneud Rheoliadau Llongau Masnach (Confensiwn Bod yn Barod am Lygredd Olew, Ymateb Iddo a Chydweithredu mewn Perthynas ag Ef) 1998. Mae'r pwerau'n ehangach ac yn ymdrin hefyd â storio carbon deuocsid a dadlwytho a storio nwy, yn ogystal â chynhyrchu a storio hydrogen. Mae'n galluogi pwerau sylfaenol a fyddai'n sicrhau bod y gyfundrefn rheoleiddio amgylcheddol ar gyfer olew a nwy ar y môr yn parhau'n addas i'r diben drwy ganiatáu i newidiadau gael eu cynnwys drwy gyfrwng is-ddeddfwriaeth yn y dyfodol.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau 225 – 226 Mae cymal 225 yn galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud rheoliadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i berson sy'n gyfrifol am seilwaith penodedig penodol drefnu bod cynllun brys ar gael er mwyn ymateb i lygredd olew ar y môr. Mae cymal 226 yn galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud darpariaeth, drwy reoliadau, sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol ystyried y goblygiadau i safleoedd perthnasol wrth benderfynu a ddylid cyflawni neu sut i gyflawni swyddogaeth sy'n ymwneud â gweithgareddau olew a nwy ar y môr neu gynhyrchu neu storio nwy ar y môr. Mae'r darpariaethau hyn yn ymwneud â diogelu'r amgylchedd, rheoli llygredd etc. y mae gan y Senedd gymhwysedd	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad tra bydd yn ceisio eglurhad ynglŷn â sut y mae hyn rhyngweithio â'r systemau presennol ar gyfer hysbysu am lygredd ar y môr ac ymateb i'r digwyddiadau hynny. Byddwn yn cadarnhau'n cyngor terfynol pan fydd y trafodaethau gyda Llywodraeth y DU wedi dod i ben.

	yn eu cylch. Nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.	

Datgomisiynu olew a nwy ar y môr: cynlluniau codi tâl Mae'n creu pwerau i sefydlu cynllun codi tâl er mwyn adennill costau sy'n gysylltiedig â swyddogaethau rheoleiddiol sy'n gysylltiedig â datgomisiynu seilwaith olew a nwy a storio carbon ar y môr.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymal 227 Mae cymal 227 yn diwygio Deddf Petrolwim 1998 ac yn gwneud diwygiadau canlyniadol mewn manau eraill i alluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i wneud cynllun sy'n darparu ar gyfer taliadau i'r Ysgrifennydd Gwladol mewn cysylltiad ag arfer swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan Ran 4 o'r Ddeddf honno. Mae Rhan 4 o'r Ddeddf honno'n ymwneud â chefnu ar osodiadau alltraeth a phiblinellau tanfor a'u datgomisiynu. At ei gilydd, mae gosodiadau alltraeth a phiblinellau tanfor (a ddiffinnir yn adran 44 o'r Ddeddf honno) yn osodiadau a phiblinellau sy'n gysylltiedig â throsglwyddo, etc. nwy (gan gynnwys carbon deuocsid) ac olew o fewn paramedrau daearyddol penodol ar y môr.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad tra bydd yn ceisio eglurhad ynghylch i ba raddau y byddai'r ddarpariaeth yn gymwys yn nyfroedd tiriogaethol Cymru. Byddwn yn cadarnhau'n cyngor terfynol pan fydd y trafodaethau hynny wedi dod i ben.

	Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol i'r graddau y mae'n ymwneud â charbon,. Mae gan y Senedd gymhwysedd mewn perthynas â diogelu'r amgylchedd a gwastraff, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel cludo a storio carbon deuocsid.	
Rhan 13 – Cyffredinol		
Mae cymal 238 yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau mewn cysylltiad â'r Ddeddf neu mewn cysylltiad ag unrhyw ddarpariaethau a wneir o dan y Ddeddf. Mae'r pŵer yn cynnwys y pŵer i ddiwygio, diddymu neu ddirymu Deddfau neu Fesurau Senedd Cymru.	Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymal 238 Mae cymal 238 yn rhoi pwerau eang i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau ac, i'r graddau y mae darpariaethau'r Bil yn ymwneud â materion datganoledig, mae'r pŵer hwnnw hefyd yn ymwneud â materion datganoledig.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad. Mae Llywodraeth Cymru am weld gofyniad yn cael ei gyflwyno lle y bydd yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol gael cydsyniad Gweinidogion Cymru ar gyfer rheoliadau sy'n ymwneud â materion datganoledig.

Barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad

19) Mae Llywodraeth y DU yn cytuno bod angen cydsyniad. Yn benodol, mae Llywodraeth y DU wedi dod i'r casgliadau isod:

- a) Ar gyfer Rhan 1, sy'n ymdrin â Thrwyddedu Cludo a Storio Carbon Deuocsid, mae darpariaethau ar draws y Rhan honno'n sbarduno'r broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol. Fodd bynnag, mae rhai o'r darpariaethau'n ymwneud â materion a gadwyd yn ôl, yn enwedig y rheini sy'n ymdrin â swyddogaethau o dan y gyfraith ar gystadleuaeth, a phrosesau ansolfedd.
- b) Ar gyfer Rhan 2, sy'n ymdrin â Dal, Storio etc. Carbon Deuocsid a Chynhyrchu Hydrogen, mae darpariaethau ar draws y Rhan honno'n sbarduno'r broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol i'r graddau y mae dal carbon a chludo a storio CO₂ yn faterion sydd, at ei gilydd, o fewn cymhwysedd datganoledig. Fodd bynnag, maent wedi dod i'r casgliad bod darpariaethau mewn perthynas â hydrogen yn rhai a gadwyd yn ôl yn rhinwedd D2 Olew a Nwy yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006 a'u bod felly y tu allan i gymhwysedd datganoledig. Pan fo cymalau'n ymwneud â'r ardoll hydrogen a'i gweinyddu, mae Llywodraeth y DU o'r farn bod darpariaeth o'r fath yn fater a gadwyd yn ôl am ei fod yn ymwneud â threth yn unol â mater A1 a gadwyd yn ôl, ac nad yw'r broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cael ei sbarduno. Yn yr un modd, mae'r ddarpariaeth o ran bod yr Ysgrifennydd Gwladol yn dynodi strategaeth a datganiad polisi ar ddal, defnyddio a storio carbon y tu allan i gymhwysedd datganoledig oherwydd ei fod yn ymwneud â pholisi ar gyfer y Deyrnas Unedig.
- c) Ar gyfer Rhan 3, sy'n ymdrin â Thechnoleg Newydd, mae'r broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cael ei sbarduno yng Nghymru oherwydd bod cynlluniau sy'n cynnig cymhellion i greu neu gynhyrchu gwres neu i oeri, neu i hwyluso creu neu gynhyrchu gwres neu i oeri, gan ddefnyddio ffynonellau ynni heblaw tanwydd ffosil neu danwydd niwclear yn eithriad i'r mater sy'n ymwneud â pholisi gwres a gadwyd yn ôl yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006.
- d) Ar gyfer Rhan 7, sy'n ymdrin â Rhwydweithiau Gwres, mae Llywodraeth y DU wedi barnu bod y broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cael ei sbarduno oherwydd bod hawliau a phwerau penodol a roddir drwy'r gyfundrefn drwyddedu arfaethedig yn dod o fewn cwmpas cymhwysedd datganoledig i'r graddau y maent yn ymwneud â chynllunio ac ar y sail nad ydynt yn dod o fewn y mater sy'n ymwneud â chynllunio a gadwyd yn ôl yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006.
- e) Ar gyfer Rhan 11, sy'n ymdrin ag Olew a Nwy, bydd y broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cael ei sbarduno am y

rhesymau a ganlyn. O ran trefniadau ar gyfer ymateb i lygredd olew ar y môr (cymal 225) a lleihau effeithiau gweithgareddau olew neu nwy ar y môr (cymal 226), bydd y broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cael ei sbarduno oherwydd bod y sefyllfa o ran cymhwysedd deddfwriaethol mewn perthynas â'r moroedd tiriogaethol sy'n cyffinio â Chymru yn amrywio gan ddibynnu ar y gweithgarwch sydd o dan sylw. O ran datgomisiynu gosodiadau storio olew a nwy a charbon deuocsid ar y môr – adennill costau (cymal 227), mae'r broses Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol yn cael ei sbarduno o fewn y moroedd tiriogaethol oherwydd bod y sefyllfa o ran cymhwysedd deddfwriaethol yn amrywio gan ddibynnu ar y gweithgarwch sydd o dan sylw, gydag olew a nwy yn faterion a gadwyd yn ôl a storio CO2 yn fater a ddatganolwyd.

Safbwynt Llywodraeth Cymru ar y Bil Ynni

- 20) Yn fy marn i, mae'n briodol ymdrin â'r darpariaethau yn y Bil hwn ar lefel y DU oherwydd ei bod yn ffordd effeithlon o gyflwyno deddfwriaeth sy'n rhychwantu Cymru, yn enwedig pan fo'r polisïau, yn gyffredinol, yn gydnaws â'i gilydd. Mae nifer o gynlluniau neu gyfundrefnau yn rhai y mae'n fwy priodol eu cyflwyno ar lefel y DU gyfan, o ystyried natur diriogaethol drawsffiniol y gweithgareddau sy'n cael eu rheoleiddio.
- 21) Mae polisi ynni yn gyfuniad cymhleth o faterion a gadwyd yn ôl a materion a ddatganolwyd, ac mae'r Bil Ynni yn ffordd gydlynol o gyrraedd y nod yn y maes hwn.
- 22) Wedi dweud hynny, mae nifer mawr o faterion yn peri pryder ac yn rhai y bydd angen eu datrys ar fyrder cyn y gellir argymell rhoi cydsyniad. Y prif beth sy'n peri pryder i mi yw'r methiant i adlewyrchu'r setliad datganoli yn ddigonol, yn enwedig rôl Gweinidogion Cymru fel y rhai sy'n gwneud penderfyniadau mewn meysydd lle datganolwyd cymhwysedd. Mae'n hanfodol sicrhau bod Gweinidogion Cymru yn gallu dylanwadu ar gynlluniau neu bolisïau ar lefel y DU gyfan sy'n effeithio ar brosiectau trawsffiniol sylweddol. Mae nifer o welliannau eraill yn cael eu hawgrymu, fel yr amlinellir yn y tabl ym mharagraff 15.

Goblygiadau ariannol

- 23) Mae'n bosibl y bydd rhai goblygiadau ariannol i Lywodraeth Cymru y gall fod angen eu hystyried. Pe bai'r Bil yn cyflwyno unrhyw bwerau newydd a fyddai'n cael eu gweinyddu gan Weinidogion Cymru, byddai angen gofyn i Lywodraeth y DU am sicrwydd y byddai'n darparu'r adnoddau cyfatebol.

Casgliad

- 24) Er y gallai cyflawni'r darpariaethau hyn mewn Bil ar lefel y DU fod yn ffordd briodol o ddeddfu, oni bai a hyd nes y caiff y materion sy'n peri pryder eu datrys, nid wyf yn argymhell bod y Senedd yn rhoi ei chydysyniad i'r Bil hwn.

Julie James AS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
29 Mehefin 2023

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL (MEMORANDWM RHIF 2)

BIL YNNI

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM) hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS29 yn rhagnodi bod yn rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol, ac y gellir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru os bydd Bil Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at unrhyw ddiiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru neu sy'n newid y cymhwysedd hwnnw.
2. Cyflwynwyd y Bil Ynni ("y Bil") yn Senedd y DU, Tŷ'r Arglwyddi, ar 6 Gorffennaf. Ataliwyd taith y Bil am gyfnod cyn ailddechrau yn rhan olaf 2022. Gosodais LCM ar 29 Mehefin 2023 ynghylch y Bil fel y'i cyflwynwyd, sy'n cynnwys crynodeb o'r Bil.
3. Mae'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol hwn yn ymwneud â gwelliannau i'r Bil a gyflwynwyd yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 9 Ionawr 2023 ac yn ystod Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin ar 7 Mehefin 2023, y cyfeirir atynt fel cymalau Pecyn Gwelliannau Amgylcheddol Ynni Gwynt Alltraeth ("cymalau OWEIP").
4. Mae'r Bil fel y'i diwygiwyd yn dilyn Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin ar gael yn [Energy Bill \[HL\] \(parliament.uk\)](#). Mae cymalau OWEIP ar gael yn Rhan 13, Pennod 1, cymalau 286 – 291. Mae'r rhan hon, ynghyd â Phennod 2, yn disodli Rhan 13 – Cyffredinol y cyfeirir ati yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Ynni, sydd bellach yn Rhan 15 o'r fersiwn ddiweddaraf i gael ei chyhoeddi.

Amcan y Polisi

5. Yr amcan polisi mae Llywodraeth y DU wedi'i ddatgan ar gyfer OWEIP¹ yw cyflymu datblygiadau ynni gwynt ar y môr.
6. Bydd angen nifer o ganiatadau ar gyfer datblygiadau ynni gwynt ar y môr mawr o fewn cwmpas cymalau OWEIP cyn iddynt fynd yn eu blaen:
 - a. Mae angen caniatâd cynllunio gan Weinidogion Cymru cyn *cynllunio* gorsaf gynhyrchu 350MW neu lai yn ardal glannau Cymru.
 - b. Ar gyfer gorsaf gynhyrchu dros 350MW mae angen Gorchymyn Cydsyniad Datblygu o dan Ddeddf Cynllunio 2008 wedi'i roi gan yr Ysgrifennydd Gwladol (yn ardal glannau ac ardal môr mawr Cymru).

¹ [Policy Statement Offshore Wind Environmental Improvement Package Measures \(publishing.service.gov.uk\)](#)

- c. Ar gyfer gorsaf gynhyrchu o dan 350MW mae angen caniatâd o dan adran 36 o Ddeddf Trydan 1989. Rhoddir caniatâd gan Weinidogion Cymru ar gyfer ardal glannau ac ardal môr mawr Cymru.
 - d. Ar gyfer *adeiladu a gweithredu* gorsaf gynhyrchu a'r seilwaith cysylltiedig yn ardal glannau neu ardal môr mawr Cymru bydd angen trwydded forol gan CNC o dan Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009²
 - e. Os yw'r orsaf gynhyrchu yn gyfan gwbl yn ardal y môr mawr gallai'r Ysgrifennydd Gwladol 'ystyried' trwydded forol drwy'r broses Gorchymyn Cydsyniad Datblygu ar gyfer gorsaf gynhyrchu dros 350MW yn unig.
7. Mae gan Weinidogion Cymru, Ysgrifenyddion Gwladol ac CNC amryw rolau fel y rhai sy'n gwneud penderfyniadau ym maes trwyddedu morol a chaniatâd cynllunio yn nyfroedd Cymru, yn dibynnu ar faint a lleoliad y datblygiadau. Wrth wneud penderfyniadau a chyn rhoi unrhyw ganiatadau, rhaid i'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad perthnasol gyntaf asesu datblygiadau ar gyfer unrhyw effeithiau posibl.
 8. Mae angen asesiadau technegol o dan Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir (MCAA) 2009 ar gyfer Parthau Cadwraeth Morol, ac o dan Reoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017 (Cymru a Lloegr) a Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau Morol Alltraeth 2017 (Cymru a Lloegr) ar gyfer Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACAau) ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGAau). Gyda'i gilydd cyfeirir at Barthau Cadwraeth Morol, Ardaloedd Cadwraeth Arbennig ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig fel Ardaloedd Morol Gwarchodedig, a'u diben yw adfer, gwarchod a chynnal bioamrywiaeth drwy ddiogelu cynefinoedd a rhywogaethau allweddol.
 9. Pan fydd angen mae'n ofynnol i'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad perthnasol gynnal asesiad priodol (Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd) cyn rhoi unrhyw ganiatâd. Dim ond os na fydd y prosiect yn cael effaith niweidiol ar Ardal Forol Warchodedig y gellir rhoi caniatâd.
 10. Disgwylir i ddatblygwyr ynni ar y môr mawr ystyried effeithiau eu prosiectau ar yr amgylchedd, gan gynnwys y Rhwydwaith Ardaloedd Morol Gwarchodedig, a darparu tystiolaeth gadarn i gyfiawnhau eu penderfyniadau. Os nad oes modd osgoi, lleihau neu lliniaru'r effeithiau, gall y sawl sy'n gwneud y penderfyniad ystyried rhanddirymiad ar gyfer y cynllun neu'r prosiect. O dan y Rheoliadau Cynefinoedd, gellir defnyddio rhanddirymiad os yw'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad yn fodlon bod angen gwneud hynny oherwydd Rhesymau Hanfodol er Bydd Cyhoeddus Tra Phwysig. Rhaid i ddatblygwr ddangos nad oes ffordd arall o fwrw ymlaen a fyddai'n lleihau'r risg o gyflawni amcanion cadwraeth Ardal Forol Warchodedig yr effeithir arni, a bod y manteision i'r cyhoedd yn fwy na'r risg o niwed i'r amgylchedd.

²Dirprwyodd Gweinidogion Cymru eu swyddogaeth awdurdod trwyddedu i CNC o dan Orchymnion Trwyddedu Morol (Dirprwy Swyddogaethau) (Cymru) 2013 a 2017

11. Os defnyddir rhanddirymiad, mae dyletswyddau ar y sawl sy'n gwneud y penderfyniad i sicrhau bod cydlyniant cyffredinol y Rhwydwaith Ardaloedd Morol Gwarchoddedig yn cael ei ddiogelu a bod mesurau cydbwysu wedi cael eu sicrhau. Mae'n bosibl y byddant yn atodi amodau i'w caniatâd y cyfeirir atynt fel "mesurau cydbwysu" pan fydd angen gwneud hynny. Diben mesurau cydbwysu felly yw gwneud iawn am effeithiau niweidiol i'r amgylchedd na ellir eu hosgoi sy'n rhwystro amcanion cadwraeth Ardaloedd Morol Gwarchoddedig ac yn cynnal cydlyniant y Rhwydwaith Ardaloedd Morol Gwarchoddedig.
12. Mae'r Bil yn darparu pwerau sylfaenol i weithredu OWEIP. Mae'r Nodiadau Esboniadol mewn perthynas â'r Bil Ynni [HL] fel y daethant o Dŷ'r Arglwyddi ar 25 Ebrill 2023 yn dweud y "bydd y pecyn hwn yn fynd i'r afael ag effeithiau seilwaith ynni gwynt ar y môr mawr yn yr amgylchedd morol ac yn cyflymu'r broses gydsynio. Bydd y pwerau hyn yn galluogi asesiadau gwell o effeithiau seilwaith datblygiadau ynni gwynt ar y môr mawr ar amgylchedd safleoedd gwarchoddedig. Pan fydd angen mesurau cydbwysu ar gyfer difrod i'r rhwydwaith o safleoedd cenedlaethol neu Ardal Forol Warchoddedig, bydd y cymalau hyn yn galluogi cynnal mesurau cydbwysu drwy ddatblygwyr yn gweithio ar y cyd, os yw hynny'n briodol, drwy "fesurau cydbwysu strategol". Bydd y pwerau'n galluogi cyflwyno Cronfa(eydd) Adfer Morol yn y dyfodol, a fydd yn mecanwaith dewisol arall y gallai ddatblygwyr ddewis ei ddefnyddio i gynnal eu mesurau cydbwysu"³.
13. Nod Llywodraeth y DU ar gyfer cymalau OWEIP o fewn y Bil Ynni, felly, yw
- galluogi defnyddio mesurau cydbwysu strategol i ddileu rhwystrau i roi caniatâd ar gyfer cynlluniau neu brosiectau ynni gwynt ar y môr mawr a fydd yn cael effaith andwyol ar safleoedd Ewropeaidd Gwarchoddedig;
 - galluogi sefydlu Cronfa neu Gronfeydd Adfer Morol i hwyluso'r mesurau hynny, a
 - galluogi diwygiadau i'r gyfundrefn asesu amgylcheddol o dan yr Aseiad Rheoliadau Cynefinoedd a chyfundrefn asesu parthau cadwraeth morol sy'n berthnasol i roi caniatâd a thrwyddedau ar gyfer cynlluniau a phrosiectau ynni gwynt ar y môr mawr i hwyluso'r newidiadau hynny.

Crynodeb o gymalau OWEIP

14. Mae'r cymalau OWEIP yn cynnwys y canlynol:

- Cymal 286 (Ystyr "gweithgarwch gwynt ar y môr mawr perthnasol") – yn diffinio'r gweithgareddau gwynt ar y môr mawr sy'n dod o dan gymalau OWEIP, gan gynnwys (a) cynllunio, adeiladu, gweithredu neu datgomisiynu seilwaith trydan gwynt neu (b) nodi ardal ar gyfer gweithgarwch o fewn (a) ni waeth a yw unrhyw seilwaith trydan gwynt yn cael ei ystyried. Bwriad y diffiniad yw cynnwys gweithgarwch ac asesiadau ar lefel cynllun yn ogystal â seilwaith, gan gynnwys seilwaith dosbarthu.
- Cymal 287 (Digolledu strategol am effeithiau amgylcheddol andwyol) – yn darparu pan fo awdurdod cyhoeddus, gan gynnwys Gweinidogion Cymru,

³ [Energy \(parliament.uk\)](https://www.parliament.uk)

o dan rwymedigaethau i ddigolledu amgylcheddol ar gyfer gweithgareddau ynni gwynt ar y môr mawr perthnasol, caiff yr awdurdod cyhoeddus bennu y dylai'r mesurau sydd i'w cymryd neu eu sicrhau gan yr awdurdod gyfrif tuag at gyflawni'r rhwymedigaethau hynny.

- Cymal 288 (Cronfa Adfer Morol) – yn rhoi'r pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol, drwy reoliad, sefydlu un neu fwy o gronfeydd adfer morol, y gellir gwneud taliadau ohonynt tuag at fesurau digolledu amgylcheddol sy'n ofynnol o ganlyniad i weithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol. Gall yr Ysgrifennydd Gwladol, drwy reoliadau, ddirprwyo swyddogaethau ar gyfer rhedeg cronfeydd adfer morol, gan gynnwys i awdurdodau cyhoeddus Cymru mewn perthynas â dyfroedd Cymru (ar y glannau ac ar y môr). Gall yr Ysgrifennydd Gwladol ganslo swyddogaethau dirprwyedig o'r fath, ac nid yw dirprwyo swyddogaeth yn atal yr Ysgrifennydd Gwladol rhag arfer swyddogaeth ddirprwyedig. Nodwch nad oes unrhyw bwerau cydredol yma.
- Cymal 289 (Asesu effeithiau amgylcheddol ac ati) – yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol, Gweinidogion Cymru, Gweinidogion yr Alban a'r Adran Amaethyddiaeth, yr Amgylchedd a Materion Gwledig yng Ngogledd Iwerddon i wneud rheoliadau ynghylch asesu effeithiau amgylcheddol gweithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol ac mewn perthynas â digolledu amgylcheddol. Ar gyfer Gweinidogion Cymru, cyfyngir hyn i wneud rheoliadau mewn perthynas ag ardal glannau Cymru (h.y. o fewn 0-12 milltir forol ar gyfer seilwaith ynni gwynt ar y môr mawr perthnasol 350MW neu lai, tra bo gan yr Ysgrifennydd Gwladol y pŵer mewn perthynas ag ardal môr mawr Cymru (h.y. 12 – 200 milltir forol) ac mewn perthynas ag ardal glannau Cymru ar gyfer datblygiadau dros 350MW.
- Cymal 290 (Rheoliadau o dan adran 289: ymgynghori a gweithdrefn) – yn darparu'r gofyn i ymgynghori ynghyd â gofynion gweithdrefnol eraill sy'n ymwneud â gwneud rheoliadau o dan Gymal 289 fel y'i disgrifir uchod. Mae hyn yn cynnwys gofynion ar yr Ysgrifennydd Gwladol, Gweinidogion yr Alban a DAERA i ymgynghori â Gweinidogion Cymru ar ddatblygu rheoliadau newydd mewn rhai amgylchiadau, a gofyniad i Weinidogion Cymru ymgynghori â chyrff a nodir, gan gynnwys yr Ysgrifennydd Gwladol, wrth wneud rheoliadau o dan gymal 289 sy'n ymwneud ag ardal glannau Cymru ar gyfer datblygiadau 350MW neu lai.
- Cymal 291 (Dehongli Pennod 1) - yn cynnwys diffiniadau ac ymadroddion pellach a ddefnyddir yn y cymalau a restrir uchod.

Yr angen am Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol ar gyfer Rhan 13, Pennod 1, Cynhyrchu Trydan Gwynt ar y Môr

15. O fewn ardal glannau Cymru, mae diogelu'r amgylchedd, trwyddedu morol a chynllunio ar gyfer gorsafoedd cynhyrchu ynni o dan 350MW o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd. Felly, gallai Bil Seneddol wneud darpariaeth debyg ar gyfer gwelliannau OWEIP, yn gymaint ag y mae darpariaeth o'r fath yn berthnasol o fewn ardal glannau Cymru yn unig, ac nid oedd yn culhau ei chwmpas yn benodo i "weithgareddau perthnasol ar y môr"

16. Mae angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau OWEIP oherwydd eu bod yn gwneud darpariaeth at ddiben o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, ac maent yn effeithio ar feysydd datganoledig diogelu'r amgylchedd, cynllunio a thrwyddedu morol, yn gymaint ag y maent yn berthnasol i ardal glannau Cymru ac i weithgareddau perthnasol ar y môr mawr sy'n 350MW neu'n lai.

Barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad

17. Barn Llywodraeth y DU yw bod mesurau OWEIP yn sbarduno'r broses Memoranda Cydsyniad Deddfwriaethol yn y Senedd⁴. Mae Llywodraeth y DU yn cytuno bod angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer cymalau OWEIP am eu bod yn newid cymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru neu fod ganddynt y potensial i gael eu harfer i newid cymhwysedd gweithredol presennol Gweinidogion Cymru.

Safbwynt Llywodraeth Cymru ar gymalau OWEIP

18. Mae caniatâd cynllunio a thrwyddedu morol yn nyfroedd Cymru yn gymhleth, fel yr amlinellir ym mharagraffau 6 a 7 uchod. Mae gan Weinidogion Cymru, Ysgrifenyddion Gwladol ac CNC amryw rolau fel y rhai sy'n gwneud penderfyniadau, yn dibynnu ar faint a lleoliad y datblygiadau.
19. Er bod Llywodraeth Cymru yn cytuno bod y bwriad y tu ôl i gymalau OWEIP yn ddoeth, fy mhrif bryder yw nad ydynt yn adlewyrchu'n ddigonol y setliad datganoli, yn benodol rôl Gweinidogion Cymru fel y rhai sy'n gwneud penderfyniadau o fewn meysydd cymhwysedd datganoledig.
20. Isod mae crynodeb o'r darpariaethau y mae gan Lywodraeth Cymru bryderon penodol yn eu cylch. Rwyf wedi ysgrifennu at yr Ysgrifennydd Gwladol ddwywaith ynglŷn â'r newidiadau i'r cymalau yr hoffwn eu gweld, fel y'u nodir yn y tabl. Ar hyn o bryd nid yw'r rhain wedi cael eu datrys.

⁴Fel y cadarnhawyd gan y llythyr oddi wrth yr Arglwydd Callanan, y Gweinidog dros Fusnes, Ynni a Chyfrifoldeb Corfforaethol, am gyflwyno cymalau OWEIP ar 9 Ionawr 2023.

Cymalau – Disgrifiad byr	Pam mae angen LCM	Argymell gwrthod cydsyniad a pham
RHAN 13: CYNHYRCHU TRYDAN GWYNT AR Y MÔR, OLEW A NWY		
Pennod 1 – CYNHYCHU TRYDAN GWYNT AR Y MÔR MAWR Mae cymal 288 (<i>cronfa adfer morol</i>) yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau i sefydlu cronfa adfer morol, hynny mewn perthynas â dyfroedd y DU. Ar hyn o bryd nid oes gofyn ar i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgynghori â Gweinidogion Cymru cyn gwneud rheoliadau. Mae rheoliadau o dan yr adran hon yn cynnwys y pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol i: penderfynu a yw taliad i'r gronfa adfer morol yn bodloni'r amod digolledu ar berson, h.y. a oedd amod mewn trwydded forol i ddatblygwr ddigolledu am rywbeth penodol. dirprwyo swyddogaethau rheoli/rhedeg cronfa adfer morol y môr, h.y. caniatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol ddirprwyo gwaith	Mae angen LCM ar gyfer cymalau 286 - 291 Mae angen LCM ar gyfer y darpariaethau hyn am eu bod yn gwneud darpariaeth ar gyfer diben o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru ac am ei fod yn effeithio ar feysydd datganoledig diogelu'r amgylchedd, cynllunio a thrwyddedu morol, i'r graddau ei fod yn ymwneud ag ardal glannau Cymru a phrosiectau gwynt ar y môr mawr perthnasol 350MW neu lai.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymal 288 am ei bod yn argymell gwelliannau neu esboniadau. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am y gwelliannau canlynol: Cymal 288 – rhoi pŵer i Weiniogion Cymru wneud rheoliad i sefydlu a rhedeg Cronfa Adfer Morol lle'u bod ar hyn o bryd yn awdurdod priodol sydd â dyletswydd i sicrhau mesurau digolledu ar gyfer safleoedd morol gwarchoddedig Ewropeaidd. Ni ddylid cael gwneud rheoliadau i sefydlu cronfa adfer morol a fyddai'n effeithio ar ranbarth glannau Cymru ar gyfer gweithgareddau 350MW neu lai heb gydsyniad Gweinidogion Cymru.

rheoli/rhedeg y gronfa i Weinidogion Cymru ar gyfer gweithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol yn nyfroedd Cymru os mai nhw yw'r awdurdod priodol		Eglurhad ynghylch sut y mae penderfyniad i dalu i'r gronfa yn bodloni amod digolledu a phenderfyniad pwy yw hyn - cysylltiad amlwg â rôl a chyfrifoldeb Gweinidogion Cymru. Eglurhad bod yn rhaid wrth gydsyniad Gweinidogion Cymru i redeg cronfa o'r fath yng Nghymru, ac i ddirprwyo ei rhedeg i awdurdod cyhoeddus yng Nghymru.
Mae cymal 289 (<i>asesu effeithiau amgylcheddol ac ati</i>) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio'r Rheoliadau Cynefinoedd a phroses asesu parthau cadwraeth morol ("MCZ") ar gyfer gweithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol 350MW neu lai yn ardal glannau Cymru. Fel arall, mae gan yr Ysgrifennydd Gwladol y pŵer hwn yn ardal môr mawr Cymru ar gyfer pob	Mae angen LCM ar gyfer y darpariaethau hyn am eu bod yn gwneud darpariaeth ar gyfer diben o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru ac am ei fod yn effeithio ar feysydd datganoledig diogelu'r amgylchedd, cynllunio a thrwyddedu morol, i'r graddau ei fod yn ymwneud ag ardal glannau Cymru a phrosiectau gwynt ar y môr mawr perthnasol 350MW neu lai.	Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell peidio â rhoi cydsyniad ar gyfer cymal 289 am ei bod yn argymhell gwelliannau neu esboniadau. Mae Llywodraeth Cymru yn gofyn am y gwelliannau canlynol: Dileu'r cyfeiriad at 'qualifying Secretary of State functions' yn isadran 2b.

prosiect gwynt ar y môr mawr perthnasol (h.y. gan gynnwys rhai 350MW neu lai) a gweithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol dros 350MW yn ardal glannau Cymru. Caiff y rheoliadau wneud: darpariaeth ar gyfer ac mewn cysylltiad ag asesu effeithiau amgylcheddol gweithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol ar safleoedd gwarchoddedig; darpariaeth i awdurdod cyhoeddus gymryd mesurau digolledu neu sicrhau eu cymryd, am unrhyw effeithiau amgylcheddol andwyol gweithgareddau gwynt ar y môr mawr perthnasol ar safleoedd gwarchoddedig ("mesurau digolledu").		Diwygiad ynghylch rôl Gweinidogion Cymru o ran rhoi trwydded forol ar gyfer pob datblygiad yn nyfroedd y glannau, dros a than 350MW, lle na chaiff Ysgrifennydd Gwladol farnu ar y drwydded.

Goblygiadau ariannol

21. Mae' bosibl y bydd costau sylweddol yn deillio o gymalau OWEIP, yn enwedig os bydd swyddogaethau'n cael eu dirprwyo i Weinidogion Cymru i weithredu cronfa ader morol heb yr amgen i roi cydsyniad a heb reolaeth dros ei chylch gwaith. Hyd yma, nid yw Llywodraeth y DU wedi rhoi eglurder ynghylch maint posibl y costau hyn, am y bwriedir darparu manylion y ffordd y byddai cronfa adfer morol yn cael eu darparu gan yr Ysgrifennydd Gwladol drwy reoliad ar ôl i gymalau OWEIP ddod i rym. Pe bai'r Bil yn cyflwyno unrhyw bwerau newydd i'w gweinyddu gan Weinidogion Cymru, byddai angen sicrwydd gan Lywodraeth y DU y byddai adnoddau cyfatebol yn cael eu darparu.

Casgliad

22. Yn fy marn i, ar hyn o brydnid yw'r gwelliannau sy'n ymwneud â'r OWEIP yn adlewyrchu'r setliad datganoli'n foddhaol, yn arbennig rôl Gweinidogion Cymru am benderfyniadau mewn meysydd â chymhwysedd datganoledig. O ystyried y pryderon hyn, rwy'n argymhell bod y Senedd yn gwrthod rhoi cydsyniad ar gyfer cymalau OWEIP yn y Bil ar yr adeg hon.

Julie James AS
Gweinidog Newid Hinsawdd
24 Gorffennaf 2023

**MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL
(MEMORANDWM RHIF 3)**

BIL YNNI

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (LCM) hwn o dan Reol Sefydlog 29.2. Mae Rheol Sefydlog 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod LCM, ac y ceir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at unrhyw ddiben sydd o fewn, neu sy'n addasu cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru.
2. Cafodd y Bil Ynni ("y Bil") ei gyflwyno yn Nhŷ'r Arglwyddi Senedd y DU ar 6 Gorffennaf 2022. Cafodd taith y Bil ei hatal am gyfnod cyn ailddechrau ar ddiwedd 2022. Gosodais LCM ar 29 Mehefin 2023 ar y Bil fel y cafodd ei gyflwyno, sy'n cynnwys crynodeb o'r Bil.
3. Gosodais LCM atodol (sLCM) ar 25 Gorffennaf 2023 yn ymdrin â gwelliannau i'r Bil a gyflwynwyd yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 9 Ionawr 2023 ac yn ystod Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin ar 7 Mehefin 2023. Cymalau'r Pecyn Gwelliant Amgylcheddol Gwynt Alltraeth ("cymalau OWEIP" ac "OWEIP") yw'r enw ar y diwygiadau hyn. Maen nhw'n rhan o Bennod 1 o Ran 13 o'r Bil (sLCM OWEIP).
4. Mae'r LCM hwn yn ymdrin â gwelliannau eraill a wnaed i'r Bil ers ei gyflwyno ac mae'n ymdrin â'r Bil fel yr oedd wrth adael Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin fel y'i cyhoeddwyd ar 11 Gorffennaf 2023. Mae Atodiad 1 yn dangos rhifau'r cymalau yn y Bil fel y'i cyflwynwyd, a rhifau'r cymalau fel yr oeddynt y Bil ar 11 Gorffennaf 2023.
5. Rwy'n gosod y sLCM hwn yn ystod y toriad gan fod Tŷ'r Cyffredin wedi trefnu y caiff Cyfnod Adroddiad y Bil ei gynnal ar 5 Medi 2023.
6. I weld y Bil gyda'r gwelliannau a wnaed yn dilyn Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin, cliciwch yma <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-03/0340/220340.pdf>.

Amcan y Polisi

7. Mae Llywodraeth y DU yn amlinellu diben a phrif swyddogaethau'r Bil yn y Nodiadau Esboniadol cysylltiedig¹ (dyddiad y fersiwn diweddaraf yw 25 Ebrill 2023). Yr amcanion polisi mae Llywodraeth y DU wedi'u datgan yw helpu i gynyddu cadernid a dibynadwyedd systemau ynni ledled y DU, cefnogi'r gwaith o gyflawni ymrwymadau'r DU mewn perthynas â newid

¹ [Energy Bill \[HL\] publications - Parliamentary Bills - UK Parliament](#)

hinsawdd a diwygio system ynni'r DU, gan yr un pryd leihau costau i ddefnyddwyr cymaint ag y bo modd a'u hamddiffyn rhag prisiau annheg.

Y sefyllfa ers i mi osod yr LCM ac sLCM OWEIP gerbron Senedd Cymru

8. Gosodais LCM ar 29 Mehefin 2023, ar y Bil a gyflwynwyd gerbron Senedd y DU (Tŷ'r Arglwyddi) ar 6 Gorffennaf 2022. Dywedodd y Memorandwm hwnnw mai barn Llywodraeth Cymru yw ei bod hi'n briodol delio â'r darpariaethau ym Mesur y DU fel ffordd effeithlon o gyflwyno deddfwriaeth sy'n ymestyn i Gymru, yn enwedig lle bo'n polisïau'n cyd-fynd. Mae'n fwy priodol cyflwyno rhai cynlluniau neu gyfundrefnau ar lefel y DU gyfan, o ystyried natur diriogaethol drawsffiniol y gweithgareddau sy'n cael eu rheoleiddio.
9. Roedd nifer arwyddocaol o ofidiau ynghylch y Bil fel y'i cyflwynwyd. Fy mhryder pennaf oedd methiant y Bil i adlewyrchu'r setliad datganoli yn ddigonol, yn enwedig rôl Gweinidogion Cymru fel y rhai sy'n gwneud penderfyniadau o fewn meysydd cymhwysedd datganoledig. Mae'n hanfodol sicrhau bod Gweinidogion Cymru'n cael dylanwadu ar gynlluniau neu bolisïau ar lefel y DU sy'n effeithio ar brosiectau trawsffiniol arwyddocaol. O ganlyniad, argymhellais fod Senedd Cymru yn gwrthod rhoi ei chydysniad i'r Bil.
10. Gosodais sLCM OWEIP ar 25 Gorffennaf 2023. Yn fy marn i, nid yw cymalau OWEIP fel y'u cyflwynwyd yn adlewyrchu'r setliad datganoli yn ddigonol, yn enwedig rôl Gweinidogion Cymru fel y rhai sy'n gwneud penderfyniadau o fewn meysydd cymhwysedd datganoledig. O ystyried y pryderon hynny, argymhellais fod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydysniad i gymalau OWEIP y Bil.
11. Bu trafodaethau di-dor â Llywodraeth y DU am y Bil ac ailadroddais fy marn yno bod angen cydsyniad Gweinidogion Cymru ar reoliadau a gyflwynir sy'n effeithio ar faterion datganoledig. Mae Llywodraeth y DU wedi dal at eu safbwynt bod ymgynghori'n ddigon.
12. Rwy'n dal o'r farn nad oes rheswm pam na allwn weithio gyda'n gilydd i ddarparu rheoliadau trawsffiniol mewn ffordd sy'n osgoi rheoliadau gwahanol trwy broses sy'n gofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru mewn meysydd cymhwysedd datganoledig. Nid yw proses ymgynghori yn amddiffyniad boddhaol o safbwynt cyfansoddiadol.

Crynodeb o'r newidiadau i'r Bil ers ei gyflwyno

Rhan 1: Trwyddedu Cludo a Storio Carbon Deuocsid:

Pennod 1 Trwyddedu Gweithgareddau

13. Roedd yr LCM yn nodi barn Gweinidogion Cymru bod cymalau ym Mhennod 1 o Ran 1 o'r Bil o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru am eu bod yn gwneud darpariaeth ynghylch storio carbon deuocsid

sy'n faes datganoledig. Mae'r darpariaethau'n ymwneud â gwastraff a diogelu'r amgylchedd, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel cludo a storio carbon deuocsid a ddaliwyd ac nad ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater a gedwir yn ôl yn Atodlen 7A o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Cafodd y cymalau a ddisgrifir isod eu diwygio yn fersiwn 11 Gorffennaf 2023 y Bil, ac maent yn dal i wneud darpariaeth sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru. Felly, mae angen sLCM ar gyfer y diwygiadau i'r cymalau hyn, sydd wedi'u crynhoi isod.

- 14 Mae cymal 9 (Gweithdrefn ar gyfer ceisio am drwydded) yn cynnwys is-gymal newydd (10) sy'n cymhwyso'r diffiniad o "appropriate devolved authorities" yn adran 10(6) i is-adran (3) lle mae'n rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgynghori cyn gwneud rheoliadau o dan adran (2) neu (6). Croesewir yr esboniad yn yr adran newydd hon ond rwyf o hyd o'r farn y dylai'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn i Weinidogion Cymru am eu cydsyniad cyn gwneud rheoliadau o dan gymal 9. O ganlyniad, rwy'n argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod ei chydsyniad i gymal 9.
- 15 Mae cymal 19 (Rhoi cydsyniad i drosglwyddo) yn cynnwys is-gymalau (4) a (5) newydd sydd wedi'u hail-ddrafftio i esbonio'n glir yr hyn y mae'n rhaid i'r rheoleiddiwr economaidd ei wneud pan na fydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn rhoi cyfarwyddyd i roi cydsyniad i drosglwyddo trwydded o dan Gymal 18 (trosglwyddo trwyddedau). Croesewir yr esboniad yn yr adran newydd hon ac rwy'n argymhell bod Senedd Cymru yn rhoi ei chydsyniad i gymal 19.
- 16 Mae Cymal 29 (pŵer i fynnu gwybodaeth at ddibenion monitro) yn cynnwys is-gymalau (5) a (6) newydd sy'n ymdrin â datgelu gwybodaeth i'r rheoleiddiwr economaidd gan sicrhau nad yw'r datgeliad yn mynd yn groes i'r deddfwriaeth diogelu data. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r gwelliant hwn gan ei fod yn sicrhau nad yw unrhyw wybodaeth a ddatgelir yn mynd yn groes i'r deddfwriaeth diogelu data ac yn argymhell bod Senedd Cymru yn rhoi ei chydsyniad i gymal 29.
- 17 Mae Cymal 32 (gorfodi rhwymedigaethau deiliaid trwyddedau) yn cynnwys Atodlen 3 newydd i'r Bil sy'n gwneud darpariaeth ar gyfer gorfodi amodau trwyddedau a gofynion eraill a osodir ar ddeiliaid trwydded gan neu o dan Ran 1 o'r Bil. Mae Atodlen 3 yn disodli pŵer yr Ysgrifennydd Gwladol i wneud rheoliadau a nodir yng nghymal 32 yn y Bil fel y'i cyflwynwyd. Rydym o'r farn ei bod yn bwysig bod yna drefn orfodi gyson ac yn croesawu'r rheoliadau hyn yn y Bil ac yn argymhell bod Senedd Cymru yn rhoi ei chydsyniad i gymal 32.

Rhan 1: Trwyddedu Cludo a Storio Carbon Deuocsid:
Pennod 4 Trefn Weinyddol Arbennig

- 18 Diwygiwyd cymal 46 (Addasu amodau trwyddedau) i adlewyrchu'n well mai bwriad ymgynghori fyddai fel awdurdod trwyddedu storio carbon mewn perthynas ag ansolfedd. Yn yr LCM, argymhellodd Llywodraeth Cymru atal cydsyniad yn amodol ar ei ystyried ymhellach.

- 19 Yn dilyn trafodaeth bellach gyda Llywodraeth y DU a gwneud gwelliant wedi hynny i'r cymal hwn, ein barn ni yw bod y cymal hwn yn ymwneud ag 'ansolfedd' sy'n fater a gedwir yn ôl ac nad yw o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru. Felly nid oes angen cydsyniad Senedd Cymru ar gyfer cymal 46.

Rhan 2: Dal a storio carbon deuocsid etc. a chynhyrchu hydrogen **Pennod 1 Contractau Cymorth Refeniw**

- 20 Yn is-gymal (7) o gymal 67 (dynodi parti i ddal carbon), mae'r diffiniad o "carbon capture entity" wedi'i newid i berson sy'n cynnal gweithgareddau yn y Deyrnas Unedig i ddal carbon deuocsid sydd yn yr atmosffer ac sydd wedi'i doddi yn nŵr y môr, hynny'n ogystal â charbon deuocsid sydd wedi'i gynhyrchu gan weithgareddau masnachol neu ddiwydiannol fel y'i drafftwyd yn y Bil fel y'i cyflwynwyd. Mae'r cymal wedi'i newid i ddiffinio gweithgareddau sy'n cael eu cynnal yn y "Deyrnas Unedig" i gynnwys dyfroedd tiriogaethol wrth y Deyrnas Unedig (is-gymal (8)(a)), a dyfroedd mewn Parth Mewnforio a Storio Nwy (is-gymal (8)(b)).
- 21 Mae'r gwelliannau hyn yn ymdrin â materion sy'n ymwneud â gwastraff a diogelu'r amgylchedd, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel dal carbon deuocsid. Nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater sydd wedi'i gadw yn ôl yn Atodlen 7A GOWA. Mae angen sLCM felly i'r graddau bod y cymal hwn o'i wella yn ymwneud â'r môr tiriogaethol wrth Gymru. Rwy'n croesawu hyn ac yn argymhell bod Senedd Cymru'n rhoi ei chydysyniad.
- 22 Yng nghymal 73 (pŵer i benodi cyrff dyrannu), mae is-gymal (2) newydd wedi'i ychwanegu er mwyn gallu arfer y pŵer i benodi o dan is-gymal (1) fel bod mwy nag un penodiad yn cael ei wneud o dan y paragraff hwnnw yr un pryd. Mae'r gwelliant hwn yn gwneud darpariaeth sy'n ymdrin â'r gwastraff a diogelu'r amgylchedd sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel dal carbon deuocsid. Nid yw'n ymwneud ag unrhyw fater sydd wedi'i gadw yn ôl yn Atodlen 7A GOWA. Mae angen sLCM felly, i'r graddau ei fod yn ymwneud â dal carbon deuocsid ond nid â chynhyrchu hydrogen. Rydym yn argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydysyniad. Dylid gofyn i Weinidogion Cymru am eu cydsyniad os bydd y rheoliadau'n cynnwys darpariaethau sydd o fewn cymhwysedd datganoledig.

Rhan 2: Dal a storio carbon deuocsid etc. a chynhyrchu hydrogen **Pennod 2 Datgomisiynu Gosodiadau Storio Carbon**

- 23 Mae gwelliant wedi'i wneud i is-gymal (1) o gymal 92 (ariannu costau datgomisiynu ac ati) i nodi'n benodol y caiff yr Ysgrifennydd Gwladol, drwy reoliadau, wneud darpariaeth i fynnu bod pobl berthnasol yn darparu diogelwch mewn perthynas â gadael neu ddatgomisiynu safleoedd, piblinellau neu osodiadau carbon deuocsid yn y dyfodol. Mae hyn yn newid y Bil fel y'i drafftwyd oedd yn cyfeirio at "carbon storage solutions". Mae is-gymal (2) yn diffinio gweithgarwch sy'n gysylltiedig â charbon deuocsid ac mae is-gymal (3) yn diffinio lleoliad safleoedd i gynnwys y

rhai sydd yn, o dan neu ar fôr tiriogaethol y DU neu ddyfroedd y Parth Mewnforio a Storio Nwy.

- 24 Mae'r gwelliannau i'r cymal hwn yn gwneud darpariaeth berthnasol gan eu bod yn ymdrin â gwastraff a diogelu'r amgylchedd, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel dal carbon deuocsid. Nid ydynt yn ymwneud ag unrhyw fater sydd wedi'i gadw yn ôl yn Atodlen 7A GOWA. Mae angen sLCM felly, i'r graddau bod y cymal hwn o'i newid yn gymwys i'r môr tiriogaethol wrth Gymru.
- 25 Mae'r gwelliannau hyn yn rhoi mwy o eglurder ynghylch cwmpas y rheoliadau ac rydym yn argymhell bod Senedd Cymru'n rhoi ei chydysyniad i gymal 92.

Rhan 2: Dal a storio carbon deuocsid etc. a chynhyrchu hydrogen

Pennod 5 Gwybodaeth am storio carbon a samplau

- 26 Mae Pennod 5 newydd (gwybodaeth am storio carbon a samplau), sy'n cynnwys cymalau 106 i 126, wedi'i mewnosod yn Rhan 2. Mae'r Bennod hon yn fras yn gwneud darpariaeth sy'n ymwneud â gwybodaeth am storio carbon ac am samplau sylweddau a gafwyd gan neu ar ran trwyddedai wrth gynnal gweithgarwch o dan drwydded storio carbon y trwyddedai. Mae'r drwydded storio carbon yn golygu trwydded a roddir gan yr Awdurdod Olew a Nwy (OGA) o dan adran 18(1) o Ddeddf Ynni 2008 (cymal 106(2)) neu sy'n cael effeithiau fel pe bai wedi cael ei roi ganddo.
- 27 Mae'r Bennod hon yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â gwastraff a diogelu'r amgylchedd, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel dal carbon deuocsid. Nid yw'n ymwneud ag unrhyw fater sydd wedi'i gadw yn ôl yn Atodlen 7A GOWA. Mae angen sLCM felly ar gyfer holl gymalau'r Bennod hon. Ceir crynodeb ohonynt isod:
 - 27.1 Mae cymal 106 (diffiniadau allweddol) a chymal 126 (Dehongli Pennod 5) yn cynnwys diffiniadau a ddefnyddir trwy'r Bennod hon.
 - 27.2 Mae Cymal 107 (Cadw gwybodaeth a samplau) yn rheoleiddio'r gofyniad y gallai fod angen i drwyddedeion penodedig ddarparu gwybodaeth am storio carbon a samplau.
 - 27.3 Mae cymal 108 (Paratoi a chytuno ar gynlluniau gwybodaeth a samplau) yn ei gwneud yn ofynnol i berson cyfrifol baratoi cynllun gwybodaeth a samplau.
 - 27.4 Mae cymal 109 (Cynlluniau gwybodaeth a samplau: ategol) yn ei gwneud yn ofynnol i'r OGA gytuno ar unrhyw newidiadau i gynlluniau gwybodaeth a samplau.

- 27.5 Mae cymal 110 (Gwybodaeth a samplau: cydgysylltwyr) yn ei gwneud yn ofynnol penodi cydlynedd gwybodaeth a samplau o fewn trwyddedai neu weithredwr archwilio.
- 27.6 Mae Cymal 111 (Pwerau OGA i fynnu gwybodaeth a samplau) yn rhoi pŵer i'r Awdurdod Olew a Nwy ofyn am wybodaeth a samplau.
- 27.7 Mae cymal 112 (Gwahardd yr OGA rhag datgelu gwybodaeth neu samplau) yn gwahardd yr OGA rhag datgelu gwybodaeth neu samplau.
- 27.8 Mae Cymal 113 (Pŵer yr Ysgrifennydd Gwladol i fynnu gwybodaeth a samplau) ac Atodlen 7 newydd yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol i fynnu gwybodaeth a samplau a ddelir gan yr OGA at ddiben swyddogaethau a roddir gan neu o dan unrhyw Ddeddf, monitro perfformiad yr OGA neu unrhyw achos Seneddol.
- 27.9 Mae cymal 114 (Pŵer OGA i roi hysbysiadau cosb) yn rhoi pŵer i'r OGA roi hysbysiadau cosb, sef yr hysbysiadau y cyfeirir atynt yng nghymalau 115 i 118.
- 27.10 Mae cymal 115 (hysbysiadau gorfodi) yn diffinio hysbysiad gorfodi.
- 27.11 Mae cymal 116 (hysbysiadau cosb ariannol) yn diffinio hysbysiad cosb ariannol.
- 27.12 Mae cymal 117 (Hysbysiadau dirymu) yn diffinio hysbysiad dirymu.
- 27.13 Mae cymal 118 (Hysbysiadau gwared gweithredydd) yn nodi'r broses ar gyfer trwydded gwaredu gweithredydd.
- 27.14 Mae Cymal 119 (Dyletswydd OGA i roi hysbysiadau rhybudd cosb) yn rhoi dyletswydd ar yr OGA i roi hysbysiadau rhybudd cosb.
- 27.15 Mae Cymal 120 (Cyhoeddi manylion cosbau) yn rhoi pwerau i OGA gyhoeddi manylion unrhyw hysbysiad cosb a roddir gydag eithriadau a nodir yn y cymal.
- 27.16 Mae cymal 121 (Hysbysiadau cosb dilynol) yn rhoi pwerau i'r OGA o ran hysbysiadau cosb dilynol.
- 27.17 Mae cymal 122 (Tynnu hysbysiadau cosb yn ôl) yn rhoi pŵer i'r OGA dynnu hysbysiad cosb yn ôl.
- 27.18 Mae cymal 123 (Cosbau: pwerau o ran gwybodaeth) yn rhoi pŵer i'r OGA ei gwneud yn ofynnol darparu dogfennau neu wybodaeth arall at ddiben ymchwiliad sy'n ymwneud â gofyniad cosbadwy neu i alluogi'r OGA benderfynu a ddylid gosod cosb.

- 27.19 Mae cymal 124 (Apeliadau) yn cyflwyno Atodlen 8 newydd sy'n diffinio'r apeliadau yn erbyn penderfyniadau a wneir gan yr OGA mewn perthynas â gwybodaeth a samplau penodol ym Mhennod 5.
- 27.20 Mae cymal 125 (Gweithdrefn ar gyfer gwneud penderfyniadau gorfodi) yn amlinellu'r weithdrefn ar gyfer gwneud penderfyniadau gorfodi.
- 28 Mae gorgyffwrdd rhwng cwmpas daearyddol yr OGA a'r diriogaeth y mae gan Senedd Cymru gymhwysedd drosti o dan adran 108A o'r GOWA i'r graddau bod y darpariaethau'n gymwys i weithgareddau storio ym môr tiriogaethol Cymru. Cyfyngir pwerau'r Ysgrifennydd Gwladol o ran gwneud rheoliadau i roi trwyddedau storio carbon trwy'r OGA. O'r herwydd, ni wnaiff y rheoliadau hyn ymestyn i weithgareddau Deddf Ynni 2008 yng Nghymru (tir mawr a dyfroedd mewnol Cymru). Yno, Gweinidogion Cymru yw'r unig awdurdod trwyddedu.
- 29 Mae'n bwysig bod gweithgaredd trwyddedig yn gofyn am yr un wybodaeth a samplau â'r system sydd mewn grym ledled Prydain Fawr. O'r herwydd, rwyf wedi gofyn am welliant i'r Bennod hon er mwyn cynnwys y trwyddedau a roddir gan Weinidogion Cymru a chynnwys proses o ofyn am gydsyniad os bydd y rheoliadau'n effeithio ar feysydd cymhwysedd deddfwriaethol. Rydym yn argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydsyniad i gymalau 107-125.

Rhan 2: Dal a storio carbon deuocsid etc. a chynhyrchu hydrogen

Pennod 6 Cyffredinol

- 30 Fel a nodwyd yn yr LCM, mae cymal 127 (cael at seilwaith) (cymal 96 gynt) yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau ynghylch caffael hawliau i ddefnyddio safle storio carbon deuocsid yn y ddaear neu biblinell a ddefnyddir neu y bwriedir ei defnyddio i gludo carbon deuocsid. Mae'r cymal hwn wedi'i newid i gynnwys rhestr o'r math o ddarpariaeth y gallai'r Ysgrifennydd Gwladol ei gwneud trwy reoliad o dan y cymal hwn, sy'n cynnwys rhoi disgrisiynau i unrhyw berson a chreu troseddau. Mae'r cymal hwn (fel y'i newidiwyd) yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â gwastraff a diogelu'r amgylchedd, sy'n cynnwys mesurau datgarboneiddio fel dal carbon deuocsid. Nid yw'n ymwneud ag unrhyw fater sydd wedi'i gadw yn ôl yn Atodlen 7A GOWA. Mae angen sLCM felly.
- 31 Cyn gwneud rheoliadau o dan y Rhan hon, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgynghori â Gweinidogion Cymru os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaethau a fyddai o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru. Dylid newid y gofyn i ymgynghori i geisio cydsyniad Gweinidogion Cymru felly rwy'n argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydsyniad i gymal 127.

Rhan 11 Cynlluniau Cyfleoedd i Arbed Ynni

- 32 Mae Rhan newydd wedi'i chyflwyno i'r Bil mewn perthynas â'r Cynllun Cyfleoedd i Arbed Ynni (ESOS). Bwriad y mesurau hyn yw gwella ansawdd archwiliadau ESOS a rhoi pwerau i ehangu'r cynllun i gynnwys elfennau sero net mewn archwiliadau. Bydd y newidiadau hyn yn weithredol ledled y DU. Mae'r cymalau a restrir isod yn darparu o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru i'r graddau bod darpariaeth yn ymwneud ag annog defnyddio ynni'n effeithiol (heblaw trwy waharddiad neu reoleiddiad).
- 32.1 Mae cymal 250 (Cynlluniau cyfleoedd i arbed ynni) yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol reoleiddio i sefydlu un neu fwy ESOS.
- 32.2 Mae cymal 251 (Cymhwysu cynlluniau cyfleoedd i arbed ynni) yn ymwneud â'r prosesau ar gyfer gwneud cais am ESOS.
- 32.3 Mae cymal 252 (Y gofyn i asesu'r defnydd o ynni) yn nodi'r gofyn i asesu'r defnydd o ynni.
- 32.4 Mae cymal 253 (Aseswyr) yn darparu bod rheoliadau ESOS yn rhoi swyddogaethau i asesydd mewn perthynas ag asesu a monitro cydymffurfiaeth â'r gofynion a osodir gan y rheoliadau ac adrodd arnynt.
- 32.5 Mae cymal 254 (Cynlluniau gweithredu ESOS) yn darparu bod rheoliadau ESOS yn gwneud darpariaeth i gyfranogwyr gynhyrchu cynlluniau gweithredu ESOS.
- 32.6 Mae cymal 255 (Gweithredu i arbed ynni neu i leihau allyriadau) yn nodi'r gweithrediadau y caiff rheoliadau ESOS ddarparu ar eu cyfer.
- 32.7 Mae cymal 256 (Gweinyddu'r cynllun) yn darparu bod rheoliadau ESOS yn nodi gweinyddiaeth y cynllun.
- 32.8 Mae cymal 259 (Rheoliadau ESOS: gweithdrefn ac ati) yn nodi'r weithdrefn i reoliadau ESOS ddod i rym, gan gynnwys y gofyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol ymgynghori â Gweinidogion Cymru i'r graddau bo'r rheoliadau'n cynnwys darpariaethau sydd o fewn cymhwysedd datganoledig.
- 32.9 Mae cymal 260 (Cyfarwyddyd i weinyddwyr y cynllun) yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol roi cyfarwyddyd i weinyddwr cynlluniau.
- 32.10 Mae cymal 261 (Cymorth ariannol i weinyddwyr a chyfranogwyr y cynllun) yn rhoi pwerau i'r Ysgrifennydd Gwladol roi neu drefnu rhoi cymorth ariannol i weinyddwyr a chyfranogwyr y cynllun.
- 32.11 Mae Cymal 262 yn dehongli Rhan 11.
- 33 Mae Llywodraeth Cymru o blaid ESOS ar gyfer y DU gyfan. Fodd bynnag, pan fydd rheoliadau ESOS yn cynnwys darpariaethau sydd o fewn cymhwysedd datganoledig Senedd Cymru, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol

ofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru cyn gwneud rheoliadau. Rwy'n argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydsyniad i gymal 259. Yn fy marn i, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru cyn gwneud rheoliadau os yw'r rheoliadau'n cynnwys darpariaethau sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru.

Barn Llywodraeth y DU am yr angen am gydsyniad

- 34 Mae Llywodraeth y DU yn cytuno bod angen cydsyniad Senedd Cymru. Yn benodol, mae Llywodraeth y DU wedi dod i'r casgliad:
- 34.1 Ar gyfer Rhan 1 - Trwyddedau Cludo a Storio Carbon Deuocsid – bod darpariaethau ar draws y Rhan yn ymdrin â phroses yr LCM. Ond, mae rhai darpariaethau'n ymwneud â materion sydd wedi'u cadw'n ôl, yn enwedig y rhai sy'n delio â swyddogaethau o dan gyfraith cystadleuaeth a phrosesau ansolfedd.
- 34.2 Ar gyfer Rhan 2 ar Ddal, Storio ac ati Carbon Deuocsid a Chynhyrchu Hydrogen, mae darpariaethau ar draws y Rhan yn ymdrin â phroses yr LCM i'r graddau bod dal carbon a chludo a storio CO₂ yn fater sydd fel arfer o fewn cymhwysedd datganoledig. Ond mae hi o'r farn bod darpariaethau mewn perthynas â hydrogen yn faterion sydd wedi'u cadw'n ôl, diolch i gymal D2 Olew a Nwy yn GOWA ac nad ydynt felly o fewn cymhwysedd datganoledig. O ran y cymalau sy'n ymwneud â'r ardoll hydrogen a'i gweinyddiad, mae Llywodraeth y DU o'r farn bod y ddarpariaeth honno'n fater sydd wedi'i gadw'n ôl am ei fod yn ymwneud â threth at ddiben mater cadw A1 ac nad yw'n berthnasol i broses yr LCM.
- 34.3 Ar gyfer Rhan 11 ar ESOS, mae Llywodraeth y DU o'r farn bod proses yr LCM wedi'i dilyn ar gyfer y Rhan hon ond nid yw'n darparu unrhyw fanylion penodol ynghylch cymalau unigol.

Barn Llywodraeth Cymru am y newidiadau i'r Bil Ynni hyd at 11 Gorff 2023.

- 35 Gosodais LCM ar 29 Mehefin 2023 am y Bil fel y'i cyflwynwyd. Nid yw'r gwelliannau a wnaed i'r Bil ers ei gyflwyno yn newid y safbwynt a fynegais yn y Memorandwm hwnnw.
- 36 Mae Llywodraeth Cymru yn croesawu nifer o'r gwelliannau i'r Bil gan eu bod yn rhoi esboniadau defnyddiol a manylion ychwanegol ar sut y bydd y mesurau cyntaf a gyflwynwyd yn y Bil yn gweithredu. Barn Llywodraeth Cymru o hyd yw bod y Bil yn cynnwys darpariaethau sy'n hanfodol i helpu'r DU i newid i sero net.
- 37 Fel gyda'r Bil fel y'i cyflwynwyd, nid yw'r gwelliannau a wnaed i'r Bil, a hynny mewn nifer o feysydd, yn parchu cymhwysedd Senedd Cymru'n ddigonol. Yn benodol, mae Llywodraeth Cymru yn argymhell na ddylai Senedd Cymru roi ei chydsyniad i gymalau 9, 73, 106 i 126, 127 a 259 ac

rydym am i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru cyn y caiff rheoliadau newydd mewn perthynas â Phenodau 5 a 6 o Ran 2 a Rhan 11 ddod i rym. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi fy safbwynt.

Tabl 1: Crynodeb o farn Llywodraeth Cymru ynghylch cydsyniad

Cymalau a newidiwyd – Bil Ynni 11 Gorffennaf 2023	
Yn argymhell bod Senedd Cymru'n rhoi ei chydsyniad	Yn argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydsyniad.
Rhan 1: 19, 29, 32.	Rhan 1: 9
Rhan 2: 67, 92	Rhan 2: 73, 106-126, 127
Rhan 11: 250-256, 260-262	Rhan 11: 259
Atodlen 3	Atodlenni 7 ac 8

Goblygiadau ariannol

- 38 Efallai y bydd goblygiadau ariannol i Lywodraeth Cymru y gallai fod angen eu hystyried. Pe bai'r Bil yn cyflwyno unrhyw bwerau newydd a fyddai'n cael eu gweinyddu gan Weinidogion Cymru, byddai angen cael sicrwydd gan Lywodraeth y DU y darperid adnoddau cyfatebol.

Casgliad

- 39 Er y gallai cyflawni'r darpariaethau hyn mewn Bil y DU fod yn ffordd briodol o ddeddfu, oni bai a hyd nes y bydd y materion sy'n peri pryder wedi'u datrys, nid wyf yn argymhell bod Senedd Cymru'n rhoi ei chydsyniad i'r Bil hwn.

Julie James AS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
01 Medi 2023

Atodiad 1:

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
Rhan 1 – Trwyddedu Cludo a Storio Carbon		
1	Prif amcanion a dyletswyddau cyffredinol yr Ysgrifennydd Gwladol a'r Rheoleiddiwr Economaidd	1
2	Gwahardd gweithgareddau heb eu trwyddedu	2
3	Ymgynghori ar gynigion ar gyfer dod â gweithgareddau eraill o dan drwydded	3
4	Cwmpas tiriogaethol y gwaharddiad	4
5	Eithrio rhag y gwaharddiad	5
6	Dirymu esemptiad neu ei dynnu'n ôl	6
7	Y pŵer i roi trwyddedau	7
8	Y pŵer i greu mathau o drwydded	8
9	Y drefn ar gyfer gwneud cais am drwydded.	9
10	Tendro cystadleuol am drwyddedau	10
11	Amodau trwydded: cyffredinol	11
12	Amodau safonol trwyddedau	12
13	Newid amodau trwydded	13
14	Newid amodau o dan adran 13: ategol	14
15	Newid trwy orchymyn o dan ddeddf arall	15
16	Pŵer interim yr Ysgrifennydd Gwladol i roi trwyddedau	16
17	Dod â thrwydded i ben	17
18	Trosglwyddo trwyddedau	18
19	Cydsyniad i drosglwyddo	19
20	Apelio at y CMA	20

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
21	Trefn apelio at y CMA	21
22	Penderfyniad gan y CMA ar yr apêl	22
23	Pwerau CMA ar ganiatáu apêl	23
24	Terfynau amser i CMA benderfynu ar apêl	24
25	Penderfyniad ar apêl gan CMA: ategol	25
26	Darparu gwybodaeth i/gan y rheoleiddiwr economaidd	26
27	Pŵer yr Ysgrifennydd Gwladol i fynnu gwybodaeth	27
28	Monitro, casglu gwybodaeth ac ati	28
29	Pŵer i fynnu gwybodaeth at ddiben monitro	29
30	Dyletswydd i gynnal asesiad o'r effaith	30
31	Rhesymau am benderfyniadau	31
32	Gorfodi'r ymrwymadau ar ddeiliaid trwydded	32
33	Gwneud datganiadau ffug ac ati	33
34	Atebolrwydd swyddogion endidau	34
35	Trafodion troseddol	35
36	Swyddogaethau o dan Ddeddf Fenter 2002	36
37	Swyddogaethau o dan Ddeddf Cystadleuaeth 1998	37
38	Adrannau 36 a 37: ategol	38
39	Blaen-raglenni gwaith	39
40	Gwybodaeth am ddatganiad polisi a strategaeth CCUS	40
41	Adroddiad blynyddol ar swyddogaethau trwyddedu cludo a storio	41
42	Gorchmynion gweinyddu cludo a storio	42

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
43	Amcan gweinyddu cludo a storio	43
44	Cymhwyso rhai o ddarpariaethau Deddf Ynni 2004	44
45	Gweinyddu, trosglwyddo cynlluniau ac ati	45
46	Newid amodau trwyddedau	46
47	Newidiadau o dan Ddeddf Fenter 2002	47
48	Pŵer i wneud rhagor o newidiadau i'r ddeddfwriaeth ansolfedd	48
49	Dehongli Pennod 4	49
50	Cynlluniau trosglwyddo	50
51	Ymgynghori ar gynigion trosglwyddo	51
52	Cynnal cynlluniau trosglwyddo	52
53	Cydweithrediad rhwng yr awdurdod trwyddedu storio a'r rheoleiddiwr economaidd	53
54	Gwelliannau ynghylch Rhan 1	54
55	Dehongli Rhan 1	55
Rhan 2 – Dal a storio carbon deuocsid etc. a chynhyrchu hydrogen		
56	Pennod 1: dehongli	56
57	Contractau cymorth refeniw	57
58	Dyletswyddau dyrannu parti cymorth refeniw	58
59	Dyrannu parti cludo a storio	59
60	Cyfarwyddyd i gynnig contract	60
	Dyrannu parti cludo hydrogen	61
	Cyfarwyddyd i gynnig contract â darparwr cludo hydrogen cymwys	62
	Dyrannu parti storio hydrogen	63

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
	Cyfarwyddyd i gynnig contract â darparwr storio hydrogen cymwys	64
61	Dyrannu parti i gynhyrchu hydrogen	65
62	Cyfarwyddyd i gynnig contract â darparwr cludo hydrogen cymwys	66
63	Dyrannu parti i ddal carbon	67
64	Cyfarwyddyd i gynnig contract â darparwr storio hydrogen	68
65	Penodi gweinyddwr yr ardoll hydrogen	69
66	Ymrwymadau cyfranogwyr y farchnad	70
	Taliadau i gyfranogwyr perthnasol y farchnad	71
67	Swyddogaethau gweinyddwr yr ardoll hydrogen	72
68	Y pŵer i benodi cyrff dyrannu	73
69	Amodau safonol y contractau cymorth refeniw	74
70	Hysbysiadau dyraniadau	75
71	Dyrannu contractau	76
72	Dyletswydd i gynnig contract ar ôl ei ddyrannu	77
73	Newid amodau safonol	78
74	Adrannau 75 i 78: ategol	79
	Amodau'r drwydded ynghylch swyddogaethau rhai cyrff dyrannu	80
75	Darpariaeth arall ynghylch dynodiadau	81
76	Cymhwyso arian a ddelir gan barti cymorth refeniw	82
77	Gwybodaeth a chyngor	83
	Gorfodi	84
78	Ymgynghori	85
79	Cynlluniau trosglwyddo	86

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
80	Newid cynlluniau trosglwyddo	87
81	Cyfarwyddwyr cysgodol ac ati	88
	Newid trwyddedau ac ati o ran ymrwymiadau'r ardoll	89
	Trwyddedau i weithredwyr systemau trydan a chynllunwyr systemau nwy: newidiadau	90
	Adrannau 89 a 90: Ategol	91
82	Cyllido costau datgomisiynu ac ati	92
83	Adran 92: ategol	93
84	Darpariaethau Rhan 4 Deddf Betrolwim 1998	94
85	Cymorth ar gyfer newid defnydd: gosodiadau	95
86	Cymorth ar gyfer newid defnydd: piblinau'r rhwydwaith storio carbon	96
87	Cymorth ar gyfer newid defnydd: ategol	97
88	Dynodi datganiad polisi a strategaeth	98
89	Dyletswyddau o ran beth i'w ystyried yn y datganiad	99
90	Adolygu	100
91	Gofynion gweithdrefnol	101
92	Pennu'r darpariaethau mewn trwyddedau storio carbon deuocsid	102
93	Cynnwys hawlebau storio mewn trwyddedau storio carbon deuocsid	103
94	Troseddau sy'n gysylltiedig â thrwyddedau storio carbon deuocsid	104
95	Pŵer OGA i fynnu gwybodaeth am newid rheolaeth ar ddeiliad trwydded	105

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
	Diffiniadau allweddol	106
	Cadw gwybodaeth a samplau	107
	Paratoi a chytuno ar gynlluniau gwybodaeth a samplau	108
	Cynlluniau gwybodaeth a samplau: ategol	109
	Gwybodaeth a samplau: cydgysylltwyr	110
	Pwerau OGA i fynnu gwybodaeth a samplau	111
	Gwahardd OGA rhag datgelu gwybodaeth neu samplau	112
	Pŵer yr Ysgrifennydd Gwladol i fynnu gwybodaeth a samplau	113
	Pŵer OGA i roi hysbysiadau cosbi	114
	Hysbysiadau gorfodi	115
	Hysbysiadau cosb ariannol	116
	Hysbysiadau dirymu	117
	Hysbysiadau gwaredu gweithredwr	118
	Dyletswydd OGA i roi hysbysiadau rhybuddio am gosbau	119
	Cyhoeddi manylion cosbau	120
	Hysbysiadau cosbau dilynol	121
	Tynnu hysbysiad cosbau yn ôl	122
	Cosbau; Pwerau gwybodaeth	123
	Apeliadau	124
	Gweithdrefn penderfyniadau gorfodi	125
	Dehongli Pennod 5	126
96	Mynediad at seilwaith	127
97	Cymorth ariannol	128
Rhan 3 – Trwyddedu prosiectau piblinau hydrogen		

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
	Diffiniadau Allweddol y Rhan	129
	Dynodi	130
	Gweithdrefn dynodi	131
	Dirymu dynodiad	132
	Rhoi, estyn neu gyfyngu trwydded cludo nwy gan yr Ysgrifennydd Gwladol	133
	Ceisiadau i roi ac ati trwydded cludo nwy	134
	Newid trwydded cludo nwy gan yr Ysgrifennydd Gwladol	135
	Hyd a lled y pwerau newid o dan adran 135	136
	Y weithdrefn ac ati ar gyfer newid o dan adran 135	137
	Gwybodaeth a chyngor	138
	Amodau trwyddedau cludo nwy ar gyfer cludo hydrogen	139
	Cyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol i'r GEMA	140
	Diddymu Rhan 3	141
Rhan 4 – Techneg newydd		
98	Cynlluniau gwres carbon isel	142
99	Cymhwyso'r cynllun	143
100	Pennu targedau ac ati	144
101	Darpariaeth arall am reoliadau'r cynllun	145
102	Gweinyddu'r cynllun	146
103	Gorfodi, cosbau a throseddau	147
104	Cymhwyso'r symiau a dalwyd yn rhinwedd adran 101(4) neu 103(3)	148
105	Apeliadau	149
106	Rheoliadau'r cynllun: gweithdrefn ac ati	150
107	Dehongli Pennod 1	151
Pennod 2		

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
108	Newid y cod nwy	152
109	Rheoliadau i ddiogelu defnyddwyr	153
	Pŵer i newid Deddf Nwy 1986 o ran hydrogen	154
Pennod 3		
110	Cyfleusterau ynni ymasu: nid oes angen trwydded safle niwclear	155
	Trin tanwydd carbon wedi'i ailgylchu a thanwydd sy'n deillio o niwclear fel tanwydd cludiant adnewyddadwy	156
111	Deddf Newid Hinsawdd 2008: ystyr "UK removals"	157
Rhan 5 – Gweithredydd a Chynllunydd Systemau Annibynnol		
112	Gweithredydd a Chynllunydd Systemau Annibynnol ("the ISOP")	158
113	Dynodi ac ati	159
114	Dyletswydd i hyrwyddo amcanion penodol	160
115	Dyletswydd i roi sylw i faterion penodol	161
116	Dyletswydd i roi sylw i ddatganiad polisi a strategaeth	162
117	Trwyddedu gweithgaredd gweithredydd y system drydan	163
118	Cyfarwyddyd fel bod trwydded trawsyrru yn cael effaith trwydded gweithredydd system drydan	164
119	Trwyddedu gweithgaredd cynllunio system nwy	165
120	Newid trwyddedau ac ati	166
121	Gweithdrefn newid o dan adran 166	167
122	Rhoi cyngor, dadansoddiad neu wybodaeth	168

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
123	Pŵer i fynnu gwybodaeth oddi wrth bersonau rheoledig ac ati	169
124	Dyletswydd i gadw golwg ar ddatblygiadau yn y sector ynni	170
125	Trosglwyddiadau	171
126	Trefniadau pensiwn	172
127	Cymorth ariannol ar gyfer yr ISOP	173
128	Cyllid ar draws sectorau	174
129	Prif amcan a dyletswyddau cyffredinol yr Ysgrifennydd Gwladol a GEMA o dan Ran 5	175
130	Newidiadau mân a chanlyniadol	176
131	Dehongli Rhan 5	177
132	Rheoliadau o dan Ran 5	178
Rhan 6 – Llywodraethu Codau Nwy a Thrydan		
133	Dynodi codau ac ati	179
134	Ystyr "code manager" a "code manager licence"	180
135	Dynodi systemau canolog	181
136	Trwydded o dan Ddeddf Nwy 1986 i gyflawni swyddogaeth rheoli cod	182
137	Trwydded o dan Ddeddf Drydan 1986 i gyflawni swyddogaeth rheoli cod	183
138	Dewis rheolwr codau	184
139	Dewis heb gystadleuaeth	185
140	Dewis trwy gystadleuaeth	186
141	Datganiad ar gyfeiriad strategol	187
142	Trosglwyddo swyddogaethau o dan adran 187 i Weithredydd a Chynllunydd Systemau Annibynnol	188
143	Newid dogfennau dynodedig gan GEMA	189
144	Newidiadau o dan adran 189	190

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
145	Cyfarwyddyd ynghylch systemau canolog dynodedig	191
146	Cyfarwyddyd o dan adran 191	192
147	Prif amcan a dyletswyddau cyffredinol yr Ysgrifennydd Gwladol a GEMA o dan Ran 6	193
148	Adroddiad blynyddol GEMA i ystyried materion ynghylch dogfennau dynodedig	194
149	Rheoliadau o dan Ran 6	195
150	Dehongli Rhan 6	196
151	Darpariaeth bontio a threfniadau pensiwn	197
152	Newidiadau mân a chanlyniadol	198
Rhan 7 – Diwygio'r Farchnad a Diogelu'r Defnyddiwr		
	Prif wrthwynebiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a GEMA	199
153	Tendrau cystadleuol ar gyfer prosiectau trydan	200
154	Uno mentrau yn y rhwydwaith ynni	201
155	Trwydded ar gyfer rhedeg rhyng-gysylltwyr aml-ddiben	202
156	Amodau safonol trwyddedau MPI	203
157	Rhedeg rhyng-gysylltwyr aml-ddiben: annibyniaeth	204
158	Rhoi trwyddedau MPI i weithredwyr sy'n bod	205
159	Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol ac ati	206
160	Gwelliannau canlyniadol o ran rhyng-gysylltwyr aml-ddiben	207
	Taliadau cymorth trydan i ddiwydiannau ynni-ddwys	208
	Ardoll i dalu am daliadau cymorth trydan	209

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
161	Estyn y cap ar y tariff nwy a thrydan domestig	
162	Storio trydan	210
163	Tâl yn lle cydymffurfio â rhai ymrwymadau ar gwmnïau ynni	211
164	Mesuryddion clyfar: estyn yr amser i arfer pwerau	212
Rhan 8 – Rhwydweithiau Gwres		
165	Y rhwydwaith gwres perthnasol	213
166	Y Rheoleiddiwr	214
167	Ffyrdd amgen i ddatrys anghydfodau â defnyddwyr	215
168	Rheoliad rhwydweithiau gwres	216
169	Rheoliad rhwydweithiau gwres: gweithdrefn	217
170	Adfer costau gan GEMA a NIAUR	218
171	Rhwydweithiau gwres: awdurdod trwyddedu yn yr Alban	219
172	Rhwydweithiau gwres: gorfodi yn yr Alban	220
173	Dehongli Pennod 1	221
174	Rheoliadau ynghylch parthau rhwydweithiau gwres	222
175	Awdurdod Parthau Rhwydweithiau Gwres	223
176	Cydgysylltwyr Parthau	224
177	Nodi, dynodi ac adolygu parthau	225
178	Sut mae pennu parthau	226
179	Ceisiadau am wybodaeth am adran 177 neu 178	227
180	Rhwydweithiau gwres mewn parthau	228
181	Darparu rhwydweithiau gwresogi ardal mewn parthau	229
182	Gorfodi gofynion parth rhwydweithiau gwres	230

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
183	Cosbau	231
184	Cofnodion, gwybodaeth ac adrodd	232
185	Dehongli Pennod 2	233
Rhan 9 – Dyfeisiau Clyfar o ran Ynni a Rheoli Llwythi		
186	Dyfeisiau clyfar o ran ynni a rheoli llwythi	234
187	Rheoliadau clyfar o ran ynni	235
188	Gwaharddiadau a gofynion: ategol	236
189	Gorfodi	237
190	Cosbau, troseddau ac adfer costau	238
191	Apeliadau yn erbyn camau gorfodi	239
192	Rheoliadau: gweithdrefn ac ategol	240
193	Pŵer i newid amodau ac ati trwydded: rheoli llwyth	241
194	Pŵer i newid amodau ac ati trwydded: gweithdrefn	242
195	Rheoli llwyth: ategol	243
196	Cymhwyso dyletswyddau cyffredinol i swyddogaethau sy'n ymwneud â rheoli llwythi	244
197	Trwyddedu gweithgareddau o ran rheoli llwythi	245
Rhan 10 – Perfformiad Eiddo o ran Ynni		
198	Pŵer i wneud rheoliadau o ran perfformiad ynni	246
199	Rheoliadau o ran perfformiad ynni mewn eiddo newydd	247
200	Cosbau	248
201	Rheoliadau o dan y Rhan 10 hon	249
Rhan 11 – Cynlluniau Cyfleoedd i Arbed Ynni		
	Cynlluniau Cyfleoedd i Arbed Ynni	250
	Rhoi cynlluniau cyfleoedd i arbed ynni ar waith	251

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
	Y gofyn i asesu'r defnydd o ynni	252
	Aseswyr	253
	Cynlluniau gweithredu ESOS	254
	Gweithredu i arbed ynni neu leihau allyriadau	255
	Gweinyddu'r cynllun	256
	Gorfodi, cosbau a throsteddau	257
	Apeliadau	258
	Rheoliadau ESOS: gweithdrefn ac ati	259
	Cyfarwyddyd i weinyddwyr y cynllun	260
	Cymorth ariannol i weinyddwyr a chyfranogwyr y cynllun	261
	Dehongli Rhan 11	262
Rhan 12 – Cadernid y Sector Tanwydd Craidd		
202	Amcan cyffredinol	263
203	"Gweithgarwch y sector tanwydd craidd" a chysyniadau allweddol eraill	264
204	Cyfarwyddyd i gyfranogwyr penodol y sector tanwydd craidd	265
205	Y weithdrefn ar gyfer rhoi cyfarwyddyd	266
206	Troseddau peidio â chydymffurfio â chyfarwyddyd	267
207	Pwerau cyfatebol i wneud rheoliadau	268
208	Pŵer i fynnu gwybodaeth	269
209	Dyletswydd i roi gwybod am ddigwyddiadau	270
210	Mynd yn groes i ofyn o dan adran 269 neu 270	271
211	Darparu gwybodaeth ar adegau penodol	272
212	Datgelu gwybodaeth a ddelir gan yr Ysgrifennydd Gwladol	273

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
213	Datgelu gwybodaeth gan HMRC	274
214	Apelio yn erbyn hysbysiad neu gyfarwyddyd	275
215	Datganiadau ffug ac ati	276
216	Troseddau o dan reoliadau	277
217	Achos ar gyfer trosedd	278
218	Atebolwydd swyddogion ac endidau	279
219	Gorfodi ac ymgymeriadau	280
220	Arweiniad: cosbau troseddol a sifil	281
221	Arweiniad: Craffu seneddol	282
222	Cymorth ariannol at ddiben cadernid a pharhad	283
223	Pŵer i newid y trothwy	284
224	Dehongli Rhan 12	285
Rhan 13 – Cynhyrchu Trydan Gwynt, Olew a Nwy Alltraeth		
	Ystyr "relevant offshore wind activity"	286
	lawndal strategol am effeithiau amgylcheddol andwyol	287
	Cronfa adfer y môr	288
	Asesu effeithiau amgylcheddol ac ati	289
	Rheoliadau o dan adran 289: ymgynghori a gweithdrefn	290
	Dehongli Pennod 1	291
225	Trefn ar gyfer ymateb i lygredd olew yn y môr	292
226	Cynefinoedd: lleihau effeithiau gweithgareddau olew a nwy ac ati alltraeth	293
227	Datgomisiynu olew a nwy alltraeth: cynlluniau codi tâl	294
228	Cymalau enghreifftiol ar gyfer trwyddedau petrolewm	295

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
229	Pŵer OGA i fynnu gwybodaeth am newid rheolaeth ar ddeiliad trwydded	296
Rhan 14 – Sector Niwclear Sifil		
230	Cymhwyso'r gofyn am drwydded safle niwclear i'r môr tiriogaethol	297
231	Datgomisiynu safleoedd niwclear ac ati	298
232	Safleoedd gwaredu eithriedig	299
233	Llofnodi'r Confensiwn ar lawndal Ategol am Ddifrod Niwclear	300
	Confensiwn ar lawndal Ategol am Ddifrod Niwclear: Pŵer Gweithredu	301
234	Darparu gwasanaethau plismona ychwanegol	302
235	Darparu cymorth i luoedd eraill	303
236	Pwerau gorfodi traws-ffiniol	304
237	Cyhoeddi cynllun strategaeth tair blynedd	305
	Diwydiant niwclear sifil: newid y cynlluniau pensiwn niwclear perthnasol	306
	Ystyr "relevant nuclear pension scheme"	307
	Gwybodaeth	308
	Rhagor o ddiffiniadau	309
	Cymhwyso deddfau pensiwn perthnasol	310
	Gweithdrefn rheoleiddio	311
	Great British Nuclear	312
	Statws y Goron	313
	Amcanion Great British Nuclear	314
	Cymorth ariannol	315

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
	Cyfarwyddyd ac arweiniad yr Ysgrifennydd Gwladol	316
	Adroddiad blynyddol	317
	Cyfrifon blynyddol	318
	Cynlluniau trosglwyddo	319
	Cynlluniau trosglwyddo: iawndal	320
	Cynlluniau trosglwyddo: trethu	321
	Cynlluniau trosglwyddo: darparu gwybodaeth neu gymorth	322
	Ad-dalu ac iawndal mewn cysylltiad â dynodi	323
	Trefniadau pensiwn Great British Nuclear	324
Rhan 15		
238	Pŵer i wneud newidiadau canlyniadol	325
239	Rheoliadau	326
240	Dehongli	327
241	Hyd a lled	328
242	Cychwyn	329
243	Teitl byr	330
Atodlenni		
Atodlen 1	Pŵer interim yr Ysgrifennydd Gwladol i roi trwyddedau	Atodlen 1
Atodlen 2	Gweithdrefn apelio o dan adran 20	Atodlen 2
	Gorfodi ymrwymadau deiliaid trwydded	Atodlen 3
Atodlen 3	Cynlluniau trosglwyddo	Atodlen 4
Atodlen 4	Newidiadau sy'n ymwneud â Rhan 1	Atodlen 5
Atodlen 5	Trwyddedau storio carbon deuocsid: darpariaethau'r drwydded	Schedule 6
	Deunydd y caniateir ei ddatgelu gan OGA	Atodlen 7
	Gwybodaeth a samplau Storio Carbon: apeladau	Atodlen 8

Rhif y Cymal adeg ei gyflwyno i Dŷ'r Arglwyddi 6 Gorffennaf 2022	Disgrifiad o'r Cymal	Fel y'i diwygiwyd yng Nghyfnod Adrodd y Pwyllgor 11 Gorffennaf 2023
Atodlen 6	Cynllunydd a Gweithredydd Systemau Annibynnol: trosglwyddo	Atodlen 9
Atodlen 7	Cynllunydd a Gweithredydd Systemau Annibynnol: pensiynau	Atodlen 10
Atodlen 8	Newidiadau mân a chanlyniadol mewn cysylltiad â Rhan 5	Atodlen 11
Atodlen 9	Llywodraethu codau'r diwydiant trydan a nwy: darpariaeth bontio	Atodlen 12
Atodlen 10	Llywodraethu codau'r diwydiant trydan a nwy: pensiynau	Atodlen 13
Atodlen 11	Newidiadau mân a chanlyniadol mewn cysylltiad â Rhan 6	Atodlen 14
Atodlen 12	Tendrau cystadleuol ar gyfer prosiectau trydan	Atodlen 15
Atodlen 13	Uno mentrau rhwydweithiau ynni	Atodlen 16
Atodlen 14	Rhyng-gysylltwyr aml-ddiben: newidiadau canlyniadol	Atodlen 17
Atodlen 15	Rheoliad rhwydweithiau gwres	Atodlen 18
Atodlen 16	Trwyddedu gweithgareddau o ran rheoli llwythi	Atodlen 19
Atodlen 17	Ymgymeriadau gorfodi	Atodlen 20
Atodlen 18	Trwyddedau petrolewm: newidiadau i gymalau enghreifftiol	Atodlen 21
Atodlen 19	Llofnodi'r Confensiwn ar lawndal Ategol am Ddifrod Niwclear	Atodlen 22

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/2328/23

Elin Jones AS
Llywydd

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

1 Medi 2023

Annwyl Elin, Huw a Llŷr,

Rwy'n ysgrifennu atoch mewn perthynas â'r Bil Ynni (y Bil) a gyflwynwyd gerbron Tŷ'r Arglwyddi, Senedd y DU ar 6 Gorffennaf 2022. Fel y gwyddoch, gosodais Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar y Bil fel y'i cyflwynwyd ar 29 Mehefin 2023.

Ar 25 Gorffennaf, rhoddais Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol (sLCM) gerbron ar gymalau Pecyn Gwella Amgylcheddol Gwynt Alltraeth (OWEIP) y Bil. Cyflwynwyd y cymalau hynny fel gwelliannau i'r Bil yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 9 Ionawr 2023, gyda gwelliannau pellach yn cael eu cyflwyno i'r Bil gan Lywodraeth y DU ar 7 Mehefin 2023.

Memoranda cydsyniad deddfwriaethol atodol eraill

Rwyf bellach yn ysgrifennu atoch wrth osod ail sLCM i ymdrin â'r gwelliannau eraill a wnaed i'r Bil ers ei gyflwyno. Mae'n ymdrin â'r Bil fel ar ddiwedd Cyfnod Pwyllgor Tŷ'r Cyffredin ac fel y'i cyhoeddwyd ar 11 Gorffennaf 2023. Mae'r gwelliannau sy'n ymwneud â materion sydd o fewn cymhwysedd Gweinidogion Cymru a Senedd Cymru yn ymwneud â Rhannau 1, 2, ac 11.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Llywodraeth Cymru yn croesawu nifer o'r gwelliannau i'r Bil gan eu bod yn rhoi esboniadau defnyddiol a manylion ychwanegol ar sut y bydd y mesurau cyntaf a gyflwynwyd yn y Bil yn gweithredu. Fodd bynnag, fel gyda'r Bil fel y'i cyflwynwyd, mewn nifer o feysydd, nid yw'r gwelliannau a wnaed i'r Bil yn parchu cymhwysedd Senedd Cymru'n ddigonol. Yn benodol, mae Llywodraeth Cymru yn argymhell bod Senedd Cymru'n gwrthod rhoi ei chydysniad i gymalau 9, 73, 106-126, 127 a 259. Yma rydym am ei wneud yn ofyn bod yr Ysgrifennydd Gwladol yn gofyn i Weinidogion Cymru am eu cydysniad cyn y gall rheoliadau newydd ddod i rym yn hytrach na phroses ymgynghori fel sydd yn nrafft cyfredol y Bil.

Mae Llywodraeth Cymru yn dal i drafod y Bil gyda Llywodraeth y DU, ond hyd yma nid wyf wedi cael cynnig gwelliannau derbyniol i fynd i'r afael â'r pwyntiau a godwyd yn y Memorandwm Cydysniad Deddfwriaethol neu'r sLCM sydd wedi'u gosod hyd yma. Rwy'n ategu barn Llywodraeth Cymru ein bod yn cefnogi bwriad y polisi a nodir yn y Bil ac rwyf hefyd yn cytuno bod angen i lawer o'r rheoliadau a gynigir weithredu'n effeithiol ar lefel y DU gyfan. Rwyf dal o'r farn nad oes rheswm pam na all Llywodraeth y DU weithio gyda ni i reoleiddio ar draws ffiniau mewn ffordd sy'n osgoi gwahaniaethu o ran rheoleiddio trwy broses sy'n gofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru mewn meysydd cymhwysedd datganoledig.

Fel gyda'r LCMs eraill, rwy'n gwerthfawrogi ein bod y tu allan i'r terfyn amser arferol o ddwy wythnos ar gyfer gosod yr LCM atodol hwn. Bu hynny'n rhannol oherwydd y ffordd y mae Llywodraeth y DU wedi ymdrin â'r Bil, ond hefyd oherwydd cymhlethdod y materion sy'n cael eu hystyried.

Dadl ar y cynnig cydysniad deddfwriaethol

Ar hyn o bryd mae Cyfnod Adrodd Tŷ'r Cyffredin a Thrydydd Darlleniad y Bil wedi'i drefnu ar gyfer 5 Medi. Disgwylir i Dŷ'r Arglwyddi ddechrau ystyried y gwelliannau ar 12 Medi.

Rwy'n anhygoel o bryderus na fydd yr amserlen ar gyfer y Bil hwn yn rhoi digon o amser i ddatrys pryderon ar lefel rynglywodraethol, ac na fydd cyfle ystyrlon gan Senedd Cymru i ystyried ei barn am gydsynio. Rwyf wedi gofyn i Weinidogion y DU gymryd camau ar unwaith i ohirio Cyfnodau terfynol Tŷ'r Cyffredin er mwyn cael mwy o amser i drafod, ac er mwyn i Senedd Cymru gael ystyried y Bil hwn ar adeg ystyrlon.

Yn ôl yr amserlen bresennol, rwyf yn y sefyllfa anffodus o orfod gofyn i Senedd Cymru drafod Cynnig Cydysniad Deddfwriaethol y Bil hwn pan ddaw'r cyfle cyntaf, sef 12 Medi 2023. Rwy'n gwerthfawrogi y bydd hyn yn golygu na chaiff Pwyllgorau perthnasol Senedd Cymru yr amser i graffu ar yr sLCMs gafodd eu gosod yn ystod y toriad, ac mae'n debygol na fyddant wedi cael amser chwaith i adrodd ar y Memorandwm Cydysniad Deddfwriaethol a osodwyd ar 29 Mehefin 2023. Ond bydd cynnal y ddadl ar y dyddiad hwn yn gyfle i Senedd Cymru gyfleu ei barn yn glir wrth Lywodraeth y DU a Senedd y DU yn fuan.

O bryder mwy fyth yw'r posibilrwydd y bydd y Bil hwn yn cael ei wthio drwy Senedd y DU er na fydd wedi cael cydysniad Senedd Cymru. Y confensiwn cyfansoddiadol yw na fydd Senedd y DU fel arfer yn deddfu ar faterion datganoledig heb gydsyniad Senedd Cymru. Nid oes rheswm rhesymol o gwbl i awgrymu nad yw'r ddeddfwriaeth hon yn 'normal'. Felly, rwyf wedi gofyn am sicrwydd diamwys, os na fydd Senedd Cymru'n rhoi ei chydysniad i'r Bil hwn, y bydd Llywodraeth y DU yn ymrwmo i barchu Confensiwn Sewel fel y dywedodd y byddai, a pheidio â deddfu mewn perthynas â Chymru.

Rheol Sefydlog 29 a goblygiadau o ran adrodd

Rwy'n ymwybodol bod y Pwyllgor Busnes eisoes wedi pennu 15 Medi fel y dyddiad cau ar gyfer adrodd ar yr LCM gwreiddiol. Os bydd naill ai'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad neu'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith mewn sefyllfa i gyhoeddi adroddiad cyn y ddadl ar 12 Medi, byddaf yn ymateb yn unol â hynny yn naddl Senedd Cymru ac yn ysgrifenedig yn ôl y gofyn.

Rwy'n cydnabod, fodd bynnag, yr anhawster sylweddol y mae hyn yn debygol o'i achosi a'r realiti y gallai hyn fod yn anymarferol. Felly, byddaf hefyd yn cymryd camau i gyflwyno cynnig i atal Rheol Sefydlog 29.8 er mwyn gallu cynnal y ddadl ar 12 Medi, a chan atal hefyd Reolau Sefydlog 11.16 a 12.20(i).

Rwy'n parchu ac yn gwerthfawrogi rôl Pwyllgorau Senedd Cymru o fewn y broses cydsyniad deddfwriaethol, ac yn gresynu'r sefyllfa hon yn fawr. Fodd bynnag, fel y nodwyd eisoes, credaf oherwydd trywydd y Bil hwn, ei bod yn hanfodol bod Senedd Cymru'n cael mynegi ei barn ar fyrder.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, Mick Antoniw AS a'r Gweinidog Materion Gwledig a'r Gogledd, a'r Trefnydd, Lesley Griffiths AS.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Elin Jones AS
Llywydd
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN
Llywydd@senedd.cymru

25 Gorffennaf 2023

Annwyl Elin

Ysgrifennais i atoch chi ar 29 Mehefin 2023 am y Bil Ynni ('y Bil') a gyflwynwyd gerbron Tŷ'r Arglwyddi Senedd y DU ar 6 Gorffennaf 2022. Cafodd taith y Bil ei hatal am gyfnod, cyn iddo ailgychwyn ddiwedd 2022, a disgwyliar i nifer o welliannau eto gael eu cyflwyno yn ystod camau olaf taith y Bil drwy Senedd y DU.

Yn dilyn y llythyr hwnnw a'r Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, rwy'n ysgrifennu nawr am Gynnig Cydsyniad Deddfwriaethol atodol (sLCM) am y cymalau sy'n ymdrin â'r Pecyn Gwelliannau Amgylcheddol Gwynt Alltraeth (OWEIP) yn y Bil. Roedd chwe chymal OWEIP ym Mhennod 1 o Ran 13 y Bil, sef Cymalau 286-291. Cafodd y cymalau eu gosod fel gwelliannau i'r Bil yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 9 Ionawr 2023 a chafodd rhagor o welliannau i'r Bil eu gosod gan Lywodraeth y DU ar 7 Mehefin 2023.

Amcan Llywodraeth y DU o ran cymalau OWEIP yw cyflymu datblygiadau gwynt ar y môr trwy:

- Alluogi mesurau digolledu strategol i ddatflocio'r rhwystrau ar gyfer cydsynio cynlluniau gwynt ar y môr a fydd yn cael effaith andwyol ar safleoedd a warchodir gan Ewrop;
- Caniatáu sefydlu Cronfa neu Gronfeydd Adfer y Môr i hwyluso'r mesurau hynny, a
- Caniatáu newid y drefn asesu amgylcheddol o dan Asesiad y Rheoliad Cynefinoedd (HRA) a threfn asesu parthau cadwraeth morol (MCVZ) sy'n berthnasol i gydsynio a thrwyddedu cynlluniau a phrosiectau gwynt y môr er mwyn hwyluso'r newidiadau hynny.

Cewch ragor o fanylion y ddeddfwriaeth berthnasol yng Nghymru yn yr sLCM am gyd-destun.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 452
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Llywodraeth y DU yn credu bod gwelliannau OWEIP yn ymwneud â mater a gedwir yn ôl ac felly y tu allan i gymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru. Maen nhw'n dadlau mai prif bwrpas gwelliannau OWEIP yw cyflymu datblygiad prosiectau gwynt ar y môr er mwyn cynyddu cynhyrchiant y DU o ynni gwynt y môr, sy'n ymwneud â'r mater a gedwir yn ôl "Cynhyrchu, trawsyrru a chyflenwi trydan".

Barn Llywodraeth Cymru yw bod gwelliannau OWEIP yn gwneud darpariaeth ar gyfer Cymru am bwrpas sydd o fewn cymhwysedd Senedd Cymru o ran diogelu'r amgylchedd, trwyddedau morol a chynllunio ar gyfer gorsafoedd cynhyrchu syn llai na 350MW, i'r graddau bod gwelliannau OWEIP yn ymwneud â rhanbarth glannau Cymru.

Rwyf wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU sawl gwaith bellach i leisio pryderon nad yw cymalau OWEIP, fel y maent wedi'u drafftio, yn parchu cymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru, na chyfrifoldebau datganoledig Gweinidogion Cymru, Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell gwrthod rhoi cydsyniad ar gyfer cymalau OWEIP ar yr adeg hon, a gosodais y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol ar 25 Gorffennaf 2023.

Fel gyda'r LCM, rwy'n sylweddoli bod y dyddiad cau arferol o bythefnos ar gyfer gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol o dan Reol Sefydlog 29 wedi hen fynd heibio. Bu hyn yn rhannol oherwydd y ffordd mae Llywodraeth y DU wedi ymdrin â'r Bil, ond hefyd oherwydd cymhlethdod y materion sy'n cael eu hystyried. Rydym yn disgwyl i Lywodraeth y DU wneud rhagor o newidiadau i'r Bil ac i'r cymalau wrth i Dŷ'r Cyffredin barhau i'w ystyried. O gofio pwysigrwydd mesurau OWEIP i'n gallu i reoli amgylchedd y môr ac o gofio nad ydym yn teimlo bod Llywodraeth y DU yn parchu'r setliad datganoli, rwy'n awyddus i'r LCM hwn ganolbwyntio ar y cymalau a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU fel gwelliannau. Bydd angen Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol atodol arall i ymdrin â'r gwelliannau eraill i'r Bil a fydd yn cael eu gosod cyn gynted ag y bo modd. Disgwylir i'r Bil symud drwy gamau olaf Senedd y DU ym mis Medi.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, Mick Antoniw AS, y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, Lesley Griffiths AS, a Chadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, Huw Irranca-Davies AS.

Yn gywir

Julie James AS

Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Department for Energy Security & Net Zero

Andrew Bowie MP
Minister for Nuclear and Networks

**Department for Energy Security
& Net Zero**

www.gov.uk

Our ref: MCB2023/16220

Huw Irranca-Davies MS
Chair
Legislation, Justice, and Constitution Committee
Welsh Parliament
Cardiff
CF99 1SN

24 July 2023

Dear Huw,

Thank you for your letter of 12 July 2023 regarding the legislative consent process in the Senedd for the Energy Bill and the engagement that has so far taken place between the UK Government and the Welsh Government.

I take devolution very seriously and do not recognise the remarks made by Minister James during your Committee's recent meeting. I am committed to the Sewel Convention and, as the Minister leading the Bill, I have a fundamental interest in ensuring that it works to the benefit of every part of the UK.

The Energy Bill is a very large piece of legislation. As introduced, the Bill contained 243 clauses and 19 Schedules and has been amended during its passage to now contain 330 clauses and 22 Schedules. The policy scope of the Bill is wide, covering everything from carbon capture and hydrogen production to energy code governance reform, heat networks regulation and offshore wind electricity generation.

I recognise that the devolution landscape for energy is complicated, particularly in Wales and I am mindful that some provisions in the Bill engage the LCM process in the Senedd. The Bill respects the devolution settlement while ensuring that we limit regulatory divergence as far as possible in the interests of supporting cross-border nascent industries like CCUS and hydrogen.

I do not believe it is the case that the Welsh Government had no knowledge of the Bill's contents prior to its introduction. My officials shared draft clauses where possible and held a series of 'deep dive' sessions with Welsh Government officials on each measure well in advance of the Bill's introduction. Notwithstanding the short delay to the Bill when the urgent Energy Prices Act 2022 was prioritised, and the additional complexities associated with large pieces of legislation, the Welsh Government has now had the best part of a year to consider it.

When the Bill was first introduced in the UK Parliament, my predecessor wrote to Minister James to set out the UK Government's devolution analysis and seek her support for an LCM for the devolved provisions. At subsequent amending stages in the UK Parliament, my predecessors and I wrote to Minister James in similar terms.

My officials have sought to engage their counterparts extensively about the Bill, including seeking weekly meetings since the Bill was introduced. In addition, there have been many conversations, meetings, and emails between Welsh Government officials and UK Government officials who lead on the Bill's individual measures.

The Welsh Government's delay in laying the Legislative Consent Memorandum has not helped our discussions. Indeed, the Memorandum presents the first instance I have seen which sets out the Welsh Government's concerns with the Bill in full. As the Memorandum only covers the Bill as introduced, I still do not know the Welsh Government's position on large parts of the Bill which have been amended. Close engagement between UK and Welsh Government officials has mitigated these shortcomings to an extent and has allowed for a package of amendments to be shared at official level. I intend to write to Minister James shortly to set out these amendments formally.

In the committee session, Minister James raised concerns around ensuring sufficient time for consultation on draft proposals. My department will always seek to engage the Welsh Government at the earliest opportunity. This is why, within the context of the Energy Bill, I proposed to Minister James that the Bill is amended to introduce new statutory protections which ensure that consultation on draft proposals for secondary legislation would take place over a statutory period of time.

Minister James also raised discussions between the UK and Welsh governments relating to offshore wind. I have responded to several of Minister James's letters on the offshore wind environmental improvement measures in the Bill and I discussed the Energy Bill issues with Minister James when we met on 22 May 2023. The offshore wind measures were also discussed in a meeting between Minister Stuart and Minister James on the 26 April 2023. My door is always open to further discussions on this and any other matter.

Yours aye,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Andrew Bowie', with a stylized flourish at the end.

Andrew Bowie MP
Minister for Nuclear and Networks

Andrew Bowie AS
Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol dros Ddiogelwch
Ynni a Sero Net

12 Gorffennaf 2023

Annwyl Andrew,

Y Bil Ynni

Byddwch yn ymwybodol bod Llywodraeth Cymru bellach wedi cychwyn ar broses cydsyniad deddfwriaethol yn y Senedd mewn perthynas â darpariaethau perthnasol yn **y Bil Ynni** ("y Bil"). Ar 29 Mehefin 2023, gosododd Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd ("y Gweinidog"), **Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol** ("y Memorandwm") gerbron y Senedd mewn perthynas â'r Bil. Mae'n debyg y byddwch yn ymwybodol bod Llywodraeth Cymru yn argymhell y dylai'r Senedd atal cydsyniad i'r darpariaethau perthnasol yn y Bil ar hyn o bryd.

Yn y Memorandwm a osodwyd gerbron y Senedd, mae'r Gweinidog Newid Hinsawdd yn datgan nad oedd Llywodraeth Cymru yn rhan o'r gwaith o ddatblygu'r Bil cyn iddo gael ei gyflwyno, ac "nid oedd... testun cyfreithiol llawn [y Bil] ar gael i'w adolygu tan ychydig o oriau cyn i'r Bil gael ei gyflwyno yn Nhŷ'r Arglwyddi". Dywed y Gweinidog Newid Hinsawdd hefyd fod Gweinidogion Cymru wedi ysgrifennu at Lywodraeth y DU i godi pryderon nad yw'r Bil fel y mae wedi'i ddrafftio yn parhau cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd na chyfrifoldebau datganoledig Gweinidogion Cymru.

Gwahoddwyd y Gweinidog Newid Hinsawdd i gyfarfod fy Mhwyllgor **ar 10 Gorffennaf**, lle y cawsom drafod â hi'r camau yr oedd Llywodraeth Cymru wedi'u cymryd o ran y Bil hyd hynny. Yn benodol, gwnaethom drafod yr amgylchiadau a oedd wedi cyfrannu at y ffaith bod y Memorandwm wedi cael ei osod gerbron y Senedd bron i flwyddyn ar ôl i'r Bil gael ei gyflwyno yn Senedd y DU. Byddem fel arfer yn disgwyl i Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol gael ei osod gerbron y Senedd o fewn pythefnos i Fil â darpariaethau perthnasol gael ei gyflwyno yn Senedd y DU. Ymhellach i'r datganiadau a wnaed yn y Memorandwm, nododd y Gweinidog yn glir bod yr oedi yn rhannol oherwydd y diffyg deialog a chydweithredu rhwng y ddwy Lywodraeth. **Dywedodd wrthym:**

- “We would have very much wanted for the Welsh Government to have been involved in the development of the Bill months before the Bill was published. We would have had detailed discussions with UK Government Ministers on matters within our competence and so on. Not a single scrap of that happened at all. Nothing, absolutely not.” [Cofnod y Trafodion, paragraff 6]
- “I’m quite annoyed by the situation the UK Government has put in where we’re struggling to keep up with the changes in a Bill that are rapid and don’t involve us at the right level at all.” [Cofnod y Trafodion, paragraff 7]
- “...there’s just nothing good to say about the way the UK Government has treated the devolution settlement. The Bill has been drafted without any nod to devolution whatsoever. (...) from a political point of view, I would say that it’s news to the energy team [in the UK Government] that there is such a thing as a devolution settlement. It’s been a hard-fought battle to get them to even understand what we’re trying to say.” [Cofnod y Trafodion, paragraff 14]
- “I have, a number of times, not just in this instance, been summoned to speak to a Minister of the UK Government at 17:30 with no idea of what they want to talk to me about, only to be told that tomorrow morning, they’re going to publish X, so that they can say they’ve consulted us. Well, I’m sorry, I don’t think that’s sufficient consultation at all.” [Cofnod y Trafodion, paragraff 19]
- “I’ve made a number of representations to the Secretary of State for BEIS, as it was then, and the Secretary of State and Ministers within the new Department for Energy Security and Net Zero. In March this year, following the UK Government amendments, with the offshore wind environment improvement package, I set out my concerns to the new Secretary of State on the clauses and on the initial considerations of the Bill. I’ve requested a meeting to discuss the concerns, but no offer to meet has been forthcoming. The first and only meeting on this Bill I have had with a UK Government Minister was with Minister Bowie in May 2023, and I have to say, in that meeting, Minister Bowie showed no appreciation that any kind of devolution settlement existed. There’s no getting away from that. It was a very short meeting, and their view was that it just doesn’t engage the devolution—. Well, they just didn’t have any appreciation of it at all.” [Cofnod y Trafodion, paragraff 29. Gweler hefyd baragraff 20]
- “We do normally have much better engagement. (...) but I think that what we’re looking at here is somebody who just did not realise that there was any devolution issue in it until the last minute.” [Cofnod y Trafodion, paragraff 21]

Mae'r datganiadau a'r sylwadau a wnaed gan y Gweinidog Newid Hinsawdd yn peri pryder. Byddem yn croesawu ac yn gwerthfawrogi cael eich ymateb i'r hyn glywsom gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, yn enwedig manylion yr ymgysylltu – ar lefel Gweinidogion a swyddogion – rhwng eich adrannau perthnasol, a sut yr ydych wedi ceisio mynd i'r afael â phryderon Llywodraeth Cymru. .

Byddwn yn croesawu cael ymateb erbyn 1 Medi 2023, fel y gall fy Mhwyllgor drafod y dystiolaeth yn llawn cyn cyflwyno adroddiad i'r Senedd cyn y ddadl a gynhelir ar gynnig cydsyniad ar gyfer y Bil.

Anfonir copi o'r llythyr hwn at y Gwir Anrhydeddus Grant Shapps AS, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiogelwch Ynni a Sero Net; y Gwir Anrhydeddus Michael Gove AS, yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Gweinidog Cysylltiadau Rhynglywodraethol; a'r Gwir Anrhydeddus David TC Davies AS, Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

Anfonir copi o'r llythyr hwn hefyd at Bwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith yn y Senedd.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon